

Begroting 2013

PS 62/12

Inhoudsopgave

	blz.		blz.
Leeswijzer	3		
<u>Programmabegroting</u>		<u>Paragrafen</u>	
1 Bestuur	9	1 Bedrijfsvoering	137
2 Ruimte	21	2 Provinciale heffingen	147
3 Ecologie	37	3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	153
4 Economie	63	4 Onderhoud kapitaalgoederen	163
5 Mobiliteit	79	5 Treasury	171
6 Cultuur en samenleving	97	6 Verbonden partijen	175
7 Investeringsagenda	113	7 Ontwikkelbedrijf en grondbeleid	179
Algemeen financieel beleid	131	<u>Financiële begroting</u>	185

Leeswijzer

Deze begroting maakt deel uit van de begrotingsstukken 2013 die verder bestaan uit:

- de Begroting op Hoofdpijnen,
- het Bijlagenboek en
- de Najaarsbrief met daarin opgenomen het statenvoorstel tot vaststelling van de begroting en het ontwerp PS-besluit.

Begroting op Hoofdpijnen

De Begroting op hoofdpijnen is een apart, zelfstandig leesbaar onderdeel van de begroting en vormt de bestuurlijke samenvatting van de begroting 2013. De mijlpalen die in 2013 gerealiseerd worden, zijn erin opgenomen en er wordt – in één oogopslag – een overzicht gegeven van de beleidsterreinen en onderwerpen waarop de provincie zich richt en welke middelen inzet daarmee gemoeid is.

Bijlagenboek

Bij de begroting hoort een bijlagenboek. Dit bijlagenboek bevat een overzicht van de opbouw van de programma's in de begroting naar onderliggende productgroepen en producten.

Daarnaast bevat het bijlagenboek ook de, op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording voorgeschreven, overzichten van kapitaallasten, vaste activa, reserves, voorzieningen, vaste schulden, borg- en garantstellingen, en het overzicht van incidentele lasten en baten.

Verder is in de bijlagen nog de kostenverdeelstaat, het overzicht van subsidiebudgetten, het investeringsschema en het overzicht van doeluitkeringen van het Rijk en de Europese Unie opgenomen.

Aanbiedingsbrief bij de begroting/Najaarsbrief

De begroting 2013 is opgesteld op basis van de (financiële) uitgangspunten zoals die zijn vastgesteld in de Voorjaarsnota 2012.

In de voorliggende begroting 2013 zijn het tot en met de Voorjaarsnota 2012 vastgestelde beleid en de daaraan gekoppelde financiële implicaties verwerkt.

Tegelijkertijd met de behandeling van de begroting in het najaar ligt ook een actualisering van het financiële beeld voor. Dit wordt opgenomen in de Najaarsnota die tevens dient

als aanbiedingsbrief bij de begroting. In de Najaarsnota worden zonodig tevens beleidskeuzes verwerkt waartoe sinds de vaststelling van de Voorjaarsnota is besloten. Besluitvorming over de Najaarsbrief wordt via een begrotingswijziging in de begroting 2013 verwerkt.

Begroting

De indeling van de begroting 2013 is ten opzichte van de lopende begroting 2012 niet gewijzigd.

De voorliggende begroting is als volgt te "lezen".

Het begrotingsboekwerk bestaat uit:

- het programmadeel (blz 9 t/m 136) met daarin opgenomen de zeven begrotingsprogramma's en het hoofdstuk algemeen financieel beleid. Hierin is te lezen wat de provincie in enig jaar gaat doen om de doelstellingen zoals die in het provinciaal beleid zijn vastgesteld (op termijn) te bereiken en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn;
- het paragrafendeel (blz 137 t/m 184) met de zeven (voorgeschreven) paragrafen;
- de financiële begroting (zie blz 185 e.v.) waarin een recapitulatie is opgenomen van de door PS te autoriseren begrotingsbedragen.

Programmadeel

Inleiding

In dit deel benoemen wij de bredere context van de begroting 2013. De begroting 2013 is het tweede jaar van een bestuursperiode waarin wij samen met Provinciale Staten en maatschappelijke en bestuurlijke partners uitvoering geven aan de Agenda van Brabant, het Bestuursakkoord, de Investeringsstrategie en de Uitvoeringsagenda Bestuursakkoord.

Algemeen programmadeel

Elk van de zeven programma's in de begroting begint met een algemeen gedeelte dat een korte schets van het beleidsterrein bevat. In tabelvorm wordt antwoord gegeven op de vraag "Wat wil de provincie bereiken?" In de tabel zijn de doelstellingen op programmaniveau geformuleerd waarbij expliciet is aangegeven wanneer de doelstelling bereikt moet zijn en in welke PS- en commissienota's (de Kaderstellende nota's) nadere

informatie is terug te vinden. In het digitale document bestaat de mogelijkheid om via internet die nota's te raadplegen.

Dan volgt een meerjarenoverzicht van het totaal van de lasten en van de baten van het programma (=de lasten en de baten van de bij dat programma horende productgroepen inclusief de apparaatskosten).

01 Bestuur						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	16.282	43.650	12.058	9.218	9.360	9.444
Apparaatskosten	6.866	6.741	5.959	5.786	5.555	5.217
totaal	23.148	50.391	18.017	15.004	14.915	14.661
Baten						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europa	0	0	0	0	0	0
Overige programmabaten	2.655	889	914	925	935	946
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	8.451	35.779	0	0	0	0
Dekking uit alg.middelen	12.041	13.722	17.103	14.079	13.980	13.715
totaal	23.148	50.391	18.017	15.004	14.915	14.661
Directe formatieinzet in fte		41,6	35,6			

De lasten worden onderscheiden naar:

- 1 programmalasten
- 2 apparaatskosten

De apparaatskosten worden over de programma's verdeeld op basis van de aangegeven formatie-inzet die onderaan in de tabel is weergegeven (zie ook bijlage 3 Kostenverdeelstaat).

De baten zijn in kleur aangegeven:

- De specifieke uitkeringen van het Rijk in donkerblauw;
- De uitkeringen van de EU zijn in lichtblauw;
- De overige programmabaten zijn in zwart aangegeven

Van het verschil tussen lasten en baten is met de kleur rood, het deel aangegeven dat wordt gedekt met de inzet van reserves en is met groen het deel aangegeven dat wordt gedekt uit de algemene middelen.

Voor elk programma is in de toelichting bij de financiële tabel aangegeven welke middelen er vanuit het bestuursakkoord Tien Voor Brabant voor dat programma beschikbaar zijn.

Ter afsluiting van het algemene deel volgt een staafdiagram die de middeleninzet op programmaniveau meerjarig inzichtelijk maakt.

Productgroepspecifiek deel

Elk programma is verder uitgewerkt in een aantal productgroepen. Elke productgroep draagt bij aan de realisatie van één of meerdere doelstellingen. Per productgroep wordt de vraag "Wat gaat de provincie daarvoor doen?" beantwoord, de zogenoemde beleidsprestaties. Elke beleidsprestatie is (via een eenduidige nummering) gekoppeld aan een doelstelling en kent een indicator met een streefwaarde. Waar mogelijk is bij individuele prestaties aangegeven welke middeleninzet daarmee gemoeid is. Bij de beleidsprestaties die rechtstreeks zijn gekoppeld aan de Uitvoeringsagenda is dat zichtbaar gemaakt met een UA-aanduiding met de kleur paars in het document. De Uitvoeringsagenda bestaat uit 49 speerpunten, de UA-aanduidingen refereren hieraan.

Elke productgroep eindigt met een overzicht van de baten en lasten.

Bij de baten is een onderscheid gemaakt op basis van de herkomst van de middelen (Rijk, EU en overige baten).

Het saldo van de lasten en baten van de productgroep is bepalend voor het beroep dat elke productgroep doet op de algemene dekkingsmiddelen (zie onderdeel algemeen financieel beleid).

Als voor bepaalde uitgaven van een productgroep een reserve is ingesteld, wordt het beroep op de algemene middelen verlaagd met de inzet vanuit de reserve.

Daarnaast wordt inzicht gegeven in de reguliere investeringen die bij de productgroep horen.

Algemeen financieel beleid

In het onderdeel algemeen financieel beleid zijn de algemene middelen en de stelposten toegelicht.

Tot de algemene middelen behoren:

- de opcentenopbrengst motorrijtuigenbelasting
- de algemene uitkering uit het provinciefonds
- de dividenden

- de baten uit de financieringsfunctie
- de overige algemene dekkingsmiddelen

Daarnaast behoren de post onvoorzien en de overige algemene stelposten tot het algemeen financieel beleid.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting zeven verplichte paragrafen worden opgenomen. Doel van deze paragrafen is om op een aantal onderwerpen dat verspreid in de begroting is opgenomen, een gebundeld inzicht te geven in het beleid. Het betreft de volgende paragrafen:

- paragraaf bedrijfsvoering die inzicht geeft in de stand van zaken en beleidsvoornemens van de bedrijfsvoering;
- paragraaf provinciale heffingen die ingaat op het beleid ten aanzien van de heffingen, de geraamde inkomsten, het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk;
- paragraaf weerstandsvermogen die inzicht geeft in de risico's en de weerstandscapaciteit om die risico's op te kunnen vangen;
- paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die uiteenzet wat het beleidskader en de financiële consequenties zijn van het onderhoudsbeleid van de kapitaalgoederen (wegen/groen, gebouwen en water);
- paragraaf treasury handelt over de financiering en gaat in op de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille;
- paragraaf verbonden partijen waar de visie op de verbonden partijen in relatie tot de doestellingen in de begroting wordt uiteengezet en waarin tevens de beleidsvoornemens over verbonden partijen worden opgenomen;
- paragraaf grondbeleid die de visie op het grondbeleid uiteenzet en ingaat op de beleidsuitgangspunten voor de inzet van de reserve ontwikkelbedrijf (grondbank) en de risico's die verboden zijn aan het grondbeleid;

Financiële begroting

De Financiële begroting is een voorgeschreven begrotingsonderdeel (BBV) en bevat een totaal-overzicht van de lasten en de baten en een uiteenzetting van de financiële positie. Het overzicht van de lasten en baten geeft een recapitulatie van de lasten en baten in de begroting zoals die door PS worden geautoriseerd. Dit overzicht bevat de totalen van de lasten en baten per productgroep die door PS worden vastgesteld. Als sluitstuk van dit overzicht worden ook de voorgenomen stortingen in en onttrekkingen aan reserves ter autorisatie aan PS voorgelegd.

De financiële begroting bevat verder de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd. Ook geeft de financiële begroting inzicht in de vraag of sprake is van structureel evenwicht in de begroting.

De uiteenzetting van de financiële positie gaat in op de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, de investeringen onderscheiden naar investeringen met economisch nut en maatschappelijk nut, de financiering en de stand en het verloop van de reserves en de voorzieningen.

De Context van de Begroting

Richtsnoer voor de begroting blijft het [Bestuursakkoord Tien voor Brabant](#) voor de periode 2011-2015. Een compact, concreet bestuursakkoord met een gepaste ambitie en de '[Agenda van Brabant](#)' als basis.

In de begroting vindt u de mijlpalen van de speerpunten zoals die op basis van het coalitieakkoord zijn uitgewerkt, terug.

Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015

Speerpunten

Programma/Paragraaf

UA A	Kennis en onderzoek	1 Bestuur
UA B	Financieel beheer (incl. UA 47 en UA 48)	1 Bedrijfsvoering
UA C	Communicatie (incl. UA 44)	1 Bedrijfsvoering
UA D	Internationalisering, public affairs en branding (incl. UA 25)	4 Economie
UA E	Informatiestrategie (incl. UA 46)	1 Bedrijfsvoering
UA 1	Uitvoering 0-meting bestuurlijke organisatie	1 Bestuur
UA 2	Wegnemen knelpunten in de bestuurlijke organisatie door stimulering/faciliteren samenwerking/herindeling	1 Bestuur
UA 3	Herziening van het interbestuurlijk toezicht en de integrale uitvoering daarvan	1 Bestuur
UA 4	Landbouw en agrofood	3 Ecologie
UA 5	Programma Landelijk gebied	2 Ruimte
UA 6	Opschoonacties regelgeving en overlegstructuren	2 Ruimte
UA 7	Rijn Schelde Delta (RSD)	1 Bestuur
UA 8	Gebiedsopgaven	2 Ruimte
UA 9	Verstedelijking en demografie	2 Ruimte
UA 10	Ruimtelijke kwaliteit (Mijn mooi Brabant)	2 Ruimte
UA 11	Vastgoed / participaties	2 Ruimte
UA 12	Herijking EHS (ILG) en consequenties voor Brabants Natuurbeleid (plattelandsbeleid)	3 Ecologie
UA 13	Actualisatie natuur- en landschapsoffensief	3 Ecologie
UA 14	Vaststellen beheerplannen natura 2000 m.n. in relatie tot stikstofproblematiek	3 Ecologie
UA 15	Provinciaal Milieuplan (PMP) m.n. aandacht voor gezondheid, fosfaatproblematiek en monitoring	3 Ecologie
UA 16	Regionale uitvoeringsdiensten (RUDs)	3 Ecologie
UA 17	Duurzame energie (als onderdeel Energieagenda)	3 Ecologie
UA 18	Handhaving	3 Ecologie
UA 19	Uitwerking voorstellen Commissie Veerman inclusief Zuid West -Delta	3 Ecologie
UA 20	Uitwerking Provinciaal Waterplan (PWP) m.n. de uitvoering 2e bestuursovereenkomst met de waterschappen (t/m 2013) en sluiten 3e bestuursovereenkomst (2014/2015)	3 Ecologie
UA 21	MKB en ondernemerschap	4 Economie
UA 22	Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven	4 Economie
UA 23	Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie	4 Economie

Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015

Speerpunten

Programma/Paragraaf

UA 24	Ruimte voor bedrijvigheid	4 Economie
UA 25	Ondernemen over de grens	4 Economie
UA 26	Openbaar vervoer	5 Mobiliteit
UA 27	Infrastructurele projecten (BMIT)	5 Mobiliteit
UA 28	Rijksinfrastructuur (BO MIRT)	5 Mobiliteit
UA 29	Mobiliteitsbeleid	5 Mobiliteit
UA 30	Luchtvaart	5 Mobiliteit/3 Ecologie
UA 31	Leefbaarheid	6 Cultuur en samenleving
UA 32	Sociale infrastructuur van Brabantse netwerken	6 Cultuur en samenleving
UA 33	Innovatie in de zorg	6 Cultuur en samenleving
UA 34	Gezondheid	6 Cultuur en samenleving
UA 35	Transitie jeugd	6 Cultuur en samenleving
UA 36	Erfgoed ontwikkeling	6 Cultuur en samenleving
UA 37	Culturele basisinfrastructuur	6 Cultuur en samenleving
UA 38	Energietransitie	7 Investeringsagenda
UA 39	Landschappen van allure	7 Investeringsagenda
UA 40	2018 Brabant	7 Investeringsagenda
UA 41	Sportplan Brabant 2016	7 Investeringsagenda
UA 42	Grootschalige cultuurhistorische complexen	7 Investeringsagenda
UA 43	Infrastructurele projecten (spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur)	7 Investeringsagenda
UA 44	Verbeteren van de communicatieve slagkracht en samenhang van de provincie	1 Bedrijfsvoering
UA 45	Versterken van de organisatie en HRM-functie	1 Bedrijfsvoering
UA 46	ICT-beleid	1 Bedrijfsvoering
UA 47	"Hoofdstuk 2 van het bestuursakkoord	1 Bedrijfsvoering
UA 48	Aanscherping begroting en P&C-cyclus	1 Bedrijfsvoering
UA 49	Alternatieve financieringsopties uitwerken	1 Bedrijfsvoering

1 Bestuur

Algemeen	10
01.01 Provinciebestuur	12
01.02 Bestuurlijke samenwerking	15
01.03 Interbestuurlijk toezicht	19

Algemeen

Portefeuillehouders:

CdK dr. W.B.H.J. van de Donk, L.W.L. Pauli

Inleiding

In dit begrotingsprogramma Bestuur richten we ons op de kwaliteit van het openbaar bestuur in Noord-Brabant.

In de Agenda van Brabant spreekt de provincie de ambitie uit om tot de Europese top van de kennis- en innovatieregio's te blijven behoren. Met de Agenda van Brabant geven we aan hoe we toekomstgericht besturen en fors ombuigen met elkaar verbinden. Een provincie met een krachtig profiel die zich richt op haar kerntaken en -rollen met een sterke focus op de eigen taken en in samenwerking met uiteenlopende netwerken en partnerschappen.

We doen dit door in te zetten op drie hoofdlijnen:

- de kwaliteit van het provinciebestuur zelf en de rol en positie van de provincie als bestuurslaag (productgroep 01.01 Provinciebestuur);
- het bevorderen van de samenwerking met en tussen bestuurlijke partners (productgroep 01.02 Bestuurlijke samenwerking);
- het toezicht houden op en het bewaken van de kwaliteit van het openbaar bestuur in Noord-Brabant (productgroep 01.03 Interbestuurlijk toezicht).

Onze ambities voor de komende bestuursperiode staan in een kort en krachtig bestuursakkoord 'Tien voor Brabant' met de Agenda van Brabant als basis en richtsnoer.

Om een slagvaardige bijdrage te leveren aan de gestelde doelen en ambities van dit bestuursakkoord is een concrete uitvoeringsagenda geformuleerd en integraal opgenomen in de Kaderbrief 2011. Deze uitvoeringsagenda is opgebouwd uit 49 speerpunten en maakt integraal deel uit van deze begroting.

Mijlpalen 2013:

- Inwerkingtreding wijziging Provinciewet voor rol CdK bij integriteitshandhaving
- Afwikkeling van de programma's Samen Investeren in Brabantstad en Samen Investeren in West-Brabant
- Een duidelijk beeld van de bestuurlijk organisatorische opbouw van de 4 regio's met duidelijkheid over regionale opgaven, verhoudingen, samenhang en evenwicht, en zich logisch tot elkaar verhoudende (samenwerkings)partners **(UA1)** (2012-2013);
- Een bestuurlijk profiel per gemeente met een inschatting van het vermogen van iedere gemeente om de opgaven te formuleren en te realiseren **(UA1)** (2012-2013);
- Bezien hoe gemeenten aan de slag gaan met de aanbevelingen en waar een rol van de provincie nodig is **(UA2)**;
- Een nieuwe inrichting (herijking) van de bestaande overlegstructuren **(UA1)**;
- Een visie op de bestuurlijke organisatie van de provincie Noord-Brabant **(UA1)**;
- Implementeren generiek interbestuurlijk toezicht **(UA3)**

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Realisatie uitvoeringsprogramma (49-speerpunten)	2015	Kaderbrief 2011- bijlage 1	PS 32/11
2 Uitvoering (Rijks)taken door CdK, met voor 2013 specifieke aandacht voor wijziging in de rol ten aanzien van integriteitshandhaving en de doorontwikkeling toepassing Wet Bibob	2015	Integriteit: betreft voorstel wijziging Provinciewet vanuit BZK. Wet Bibob: Notitie inzake uitvoering Wet Bibob	EZB-0120

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
3 Optimaliseren Kennis en Onderzoeksfunctie binnen PNB en in samenwerkingsverband met Brabantse organisaties (speerpunt GS)	2015	Startnota Kennis en onderzoek Kadernota organisatie BrabantKennis (4 ^e kwartaal 2012)	EZB 0116
4 De toekomstbestendigheid van het openbaar bestuur versterken als één van de vier belangrijke partners bij de uitvoering van de Agenda van Brabant (4O's: ondernemen, onderwijs, overheid en omgeving)	Doorlopend	Notitie Krachtig Bestuur in Brabant Notitie Krachtig Bestuur in Brabant	EZB-0028 EZB-0095
5 De kracht van Brabant versterken door grensoverschrijdend samen te werken in de Vlaams Nederlandse Delta	Doorlopend	Bestuursakkoord in relatie met de Agenda van Brabant Bestuursakkoord Agenda van Brabant	PS 29/10,

Wat mag het kosten?

01 Bestuur						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	16.282	43.650	12.058	9.218	9.360	9.444
Apparaatskosten	6.866	6.741	5.959	5.786	5.555	5.217
totaal	23.148	50.391	18.017	15.004	14.915	14.661
Baten						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europa	0	0	0	0	0	0
Overige programmabaten	2.655	889	914	925	935	946
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	8.451	35.779	0	0	0	0
Dekking uit alg.middelen	12.041	13.722	17.103	14.079	13.980	13.715
totaal	23.148	50.391	18.017	15.004	14.915	14.661
Directe formatieinzet in fle		41,6	35,6			

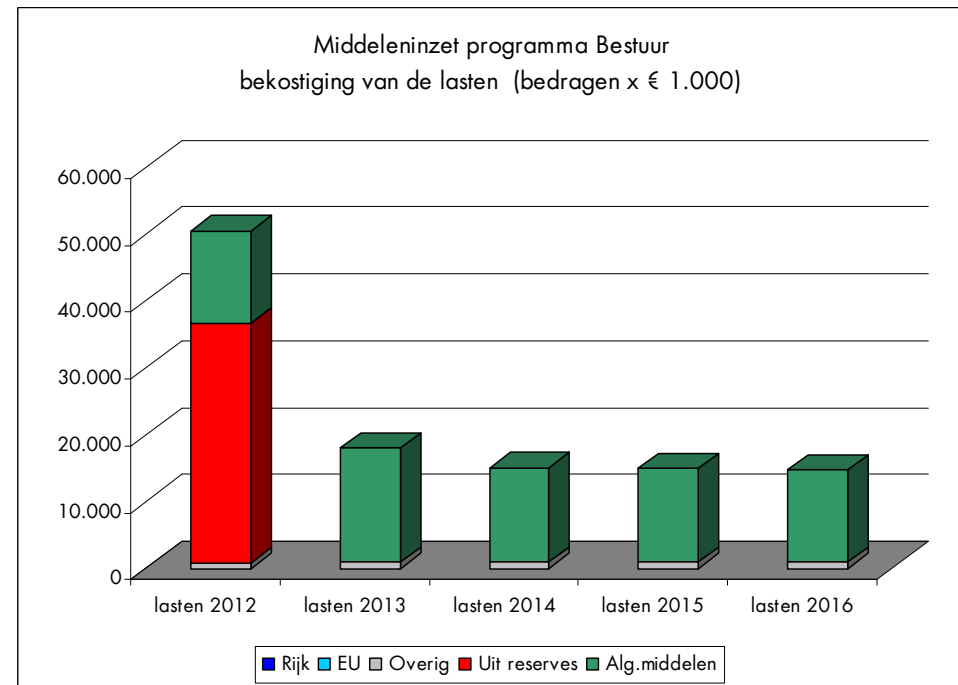
Toelichting

Verschillen begroting 2013 en 2012

Het verschil in lasten tussen 2012 en 2013 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de afloop van het programma samen investeren.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 16,6 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

01.01 Provinciebestuur

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De productgroep Provinciebestuur draagt bij aan de kwaliteit van het openbaar bestuur in Noord-Brabant en richt zich daarbij op het provinciebestuur zelf en de rol en positie van de provincie als bestuurslaag. Het intern en extern functioneren van de eigen bestuursorganen wordt ondersteund. Provinciale Staten door de griffie en Gedeputeerde Staten en de Commissaris van de Koningin door de provinciale organisatie. Ook de uitvoering van de rijkstaken van de Commissaris van de Koningin wordt ondersteund. Onder de rijkstaken van de CdK behoren onder andere Openbare orde en veiligheid en burgemeestersbenoemingen.

Integriteit

Met de motie Heijnen/Schouw is eind 2010 verzocht om een wijziging van de Provinciewet voor te bereiden die voorziet in een rol van de commissaris van de Koningin bij integriteitshandhaving. In een wetsvoorstel dat momenteel in behandeling is, wordt deze rol van de CdK geëxpliciteerd als de bestuurlijke verhoudingen in een gemeente verstoord zijn of als de bestuurlijke integriteit in een gemeente in het geding is. De CdK kan in dergelijke gevallen in zijn hoedanigheid van rijksorgaan onderzoeken, adviseren en bemiddelen. Uiteraard met inachtneming van de autonomie van de gemeenten en hun zelfreinigend vermogen. Inwerkingtreding van voornoemd wetsvoorstel is voorzien begin 2013. Het is belangrijk dat overheden met en van elkaar leren hoe om te gaan met vraagstukken rondom het thema integriteit. Integriteit blijft daarom een thema dat we in nauw overleg met de gemeenten verder inhoud zullen geven.

Openbare orde en veiligheid

Openbare orde en veiligheid mag dan geen provinciale kerntaak zijn, het vormt wel een belangrijk onderdeel van de portefeuille van de commissaris van de Koningin. Hier spelen thema's als de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit, het bestuurlijk toezicht op de drie Brabantse veiligheidsregio's, (lands)grensoverschrijdende samenwerking en daadwerkelijke crisissituaties. Crises uit het recente verleden zoals de Q-koortscrisis en de

Moerdijkbrand hebben geleerd dat we een ketenpartner in het veiligheidsdomein zijn en blijven, zowel op basis van wet- en regelgeving, maar ook complementair hieraan op basis van gevoelde verantwoordelijkheid.

Wet Bibob

Begin 2012 is de centrale Bibob-eenheid operationeel geworden. Deze eenheid geeft uitvoering aan de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) binnen de provinciale organisatie. Het doel is om als integere overheid misbruik van vergunningen, overheidsopdrachten en subsidies voor criminele activiteiten te voorkomen. In 2013 wordt het toepassingsbereik van de Wet Bibob verruimd. Binnen de provincie vindt in 2013 uitbreiding plaats naar bouwvergunningen, lichtere milieuvergunningen en subsidies. Op die manier zorgen we ervoor dat ook bij deze vergunningen en bij subsidies misbruik wordt tegengaan en voorkomen we dat criminele activiteiten verschuiven naar andere sectoren.

Kennis en Onderzoek

Eén van de speerpunten van GS voor deze bestuursperiode is het thema Kennis en onderzoek. De doelstelling is om een kennishuishouding in te richten die bijdraagt aan een moderne en toekomstgerichte provinciale organisatie die kwantitatief en kwalitatief in staat is de ambitie van de Agenda van Brabant en de daarbij behorende kernrollen te realiseren. Na het voorwerk in 2012 zal in 2013 de inrichting van de kenniseenheid 'BrabantKennis' verder gestalte krijgen. Ook zal voor het eerst een Provinciebrede onderzoeksagenda tot stand komen. Tot slot wordt in 2013 een Provinciale doelenstructuur gerealiseerd met bijbehorende indicatoren om een nog integraler beeld te krijgen van de mate waarin wij onze maatschappelijke doelstellingen bereiken.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	begr.2013 bedrag
2.1.	Integriteitshandhaving	Inbedding integriteitshandhaving (obv voorstel wijziging Provinciewet)			Inbedding integriteitshandhaving	Realisatie integriteitshandhaving	Realisatie integriteitshandhaving	n.v.t.
2.2	Uitvoering Wet Bibob	Wet Bibob geïmplementeerd binnen Provincie	Toetsing op projectmatige basis	Wet Bibob eenheid opgericht, aanvang structurele toetsing	Uitbreiding toetsingsgebied met bouwvergunningen, lichtere milieuvergunningen en subsidies	Uitbreiding toetsingsgebied met aanbestedingen	Wet Bibob volledig ingevoerd	n.v.t.
3.1.	Professionaliseren Kennis en Onderzoek	Inrichting kenniseenheid 'BrabantKennis'		Voorstel inrichting	BrabantKennis ingericht	N.t.b.	N.t.b.	€ 2,9 mln
		Monitor Kijk op Brabant			Gerealiseerd	Actualisatie	Actualisatie	
		Kennis- en onderzoeksagenda			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	6.367	6.529	8.919	8.153	8.288	8.364
Lasten	6.367	6.529	8.919	8.153	8.288	8.364
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.635	358	361	365	370	375
Baten	1.635	358	361	365	370	375
Saldo lasten en baten	-4.732	-6.172	-8.559	-7.787	-7.918	-7.989
Dekking saldo lasten en baten						
Bijdrage uit reserves	0	0	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	4.732	6.172	8.559	7.787	7.918	7.989

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De geraamde middelen zijn bestemd voor tegemoetkoming en ondersteuning PS-leden

(€ 3 mln) en CdK en GS-leden (€ 3 mln). Vanaf 2013 zijn er middelen geraamd t.b.v. Kennis en onderzoek: € 2,9 miljoen in 2013, en € 2,2 miljoen voor de jaren daarna. Dit

betreffen de de budgetten voor de kennisinstellingen en adviesorganen. De aframing is het gevolg van ombuigingen in het kader van de Agenda van Brabant.

Toelichting verschillen begroting 2013 en 2012

Het verschil tussen de begroting 2012 en 2013 wordt veroorzaakt doordat met ingang van de begroting 2013 het budget voor kennis en onderzoek vanuit diverse andere productgroepen centraal bij productgroep 01.01 is ondergebracht.

01.02 Bestuurlijke samenwerking

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Het doel is het versterken van de betekenis en het profiel van de provincie Noord-Brabant, evenals het versterken van de bestuurlijke partnerschappen ten behoeve van algemene maatschappelijke vraagstukken.

De bestuurlijke samenwerking geschiedt via 3 verschillende vormen:

1. Binnen de provincie;
2. Grensoverschrijdend;
3. Tussen provincies.

De samenwerking met het oog op meer specifieke beleidsdoelstellingen is ondergebracht bij de betreffende productgroepen in deze begroting. Centraal in deze samenwerking

staat de samenwerking in Brabant binnen de zogenaamde 3 O's: ondernemen, onderwijs en overheid, waarbij we in Brabant een 4de O toevoegen: omgeving. Deze staat gelijk aan de maatschappelijke organisatie binnen Brabant.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
4.1	De toekomstbestendigheid van het openbaar bestuur versterken Een visie op de bestuurlijke organisatie van de provincie Noord-Brabant (UA1)8	Opgestelde visie			1				10
4.2	Een bestuurlijk profiel per gemeente met een inschatting van het vermogen van iedere gemeente om de opgaven te formuleren en te realiseren. (UA1)*	Aantal opgestelde profielen		40	27				0
4.3	Bezien of en hoe gemeenten aan de slag gaan met de aanbevelingen van de adviescommissie Krachtig Bestuur over gesignaleerde knelpunten en behoeften en waar een rol van de provincie nodig is. (nazorg, onderzoeken, stimulering, begeleiding) (UA2)*	Facilitering bij wegnemen van gesignaleerde knelpunten en behoeften		Afhankelijk van knelpunten en behoefte gemeenten	Afhankelijk van knelpunten en behoefte gemeenten	Afhankelijk van knelpunten en behoefte gemeenten	Afhankelijk van knelpunten en behoefte gemeenten		49
4.4	Een nieuwe inrichting van de bestaande overlegstructuren (UA1 en 2)*	Implementatie nieuwe overlegstructuur.			1				10
4.5	Samen met de regio de kwaliteit van wonen, werken en verblijven in West-Brabant op een hoger peil brengen door het ten uitvoer brengen van elf majeure projecten.	Voortgangsrapportages		2 voortgangsrapportages	2 voortgangsrapportages	1 eindrapportage			13.238
4.6	Uitvoeren relatiemanagement gemeenten (inclusief regio's)	Bezoek aan gemeenten (inclusief regio's)		67	67	67	67	67	

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
4.7	Implementatie handhavingsstrategie Zó handhaven we in Brabant	Terugkoppeling gemeenten en waterschappen			71				45
4.8	Met Brabantse handhavingspartners uitvoering geven aan gezamenlijke toezichtsprojecten omgevingsrecht	Jaarrapportage			1	1	1	1	692
4.9	Uitvoeren Strategische Agenda Brabantstad.	Voortgangsrapportages			2 voortgangs- rapportages	1 Eindrapportage			
5.1	De kracht van Brabant versterken door grensoverschrijdend samen te werken in de Vlaams Nederlandse Delta Bestuurlijk platform van 6 provincies in de Vlaams Nederlandse Delta ter verbetering = van de grensoverschrijdende samenwerking(UA7*)	Verslag Deltadag		1	1	1	1	1	75

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

4.1, 4.2 en 4.3 Project Krachtig bestuur in Brabant

De adviescommissie Krachtig Bestuur in Brabant heeft in 2012 onderzoek gedaan naar de veerkracht van alle Brabantse gemeenten en de vier regio's. Het onderzoek heeft geleid tot een eindadvies over veerkrachtig bestuur in Brabant voor GS. Aan de hand van dit eindadvies formuleren GS in 2013 een visie op bestuurlijke inrichting van Noord-Brabant.

4.4 Een nieuwe inrichting van de bestaande overlegstructuren.

Wij willen de bestaande overlegstructuren herijken om de bestuurlijke drukte binnen Brabant te reduceren. Dit doen wij door het stroomlijnen/bundelen van de bestaande (externe) overlegstructuren waarin de provincie met de gemeenten en regio's overlegt.

4.5 Elf majeure projecten in West-Brabant

Dit betreft de voortzetting en uitfasering van het tijdens de vorige bestuursperiode ingang gezette traject in West Brabant. Op basis van de intentie-overeenkomst "Samen Investeren in West-Brabant" (24 september 2008) zijn er 11 majeure projecten

benoemd die betrekking hebben op leefbaarheid, economie en duurzaamheid. PS stelden hiervoor € 50 miljoen ter beschikking op basis van 50% cofinanciering. PS worden met voortgangsrapportages op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

4.6 Uitvoeren relatiemanagement gemeenten en regio's

Het relatiemanagement levert een integraal inzicht in provinciale en gemeentelijke doelstellingen, beleid en belangen en inzicht in ontwikkelingen in regio's. Voor gemeenten is er altijd een aanspreekpunt om signalen, vragen en eventuele klachten te melden en in samenspraak met betrokkenen te bespreken. In 2013 zullen wij inzetten op het onderhouden en verstevigen van de relatie met gemeenten en regio's. Een goede relatie draagt bij aan het sneller en efficiënter bereiken van provinciale doelstellingen.

4.7 / 4.8 Brabantse handhavingsamenwerking

De Brabantse handhavingsamenwerking, de samenwerking tussen gemeenten, waterschappen, provincie, Rijk, politie en Openbaar Ministerie, wordt in 2013 opgenomen in het stelsel van de Regionale Uitvoeringsdiensten. Binnen de

samenwerking worden toezichtsprojecten opgezet en kennisnetwerken onderhouden. De gezamenlijke activiteiten worden vastgelegd in een programma, de resultaten uit de toezichtprojecten en netwerkactiviteiten worden via het Jaarverslag Brabantse Handhavingssamenwerking verantwoord.

4.9 Uitvoeren Strategische Agenda Brabantstad.

De samenwerking van de provincie en B5 zet zich in op het versterken van de economische kracht van Brabant – met focus op kennis en innovatie en de toepassing daarvan – om daarmee bij te dragen aan welvaart en welzijn van de hele Brabantse samenleving, waarbij we streven naar een goede balans tussen economie, ecologie en mens.

5.1 Vlaams Nederlandse Delta

Met het tekenen van een intentieverklaring op 16 december 2011 in Antwerpen is per 1 januari 2012 het bestuurlijk platform Vlaams Nederlandse Delta van start gegaan. De doelstelling van dit platform is onderlinge samenwerking in de Vlaams Nederlandse Delta. De samenwerkende partijen zijn de provincies: Antwerpen, Oost Vlaanderen, West Vlaanderen, Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Brabant. Deze samenwerking wordt mede geconcretiseerd in de realisatie van projecten rond economisch-logistieke ontwikkelingen. Elk jaar wordt door een van de partners een Delta-dag georganiseerd. In 2013 door de provincie Zuid-Holland. Op de Deltadag worden op te pakken projecten voor het komende jaar gedefinieerd en de lopende projecten ook geëvalueerd. Hier wordt een verslag van gemaakt en opgenomen op de website www.vndelta.eu.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	9.874	37.047	3.066	1.004	1.011	1.018
Lasten	9.874	37.047	3.066	1.004	1.011	1.018
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.021	532	554	559	565	571
Baten	1.021	532	554	559	565	571
Saldo lasten en baten	-8.853	-36.516	-2.512	-444	-446	-448
Dekking saldo lasten en baten						
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	8.451	35.779	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	402	736	2.512	444	446	448

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De beschikbare middelen 2013 van € 3 mln worden als volgt ingezet:

- € 2,0 mln vanwege een in 2010 verstrekte bijdrage aan de gemeente Oss.
- € 0,7 mln aan de kosten voor het servicepunten handhaving. Deze worden door de gemeenten, provincie en waterschappen gezamenlijk gefinancierd.
- € 0,2 mln vanwege de kosten voor Brabantstad

- € 0,1 mln is beschikbaar voor het project krachtig bestuur.

De baten van € 0,55 mln bestaan uit de bijdragen van de gemeenten en waterschappen aan de servicepunten handhaving.

Toelichting verschillen begroting 2013 en 2012

Het verschil tussen 2012 en 2013 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de afloop van het programma samen investeren. (verschil Majeure projecten West Brabant € 33,8 miljoen).

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 16,6 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

01.03 Interbestuurlijk toezicht

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie voert op een aantal terreinen de taak van interbestuurlijk toezichthouder uit. Bijvoorbeeld op het terrein van het financieel toezicht, het omgevingsrecht en de archiefzorg. Uitgangspunt bij het interbestuurlijk toezicht is dat het sober, op afstand, efficiënt, systeem- en risicogericht plaatsvindt, met respect voor de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten en andere bestuurlijke partners waar wij interbestuurlijk toezicht op houden en met zo min mogelijk bestuurlijke lasten. Daarnaast is

uitgangspunt dat het interbestuurlijk toezicht ondanks de verschillende beleidsterreinen op een éénduidige wijze wordt uitgevoerd.

In 2012 is het toezichtsproces vernieuwd naar aanleiding van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht. In 2013 vindt een verdere implementatie, monitoring en bijsturing plaats van het interbestuurlijk toezicht. In 2014 vindt een evaluatie van het vernieuwd interbestuurlijk toezicht plaats.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
	De toekomstbestendigheid van het openbaar bestuur versterken								
4.1	Uitvoeren vernieuwd interbestuurlijk toezicht (UA3*)	Verslag inzake de uitvoering van het vernieuwd interbestuurlijk toezicht			70	70	70	70	
4.2.	Monitoren en bijsturen van de implementatie vernieuwd interbestuurlijk toezicht	Evaluatierapport voor het vernieuwd interbestuurlijk toezicht.				1			
4.3	Uitvoeren van financieel toezicht	Aantal onderzoeken van gemeentebegrotingen en uitspraken over de vorm van toezicht.			67	67	67	67	

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

4.1/4.2 Vernieuwd interbestuurlijk toezicht:

In 2012 is de Wet Revitalisering Generiek Toezicht in werking getreden. Dit heeft geleid tot een vernieuwd interbestuurlijk toezicht (ibt) van de provincie als

toezichthouder. Zo zijn de taken van de voormalige VROM-inspectie overgeheveld naar de provincie. Momenteel is nog onduidelijk met welke middelen. In 2012 is nader vorm en inhoud gegeven aan de organisatie van een eenduidig interbestuurlijk toezicht. Het interbestuurlijk toezicht heeft betrekking op 7 aandachtsgebieden: ruimtelijke ordening, financieel toezicht, omgevingsrecht, archiefinspectie, huisvesting

statushouders, waterschappen en externe veiligheid. Per gemeente en waterschap wordt een verslag opgemaakt. In 2013 vindt interbestuurlijk toezicht plaats op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen op de 7 aandachtsgebieden. Daarnaast vindt monitoring en bijsturing plaats van het nieuw eenduidig interbestuurlijk toezichtsproces.

3.3 Uitvoeren van financieel toezicht

Het betreft hier een reguliere wettelijke taak van de provincie. Jaarlijks wordt beoordeeld of de 67 gemeenten een sluitende begroting hebben vastgesteld. Vanaf het begrotingsjaar 2011 wordt het financieel toezicht risicogericht, proportioneel, sober en op afstand uitgeoefend, waarbij we alert zijn op financiële problemen waarmee gemeenten geconfronteerd kunnen worden.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	42	73	73	61	61	61
Lasten	42	73	73	61	61	61
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	-42	-73	-73	-61	-61	-61
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserves	0	0	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	42	73	73	61	61	61

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De beschikbare middelen 2013 van € 0,07 mln worden ingezet voor de regierol op het professionaliseren van de handhaving.

2

Ruimte

Algemeen	22
02.01 Ruimtelijke ontwikkeling	26
02.02 Vitaal platteland	29
02.03 Sterk stedelijk netwerk	33

Algemeen

Portefeuillehouder:

Y.C.M.G. de Boer

Inleiding

In dit begrotingsprogramma Ruimte richten we ons op ruimtelijke kwaliteit door het stimuleren en borgen van een zorgvuldig ruimtegebruik in Noord-Brabant.

Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting is één van de kerntaken van de provincie. Het rijk heeft in haar Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte met veel nadruk gekozen voor een scherp afgebakende rol van het rijk en de regionale dominantie voor ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit neergelegd bij de provincies. Dat geldt evenzo voor de verantwoordelijkheid voor een vitaal platteland.

Daarbij zijn de doelstellingen uit de Agenda van Brabant, met betrekking tot het behoud en versterken van het Brabants Mozaïek, de versterking van het concurrerend vermogen en het bevorderen van een duurzame voedselvoorziening, leidraad van ons handelen en vormen de "provinciale Structuurvisie" en de "Uitvoering Transitie stad en platteland; een nieuwe koers" belangrijke richtinggevende documenten.

Aan deze kerntaak geven wij invulling door in te zetten op drie hoofdlijnen:

- de (kwaliteit van de) ruimtelijke ontwikkeling en inrichting in Noord-Brabant (productgroep 02.01 Ruimtelijke ontwikkeling);
- een mooi, gezond en economisch vitaal landelijk gebied, verbonden met de steden (productgroep 02.02 Vitaal platteland);
- het versterken van het stedelijk netwerk van Brabant (productgroep 02.03 Sterk stedelijk netwerk).

We richten ons hierbij op:

- het op een efficiënte en kwalitatief volwaardige manier oppakken van (gebieds)opgaven uit de structuurvisie die van provinciaal belang zijn;
- het in samenhang aanpakken van de belangrijke thema's voor Brabant, zoals natuur, water, landbouw, cultuurhistorie en leefbaarheid;
- het ontwikkelen van een integrale startegie voor het stedelijk netwerk, met aandacht voor wonen, werken, kantoren en de relatie stad-land.

Mijlpalen 2013:

- zorgdragen voor ruimtelijke kwaliteit **(UA 10)*** : het verankeren van kwaliteit in de gebiedsopgaven, het in uitvoering nemen van inspirerende voorbeeldprojecten Mijn Mooi Brabant en bevorderen ontwikkeling onderwijscurriculum
- Gebiedsopgaven **(UA 8)**: 4 plannen van aanpak vastgesteld, uitvoering gestart
- Uitvoeren beleid transitie Stad en platteland **(UA 5)** waaronder opbouw en uitbouw streeknetwerken
- opgestelde strategie Versterkt stedelijk netwerk met uitvoeringsprogramma en een onderzoeksrapport naar de wenselijkheid en noodzaak van een uitvoeringsstrategie voor het stedelijk gebied **(UA 9)**;
- verschuiving van subsidies naar meer participatie (middels ontwikkelbedrijf) **(UA 11)**.

(*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011).

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Integrale gebiedsontwikkeling en participaties*	2011-2015 e.v.	Stand van zaken en inzet middelen bestuursakkoord gebiedsopgaven Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	ROW- 0071 PS 51/10
2 Het borgen van provinciale ruimtelijke belangen in lokale (bestemmings)plannen	Continu	Verordening ruimte Noord Brabant 2012	PS 13/12 PS 12/11
3 Het verminderen van regellast in het ruimtelijk domein	Continu	Bestuursakkoord	
4 Het bevorderen van ruimtelijke kwaliteit.	Continu	Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Notitie project Mijn Mooi Brabant	PS 51/10 ROW - 0063
5 Vitaal platteland	2017	De transitie van het Brabantse stadteland – Een nieuwe koers Uitvoering Transitie stad en platteland; een nieuwe koers. Onderdeel externe organisatie PMJP (ILG-deel) op basis van Bestuursovereenkomst ILG Provinciale cofinanciering ILG Structuurvisie Ruimte en Verordening	PS 60/11 PS 37/12 PS 61/06 PS 65/06
6 Samenhangende strategie stedelijk netwerk Brabant		Agenda van Brabant	
7 Goed functionerende regionale werklocatiemarkt	Continu	Strategie bedrijventerreinen en andere werklocaties Vernieuwd Nimby-Beleid en reserveren van middelen voor de uitvoering in de jaren 2012-2015 in de VJN 2012. Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	PS 11/12 ROW-0100 PS 51/10
8 Goed functionerende (regionale) woningmarkt	Continu	Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	PS 51/10
		Bouwen en wonen Platteland Ruimtelijke ordening	

* m.b.t. de participaties wordt voor de inhoudelijke toelichting verwezen naar de voortgangsrapportage van het ontwikkelbedrijf.

Wat mag het kosten?

02	Ruimte						
Bedragen x € 1.000		Realisatie	Raming				
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
<u>Lasten</u>							
Programmalasten		44.370	116.928	39.485	29.484	35.250	4.982
Apparaatskosten		21.181	19.708	17.745	17.230	16.540	15.535
	totaal	65.551	136.637	57.229	46.715	51.790	20.516
<u>Baten</u>							
Rijk		12.370	9.978	12.237	5.103	5.540	0
Europa		3.435	2.816	3.303	2.642	373	0
Overige programmabaten		3.554	2.011	244	2.616	181	183
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>							
Dekking uit reserves		12.580	96.215	11.763	9.677	10.342	2.633
Dekking uit alg.middelen		33.613	25.616	29.682	26.676	35.354	17.701
	totaal	65.551	136.637	57.229	46.715	51.790	20.516
Directe formatieinzet in fte			142,4	105,9			

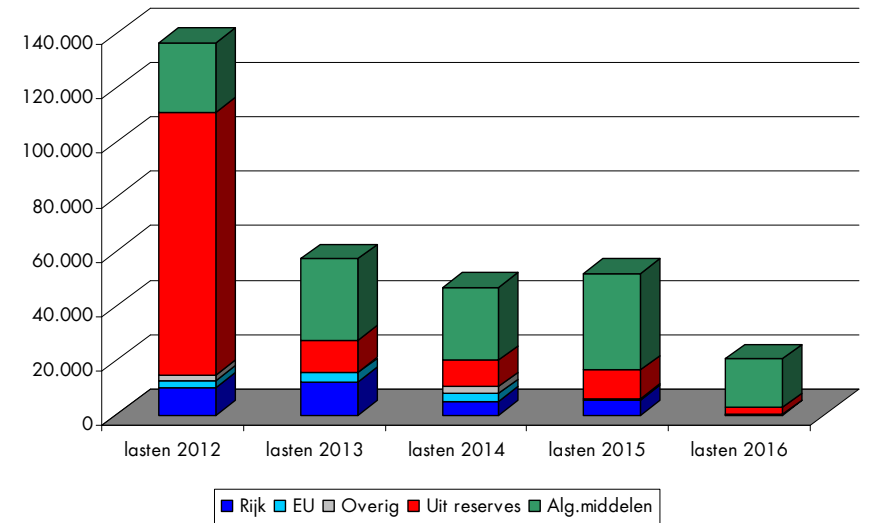
Toelichting:

Middelen Bestuursakkoord

Voor programma Ruimte is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen in totaal

- € 38,4 miljoen beschikbaar voor gebiedsopgaven. Deze middelen zijn nog niet aan programma Ruimte toegewezen, maar staan nog op de centrale stelpost;
- € 3,8 miljoen beschikbaar voor impulsmaatregelen (Mijn Mooi Brabant aanpak) Deze middelen zijn opgenomen bij productgroep 02.01 Ruimtelijke ontwikkeling en kwaliteit;
- € 3,8 miljoen beschikbaar voor woningbouw (stimulering zelfbouw en starters via collectief particulier opdrachtgeverschap) Deze middelen zijn opgenomen bij productgroep 02.03 Sterk stedelijk netwerk;
- € 8,5 miljoen beschikbaar voor Investeringsbudget landelijk gebied/Programma Landelijk Gebied. Deze middelen zijn opgenomen bij productgroep 02.02 Vitaal platteland.
- € 9,6 miljoen beschikbaar voor knelpunten landelijk gebied. Deze middelen staan nog op een centrale stelpost. In de commissie ROW van 31 augustus een bestedingsvoorstel goedgekeurd. Bij eerstvolgende gelegenheid zal de begroting gewijzigd worden.

Middeleninzet programma Ruimte
bekostiging van de lasten (bedragen x € 1.000)

Verschillen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 worden hoofdzakelijk veroorzaakt door:

- geraamde verliezen projecten ontwikkelbedrijf in 2012 (verschil € 9,6 miljoen)
- verplichtingen ILG 2012 (verschil € 21,6 miljoen)
- uitgaven uitvoeringsimpuls reconstructie verschil € 7,5 miljoen (waarvan € 3,7 miljoen a.g.v. aanpassingen in het kader van herstructurering van de balans)
- uitgaven cofinanciering PMJP € 3,5 miljoen
- versnelde uitvoering stedelijke zones (verschil € 27,8 miljoen, waarvan € 8,5 miljoen a.g.v. aanpassingen in het kader van de herstructurering van de balans).
- Uitgaven investeringsbudget stedelijke vernieuwing (verschil € 12,6 miljoen waarvan € 9,7 miljoen a.g.v. aanpassingen in het kader van de herstructurering van de balans).

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 24,7 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

02.01 Ruimtelijke ontwikkeling

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie heeft vanuit de ruimtelijke ordening een sturende rol om een goed woon- en leefklimaat te behouden en waar mogelijk te versterken. De bestaande mozaïekstructuur van stedelijk en landelijk gebied past bij Brabant en willen we behouden. Er moet ruimte blijven voor recreatie in en om de stad. Groen binnen handbereik. Daarom neemt de

provincie het voortouw in voor de provincie belangrijke gebiedsopgaven en participeert zij in doorslaggevende ontwikkelingen. Leidraad daarbij is een goede ruimtelijke kwaliteit.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011	2012	2013	2014	2015	2016	begr.2013 € 1.000
1.1.	Integrale gebiedsontwikkeling en participaties* Uitvoering 9 gebiedsopgaven (UA8*)	Vastgesteld uitvoeringsplan voor een gebiedsopgave Jaarlijkse rapportage aan PS		1	4	-	-		
1.2	Participaties (UA11)	Voortgangsrapportage Ontwikkelbedrijf	2	2	2	2	2	2	870
2.1	Het borgen van provinciale ruimtelijke belangen in lokale (bestemmings)plannen Beoordeling gemeentelijke plannen (jaarlijks circa 2000)	% noodzakelijke reacties (zienswijzen, reactieve aanwijzingen en beroepen) dat binnen termijn is ingediend		100	100	100	100	100	
2.2	Jaarlijks herijekte, met de regio opgestelde, Regionale Agenda, voor landschappen inclusief bestuurlijke afspraken over landschappen in de Regionale ruimtelijke overleggen (RRO's)	Aantal bestuurlijke afspraken		4	4	4	4		
3.1	Het verminderen van regellast in het ruimtelijk domein Actualisatie Verordening Ruimte (UA6*)	Beleidsrijke actualisatie uitgevoerd Aanpassing kaarten			1				
				1	1	1	1	1	

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011	2012	2013	2014	2015	2016	begr.2013 € 1.000
4.1	Het bevorderen van ruimtelijke kwaliteit Bevorderen van ruimtelijke kwaliteit in o.a. gebiedsopgaven en projecten Mijn Mooi Brabant (UA10*)	Uitvoering actieprogramma ruimtelijke kwaliteit en jaarlijkse rapportage		1	1	1	1		1.507

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

1.1 Gebiedsopgaven.

De structuurvisie onderscheidt 9 gebiedsopgaven waarin landelijke en stedelijke ontwikkelingen in een bepaald gebied met elkaar in verband worden gebracht. De coördinatie van de gebiedsopgaven voorziet in 2013 in efficiënte en integrale afstemming en borging van de ruimtelijke kwaliteit en behoud van een wervend woon- en leefklimaat. Tevens voor eenduidige communicatie, de samenhang en afstemming met de Agenda van Brabant en de provinciale (strategische) plannen. Daarnaast zorgt de coördinatie voor betekenisvolle verbindingen tussen de gebiedsopgaven met het oog op uitwisseling van ideeën, kennis, initiatieven, netwerken en voor kennisuitwisseling en het leren van elkaar. De Landschappen van Allure (de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst) uit de Investeringsagenda van Brabant (programma 07.02) zijn een belangrijke invulling van de opgaven voor de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Peelhorst. Voor de afzonderlijke gebiedsopgaven Brainport-Oost, De Levende Beerze, As N65, Waterpoort en de Oostelijke Langstraat is of wordt een plan van aanpak of uitvoeringsplan opgesteld. De plannen van aanpak zullen concrete en meetbare resultaten bevatten, de feitelijke besteding van de beschikbare middelen voor de ruimtelijke kwaliteit, alsmede de financiële verantwoording en een planning. Deze afzonderlijke uitvoeringsplannen zullen uiterlijk maart 2013 aan de commissie ROW worden voorgelegd. Na bespreking in de commissie worden de beschikbare middelen definitief bestemd. In 2013 zullen wij de commissie ROW informeren over de voortgang.

2.1 Beoordeling gemeentelijke plannen.

Op basis van de Structuurvisie en de Verordening ruimte Noord-Brabant vindt een toets plaats op de doorwerking van de provinciale belangen/beleid in de

gemeentelijke plannen. Daarbij worden tevens de afspraken die voornamelijk binnen de Regionaal Ruimtelijk Overleggen (RRO's) worden gemaakt, bewaakt.

Ook vindt besluitvorming plaats op de verzoeken om ontheffingen, zoals opgenomen in de verordening ruimte.

3.1 Actualisatie Verordening Ruimte.

In 2013 wordt een beleidsrijke aanpassing van de Verordening ruimte vastgesteld. Bij deze actualisatie wordt het advies van de gezondheidsraad, de resultaten van evaluatie van de Verordening ruimte en nieuwe beleidsuitgangspunten betrokken, zoals een verdere vertaling van het koersdocument 'Transitie Stad en platteland' en het herziene natuurbesluit 'Brabant: uitnodigend groen'. Daarnaast wordt eind 2013 de jaarlijkse aanpassing van de Verordening Ruimte vastgesteld. Vereenvoudiging en leesbaarheid van de regels is bij deze trajecten doorlopend aandachtspunt.

4.1 Actieprogramma ruimtelijke kwaliteit

Bij de uitvoering van het actieprogramma is het van belang om samen met de partners in de regio tot kwalitatief hoogwaardige ontwerpen te komen en tot een zorgvuldige inpassing van deze ontwerpen in het landschap. Vroegtijdige inzet van deskundigheid op het terrein van ruimtelijke kwaliteit is hiervoor noodzakelijk. Het Brabants Expertisecentrum Ruimtelijke Kwaliteit (BERK) is er op gericht om deze deskundigheid verder te ontwikkelen en te leveren. In 2013 wordt in alle 9 gebiedsopgaven ruimtelijke kwaliteit verder verankerd (zie toelichting op 1.1. Gebiedsopgaven). Naast de gebiedsopgaven is Mijn Mooi Brabant in het Actieprogramma een belangrijk onderdeel. In 2013 zal samen met de partners, gestart zijn met inspirerende voorbeeldprojecten die in 2015 afgerond zijn. Tevens ligt de focus op het inbedden van ruimtelijke kwaliteit in het onderwijs, door het ontwikkelen van een curriculum met de onderwijswereld.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	6.402	12.274	4.395	3.335	11.413	1.193
Lasten	6.402	12.274	4.395	3.335	11.413	1.193
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	305	0	0	0	0	0
Overige baten	2.694	2.011	244	262	181	183
Baten	2.999	2.011	244	262	181	183
Saldo lasten en baten	-3.403	-10.263	-4.150	-3.073	-11.232	-1.010
Dekking saldo lasten en baten						
Bijdrage uit reserve ontwikkelbedrijf (grondbank)	3.792	10.321	667	369	474	252
Bijdrage uit alg.middelen	-389	-58	3.484	2.704	10.758	757

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen opgenomen in de begroting 2013 betreffen in totaal € 4,4 mln en worden als volgt ingezet:

- € 1,7 mln vanwege rentelasten voor verbrede inzet ruimte voor ruimte (PS 53/05)
- € 1,5 mln is beschikbaar voor het speerpunt ruimtelijke kwaliteit met name voor de uitvoering van het actieprogramma Mijn mooi Brabant
- € 0,9 mln vanwege kosten en enkele geraamde verliezen in verband met activiteiten van het ontwikkelbedrijf. De verliezen hebben betrekking op niet terug te verdienen rentelasten (voortgangsrapportage ontwikkelbedrijf bij jaarrekening PS 29/11)
- € 0,3 mln aan procesgeld t.b.v. onder meer kosten in verband met uitvoeren verordening en de provinciale omgevingscommissie

De baten in de begroting van € 0,2 mln hebben betrekking op renteinkomsten in verband met de achtergestelde lening aan de ORR en baten ontvangen door het ontwikkelbedrijf zoals pachten.

Toelichting verschillen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 worden veroorzaakt door de geraamde verliesnemingen ontwikkelbedrijf in 2012 ad € 10,3 miljoen.

In 2013 zijn t.o.v. 2012 hogere lasten opgenomen voor de uitvoering bestuursakkoord "Mijn mooi Brabant" en voor rentekosten verbrede aanpak Ruimte voor ruimte (verschil € 2,4 miljoen).

Het verschil in de baten heeft betrekking op de lagere baten grondexploitatie ontwikkelbedrijf in 2013.

02.02 Vitaal platteland

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Om te behoren tot een Europese topkennis- en innovatieregio is een vitaal landschap rond de steden van groot belang, als cruciale vestigingsfactor voor (internationale) bedrijven en als recreatie-omgeving voor de inwoners van Brabant. Een vitaal landschap is daarom een ontwikkelopgave in de Agenda van Brabant. Doel is een mooi en gezond en economisch vitaal landelijk gebied, verbonden met de steden, dat bijdraagt aan Brabant als provincie waarin het goed wonen, werken en recreëren is.

De focus in de uitvoering is gericht op de versterking van de relatie tussen de stad en het platteland, met het landelijk gebied als tuin voor de steden. In de uitvoering kan in sterk verminderde mate beroep worden gedaan op subsidies. De provincie zet actief in op vergroting van de betrokkenheid van ondernemers en burgers, door het aangaan en faciliteren van allianties met partijen en innovatieve financieringsconstructies. Door optimale benutting van privaat initiatief wordt de plattelandseconomie versterkt, in combinatie met de intensivering van beleving en leefbaarheid.

In het Koersdocument wordt de rol van de provincie omschreven als die van regionale autoriteit; de provincie verbindt partijen met elkaar, neemt het initiatief met betrekking tot maatschappelijke doelen op het gebied van leefbaarheid op het platteland en heeft daarnaast de wettelijke taak ruimtelijke, economische en ecologische randvoorwaarden te creëren en te handhaven. Synergie tussen provinciale belangen en gebiedsurgenties staat daarmee dus centraal.

De implementatie van het gedachtegoed en de werkwijze van de nieuwe koers Stad en Platteland, zoals in gang gezet in 2012, zal in 2013 worden gecontinueerd. Via verschillende lijnen – die op diverse plaatsen in deze begroting landen – wordt daaraan uitvoering gegeven. Genoemd kunnen worden agrofood, vrijetijdseconomie, het natuur- en landschapsbeleid en gezondheid. Ook de aanpassing van de Verordening Ruimte draagt bij aan een nieuwe wijze van werken in het platteland.

Voor de uitvoering van projecten van Stad en Platteland wordt gewerkt vanuit drie sturingslijnen: de integrale gebiedsopgaven, zogenaamde Streeknetwerken en een thematische aanpak. Deze werkwijze is bekrachtigd in Statenbesluit 37/12 “Uitvoering Transitie stad en platteland; een nieuwe koers. Onderdeel externe organisatie”. Het beoogde effect is uiteindelijk een vitaler platteland dat tot uiting komt in de thema’s landschap, water, landbouw, natuur, cultuurhistorie, leefbaarheid, MKB, recreatie en toerisme. De concrete doelen en prestaties zijn opgenomen in de programma’s 2. Ruimte (productgroepen 02.01 en 02.02), 3. Ecologie, 4. Economie, 6. Cultuur en Samenleving en 7. Investeringsagenda.

Wat betreft de Streeknetwerken staat 2013 in het teken van de opbouw en uitbouw van de netwerken, opdat de 4 O’s daarin voluit kunnen deelnemen. Daarnaast zullen verschillende uitvoeringsprojecten richting realisatiefase worden geleid. Op basis daarvan zal in 2013 (najaartreffen, waarin PS, GS en veld de voortgang bespreken) een eerste beeld ontstaan van het al dan niet succesvol zijn van de nieuwe aanpak.

Onderdelen van de paragraaf Vitaal Platteland zijn daarnaast de landbouwkundige structuurversterking en glastuinbouw. Onze inzet voor landbouwkundige structuurversterking krijgt ook in 2013 gestalte via kavelruil. De glastuinbouw ondervindt hinder van de crisis. Dat betekent een vertraging in de uitvoering. Middels evaluatie en monitoring informeren wij uw Staten. Daarnaast is in 2012 de ILG-overeenkomst formeel beëindigd. In 2013 en verder zal de uitvoering en uitfinanciering van een fors aantal projecten nog doorlopen.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
5.1	Vitaal platteland Uitgevoerd beleid conform transitie stad en platteland (UA5)*	- najaartreffen Evaluatie		1	1	1	1		
5.2	Bieden procesondersteuning streeknetwerken, alsmede integrale gebiedsopgaven met focus op vitaal platteland	Jaarlijkse voortgangsrapportage		1	1	1	1		2.200
5.3	Uitwerking nieuwe koers Stad en Platteland Uitvoering projecten nieuwe koers Stad en Platteland op het thema Landbouw en omgeving	Uitwerkingen Projecten		2 0	3 4	1 4			0
5.4	Sanering van agrobédrijven in het bijzonder glastuinbouw in kwetsbare gebieden en de piekbelasters	Aantal ha te saneren en eventueel te verplaatsen uit kwetsbaar gebied	10	14	7	27			
5.5	Het zich kunnen ontwikkelen van glastuinbouwbedrijven in concentratiegebieden	Rapportage			1		1		3.000 baten: 3.000
5.6	Landbouwkundige structuurversterking	Aantal ha kavelruil	2.360	3.000	2.000	3.000	4.000		8.045 baten: 7.745

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

5.1 Uitgevoerd beleid conform transitie stad en platteland

Bij het najaartreffen wordt de geboekte voortgang met betrekking tot transitie Stad en Platteland bediscussieerd met PS en GS en het veld.

5.2 Procesondersteuning

De vaststelling van de nota "Transitie stad en platteland; een nieuwe koers" markeert een andere wijze van werken. In die manier van werken nemen streeknetwerken een

belangrijke plaats in. Door daarop aan te sluiten en daarin deel te nemen willen wij de provinciale doelen in het kader van een vitaal platteland realiseren. Jaarlijks zal rapportage over de voortgang plaatsvinden. Onderdelen van de rapportage zijn:

- De mate waarin regionale partners bijdragen aan de streeknetwerken;
- De mate waarin de 4 O's in de netwerken participeren;
- De mate waarin de netwerken succesvol zijn in het genereren van private middelen ten behoeve van een vitaal platteland;
- De mate waarin de netwerken in staat zijn uitvoering in de vorm van projecten te genereren.

5.3 Uitwerking nieuwe Koers Stad en Platteland en projecten

Uitwerkingen betreffen op uitvoering gerichte beleidsuitwerking. Dit leidt meestal niet rechtstreeks tot uitvoering buiten. Wel kunnen dit uitvoeringspilots betreffen. In 2013 zal als uitwerking de uitvoeringsagenda agrofood, een pilot vrijkomende agrarische locaties en de ontwikkeling van duurzaamheidsplan in de gebiedsopgave de Peelhorst gerealiseerd worden. Projecten betreffen activiteiten die bijdragen aan daadwerkelijke realisatie buiten. Het gaat daarbij om zogenoemde maatschappelijk ontwrichte situaties en innovaties gericht op de transitie van agrarische bedrijven en locaties. De commissie ROW heeft op 31 augustus ingestemd met ROW-0096 "het bestedingsvoorstel bestuursakkoord knelpunten landelijk gebied". De begrotingswijziging volgt bij najaarsbrief 2012.

5.4 Sanering agrobédrijven

In de 1e helft van 2013 zal een nieuwe tranche sanering glastuinbouw van start gaan. De uitvoering hiervan komt grotendeels in 2014 terecht. Uitgangspunt voor de piekbelasters is dat het Rijk dit financiert. Indien dit niet of onvoldoende gebeurt, dan gaat dit ten koste van de prestaties en budgetten voor sanering glastuinbouw.

5.5 Ontwikkeling glastuinbouw

Provincie monitort aan de hand van een 2-jarlijks rapport de ontwikkelingen. Daarnaast draagt de provincie bij aan de ontwikkeling van de glastuinbouwconcentratiegebieden Deurne en Dinteloord. De daadwerkelijke ontwikkeling van oppervlakten glastuinbouw in deze gebieden en de projectvestigingsgebieden is afhankelijk van individuele ondernemersbeslissingen. Verwacht wordt dat in Dinteloord in 2013 30 ha ontwikkeld wordt. In de jaren 2014 en 2015 20 ha en in 2016 30 ha. In Deurne zal in de jaren 2014 tot en met 2016 jaarlijks 15 ha ontwikkeld worden. In de overige concentratiegebieden zal jaarlijks 10 ha ontwikkeld worden.

5.6 Landbouwkundige structuurversterking

In 2013 ligt het accent op het verder voorbereiden van 2 wettelijke herverkavelingen (prestaties komen in 2015) en het uitvoeren van kavelruilen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	19.921	49.279	15.684	7.117	3.914	743
Lasten	19.921	49.279	15.684	7.117	3.914	743
Baten van het Rijk	4.619	4.571	8.443	784	117	0
Baten van de EU	3.130	2.816	3.303	2.642	373	0
Overige baten	176	0	0	2.354	0	0
Baten	7.925	7.387	11.745	5.779	490	0
Saldo lasten en baten	-11.996	-41.892	-3.939	-1.338	-3.424	-743
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.res.cofin Europese progr.	2.036	4.625	187	235	484	0
Bijdr.reserve ILG	1.273	26.759	300	0	0	0
Bijdr.res.uitv.impuls reconstructie	3.092	7.462	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	5.595	3.047	3.452	1.103	2.940	743

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen van € 15,7 mln in de begroting 2013 zijn als volgt opgebouwd:

- € 8,0 mln voor landbouwkundige structuurversterking (PS 35/08)
- € 3,0 mln voor glastuinbouw
- € 2,2 mln voor de streeknetwerken (PS 37/12)
- € 1,3 mln voor procesgeld (werkbudget/communicatie/co-financiering) ten behoeve van de transitie stad en platteland
- € 1,2 mln voor subsidies in het kader van Leader

De baten van € 11,7 mln zijn als volgt opgebouwd:

- € 7,7 mln aan rijks- en Europese bijdrage voor landbouwkundige structuurversterking
- € 3 mln aan rijksbijdrage voor glastuinbouw
- € 1 mln aan Europese subsidiegelden voor leader.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- Hogere uitgaven uitvoeringsimpuls reconstructie verschil € 7,5 miljoen in 2012 (waarvan € 3,7 miljoen a.g.v. aanpassingen in het kader van de herstructurering van de balans)
- Hogere uitgaven in 2012 i.v.m verplichtingen investeringsbudget landelijk gebied € 21,6 miljoen.
- Hogere uitgaven cofinanciering PMJP € 3,5 miljoen in 2012

Baten

De baten van het Rijk en EU voor landbouwkundige structuurversterking zijn in 2013 € 4,3 miljoen hoger .

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 6,4 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht.

Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De steden in Brabant hebben afzonderlijk onvoldoende kritische massa om een top kennis- en innovatieregio te zijn. Doel is het stedelijke netwerk van Brabant te versterken door de ontwikkeling van toplocaties, hoogstedelijke zones en knooppunten. Dit in samenhang met de economische clusters en een robuust en efficiënt verkeers- en vervoerssysteem. Daarbij dient de eigenheid en diversiteit van de Brabantse steden te worden versterkt.

Dit pakken wij aan via vier lijnen:

Een samenhangende integrale strategie en investeringsprogramma

De financiële mogelijkheden met betrekking tot de ruimtelijke opgaven staan onder druk. Dit komt door teruglopende overheidsfinanciën en vanwege het feit dat door de financiële crisis het investeringsvermogen bij marktpartijen zeer beperkt is. De provincie heeft een regisserende rol om in overleg met partners te komen tot samenhang en scherpe prioriteiten en keuzes. Samen met partners gaan we op zoek naar instrumenten om de uitdagingen het hoofd te bieden. In het kader van #Brabant wordt onderzocht voor welke vliegwielpjecten ter versterking van het stedelijk netwerk de provincie vitale allianties tot stand wil brengen. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om te komen tot een zgn. Urban Development Fund (met co-financiering vanuit het Europese Jessica-programma) dat op een revolverende manier een bijdrage kan leveren aan de duurzame ontwikkeling van het Brabantse stedelijke netwerk.

Aanbod en kwaliteit werklocaties

Een goed vestigingsklimaat wordt voor een belangrijk deel bepaald door het aanbod én de kwaliteit van werklocaties. Onder werklocaties verstaan we onder andere bedrijventerreinen maar ook kantoren en detailhandel. Het aanbod is momenteel onvoldoende gedifferentieerd en onvoldoende afgestemd op de vraag. Als gebiedsregisseur focust de provincie zich op het bij elkaar brengen van de betrokken partijen en het maken van keuzes. De uitvoering wordt geborgd door regionale bestuurlijke afspraken in de RRO's. Als onderlegger hiervoor is de 'Strategie Bedrijventerreinen en andere werklocaties' geformuleerd. In 2013 en verder vindt de

doorwerking hiervan vindt plaats via een uitvoeringsprogramma (en de afspraken in de RRO's).

De provinciale inzet op het gebied van werklocaties is enerzijds gekoppeld aan het innovatiebeleid en vooral gericht op het versterken van topclusters. Daarnaast moet de basis op orde zijn: vraag en aanbod moeten kwantitatief en kwalitatief in orde zijn. Herstructurering van verouderde werklocaties en NIMBY maken deel uit van de strategie.

Een goed functionerende regionale woningmarkt

Dit betekent, dat er voldoende woningen worden gebouwd (kwantitatief doel), er een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod van woningen en woonmilieus is, dat aansluit op de vraag van de woonconsument en dat er oog is voor kwaliteitsverbeteringen van de bestaande woningvoorraad en woonomgeving (kwalitatieve doelen). Op het regionale schaalniveau speelt de provincie een centrale, regisserende rol, bijvoorbeeld als het gaat om informatievoorziening, kennisuitwisseling, monitoring en onderzoek en het maken van regionale, bestuurlijke afspraken.

Het maken van afspraken in regionaal verband (RRO's)

In regionaal verband worden jaarlijks regionale agenda's voor wonen, en werken (alsmede landschap, zie 02.01) opgesteld. Doel is steeds een actueel en gezamenlijk gedragen beeld te hebben van wat er speelt op het vlak van wonen en werken, waar knelpunten zijn of dreigen en welke strategieën moeten worden ingezet om adequaat in te kunnen spelen op de dynamiek op de woningmarkt en met betrekking tot werklocaties. Bestuurlijke afspraken, bijvoorbeeld over de woningbouwprogrammering en de ontwikkeling van werklocaties maken deel uit van de regionale agenda's.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
6.1	Samenhangende strategie stedelijk netwerk Brabant Samen met de partners in vervolg op een samenhangende strategie een uitvoeringsprogramma opstellen ter ontwikkeling van het stedelijke netwerk (# Brabant)	Opgestelde strategie Opgesteld uitvoeringsprogramma			1 1				
7.1	Goed functionerende regionale werklocatiemarkt Actualisering van de provinciale prognose werklocaties	Uitgevoerde actualisering (en minste 1x per bestuursperiode)	1				1		
7.2	Opstellen van kwalitatieve en kwantitatieve (deel-)analyses (ten behoeve van de Regionale Agenda's en bestuurlijke afspraken)	Aantal (deel-) analyses uitgevoerd m.b.t. regionale werklocaties in de 4 RRO's gebieden	4	4	4	4	4		
7.3	Jaarlijks herijkt met de regio opgestelde Regionale Agenda voor werken inclusief bestuurlijke afspraken over werklocatieprogramma's in de RRO's* (UA9)*	Aantal gemaakte bestuurlijke afspraken in de RRO's	4	4	4	4	4		
7.4	Ontwikkelen beheersmodel voor het voorkomen van nieuwe Nimby-situaties op bedrijventerreinen	Vastgesteld beheersmodel Gemaakte afspraken in RRO-verband over de toepassing van het beheersmodel	0 0	0 0	1 0	0 4	0 0		
7.5	Oplossen bestaande Nimby-situaties	Aantal vastgestelde plannen van aanpak i.r.t. Nimby-situaties			1	1	2		1.000
8.1	Goed functionerende (regionale) woningmarkt Actualisering van de provinciale bevolkings- en woningprognose	Opgeleverde prognose (ten minste 1 keer per bestuursperiode)		1					

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
8.2	Opstellen van kwalitatieve en kwantitatieve analyses (ten behoeve van de Regionale Agenda's en bestuurlijke afspraken)	Aantal analyses uitgevoerd m.b.t. regionale woonlocaties in de 4 RRO gebieden		4	4	4	4	4	
8.3	Jaarlijks herijkt, met de regio opgestelde, Regionale Agenda voor wonen inclusief bestuurlijke afspraken over woningbouwprogramma's in de RRO's (UA9)	Aantal bestuurlijke afspraken in de 4 Regionale Ruimtelijke Overleggen (RRO's)	4	4	4	4	4	4	
8.4	Stimuleren van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO)	Aantal nieuwbouwwoningen waarvoor subsidie wordt verleend in het kader van de Stimuleringsregeling CPO	186	243	225	225	225		900

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

7.1 en 2 Opstellen van kwalitatieve en kwantitatieve analyses en prognoses werklocaties.

Jaarlijks worden regionale werklocatie- en woningmarktanalyses uitgevoerd, die samen met monitorings- en actuele prognosegegevens een belangrijke basis vormen voor de regionale agenda's voor werken en wonen. Nieuwe accenten liggen op analyses op het gebied van kantoren en detailhandel. Deze analyses maken ook deel uit van spoor 1, basis op orde, van het uitvoeringsprogramma van de Strategie Bedrijventerreinen en andere Werklocaties.

8.3 Jaarlijks herijkt, met de regio opgestelde Regionale Agenda's voor wonen, inclusief bestuurlijke afspraken en opstellen van kwalitatieve en kwantitatieve analyses
Jaarlijks worden in regionaal verband afspraken gemaakt (of herbevestigd) over de ontwikkeling van werklocaties en de woningbouwprogrammering. Zonodig vindt bijstelling plaats op basis van monitoringsgegevens, regionale analyses of geactualiseerde prognose-uitkomsten.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	18.048	55.375	19.406	19.032	19.923	3.046
Lasten	18.048	55.375	19.406	19.032	19.923	3.046
Baten van het Rijk	7.751	5.407	3.795	4.319	5.422	0

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	684	0	0	0	0	0
Baten	8.435	5.407	3.795	4.319	5.422	0
Saldo lasten en baten	-9.613	-49.968	-15.611	-14.713	-14.500	-3.046
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserve grondbank	1.500	6.859	10.609	9.074	9.384	2.380
bijdr.AR (Vinex)	177	0	0	0	0	0
Bijdr.AR regionale structuurverst.	708	27.603	0	0	0	0
Bijdr.uit reserve ISV	0	12.587	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	7.227	2.919	5.003	5.639	5.116	666

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen voor het jaar 2013 van € 19,4 mln zijn als volgt beschikbaar:

- € 13,2 mln voor de afwikkeling van het maatregelenpakket woningbouw (BM-0779 en EMG-0970 aanpak van de kredietcrisis: stand van zaken)
- € 3,8 mln voor de afwikkeling van in het kader van het investeringsbudget stedelijke vernieuwing verleende subsidies.
- € 1,0 mln voor aanpak NIMBY (ROW-0100)
- € 0,9 mln voor collectief particulier opdrachtgeverschap

De baten van € 3,8 mln bestaan uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor eerder genoemde investeringsbudget stedelijke vernieuwing.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten:

- versnelde uitvoering stedelijke zones in 2012 (verschil € 27,8 miljoen, waarvan € 8,5 miljoen a.g.v aanpassingen in het kader van herstructurering van de balans).

- Uitgaven investeringsbudget stedelijke vernieuwing in 2012 (verschil € 12,6 miljoen waarvan € 9,7 miljoen a.g.v. aanpassingen in het kader van de herstructurering van de balans).
- Daartegenover staat dat de uitgaven in 2013 voor kredietcrisis maatregelen woningbouw in 2013 € 4,5 miljoen hoger zijn dan in 2012.

Baten:

In 2013 is de rijksbijdrage ISV € 1,6 miljoen lager.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 18,2 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

3

Ecologie

Algemeen	38
03.01 Water	42
03.02 Milieu	47
03.03 Natuur en landschap	56

Algemeen

Portefeuillehouder:

J.J.C. van den Hout, Y.C.M.G. de Boer (onderdeel landbouw)

Inleiding

In dit begrotingsprogramma Ecologie richten we ons op een gezonde leefomgeving voor mens, dier en plant. We kunnen hier veilig wonen en er is ruimte voor economische, maatschappelijke en ecologische ontwikkelingen.

Het programma ecologie is opgedeeld in de productgroepen "Water", "Milieu" en "Natuur en Landschap". Zoals vastgelegd in het bestuursakkoord 'Tien voor Brabant' vormt de Agenda van Brabant de leidraad van handelen, ook in het Ecologisch domein. De structuurvisie Ruimte en het koersdocument Stad en Platteland zijn hierbij belangrijke richtinggevendende documenten. Dit betekent dat de provinciale kerntaken sober en doelmatig worden uitgevoerd en dat de ecologische belangen pro-actief in integrale gebiedsteams worden ingebracht.

We richten ons hierbij op:

- de juiste waterhoeveelheid, schoon grond- en oppervlaktewater en bescherming tegen overstromingen (productgroep 03.01 Water);
- de zorg voor het milieu (productgroep 03.02 Milieu);
- een samenhangend netwerk van natuurgebieden, biodiversiteit en landschappen met regionale identiteit (productgroep 03.03 Natuur en Landschap).

De uitwerking van de rolopvatting op de provinciale kerntaken is vormgegeven in 4 provinciale beleidsplannen:

- het provinciaal waterplan (03.01)
- het provinciaal milieuplan (03.02)
- handhavingkoers 2012-2015 (03.02)
- Brabant, Uitnodigend Groen (03.03)

Deze 4 beleidsplannen vormen de basis voor alle werkzaamheden binnen het Ecologisch domein en worden in hun uitwerking gekoppeld aan de begrotingsopzet.

Mijlpalen 2013:

- Regionale uitvoeringsdiensten **(UA16)**. Per 1 januari 2013 zijn er drie regionale uitvoeringsdiensten in Noord-Brabant, waarbij wordt ingezet op goed opdrachtgeverschap aan de RUD's en borgen van voldoende interactie met de RUD's en borgen van de verbetermaatregelen Eijlander en Mans.
- "Brabant Uitnodigend Groen" en Landschappen van Allure **(UA13)**. Een actieve herstart van de realisatie EHS in een aantal gebieden in Brabant. Met daarbij ook het adequaat en positief kunnen beantwoorden van een aantal voorstellen uit de regio om op een vernieuwde wijze (nieuwe uitvoeringsarrangement) de EHS te realiseren.
- Uitvoering Natuurbeschermingswet / stikstofverordening **(UA14)**. In 2013 willen we bereiken dat duidelijk is hoe de provincie invulling kan geven aan haar bevoegdheden in het kader van deze wet, waarbij de uitvoeringslasten zoveel mogelijk worden teruggedrongen of beperkt, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de wet (bescherming waardevolle natuur)
- De midterm review, de relatie milieu/gezondheid, luchtkwaliteit en fosfaatproblematiek uit het Provinciaal milieuplan **(UA15)**,
- Inbreng van de provinciale visie (belangen en beleid) in de Rijksstructuurvisie Ondergrond (STRONG)
- Vaststellen Herziene beleidsvisie externe veiligheid en het vaststellen van een Programma externe veiligheid.
- Vaststelling uitvoeringsprogramma Agrofood
- Uitwerken duurzame energielijn binnen energieagenda **(UA17)**, reststromenkoppeling Moerdijk, oprichten energiefonds (zie ook hoofdstuk 7 investeringsagenda).
- Afspraken maken met rijk en regionale partners ten aanzien van uitvoeringsprogramma Zuid-Westelijke Delta **(UA19)** (Volkerak-Zoommeer, gebiedsopgave Waterpoort).
- Verhogen van de naleving van het omgevingsrecht, zoals uitgewerkt in 'Handhavingkoers 2013-2016' **(UA18)**.

- Invulling geven aan transitie stad en platteland (**UA5**) door onder meer het uitvoeren maatregelen advies van Doorn, opbouw en uitbouw streeknetwerken en rapport Gezondheidsraad.

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Adequate bescherming van Noord-Brabant tegen overstromingen.	2015	Provinciaal Waterplan 2010 – 2015 Dit betreft o.a. programma Ruimte voor de rivier en Zuid-westelijke Delta.	PS-48/09
2 Noord-Brabant heeft de juiste hoeveelheden water (niet te veel en niet te weinig).	2015	Provinciaal Waterplan 2010 – 2015 Dit betreft o.a. verdrogingsbestrijding, waterberging, beek en kreekherstel.	PS-48/09
3 Schoon grond-en oppervlaktewater voor iedereen.	2027	Provinciaal Waterplan 2010 – 2015	PS-48/09
4 De burger ondervindt geen onaanvaardbaar risico door gevaarlijke stoffen en luchtvaart.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.1 Beleidsvisie Externe Veiligheid d.d. 27 juni 2008	PS 64/11PS 31/08
5 De luchtkwaliteit in Noord-Brabant voor stikstofdioxide, fijnstof en verzurende stoffen afkomstig van verkeer, landbouw en industrie voldoet aan de wettelijke normen.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.1 Verordening stikstof en Natura 2000 d.d. 9 juli 2010	PS 64/11PS 40/10
6 De geluidskwaliteit langs provinciale wegen, in stiltegebieden, rond industrieterreinen en bij landzijdige luchtvaartactiviteiten voldoet aan de wettelijke normen.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.4 Beleidsnota Luchtvaart Noord-Brabant d.d. 10 december 2010	PS 64/11 PS 62/10
7 De geurkwaliteit nabij industriële inrichtingen en veehouderijen voldoet aan de wettelijke normen.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.3	PS 64/11
8 De kwaliteit van de bodem vormt geen gevaar voor de volksgezondheid en het milieu en de ondergrond worden duurzaam gebruikt.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.6	PS 64/11
9 De leefomgeving ondervindt geen onaanvaardbare gevolgen vanuit grondstoffen- en energievoorziening, stortplaatsen en vanuit afvalstoffenverwerking.	2015	Provinciaal Milieuplan d.d. 10 januari 2012, hoofdstuk 4.8	PS 64/11
10 Een vitale agrofoodsector (maatschappelijk, economisch en ecologisch) in een kwalitatief hoogwaardig landelijk gebied door	Nog te bepalen.	Integrale uitwerking advies Commissie Van Doorn	PS-71/11

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
Transitie in de landbouw (waarbij kwaliteit en toegevoegde waarde in de plaats moeten komen van op kostenminimalisatie gerichte bulkproductie) en nieuwe houdbare verdienmodellen binnen de gehele agrofoodsector.			
11 De handhaving voldoet aan wet- en regelgeving.	2015	Handhavingkoers 2012-2016 Het betreft naleving door rechtspersonen waarvoor wij handhavingsbevoegd zijn.	PS 32/12 (a en b)
12 Verankering van natuur en landschap in de samenleving, in samenhang met economische en sociale culturele ontwikkelingen in een ruimtelijke context	2022	Brabant: Uitnodigend Groen	50/12
13 Een samenhangend netwerk van natuurgebieden inclusief verbindingen.	2027	Brabant: Uitnodigend Groen	50/12
14 Behoud en herstel van biodiversiteit Brabantbreed van stad tot land.	2022	Brabant: Uitnodigend Groen	50/12
15 Een Brabants mozaïek van landschappen met regionale identiteiten gericht op een goed leef- en vestigingsklimaat.	2022	Brabant: Uitnodigend Groen	50/12
		Water Milieu Natuur- en landschap Veiligheid en handhaving	

NB: De nota Brabant: Uitnodigend Groen wordt op 21 september 2012 besproken door Provinciale Staten. Vooruitlopend hierop zijn de aangepaste doelstellingen reeds in de begroting 2013 opgenomen.

Wat mag het kosten?

03 Ecologie						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	113.848	276.931	142.422	51.060	35.076	25.143
Apparaatskosten	46.281	54.750	47.471	46.070	44.191	41.453
totaal	160.129	331.681	189.893	97.130	79.267	66.596
Baten						
Rijk	25.980	46.107	49.584	1.288	128	13
Europa	929	2.736	9.083	2.100	957	0
Overige programmabaten	12.061	14.995	9.950	8.603	7.968	9.472
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	49.240	166.797	38.439	18.269	9.392	2.583
Dekking uit alg.middelen	71.919	101.046	82.838	66.869	60.821	54.528
totaal	160.129	331.681	189.893	97.130	79.267	66.596
Directe formatieinzet in fte		361,3	288,4			

Toelichting

De teruggang in fte's (73) voor programma ecologie wordt verklaard door formatiereductie (Agenda van Brabant en een stelselwijziging, waarbij in 2013 alleen nog de directe fte's uit het primaire proces worden toegerekend aan het programma. De overgang van personeel naar de RUD's wordt verwerkt, zodra een definitief besluit genomen is.

Middelen Bestuursakkoord

Voor programma Ecologie is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen in totaal

- € 12 miljoen beschikbaar voor soortenbescherming/biodiversiteit. Dit bedrag is in de reserve revitalisering landelijk gebied gestort ten behoeve van uitgaven op het gebied van biodiversiteit die binnen programma ecologie plaatsvinden.
- € 22,4 miljoen beschikbaar voor investeringen ecologie. Hiervan is € 3,2 miljoen opgenomen bij productgroep 03.03 Natuur en Landschap. De resterende € 18,3 miljoen zijn nog niet aan programma Ecologie toegewezen en staan nog op de centrale stelpost.

Verschillen begroting 2013 en 2012

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 62,1 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

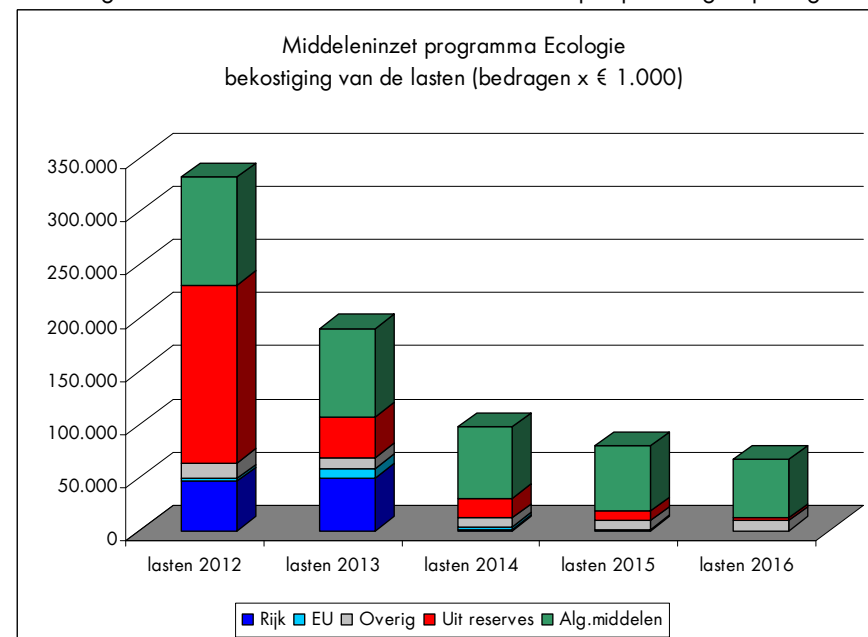
Dit betreft met name:

- uitgaven voor natuur € 24,7 miljoen
- uitgaven voor water € 21,6 miljoen
- investeringen stedelijke vernieuwing (ISV), onderdeel geluidsoverlast € 5,2 miljoen
- bodemsanering € 3,3 miljoen
- overige uitgaven milieu € 5,3 miljoen
- uitgaven beëindiging en verplaatsing intensieve veehouderij € 2 miljoen

Een specificatie van deze aanpassingen is opgenomen in bijlage 18.

Nog niet opgenomen in het meerjarenperspectief is de te verwachten rijksbijdrage uit het deelakkoord Natuur vanaf 2014.

De overige verschillen tussen 2012 en 2013 worden per productgroep toegelicht.

03.01 Water

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie zorgt dat het water bijdraagt aan een gezonde omgeving voor mens, dier en plant. In Brabant moeten we veilig en comfortabel kunnen wonen en is ruimte voor economische en ecologische ontwikkeling. Dit is vertaald in drie doelen:

- Brabant heeft de juiste waterhoeveelheid (niet te veel, niet te weinig) voor mens, dier en plant;
- schoon grondwater en oppervlaktewater voor iedereen;
- een adequate bescherming van Brabant tegen overstromingen.

Waterplan (PWP) (UA 20)

De wijze waarop wij deze drie doelen willen bereiken is vastgelegd in het Provinciaal Waterplan 2010-2015 (PWP). De Europese verplichtingen vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Regionale Overstromings Risico's (ROR) zijn in het PWP opgenomen. Door middel van Europese samenwerkingsprojecten komen extra Europese gelden beschikbaar voor diverse onderzoeks- en uitvoeringsvragen. In 2013 wordt de Beleidsevaluatie, Regionale WaterSysteemRapportage, tevens karakteriseringsrapportage KRW opgeleverd. Het huidige PWP loopt in 2015 af, de procedure voor een nieuwe PWP begint met een startnotitie in 2013. Er is voor de periode 2010-2015 (incidenteel) financiering geregeld voor het PWP, waardoor de begroting terugloopt van €59 miljoen in 2012 naar €6 miljoen in 2016.

Uitwerking van het Deltaprogramma (UA 19)

Voor de lange-termijn maatregelen zijn wij betrokken bij de deltaprogramma's Rivieren, ZW-Delta, Zoetwater en Veiligheid. Met betrekking tot de korte termijn uitvoering heeft de stuurgroep Zuidwestelijke Delta het voornemen om het Volkerak-Zoommeer in te richten

ten behoeve van waterberging en het meer weer zout te maken met ingang van 2015 om de blauwalgenproblematiek op te lossen. Het ontwikkelen van alternatieve zoetwaterbronnen in combinatie met bestaande gebiedsambities voor het platteland (gebiedscommissie Brabantse Delta) als ook voor het stedelijk gebied (Waterpoort) vormen de speerpunten van inzet vanuit de provincie in het programmabureau.

Uitvoering in het landelijk gebied: waterprojecten in de Bestuursovereenkomst met de waterschappen (UA 20)

Veel waterdoelen zijn een gezamenlijke opgave voor provincie en waterschappen. De uitvoering en realisatie hiervan is neergelegd in de Tweede Bestuursovereenkomst tussen Provincie en de Brabantse waterschappen als uitwerking van het PWP-uitvoeringsprogramma. De bezuinigingen uit het deelakkoord Natuur hebben gevolgen voor de realisatie van de voormalig ILG-doelen uit de Tweede Bestuursovereenkomst ('Beek en kreekherstel in of t.b.v. TOP gebieden', Verdrogingsbestrijding TOP gebieden en waterkwaliteit). Eind 2012 hebben provincie en waterschappen nadere afspraken gemaakt over het nieuwe ambitieniveau n.a.v. het deelakkoord Natuur. Tot die tijd zijn de beleidsprestaties voornamelijk als PM-post opgenomen in de begroting. Dit zal ook tot gevolg hebben dat de budgetten over jaren 2013, 2014 en 2015 opnieuw verdeeld zullen worden. Het deelakkoord Natuur heeft geen effect op de realisatie en de budgetten van de provinciale doelen, omdat hiermee geen rijksmiddelen gemoeid zijn. Steeds vaker werkt de provincie op watergebied ook samen met gemeenten en terreinbeheerders om de waterdoelen te realiseren en tevens een bijdrage te leveren aan een betere ruimtelijke kwaliteit van Brabant.

In het oog springende projecten die de provincie mogelijk maakt:
Essche Sroom, Vlijmens Ven (beide starten in 2013), Turfvaart-Bijloop (vennen gebied)

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
	Algemeen Uitvoering waterbeleid algemeen (UA 20)	- Beleidsontwikkeling (H1-7 PWP): nieuw PWP, 2e Stroomgebiedbeheerplan en 3e Bestuursovereenkomst waterschappen: gereed resp. 2015, 2015, 2013 - startnotitie PWP 2016 - rapportages monitoring en beleidsevaluatie, 2013 (H13 PWP) - Organisatorische aspecten (H14 PWP): voortgang uitvoering landelijk bestuursakkoord water (2011) - Beleidsinstrumenten (H15 PWP): communicatie	Nvt		1		2		9.618
			Nvt		1			1	
			Nvt		1				
			Nvt	x	x	x	x		
	Uitvoering Provinciaal Waterplan Uitvoering Deltaprogramma (UA 19)								582
1.1	Opstellen lange termijn maatregelen (Rivieren, Zuid-Westelijke Delta, zoet water)	Maatregelenprogramma.	Nvt		1				
1.2	Begeleiding korte termijn maatregelen (Uitvoeringsplan-Zuid-Westelijke Delta)	- Voortgang maatregelen - Realisatie Roode Vaart tbv zoetwatervoorziening West-Brabant	Nvt	x	x	x	x	x	
	Uitvoering bestuursovereenkomst waterschappen (UA 20)								25.257
2.1	Subsidie verlenen voor realisatie door waterschappen (H8,9,10 PWP)	Voortgang van realisatie van:							
		- 239 km ecologische verbindingzones (2010-15)	27%*	40%	60%	80%	100%		
	(afhankelijk van bijgestelde bestuurovereenkomst eind 2012)	- PM km herstelde beek top-gebieden - 96 km herstelde beek overig	(31%)*	PM	PM	PM	PM		
			26%*	40%	60%	80%	100%		

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
		- 63 vispassages (overig) - 1.347 ha waterberging - PM ha verdrogingsbestrijding - 6.682 ha waterkwaliteit	19% 13%* (19%) 1%	40% 40% PM PM	60% 60% PM PM	80% 80% PM PM	100% 100% PM PM		
3.1	Uitvoering Provinciaal Waterplan overig (UA 20) Verbetering van de waterkwaliteit (H8 PWP)	Uitvoering cf Uitvoeringsprogramma PWP en met name: - Voortgang onderzoeken en maatregelen (o.a. Kaderrichtlijn Water operationeel 2012, gereed 2015) - Voortgang gebieds-dossiers grondwaterwinning openbare watervoorziening - % zwemwater onder toezicht	Nvt	1			1		1.730
1.3	Omgaan met waterkwaliteit (H10,12 PWP)	- Voortgang maatregelen Planologische kernbeslissing 'Ruimte voor de rivier' - Mate van regionale wateroverlast - 28 herstelde vennen	Nvt				4		1.314
2.2	(de volgende prestatie-indicatoren dragen bij aan doelstelling 2)	- % herstelde wijstgebieden per jaar - Voortgang overige onderzoeken en maatregelen	0	20%	40%	60%	100%	100%	1.250
2.3	Gebruik van grondwatervoorraden (H11 PWP)	Voortgang onderzoeken en maatregelen	x	x	x	x	x		1.341

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting

Bij beleidsprestatie 2.1 'bestuursovereenkomst waterschappen' zijn de cijfers 2011 () aangepast o.b.v. de meest actuele cijfers die vastgelegd zijn in de Barometer Plattelandsontwikkeling Noord-Brabant (de definitieve prestaties zijn hoger). De cijfers

in jaarrekening 2011 betreffen een zo goed mogelijke inschatting op het moment van opstellen van de jaarrekening. Definitieve cijfers volgen altijd later (opgave Dienst Landelijk Gebied).

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	17.178	59.476	32.444	14.977	13.783	6.603
Lasten	17.178	59.476	32.444	14.977	13.783	6.603
Baten van het Rijk	3.744	9.189	15.040	0	0	0
Baten van de EU	25	507	1.556	1.690	400	0
Overige baten	5.079	4.868	4.868	4.868	4.868	4.868
Baten	8.848	14.564	21.463	6.558	5.268	4.868
Saldo lasten en baten	-8.330	-44.911	-10.981	-8.419	-8.515	-1.735
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.uit res. PWP	5.071	35.705	7.869	6.946	6.810	0
Bijdr.reserve ILG	652	5.313	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	2.608	3.894	3.112	1.473	1.705	1.735

Voorziening Grondwaterheffing

Deels wordt het Provinciaal waterplan gefinancierd uit de grondwaterheffing. Hiervoor is een voorziening gevormd. Mutaties in de voorziening worden echter niet zichtbaar in de exploitatiebegroting (bovenstaande tabel). Dit vanwege financiële verslagleggingsregels (conform BBV; besluit begroting en verantwoording). In kolom "begr 2013" van de tabel met beleidsprestaties zijn wel de bijdragen (€8,6 mln) van de voorziening opgenomen t.b.v. een compleet beeld. Onderstaande tabel geeft inzicht in de bijdragen uit de voorziening per beleidsprestatie:+

	Bedrag x € 1.000
Algemeen	€ 2,097
Beleidsprestatie 2.1	€ 4,442
Beleidsprestatie 2.2	€ 0,647
Beleidsprestatie 2.3	€ 1,341
Beleidsprestatie 3.1	€0,124

Voorziening bij Brabant Water

Brabant Water heeft middels een Letter of Intent te kennen gegeven een financiële voorziening te willen creëren t.b.v. hydrologisch natuurherstel (waarbij tot nader order door de provincie afgezien wordt van verhoging van de grondwaterheffing). Hiermee

wordt invulling gegeven aan post '2.4 Milieu en water op orde' van het beleidsplan Brabant, Uitnodigend Groen. Het betreft een bedrag van €3,5 mln per jaar vanaf 2013 voor een periode van 5 jaar (totaal €17,5 mln).

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De bedragen in kolom 2013 bij de beleidsprestaties vertegenwoordigen een totaal bedrag van ruim €41 miljoen. Dit is ruim € 8 mln meer dan het totaalbedrag aan lasten (€32,4 mln) opgenomen in de financiële tabel. Het verschil wordt verklaard door de bijdrage uit de voorziening grondwaterheffing, zoals in hierboven toegelicht.

Tegenover de uitgaven staan rijksinkomsten (€15 mln) voor de uitvoering van het deekakkoord Natuur en legesinkomsten Grondwaterheffing (€4,868 mln) t.b.v. verdrogingsbestrijding.

Toelichting op verschillen tussen 2013 en 2012 voor lasten en baten

In 2013 is €32 mln beschikbaar, dit is €27 miljoen minder dan in 2012.

De herstructurering van de balans is hier duidelijk zichtbaar, zoals toegelicht in de inleiding bij programma ecologie en in de financiële begroting en bijlage 18 van de begroting.

Dit verklaart bijna €22 miljoen van het verschil van €27 mln. Het betreft verplichtingen van de jaren 2013 en verder die in 2012 als realisatie zijn genomen.

De prestaties die hiermee samenhangen worden nog steeds in de jaren 2013 en verder geleverd.

De teruggang van € 17,5 miljoen in lasten (en €15 mln in baten) van 2013 op 2014 wordt verklaard door het deelakkoord Natuur, waarvan de uitfinanciering nog een aantal jaren doorloopt (2013 laatste ontvangsten van het rijk).

De overige baten betreffen hoofdzakelijk de inkomsten uit de grondwaterheffing.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie zorgt dat het milieu bijdraagt aan een gezonde omgeving voor mens, dier en plant. De vertaling van de Agenda van Brabant, het bestuursakkoord 2011/15 en het daaraan gerelateerde uitvoeringsprogramma Tien voor Brabant resulteert in een diversiteit aan onderwerpen die het beleidsveld milieu raken. De onderwerpen in dit hoofdstuk dragen bij aan de doelstellingen 4 tot en met 9, zoals opgenomen in de inleiding van programma ecologie. Vanwege de diversiteit aan beleidsprestaties in het Provinciaal MilieuPlan wordt een clustering toegepast:

externe veiligheid	Bodem
lucht	grondstoffen en stortplaatsen
geluid	landbouw
geur	handhaving

Regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) [\(UA16\)](#)

Vanaf 1 januari 2013 zijn de RUD's operationeel en is de uitvoering van alle provinciale Vergunningverlening Toezicht en Handhavingstaken (VTH) bij de RUD's ondergebracht. Afspraken met betrekking tot producten, prestaties, kwaliteit, prijs, risico's, budgettering, verantwoording en dergelijke worden in (uitvoerings)overeenkomsten met de RUD's vastgelegd. Voor de aansturing, monitoring en borging van het proces van opdrachtgeven wordt intern een strategische eenheid opgericht, die eveneens per 1 januari 2013 operationeel is. Via deze eenheid wordt ook de borging van de aanbevelingen van Eijlander en Mans geregisseerd.

In verband met de overgang van personeel naar de RUD's zal het personeelsbudget omgezet worden in programmabudget (t.b.v. opdrachtgeverschap). Deze wijziging is onderdeel van de Najaarsbrief 2012.

Landbouw en agro-food [\(UA4\)](#)

Getuige de levendige maatschappelijke discussies over schaalgrootte en menselijke maat (megastallen), gezondheid van mens en dier (Q-koorts, MRSA, ESKA), landschappelijke kwaliteit en leefbaarheid, staat het huidige landbouw- en agrofoodsysteem in Brabant aan

de vooravond van grote, noodzakelijke veranderingen. We zetten in op verduurzaming en innovatie in de hele keten van de landbouw agro-food sector (incl. retail en consument) in Brabant. In 2013 staat de vaststelling van het uitvoeringsprogramma Agrofood gepland.

Provinciaal Milieuplan (PMP) [\(UA15\)](#)

In het PMP zijn de wettelijke en Lodderstaken op milieugebied opgenomen (voldoen aan nationale en Europese normen), zoals vergunningverlening, uitvoering Wet geluidhinder en Wet luchtvaart en handhaving. Bovenop deze wettelijke (basis) taken krijgt een aantal specifieke Brabantse problemen extra aandacht. Deze onderwerpen voldoen aan de randvoorwaarden die gesteld zijn in de Agenda van Brabant.

Onderwerpen uit het PMP die in 2013 aandacht krijgen zijn:

- inbreng van de provinciale visie (belangen en beleid) in de Rijksstructuurvisie Ondergrond (STRONG)
- mid-term-review van het provinciaal milieuplan
- de relatie tussen milieu en volksgezondheid (Atlas Leefomgeving en gezondheidskaarten)
- aanpak van de verbetering van de luchtkwaliteit (stimuleren van innovatie, inzet luchtwassers) gekoppeld aan landbouw en agro-food
- fosfaat (met stakeholders plan van aanpak uitvoeren en stimuleren van innovatie) gekoppeld aan landbouw en agro-food
- Vaststellen Herziene beleidsvisie externe veiligheid en het vaststellen van een Programma externe veiligheid.

Handhaving [\(UA 18\)](#)

Handhaving is het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving en het afdwingen van de naleving bij overtredingen. Via wet- en regelgeving (waaronder ook vergunning en ontheffing) beogen we een goede omgevingskwaliteit te bereiken. Dan moeten die wetten en regels wel worden nageleefd. Het beleid waarmee het naleefgedrag wordt beïnvloed wordt neergelegd in de Handhavingenkoers 2013-2016. Dit koersdocument wordt eind 2012 opgeleverd. Hierin worden concrete prestaties en

indicatoren opgenomen. Om de beleidsdoelstellingen te realiseren zal nieuw instrumentarium moeten worden ontwikkeld.

In 2013 zal gemonitord worden in hoeverre de aanbevelingen Eijlander en Mans gericht op het doorvoeren van scherpste/alertheid en het vergroten van bestuurlijke effectiviteit voldoende effect hebben.

Verder zal Bureau Milieumetingen in 2013 deel gaan uitmaken van de RUD's (Omgevingsdienst Midden-West Brabant).

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
	Algemeen								1.824
	Uitvoering Provinciaal Milieuplan, PMP (UA15)	Vastgesteld provinciaal milieuplan	1				1		
		-Toestand van het Brabantse Milieu (monitoring).	Nvt	1					
		-Mid-term review PMP (2013)			1				
		-Eindevaluatie PMP (2015)					1		
		-Actuele gezondheidskaarten van Noord-Brabant o.b.v. de GES-methodiek (GES:Gezondheidseffectscreening)	Deels		1		1		
	Regionale uitvoeringsdienst, RUD (UA16)	(Dienstverlenings)overeenkomsten met de RUD's; vaststelling en monitoring	Nvt	Uitwerking	3	3	3	3	PM (zie najaarsbrief 2012)
	Aansturing, monitoring en borging van het proces van opdrachtgeving aan de RUD's.	Monitoring van de effectiviteit van aanbevelingen Eijlander en Mans. Monitoringsrapport			1				
4.1	Externe veiligheid (EV)								
	Creëren en borgen veilige afstand tussen risicovolle activiteiten (gevaarlijke stoffen en luchtvaart) en leefomgeving burgers	Aantal opgeloste (latente) saneringssituaties waarvoor de provincie verantwoordelijk is	4	4	6	2			
		Vastgestelde luchthavenbesluiten (zie ook 6.1)	0	2	2	1			

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
		Herziene beleidsvisie externe veiligheid	0	0	1				
4.2	Het beschikbaar stellen van betrouwbare informatie over risicovolle bedrijven	Aantal objecten dat actueel, juist en volledig wordt getoond op de risicokaart	1750	1850	1950	2050	2150		79
4.3	Het borgen van de structurele adequate uitvoering van EV - taken bij gemeenten, veiligheidsregio's en provincie (EV= externe veiligheid)	Aantal bestuurlijke verklaringen van overheidsorganisatie die aangeven te voldoen aan de vastgestelde criteria.	0	71					3.231
		Vastgesteld programma externe veiligheid (jaarlijks t/m 2014).	1	1	1				
5.1	Lucht Reduceren emissie fijnstof, stikstofdioxide en benzeen	Aantal gesubsidieerde projecten betere Luchtkwaliteit Noord Brabant		5	3				480
		Aantal uitgevoerde meetprojecten m.b.t. de luchtkwaliteit in Brabant	6	5	4	4	4		469
		Aantal gesubsidieerde veehouderijen met (gecombineerde) luchtwassystemen	0	5	25	15			650
		Onderzoek naar emissiereducerende staltechnieken bij pluimvee, geiten en melkveebedrijven.	0	2	5				235
		Voorlichtingsactiviteiten t.b.v. toepassing van nieuwe staltechnieken	2	3	2				
6.1	Geluid Stabiliseren en waar mogelijk terugdringen van geluidbelasting -op woningen langs provinciale wegen en in de kernen van stiltegebieden;	Vastgesteld actieplan	0		1				2.520
		Evaluatierapport					1		
		Aantal ontheffingsprocedures Wet geluidhinder voor provinciale	2	1	2	2	2		

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011	2012	2013	2014	2015	2016	begr.2013
			realisatie	streefwaarde	streefwaarde	streefwaarde	streefwaarde	streefwaarde	bedrag x € 1.000
		infraprojecten							
	- vanwege luchtvaart (UA30):	Vastgestelde luchthavenbesluiten	0	2	2	1			
		Vastgestelde luchthavenregelingen	0	2	2	2			
7.1	Geur Afname van het aantal geurgehinderden vanwege stallen van veehouderijen sinds de vaststelling van de reconstructieplannen in 2005. Voorkomen van nieuwe geurhinder en het terugdringen van bestaande geurhinder vanwege industriële bedrijven d.m.v. vergunningverlening.	Tweejaarlijkse monitoring. Vastgestelde "Beleidsregel beoordeling geurhinder omgevingsvergunningen industriële bedrijven Noord-Brabant" Evaluatierapport doorwerking beleidsregel "Industriële geurhinder"	1 1		1		1 1	1	-
8.1	Bodem Stimuleren duurzaam gebruik van bodem en ondergrond	Onderzoek beleidskader voor duurzaam gebruik ondergrond*** - inbreng van de provinciale visie (belangen en beleid) in de Rijksstructuurvisie Ondergrond (STRONG)	0	1					
8.2	Wegnemen onaanvaardbare risico's als gevolg van bodemverontreiniging en beheersen en herstellen van bodemkwaliteit	Aantal uitgevoerde fases Wet bodembeheer-saneringen (42 locaties)	23	32	26	38	30		6.300
		Aantal uitgevoerde fases humane spoedlocaties (11 locaties)	3	9	17	16	15		
		Aantal uitgekeerde projectbijdragen (nvesteringbudget stedelijke vernieuwing-3)	8	3	6	6			4.000
		Aantal uitgevoerde fases complexe projecten (w.o. Moerdijk, Schippers)	0	3	3	0			

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
8.3	Terugbrengen tot een aanvaardbaar niveau van de risico's van cadmium- en zinkverontreiniging in de Kempen, samen met de provincie Limburg en de waterschappen.	Aantal gesaneerde particuliere erven	121	100	100	30			5.500
		Km's gesaneerde open zinkaswegen	0	10	15	15			1.800
8.4	Zo veel mogelijk verwijderen bron en beheersen risico's van verdere verspreiding bij bodemsanering Chemie-Pack tegen zo beperkt mogelijke kosten.	Aantal afgeronde grondsaneringen	0		4				6.550
		Afgeronde grondwatersanering	0				1		
9.1	Grondstoffen en Stortplaatsen Toezicht houden op voormalige en gesloten stortplaatsen en verlenen van ontheffingen.	Aantal onderzochte stortplaatsen (cumulatief)	146 (cum 176)	98 (cum 274)	10 (cum 284)				1.290
		Aantal afgehandelde ontheffingsaanvragen (verleend en geweigerd)	6	5	5	5	5		
		Aantal berekeningen doelvermogens m.b.t. nazorg van operationele stortplaatsen Wet milieubeheer	-	2	2	2	2		
		Aantal eindinspecties	0	1	1	1	1		
		Aantal sluitingsverklaringen	0	1	1	1	1		
10.1	Landbouw Terugdringen agrarische emissies	Aantal praktijktoepassingen	-	1	4				260
		Aantal ondernemersgerichte maatregelen	-	1	2				235
		Aantal jonge agrariërs, dat gebruik maakt van de stimuleringsregeling	-	7	5	12	12	12	150

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
10.2	Terugdringen overdaad fosfaat in water en bodem	Plan van aanpak	nvt	0	1				260
10.3	Stimuleren van innovatie in landbouw (innovatie bureau) en agrofood Transitie in de landbouw (waarbij kwaliteit en toegevoegde waarde in de plaats moeten komen van op kostenminimalisatie gerichte bulkproductie) en nieuwe verdienmodellen binnen de gehele agrofoodsector.	Aantal bedrijven dat innoveert met subsidie Vastgesteld uitvoeringsprogramma Agrofood Samenwerkingstraject met gemeenten mbt lokale inpassing	350	350	350 1 1	350	350		550 700
10.4	Verplaatsen/beëindiging van intensieve veehouderijbedrijven(VIV en BIV) in extensiveringsgebieden (natuur en wonen)	Aantal verplaatste intensieve veehouderijbedrijven in extensiveringsgebieden	12	20	14	10			11.836 baten 3.113
11.1	Handhaving Verbeteren van het naleefgedrag (UA 18)	a) mate van spontane naleving # b) ernst van de overtreding			a) 68% b) 8%	a) 70% b) 8%	a) 75% b) 7%	a) 80% b) 7%	9.094 baten: 425

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011. WAV: Wet ammoniak en veehouderij.

onder voorbehoud van instemming door Staten met statenvoorstel 32/12 "kaderstellende nota handhavingskoers 2013-2016" d.d. 12 oktober 2012.

Toelichting:

5.1 Luchtkwaliteit

Het Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (BSL) heeft een looptijd tot 2015, net als het nationale programma (NSL). In het BSL zijn diverse maatregelenpakketten opgenomen die nu in de uitvoeringsfase zitten. Daarnaast is in het BSL de beleidsregel "Betere luchtkwaliteit Noord Brabant" opgenomen.

8.1 en 8.2 Bodemontwikkelingsbeleid

Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben in 2009 het convenant 'Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak speedlocaties' ondertekend. De uitvoering van

dit bodemconvenant richt zich in de periode t/m 2015 op de bodemsanering van ernstig verontreinigde locaties met verhoogde risico's, zogenoemde speedlocaties, en op verbreding en verdieping van het bodembeleid.

In het kader van de Midterm Review Bodemconvenant zal de provincie in 2013 een opgave doen van de nodige beleidsprestaties en middelen voor speedlocaties. Deze opgave kan leiden tot hogere decentralisatie uitkeringen en dienovereenkomstige aanpassing van de beleidsprestaties in 2014 en volgende jaren.

Bij beleidsprestaties 8.1 "Stimuleren duurzaam gebruik van bodem en ondergrond" vindt in opdracht van PS onderzoek plaats naar beleid voor de ondergrond. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en de besluitvorming van PS eind 2012 worden de indicator en de streefwaarde voor 2013 bepaald.

*Fases saneringen; Grond(water)saneringen zijn doorgaans langlopende projecten (van circa 3 tot meer dan 10 jaar). Daarbij worden vijf fases onderscheiden: nader onderzoek (NO) resulterend in een saneringsplan (SP), het opstellen van aanbestedingsdocumenten en de opdrachtverlening, de uitvoering waarbij de risico's worden weggenomen, de afronding van de uitvoering door het goedkeuren van het saneringsverslag en de finale administratieve en financiële afronding. De grond(water)saneringsprojecten worden gepland en verantwoord conform deze herkenbare en eenduidige fases en in de begroting gesommeerd weergegeven.

8.3 Actief Bodembeheer de Kempen

Rijk, provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, de gemeenten in het projectgebied en waterschappen werken sinds 2001 samen om de gevolgen van bodemverontreiniging, veroorzaakt door de zinkproductie in de Kempen, uiterlijk in 2015 terug te brengen tot een aanvaardbaar niveau. De prestatie-indicatoren en de financiële planning zijn opgenomen in het MeerJarenProgramma Actief Bodembeheer de Kempen 2010-2014.

- In 2012 worden de laatste particuliere locaties waarvoor budget is, gesaneerd. Financiële afronding vindt deels in 2013 plaats. Er staan dan nog ca. 130 locaties op de wachtlijst.

- De sanering van zinkaswegen is ten opzichte van het MJP enigszins vertraagd, maar wordt wel in 2014 afgerond.

10.1 Terugdringen agrarische emissies; subsidie voor jonge agrariërs

Onder deze beleidsprestatie is de indicator subsidie voor jonge agrariërs opgenomen. Dit betreft de Top-up regeling die door het rijk wordt uitgevoerd. In het bestuursakkoord is € 1,2 miljoen gereserveerd.

10.4. VIV

Bij Voorjaarsnota 2012 is aangegeven dat na instemming van GS met verlenging van de einddatum voor verplaatsing, 10 bedrijven in 2014/2015 zullen beëindigen.

11.1 Handhaving

De mate van spontane naleving is het percentage van het aantal eerste controles waarin geen overtreding wordt geconstateerd. De ernst van de overtreding wordt uitgedrukt als het aandeel controles met een ernstige overtreding (categorie 0 en 1 uit de Brabantse Handhavingsstrategie) in het totale aantal controles met overtredingen. Ter illustratie: We voeren ca 3000 controles per jaar uit. In 2013 worden in ca 2000 controles geen overtredingen aangetroffen (en in 1000 dus wel). In 8% van de gevallen, dat wil zeggen 80 controles, treffen we ernstige overtredingen aan. In 2015 ligt de streefwaarde uitgaande van 3000 controles, op 2400 controles waarin geen overtredingen worden aangetroffen (en in 600 dus wel) waarbij in ca 42 controles ook ernstige overtredingen worden aangetroffen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	55.104	107.301	57.188	26.758	14.573	13.300
Lasten	55.104	107.301	57.188	26.758	14.573	13.300

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Baten van het Rijk	8.995	3.208	4.706	1.288	128	13
Baten van de EU	644	164	140	110	157	0
Overige baten	5.050	8.444	4.399	3.552	2.917	4.421
Baten	14.689	11.816	9.244	4.950	3.202	4.434
Saldo lasten en baten	-40.415	-95.485	-47.944	-21.808	-11.371	-8.866
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.uit reserve uitvoeringsimpuls reconstructie	216	250	0	0	0	0
Bijdr.uit res.externe veiligheid	3.374	3.374	3.231	3.231	0	0
Bijdr.res.decentralisatieuitk.bodem	13.907	25.294	13.160	4.387	2.375	2.375
Bijdr.res.revit.landelijk gebied	-45	0	0	0	0	0
Bijdr.AR voorfinanciering	776	9.938	8.722	0	0	0
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	2.103	9.819	0	0	0	0
bijdr.AR industrielaawaai	100	150	0	0	0	0
Bijdr.reserve ILG	1.833	3.569	46	0	0	0
Bijdr.reserve ISV 3	4.525	10.598	3.999	3.499	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	13.627	32.494	18.785	10.691	8.996	6.491

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

In de laatste kolom (bedrag 2013) in de tabel 'beleidsprestaties' is de koppeling aangegeven. Soms is het niet mogelijk exacte bedragen aan beleidsprestaties te koppelen en zijn per cluster (Geluid, Grondstoffen en Stortplaatsen) bedragen opgenomen. Daar waar geen specifieke bedragen ingevuld zijn, betekent dit dat er geen specifieke budgetten geraamd zijn voor die onderdelen of dat er met name mensuren nodig zijn. Voor een specificatie van alle budgetten (begrotingsposten) wordt verwezen naar de productenraming.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

In 2013 is bijna €50 miljoen minder beschikbaar voor (met name) onderstaande onderwerpen:

- Opstartkosten Regionale UitvoeringsDiensten (RUDs) € 2,7 mln; in 2012 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de opstartfase van de RUDs (met inverdientaakstelling), UA16
- € 12,7 mln voor landbouw met name voor het verplaatsen van intensieve veehouderijen, omdat in 2012 extra middelen geraamd waren ter voorkoming van knelpunten in de uitvoering (beleidsprestatie 10.4).
- In 2012 was voor de Landbouwontwikkelingsgebieden (LOGs) ca. €5,4 miljoen beschikbaar; in verband met het stopzetten van de Landbouwontwikkelingsgebieden was €5,4 mln. in 2012 gereserveerd voor afwikkeling van (gemeentelijke) schadeclaims
- In verband met de afloop van het vorig bestuursakkoord en Samen Investeren (2de tranche) is ca €11 miljoen minder beschikbaar;
- Voor de beleidsregel luchtkwaliteit, incl. luchtwassers, is ca €1,8 miljoen minder beschikbaar (dit geldt ook voor de batenkant)(beleidsprestatie 5.1);
- Investerings Stedelijke Vernieuwing; voor het onderdeel geluid is ca €7,8 miljoen minder beschikbaar; in verband met de aanpassingen van de balans zijn alle (toekomstige) verplichtingen in 2012 als realisatie genomen (beleidsprestatie 6.1).

- Decentralisatieuitkering Bodem ca €9,5 miljoen minder; in 2012 waren middelen gereserveerd voor enkele grote saneringsprojecten (Schipper) en zijn in verband met de herstructurering van de balans alle (toekomstige) verplichtingen in 2012 als realisatie genomen (beleidsprestatie 8.2).

Bodem: het verschil tussen 2014 en 2015 wordt met name verklaard door de afloop van Bodemsaneringsregelingen (ca. €10 miljoen minder).

03.03 Natuur en landschap

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De kaders voor het provinciale natuur- en landschapsbeleid zijn vastgelegd in de nota "Brabant: uitnodigend groen (BrUG) – integrale provinciale natuur- en landschapsvisie 2012-2022" (UA13) en het koersdocument Stad en Platteland. De provincie zet zich in voor:

- een samenhangend en robuust netwerk van natuurgebieden inclusief verbindingen
- behoud en herstel van biodiversiteit Brabantbreed van stad tot land
- een Brabants mozaïek van landschappen met regionale identiteiten gericht op een goed leef- en vestigingsklimaat
- verankering van natuur en landschap in de samenleving.

Daarbij wordt gewerkt aan een duidelijkere koppeling met mens en economie door meer samenwerking met maatschappelijke organisaties en ondernemers. Toegewerkt wordt naar een volledige realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur in 2027 (UA 12). De provincie gaat minder werken met subsidies en meer met flexibel maatwerk. Gewenste natuurtypes (ambitiekaart) worden heroverwogen en waar mogelijk wordt ingezet op procesbeheer.

De nieuwe onderdelen uit de nota BrUG worden uitgewerkt in uitvoeringsprogramma's (o.a. stimuleren samenwerking en cross-overs, aanpassen ambitiekaart EHS, inzet op meer

procesbeheer, introductie Big Five, ondersteuning vrijwilligers etc.). Bij het opstellen van de uitvoeringsprogramma's zal het veld (ook 'nieuwe' partijen) nadrukkelijk betrokken worden om te komen tot een realistische, uitvoerbare, gedragen en doeltreffende uitvoering. De ambitiekaart zal zo spoedig mogelijk aangepast worden en de basis zijn voor uitvoeringsarrangementen.

De provincie is verantwoordelijk voor een aantal wettelijke taken voortvloeiend uit de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet inclusief de Verordening stikstof, de Boswet en de Natuurschoonwet. Een aantal uitvoeringstaken op dit gebied zullen ondergebracht worden in de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). De in procedure zijnde nieuwe Wet Natuurbescherming, waarin de verschillende wetten samengevoegd gaan worden, kan consequenties hebben voor de provinciale taken.

Uitvoering Natuurbeschermingswet / stikstofverordening (UA14)

In 2013 willen we bereiken dat duidelijk is hoe de provincie invulling kan geven aan haar bevoegdheden in het kader van deze wet, waarbij de uitvoeringslasten zoveel mogelijk worden teruggedrongen of beperkt, zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de wet (bescherming waardevolle natuur). Dit betekent vaststelling van de Programmatische Aanpak Stikstof in 2013 en vervolgens afronding van de Natura2000-beheerplannen.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
12.1	Herzien natuur- en landschapsbeleid (inclusief Natuur- Landschapsoffensief	Herzien beleidsplan		1					
12.2.	Monitoren van de toestand van de Brabantse natuur.	Tweejaarlijkse generieke analyse Toestand van de Brabantse natuur		1		1		1	108

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
		Aantal specifieke projecten per jaar waarvoor ecologische informatie wordt geleverd	15	15	15	15	15	15	
12.3	Bevorderen draagvlak en samenwerking tussen partijen door subsidiering.	Aantal gesubsidieerde natuurorganisaties	5	5	5	5	5	5	2.200
12.4	Mobiliseren van betrokkenheid en verantwoording binnen de samenleving o.a. door inzet vrijwilligers (conform Brabant: Uitnodigend Groen)	Aantal ontplooide initiatieven per jaar			10	PM	PM	PM	PM*
12.4	Uitvoeren van de Groene Wetten*.	Aantal ontvangen aanvragen per jaar	560	1650	2250	950	650	650	390
		Aantal behandelde aanvragen per jaar door provincie:	310	500					
		Aantal behandelde aanvragen door RUD			1650	1450	1200	1100	
12.5	Opstellen van provinciale Natura 2000 beheerplannen en voortgangsbewaking van beheerplannen die door derden worden opgesteld.	Aantal vastgestelde provinciale Natura 2000 beheerplannen	0	1	8				0
		Aantal vastgestelde Natura 2000 beheerplannen opgesteld door derden	0	0	12				
		Vaststelling van de Programmatische Aanpak Stikstof			1				
13.1	Stimuleren van grondaankopen, inrichting en beheer van natuurgebieden door samenwerking, opdracht- en subsidieverlening met als doel de realisatie van de gehele Ecologische Hoofdstructuur. Uitgangspunt is 12 jaar verwerven tm 2024 en drie jaar voor de resterende inrichting, is 250 ha per jaar, rekening houdend met toezegging PS nieuwe nota	Hoeveelheid nog te realiseren Nationale EHS via verwerving of particulier natuurbeheer (Ha) PM: afhankelijk van toegewezen ontwikkelopgave per 11 oktober 2012 in IPO bestuur. Hoeveelheid nog te realiseren Provinciale EHS via verwerving of particulier natuurbeheer (Ha)	Nvt Nvt	6.500 3.100	PM 2.850	PM 2.600	PM 2.350	PM 2.100	33.341

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
		Hoeveelheid nog in te richten ha. grond EHS	Nvt	15.300	14.600	13.600	12.600	11.600	
	Uitgangspunt: wat in enig jaar is ingericht, komt ook in dat jaar in beheer. De verhoging in 2014 is als gevolg van de toevoeging areaal Staats Bosbeheer (+ ca 26.800 ha).	Hoeveelheid ha natuur binnen de EHS beheerd door particulieren en professionele organisaties <i>NB. In 2014 is 26.800 ha areaal Staatsbosbeheer toegevoegd</i>	Nvt	50.500	51.700	79.500	80.500	81.500	
	Uitgangspunt is dat collectief beheer van 2014 een rijkstaak wordt, vandaar de afname in 2014	Aantal hectaren natuurgericht beheer van agrarische grond door particulieren <i>NB. Vanaf 2014 alleen agrarisch natuurbeheer binnen EHS</i>	Nvt	4.480	4.530	1.250	1.250	1.300	
13.2	Realiseren van ecologische verbindingzones en andere ontsnipperingsvoorzieningen door subsidiëring door het Coördinatiepunt Landschapsbeheer (CLB) en middels Bestuursovereenkomst met waterschappen. Uitgangspunt beleidsevaluatie EVZ. Het betreft hier totale restant taakstelling nat en droog (realisatie uiterlijk 2027).	Aantal nog te subsidiëren strekkende kilometers Ecologische Verbindingszone (EVZ) ** (dit is incl. de prestaties die bij water - beleidsprestatie 2.1 - opgenomen zijn.) Toegekende subsidies voor ontsnipperingsprojecten per jaar	Nvt	1.300	1.200	1.100	1.000	900	9.931
14.1	Stimuleren van biodiversiteit door projectsubsiëring o.b.v. leefgebiedplannen.	In uitvoering te nemen deelgebieden	Nvt	100	90	80	70	60	383
14.2	Realiseren van zo compleet mogelijke ecosystemen	Introduceren van minimaal twee soorten van de Big Five in 4 gebieden *	Nvt	0	1	1	2		

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
15.1	Het creëren van een aantrekkelijk landschap om te wonen, werken en recreëren door het afsluiten gebiedscontracten met gemeenten en waterschappen (Groen Blauwe Stimuleringskader)	Toegekende subsidies voor inrichting en beheer van natuur - en landschapsprojecten per jaar	440	350	350	350	350	350	508
15.2	Het creëren van een aantrekkelijk landschap om te wonen, werken en recreëren door het realiseren van Kleine Landschapselementen door middel van subsidiëring door het Coördinatiepunt Landschapsbeheer (CLB).	Toegekende subsidies voor het realiseren van kleine landschapselementen per jaar.	132	150	150	150	150	150	388

*(onder voorbehoud vaststelling nota Brabant Uitnodigend Groen op 21 september door PS).

**Beleidsprestatie 13.2 EVZ's; de streefwaarden betreffen een indicatie. De voortgang is sterk afhankelijk van ontwikkelingen in het veld (ene jaar meer, andere jaar minder).

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	41.566	110.155	52.790	9.325	6.720	5.241
Lasten	41.566	110.155	52.790	9.325	6.720	5.241
Baten van het Rijk	13.241	33.710	29.838	0	0	0
Baten van de EU	260	2.065	7.387	300	400	0
Overige baten	1.932	1.683	683	183	183	183
Baten	15.434	37.458	37.909	483	583	183
Saldo lasten en baten	-26.133	-72.697	-14.881	-8.841	-6.137	-5.058
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	3.564	12.545	0	0	0	0
Bijdr.uit res. PWP	980	8.881	856	0	0	0
Bijdr.reserve ILG	306	425	0	0	0	0
Bijdr.reserve Essent Balansverkorting	2.538	296	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Bijdr.res.rev.it.landelijk gebied	9.342	40.641	555	206	207	208
Bijdrage uit alg.middelen	9.403	9.908	13.470	8.635	5.930	4.849

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

In de laatste kolom (bedrag 2013) in de tabel 'beleidsprestaties' is de koppeling aangegeven.

Toelichting op verschillen tussen 2013 en 2012

De totaal begrote lasten voor 2013 bedraagt €52.790.000. Voor de beleidsprestaties is een totaal bedrag begroot van €47.249.000. Dit verschil ontstaat doordat voor de onderstaande onderwerpen geen beleidsprestaties in de begroting zijn opgenomen.

- Kapitaallasten ad €4.029.000
- Landschappelijke kwaliteit €600.000
- Overige ad €912.000

De ramingen 2012 t.o.v. 2013 laten een terugloop zien van ruim €57 mln.

De herstructurering van de balans is hier duidelijk zichtbaar, zoals toegelicht in de inleiding bij programma ecologie en in de financiële begroting en bijlage 18.

Dit verklaart bijna €25 miljoen van het verschil van €57 mln. Het betreft verplichtingen van de jaren 2013 en verder die in 2012 als realisatie zijn genomen.

De prestaties die hiermee samenhangen worden nog steeds in de jaren 2013 en verder geleverd.

De financiële gevolgen n.a.v. de besluitvorming over de beleidsnota Brabant:

Uitnodigend Groen. (PS 21 september 2012) worden via begrotingswijziging in de begroting verwerkt.

Evenuele toezeggingen vanuit het decentralisatie akkoord natuur (o.a. voor Natuurbeheer) zijn nog niet verwerkt aangezien deze informatie in het laatste kwartaal van 2012 beschikbaar komt.

Verschillen 2012-2013

13.1 Realisatie EHS	+150
13.2 Realisatie EVZ en ontsnipperingsvoorzieningen	-21.531
14.1 Stimuleren van biodiversiteit	-4.515
15.1 Groen Blauw Stimuleringskader	-15.394
Schoon Brabant incl regionale structuurversterking (afloop vorig bestuursakkoord)	-12.541
Robuuste Verbinding de Beerze (afrondding)	-2.050
12.5 Natura 2000	-430
Overigen	-1.054
TOTAAL	-57.365

13.1 Realisatie EHS

Als gevolg van het decentralisatieakkoord Natuur worden verplichtingen die zijn aangegaan na 1.1.2011 niet meer gedekt door rijksmiddelen. Hier zijn de ramingen op aangepast inclusief de provinciale cofinanciering. Verplichtingen in relatie tot grondverwerving en inrichting zijn onderdeel van het "grond voor grond" principe. De raming voor 2013 is als gevolg hiervan naar beneden bijgesteld.

Als gevolg van besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2012 zijn middelen van het Bestuursakkoord Tien voor Brabant toegevoegd aan de Natuurbegroting (EH-0100) Ten behoeve van beheer blijft het Rijk binnen het decentralisatieakkoord garant staan voor de aangegane verplichtingen. Op basis van verwachtingen van de Dienst Regelingen ligt het zwaartepunt van de uitgaven in 2012 en 2013. De ramingen zijn hierop aangepast.

13.2 Realisatie EVZ en ontsnipperingsvoorzieningen

Als gevolg van het decentralisatie akkoord worden alleen verplichtingen gedekt die zijn meegenomen in de Peilrapportage 2010. Bij de Voorjaarsnota 2012 zijn de ramingen daarop aangepast overeenkomstig de nog openstaande verplichtingen. Voor met name de landinrichtingsprojecten rusten de verplichtingen op 2012 wat leidt tot een afname van

de raming in 2013 van € 16,2 mln. Voor beheer geldt een ander beeld. Hier rusten de openstaande verplichtingen met name op 2013 wat resulteert in een toename van € 14 mln in de raming tov 2012. Verder zijn bij de Voorjaarsnota 2012 ten behoeve van de dekking van inrichtingsproject Peelvenen en particulier natuurbeheer project Groote Heide Leenderbos in totaal € 2,2 mln aan de raming van 2013 toegevoegd. Deze middelen zijn beschikbaar vanuit huidige bestuursakkoord. Tenslotte is er in 2013 € 0,1 mln opgenomen voor Vlijmens Ven/ Blues in de Marsches. Het geheel van het voorgaande leidt tot een lichte stijging van de raming in 2013 ten opzichte van 2012.

14.1 Stimuleren van biodiversiteit

De uitgaven voor de stimulering van biodiversiteit worden grotendeels gedekt door een reserve. Hier geldt dezelfde problematiek als prestatie 13.2.

Voor het restant zijn ramingen aangepast als gevolg van het decentralisatie akkoord en de uitfinanciering van het bestuursakkoord 2009-2012.

15.1 Groen Blauw Stimuleringskader

De uitgaven voor het Groen Blauwe stimuleringskader worden gedekt door een reserve. Hier geldt dezelfde problematiek als prestatie 13.2.

Schoon Brabant incl regionale structuurversterking

In 2012 is de afronding van Schoon Brabant inclusief de regionale structuurversterking in de begroting opgenomen met de verwachting dat er in 2013 geen kosten meer gemaakt worden.

Robuuste Verbinding de Beerze

Bij de Najaarsbrief 2011 is voorgesteld middelen van 2011 naar 2012 over te hevelen om nog lopende verplichtingen af te kunnen dekken. In 2013 zijn geen middelen opgenomen in de begroting.

Natura 2000

Bij het tot stand komen van de begroting 2012 was de verwachting dat de Natura beheerplannen in 2012 vastgesteld zouden worden. Hiertoe zijn ook de middelen in de begroting 2012 opgenomen. Door het uitblijven van de PAS zijn de beheerplannen niet vastgesteld. Dit zal naar verwachting in 2013 plaatsvinden. Er zijn echter geen middelen opgenomen in de begroting 2013. Bij de Najaarsbrief 2012 is een overhevelingsvoorstel opgenomen zodat uitgaven gedekt kunnen worden.

4 Economie

Algemeen	64
04.01 Algemeen economisch beleid	67
04.02 Economisch programma Brabant	70
04.03 Internationalisering en Europese programma's	75

Algemeen

Portefeuillehouder:

L.W.L. Pauli, J.J.C. van den Hout (duurzame energie)

Inleiding

In dit begrotingsprogramma Economie richten we ons op het versterken van de economische structuur in onze provincie vanuit een internationaal perspectief. Onze ambitie is om toe te groeien naar een internationale topkennis- en innovatieregio. Vernieuwing is hierbij het sleutelwoord.

In de Agenda van Brabant is de zorg voor de ruimtelijk-economische infrastructuur benoemd als één van de kerntaken van de provincie.

Wij geven hieraan invulling door:

- het op orde brengen en houden van de economische basisinfrastructuur (productgroep 04.01 Algemeen economisch beleid);
- uitvoering van het economisch programma Brabant (productgroep 04.02);
- uitvoering van een strategie en concrete activiteiten op het thema Internationalisering, Public Affairs en Branding (productgroep 04.03).

Verbeteren innovatiekracht Brabantse economie

Het verbeteren van de innovatiekracht van de Brabantse economie is noodzakelijk: zwakke punten verbeteren, sterke punten doorontwikkelen en de economische kansen die zich voordoen benutten. Dat moet gebeuren door de koppeling van kennis aan kunde, door innovatie, het faciliteren van succesvolle organisaties en de door groei van bestaande Brabantse ondernemingen.

Wij verbinden onze inzet voor innovatie nadrukkelijk met maatschappelijke opgaven op bijvoorbeeld het terrein van energie, zorg, mobiliteit en agrofood.

Economisch programma Brabant (EPB)

In het Economisch Programma Brabant worden de vier economische speerpunten van de uitvoeringsagenda 'Tien voor Brabant' uitgewerkt. Voor programma Economie is voor de jaren 2012-2015 vanuit de Bestuursakkoord middelen in totaal € 52,6 miljoen beschikbaar inclusief apparaatskosten. De middelen 2013, € 13,6 miljoen, worden

ingezet voor de valorisatieprogramma's, Innoveren met topsectoren voor regionaal economisch beleid; ambities op weg naar de top en apparaatskosten.

Daarnaast zijn in de algemene risicoreserve middelen gestort ten behoeve van revolverende inzet (investeringen) van middelen voor bovenstaande onderwerpen. Binnen de koers die is uitgezet met het economisch programma Brabant is beleid voor MKB en ondernemerschap, biobased economy, digitale agenda/breedband en vrijetijdseconomie ook gericht op de nieuwe koers voor Stad en Platteland.

Brabant in internationaal perspectief

Brabant presenteert zich in de wereld als een onderscheidende regio die interessant is als vestigingslocatie voor buitenlandse bedrijven en internationale kenniswerkers. Ons internationale profiel wordt versterkt als we samenwerken in regionaal netwerkverband. Internationale profilering, branding en public affairs is daarom een belangrijke hoofdpoging.

Mijlpalen 2013:

- Financiële impuls aan de Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen (BHB) voor de risicovolle investeringen in de herstructurering van verouderde terreinen.
- Afwikkeling van Samen Investeren
- De uitvoering van het Economisch Programma is gestart **(UA 21 t/m 24)**
- Met de start van een valorisatieplan in de regio Noordoost-Brabant zal ook de uitvoering van een valorisatieplan gespecialiseerd in de rode life sciences en de medische technologie van start gaan
- Innovatieprogramma Agrofoodcluster
- Vrijetijdseconomie (VTE) in Noord Brabant heeft een uitgewerkte visie VTE met uitvoeringsagenda opgesteld op basis van de gekozen ambitie.
- Zorgeconomie legt nieuwe slimme verbindingen tussen economie, gezondheid en wonen, welzijn en zorg.
- De provincie is voor arbeidsmarktvernieuwing een belangrijke aanjagende partij.

- De provincie is ruimtelijk regisseur bij de planning van werklocaties, vanuit haar kerntaak op ruimtelijk economisch terrein.
- Uitvoering van een strategie en concrete activiteiten op het thema Internationale profilering, public affairs en branding **(UA 25)**
- Voorbereiding nieuwe structuurfondsenperiode

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Versterking economische structuur	continu	Bijlage 1 Kaderbrief 2011- Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant Economisch Programma Brabant (EPB)	PS 32 / 11 PS 18/ 12A
2 Verbeteren innovatiekracht van de Brabantse economie (hoofdpoging)	2015	Economisch Programma Brabant (EPB)	PS 18 / 12
3 Versterken van de internationale positie van Brabant	2015	Brabant in internationaal perspectief; meerjarenstrategie 2012-2015	EZB-0109
		Economie en werk Internationaal	

Wat mag het kosten?

04 Economie						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	94.066	119.154	70.941	27.160	21.476	16.406
Apparaatskosten	6.835	4.512	7.383	7.169	6.882	6.463
totaal	100.901	123.665	78.324	34.329	28.358	22.870
Baten						
Rijk	2.855	0	0	0	0	0
Europa	37.908	36.411	45.199	610	0	0
Overige programmabaten	3.495	1.071	0	0	0	0
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	30.604	59.431	1.341	6.195	1.597	1.671
Dekking uit alg.middelen	26.039	26.752	31.784	27.523	26.761	21.199
totaal	100.901	123.665	78.324	34.329	28.358	22.870
Directe formatieinzet in fle		26,6	44,1			

Toelichting

Middelen Bestuursakkoord

Voor programma Economie is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen exclusief apparaatskosten in totaal

- € 2,6 miljoen beschikbaar voor starterslift. De middelen zijn opgenomen bij productgroep 04.02 Economisch programma Brabant;
- € 48 miljoen beschikbaar voor te ontwikkelen regionaal economisch beleid (inclusief herstructurering bedrijventerreinen). Hiervan is € 38,3 miljoen opgenomen bij productgroep 04.02 economisch programma Brabant. De resterende € 9,7 miljoen zijn nog niet aan programma Economie toegewezen en staan nog op de centrale stelpost.

Verschillen begroting 2013 en 2012

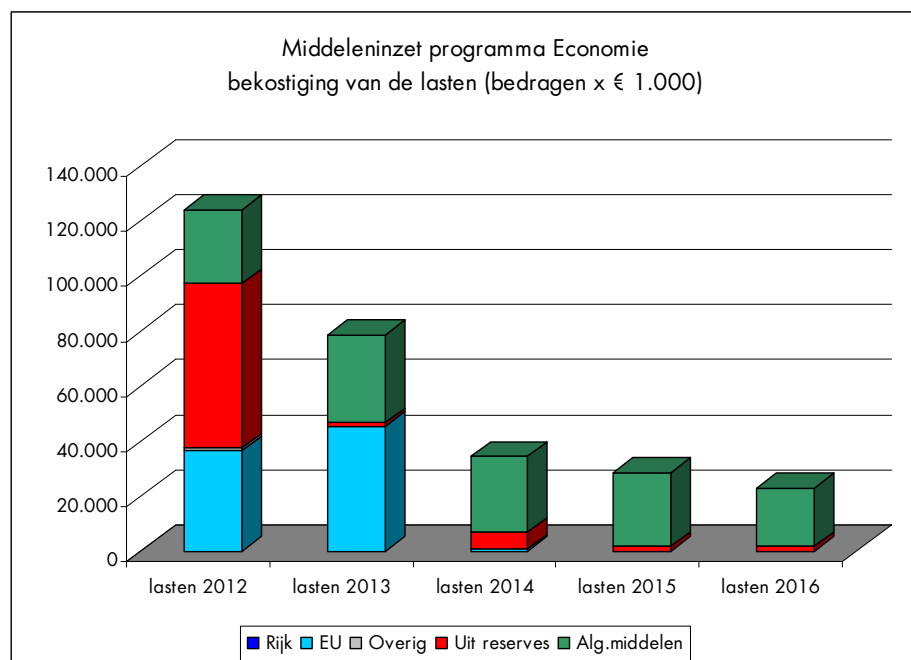
De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 worden veroorzaakt door:

- afloop samen investeren € 15,6 miljoen

- afloop bestuursakkoord 2007-2011 Pieken in de Delta € 11,3 miljoen
- uitgaven in 2012 voor internationale school € 4,5 miljoen
- subsidies OP-zuid € 10,9 miljoen

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 12,2 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

04.01 Algemeen economisch beleid

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Voor onze rol binnen het economisch domein investeren we in onze economische basisinfrastructuur. Het gaat hierbij om de economische basisinformatie en onderzoeken die tevens publiekelijk beschikbaar worden gesteld. Maar ook om onze partners in de uitvoering van het economische beleid. Hierbij kan gedacht worden aan onze participaties. Deze basisvoorzieningen zijn een noodzakelijke randvoorwaarde voor het realiseren van de Brabantse ambities.

Onder deze productgroep worden ook de thema's 'Verbeteren landelijke routestructuren' en 'Verbeteren toeristisch en recreatief aanbod' van het Programma Landelijk Gebied gerekend. Voor wandelen en fietsen zijn de landelijke routestructuren al grotendeels gerealiseerd. Voor het aanleggen van de vaarroutes is de provincie sterk afhankelijk van de financiering - en daarmee de planning - van derden.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1	Coördinatie en informatie economisch beleid (UA22)	Regionaal Economisch Beleid Basisvoorzieningen, Publicaties		1 maal per jaar	1 maal per jaar X	X			€10.000 € 450
1.2.	Samen investeren	Afrekenen van projecten			X	X			€500
1.3.	Participatie in Brabantse economie	Regionale Economische Actie Programma's (REAP's)		4 subsidie toekenningen	4 subsidie toekenningen	4 subsidie toekenningen	4 subsidie toekenningen		€1.100
		Aansturing van en samenwerking met Brabantse Ontwikkelings- maatschappij (BOM) door middel van jaarplannen		MJP 2013- 2016	1 jaarplan	1 jaarplan	1 jaarplan	1 jaarplan	€1.500
		Aansturing van en samenwerking met de Brabantse Herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen (BHB)		Mjp 2013- 2016	1 jaarplan	1 jaarplan	1 jaarplan	1 jaarplan	
		- aantal ha geherstructureerd bedrijventerrein (bruto)							

Toelichting:

1.1 Coördinatie en informatie economisch beleid

In het kader van het algemeen (regionaal) economisch beleid worden initiatieven op dit vlak uit de Brabantse samenleving mede gefinancierd. Daarnaast dragen wij zorg voor up to date economische informatie die toegankelijk is voor iedereen (bedrijven, overheden, particulieren, instellingen) (**UA 22**)

De publicaties betreffen, de economische monitor Brabant, het statistisch zakboek, de

Integraal Bedrijventerrein Informatie Systeem (IBIS) enquête en Landelijk Informatie Systeem van Arbeidsorganisaties en Vestigingen (LISA) enquête.

1.2 Samen Investeren

Het betreft de uitwerking op economisch gebied van het programma Dynamisch Brabant. De afrekening van samen investeren is per 31-12-2013 voorzien.

1.3 Participatie in Brabantse economie. (UA 24)

In 2013 wordt aan de Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen (BHB) een financiële impuls gegeven voor de risicovolle investeringen in de herstructurering van verouderde terreinen. In 2013 wordt de Tender van de

subsidieregeling gedecentraliseerde Rijksmiddelen ingezet voor de kwaliteitsverbetering van verouderde bedrijventerreinen op basis van het bij het Rijk ingediende Provinciaal Herstructureringsprogramma 2009 - 2013.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	32.857	31.047	13.569	11.692	11.202	9.610
Lasten	32.857	31.047	13.569	11.692	11.202	9.610
Baten van het Rijk	2.855	0	0	0	0	0
Baten van de EU	1.871	1.552	2.199	610	0	0
Overige baten	3.470	1.000	0	0	0	0
Baten	8.195	2.552	2.199	610	0	0
Saldo lasten en baten	-24.662	-28.495	-11.369	-11.082	-11.202	-9.610
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.res.cofin Europese progr.	186	198	191	198	0	0
bijdrage reserve ILG	46	0	0	0	0	0
Bijdr.risicoreserve	3.747	0	0	0	0	0
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	11.147	16.823	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	9.536	11.474	11.178	10.884	11.202	9.610

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

Lasten

De beschikbaar gestelde middelen 2013 zullen besteed worden aan:

1. Coördinatie en informatie economisch beleid: € 9,1 mln.
 2. Samen investeren: € 1,2 mln.
 3. Participatie in Brabantse economie: € 1,6 mln.
 4. Rente en afschrijvingskosten: € 1,7 mln.
- Totaal: **€ 13,6 mln.**

Baten

In 2013 is totaal € 2,2 mln. Aan baten geraamd:

1. Coördinatie en informatie economisch beleid, bijdrage Europa: € 1,6 mln.

2. Samen investeren, bijdrage Europa:

Totaal:

€ 0,7 mln.

€ 2,3 mln.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 worden veroorzaakt door:

- afloop van de projecten samen investeren (verschil € 16,8 miljoen)
- hogere kosten in 2012 ad € 0,9 miljoen voor vergroten slagkracht BOM (onderdeel bestuursakkoord 2007-2011)

De daling van de baten t.o.v. 2012 wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de rijksbijdrage cofinanciering Intereg III.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 1,2 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

04.02 Economisch programma Brabant

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Uitwerking Economisch Programma Brabant (UA 21,22,23,24 en 25)

In het Economisch Programma Brabant worden de vier economische speerpunten van de uitvoeringsagenda 'Tien voor Brabant' uitgewerkt.

Voor programma Economie is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen in totaal € 52,6 miljoen (inclusief apparaatskosten) beschikbaar. Deze middelen worden voor € 37,2 miljoen ingezet voor:

- € 15,0 miljoen beschikbaar voor arbeidsmarkt. (UA 23)
- € 6,4 miljoen beschikbaar voor valorisatieprogramma Zuid oost(Bright Move) Oost (Red Medtech Ventures), west en midden Brabant (Starterslift) en Noord-Oost. (UA 21)
- € 4,0 miljoen beschikbaar voor Innoveren met topsectoren voor maatschappelijke opgave. (UA 22)
- € 9,7 miljoen beschikbaar voor te ontwikkelen regionaal economisch beleid; ambities op weg naar de top.
- € 2.1 miljoen apparaatskosten

De overige middelen € 15,4 miljoen worden in de algemene risicoreserve gestort ten behoeve van investeringskredieten voor:

- € 0,50 miljoen, Valorisatieprogramma's (UA 21)
- € 1,75 miljoen, Innoveren met topsectoren voor maatschappelijke opgave (UA 22)
- € 5,00 miljoen, Ruimte voor bedrijvigheid (UA 24)
- € 8,15 miljoen, Versterken inzet provinciaal ontwikkelbedrijf. (UA 22)

In het navolgende treft u de contouren van de speerpunten vanuit het Economische Programma aan.

MKB en ondernemerschap (UA 21)

De Brabantse werkgelegenheid en welvaart is in sterke mate afhankelijk van ontwikkelingen in het midden- en kleinbedrijf (mkb). De toekomst van het mkb wordt in sterke mate bepaald door de wijze waarop slim wordt ingespeeld op niches van de mondiale markt. Bestaande mkb-bedrijven zullen gebruik moeten maken van de nieuwste kennis. Er zal een continue aanwas moeten zijn van vernieuwende bedrijven. Jonge vernieuwende bedrijven zullen de financiële middelen moeten vinden om hun producten te

ontwikkelen. Om deze doelen te realiseren streven we naar een Brabant-dekkend netwerk van valorisatieplannen. In deze valorisatieplannen staan vier zaken centraal: ondernemerschapsbevordering in het onderwijs, ondersteuning van innovatieve starters, vercommercialisering van nieuwe kennis bij universiteiten en in het hbo, en durfkapitaal voor de vroege fase van innovatie.

In 2011 is een start gemaakt met het eerste valorisatieplan in Brabant, Starterslift. Starterslift streeft bovengenoemde doelstellingen na in de regio's West en Midden-Brabant. Brightmove maakte een start in 2012 en verzorgt de regio Zuidoost-Brabant. In 2013 staat de start van een valorisatieplan in de regio Noordoost-Brabant op de planning. In 2013 zal ook de uitvoering van een valorisatieplan gespecialiseerd in de rode life sciences en de medische technologie van start gaan. Dit plan, RedMedtech Ventures genaamd, is een gezamenlijk initiatief van de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel. Door deze inzet zullen in 2013 500 studenten aan mbo, hbo en universiteiten starten met ondernemerschapsonderwijs. Binnen de valorisatieprogramma's worden 50 nieuwe ondernemingen toegelaten tot een intensief coachingsprogramma voor hoogwaardige startende bedrijven. Aan 25-30 bedrijven zal een lening worden verstrekt voor de verdere ontwikkeling van hun nieuwe producten, zogenaamde preseed-leningen en proof-of-concept-leningen.

Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven (UA 22)

Het programma economie richt zich op betere valorisatie van kennis, in het bijzonder via de motor van onze provinciale economie, het midden- en kleinbedrijf (mkb).

Samenwerking en het delen van kennis is essentieel voor de mate waarin we slagen om te innoveren. We richten ons daarbij op de versterking van de sterke economische clusters: high-tech systemen & materialen (inclusief automotive en solar), life sciences & medische technologie (inclusief pharma), Logistiek, maintenance, agrofood, Biobased Economy en vrijetijdseconomie. Kansen liggen er in een aantal maatschappelijke trends en ontwikkelingen die vragen om innovatieve oplossingen, zoals slimme oplossingen binnen de zorg-economie, slimme mobiliteit, duurzame energie en duurzame landbouw.

Er wordt gestart met de uitvoering van de plannen van aanpak per cluster incl. crossovers en het meerjarenprogramma BOM.

Agrofood

Voor de verschillende clusters worden plannen van aanpak (roadmaps) ontwikkeld voor de komende jaren, met prioriteiten 2013. De roadmap voor het Brabantse agrofoodcluster wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een innovatieprogramma, dat in de 1e helft 2013 gereed moet zijn. Parallel aan de formulering van het langetermijnprogramma worden innovatieprojecten ontwikkeld gericht op nieuwe verdienmodellen en verduurzaming van de sector, mede om de kennis van Agro&Co te borgen.

Vrijtijdseconomie

Met de Startnotitie 'Vrijtijdseconomie in Noord Brabant; een gezamenlijke uitdaging' heeft de provincie, samen met de sector, een aanzet voor een Koersdocument Vrijtijdseconomie met een uitvoeringsagenda neergelegd. In die notitie is de stip aan de horizon geschetst en zijn drie scenario's voorgelegd aan Provinciale Staten (PS) met verschillende rollen voor de provincie. De Staten hebben in hun vergadering van 22 juni jl. gekozen voor topscenario 3: de provincie als 'uitdager' met als ambitie om de meest innovatieve en gastvrije provincie van Nederland te willen zijn. Het integrale Team Vrijtijdseconomie is samen met externen aan de slag gegaan om een uitgewerkt Koersdocument Vrijtijdseconomie met uitvoeringsagenda op te stellen op basis van de gekozen ambitie. Tijdens dat proces van fase 2, gestart eind juni 2012, zullen inspiratie- en communicatie-momenten met het brede veld aan de orde zijn. Tevens is het signaleren, agenderen, prioriteren, ordenen en etaleren van (innovatieve) kansen aan de orde. Op 5 oktober 2012 zal middels een notitie uw commissie EZB worden geïnformeerd over de stand van zaken. Oplevering van de visie en uitvoeringsprogramma is op 14 december 2012 voorzien waarna een borgingstraject in de organisaties start. Bestedingsvoorstellen voor de beschikbaar gestelde middelen zullen in dat dossier concreet worden ingevuld. Het accountmanagement voor het Vrijtijdshuis zal bij directie Economie en Mobiliteit worden ondergebracht.

Zorgeconomie

Zorgeconomie legt nieuwe, slimme verbindingen tussen economie, gezondheid en wonen, welzijn en zorg. Het gaat hierbij om het versterken van de innovatiekracht van Brabant door het koppelen van economische kansen aan maatschappelijke vraagstukken. De ambitie van zorgeconomie is 'Brabant, region of smart health 2020: gezond en actief

ouder worden door het mobiliseren van economische kracht. De volgende doelstellingen hebben we daarvoor gedefinieerd:

- Brabant, de innovatie hotspot van Europa
- Behoud van 18% werkgelegenheid
- Verbetering van de gezondheidsbeleving en zelfredzaamheid van burgers
- Toegevoegde waarde van de Brabantse economie naar 12%
- Toename van gebruik van toepassingen in de zorg
- Verdubbeling van MKB bedrijven uit de prioritaire Brabantse clusters actief op de zorgmarkt.

Dit willen we bereiken via drie actielijnen: Lifetec:, Health@home en Life&health met als rode draad arbeidsmarktbeleid, leefbaarheid, internationalisering en de Digitale Agenda. De ontwikkelingen bij deze complementaire thema's zullen ten volste benut worden.

Voor de aanpak van zorgeconomie kiezen we voor het sluiten van allianties via een multi-stakeholders aanpak. De provincie sluit aan bij de beweging die in de regio bestaat of ontstaat. Partner in een Brabantse agenda voor zorgeconomie.

Samenhang clusters en topsectoren met arbeidsmarkt en ruimte voor bedrijvigheid (UA 22)

Het is voor (clusters van) bedrijven van belang dat ze kunnen ondernemen in een stimulerende omgeving: een goed werkend ecosysteem. Een goed ecosysteem vormt een basis waarmee de arbeidsmarkt en ruimte voor bedrijvigheid maatwerkbijdragen kunnen leveren aan de Brabantse klim naar de Europese top, meer specifiek gericht op de verdere ontwikkeling van de prioritaire clusters.

Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie (UA 23)

De arbeidsmarkt dreigt de bottleneck te worden van de Brabantse economie. Brabantse ondernemers zien de groeiende discrepantie tussen vraag en aanbod als een belangrijk zorgpunt: een achilleshiel van de Brabantse economie. De in het Pact Brabant samenwerkende partijen (regionale overheid, werkgevers en werknemers, onderwijs, UWV en provincie) tekenden eind 2011 het Brabantse Arbeidsmarktakkoord. De Brabantse ambitie is om pilotregio te worden voor arbeidsmarktvernieuwing. Daarom zetten wij samen met onze partners (Pact Brabant) in op:

- Het ondersteunen van MKB-bedrijven bij het formuleren van hun hrm-beleid

- Het genereren van voldoende instroom van goed geschoolde arbeidskrachten op alle niveaus in de clusters (onder andere via de regionale Platforms Promotie Techniek)
 - Een goede aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven, het stimuleren van arbeidsmobiliteit (onder andere via HRM servicecentra)
 - Het aantrekken van (internationale) kenniswerkers (onder andere via regiobranding)
- De provincie is voor arbeidsmarktvernieuwing een belangrijke aanjagende partij. Binnen Brabant en daarbuiten (de relatie met Den Haag en Brussel). De uitvoering zelf ligt niet bij de provincie; daarvoor zijn vooral de andere partijen in de regio's aan zet. De provincie vervult een rol als aanjager van samenwerking (makelaar), verbinder en enabler; en laat zo anderen tot succes komen.

Ruimte voor bedrijvigheid (UA 24)

Een aantrekkelijk ondernemings- en vestigingsklimaat vraagt om voldoende en aantrekkelijke ruimte voor de vestiging van nieuwe bedrijven en voor de ontwikkeling van

bestaande bedrijven. Door economische en demografische ontwikkelingen is de vraag naar werklocaties aan het veranderen. De vestigingscondities voor de kenniseconomie moeten worden versterkt. De markt voor werklocaties verschuift daardoor ook van een groei- naar een vernieuwingsmarkt omdat andere eisen worden gesteld aan een werklocatie. De provincie is ruimtelijk regisseur bij de planning van werklocaties, vanuit haar kerntaak op ruimtelijk economisch terrein. Daarom heeft de provincie de "Strategie bedrijventerreinen en andere werklocaties" vastgesteld met bijbehorend uitvoeringsprogramma. Dit programma ondersteunt de ambities van het Economisch Programma Brabant 2020 en de prioritaire economisch clusters op het onderdeel ruimte en vestigingsklimaat voor bedrijven.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1	Economisch Programma Brabant	Kader economisch beleid		1					
1.2	Bevordering van ondernemerschap	Brabantdekkend netwerk van startersondersteuning.		3 plannen	Uitvoering	Uitvoering	uitvoering		€1.000
1.3	Versterken valorisatie van kennis door topsectoren	% geïntroduceerde innovatieve producten als onderdeel van het totaal							€1.200
1.4	Goed functionerende arbeidsmarkt door robuuste structuren en netwerken	- Aantal platforms techniek - % instroom in technische opleidingen - Aantal HRM* adviezen - Eén Brabants plan voor zorg en welzijn		6 15 % 1 1	6 15 % 1 1	6 15 % 1 1	6 15 % 1 1		€5.200
1.5.	Het realiseren van een aantrekkelijke werkomgeving om bedrijven te trekken en talenten te binden.	Strategische visie werklocaties en bedrijventerreinen		5	5	2			€5.500

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
		Regionale ruimtelijke afspraken		3,4 mln	3,5 mln	1,6 mln			

*HRM: Human resource management

1.1 Economisch Programma Brabant (UA 21,22,23,24 en 25)

In het Economisch Programma Brabant zijn de vier economische speerpunten van de uitvoeringsagenda 'Tien voor Brabant' uitgewerkt.

1.2 Midden- en Klein Bedrijf en ondernemerschap (UA 21)

Valorisatieagenda's waaronder Bright Move en Starterslift.

1.3 Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven (UA 22)

Het Economisch Programma Brabant is uitgewerkt in samenhang met het Topsectorenbeleid van het Rijk. Daarbij is het Rijk primair verantwoordelijk voor de kennisontwikkeling. De provincie richt zich op de valorisatiekant en de ontwikkeling en

facilitering (het 'ecosysteem') van de regionale prioritaire clusters binnen die Topsectoren, met focus op het Midden- en Klein Bedrijf.

1.4 Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie (UA 23)

De provincie werkt momenteel met haar partners aan een nieuwe Brabant brede aanpak.

1.5 Ruimte voor bedrijvigheid (UA 24)

De provincie is ruimtelijk regisseur bij de planning van werklocaties. De rol die de provincie pakt om te komen tot een goed functionerende markt rond werklocaties/ bedrijventerreinen wordt beschreven in een strategische visie zoals verwoord in de uitwerking van het economisch programma Brabant.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	18.471	28.309	13.137	14.897	9.995	6.512
Lasten	18.471	28.309	13.137	14.897	9.995	6.512
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	586	311	0	0	0	0
Overige baten	25	71	0	0	0	0
Baten	611	382	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	-17.860	-27.927	-13.137	-14.897	-9.995	-6.512
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve bedrijventerreinen	543	8.975	780	5.977	1.196	0
Bijdr. uit reserve Pieken in de delta	8.456	13.047	0	0	401	1.671
Bijdrage uit alg. middelen	8.861	5.905	12.357	8.920	8.398	4.841

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

In 2013 is in totaal € 13,1 miljoen lasten geraamd, hiervan is de specificatie voor de beleidsprestaties als volgt:

- 1.2 - € 1,0 miljoen Bevorderen MKB en ondernemerschap
- 1.3 - € 1,2 miljoen Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven
- 1.4 - € 5,2 miljoen Arbeidsmarkt
- 1.5 - € 5,5 mln Ruimte voor bedrijvigheid
- 2 € 0,2 mln. Rentekosten.

Totaal: **€ 13,1 mln.**

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- afloop bestuursakkoord 2007-2011 Pieken in de Delta € 12,7 miljoen
- hogere uitgaven in 2012 voor jong ondernemerschap (verschil € 2,1 miljoen) en voor ruimte voor bedrijvigheid (verschil € 4,2 miljoen)
- Hogere uitgaven in 2013 voor kenniseconomie (verschil € 3,6 miljoen)

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 10,7 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht.

Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

04.03 Internationalisering en Europese programma's

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Rol/doelen

We streven de volgende doelstellingen na:

- Provincie-organisatie is Europaproof (uitvoering en beïnvloeding van Europese wet en regelgeving);
- Provincie werkt samen met buitenlandse regio's voor kennisuitwisseling, gezamenlijk (Europese) projecten en handelsbelangen/investeringsbevordering (Antwerpen, Duitse deelregio's Beieren, Noordrijn-Westfalen(NRWF), Baden Wurtemberg, Wielkopolska, Jiangsu, etc.);
- Internationale profilering, public affairs en branding (IPB) van onze provincie zal de deze bestuursperiode verder worden versterkt;
- Provincie zet in op organisatie van 2 handelsmissies (2013: handelsmissie China, Turkije);
- Provincie draagt actief bij aan bevorderen internationale investeringsklimaat in Brabant;o.m. door stimuleren/begeleiden inkomende missies, bevordering internationaal onderwijs, expat centre etc, etc;
- Provincie benut de aanwezige Europese subsidiemogelijkheden voor verwezenlijking van de provinciale beleidsdoelstellingen;
- Provincie ontwikkelt tijdspad richting nieuwe EU programma-periode teneinde optimaal de Europese subsidiemogelijkheden te benutten.

Realisatie beleid

De Provincie is via Comité van de Regio's en Huis van de Nederlandse Provincies (HNP), CEMR (Committee for European Municipalities and Regions) en Europese netwerkorganisaties als de Assembly of European Regions sterk betrokken bij Europees-beleid. Het aantal regio's waarmee contacten wordt onderhouden is in lijn met de Agenda van Brabant uitgebreid en/of in onderzoek (bijv. Ile-de-France, regio's in Turkije) en contacten met bestaande regio's als Vlaanderen en Duitse regio's NRWF, BW en Beieren zijn verstevigd. Daarnaast zal worden ingezet op versteviging van het vestigingsklimaat voor buitenlandse bedrijven in Brabant en zal via handelsmissies (China, Turkije, Brazilië) de handels- en investeringsbevordering worden gestimuleerd.

Europese programma's

De provincie Noord-Brabant is betrokken bij drie Europese programma's in de periode 2007-2013 met een uitloop tot eind 2015. Deze programma's zijn gericht op de verdere versterking van Brabant met behulp van Europese middelen. Het betreft achtereenvolgens Operationeel Programma Zuid Nederland (OP-Zuid), Interreg IV en Plattelandonwikkelingsprogramma 2007-2013 (POP2). Het gaat hierbij om respectievelijk economische structuurversterking, grensoverschrijdende samenwerking en plattelands ontwikkeling. De Europese middelen worden beschikbaar gesteld op voorwaarde dat de provincie Noord-Brabant zelf ook een financiële bijdrage levert. In de praktijk levert dit een gunstig financieel multiplier effect op voor de provincie Noord-Brabant. Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor het nieuwe Interreg V programma. De houtskoolschets voor het programma OP Zuid periode 2014 - 2020, "Schatgraven in eigen tuin" is in juli afgerond. Voor het POP 2014 - 2020 zal in het najaar van 2012 pas duidelijk worden in welke mate het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een rol ziet weggelegd voor de provincies. Over de beschikbare budgetten zal pas in het najaar van 2013 duidelijkheid komen. Er komen verschillende financiële scenario's voor wat betreft de provinciale inzet in relatie tot de co-financiering.

Versterken van de internationale positie van Brabant (UA 25+D)

Internationale profilering, branding en public affairs (IPB)

Onze ambitie is om tot de Europese top van de industriële kennis - en innovatieregio's te (blijven) behoren. Hiervoor moeten de volgende doelen gerealiseerd worden:

- I concurrerend en innoverend vermogen van geprioriteerde marktsegmenten versterken.
- II aansluiten bij de internationale netwerkeconomie
- III kenniswerkers en ondernemers aantrekken en behouden
- IV creëren van een aantrekkelijke werk- en leefomgeving
- V vergroten van de zichtbaarheid, herkenbaarheid en naamsbekendheid van de regio op nationaal en internationaal niveau.

Om deze doelen te bereiken is een meerjaren strategie uitgewerkt rondom de verschillende instrumenten van internationalisering. Het betreft respectievelijk internationale samenwerking, investerings- en handelsbevordering, kennisuitwisseling, internationalisering van de arbeidsmarkt en het onderwijs, het benutten van Europese subsidies en uiteraard de eigen branding en public affairs.

Bijkomend doel van een Brabant-brede meerjarenstrategie is de wens om meer afstemming tussen de diverse activiteiten te krijgen (zowel intern binnen het provinciehuis als samen met externe stakeholders) waardoor efficiënter en effectiever gewerkt kan worden.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1.	Provincie is Europaproof	In Ontwikkeling							800
1.2.	Uitputting van de Europese Subsidie programma's	Uitputtingspercentrage		100%	100%	100%	100%		43.500
1.3	Brabantbrede meerjarenstrategie Internationalisering, Branding en Public affairs (UA D)	Jaarplannen			3				

Toelichting:

Belangrijkste aandachtspunten zijn het Internationale Beleid en gezicht van de provincie, de optimale benutting en uitvoering van Europese programma's en het Europa Proof maken van de organisatie. Hiervoor worden de volgende activiteiten ontplooid: organiseren van handelsmissies, begeleiden van inkomende missies, participatie in Europese regionale organisaties, organisatie en beheer van

verschillende Europese programma's, Europese wet en regelgeving bekend maken binnen de organisatie d.m.v. opleiding Staatssteun, toezien op het Europaproof zijn van de PS/GS stukken, organiseren van diverse bijeenkomsten voor verschillende doelgroepen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	42.739	59.798	44.236	571	279	284
Lasten	42.739	59.798	44.236	571	279	284
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	35.452	34.548	43.000	0	0	0

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	35.452	34.548	43.000	0	0	0
Saldo lasten en baten	-7.287	-25.249	-1.236	-571	-279	-284
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.res.cofin Europese progr.	6.480	20.388	370	20	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	807	4.861	866	551	279	284

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

Lasten

beleidsprestaties als volgt:

- 1.2 - Uitputting van de Europese Subsidie programma's: € 43,5 mln.
- 1.1 - Provincie is Europaproof: € 0,8 mln.

Baten

In 2013 is totaal € 43,0 mln. aan baten Europees Fonds Regionale Ontwikkeling (EFRO) geraamd voor de uitvoering van het OP-Zuid programma.

Toelichting op financiële omvang Europese programma's

De provincie maakt optimaal gebruik van de verschillende Europese programma's. In de geraamde lasten is de provinciale cofinanciering opgenomen.

De beschikbare POP(Plattelands Ontwikkelings Programma)-subsidie bedraagt € 42 mln. De piek van de uitgaven ligt vooral in de afrondingsfase van het programma namelijk 2013 tot en met 2015. De multiplier verhouding komt daarmee op Provincie Noord-Brabant: Europese Unie: Rijk: Derden = 1,7:4,4:2:2,4. De verwachting is dat de bijdrage van derden uiteindelijk nog hoger wordt.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- uitgaven in 2012 voor internationale school € 4,5 miljoen
- hogere subsidies OP-zuid in 2012 (verschil € 10,9 miljoen)

Het sterk aflopende beloop met ingang van 2012 heeft te maken met de afloop van de verschillende Europese fondsen voor Interreg IV, Plattelands ontwikkelingsprogramma en het Operationele programma Zuid.

Baten

De hogere bate in 2013 t.o.v. 2012 (verschil € 8,5 miljoen) heeft te maken met de hogere EFRO (Europees Fonds Regionale Ontwikkeling) uitkering van Europa ten behoeve van het Operationele programma Zuid door de afwikkeling van onderhanden projecten.

Mobiliteit

Algemeen	80
05.01 Mobiliteit	83
05.02 Openbaar vervoer (O.V.)	87
05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen	91

Algemeen

Portefeuillehouders:

R.A.C. van Heugten

Inleiding

In het begrotingsprogramma Mobiliteit richten we ons op het verbeteren van de bereikbaarheid van Brabant, zowel om de economie te versterken als om de leefbaarheid en verkeersveiligheid te waarborgen.

In de Agenda van Brabant is de bereikbaarheid van de regio benoemd als één van de provinciale kerntaken. De bereikbaarheid staat in de context van een samenhangende ontwikkeling van het gehele ruimtelijke domein met inbegrip van ecologische aspecten. Dit sluit aan bij het Rijks MIRT (Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport), waarin alle (rijks)investeringen in het ruimtelijk -fysieke domein zijn samengebracht.

In het Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP, 2006) zijn de ambities en beleidsdoelstellingen voor verkeer en vervoer beschreven. Het PVVP is uitgewerkt in de Dynamische Beleidsagenda (DBA), die in 2012 is herijkt (2012-2016). De DBA werkt door in activiteiten die de provincie zelfstandig of samen met haar regionale partners wil oppakken. Hierbij wordt zoveel mogelijk samenwerking met kennisinstellingen, het Rijk, gemeenten, het bedrijfsleven en het maatschappelijke middenveld gezocht. Dit sluit aan bij de Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 **(UA 26 tot en met 30)**.

De inzet is het realiseren van een robuust en efficiënt verkeers- en vervoerssysteem (weg, spoor, water, Hoogwaardig Openbaar Vervoer, bus, lucht) dat het personen- en goederenvervoer zoveel mogelijk faciliteert in samenhang met de ontwikkeling van hoogstedelijke zones gericht op het bieden van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor hoogstedelijke functies en voorzieningen. De provincie heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor de realisatie en het onderhoud van provinciale wegen als onderdeel van het regionaal verbindend wegennet.

Aan deze kerntaak geven wij invulling door in te zetten op drie hoofdlijnen:

- slimme en duurzame mobiliteit en multimodaal goederenvervoer (productgroep 05.01 Mobiliteit);

- continueren goed openbaar vervoerssysteem, bestaande uit bus (stads- en streeklijnen), hoogwaardig openbaar vervoer, regiotaxi, spoor (intercity's en sprinters) en knooppunten voor het faciliteren van de overstap tussen vervoerswijzen en het verstrekken van individuele reisinformatie (productgroep 05.02 Openbaar vervoer)
- het inzetten op verbetering van de leefbaarheid, bereikbaarheid en veiligheid van de provinciale wegen als onderdeel van het regionaal verbindend wegennet (productgroep 05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen).

Mijlpalen 2013:

- Het project Versterkt Stedelijk Netwerk Brabant leidt tot een nog nader uit te werken Ontwikkelagenda.
- Uitvoering Brabantse Verkeersveiligheidsplan 'Brabant maakt van de nul een punt' gericht op gedragsverandering bij risicogroepen.
- Infrastructurele projecten:
 - Reconstructie provinciaal weggedeelte N329; Oss en op- en afrit A2, Leende;
 - Aanpak 3 komproblematieken: start uitvoering komproblematiek Oudenbosch (N641), start realisatiefase omlegging Zundert en afronding planstudie omlegging Haps.
 - Opstarten uitvoering projecten uit Provinciaal Programma Wegen 2013-2017 (o.a. Gemert, Boekel, Oosterhout, Gilze-Rijen)
 - Oplevering N329 (Weg van de Toekomst)
- Mobiliteitsbeleid:
 - Uitvoering programma Fiets in de Versnelling uitrol OV-fiets in Brabant; 'Pedelec' dat het gebruik van elektrische fietsen in het woon-werkverkeer stimuleert; snelfietsroutes, o.a. planstudie Den Bosch-Oss
 - Slimme mobiliteit: operationele regelscenario's (afspraken tussen wegbeheerders over sturing van verkeer bij knelpunten) vanuit de verkeerscentrale in Geldrop;
 - Uitvoering van het herziene Brabants Verkeersveiligheidsplan: 2013 is 'jaar van de Fietser' voor verkeersveiligheid;.
- (Investeren in) Gedragsverandering, via onder meer een vernieuwd programma mobiliteitsmanagement (BRAMM2), verkeersveiligheidsplan: Jaar van de Fietser en het project Spitsmijden A2
- Openbaar Vervoer **(UA 26)**

- Vaststelling aanbestedingsdocumenten (bestek) waaronder: kernnet, financiële ruimte, verwerking pilot elektrisch vervoer
- Wel/niet inzetten op elektrische bussen in het kader van de pilot 'Gaan rijden'.

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Verzorgen van een betere bereikbaarheid van deur tot deur	doorlopend	Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan, PVVP Dynamische Beleidsagenda (DBA) OV-visie Brabant Verkenning OV-netwerk BrabantStad Netwerkanalyse BrabantStad Visie Vaarwegen Strategische Visie Goederenvervoer Fiets in de Versnelling Provinciale wegzorg in uitvoering	PS 53/06 MF-0071 PS 43/12 EMG-0109 EMG-0579 PS 72/04 PS 60/08 PS 68/09A EMG-0785
2 Vergroten van de veiligheid binnen het verkeers- en vervoerssysteem	Doorlopend	pvvp /dynamische beleidsagenda Brabantse Verkeersveiligheidsplan 'Maak van de nul een punt'	PS 53/06 GS vastgesteld op 25-6-2012
3 Vergroten leefbaarheid rondom provinciale wegen	doorlopend	pvvp /dynamische beleidsagenda Planstudies komomleidingen Verkeer en vervoer	PS 53/06

Wat mag het kosten?

05 Mobiliteit						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	272.046	483.440	286.705	245.000	219.259	225.116
Apparaatskosten	26.007	24.867	25.206	24.865	24.222	23.950
totaal	298.053	508.307	311.911	269.865	243.481	249.066
Baten						
Rijk	182.712	149.250	136.853	99.116	83.597	90.911
Europa	0	0	0	0	0	0
Overige programmabaten	53.690	61.518	54.587	54.699	54.812	54.825
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	42.984	204.745	21.313	15.967	3.965	5.252
Dekking uit alg.middelen	18.667	92.793	99.158	100.083	101.108	98.078
totaal	298.053	508.307	311.911	269.865	243.481	249.066
Directe formatieinzet in fle						
		164,8	163,3			

Toelichting

Middelen Bestuursakkoord

Voor programma Mobiliteit is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen in totaal € 9,6 miljoen beschikbaar. Deze middelen worden ingezet voor de aanpak van komomleidingen. Dit bedrag is opgenomen binnen productgroep 05.03 Infrastructuur/provinciale wegen.

Verschillen begroting 2013 en 2012

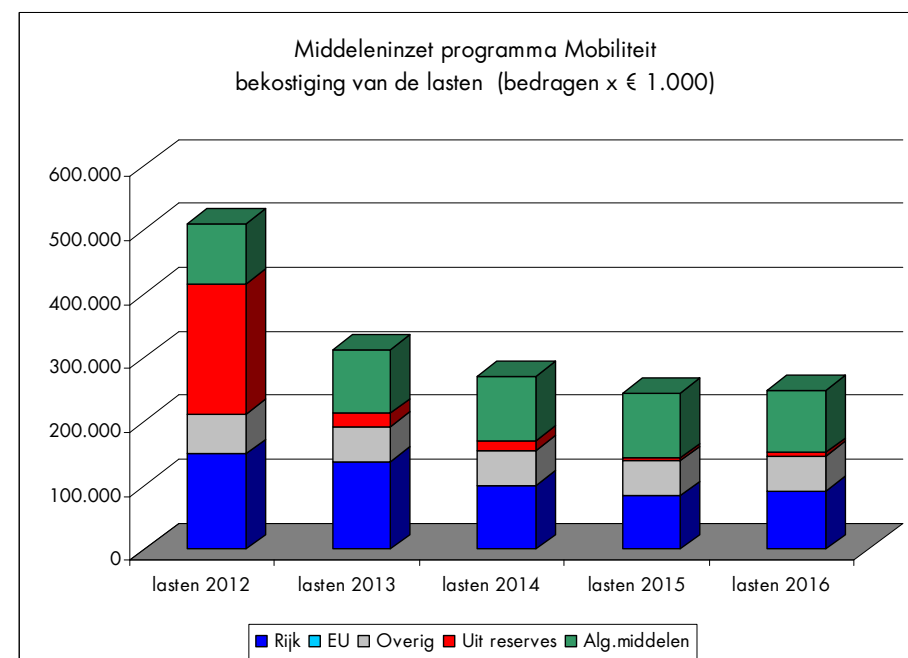
De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- goederenvervoer €21,1 miljoen waarvan € 11,4 miljoen a.g.v. aanpassingen begroting i.v.m. balansaanpassing.
- bereikbaarheid netwerkprogramma € 104,6 miljoen waarvan € 58,9 miljoen a.g.v. aanpassing begroting i.v.m. i.v.m. balansaanpassing.
- Dynamisch verkeersmanagement € 6,2 miljoen
- Regionale maatregelen verkeersveiligheid € 5,1 miljoen
- Fiets in de versnelling € 1,9 miljoen
- Strategische projecten OV-beleid € 38,4 miljoen waarvan € 10,7 miljoen a.g.v. aanpassing begroting i.v.m. balansaanpassing.

- OV-exploitatie € 14,8 miljoen
- OV-ontwikkelfunctie -/- € 3,1 miljoen
- Majeure projecten € 8,3 miljoen waarvan € 6 miljoen a.g.v. aanpassing i.v.m. balansaanpassing.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 100 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Onder Mobiliteit zijn de acties uitgewerkt, die samenhangend bijdragen aan verbeteren van vestigingsklimaat van Brabant: Het sluit aan bij de Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 **(UA 28,29 en 30)**.

- Het realiseren van een robuust en efficiënt verkeers- en vervoerssysteem (05), met in het bijzonder de verantwoordelijkheid voor het regionaal verbindend wegennet voor de provinciale wegen (05,03) in combinatie met het hoofdwegennet en onderliggend wegennet. Naast beheer vraagt dit om reconstructie en aanleg van nieuwe provinciale wegen als garantie voor bereikbaarheid op langere termijn. De ingrepen in weginfrastructuur vinden plaats als integrale gebiedsontwikkelingen gekoppeld aan ruimtelijke opgaven, zoals woon- en werklocaties of groene opgaven. Er worden innovatieve technieken toegepast (bijvoorbeeld met dynamisch verkeersmanagement en multimodale reisinformatie) en kansen benut voor duurzame energie (zonne-energie) en goede ontwerp oplossingen. Verkeersveiligheid speelt bij het robuuste wegennet een belangrijke rol.
- Het inzetten op 'slimme en duurzame mobiliteit' vanuit de positie van Brabant als één van de koplopers in Nederland voor Beter Benutten. Dit gebeurt op het vlak van dynamisch verkeersmanagement en gerelateerd aan fiets en mobiliteitsmanagement. Met 'Brabant proeftuin in-car' in uitvoering worden met bedrijven en kennisinstellingen proefprojecten uitgevoerd om door technische en innovatieve maatregelen (met o.a. dynamische verkeersmanagement, actuele multimodale reisinformatie, nieuwe coöperatieve systemen, navigatie, parkeerverwijssystemen, rijtaakondersteuning, spitsmijden) het verkeers- en vervoerssysteem optimaal te kunnen benutten. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van de mobiliteit. In 2013 ligt het

accent bij de vraagbeïnvloeding (mobiliteitsmanagement) dat onder andere wordt ingevuld met het programma Beter Benutten. Met de hernieuwde voortzetting van Mobiliteitsmanagement Brabant (BRAMMII) worden initiatieven (gedragsturing, netwerken en kennis delen) tussen bedrijfsleven onderling en met de 40's bevorderd. Werknemers krijgen daardoor meer mogelijkheden dan alleen met de auto in de spits reizen. Samen met steeds meer deelnemende partners in het Brabantse Verkeersveiligheidsplan 'Brabant maakt van de nul een punt', streeft de provincie naar nul verkeersslachtoffers. Het gaat om bewustwording bij de grootste risicogroepen (fietsers, jonge bestuurders en ouderen); menselijk gedrag is voor 90% de oorzaak van een verkeersongeval en iedereen moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen. De provincie zet de ambitie van Fiets in de Versnelling voort gericht op fietsinfrastructuur, OV-fiets keten, fietsbeleving en verkeersveiligheid (2013: jaar van de Fietser).

- Het inzetten op multimodaal goederenvervoer, als bijdrage aan het behouden en versterken van de logistieke sector in Brabant. Vanuit de Brabantse Strategische Visie Goederenvervoer (BSVG) is de inzet gericht op meer vervoer over water, spoor en buis - modal shift -. Het gaat om het verbeteren van de vaarwegen in Brabant, de ontwikkeling van Brabantse havens, multimodale goederenterminals en multimodale bedrijventerreinen. Beter benutten, duurzaam en veiligheid zijn daarbij extra thema's. Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 **(UA 28,29 en 30)**.

Nr.	Beleidsprestaties *	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1.	Optimaal functioneren van infrastructuur als robuust multimodaal netwerk (T3)	% provinciale wegen waarop de gemiddelde snelheid in de ochtendspits hoger of gelijk is aan de gewenste referentiesnelheid (1)	67%	66%	70%	74%	78%	82%	(**)

Nr.	Beleidsprestaties *	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.2.	Optimaal functioneren van infrastructuur als robuust multimodaal netwerk (T3)	Betrouwbaarheid van reistijden op prioritaire relaties op provinciale wegen(2)	99%	95%	95%	95%	95%	95%	(**)
1.3		Aantal voertuigverliesuren op provinciale wegen (alle voertuigen per km per jaar)	1.437						(**)
1.4	Vergroten betrouwbaarheid van het infrastructuurnetwerk van vervoersmodaliteiten voor goederenvervoer (T5)	Aantal TEU dat via terminals wordt overgeslagen in de belangrijkste overslagtermin als in Brabant (2)	735.000						(**)
		Modal split als % TEU dat wordt overgeslagen over water, spoor en weg in de belangrijkste overslagterminales in Brabant (3)							
		Water	76,46%	76%	77%				(**)
		Spoor	13,86%	15%	15%				(**)
		Weg	9,68%	9%	8%				(**)
1.5	Waarborgen van een veilig en robuust provinciaal wegennet (T7)	Aantal verkeersdoden per jaar in Brabant. Maximaal 91 in 2020 (4)	118	Max. 115	Max. 112	Max. 109	Max. 106	Max. 103	(**)
1.6	Versterken samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties (T18)	Vaststelling uitvoeringsprogramma's GGA's (5x)	5	5	5	5	5		(**)

* betreft tactisch doel uit de dynamische beleidsagenda.

GGA:Gebiedsgerichte aanpak

(**). De uitvoering van het mobiliteitsbeleid bestaat uit een samen met onze partners opgestelde mix van maatregelen, die vaak bijdragen leveren aan meerdere doelen en beleidsprestaties tegelijkertijd. Eénduidige toewijzing van onderdelen van die mix aan afzonderlijke prestaties en doelen is lastig en leidt tot schijnnaauwkeurigheden.

GGA: Gebiedsgerichte aanpak

TEU: Twenty feet Equivalent Units (eenheid voor vracht)

(1) reistijden en spreiding daarin op prioritaire relaties. Hiermee wordt bedoeld op de gemiddelde reistijd over de belangrijkste reisroutes en de betrouwbaarheid van de

reistijd over deze routes. In het beleid is geen ondergrens als percentage vastgesteld. Er is wel een minimale snelheid vastgesteld per wegcategorie voor verschillende soorten wegen. De indeling van snelheden wordt gebruikt voor het identificeren van knelpunten in het netwerk.

(2) Het aantal overgeslagen TEU's over water, spoor en weg bij de belangrijkste overslagterminals in Brabant bedroeg in 2009 ca 535.000, in 2010 ca 640.000 en in 2011 ca 735.000. De verwachting is dat de groei van de containeroverslag in de Brabantse terminals blijft toenemen. Het streven is om die groei vooral via water en spoor te laten plaatsvinden en in mindere mate via de weg. Uiteindelijk moet zo de procentuele modal splitverdeling vrijwel gelijk blijven.

(3) Voor de verschillende modaliteiten is gebruik gemaakt van de overslagcijfers van de terminals in Brabant. In overleg met het multimodaal coördinatie en adviescentrum wordt in 2013 gezocht naar een mogelijkheid om hier ook andere basisgegevens te gaan gebruiken en de streefwaarden voor de komende jaren te gaan bepalen. Het is voor de provincie immers lastig om hier de ambitie van het bedrijfsleven voor de komende jaren te bepalen.

(4) Het realisatiecijfer van het aantal verkeersdoden is gebaseerd op CBS-cijfers, conform de landelijke gedragslijn. De streefwaarde-2020 is ontleend aan de nationale doelstelling. (CBS: Centraal Bureau voor de Statistiek). Met 'Maak van de nul een punt' streeft de Provincie met haar partners naar een aanzienlijk lager aantal verkeersdoden dan die nationale doelstelling. In 2011 is dit bereikt (118 ipv 136). In 2013 wordt onderzocht of de indicatoren en streefwaarden verbeterd kunnen worden.

Toelichting:

In het kader van de begroting is gekozen voor een beperkt aantal indicatoren op basis van de vigerende Dynamische beleidsagenda (DBA). Het gaat om meetbare indicatoren, die illustratief zijn voor het in beeld brengen van effecten.

T.a.v. ondergrens bij 1.1. Als de werkelijk gemeten realisatiecijfers in 2011 hoger zijn dan de streefwaarden vanaf 2012 betekent dit, dat in 2011 een beter effect is bereikt dan de streefwaarde die voor 2011 in de begroting was aangegeven.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	56.940	168.447	30.505	31.030	17.463	6.699
Lasten	56.940	168.447	30.505	31.030	17.463	6.699
Baten van het Rijk	24.586	37.981	18.721	13.581	5.181	2.150
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	2.173	931	0	0	0	0
Baten	26.759	38.912	18.721	13.581	5.181	2.150
Saldo lasten en baten	-30.181	-129.535	-11.784	-17.449	-12.283	-4.549
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserve BMIT	9.200	37.931	3.485	3.146	0	0
Bijdr.reserve Essent balansverkorting	16.455	87.414	400	5.493	3.000	0
Bijdrage uit alg.middelen	4.526	4.190	7.900	8.811	9.283	4.549

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Bedragen x € 1.000 (investeringen)	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Dynamisch verkeersmanagement	-304	2.886	1.500	2.010	2.092	

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

Lasten

In 2013 wordt € 30,5 mln ingezet:

- € 3,7 mln Bereikbaarheid netwerkprogramma (stedelijke tangenten, ecozone randweg)
- € 0,6 mln Goederenvervoer (MCA en strategische visie Goederenvervoer)
- € 0,9 mln DVM (Beter Benutten: 3^e Tender in-cae en multimodale reisinformatie)
- € 0,9 mln Stimulering verkeersveiligheid (2013 jaar van de fietser)
- € 3,4 mln Fiets in de versnelling (fietsinfrastructuur, OV-fiets keten en fietsbeleving))
- € 20,2 mln Regionale maatregelenpakketten
- € 0,8 mln Overige maatregelen

Baten

In 2013 is totaal € 18,7 mln aan baten geraamd:

- € 0,5 mln Rijksbijdrage BDU (DVM)
- € 18,2 mln Rijksbijdrage BDU (Regionale maatregelen)

De baten in 2012 t/m 2016 dalen van € 38,9 mln in 2012 tot € 2,2 mln in 2016.

Dit wordt met name veroorzaakt door lagere baten voor bereikbaarheid netwerkprogramma (stedelijke tangenten), regionale maatregelen en dynamisch verkeersmanagement.

Investeringen

In 2013 is totaal € 1,5 mln aan DVM investeringen geraamd.

Deze middelen worden ingezet voor projecten van Dynamisch Verkeersmanagement Brabantstad.

Bijvoorbeeld de implementatie van de regelscenario's bij de Efteling, N270 en de N69.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- goederenvervoer €21,1 miljoen waarvan € 11,4 miljoen a.g.v. aanpassingen begroting i.v.m. herstructurering van de balans.
- bereikbaarheid netwerkprogramma € 104,6 miljoen waarvan € 58,9 miljoen a.g.v. aanpassing begroting i.v.m. herstructurering van de balans.
- Dynamisch verkeersmanagement € 6,2 miljoen
- Regionale maatregelen verkeersveiligheid € 5,1 miljoen
- Fiets in de versnelling € 1,9 miljoen

Baten

De rijksbijdrage BDU komt in 2013 ruim € 20 miljoen lager uit.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 83,6 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Deze productgroep gaat over het Openbaar Vervoer systeem. Het sluit aan bij de Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 (UA 26).

De provincie is op grond van de Wet personenvervoer 2000 verantwoordelijk voor het aanbesteden en managen van de Openbaar Vervoer busconcessies en het coördineren van het regionaal OV-beleid. Dit hoofdstuk betreft primair de daarmee samenhangende beleidsprestaties (UA 26). Daarnaast organiseert de provincie regiotaxi, treintaxi en bedrijfsvervoer. Regiotaxi komt tot stand in samenwerking met gemeenten. Het jaar 2013 is belangrijk in het licht van de aanbesteding van de volgende concessieperiode (2015). Centrale opgave voor het OV is het vervoeren van meer betalende reizigers. Daartoe doet de provincie het volgende:

- containeren goed openbaar vervoersysteem, bestaande uit bus (stads- en streeklijnen), hoogwaardig openbaar vervoer, regiotaxi, spoor (intercity's en sprinters) en knooppunten voor het faciliteren van de overstap tussen vervoerswijzen en het verstrekken van individuele reisinformatie (productgroep 05.02 Openbaar vervoer)
- vraaggericht invullen van het OV-netwerk. Bij de ontwikkeling van het netwerk staat de vraag centraal (Netmanagement). Het aanbrengen van hiërarchie in het netwerk leidt tot meer duidelijkheid voor de reiziger. Waar mogelijk worden sterke lijnen uitgebouwd en ontwikkeld tot HOV-lijnen. Bij onvoldoende vraag om lijnbussen te laten rijden worden maatwerkoplossingen ontwikkeld naast Regiotaxi. De provincie faciliteert vernieuwende mobiliteitsoplossingen voor de reiziger.

- Integrale marketing in samenwerking met de vervoerder. Het OV-product wordt afgestemd op de wensen van de reiziger. Dit gebeurt op basis van analyses van reispatronen en -wensen en onderzoek naar lifestyles en (potentiële) doelgroepen;
- Uitbouwen van actuele reisinformatie. Hierbij ligt de focus op mobiele oplossingen en de ontwikkeling van multimodale reisinformatie;
- Stapsgewijs toewerken naar zero emissie busvervoer. "Start praktijkproeven met elektrische 12m-bussen".
De provincie spant zich in om elektrisch rijden te bevorderen, zie ook UA 38, Energietransitie. Onderdeel daarvan is het stimuleren van emissieloos openbaar vervoer, waarmee ook tegemoet wordt gekomen aan de emissiedoelen in de provinciale OV-Visie. Voor de lange termijn vindt dat zijn borging in het bestek voor de nieuwe OV-concessie (met ingang van 1-1-2015) dat in maart 2013 gereed moet zijn. Voor de korte termijn in de opzet van praktijkproeven met elektrische bussen (12m).
De praktijkproeven, die opgezet worden in samenwerking met de stichting Zero Emissie Busvervoer (ZEB), beogen de inzet van ca. 15 elektrische bussen binnen de reguliere dienstverlening gedurende 2-3 jaar. De praktijkproeven dragen bij aan het inzicht in de "Totale kosten van eigendom en exploitatie (Total Cost of Ownership and Operations)", inzicht dat nodig is om de transitie naar emissieloos openbaar vervoer gestalte te kunnen geven.
- Zorgen voor toegankelijk OV. De provincie werkt samen met gemeenten aan toegankelijke haltes en werkt aan toegankelijk materieel op alle lijndiensten.
- Handhaven van het hoge rapportcijfer voor sociale veiligheid door goede afspraken met de vervoerder hierover.

		Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
Nr.	Beleidsprestaties *								
1.1.	Het verbeteren van de bereikbaarheids- en sociale functie van het openbaar vervoer (T4)	Klantwaardering bereikbaarheid OV	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	(***)
1.2	Betere benutting van vervoerssysteem via informeren, geleiden en sturen (T9)	Klantwaardering Reisinformatie OV	7,2	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	(***)
1.3.	Verbeteren van sociale veiligheid (T13)	Klantwaardering reiziger voor sociale veiligheid in OV bij haltes en knooppunten	8,0	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	(***)
1.4	Het verbeteren van de bereikbaarheids- en sociale functie van het openbaar vervoer (T4)	Aantal reizigers per openbaar vervoer. 2008 = nulmeting.	111%	112%	114%	116%	118%	120%	(***)
1.5	Het verbeteren van de bereikbaarheids- en sociale functie van het openbaar vervoer (T4); verbeteren luchtkwaliteit (T11) en stimuleren van duurzaam en efficiënt gebruik van energiebronnen (T17)	% bussen dat voldoet aan de milieunormen Euro-5/EEV **	97%	100%	100%	100%(1)	100% (1)	100%(1)	(***)
		Aantal elektrische bussen	3	3	15	15	15	15	
1.6	Optimaal functioneren van infrastructuur als robuust multimodaal netwerk (T3)	Aantal nieuwe knooppunten	2	5	2	3	1	1	(***)

* betreft tactisch doel uit de dynamische beleidsagenda.

** EEV: Enhanced Environmentally friendly Vehicle norm / *** HOV: Hoogwaardig openbaar vervoer.

(1) Met de ingang van een nieuwe concessie zal voor de milieunormen het aantal elektrische bussen een indicator zijn.

Toelichting:

(**). De uitvoering van het mobiliteitsbeleid bestaat uit een samen met onze partners opgestelde mix van maatregelen, die vaak bijdragen leveren aan meerdere doelen en beleidsprestaties tegelijkertijd. Eenduidige toewijzing van onderdelen van die mix aan afzonderlijke prestaties en doelen is lastig en leidt tot schijnnaauwkeurigheden. In 2013 is het kader van verknoping modaliteiten en infrastructuur het volgende gepland:

- In 's-Hertogenbosch wordt de Park en Ride uitgebreid via een parkeerdek.
- De voorbereidingen vinden plaats voor de realisatie van transferium Willemspoort in 's-Hertogenbosch. De in gebruikname van dit transferium is voorzien in 2014.
- Bij de nieuwe aansluiting Drunen op de A59 komt een transferpunt i.h.k.v. de doorstroomas Tilburg-Waalwijk-'s-Hertogenbosch.
In Breda wordt de nieuwe Park en Ride voorziening en de nieuwe busterminal in gebruik gesteld.

- De provincie regisseert de realisatie van het HOV Noordoost-Brabant. In 2013 starten de werkzaamheden aan fase 1 die in 2015 zullen worden afgerond. In 2012 zijn de werkzaamheden aan de N261 gestart hierin zit de realisatie van busstroken en de aanleg van twee halten voor de doorstroomas 'Tilburg-Waalwijk-'s-Hertogenbosch.

- In 2013 start in Breda de realisatie van de busbaan langs het spoor i.h.k.v. HOV Etten-Leur-Breda-Oosterhout en wordt in Etten-Leur de uitbreiding van de busbaan aan de Parklaan gerealiseerd.

De middelen voor OV Exploitatie worden ondermeer ingezet voor de exploitatie van het OV, regiotaxi en treintaxi.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	120.285	190.376	139.868	114.530	110.903	109.223
Lasten	120.285	190.376	139.868	114.530	110.903	109.223
Baten van het Rijk	65.654	73.325	65.690	53.371	53.521	53.521
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	50.155	53.407	53.586	53.586	53.586	53.586
Baten	115.808	126.732	119.276	106.957	107.107	107.107
Saldo lasten en baten	-4.477	-63.644	-20.592	-7.572	-3.795	-2.116
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserve BMIT	600	14.600	0	0	0	0
Bijdrage uit reserve OV	2.637	1.132	3.021	3.621	808	428
Bijdr.reserve Essent balansverkortng	21	37.415	14.250	650	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	1.219	10.496	3.321	3.301	2.988	1.688

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

Lasten

In het totaal is er € 139,9 mln aan lasten geraamd in 2013.

- € 28,3 mln voor OV beleid en strategische projecten
- € 11,9 mln voor OV ontwikkelfunctie
- € 99,7 mln voor OV exploitatie

De lasten van 2013 t/m 2016 dalen van € 139,9 mln in 2013 tot € 109,2 mln in 2016.

Dit wordt met name veroorzaakt door de lagere uitgaven voor strategische projecten medegefinancierd door B5 en Samen investeren.

Baten

In 2013 is totaal € 119,3 mln aan baten geraamd. Ten opzichte van 2012 is dit € 7,5 mln minder rijksbijdrage BDU.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- Strategische projecten OV-beleid € 38,4 miljoen waarvan € 10,7 miljoen a.g.v. herstructurering van de balans.

- OV-exploitatie € 14,8 miljoen
- Lagere kosten ontwikkelfunctie OV in 2012

Baten

Het verschil in inkomsten tussen 2012 en 2013 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de rijksbijdrage BDU.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 10,7 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht.

Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Deze paragraaf gaat over de provinciale wegen als onderdeel van het Brabantbrede beschikbare regionale verbindend wegennet in combinatie met het hoofdwegennet (van het Rijk) en Onderliggend wegennet (vooral gemeenten). Naast de verantwoordelijkheid voor een efficiënter verkeers- en vervoerssysteem in Brabant (zie ook 05.01 en 05.02) heeft de provincie een bijzondere verantwoordelijkheid voor het regionaal verbindend wegennet ten aanzien van de realisatie en onderhoud van provinciale wegen (05.03). Daarmee voert de provincie de doelstellingen van het Provinciaal Verkeers en VervoersPlan (PVVP) uit, i.c. het vergroten van de bereikbaarheid, de veiligheid en de leefbaarheid.

In de afgelopen jaren fungeerde het Brabants Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport als uitvoeringsprogramma van het PVVP en vermeldde alle voorgenomen Brabantse projecten. Vanaf 2012 is een vernieuwde aanpak gehanteerd. Voortaan wordt over het programma provinciale wegen en de beslispunten van mutaties ten opzichte van het vorige BMIT expliciet besloten. Daarnaast heeft het programma een langere planningshorizon van 10 jaar.

Het programma wordt vervolgens na de begrotingsbehandeling opgenomen in het Brabants Meerjaren Programma Infrastructuur en Transport (BMIT). Het BMIT is nu geen bijlage meer bij de begroting, maar een naslagwerk in afgeslankte vorm waarin alle relevante informatie (inclusief de besluiten) is terug te vinden.

In het programma provinciale wegen is de programmering van projecten in de realisatiefase voor de periode 2013-2017 opgenomen, waarbij de ramingen van de integrale kosten zijn vermeld en gedekt. Voor de daaropvolgende 5 jaren (2018-2022) wordt op basis van de beschikbare volumes en indicatieve ramingen een doorkijk gegeven van lopende en te starten planstudies met zicht op mogelijke financiering.

Door de veranderingen in de maatschappij en van het economische klimaat staat de provincie voor diverse organisatorische en financiële uitdagingen, onder meer vastgelegd in de Agenda van Brabant en het Bestuursakkoord 2011 - 2015. Uitdagingen zijn er als

uitwerking hiervan ook voor het aandachtsgebied mobiliteit: enerzijds richten we onze wegen zo veilig mogelijk in, anderzijds staan beschikbare en toekomstige budgetten daarvoor onder druk. Ook was mede door de veranderde financiële positie van de provincie een onbalans ontstaan tussen het aantal in voorbereiding zijnde projecten en de beschikbare middelen. In 2012 zijn alle projecten nader onderzocht op mogelijke kostenbesparingen en urgentie, passend bij de provinciale mobiliteitsambities en de wettelijke zorgplicht voor de wegen. Op basis hiervan zijn voorstellen uitgewerkt gericht op het wegwerken van de onbalans.

De aandachtspunten voor de provinciale infrastructuur zijn benadrukt in de Uitvoeringsagenda Tien voor Brabant 2011-2015 (Infrastructurele projecten **UA 27**)

Om goede keuzen te kunnen maken is het gevalideerde afwegingskader (PRIOR), waarmee objectief inzicht wordt verkregen in de knelpunten op het provinciale wegennet met bijbehorende urgentie, breder toegepast: naast de problemen ook op andere knelpunten.

Projecten die in 2013 gereed komen zijn:

- Reconstructie provinciaal weggedeelte N329, Oss;
- N396, op- en afrit A2, Leende;
- aanleg 4 ecoducten (Leenderbos(N396), Leenderheide (A2) en Maashorst (over A50 en N324);
- N322, Nieuwendijk - Ewijk / deel N267 (fase 1a);
- N260, Baarle - Belgische grens;
- N267, Vervangingsinvestering Drunen - Heusden;
- N272, Vervangingsinvestering Oploo - St. Anthonis - A73.
- N270, Vervangingsinvestering tunnel Houtenhoek en aanleg duurzaam stille deklaag Deurne

Geplande start van uitvoering:

- N396, op- en afrit A2, Leende;
- N268, onderhoud 3 bruggen over het Mark-Vlietkanaal;
- N641, komproblematiek Oudenbosch;
- N322, Nieuwendijk – Ewijk / deel N267 (fase 1b);
- N617, 's-Hertogenbosch – Schijndel (3^e fase)
- N622, aansluiting N622/A50 Eerde
- N283, Kortveldsesteeg en wegvak.

Daarnaast wordt in relatie tot het Spaar- en investeringsfonds gewerkt aan:

- N279-Noord, 's-Hertogenbosch - Veghel, Provinciaal Inpassingsplan en aanbesteding realisatie;
- NOC, Noord-Oost Corridor / Oost-west-verbinding A50/A58 – N279, ondertekening bestuurlijke overeenkomst, businesscase, en notitie reikwijdte en detailniveau;
- N69, Eindhoven – Belgische grens, start aantal nulplusmaatregelen, notitie reikwijdte en detailniveau, en project-MER en PIP.

Tijdens deze bestuursperiode richt onze aandacht zich verder op de realisatie van de komomlegging Zundert en de voorbereiding van de komomlegging Haps. Deze projecten zijn op basis van de nieuwe prioriteringsmethodiek naar voren gekomen als het meest urgent.

Op basis van de beleidsnota "Provinciale wegzorg in uitvoering" (GS 2008, op 21-9-2010 opgenomen in het operationeel beleidskader 'Wegen naar bereikbaarheid') wordt met het onderhoudsbeleid de nadruk gelegd op het dienen van de belangen die met het provinciaal wegennet verbonden zijn. Het sturen op belangen opent de weg naar onderhoudsstrategieën waarbij de belangrijkste wegen met het uitvoeren van onderhoudsmaatregelen voorrang krijgen boven minder belangrijke wegen. Dit wordt eens te meer van belang nu het onderhoudsbudget door de bezuinigingen onder druk staat. Op basis van dit beleidskader worden beheerplannen, onderhoudsplannen en onderhoudsbestekken opgesteld en uitgevoerd waarbij de relatie en samenhang met de omgeving nadrukkelijk meer aandacht krijgt. In de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen" bij deze begroting wordt een en ander toegelicht.

Nr.	Beleidsprestaties *	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1	Waarborgen van een veilig en robuust provinciaal wegennet (T7)	% kilometer provinciale weg dat is uitgerust met essentiële herkenbaarheidskenmerken	64%	70%	75%	80%	85%	90%	(**)
1.2	Waarborgen van een veilig en robuust provinciaal wegennet (T7)	Percentage van de rijbaanverhardingen dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is. Maximaal 8,5%.	7%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	(**)
1.3	Waarborgen van een veilig en robuust provinciaal wegennet (T7)	Percentage van de fietspadverhardingen dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is. Maximaal 8,5%. (***)	17%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	< 8,5%	(**)

Nr.	Beleidsprestaties *	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.4	Waarborgen van een veilig en robuust provinciaal wegennet (T7)	Percentage van de verkeersregel-installaties dat aan onderhoud c.q. vervanging toe is (levensduur 15 jr). Maximaal 7%.	1%	4%	4%	5%	6%	7%	(**)
1.5	Beschermen en verbinden van natuurgebieden (T15)	% gerealiseerde ontsnipperingsmaatregelen ten opzichte van knelpunten uit 1998	93%	100%	100%	100%	100%	100%	(**)

* Betreft tactische doelen uit de Dynamische beleidsagenda

(**) Deze indicatoren vormen de (deel)resultanten van de inspanningen op het gebied van onderhoud, beheer, reconstructie, vervanging en nieuwbouw van de provinciale wegen. Die activiteiten worden veelal via geïntegreerde, meerjarige, contracten uitgevoerd. Het koppelen van exacte kredieten aan deze indicatoren is daardoor niet goed mogelijk. Voor meer gedetailleerde informatie over de aanwending van de kredieten wordt verwezen naar de hierna opgenomen toelichting op de lasten.

(***) De streefwaarde is aangepast van 5% naar 8,5% omdat bij nadere analyse van de verhardingsgegevens van de fietspaden de eis van 5% onrealistisch blijkt.

Toelichting:

In het kader van de begroting is gekozen voor vermelding van indicatoren die de grootste invloed hebben op de kosten, en een directie relatie hebben met de weggebruiker.

Het gaat dan om de onderhoudstoestand van de weg, de onderhoudstoestand van de fietspaden en de onderhoudstoestand van verkeersregelinstallaties (VRI).

De vermelding dat een wegvak aan onderhoud toe is betekent niet dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het geeft slechts aan, dat het element voor planmatig onderhoud aan de beurt is (binnen een termijn van 2 jaar). Achterstallig onderhoud wordt te allen tijde door onmiddellijke maatregelen voorkomen. Er vindt geen verschuiving van noodzakelijk onderhoud naar de toekomst plaats.

Wegen worden altijd integraal aangepakt, waarbij het principe 'werk met werk maken' wordt toegepast.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	94.820	124.617	116.332	99.440	90.893	109.194
Lasten	94.820	124.617	116.332	99.440	90.893	109.194
Baten van het Rijk	92.472	37.944	52.443	32.164	24.895	35.240
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.362	7.180	1.001	1.113	1.226	1.239
Baten	93.835	45.124	53.444	33.277	26.121	36.479
Saldo lasten en baten	-986	-79.492	-62.888	-66.163	-64.772	-72.715
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserve BMIT	0	15.000	0	0	0	0
Bijdr.reserve Essent balansverkorting	13.660	10.857	0	2.900	0	0
Bijdrage uit res.herhuisv.districten	411	395	157	157	157	4.824
Bijdrage uit alg.middelen	-13.085	53.240	62.731	63.106	64.615	67.891
Bedragen x € 1.000 (investeringen)	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Verbeteren en bouwen	15.242	9.000	16.000	24.500	8.000	10.431
Benutten	36	165	333	25	20	
Infraprojecten in voorbereiding	1.473	2.334	2.152	1.700	1.278	
Materieel provinciale wegen	388	73	404	404	404	404
Voorbereiding projecten	416	2.000	1.000	750	750	750
Grondverwerving infrastructuur	1.771	3.000	1.000	750	500	500
Steunpunten en districtskantoren	411	395	157	157	157	4.824
Vervangingsinvesteringen	6.298	8.600	6.000	6.000	9.750	7.027
Risicoreservering infraprojecten	0	400				
N261	0		9.800	34.900	35.100	24.300
Komomleidingen			335	1.141	4.821	4.905
	26.035	25.967	37.181	70.327	60.780	53.141

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestatiesLasten

In 2013 is € 8,3 mln minder aan lasten geraamd dan in 2012.

De lasten bestaan uit:

- € 14,7 mln Beheer en onderhoud
- € 56,7 mln Majeure projecten (zoals de PPS-A59, N261, N279, N329 en N69)
- € 6,0 mln Komomleidingen
- € 38,9 mln Kapitaallasten

Baten

In 2013 is € 8,3 mln meer aan baten geraamd dan in 2012.

De baten bestaan uit:

- € 3,2 mln Beheer en onderhoud
- € 16,0 mln Beschikbaarheidsvergoeding PPS-A59
- € 25,8 mln Rijksbijdrage BDU
- € 8,5 mln Afkoopsom N69

Toelichting op de investeringen

De investeringen hebben betrekking op de hiervoor genoemde majeure projecten, vervangingsinvesteringen en reconstructieprojecten.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

Lasten

- Majeure projecten € 8,3 miljoen waarvan € 6 miljoen a.g.v. aanpassing i.v.m. herstructurering van de balans. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Baten

Het verschil in inkomsten tussen 2012 en 2013 wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de rijksbijdragen.

6

Cultuur en samenleving

Algemeen	98
06.01 Cultuur	101
06.02 Jeugd	105
06.03 Samenleving	107
06.04 Sociaal-cultureel beleid	111

Algemeen

Portefeuillehouder:

mw.drs.S.C.van Haften – Harkema

Inleiding

In het begrotingsprogramma Cultuur en samenleving richten we ons op het versterken van de culturele infrastructuur in onze provincie en op een sociale, gezonde en veilige omgeving als basis voor een goed vestigings- en leefklimaat. Het programma omvat drie overkoepelende beleidsterreinen: Cultuur, Jeugd en Samenleving.

Onze belangrijkste taak in de Agenda van Brabant is met ruimtelijk-economisch en cultureel beleid de randvoorwaarden creëren waarmee Brabant kan uitblinken als Europese kennisregio. Benoemde kerntaken zijn culturele infrastructuur en monumentenzorg. Vanuit de Wet op de Jeugdzorg heeft de provincie een wettelijke taak voor de jeugdzorg; deze gaat op termijn – m.i.v. 2015 – over naar gemeenten. Samenleving is geen kerntaak, omdat de provincie hierbij niet de direct eerstverantwoordelijke is. Vanuit haar verantwoordelijkheid voor een goed vestigings- en leefklimaat kan de provincie op dit terrein wel zaken signaleren, agenderen en (zodanig) mee ontwikkelen en op die wijze bijdragen aan een goed vestigings- en leefklimaat.

Aan deze taken geven wij invulling via drie hoofdlijnen:

- een hoogwaardige culturele infrastructuur en versterken van de regionale identiteit (productgroep 06.01 Cultuur);
- het leveren van een bijdrage aan het welzijn van jongeren en hun ouders (productgroep 06.02 Jeugd);
- een gezond, veilige en sociale leefomgeving (productgroep 06.03 Samenleving).

In productgroep 06.04 Sociaal-cultureel beleid zijn prestaties ondergebracht die ondersteunend zijn aan alle bovenstaande doelstellingen.

Voor een goed vestigingsklimaat en de economische ontwikkeling van Brabant is een hoogwaardige culturele infrastructuur en een sterke regionale identiteit belangrijk. Via kunst, erfgoed en sport versterken mensen hun identiteit en hun vermogen om te excelleren en te concurreren. Bovendien zorgen een bloeiend cultureel leven, de aanwezigheid van erfgoed en een gezond sportklimaat dat het fijn is voor mensen en bedrijven om zich in

Brabant te vestigen.

De Cultuuragenda van Brabant 2020 waar wij in 2012 mee zijn gestart, wordt de kapstok voor cultuur en cultuurgerelateerd beleid. Vanuit innovatieve kracht en kennis heeft Brabant de kans om tot de Europese top te behoren. Daarom willen wij ook in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa worden, om ons zo als internationale topregio te profileren.

Het programma Jeugd van de provincie levert een bijdrage aan het welzijn van jongeren en hun ouders door het verschaffen van geïndiceerde jeugdzorg met als doel kinderen een betere toekomst te geven. Daarmee geeft de provincie invulling aan haar wettelijke taak vanuit de Wet op de Jeugdzorg. In het Beleidskader Jeugd en uitvoeringsprogramma jeugd is tevens de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten opgenomen. Een belangrijk speerpunt voor 2013 is het realiseren en vormgeven van een deel (Versnelling Enkelvoudig Ambulant) van de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg naar de gemeenten terwijl gelijktijdig de continuïteit van zorg gegandeerd moet blijven.

Op het terrein van Samenleving is onze inzet gericht op een gezonde, veilige en sociale leefomgeving, waarin Brabanders zich uitgedaagd voelen om ook zelf ondernemend te zijn en te investeren. We doen dit vanuit het nieuwe, in de Agenda van Brabant vastgestelde, profiel en de rollen: signaleren, agenderen, verbinden en soms mee-ontwikkelen. In het bestuursakkoord en de uitvoeringsagenda 2012-2015 zijn in vervolg op de Agenda van Brabant de speerpunten leefbaarheid, gezondheid, zorginnovatie en de sociale infrastructuur opgenomen.

Mijlpalen 2013:

- Vaststelling Cultuuragenda van Brabant 2020
- Verkiezing 2018 Eindhoven | Brabant Samen Culturele Hoofdstad (duidelijkheid of Eindhoven Brabant de titel wint)
- Opening NoordBrabants Museum

- Alle vier Brabantse regio's zijn aangesloten op het transitieproces Jeugd.
- Minimaal 1 regio doet mee aan de Versnelling Enkelvoudig Ambulant (Jeugd).
- Aanpak leefbaarheid op bovenlokaal niveau lukt; nieuwe kijk op schaal van voorzieningen
- Nieuwe editie Brabantse Dorpen Derby, dit keer i.s.m. Sport of Erfgoed
- Gezondheid is goed geïntegreerd in 10 provinciale kernopgaven

Wat wil de provincie bereiken?

Wat wil de provincie bereiken?	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's) 1 Versterken van de Brabantse identiteit en het verbeteren van ruimtelijke kwaliteit	Doorlopend	Koepelnota Cultuur 2008-2012 Kaderstellende notitie Monumenten 2011 Kaderstelling grote Erfgoedcomplexen 2010 & 2011 (zie programma 07.05) Kaderstelling grote Erfgoedcomplexen 2010 & 2011 (zie programma 07.05) Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015, 'maken dat leven zich hechten kan' Cultuur Agenda van Brabant 2020	PS 34/08 PS 93/10 PS 78/10 en PS 49/11 CS0037 en CS0037A CS 5 okt 2012
2 Een hoogwaardige culturele infrastructuur van professionele en amateurkunsten	Doorlopend	Koepelnota Cultuur 2008-2012 Cultuur Agenda van Brabant 2020 Statenvoorstel: Uitgangspunten beleid infrastructuur podiumkunsten en beeldend en multimedia	PS 34/08 CS 5 okt 2012 PS 48/4 sept 2011
3 Borging kwaliteit en kwantiteit geïndiceerde jeugdzorg in Noord-Brabant door professionele inkoop van provinciale jeugdzorg	Doorlopend	Beleidskader jeugd 2009-2012 en wijziging beleidskader 2009-2012 in up 2012 Beleidskader jeugdzorg 2013 – 2016 in up 2013	PS 61/08 PS november 2011) PS nov 2012
4 Borgen kwaliteit en samenhang en het versterken lokale domein in het kader van de transitie jeugd	Doorlopend tot 2015	Beleidskader jeugd 2009-2012 en wijziging beleidskader 2009-2012 in up 2012 Beleidskader jeugdzorg 2013 – 2016 in up 2013	PS 61/08 PS november 2011) PS nov 2012
5 Versterken van leefbaarheid, gezondheid, zorginnovatie en burgerparticipatie	Doorlopend	Uitvoeringsagenda 'Tien voor Brabant' Kaderstellende beleidsnota leefbaarheid "leefbaarheid@Brabant, beleidskader 2013 - 2016	PS 32/11 PS 45/12
		Zorg en welzijn Cultuur Jeugd	

Wat mag het kosten?

06 Cultuur en samenleving						
Bedragen x € 1.000	Realisatie	Raming				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	316.400	349.082	269.836	257.670	255.448	251.062
Apparaatskosten	13.875	12.508	10.563	10.257	9.846	9.247
totaal	330.274	361.589	280.399	267.927	265.294	260.309
Baten						
Rijk	196.770	191.200	186.518	186.518	186.518	186.518
Europa	626	564	2.097	0	0	0
Overige programmabaten	433	388	388	388	388	388
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	27.803	69.290	6.364	564	574	584
Dekking uit alg.middelen	104.643	100.148	85.033	80.457	77.814	72.820
totaal	330.274	361.589	280.399	267.927	265.294	260.309
Directe formatieinzet in fte		72,9	63,1			

Toelichting

Middelen Bestuursakkoord

Voor programma Cultuur en samenleving is voor de jaren 2012-2015 vanuit de bestuursakkoordmiddelen in totaal

- € 8 miljoen beschikbaar voor ondersteuningsstructuur cultuur. Dit bedrag is opgenomen binnen productgroep 06.01 Cultuur.
- € 2 miljoen beschikbaar voor Nieuwe Hollandse Waterlinie. Dit bedrag is opgenomen binnen productgroep 06.01 Cultuur.
- € 9,6 miljoen beschikbaar voor uitvoeringsprogramma erfgoed. Dit bedrag is opgenomen binnen productgroep 06.01 Cultuur.
- € 9,6 miljoen beschikbaar voor leefbaarheid kleine kernen. Dit bedrag is nog niet aan programma Cultuur en samenleving toegewezen en staat nog op de centrale stelpost.

Verschillen begroting 2013 en 2012

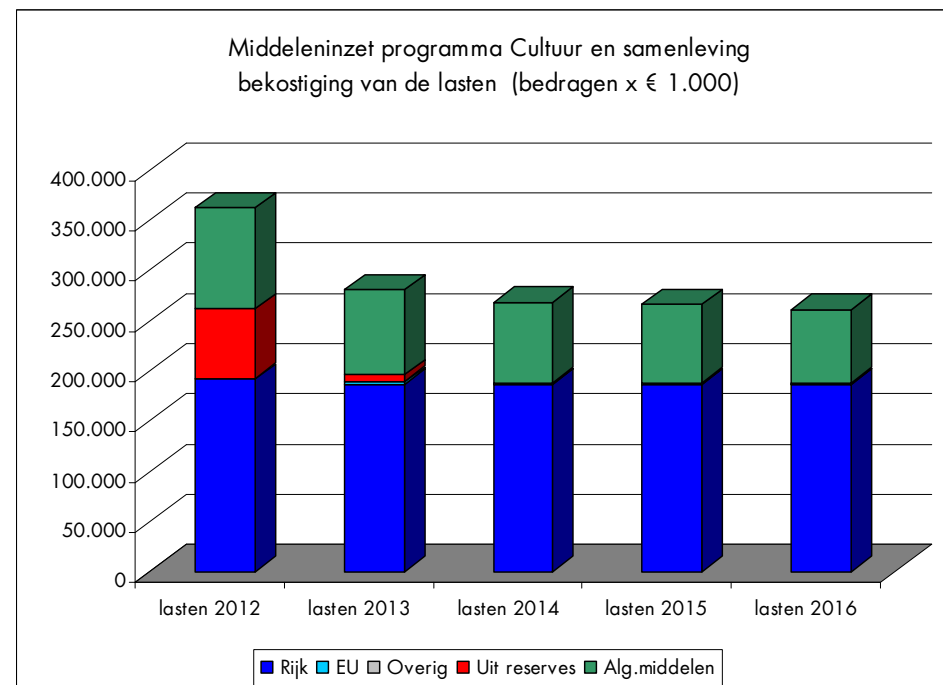
De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- afronden regeling monumentenimpuls (erfgoed) € 4,6 miljoen
- afbouw vorig bestuursakkoord samen investeren € 15,1 miljoen
- amateurkunsten € 1,9 miljoen

- jeugdzorg € 11 miljoenafronden regeling IDOPS € 43 miljoen
- sociaal cultureel beleid € 2,9 miljoen
- bibliotheekwerk € 1 miljoen

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 3 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Kunst en cultuur nodigen uit tot reflectie, verbreden de horizon en maken het leven aangenamer. De Cultuuragenda 2020 waarvan de contouren in het najaar van 2012 worden gepresenteerd kent drie hoofdlijnen: Erfgoed, Beeldcultuur en Podiumcultuur. Daarbinnen zijn cultuureducatie, en amateurkunst belangrijke aandachtspunten.

Erfgoed

Onze generatie Brabanders bouwt voort op het werk van voorgaande generaties. Erfgoed is hiervoor een basis. Het biedt inspiratie voor de toekomst, verbindt Brabanders met hun historie en laat hen hiervan genieten: geen toekomst zonder geschiedenis. Erfgoed is van betekenis en is actueel. Dat vraagt aandacht en zorg: beleefbaar, zichtbaar en toegankelijk houden. Erfgoed van en voor iedereen.

Het is nodig om verbindingen te leggen, ondernemerschap te tonen en kennis te delen met betekenis voor samenleven, wonen, werken, bouwen en recreëren.

Daarom gaat de provincie voor een veerkrachtige erfgoedsector met een gezamenlijke taak voor eigenaren, vrijwilligers, ondernemers, onderwijs en overheden. Uitvoering vindt plaats op basis van het programma Erfgoed 2012-2015 (*zie UA 36*) en het dossier Grootschalige Complexen (*zie UA 42*). In 2013 zal het geheel vernieuwde Noordbrabants Museum worden geopend.

Professionele kunsten (Beeldcultuur en Podiumcultuur)

2013 is het eerste jaar van de nieuwe podiumkunstenperiode 2013-2016. Daarmee dragen wij bij aan een hoogwaardig en gedifferentieerd aanbod van professionele kunsten. Daarnaast biedt het de Brabanders de mogelijkheid, om van deze kunsten te genieten. Hiervoor is in Noord-Brabant een culturele infrastructuur nodig die toekomstbestendig, compact en slagvaardig is. De sector heeft te maken met grote bezuinigingen en andere manieren van werken zijn nodig (cultureel ondernemerschap). Met een impuls gaan we de innovaties in de sector verder vorm geven. Waar onwenselijke gaten vallen treden we met de sector in overleg om kansen te benutten en de door ons gewenste ontwikkelingen verder te versnellen. Wij verwachten dat het met name gaat om talentontwikkeling, festivals, dans en beeldcultuur. In de Voorjaarsnota van

2012 zijn hier extra middelen beschikbaar gesteld. Over de inzet van deze extra middelen wordt in najaar 2012 een voorstel voorgelegd. (*zie UA 37*).

Het Brabants Orkest staat eveneens voor een transitieopgave, Samen met het Limburgs Symfonie Orkest fuseert het orkest tot het Symfonieorkest van het Zuiden (OZN).

Het OZN wordt een regionaal orkest, van topkwaliteit, met een nationale en een internationale ambitie. Het vervult een ambassadeursfunctie voor Zuid-Nederland.

Wij dragen met een eenmalige impuls bij aan de transitie van HBO en LSO naar één orkest: één organisatie met twee vestigingsplaatsen waarin functioneel flexibele muzikale kernen functioneren. Uitgangspunten hierbij zijn: hoge kwaliteit, een breed publiek met aansluitende programmering, educatie, en een bereik ver buiten de traditionele concertzaal.

Cultuureducatie en Amateurkunst

Binnen de drie hoofdlijnen is onze aandacht niet enkel gericht op de professionele kunstenaar. In ons totale cultuurbeleid staat de hele keten centraal. Het kennis laten maken (cultuureducatie) en het daarna ook zelf in praktijk brengen (via de amateurkunst) zijn daarbij belangrijke schakels.

In aansluiting op nieuw rijksbeleid start in 2013 de nieuwe periode cultuurparticipatie. Wij willen daarmee leerlingen uit het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs kennis laten maken met allerlei vormen van kunst en cultuur. Daarmee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan talentontwikkeling.

Bij de uitvoering van dit beleid werken Rijk, gemeenten en provincie samen. De provinciale inzet (cofinanciering) zal worden gefinancierd uit de reguliere budgetten die voor de provinciale instellingen beschikbaar zijn bij de uitvoering van hun werkplannen. Ook de cofinanciering van de gemeenten vindt plaats binnen de subsidierelatie die zij met hun instellingen hebben. Het Rijk draagt bij door de activiteiten van de provinciale steunfuncties op het terrein van de doorgaande leerlijn rechtstreeks bij hen te subsidiëren.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag
1.1.	Erfgoedontwikkeling Betere staat van onderhoud erfgoed d.m.v. subsidiëren van restauratie projecten: duurzame instandhouding van de Brabantse schatten uit het verleden.	Aantal af te ronden monumenten restauraties. (totaal 45)		39	45	0	0		€ 3,2 mln
1.2	Opdrachtverlening aan steunfuncties en netwerken ter realisatie van effectieve bijdragen aan de uitvoering van de provinciale speerpunten	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten		100	100	100	100		€ 11,6 mln
	Uitvoeringsprogramma Erfgoed (zie toelichting ad 1.2) (UA 36)	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie uitvoeringsprogramma		100	100	100	100		€ 2,6 mln
2.1	Professionele kunsten Opdrachtverlening aan steunfuncties en netwerken ter realisatie van effectieve bijdragen aan de uitvoering van de provinciale speerpunten	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten		100	100	100	100		€ 3,6 mln
	Regeling kunstenplan 2013-2016	% realisatie uitvoeren regeling			100	100	100	100	€ 2,9 mln
	Bijdrage aan de toekomstbestendigheid van de culturele infrastructuur (innovatie en transitie) bestaande uit drie clusters: Toneel & Dans, Muziek en Beeldende kunst & Multimedia. Besluit VJN 2012 (zie toelichting ad 2.1) (UA 37)	% opdrachten dat bijdraagt aan een slagvaardige culturele infrastructuur in Noord-Brabant			100	100	100	100	€ 1,5 mln
	Een toekomst bestendig orkest OZN	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie toekomst bestendig orkest. Besluit VJN 2012 (zie toelichting ad 2.1)			100	100	100	100	€ 2,0 mln
3.1	Cultuureducatie / amateurkunst Opdrachtverlening aan steunfuncties en netwerken ter realisatie van effectieve bijdragen aan de uitvoering van de provinciale speerpunten	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten (zie toelichting ad 3.1)		100	100	100	100		€ 4,5 mln
4.1	Metten tevredenheid over inzet steunfuncties en netwerken	Waardering inzet door partners en gebruikers			7,5	7,5	7,5		

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

Ad 1.1) Loopt door vanuit vorige bestuursperiode.

Ad 1.2) In de Kaderstellende notitie Monumenten 2011 (Statenvoorstel 93/10A), richten we ons op:

- De herbestemming van monumenten (zie ook programma 07 investeringsprogramma Grote Erfgoedcomplexen)
- Het draagvlak van monumenten (beperkt regulier beleid met aanvullend eenmalige impuls in actielijnen 'Erfgoedmedia' en 'Erfgoedtoerisme en vrijetijdseconomie' uit het Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015 vastgesteld op 27 januari 2012)
- Instandhouding en basisinfrastructuur erfgoed (regulier beleid met aanvullend een eenmalige impuls in actielijn 'Kenniscentrum Erfgoed' uit het Uitvoeringsprogramma Erfgoed 2012-2015)
- In allerlei vormen gericht op erfgoed en kunsten scholieren kennis te laten maken met kunst en cultuur. Dit gebeurt door subsidiëren o.b.v. nog op te stellen plan cultuurparticipatie 2013-2016 (Ter info in CS medio november 2012)

Ad 2.1) Met de mede overheden en stakeholders draagt de provincie bij aan een complete en sterke culturele infrastructuur in Noord - Brabant. Samenwerking in allianties staat centraal. Wij zetten in op: transities, ondernemerschap/innovatie en talentontwikkeling.

Ad 3.1) Op 1 februari 2013 zal het nieuwe Rijksbeleid cultuurparticipatie (cultuur- en erfgoededucatie en amateurkunst) in werking treden. Dit zal gebaseerd zijn op de kerntaken genoemd in de Agenda van Brabant. Een deel van het beleidskader zal in samenwerking met het Rijk worden uitgevoerd. Het Rijk zal hier ook financieel in participeren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	44.693	41.789	32.013	28.039	28.107	23.528
Lasten	44.693	41.789	32.013	28.039	28.107	23.528
Baten van het Rijk	215	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	433	388	388	388	388	388
Baten	648	388	388	388	388	388
Saldo lasten en baten	-44.044	-41.401	-31.625	-27.651	-27.719	-23.140
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit res.instand.erfgoed	10.187	7.915	3.279	564	574	584

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	2.561	5.252	1.514	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	31.296	28.233	26.832	27.087	27.145	22.556
Bedragen x € 1.000 (investerings)	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
NoordBrabants museum	10.903	6.853				

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen opgenomen in de begroting 2013 betreffen in totaal € 32 mln en zijn binnen Cultuur gekoppeld aan de te realiseren beleidsprestaties in 2013 (zie tabel). In het budget onder 1.2 is een bedrag opgenomen van € 110.000 voor archeologie (wettelijke taak: instandhouding depot).

De opbrengst van € 0,4 mln bestaat uit de huur van het NoordBrabants museum en renteopbrengsten.

Toelichting op de investeringen

De verbouwing van het NoordBrabants museum wordt in 2012 afgerond, opening in 2013.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- afronden regeling monumentenimpuls (erfgoed) € 4,6 miljoen
- afbouw vorig bestuursakkoord samen investeren € 3,7 miljoen
- amateurkunsten € 1,9 miljoen

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie moet kwantitatief en kwalitatief goede jeugdzorg realiseren, vanuit het maatschappelijke doel bijdragen aan het veilig en gezond opgroeien van kinderen. Op dit doelstellingniveau hanteren wij de indicatoren beperkte wachtlijsten (streefwaarde < 230 kinderen) en cliëntentevredenheid (streefwaarde > 7,6). Daarnaast heeft de provincie als doel om te zorgen dat de overdracht van de jeugdzorg naar de gemeente (transitie) goed plaatsvindt. Dit doel moet in 2015 bereikt zijn. Samen vormen deze twee onderdelen punt 35 van de uitvoeringsagenda (**UA35**). Speerpunt voor 2012 is dat alle vier Brabantse regio's zijn aangesloten op het transitieproces.

In 2013 is speerpunt dat minimaal 1 regio meedoet aan de Versnelling Enkelvoudig Ambulant: vooruitlopend op de overdracht van de gehele provinciale jeugdzorg per 1-1-2015 nemen gemeenten in één regio in 2013 al de verantwoordelijkheid voor de inzet ambulante zorg (deels) over. Doel van de versnelling is dat gemeenten hun visie op jeugdzorg in de praktijk kunnen toetsen en verder vormgeven.

Deze doelstellingen zijn vertaald naar de beleidsprestaties in onderstaande tabel.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag
3.1.	Inkoop van jeugdzorg d.m.v subsidiëren.	Het niveau van de maximale wachtlijst		< 230 kind.	< 230 kind.	< 230 kind.	< 230 kind.		€ 186,6 mln
4.1	Het begeleiden van decentralisatie van de jeugdzorg in een zorgvuldig transitieproces (UA35)	Alle vier de regio's doen mee Tevredenheid aanjaagteams over voortgang en samenwerking is goed		4 regio's 7	4 regio's 8	4 regio's 8			€ 6,6 mln

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

Ad. 3.1, De provincie maakt uitgebreide inkoop afspraken over kwantiteit en kwaliteit met Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders en worden intensief gemonitord partijen. Bovendien hebben we afspraken over het rapporteren van de

cliëntentevredenheid en beoordeelt de inspectie de kwaliteit van de jeugdzorg. De indicator "wachtlijsten" is in onze ervaring een goede indicator om te peilen of er goed (voldoende kwantiteit en voldoende kwaliteit) is ingekocht. Met de indicator "wachtlijsten" meten wij hoeveel kinderen langer dan de wettelijke termijn van negen weken op jeugdzorg moeten wachten.

onderdelen van de jeugdzorg.

Ad. 4.1 Wij dragen actief bij aan de overdracht van de jeugdzorg door o.a. de inzet van onze kennis en deskundigheid, de inzet van steuninstelling K2 en opzetten van een Brabants Informatievoorziening Jeugd. Wij laten gemeenten ervaring opdoen met

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	208.824	207.945	193.102	192.735	192.485	192.524
Lasten	208.824	207.945	193.102	192.735	192.485	192.524
Baten van het Rijk	196.554	191.200	186.518	186.518	186.518	186.518
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	196.554	191.200	186.518	186.518	186.518	186.518
Saldo lasten en baten	-12.270	-16.745	-6.584	-6.217	-5.967	-6.006
Dekking saldo lasten en baten						
Bijdr.AR regionale structuurverst.	3.560	3.826	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	8.709	12.918	6.584	6.217	5.967	6.006

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen van € 193,1 mln in de begroting 2013 zijn als volgt opgebouwd:

- € 186,5 mln voor de uitvoering van de wettelijke taak van de Wet op de Jeugdzorg
- € 6,6 mln voor de transitie Jeugdzorg.

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- € 11 miljoen lagere transitiekosten jeugdzorg 2013
- afbouw vorig bestuursakkoord samen investeren € 3,8 miljoen

De rijksuitkering jeugdzorg is in 2013 eveneens lager.

06.03 Samenleving

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Wij richten ons op een gezonde, veilige en sociale leefomgeving met een accent op versterking van ondernemend burgerschap en sociale veerkracht.

Met de kerntakendiscussie en Agenda van Brabant is de provinciale inzet ingrijpend veranderd. Als provincie richten wij ons op de regionale en provinciale opgaven en op het tot stand brengen van slimme allianties tussen de ruimtelijk-economische en sociaal-culturele agenda's. Daartoe vervullen wij signalerende en agenderende rollen in ruimtelijke en economische kernopgaven en participeren wij in regionale agenda's gericht

op versterking leefbaarheid en zorginnovatie. In het bestuursakkoord en de daarop volgende uitvoeringsagenda zijn vier speerpunten opgenomen: leefbaarheid, sociale infrastructuur, zorginnovatie en gezondheid **(UA 31, UA 32, UA 33, UA 34)**.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
5.1.	Leefbaarheid								
5.1.1.	Door subsidiëring investeren in Idops en daarmee de IDOP-inzet succesvol afronden (UA31)	uitgevoerde Idops			74				0
5.1.2.	Procesondersteuning leveren aan (sub) regionale samenwerkingsverbanden gericht op een innovatieve bovenlokale aanpak van leefbaarheid in de context van de demografische ontwikkelingen en met aandacht voor kleinschalige economische innovatie (UA 31) .	Procesondersteuning in alle (sub) regio's			pm	pm	pm		pm
5.1.3.	Financiële participatie in projecten gericht op een innovatieve aanpak van leefbaarheid in de context van demografische ontwikkelingen en met aandacht voor kleinschalige economische innovatie (UA31)	<i>Vast te stellen in uitvoeringsprogramma december 2012</i>			pm	pm	pm		Pm (€ 9.600)
5.1.4.	Kennisdeling organiseren gericht op ervaringen IDOPs en regionale aanpak (5.1.2) (UA31)	Programma's kennisdeling per jaar	2	2	2	2	2		pm
		Waardering programma door deelnemers	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5		
	<i>Sociale infrastructuur</i>								

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
5.2	5.2.1 Opdrachtverlening aan steunfuncties en netwerken ter realisatie van effectieve bijdragen aan de uitvoering van de provinciale speerpunten (UA 32)	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten			100%	100%	100%		11.057
	5.2.2. Meten tevredenheid over inzet steunfuncties en netwerken	Waardering inzet door partners en gebruikers			7,5	7,5	7,5		
5.3	Het benutten van kansen van innovatie in de zorg (UA 33)	Door PS te bepalen najaar 2012 bij vaststelling voorstellen zorg economie			pm	pm	pm		pm
5.4	Het aspect gezondheid stimuleren in provinciale kernopgaven door inzet interne gezondheidsmakelaar en externe netwerken (UA34)	Jaarrapportage aan PS		1	1	1	1		pm

UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.*) vaststelling najaar 2011 (PS, Statencommissie Cultuur en Samenleving)

Toelichting:

Ad 5.1 Succesvolle elementen uit de lokale Idop-aanpak – integraliteit, ondernemerschap burgers, innovatieve samenwerkingsvormen – krijgen een vervolg in de nieuwe regionale aanpak van leefbaarheid. Het stimuleren van zelforganiserend vermogen, het helpen creëren van innovatieve samenwerkingsverbanden, de aanpak van vraagstukken als gevolg van de demografische ontwikkelingen en het stimuleren van kleinschalige economische innovatie staan hierin centraal. Onze inzet vindt plaats in het bredere kader van “De transitie van stad en platteland, een nieuwe koers” (hoofdstuk 02.02). 2013 wordt het eerste volle uitvoeringsjaar, waarin het accent ligt op de ondersteuning aan innovatieve regionale coalities en onze participatie in cq financiële ondersteuning van een aantal innovatieve projecten. Wij organiseren een nieuwe editie van de succesvolle Brabantse Dorpen Derby en zorgen voor kennisdeling, opdat de ervaringen met IDOPs en van de nieuwe coalities worden geborgd en breed voor Brabant beschikbaar zijn.

Enkele gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid om de uitvoeringstermijn met maximaal 1 jaar te verlengen. Een groot deel van de beschikkingen die in 2011 zijn verleend, zullen derhalve uiteindelijk in 2014 worden afgerond. Dit heeft geen financiële consequenties.

Ad 5.2. Met de Agenda van Brabant (2010) is besloten tot een bezuiniging op én transitie van de instellingen en netwerken die deel uitmaken van de Brabantse sociale infrastructuur. De transities betekenen dat de inzet van instellingen en netwerken direct verbonden is aan de provinciale uitvoeringsagenda (49 speerpunten) en bijdraagt aan de realisatie daarvan. Voorbeelden daarvan zijn de inzet van de Vereniging Kleine Kernen voor o.a. dorpscoöperaties, de inzet van Zet voor een breed toegankelijk en gastvrij Brabant (natuur, cultuur, sport), de inzet van Zet en Zorgbelang voor zorginnovatie en de inzet van het Verenigd Overleg Ouderenbonden Brabant voor het

langer zelfstandig thuiswonen van ouderen (zorginnovatie, ICT, nieuwe zorgconcepten).

Ad. 5.3 De zorg economie is één van de sterkst groeiende sectoren in de Brabantse economie en een belangrijke bron voor economische, technologische en sociaal (maatschappelijke) innovatie. Vergrijzing, commercialisering en vermaatschappelijking van de zorg en de groeiende belangstelling voor gezondheid maken het urgent om het groeipotentieel nú te benutten (advies SER Brabant en Provinciale Raad Gezondheid). Vanuit onderhavig beleids onderdeel gaat het dan onder andere om het vervolg op Slimme Zorg, Digitale Agenda en het Zorginnovatieprogramma 2.0

Ad. 5.4 Gezondheid is één van de 49 speerpunten in het bestuursakkoord. Vanaf december 2011 wordt gezondheid uitgewerkt als aspectbeleid. Inmiddels heeft dat geleid tot actieve participatie in 10 verschillende programma's, zoals Agrofood, aanpassing Verordening ruimte, Provinciaal Milieu Plan, Mobiliteit (gebruik OV vergroten), Gebiedsopgave Peelhorst, Herziening natuur- en landschapsbeleid (natuur bevordert gezondheid), de Nieuwe Koers Stad en Platteland, Sport en Leefbaarheid. Een ambtelijk team (gezondheidsmakelaars) levert inhoudelijke kennis, procesondersteuning en zorgt voor aansluiting van externe netwerken op de provinciale inzet. Over de voortgang is in het najaar 2012 een eerste rapportage opgesteld en dit wordt jaarlijks herhaald.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	33.286	66.861	16.105	8.557	7.130	7.185
Lasten	33.286	66.861	16.105	8.557	7.130	7.185
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	626	564	2.097	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	627	564	2.097	0	0	0
Saldo lasten en baten	-32.660	-66.297	-14.009	-8.557	-7.130	-7.185
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr.res.cofin Europese progr.	65	178	0	0	0	0
Bijdr.AR regionale stuctuurverst.	5.242	9.057	1.571	0	0	0
Bijdrage uit reserve IDOPS	6.187	43.061	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	21.165	14.001	12.438	8.557	7.130	7.185

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen van 16,1 mln in de begroting 2013 zijn als volgt opgebouwd:

- € 11,1 mln voor sociale infrastructuur (**UA 32**)
- € 2,1 mln voor provinciale meerjarenprogramma platteland, onderdeel Samenleving
- € 1,6 Samen investeren onderdeel veiligheid
- € 1,3 mln regulier budget samenleving voor invulling van leefbaarheid (**UA31**), zorginnovatie (**UA33**) en gezondheid (**UA34**)

De baten van € 2,1 mln zijn als volgt opgebouwd:

- € 2,1 mln Europese bijdragen voor het provinciale meerjarenprogramma platteland, onderdeel Samenleving

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- afbouw vorig bestuursakkoord –programma samen investeren € 7,6 miljoen
- afronden regeling IDOPS € 43 miljoen

Bij de baten valt de Europese subsidie POP in 2013 € 1,5 miljoen hoger uit.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 3 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

06.04 Sociaal-cultureel beleid

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Deze productgroep is gericht op prestaties die ondersteunend zijn aan de beoogde beleidsdoelstellingen over de volle breedte van het programma Cultuur en Samenleving. De activiteiten op gebied van bibliotheekwerk en van Omroep Brabant dragen bij aan

behoud van Brabantse identiteit en cultureel aanbod. Zij zijn onderdeel van de regionale kennisinfrastructuur. Communicatie-uitingen zijn verbonden aan de realisatie van de beleidsprestaties binnen het programma.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1 mln
1.1.	Wettelijke taak: subsidie verstrekken aan Omroep Brabant tbv het instandhouden van de regionale publieke omroep	Waarderingscijfers voor omroep Brabant (2012)		7,2	*)	*)	*)		€ 16,6
1.2	Via opdrachtverlening aan Cubiss de versterking van de kennisinfrastructuur door de ondersteuning van bibliotheken te subsidiëren.	Het realiseren van één Brabantse Digitale Bibliotheek (2012)		1	*)	*)	*)		€ 5,3
		Het realiseren van één stelsel voor bibliotheektarieven (2012)		1	*)	*)	*)		
1.3	Via opdrachtverlening aan Sportservice de ondersteuning van de infrastructuur voor de sport te subsidiëren.	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten Uitvoeringsorganisatie realiseert de afspraken over de prestaties in het kader van de infrastructuur voor de sport.		100	100	100	100		€ 0,36
1.4	Via opdrachtverlening aan Vrijtijdshuis de ondersteuning voor toerisme en recreatie te subsidiëren.	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunten Uitvoeringsorganisatie realiseert de afspraken over de prestaties op het gebied van toerisme en recreatie in Brabant.		100	100	100	100		€ 1,1

Toelichting:

*) Ad. 1.1 en 1.2) Voor zowel Omroep Brabant als het bibliotheekwerk worden begin 2013 nieuwe beleidskaders behandeld in de Staten. Hierin worden beoogde resultaten en streefwaarden benoemd.

Ad. 1.3) Het beleid voor sport is met de Agenda van Brabant in belangrijke mate opgenomen in programma 7.

Ad. 1.4) De beleidsprestatie inclusief de middelen wordt per 1 januari 2013 overgeheveld naar de portefeuille Vrijetijdseconomie. In Burap II van 2012 zal de begroting 2013 hierop worden aangepast.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	29.597	32.488	28.617	28.340	27.726	27.825
Lasten	29.597	32.488	28.617	28.340	27.726	27.825
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	-29.597	-32.488	-28.617	-28.340	-27.726	-27.825
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdrage uit reserves	0	0	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	29.597	32.488	28.617	28.340	27.726	27.825

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

In 2013 worden de middelen met name besteed aan de realisatie van de beleidsprestaties (zie tabel).

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- sociaal cultureel beleid € 2,9 miljoen
- bibliotheekwerk € 1 miljoen

Investeringsagenda

Algemeen	114
07.01 Energietransitie	117
07.02 Landschappen van allure	120
07.03 2018Eindhoven Brabant Samen Culturele Hoofdstad	122
07.04 Sportplan Brabant 2016	124
07.05 Grote erfgoedcomplexen	126
07.06 Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur	128

Algemeen

Portefeuillehouders:

Y.C.M.G. de Boer, R.A.C. van Heugten, J.J.C. van den Hout, L.W.L. Pauli, mw.drs.S.C.van Haften – Harkema

Inleiding

In dit begrotingsprogramma richten we ons op het duurzaam versterken van de structuur van onze provincie op een aantal onderscheidende kwaliteiten. We concentreren ons daarbij op het bijzondere leef- en vestigingsklimaat van Brabant, vanuit de opvatting dat dit past bij het nieuwe profiel van de provincie en bijdraagt aan de ambitie om tot de top van de Europese kennis- en innovatieregio's te blijven behoren. Hiermee investeren wij in de toekomst van Brabant én de Brabanders.

De investeringsstrategie 'Brabant investeert in de toekomst' is onderdeel van de Agenda van Brabant.

De investeringsstrategie is uitgewerkt in twee onderdelen:

a. een investeringsagenda die oploopt tot circa € 800 mln in relatie tot de Agenda van Brabant zijnde de opbrengst van de aandelen Essent. Deze investeringsagenda is gekoppeld aan de reserve investeringsagenda.

De eerste tranche van in totaal € 278,9 mln is als volgt verdeeld:

- Energietransitie: als kans voor innovatie en duurzaamheid € 71,2 mln (PS 59/10)
- Landschappen van allure € 56,2 mln (PS 79/10)
- 2018Eindhoven|Brabant Samen Culturele Hoofdstad de kunst van het samenleven € 50,0 mln (PS 76/10)
- Sportplan Brabant: versterking sportinfrastructuur € 40,0 mln (PS 77/10)
- Grootschalige cultuurhistorische complexen € 61,5 mln (PS 78/10)

b. een investeringsvolume van € 750 mln voor weginfrastructuur (het zogenoemde spaar- en investeringsfonds weginfrastructuur). Jaarlijks wordt hiervoor € 50 mln gereserveerd in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds.

De 5 investeringsvoorstellen en het spaar- en investeringsfonds weginfrastructuur zijn opgenomen in de productgroepen 07.01 t/m 07.06.

In 2013 zal de uitwerking van de 2e tranche investeringsagenda voor vier hoofdthema's, energie, innovatie, breedband en Natuur zijn beslag krijgen. Daar waar mogelijk zullen de uitwerkingen, conform de in de Voorjaarsnota vastgestelde uitgangspunten, middels fondsen in het najaar van 2012 via een separaat voorstel aan de Staten worden voorgelegd.

Mijlpalen 2013:

- Energietransitie **(UA 38)**:
 - In 2013 start voorbereiding voor de verhuizing van de Stichting Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM).
 - Het Biobased participatiefonds, dat in 2012 bij de BOM is gestart, is in 2013 volop in uitvoering.
 - In het kader van Elektrisch rijden en slimme netten worden vijf nieuwe valorisatieprojecten mogelijk gemaakt op het gebied van automotive ontwikkeling voor openbaar vervoer en grootstedelijke distributie
- Landschappen van Allure **(UA 39)**:
 - de uitvoering van minimaal een project in alle drie de landschappen van Allure (bijv.: Kloppend Hart van Het Groene Woud en de Linie op de Brabantse Wal) is gestart
- 2018Eindhoven|Brabant Samen Culturele Hoofdstad **(UA 40)**:
 - Verkiezing 2018Eindhoven|Brabant Samen Culturele Hoofdstad (duidelijkheid of 2018Eindhoven|Brabant de titel wint)
 - Uitvoering en afronding van 6 opmaatprojecten
- Sportplan Brabant 2016 **(UA 41)**:
 - Voor 2013 draagt de provincie bij aan 2 topsportaccommodaties die in 2013 worden gerealiseerd, en worden tenminste 5 topsportevenementen gehouden
- Grote erfgoedcomplexen **(UA 42)**:

- In 2013 wordt in nog eens 4 complexen geïnvesteerd, en gestart met herontwikkeling van deze vier en de herontwikkeling van de in 2012 verworven complexen.
- Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur **(UA 43)**:
 - Businesscase Brainport Oost met daarin de Noordoostcorridor is gereed. Essentiële keuzes voor de tracés, de financiering en de overige onderdelen van de Noordoostcorridor zijn gemaakt.
 - Gebiedsakkoord en definitieve structuurvisie N69 zijn vastgesteld. Er is gestart met de project-mer ten behoeve van de tracékeuze van de nieuwe infrastructurele verbinding.

- Het Provinciaal Inpassingsplan N279 's-Hertogenbosch-Veghel is voorbereid voor besluitvorming begin 2013.

Los van deze investeringsstrategie kent de provincie nog een aantal reguliere investeringen. Deze reguliere investeringen zijn opgenomen bij de productgroepen van de programma's 05 Mobiliteit, 06 Cultuur en samenleving en de paragraaf bedrijfsvoering. Een totaaloverzicht van deze reguliere investering is opgenomen in bijlage 15 van de begroting.

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Energietransitie: Het verwerven van een internationale concurrentiepositie in drie clusters (solar, biobased economy en elektrisch rijden/slimme netwerken) waardoor nieuwe bedrijven zich vestigen in Brabant en de omschakeling van bestaande bedrijven naar nieuwe en duurzame technologieën wordt gestimuleerd met toekomstbestendige werkgelegenheid.	2016	Energietransitie als kans voor innovatie en duurzaamheid Energie	PS 59/10
2 De landschappen van Allure – De Brabantse Wal, Het Groene Woud en De Maashorst – ontwikkelen tot 3 toplocaties als het gaat om het beleven en ervaren van natuur en landschap in Brabant.	2016	Landschappen van Allure	PS 79/10
3 BrabantStad wil Culturele Hoofdstad van Europa zijn in 2018. Het bovenregionale karakter van 2018Brabant, het concept mozaïekmetropool en de drager 'De Kunst van het Samen Leven' passen bij de nieuwe rol van de provincie en bij de doelstellingen van de Agenda van Brabant.	2018	'2018Eindhoven Brabant Samen Culturele Hoofdstad' Nadere uitwerking investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad Bidbook Statenvoorstel finale uitwerking investeringsbesluit PS 76/10	PS 76/10 PS 34/12A PS 47/12
4 Het Sportplan Brabant 2016 is een brede investering in de Brabantse samenleving. Door te investeren in sport, investeert de provincie in een regio waar mensen graag willen wonen en bedrijven zich willen vestigen. Sport draagt bij aan een bruisend leef- en vestigingsklimaat, en dat is nodig om te kunnen behoren tot de Europese top van kennis- en innovatieregio's.	2016	Sportplan Brabant 2016 Sport	PS 52/11
5 Grote erfgoedcomplexen: Op ambitieuze en ondernemende wijze	Doorlopend	Grote erfgoedcomplexen	PS 78/10

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
samen met partners werken aan het behoud van Brabantse erfgoedcomplexen waarbij kwaliteit en innovatie voorop staan.		Stand van zaken en kaderstellende notitie grote Erfgoedcomplexen Vererving en ontwikkeling industrieel erfgoed de Dongecentrale vanuit het investeringsprogramma Grote Erfgoedcomplexen Vererving en ontwikkeling klooster Mariadal te Roosendaal vanuit het programma Grote Erfgoedcomplexen.	PS 49/11 & PS 24/12 . PS 23/12
6 In het kader van 'De bereikbare regio' het realiseren van grote infrastructurele projecten waarbij sprake is van provinciaal belang en /of de provincie initiatiefnemer is. De projecten zijn onder meer bedoeld om de (inter)nationale en intraregionale bereikbaarheid van de regio te optimaliseren.		Agenda van Brabant: Kadervoorstel eerste tranche investeringsstrategie	PS 61/10

Wat mag het kosten?

07 Investeringsagenda						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten						
Programmalasten	3.423	75.866	17.623	18.899	3.451	2.948
Apparaatskosten	1.158	3.224	8.743	8.490	8.150	7.654
totaal	4.581	79.090	26.366	27.388	11.600	10.602
Baten						
Rijk	0	0	0	0	0	0
Europa	0	0	0	0	0	0
Overige programmabaten	0	0	0	0	0	0
Dekking saldo lasten en baten						
Dekking uit reserves	3.423	75.857	17.608	18.885	3.440	2.940
Dekking uit alg.middelen	1.158	3.233	8.758	8.503	8.160	7.662
totaal	4.581	79.090	26.366	27.388	11.600	10.602
Directe formatieinzet in fte		22,9	52,2			

Toelichting

Verschillen begroting 2013 en 2012

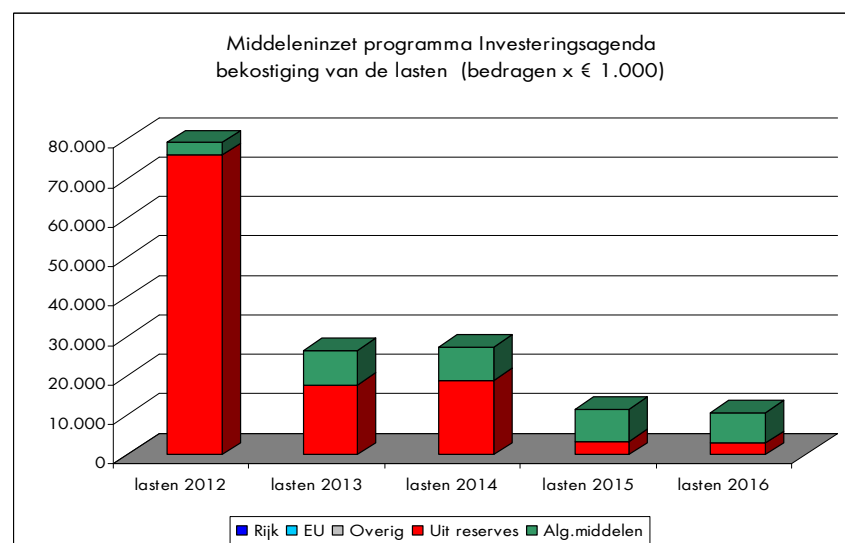
De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- uitgaven energietransitie € 32,5 miljoen
- uitgaven sportplan 2016 € 11,4 miljoen
- uitgaven spaar en investeringsfonds € 13,6 miljoen
- de toegerekende apparaatskosten zijn in 2013 € 5,5 miljoen hoger vanwege een hogere fte-inzet.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 17,6 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht.

Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Toelichting:

Op basis van de in 2012 ingerichte uitvoeringsprogramma's als onderdeel van de energieagenda.

Solar:

De onderzoeksprogramma's van Solliance zijn volop in uitvoering, sturing daarop en verantwoording daarvan gebeurt conform de reeds ingerichte structuur. Daarnaast is het solar fonds in nauwe samenwerking met provincie Gelderland opgericht als uitwerking van het beoogde valorisatieprogramma. Rijkscofinanciering voor solar vindt plaats als onderdeel van de integrale ontwikkeling binnen de topsectoren High techsystemen en Energie van het Rijk, en als onderdeel van de door Brabant gesloten Green Deal met het rijk (€ 12 miljoen aan garantstellingen voor projecten solar en biobased); Op Europese cofinanciering wordt een beroep gedaan via lopende Europese programma's (o.a. 7^e kader).

Biobased Economy:

In nauwe samenwerking met provincie Zeeland, Zuid Holland en Vlaanderen wordt de Biobased Economy op Zuidwest schaal verder ontwikkeld. De governance structuur op Zuidwest-schaal wordt verder uitgebouwd. De Green Chemistry Campus wordt verder doorontwikkeld.

Het Biobased participatiefonds, dat in 2012 bij de BOM is gestart, is in 2013 volop in uitvoering. Rijkscofinanciering van de biobased ontwikkelingen vindt plaats als integrale ontwikkeling binnen de topsector chemie, en als onderdeel van de door Brabant gesloten Green Deal met het rijk. Op Europese cofinanciering wordt een beroep gedaan via lopende Europese programma's (o.a. Interreg).

Het uitvoeringsprogramma Elektrisch rijden en Slimme netwerken wordt in samenwerking met Brabantstad en innovatiebeleid automotive uitgevoerd. Het kenniscluster Elektrisch rijden en slimme netten is ingesteld en er zijn hierbinnen vier bedrijfsparticipaties

aangegaan. In het kader van Elektrisch rijden en slimme netten worden vijf nieuwe valorisatieprojecten mogelijk gemaakt op het gebied van automotive ontwikkeling voor openbaar vervoer en grootstedelijke distributie.

Slimme netten infrastructuur is aan de hand van drie proeftuinen (b.v. wijken, bedrijventerreinen) geconcretiseerd.

Elektrisch rijden en Slimme netwerken maken deel uit van de integrale ontwikkeling binnen de topsector Energie van het Rijk. Op Europese cofinanciering wordt een beroep gedaan via lopende Europese programma's (o.a. Europese Investerings Bank).

"Start praktijkproeven met elektrische 12m-bussen"

De provincie spant zich in om elektrisch rijden te bevorderen, zie ook **UA 38**, Energietransitie. Onderdeel daarvan is het stimuleren van emissieloos openbaar vervoer, waarmee ook tegemoet wordt gekomen aan de emissiedoelen in de provinciale OV-Visie. Voor de lange termijn vindt dat zijn borging in het bestek voor de nieuwe OV-concessie (met ingang van 1-1-2015) dat in maart 2013 gereed moet zijn. Voor de korte termijn in de opzet van praktijkproeven met elektrische bussen (12m).

De praktijkproeven, die opgezet worden in samenwerking met de stichting Zero Emissie Busvervoer (ZEB), beogen de inzet van ca. 15 elektrische bussen binnen de reguliere dienstverlening gedurende 2-3 jaar. De praktijkproeven dragen bij aan het inzicht in de "Totale kosten van eigendom en exploitatie (Total Cost of Ownership and Operations)", inzicht dat nodig is om de transitie naar emissieloos openbaar vervoer gestalte te kunnen geven.

De in 2012 verstrekte subsidie aan het Knowledge and Innovation Community (KIC) Innoenergy is volop in uitvoering. Dit project biedt een basis voor ontwikkeling van duurzame energietoepassingen in Brabant, en biedt het Brabantse Midden en Klein Bedrijf (MKB) mogelijkheden tot onderzoek en innovatie op het gebied van duurzame energie.

In 2013 start voorbereiding voor de verhuizing van de Stichting Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM) naar Eindhoven, dat leidt tot verdere versteviging van het energie-onderzoek en ontwikkeling in Brabant.

Daarnaast worden de voorbereidingen getroffen tot de oprichting van een energiefonds, dat een substantiele bijdrage kan leveren aan verduurzaming van Brabant.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1	Verhuizing Energie onderzoek Centrum Nederland naar Brabant (UA 38)	100% verhuisd in 2012		100 %	100%	100%	100 %		€3.500
1.2	Internationaal onderzoekscluster Solar operationeel (UA 38)	- Minimaal 200 fte dedicated aan onderzoek dunne film - Jaarlijks onderzoeksvolume van € 60 mln naar € 100 mln Jaarlijks onderzoeksbudget twv € 20 mln in 5 jaar overgeplaatst naar Eindhoven		104 fte	111 fte	122 fte	127 fte		€2.000
1.3	Lopend industrieel valorisatieprogramma (UA 38)	Totaal projectvolume van min. € 100 mln in 2016		16.435	18.320	19.690	20.640		
1.4	Campus Groene Chemie (UA 38)	Vestigers op de campus		0	24.000				
1.5	Fonds Biobased Economy (UA 38)			4 vestigingen gevestigd	4-6 nieuwe vestigingen				
1.6	Risicodragend participeren en investeren in initiatieven en bedrijven (UA 38)			2 participaties	4 participaties	10 bedrijven financieel ondersteunen			€420
1.7	Inrichten van experimenteergebieden (UA 38)	Investering in laadinfra structuur en smartgrids van € 500 mln tot 2020							
		Investering van € 300 mln door netwerkbedrijven in slimme netwerken tot aan 2040							€700
		250 e-auto's en laadinfrastructuur		25 e-auto's	250	x			€1.000
		500 laadpunten in Brabantse gemeenten		50 laadpunten	500	x			
		3 slimme wijken			3	x			€1.000
1.8	Cross sectoraal clusteren van kennis en doorontwikkelen campussen (UA 38)	Brabants kennis en expertisecoluster e-mobility en smart grids			x				
1.9	Inrichten valorisatieregeling (UA 38)	10 valorisatieprojecten gerealiseerd		5	5	x			
		4 bedrijfs participaties aangegaan		2	2	x			

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	2.801	41.169	8.635	2.434	2.011	2.008
Lasten	2.801	41.169	8.635	2.434	2.011	2.008
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	-2.801	-41.169	-8.635	-2.434	-2.011	-2.008
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve Essent investeringsagenda	2.801	41.160	8.620	2.420	2.000	2.000
Bijdrage uit alg.middelen	0	9	15	14	11	8

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties lasten

De beschikbaar gestelde middelen 2013 zullen besteed worden aan:

- 1.1 - Verhuizing Energie onderzoek Centrum nederland: € 3,5 mln.
- 1.2 - Internationaal onderzoekscluster Solar operationeel en
- 1.3 - Lopend industrieel valorisatie programma en
- 1.9 - Inrichten valorisatie regeling: € 2,0 mln.
- 1.5 - Fonds Biobased Economy en
- 1.4 - Campus Groene chemie: € 0,4 mln.
- 1.7 - Inrichten van experimenteergebieden € 2,7 mln.
- Totaal: **€ 8,6 mln.**

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

Het verschil tussen de begroting 2012 en 2013 van afgerond € 32,5 mln. vindt vooral zijn oorzaak in het beschikbaar gestelde budget 2012 van € 23,8 mln. voor labfaciliteiten Solliance en € 6,0 mln. voor Knowledge and Innovation Community (KIC) InnoEnergy. In 2013 zijn hiervoor geen budgetten beschikbaar. Daarnaast is in 2013 € 4,0 mln. minder beschikbaar gesteld voor Electrisch rijden & slimme netwerken.

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 15,3 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

07.02 Landschappen van allure

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

De provincie wil met 'Landschappen van allure' een gerichte bijdrage leveren aan de *ambitie* om van Brabant een hoogwaardige kennis- en innovatieregio te maken. Mooie, groene landschappen zijn van belang voor een aantrekkelijk vestigings- en leefklimaat in Brabant. In die zin zijn deze landschappen complementair aan de sterke en innovatieve stedelijke landschappen: samen vormen zij een essentiële vestigingsfactor én een waardevol bezit voor de complete kennis- en innovatieregio.

Met het investeringsvoorstel 'Landschappen van allure' wil de provincie – samen met regionale partijen - drie provinciale landschappen (de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst) ontwikkelen tot topgebieden. Centraal daarbij staat de realisatie van

een diverse, rijke natuur en een vitaal, mooi landschap inclusief de allianties van natuur en landschap met het bedrijfsleven, de bewoners en recreanten. Ruimtelijke kwaliteit, verdienmogelijkheden, innovatie, en (burger-)participatie zijn belangrijke aspecten in de landschappen. De in- en externe kwaliteitsborging wordt daarop gericht. Vanaf 2013 gaat de provincie -op basis van door de regio uitgewerkte projectvoorstellen - participeren in de uitvoering, zoals in het project de Linie op de Brabantse Wal en het project Kloppend hart van Het Groene Woud. De 'Landschappen van allure' hebben een sterke relatie met de gebiedsopgaven de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Peelhorst (Ruimtelijke Ontwikkeling, 02.01) .

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
2.1	<i>De landschappen versterken</i> , gericht op biodiversiteit én het beleven daarvan. Samenvattend: "groen is de basis" (UA 39)	Aantal uitvoeringsprojecten			2	3	1		
2.2	<i>Dynamische ontwikkelingen</i> in de landschappen vormgeven, gericht op een hoogwaardige landschappelijke, ecologische en architectonische invulling van nieuwe ontwikkelingen in en rond de landschappen. Samenvattend: "verbinden stad en land".(UA 39)	Aantal uitvoeringsprojecten			2	2	1		
2.3	<i>"Ondernemen en beleven in de landschappen"</i> gericht op het versterken van de regionale economie, verbreding en innovatie van de landbouw, recreatie en toerisme en het in leven houden van de cultuurhistorie. Samenvattend motto: "ondernemen in het landschap". (UA 39)	Aantal uitvoeringsprojecten			0	1	0		

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	0	250	250	250	250	0
Lasten	0	250	250	250	250	0
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	0	-250	-250	-250	-250	0
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve Essent investeringsagenda	0	250	250	250	250	0
Bijdrage uit alg.middelen	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

Na de vaststelling van de regeling Landschappen van Allure (LvA) zal de eerste tender opengesteld worden (50% van het beschikbare budget). In totaal is voor LvA €56 mln beschikbaar. Bovenstaand budget betreft procesgeld. De overige middelen zullen geraamd worden in 2013 o.b.v. de uitwerking van de regeling.

07.03 2018Eindhoven|Brabant Samen Culturele Hoofdstad

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Toelichting:

In 2012 is het Bidbook ingediend bij de internationale jury. Eind 2013 volgt de definitieve keuze of 2018Eindhoven|Brabant Samen Culturele Hoofdstad wordt verkozen tot culturele hoofdstad.
Op dit moment is de provincie deelnemer in de, in het najaar 2012, opgerichte stichting.

Doelstellingen 2013:

- (1) Voorbereiden kandidatuur en binnenhalen van de titel 2018Eindhoven|Brabant Culturele Hoofdstad in 2018;
- (2) Uitvoering en afronding van 6 opmaatprojecten.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag
1.1.	Coördinatie inzake de politieke besluiten door de BrabantStadsteden over deelname 2018Brabant (UA 40)	Raadsbesluiten in de 5 BrabantStadsteden aangaande deelname 2018Brabant		5 Besluiten bidbook en financiële deelname					€ 0,7 mln
1.2.	Noodzakelijke voorinvesteringen culturele hoofdstad 2012 - 2013 (UA 40)	Projecten afgerond			6 projecten				€ 1,6 mln
1.3.	Ontwikkeling governance model en via opdrachtverlening aan de Stichting (2013 - 2020) te subsidiëren (UA 40)	% opdrachten dat bijdraagt aan realisatie provinciale speerpunt (Jaarlijkse beschikking Stichting 2018Eindhoven Brabant)		Verzelfstandiging Programmabureau 2018Brabant	100	100	100	100	pm

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

- 1.1 In 2012 hebben provincie en steden ingestemd met investeringsbesluiten over deelname in culturele hoofdstad. 2013 staat in het teken van de jurering en campagne. In totaal is in 2013 € 2 mln beschikbaar als uitvoeringskosten (daarvan is € 1,0 mln van de provincie).
- 1.2 Tot een maximum van € 3 mln is beschikbaar voor eventuele noodzakelijke investeringen in 2012 en 2013.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	-1	2.684	2.316	0	0	0
Lasten	-1	2.684	2.316	0	0	0
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	1	-2.684	-2.316	0	0	0
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve Essent investeringsagenda	-1	2.684	2.316	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen zijn gereserveerd voor het realiseren van prestatie-indicatoren (zie tabel).

07.04 Sportplan Brabant 2016

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Toelichting:

Het Sportplan Brabant 2016 is een brede investering in de Brabantse samenleving. Door te investeren in sport, investeert de provincie in een regio waar mensen graag willen wonen en bedrijven zich willen vestigen. Sport draagt bij aan een bruisend leef- en vestigingsklimaat, en dat is nodig om te kunnen behoren tot de Europese top van kennis- en innovatieregio's.

Met het Sportplan Brabant 2016 willen we onder andere bereiken dat:

- burgers, sportorganisaties en bedrijfsleven meer tevreden zijn over de Brabantse sportinfrastructuur en dat topaccommodaties extra kleur geven aan buurt, stad en regio door functie als 'landmark' en hun maatschappelijke functie;

- topsportevenementen binnen en buiten Brabant een groter bezoekers- en mediabereik, en economische spin-off realiseren;
- topsporttalenten tevredener zijn over de mogelijkheden om onderwijs en (top)sport te combineren en over het aanbod en de kwaliteit van (individuele) begeleiding;
- meer Brabanders (uit speciale doelgroepen zoals gehandicapten, allochtonen, jeugd) in staat zijn om te sporten;
- sport een katalyserende werking heeft voor andere maatschappelijke domeinen, zoals economie, toerisme, zorg en cultuur; en sportverenigingen, Brabanders, overheden, bedrijven en onderwijs elkaar kunnen vinden, helpen en versterken.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag
1.1	Brabant heeft uitnodigende, gevarieerde en regionaal gespreide topsportaccommodaties die breed toegankelijk zijn en ook door (bijzondere) breedtesport worden gebruikt. (UA 41)	• topsportaccommodatie • fieldlab voor een kernsport • topsportevenementen • Netwerkbijeenkomst rondom Sport • partners ondertekenen Covenant Sportplan • Provincie betrokken bij projecten met cross-over tussen sport en ander maatschappelijk domein • Jaarlijks bezoeken aan (MKB-) bedrijven in Brabant om samenwerking met de sportsector te verkennen/verdiepen		2 1	2 1 5				€ 1,2 mln € 0,35 mln € 2,5 mln € 0,4 mln

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	622	15.853	4.457	1.990	990	840
Lasten	622	15.853	4.457	1.990	990	840
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	-622	-15.853	-4.457	-1.990	-990	-840
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve Essent investeringsagenda	622	15.853	4.457	1.990	990	840
Bijdrage uit alg.middelen	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De middelen zijn gereserveerd voor het realiseren van prestatie-indicatoren (zie tabel).

Toelichting op de verschillen tussen begroting 2013 en 2012

De verschillen tussen de begroting 2012 en 2013 zijn als volgt te specificeren:

- uitgaven Sportplan Brabant 2016 € 11,4 miljoen

Aanpassing in het kader van de herstructurering van de balans

In het kader van de herstructurering van de balans is in totaal voor dit programma € 2 miljoen aan verplichtingen uit reserves voor de jaren 2013 e.v. naar 2012 overgebracht. Een specificatie van deze bedragen is opgenomen in bijlage 18.

07.05 Grote erfgoedcomplexen

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Toelichting:

De provincie werkt op ambitieuze en ondernemende wijze samen met partners aan het behoud van Brabantse erfgoedcomplexen, hierbij staan kwaliteit en innovatie voorop. Daarbij ligt het accent op kloosters, kastelen, militaire complexen en industrieel erfgoed, die het verhaal van Brabant kunnen vertellen aan het brede publiek.

Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een aangenaam Brabants leef- en vestigingsklimaat. Als partner in het ontwikkeltraject brengen wij onze middelen zoveel mogelijk revoluerend in.

Binnen onze ambitie zijn drie belangrijke lijnen te ontdekken:

1. De Cultuurhistorische kwaliteit voor Brabant;
2. De revoluerendheid van het in te brengen kapitaal;
3. De passende toekomstbestendige herbestemming.

Onze ambitie wordt uitgevoerd in vier actielijnen:

1. herontwikkeling van de locaties;
2. hergebruik van de locaties;
3. herbeleving van de grote erfgoedcomplexen;
4. herontdekken; educatie en kennisverdieping.

		Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag
Nr.	Beleidsprestaties								
1.1.	Conform nadere kaderstelling PS 49/11, waarin is opgenomen investeringsvoorstellen voor locaties voor besluitvorming worden voorgelegd aan Provinciale Staten, inclusief begrotingswijziging. (UA 42)	Aantal locaties		4	4				€ 0,25 mln

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Toelichting:

De grote erfgoedcomplexen; de kastelen, kloosters, industriële en militaire complexen zijn de dragers van de Brabantse identiteit. Het vinden van een toekomstbestendige herbestemming komt moeilijk van de grond bij dit Brabantse erfgoed. Daarom richt de provincie zich, met dit investeringsproject de komende jaren op een actieve rol in de opgave die er ligt bij de grote erfgoed complexen. Hier liggen kansen voor unieke projecten die een bijdrage leveren aan een goed leef- en vestigingsklimaat in Brabant als topregio op het gebied van kennis en innovatie. Kwaliteit en innovatie met het object in de context van de regio staan voorop. Maatwerk is een voorwaarde.

Niet langer zal de provincie alleen in het begin van het project voorwaarden stellen en door middel van subsidieverlening betrokken zijn, maar doorlopend als een investerende partner in een alliantie met andere partijen innovatieve herbestemmingprojecten realiseren. Dit vraagt om een nieuwe rol en proactieve werkwijze. Prestaties en indicatoren zijn op voorhand niet vast te leggen door één van de partners. Samen met alliantiepartners worden de prestaties opgesteld en vormgegeven. Gestreefd wordt naar de herbestemming van circa 20 complexen voor 2018.

Provinciale Staten worden in dit proces op eigen verzoek nadrukkelijk betrokken. Zowel via de bestaande lijnen van de Statencommissie als via jaarverslag Ontwikkelbedrijf.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	0	625	250	225	200	100
Lasten	0	625	250	225	200	100
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	0	-625	-250	-225	-200	-100
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve Essent investeringsagenda	0	625	250	225	200	100
Bijdrage uit alg.middelen	0	0	0	0	0	0

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

In de kaderstelling (PS 79/10 en PS 49/11) is € 1,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de kwaliteitsborging van de ambities van het project grote Erfgoedcomplexen. De middelen zijn gereserveerd voor educatieprojecten, wetenschappelijke onderzoek, regionaal beeldverhaal en publieksbereik.

07.06 Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Toelichting:

In het kader van de Agenda van Brabant en het nieuwe bestuursakkoord is binnen het domein 'De bereikbare regio' maximaal € 750 mln beschikbaar gesteld voor het spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur. Dit betreft nummer **UA 43** uit de Uitvoeringsagenda.

Het spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur is bedoeld voor drie grote infrastructurele projecten die bijdragen aan het versterken van Brabant als kennis- en innovatieregio en waarbij sprake is van een provinciaal belang en/of waarbij de provincie initiatiefnemer is. Het zijn de projecten 's-Hertogenbosch – Veghel (N279), Noord-Oost Corridor / Brainport Oost en de Grenscorridor N69.

Het spaar- en investeringsfonds draagt tevens bij aan het realiseren van de doelstellingen van het PVVP (Provinciaal Verkeers en VervoersPlan).

In 2013 staan de volgende resultaten gepland

- N279: Het ontwerp-Provinciaal InpassingsPlan (PIP) zal in het voorjaar 2013 ter besluitvorming door provinciale staten worden aangeboden. In 2013 kan het PIP

onherroepelijk worden. Daarna kan, met afronding van de aanbesteding en gunning, de bouw tot verbreding van de weg starten.

- Noord-Oost Corridor / Brainport Oost:

Bestuurlijke overeenkomst: voor medio 2013 staat de ondertekening van een bestuurlijke overeenkomst gepland, waarin opgenomen:

- Inhoudelijke keuzes ten aanzien van het tracé Noord-Oost Corridor (vastgelegd in een Notitie Reikwijdte en Detailniveau), en voor projecten Rijk van Dommel en Aa;
- Businesscase Brainport Oost;
- Uitvoeringsstrategie Brainport Oost, inclusief grondstrategie.

Provinciaal Inpassingsplan: vanaf de zomer 2013 wordt het Provinciaal Inpassingsplan (P.I.P) Noord-Oost Corridor opgesteld, inclusief het doorlopen van een project-m.e.r.

- N69 (Eindhoven - Belgische grens): op 27 juni 2012 hebben de samenwerkende partijen het Gebiedsakkoord ondertekend. In 2013 wordt gestart met een aantal nulplus-maatregelen, strategische grondverwerving, en worden voor de verbinding de project-MER en het PIP opgesteld.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1	Grote ruit rond Eindhoven – Helmond (Zuid-Oost-vleugel/ Brainport): (waaronder de capaciteitsvergroting van de N279 en een nieuwe Oost-West Verbinding); (UA 43)	Businesscase Brainport Oost en Noord-Oost Corridor Bestuurlijke overeenkomst ondertekenen		5 miljoen	Pm X	pm	pm	pm	
1.2	Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel). (UA 43)	Provinciaal Inpassingsplan N279 vaststellen			X				
1.3	N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België (UA 43)	Definitieve Structuurvisie N69, besluitvorming door provinciale staten Provinciaal InpassingsPlan N69 opstellen		X	X				

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	0	15.285	1.715	14.000	0	0
Lasten	0	15.285	1.715	14.000	0	0
Baten van het Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten van de EU	0	0	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo lasten en baten	0	-15.285	-1.715	-14.000	0	0
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit reserve spaar- en investeringsfonds	0	15.285	1.715	14.000	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	0	0	0	0	0	0

Toelichting

In het spaar- en investeringsfonds Wegeninfrastructuur wordt vanaf 2012 jaarlijks € 50 miljoen gestort, tot een maximum van € 750 miljoen. Deze jaarlijkse storting is in de begroting bij productgroep 31.04 Mutaties reserves opgenomen. Bij de Najaarsbrief 2011 hebben Provinciale Staten het beheerskader van het spaar- en investeringsfonds Wegeninfrastructuur vastgesteld. In dit beheerskader is het voorlopige provinciaal aandeel in de 3 grote infrastructurele projecten opgenomen, te weten:

1. Noordoostcorridor (incl. Grote ruit rond Eindhoven – Helmond): € 450 miljoen
 2. N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België: € 84 miljoen
 3. Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel): € 186 miljoen
- Daarnaast is € 30 miljoen bestemd voor provinciale apparaatskosten.

In het beheerskader is verder bepaald dat separate PS-besluiten benodigd zijn om middelen uit het fonds voor de begroting te onttrekken. Tot nu toe is € 61 miljoen uit het fonds onttrokken: € 20 miljoen voor de aanleg van een tweede brug over de Zuid-Willemsvaart en voor anticiperende grondaankopen voor het project N279 Noord ('s-Hertogenbosch-Veghel), € 11 miljoen voor de voorbereidingsfasen en voor anticiperende

grondaankopen voor het project Noordoostcorridor en € 30 miljoen voor provinciale apparaatskosten (4% van de totale omvang fonds ad. € 750 miljoen).

De kosten voor de voorbereidingsfasen van de N69 en het noordelijk deel van de N279 worden betaald uit de eenmalige bijdrage van het Rijk voor de aanpassing van de N69 respectievelijk uit de BDU-middelen Verkeer en Vervoer. Deze middelen zijn in de begroting geraamd bij productgroep 05.03 Infrastructuur/Provinciale wegen.

Lasten

Het uit het fonds onttrokken bedrag van € 20 miljoen voor het noordelijk deel van de N279 is als volgt over de jaren verdeeld: € 13 miljoen in 2012 en € 7 miljoen in 2014 (dit is de eindbetaling voor de 2^e brug over de Zuid-Willemsvaart). Voor de ombouw tot verbreding van de N279 zal te zijner tijd middels een separaat statenvoorstel een budget uit het spaar- en investeringsfonds ten behoeve van de begroting onttrokken worden. Voor de Noordoostcorridor is de raming van € 11 miljoen over de jaren: € 2,285 miljoen in 2012, € 1,715 miljoen in 2013 en € 7 miljoen in 2014.

Als gevolg van bovenstaande verdeling van de toegewezen budgetten uit het spaar- en investeringsfonds is in 2013 € 13,57 miljoen minder aan lasten geraamd dan in 2012. De lasten in 2013 hebben betrekking op uitgaven ad. € 1,715 miljoen ten behoeve van de voorbereidingsfasen van het project Noordoostcorridor.

Baten

Geen

Algemeen financieel beleid

Algemeen financieel beleid

Portefeuillehouder:

R.A.C. van Heugten

De exploitatiebegroting van de provincie bestaat naast de zeven programma's uit het onderdeel algemeen financieel beleid. Tot het algemeen financieel beleid worden de algemene dekkingsmiddelen en de stelposten inclusief de post onvoorzien gerekend.

Algemene dekkingsmiddelen

Elk programma heeft in de begroting naast de lasten van dat programma, ook baten die direct tot dat programma behoren. Deze baten zijn meestal niet toereikend om de lasten te kunnen dekken. Tegenover de nadelige saldi (baten minus lasten) op de programma's staan de algemene dekkingsmiddelen die op het onderdeel algemeen financieel beleid zijn geraamd.

Deze baten zijn niet direct aan een beleidsprogramma toe te rekenen.

Tot de algemene dekkingsmiddelen worden gerekend:

- De opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting;
- De uitkering uit het provinciefonds;
- De dividenden;
- Het saldo van de financieringsfunctie;
- De overige algemene dekkingsmiddelen.

De in omvang belangrijkste algemene dekkingsmiddelen van de provincie bestaan uit de inkomsten van de provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting.

De algemene inkomsten en het bijbehorende beleid daarbij dragen bij aan:

- het waarborgen van de zelfstandige financiële positie van de provincie.
- het handhaven van een reëel sluitende begroting op korte en middellange termijn.

Het beleid m.b.t. de financieringsfunctie is toegelicht in de paragraaf Treasury.

Specificatie algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	bedragen x € 1.000	
					2015	2016
<u>Lasten</u>						
Bijdrage inv programma Rijk-prov 08-11	26.544	0	0	0	0	0
Dividenden	228	193	165	165	165	165
Financieringsfunctie	21.570	22.253	22.691	21.222	21.133	20.255
Uitgaven BTW-verplichting	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	3.775	0	0	0	0	0
	52.117	22.446	22.857	21.388	21.298	20.420
<u>Baten</u>						
Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting	219.534	231.000	234.000	246.000	249.000	251.000
Uitkering provinciefonds	58.205	51.000	44.000	33.000	32.000	30.000
Decentralisatie-uitkeringen	44.272	24.463	32.826	31.689	2.918	0
Dividenden	314.399	39.398	25.391	25.391	26.281	26.281
Financieringsfunctie	143.879	140.332	135.222	137.039	140.786	140.607
Overige algemene dekkingsmiddelen	110.331	10	10	10	10	10
	890.619	486.203	471.449	473.128	450.995	447.897

Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting

Op basis van de omvang en de samenstelling van het wagenpark en de hoogte van het opcententarief is de verwachte opbrengst in de begroting bepaald. Het opcententarief per 1 april 2012 bedraagt 72,9 opcenten geheven over de in de wet vastgelegde hoofdsom per gewichtscategorie. Het voorgestelde tarief per 1 januari 2013 komt op 74,2 rekeninghoudend met een prijsontwikkeling van 1,75%.

Dankzij de toegenomen belastingcapaciteit (wagenpark in aantallen en gewicht) mogen we uitgaan van structureel hogere opcentenopbrengst in 2013 en verdere jaren. De oorzaak hiervan is de nieuwvestiging van een leasebedrijf en het feit dat vanaf 2014 de categorie zeer zuinige auto's weer onder de opcentenheffing vallen.

Algemene uitkering provinciefonds

De normeringsmethodiek van "gelijk de trap op en trap af" leidt ertoe dat de uitkering van het provinciefonds evenredig afneemt met de bezuinigingen op rijksuitgaven. In de begrotingscijfers voor 2012 en verdere jaren zijn de effecten van de junicirculaire van het provinciefonds verwerkt.

Decentralisatieuitkeringen in het provinciefonds

In het bestuursakkoord 2008-2011 tussen Rijk en provincies zijn verschillende decentralisaties overeengekomen waarvoor in het provinciefonds aparte uitkeringen worden opgenomen ("geld volgt taak"). Deze decentralisatie-uitkeringen zijn niet structureel, de meeste lopen tot en met 2014, en daarboven bestaat de kans op kortingen in relatie tot het nieuwe regeerakkoord.

De volgende decentralisatieuitkeringen worden onderscheiden:

- decentralisatie-uitkering bodem;
- decentralisatieuitkering herstructurering van bedrijventerreinen;
- decentralisatieuitkering investeringsbudget stedelijke vernieuwing;
- decentralisatieuitkering externe veiligheid.
- decentralisatieuitkering luchthavens
- decentralisatieuitkering cultuurparticipatie
- decentralisatieuitkering monumentenzorg

- decentralisatieuitkering zwemwaterrichtlijn

Kosten van deelnemingen en Dividenden

De kosten van de deelnemingen betreffen de rentekosten.

De dividendopbrengsten betreffen (gerangschikt naar hoogte) de dividenden van:

- Enexis Holding NV
- Attero Holding NV
- NV Bank Nederlandse Gemeenten,
- Nederlandse Waterschapsbank NV,
- Delta NV

Financieringsfunctie

De lasten van de financieringsfunctie betreffen in hoofdzaak de kosten van de betaalde agio op obligaties van de immunisatieportefeuille en de investeringsagendaportefeuille. De baten van de financieringsfunctie betreffen de renteopbrengst van de obligaties uit de immunisatieportefeuille en de investeringsagendaportefeuille, de rentevergoeding op de verstrekte bruglening aan het netwerkbedrijf en het financieringsresultaat (verschil tussen de aan de productgroepen toegerekende rente en de werkelijke rentekosten).

Compensatie wegevalen dividendstroom Essent

De inkomsten uit de verkoop van de aandelen Essent zijn belegd. De opbrengsten uit deze beleggingen dienen voldoende te zijn om jaarlijks continu het wegvallende dividend ad € 122,5 miljoen te compenseren, zo mogelijk inclusief inflatie (zie paragraaf 6 treasury).

Op basis van de uitkomsten van de jaarrekening 2011 en de ramingen in de begroting 2012 en 2013 is hiervan het volgende beeld te geven.

Bedragen x € 1.000						
Compensatie dividend Essent	Rek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
Dividend Enexis	17.911	35.328	23.000	23.000	23.000	23.000
Divident Essent Milieu/Attero	2.312	2.310	2.310	2.310	3.200	3.200
Bruglening Enexis	25.792	25.792	21.256	21.256	14.936	14.936
Obligatieportefeuille	63.794	67.580	74.563	75.256	82.912	84.011
Saldo storting reserve	10.619	4.413	2.215	1.522	181	-918
	120.428	135.424	123.344	123.344	124.228	124.228
Normniveau (conform kaderbrief 2011)			122.500	122.500	122.500	122.500
Surplus toe te voegen aan indexatieportefeuille			844	844	1.728	1.728

Stelposten

In de begroting is een beperkt aantal algemene stelposten opgenomen te weten:

Stelposten Lasten	Realisatie	Raming				
	2011	2012	2013	2014	bedragen x € 1.000	
					2015	2016
a. onvoorziene uitgaven	0	958	1.308	1.308	1.308	1.308
b. kosten van onderzoeken	0	213	217	221	224	228
c. in te zetten begrotingsruimte	0	6.316	3.100	0	0	26.840
d. afwikkelingsverschillen /dubieuze debiteuren	-402	0	0	0	0	0
e. ruimte beursakkoord	0	21.728	28.324	34.087	41.782	0
f. stelpost Indexering personeelskosten		0	1.785	3.511	5.080	0
g. Apparaatskosten	340	3.866	0	0	3.762	0
h. stelpost agenda van Brabant/ omhuisscenario	0	188	0	0	0	0
	-62	33.269	34.734	39.127	52.157	28.376

Toelichting

a. Onvoorzien

Voor alle programma's samen, is structureel jaarlijks een bedrag van € 1,3 miljoen voor onvoorzien geraamd.

Het nationaal comité viering 4 en 5 mei heeft de provincie Noord-Brabant uitgenodigd de start van de viering te verzorgen. In verband daarmee is € 250.000 t.l.v. de post onvoorzien voor 2012 gebracht.

Daarnaast is bij de Najaarsbrief 2010 besloten € 100.000 t.l.v. de post onvoorzien voor 2012 te brengen voor de proceskosten van de instelling van de regionale uitvoeringsdiensten.

b. Kosten van onderzoeken

Voor onderzoeken is op de post kosten van onderzoeken structureel € 0,2 miljoen opgenomen.

c. In te zetten begrotingsruimte

De nog vrije in te zetten begrotingsruimte bedraagt voor 2012 € 6,3 mln en voor 2013 € 3,1 mln.

e. Ruimte bestuursakkoord

Betreft de nog niet aan de programma's toegedeelde middelen uit het bestuursakkoord Tien voor Brabant.

De specificatie daarvan is als volgt:

- Investerings ecologie	€ 18,3 miljoen (fase 3, zie bijlage 3 VJN nr.1c)
- ILG/PLG	€ 8,5 miljoen (fase 3, zie bijlage 3 VJN nr.2a)
- Leefbaarheid kleine kernen	€ 9,6 miljoen (fase 3, zie bijlage 3 VJN nr.2b)
- Knelpunten landelijk gebied	€ 1,2 miljoen (fase 3, zie bijlage 3 VJN nr.2c)
- Economisch beleid	€ 9,7 miljoen (fase 3, zie bijlage 3 VJN nr.3b)
- Gebiedsopgaven	€ 38,4 miljoen (fase 4, zie bijlage 3 VJN nr.7b)
- buffer	€ 40 miljoen.

Op 31 augustus is door de commissie ROW ingestemd met de toedeling van middelen voor knelpunten landelijk gebied.

f. stelpost indexering personeelskosten/g stelpost apparaatskosten

Beide stelposten houden verband met de meerjaren personeelskostenbegroting waarin de personeelskosten geraamd zijn op basis van een organisatieomvang van 1000 fte in 2015. Een deel van deze formatie wordt conform bestendig beleid per bestuursperiode flexibel ingezet. Voor deze fte's wordt dan ook iedere bestuursperiode opnieuw de dekking aangegeven ten laste van investerings- en/of intensiveringsbudgetten. Deze fte's worden ingezet voor de uitvoering van de hieraan verbonden taken. Voor deze bestuursperiode betreft dat de beleidsintensivering bestuursakkoord, de investeringsvoorstellen 1^e tranche investeringsagenda en het investeringskrediet wegeninfrastructuur. Hiervoor is de norm van 4% vastgelegd over het totale volume van € 1.225 mln (opgebouwd uit € 195 mln beleidsintensivering, € 750 mln investeringskrediet wegeninfrastructuur en € 280 mln 1^e tranche investeringsagenda.

h. Stelpost agenda van Brabant / ombuigscenario

Op deze post komt het verschil tot uitdrukking tussen de taakstellende bezuiniging in het kader van de Agenda van Brabant en de daadwerkelijk geraamde bezuiniging in de begrotingsprogramma's van het betreffende jaar.

Paragraaf 1

Bedrijfsvoering

Algemeen	138
90.01 Bedrijfsvoering	140
90.10 Personeelskosten	143

Algemeen

Portefeuillehouder:

L.W.L. Pauli (coördinerend portefeuillehouder), R.A.C. van Heugten

Inleiding

De Bedrijfsvoering is erop gericht om de organisatie (bestuur, management en medewerkers) haar doelstellingen en resultaten op een zo effectieve en efficiënte manier te laten bereiken en daarover verantwoording af te kunnen leggen aan de samenleving. Hiertoe vervult de bedrijfsvoeringsorganisatie vier rollen:

- kaderstelling;
- advisering bestuur en organisatie;
- ondersteuning bij de uitvoering of professioneel opdrachtgever voor de uitvoering;
- toetsing of aan gestelde kaders wordt voldaan en of het de juiste kaders zijn.

Via deze vier rollen worden bestuur en organisatie ondersteund in het realiseren van de ambities van de Agenda van Brabant. Behalve op de ondersteuning van de organisatie bij de realisering van de gestelde beleidsdoelen, heeft dit ook betrekking op het faciliteren van de provinciale organisatie in de ontwikkeling naar een nieuwe manier van werken en op de noodzakelijke aanpassing van de bedrijfsvoeringskolom zelf aan de eisen die een veranderende organisatie stelt.

De realisatie van onze speerpunten op het terrein van bedrijfsvoering loopt voortvarend. De maatregelen op het terrein van financiële beheersing, aanscherping P&C-cyclus (UA 48) en alternatieve financieringsfuncties (UA49), zijn vanaf 2013 ingebed in de lijn. De realisatie van de speerpunten Kennis en Onderzoek en Internationalisering, branding en evenementen wordt in 2013 voortvarend voortgezet. Deze speerpunten zijn inhoudelijk opgenomen in het programma Bestuur, respectievelijk het programma Economie. Aan het speerpunt Communicatie (UA44) wordt in 2013 in vervolg op eerdere acties specifiek invulling gegeven via meer gedetailleerde jaarplannen per thema. Ten aanzien van het vijfde speerpunt Informatiestrategie (UA46) zetten wij in samenhang met de organisatie-ontwikkeling in op een versnelling in 2013. Hieraan wordt inhoudelijk invulling gegeven in een kaderstellende nota die begin 2013 zal worden voorgelegd.

Huis voor Brabant

Een belangrijke randvoorwaarde ter ondersteuning van de versnelling van de organisatie-ontwikkeling is de realisering van het Huis voor Brabant. We verwachten dit project in 2015 te kunnen afronden. 2013 zal in het teken staan van de voorbereiding van de daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden. In januari zal het VO (Voorlopig Ontwerp) klaar zijn. In maart wordt gestart met het opstellen van het DO (Definitief Ontwerp), dit zal medio 2013 gereed zijn. Hierna volgt de selectie van de aannemer. Eind 2013 zal het technisch ontwerp door architect en aannemer gereed zijn, zodat eind 2013/begin 2014 met de uitvoering van de werkzaamheden kan worden begonnen.

Formatie-ontwikkeling

De afbouw van de provinciale formatie naar 1000 fte eind 2015 zullen wij realiseren. In 2013 realiseren wij de volgende stap in dit traject. Inclusief de overdracht van VTH-taken en formatie naar de RUD's realiseren wij in 2013 een formatiekrimp van 215 fte. Wij sturen er actief op dat de personele bezetting parallel aan de krimp van de formatie afneemt door gerichte maatregelen om interne en externe mobiliteit van medewerkers te vergroten. In dit kader benutten wij de bij de Voorjaarsnota geboden mogelijkheid om tijdelijk 25 fte extra medewerkers als organisatie in dienst te hebben onder een gelijktijdige verlaging van de door u gestelde maximale inhuurnorm.

Mijlpalen 2013:

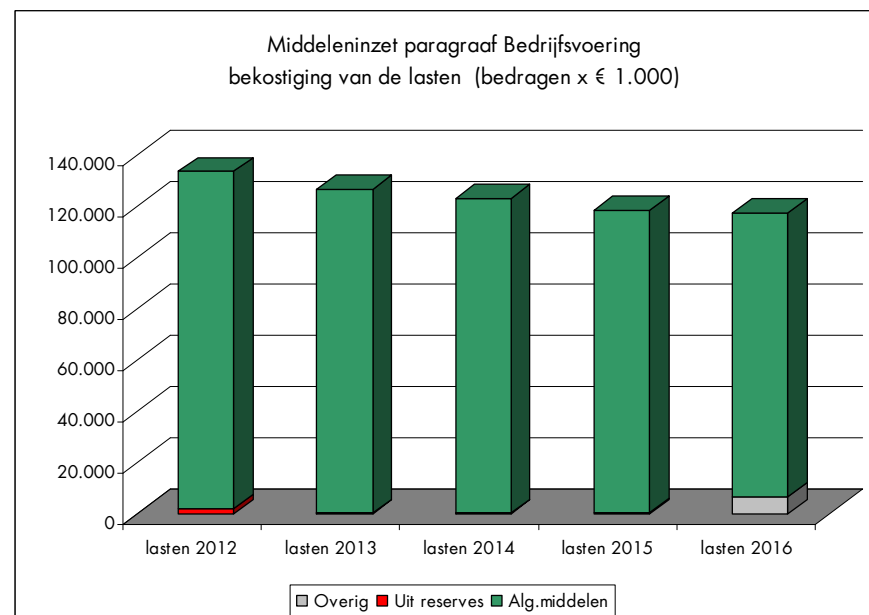
Versnelling/intensivering op organisatieontwikkeling, ICT en evenementen-/profielingsbeleid.

Wat wil de provincie bereiken?

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Een moderne en toekomstgerichte provinciale organisatie die kwantitatief en kwalitatief in staat is de ambitie van de Agenda van Brabant en de daarbij behorende kernrollen te realiseren	2015	Agenda van Brabant, onderdeel organisatieverandering. Agenda van Brabant	PS 29/10 A
	2015	Organisatievisie (nov 2010 en jan 2011)	BM-0946
	2015	ICT Startnotitie Versnellingsaanpak organisatieontwikkeling	EZB-0119 EZB-0127
		Mrt 2012: Regiepunt Regeldruk en dienstverlening Aug 2012: Voortgangsrapportage Regiepunt Regeldruk en dienstverlening	EZB,-0080 EZB,-0100

Wat mag het kosten?

Bedrijfsvoering						
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	130.080	133.398	126.417	122.766	118.418	117.368
totaal	130.080	133.398	126.417	122.766	118.418	117.368
Baten	4.577	373	347	352	906	7.000
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Dekking uit reserves	200	1.854	100	100	0	0
Dekking uit alg.middelen	125.303	131.171	125.969	122.315	117.512	110.368
totaal	130.080	133.398	126.417	122.766	118.418	117.368

90.01 Bedrijfsvoering

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Versnelling in de organisatie

Op basis van de in 2011 opgestelde Agenda van Brabant is in 2012 verder gewerkt aan de organisatieontwikkeling met de DNA-dagen als één van de hoogtepunten (DNA = De Nieuwe Ambtenaar). In 2013 zal de nadruk komen te liggen op versnelling via de in 2012 in gang gezette Versnelling Organisatieontwikkeling. Daarnaast zullen de Uitvoeringsagenda en de 5 speerpunten benoemd door GS verder tot uitvoering worden gebracht. De organisatieontwikkeling is gericht op het realiseren van een toekomstbestendige, professionele en innovatieve organisatie vanuit haar verantwoordelijkheden en de ambities van het bestuur. Daartoe is de laatste maanden van 2012 een analyse opgesteld:

- Beeld van de huidige situatie voor wat betreft taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden, de kwantiteit en de kwaliteit van de verschillende organisatieonderdelen en de vraag of de aansturing adequaat is geregeld;
- Beeld over de organisatie- en functie opbouw, gericht op het moderne profiel van de provincie (gericht op kerntaken) en de daarmee samenhangende sturing en beheersing.

De analyse wordt vertaald in een implementatie- en uitvoeringsplan dat in 2013 en 2014 tot concrete resultaten gaat leiden. Daarnaast:

- worden voorbereidingen getroffen voor de renovatie van het Provinciehuis (Huis voor Brabant), waardoor de manier van werken zoals we voorstaan (integraal, samen en ondernemend) ook fysiek goed wordt ondersteund;
- wordt, conform afspraak met Provinciale Staten, de structurele organisatie verder teruggebracht tot 1095 fte eind 2013 met als resultante 1000 fte in 2015 en wordt het niveau van inhuur op 2010 gehouden en waar mogelijk nog verder teruggedrongen. Inhuur (met scherpe overheidsconforme tarieven!) zal vooral ingezet worden om als flexibele schil (communicerend vat met eigen personele capaciteit) te dienen voor de organisatie, zodat de capaciteit op efficiënte wijze, daar waar deze nodig is, wordt ingezet. Via de inzet van een nieuwe inkoopmethode (E-Marktplaats genoemd) kan hierbij, binnen de aanbestedingsregels, nog veel beter gebruik worden gemaakt van het ZZP-potentieel binnen Brabant wat ook tevens leidt tot nog gunstigere inhuurtarieven voor de Provincie.

- zal de bedrijfsvoering verder worden verbeterd door projecten als Verbetering besluitvorming met als doel minder, compactere en betere Beleidsnota's (doelstelling uit Hst 2 BA). Hierbij wordt in 2013 gewerkt aan de verdere digitalisering van het proces. Ook zal de financiële administratie in 2013 grondig heringericht worden. Tenslotte zal het eind 2012 afgeronde project Subsidies 3.0 in 2013 zijn vruchten gaan afwerpen met een geoptimaliseerd subsidieproces, een in 2012 gerealiseerd, maar nog verder verfijnd online subsidieregister en de start van de Centrale Subsidie-eenheid.

Informatiestrategie (Speerpunt GS + UA 46)

In 2012 is door PS de startnotitie vastgesteld, die begin 2013 zal leiden tot een kaderstellende nota. Daarin worden mede de aanbevelingen vanuit o.a. het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer (2012) opgenomen. Thema's hierbij zijn: Digitaal werken (o.a. tijd- en plaatsonafhankelijk werken), Samenwerken (o.a. samenwerkingsverbanden) en Open Overheid, (o.a. uniform overheidsloket, e-participatie). Maar daarnaast vooral ook het op orde brengen van de enigszins verouderde basisinfrastructuur en verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van belangrijke bedrijfsvoeringssystemen zoals Corsa (documentmanagementsysteem). In 2013-2015 vindt uitvoering plaats (onder de bredere paraplu van Organisatieontwikkeling). Over de voortgang van de uitvoering zullen in 2013 en 2014 tussentijdse voortgangsrapportages aan PS plaatsvinden.

Communicatie (Speerpunt GS en UA 44)

Doel van dit speerpunt is het verder professionaliseren van de provinciale communicatie en het pro-actief werken aan zichtbaarheid en overige communicatie-ambities van GS en PS. Hierbij zijn diverse thema's onderkend waaronder bestuurs-, corporate en digitale communicatie. Hiervoor is in 2012 een uitvoeringsplan opgesteld, waarbij is aangegeven welke acties er per thema voorzien zijn om de ambities te realiseren, zoals bijvoorbeeld sessies met beleidsmedewerkers over inbedding communicatie in beleidsontwikkeling en uitvoering, het doorontwikkelen van de digitale mediamix, enzovoorts. In 2013 zal de uitvoering via meer gedetailleerde jaarplannen per thema verder worden opgepakt.

Professioneel relatiemanagement

In 2013 zal als onderdeel van de gewenste versnelling in de organisatie ook een kwaliteitsimpuls worden gegeven aan het professioneel relatiemanagement. Doelstelling is om de wijze waarop wij omgaan met onze externe contacten meer integraal en geïntegreerd met onze inhoudelijke ambities vorm te geven. Dit alles met oog voor kwaliteit en maximale budgetefficiency.

Vermindering regeldruk (het onderdeel **UA 47** (hst 2 BA))

In 2012 is Regiepunt Regeldruk en Dienstverlening opgericht (pilot), van waaruit alle projecten die van invloed zijn op (ervaren) regeldruk worden gemonitord. In 2013 zal dit verder tot uitvoering worden gebracht, waarbij tevens in overleg met diverse externe instanties zoals KvK en VBG naar verdere mogelijkheden zal worden gezocht. Tot slot zal ook de verdere uitvoering van de in 2012 door PS aangenomen motie 'Van regels naar ruimte' plaatsvinden, wat in potentie zal leiden tot concrete projecten.

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	begr.2013 bedrag
1.1.	ICT: basis op orde (Speerpunt GS + UA 46)	Start- en kadernota opgesteld. Vervolgens uitvoering conform nota.	I-Visie	Startnotitie	Kaderstellende nota Uitvoering conform nota (incl. voortgangsnotitie PS)	Uitvoering conform nota (incl. voortgangsnotitie PS)	Evaluatie	€ 8 mln
1.2.	P&O: organisatieontwikkeling en afbouw capaciteit (UA 45 + deels UA 47)	Implementatie- en uitvoeringsplan uitgevoerd (2015)	Aanvang impuls organisatieontwikkeling o.b.v. Agenda van Brabant	Tussentijdse analyse organisatieontwikkeling + implementatie en uitvoeringsplan versnelling in organisatieontwikkeling	Realisatie implementatie- en uitvoeringsplan	Realisatie implementatie- en uitvoeringsplan	Realisatie implementatie- en uitvoeringsplan voltooid	€ 8 mln
		Anders werken: Huis voor Brabant	Goedkeuring Statenvoorstel	Definitief ontwerp	Vorbereidende werkzaamheden	Uitvoering	Gerealiseerd	€ 33 mln
		Afbouw structurele formatie tot 1000 fte	1330 fte	1310 fte	1095 fte	1030 fte	1000 fte	
		Afbouw inhuur	15,2 mln	Maximaal niveau 2010 (16,5 mln)	Maximaal niveau 2010 (16,5 mln)	Maximaal niveau 2010 (16,5 mln)	Maximaal niveau 2010 (16,5 mln)	€ 16,5 mln
1.3	Communicatie: zichtbaarheid en ondersteuning ambitie communicatie GS en PS (Speerpunt GS)	Actualisatie Visie Communicatie			Actualisatie Visie Communicatie + doorvoeren visie in communicatie- activiteiten	Doorvoeren visie in communicatie- activiteiten	Doorvoeren visie in communicatie- activiteiten	
1.3.	Vermindering regeldruk (onderdeel van UA 47/HSt 2. BA)	Inrichting regiepunt Regeldruk en Dienstverlening Uitvoering motie PS: 'Van regels naar ruimte'		Inrichting regiepunt regeldruk Vorbereiding uitvoering motie + beslissing verder uitvoering	Voortgangsrapportage regiepunt Uitvoering motie obv besluitvorming 2012	N.t.b. Uitvoering motie obv besluitvorming 2012	N.t.b. N.t.b.	

*UA: betreft de speerpunten uitvoeringsagenda Tien voor Brabant zoals vastgesteld bij kaderbrief 2011.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	24.628	26.295	22.616	23.148	23.154	22.636
Lasten	24.628	26.295	22.616	23.148	23.154	22.636
Overige baten	205	84	54	55	605	605
Baten	205	84	54	55	605	605
Saldo lasten en baten	-24.423	-26.210	-22.562	-23.094	-22.549	-22.031
<u>Dekking saldo lasten en baten</u>						
Bijdr. uit res. uitvoeringskn agenda van Brabant	200	1.854	100	100	0	0
Bijdr. uit res. Basisinfrastruct en duurzame productiemiddelen	6.805	8.442	6.665	6.030	5.777	4.935
Bijdrage uit alg. middelen	17.419	15.915	15.797	16.964	16.772	17.096
Bedragen x € 1.000 (investeringen)	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Provinciehuis	138	10.030	10.675	14.125	2.900	

Toelichting op de begroting in relatie tot de prestaties

De geraamde middelen zijn grotendeels bestemd voor ICT (€ 8 mln) en facilitaire voorzieningen en huisvesting (€ 12 mln, incl. afschrijvingslasten). De resterende € 2,5 mln zijn ten behoeve van diverse activiteiten zoals organisatieontwikkeling, communicatie, financiële en P&C ondersteuning.

planning van de financiële middelen over de verschillende jaarschijven, waarbij de geraamde uitgaven zullen verschuiven naar 2013 en 2014. Deze gewijzigde planning wordt in de 2^e Bestuursrapportage 2012 verwerkt.

Toelichting op de investeringen

De investeringen betreffen grotendeels de verbouwing van het Provinciehuis (€ 33 mln) en daarnaast enkele kleinere investeringen zoals herinrichting van het rekencentrum en vervanging van de telefooncentrale. Inmiddels zijn er meer recente inzichten in de

90.10 Personeelskosten

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Lasten	105.452	107.103	103.801	99.618	95.264	94.732
Lasten	105.452	107.103	103.801	99.618	95.264	94.732
Overige baten	4.373	289	293	297	301	6.396
Baten	4.373	289	293	297	301	6.396
Saldo lasten en baten	-101.079	-106.814	-103.508	-99.321	-94.963	-88.337
Dekking saldo lasten en baten						
Bijdrage uit reserves	0	0	0	0	0	0
Bijdrage uit alg.middelen	101.079	106.814	103.508	99.321	94.963	88.337

Toelichting formatie en personeelskosten

Formatie(-ontwikkeling)

Na realisering van de taakreductie als gevolg van de "Agenda van Brabant", en rekening houdend met uitstroom van 225 fte wegens overdracht van taken aan derden, neemt de formatie af van ca. 1390 in 2010 naar ca. 1000 fte eind 2015:

maximale formatiecapaciteit (afgerond op hele fte's)	Vóór 2012	2012	2013	2014	2015	2016
Uitgangsfmatie per 1 januari	1.390	1.330	1.310	1.095	1.030	1.000
- taakreductie op grond van AvB	- 60	- 20	- 25	- 55	- 5	-
- overdracht taken aan derden (o.a. RUD-vorming)	-	-	-190	- 10	- 25	-
max. formatie per 31 december	1.330	1.310	1.095	1.030	1.000	1.000

Toelichting:

De aan reductie van taken gekoppelde formatiereductie ziet er als volgt uit:

<i>in fte</i>	vóór 2012	In 2012	In 2013	In 2014	In 2015	totaal
	-60	-20	-25	-55	-5	-165

In 2015 is de totale taakreductie van 165 fte zoals vastgelegd in de Agenda van Brabant gerealiseerd.

De formatiereductie als gevolg van overdracht van taken aan derden realiseren wij sneller dan oorspronkelijk verwacht met name door de overdracht van taken aan de Regionale Uitvoerings-Diensten in 2013.

<i>in fte</i>	In 2012	In 2013	In 2014	In 2015	totaal
Oorspronkelijke planning	-	- 125	- 50	- 50	- 225
Nieuwe planning/realisatie		- 190	-10	- 25	-225

Als gevolg daarvan is het meerjarenperspectief van de uitstroom bijgesteld (zie bovenstaande tabel 'maximale formatiecapaciteit').

Personeelskosten

Deze formatie-ontwikkeling geeft de volgende ontwikkeling van de personeelskosten te zien:

<i>bedragen x € 1000</i>	2012	2013 (incl. 1,75% indexering)	2014 (prijspeil 2013)	2015 (prijspeil 2013)	2016 (prijspeil 2013)	2017 (prijspeil 2013)
Totale personeelskosten	104.635	102.079	86.162	81.760	81.240	81.240

Toelichting:

In deze kosten is rekening gehouden met de CAO-stijging 2011 (geëffectueerd in 2012).

Voor 2013 wordt rekening gehouden met een kostenstijging van 1,75%, conform de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting (gebaseerd op de CPB-index).

Die stijging leidt tot de volgende gemiddelde loonsom (in €):

2012	2013	2014	2015	2016	2017
71.953	73.212	73.212	73.212	73.212	73.212

In de totale personeelskosten voor 2013 e.v. in bovenstaande tabel is de afname van de personeelskosten als gevolg van de overdracht van taken en daaraan gekoppelde formatie aan de RUD's indicatief verwerkt (uitgaande van 190 fte).

Zodra de definitieve overdracht van taken en daaraan gekoppelde formatie aan de RUD's een feit is, zal de begroting 2013 worden aangepast. De aan de taak- en formatieoverdracht gekoppelde personeelskosten zullen dan worden omgezet in een programmabudget ter dekking van de kosten van de RUD's.

Externe inhuur (van arbeidscapaciteit)

Naast het aanwezige eigen personeel wordt voor arbeidscapaciteit ook gebruik gemaakt van inhuur. Deze wordt deels ten laste gebracht van het P-budget binnen de apparaatskosten, nl. voor zover dat te maken heeft met vervanging van eigen personeel. Het merendeel van de inhuur vindt echter direct plaats ten laste van programma-gelden. Voor 2013 zijn de volgende bestedingen geraamd:

inhuur <i>in € 1.000</i>	realisatie 2011	raming 2012	raming 2013
	15.284	16.538	16.500

Uitgangspunt is dat de bestedingen aan inhuur niet boven het niveau van 2010 uitgaan. In de Voorjaarsnota is aangegeven dat voor 25 fte van de extra benodigde arbeidscapaciteit geen inhuur zal plaatsvinden, maar dat die zal worden betrokken via een zgn. payroll-constructie of tijdelijke arbeidsovereenkomsten, omdat dat lastenverlagend werkt.

Als gevolg daarvan kunnen de benodigde gelden voor inhuur dan verminderd worden met ca. € 2,5 miljoen. De begrotingswijzigingen daarvoor zullen in de loop van jaar worden voorgelegd.

Op deze wijze wordt invulling gegeven aan een flexibele en efficiënte inzet van arbeidscapaciteit. Externe inhuur zal vooral worden ingezet om als flexibele schil te dienen voor de eigen organisatie. Eigen personele capaciteit en externe inhuur vormen hierbij als het ware communicerende vaten.

Paragraaf 2

Provinciale heffingen

Provinciale heffingen

Portefeuillehouder:

R.A.C. van Heugten

De provincie kent verschillende bronnen van inkomsten. Eén van die bronnen betreft de provinciale heffingen waarvan de heffing opcenten op de motorrijtuigenbelasting de hoogste inkomst genereert.

De provincie kent geen kwijtscheldingsbeleid voor provinciale heffingen.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Op grond van artikel 222 van de Provinciewet worden provinciale opcenten geheven. Door het Rijk wordt elk jaar het maximumniveau van de opcentenheffing vastgesteld. De provincie bepaalt zelf in hoeverre zij de vrije capaciteit (verschil wettelijk maximum -/- provinciaal opcenten niveau) wil benutten. De datum waarop provincies hun opcenten kunnen wijzigen is met ingang van 2013 verlegd van 1 april naar 1 januari van enig jaar. De raming van de opcentenopbrengst is rekeninghoudend met de volumegroei gebaseerd op de aantallen auto's en motoren per 1-1-2011.

Provinciale lastendruk m.b.t. opcenten motorrijtuigenbelasting

Het door het Rijk vastgestelde maximale opcentenniveau bedraagt per 1 april 2012: wettelijk gemaximeerd op 105 opcenten en met ingang van 2013 jaarlijks geïndexeerd. In de junicirculaire 2012 is voor de opcenten een jaarlijks groeipercentage van 1,7% opgenomen.

Noord-Brabant heft per 1 april 2012 72,9 aan opcenten.

In het bestuursakkoord Tien voor Brabant is vastgelegd dat de opcenten motorrijtuigenbelasting niet autonoom worden verhoogd. Wel zal op basis van de CPB-cijfers een jaarlijkse inflatiecorrectie worden doorgevoerd (CPB: Centraal Plan Bureau). Rekeninghoudend met een indexpercentage van 1,75% komt het opcententarief per 1 januari 2013 uit op 74,2.

In onderstaande tabel is een vergelijking opgenomen van de vastgestelde en voorgenomen opcententarieven van alle provincies.

	Vastgesteld tarief per per 1 apr-2012	Voorgenomen tarief per per 1 jan 2013	Onbenutte belastingcapaciteit uitgedrukt in percentages per 1 januari 2013
Zuid-Holland	95,0	95,0	11,0%
Friesland	84,9	86,5	19,0%
Drenthe	85,1	86,5	19,0%
Groningen	83,8	85,1	20,3%
Gelderland	83,8	85,4	20,0%
Overijssel	79,2	79,9	25,2%
Zeeland	78,3	78,3	26,7%
Limburg	78,3	78,3	26,7%
Flevoland	76,6	76,6	28,3%
Noord-Brabant	72,9	74,2	30,5%
Utrecht	72,6	72,6	32,0%
Noord-Holland	67,9	67,9	36,4%

	Vastgesteld tarief per per 1 apr-2012	Voorgenomen tarief per per 1 jan 2013	Onbenutte belastingcapaciteit uitgedrukt in percentages per 1 januari 2013
Gemiddeld tarief	79,9	80,5	
Maximaal tarief	105,0	107,3	

*)In deze kolom zijn de voorgenomen tarieven per 1 januari 2013 opgenomen die nog door Provinciale Staten van de respectievelijke provincies moeten worden vastgesteld.

In de rangorde van opcentenheffing van hoog naar laag komt de provincie Noord-Brabant – rekening houdend met de voorgenomen tarieven voor 2013 van de overige provincies uit op een 10e° plaats.

Opcententarieff	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Noord-Brabant	71,6	71,6	71,6	71,6	71,6	72,9	74,2
Landelijk gemiddelde	72,6	75,9	77,6	78,3	79,1	79,9	80,5
Wettelijk maximum	105	107,9	111,9	116,7	119,4	105,0	107,3

De lastendruk m.b.t. de opcenten op de motorrijtuigenbelasting blijft in relatieve zin, net als voor de begroting 2012 onder het landelijk gemiddelde.

De in de begroting 2013 geraamde opbrengst bedraagt € 234 miljoen.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen de theoretische opbrengst op basis van het wettelijk vastgestelde maximumtarief en de opbrengst gebaseerd op het tarief van de provincie.

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt rekeninghoudend met het maximale tarief van 107,3 opcenten, € 104,4 miljoen.

Er is een relatie tussen de opcentenheffing (omvang wagenpark in aantallen en gewicht) en de algemene uitkering uit het Provinciefonds. In het verdeelmodel van het fonds telt de belastingcapaciteit (tegen een algemeen rekentarieff) mee als een (negatieve) inkomstenmaatstaf. Anders gezegd: een relatief grotere belastingcapaciteit (zoals in Noord-Brabant) leidt tot een naar verhouding lagere provinciefondsuitkering.

Overige heffingen

De provincie kent voorts nog een tweetal heffingen die als volgt zijn te specificeren:

Inkomsten uit heffingen		Bedragen x € 1.000					
product- groep	Heffingen	Jaarrekening 2011	Begroting 2012	2013	2014	2015	2016
03.01	Grondwaterheffing	4.445	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
03.02	Nazorgheffing in kader leemtetwet	762	888	888	888	888	888

Grondwaterheffing

De grondwaterheffing wordt geheven over de hoeveelheid onttrokken grondwater en dient als vergoeding van in de Grondwaterwet aangeduide kosten van onderzoek, metingen en schadevergoedingen in verband met de onttrekking van grondwater. De financiële verantwoording verloopt via de voorziening grondwaterheffing.

De geraamde inkomsten grondwaterheffing zijn voor 2013 geraamd op: € 4.700.000. De heffing vindt plaats op grond van de Grondwaterheffingsverordening die voor het laatst is gewijzigd op 9 december 2011 ([PS 44/11](#)). Deze wijziging was voorzien in het Provinciaal Waterplan.

De bestedingsmogelijkheden voor de provincie uit de grondwaterheffing zijn limitatief in de Waterwet opgenomen.

De baten uit de grondwaterheffing zijn in de begroting 2013 opgenomen bij productgroep 03.01 Water (inkomsten zijn onderdeel van 'overige baten' in de financiële tabel).

Nazorgheffing in kader Leemtetwet

Op grond van de Leemtetwet bodemsanering is de provincie verantwoordelijk voor de nazorg van alle stortplaatsen die op de peildatum 1 september 1996 nog niet waren gesloten. Om het eeuwigdurend milieuhygiënisch beheer door de Provincie van deze stortplaatsen te verzekeren is een Nazorgfonds (een aparte rechtspersoon) ingesteld.

Aan de stortplaatsbeheerders wordt een heffing opgelegd die in het fonds wordt gestort. Hiermee is in april 2000 een start gemaakt. In 2013 gaat het om een bedrag van € 888.000. De Provincie fungeert als ontvanger voor het Nazorgfonds. De gelden worden beheerd conform het vastgestelde beleggingsstatuut. De beleggingsresultaten worden verrekend met de te betalen heffingen, zodanig dat voldoende vermogen wordt opgebouwd om de zorg op de stortplaatsen uit te kunnen voeren. Het Nazorgfonds heeft een eigen begroting die door het algemeen bestuur van het fonds wordt vastgesteld.

De heffing vindt plaats op grond van de vastgestelde verordening Nazorgheffing Noord-Brabant die voor het laatst is gewijzigd op 9 december 2005.

De baten uit de nazorgheffing zijn in de begroting 2013 opgenomen bij productgroep 03.02 Milieu (inkomsten zijn onderdeel van 'overige baten' in de financiële tabel).

Leges

Leges zijn vergoedingen door derden voor het verlenen van individuele diensten door de provincie aan particulieren en bedrijven. Deze diensten zijn vooral de verlening van vergunningen en ontheffingen. De tarieven zijn kostendekkend en staan vermeld in de legesverordening provincie Noord-Brabant die voor het laatst is gewijzigd op 21 september 2012 ([Legesverordening PS 19/12](#)).

De navolgende tabel geeft een overzicht van de diverse legesinkomsten.

Legesopbrengsten		Bedragen x € 1.000					
Product- groep	Leges	Jaarrekening 2011	Begroting 2012	2013	2014	2015	2016
03.01	grondwater-onttrekking	38	168	168	168	168	168
03.02	Vergunningverlening WABO Milieu	742	1.061	1.061	1.061	1.061	1.061
03.03	Leges vergunningverlening WABO Natuur	3	257	657	157	157	157
03.02	ontgrondingenwet	270	250	250	250	250	250
05.03	vergunningen/onthefingen wegenverordening	74	82	82	82	82	82
Totaal		1.127	1.818	2.218	1.718	1.718	1.718

WABO: Wet administratieve bepalingen omgevingsrecht.

Toelichting op 03.01 grondwater-onttrekking

De verklaring voor de verminderde inkomsten is dat vanaf 2010 een belangrijk deel van de taken zijn overgegaan naar de waterschappen. Dit heeft geleid tot minder legesinkomsten. Daarnaast betekende de taakoverdracht een aanpassing van het proces rondom de legesheffing. Hierbij is een ommissie ontstaan waardoor in totaal nog €100.000 aan leges moet worden ingevorderd.

Toelichting op 03.02 Vergunningverlening WABO Milieu

In 2010 is de WABO (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) van kracht geworden. Daarbij heeft een verschuiving van bevoegdheden plaatsgevonden tussen gemeente en provincie. De provincie is hierdoor onder andere bevoegd voor de bouw- sloop- en Ruimtelijke Ordening-aspecten van de omgevingsvergunning voor provinciale inrichtingen. De kennis en capaciteit ten behoeve van deze werkzaamheden wordt deels ingehuurd bij de gemeenten. Hiervoor zijn met gemeenten dienstverleningsovereenkomsten gesloten. Met de komst van de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) zullen de werkzaamheden vanaf 2013 door de RUD's uitgevoerd worden. De vergunningverlening is in 2011 achtergebleven op de inschatting waardoor een verschil zichtbaar is tussen 2011 en 2012. Met name door de economische crisis stellen veel bedrijven uitbreidingen of wijzigingen binnen hun bedrijf uit. (vergunningverlening is vraaggestuurd).

Toelichting op 03.03 Vergunningverlening WABO Natuur

Zie uitleg hierboven. Dit onderdeel betreft vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het gaat zowel om separate Nbwet-vergunningen, verklaringen van geen bedenkingen (vvgb's), interne adviezen voor een omgevingsvergunning (provincie is Wabo-bevoegd gezag) en meldingen in het kader van de verordening stikstof. In verband met ontwikkelingen op dit terrein (Natuurbeschermingswet, uitspraak van de RvS, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en de verordening Stikstof en Natura 2000) is een inschatting van het aantal, moeilijk te maken. De Natuurbeschermingswet is zonder PAS moeilijk uitvoerbaar. PS zijn in 2012 geïnformeerd over de problematiek incl. de financiële gevolgen, waarbij een aantal scenario's uitgewerkt is.

Kostendekkenheid

De baten uit de leges zijn in de begroting 2013 verwerkt bij de in de tabel aangegeven productgroepen.

De Provinciewet en de Europese Dienstenrichtlijn van de EU bepalen dat de opbrengsten uit de leges niet hoger mogen zijn dan de daarmee samenhangende kosten. Kruis-subsidiering tussen de afzonderlijke legesheffingen is slechts zeer beperkt toegestaan.

In onderstaande tabel is de vergelijking tussen kosten en opbrengsten opgenomen.

Legesopbrengsten afgezet tegen de kosten				Bedragen x € 1.000
	Loonkosten	Materiële kosten	Totale kosten	Leges opbrengst 2013
	(a)	(b)	(a+b)	
grondwater onttrekking	136	14	150	168
Ontgrondingen	377	90	467	250
wabo vpa	940	125	1.065	1.061
wabo natuur en recreatie	2.977	125	3.111	657
leges verkeer en vervoer	313	pm	313	82
Totale kosten en totale opbrengsten			5.107	2.218

De begrote inkomsten uit de leges zijn met uitzondering van de leges grondwateronttrekking lager dan de kosten die de provincie maakt. Bij de najaarsbrief (bestuursrapportage) volgt voor de leges grondwateronttrekking een aanpassing van de begroting.

Toelichting op WABO

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de legesopbrengsten voor WABO natuur en recreatie niet kostendekkend zijn. De legestarieven en de wenselijkheid deze al dan niet aan te passen dienen integraal te worden gezien in het licht van de (on)uitvoerbaarheid van de Natuurbeschermingswet. Hierover zijn PS geïnformeerd.

Paragraaf 3

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding	155
I Beleidsrisico's	156
II Bedrijfsrisico's	158
III Risicobeeld en Weerstandscapaciteit	161

Risico-inventarisatie en afdekking

bedragen x € 1.000	Risico-aandeel provincie	Percentage af te dekken	Benodigde dekking a	Aanwezige dekking begroting b	Restrisico binnen Risicores. c=a-b	Toelichting
rubrieken 1 t/m 6				Res. Ontwbedr.		
1. Financieel belang en risico's i.r.t. verbonden partijen						Zie paragraaf 6 Verbonden partijen
1.1 balanswaarde deelnemingen / aandelen (bijlage 9a)	56.417	100%	56.417	10.742	45.675	deelnemingen Park Aviolanda en Oss LSP afgedekt in Reserve ontwikkelbedrijf
1.2 niet volgestort aandelenkapitaal	570	100%	570	0	570	betreft € 556.000 Eindhoven Airport en € 14.000 NV Waterschapsbank
1.3 vordering op de Verkoop Vennootschap BV i.r.t. RWE	135.644	100%	135.644	135.644	0	dekking d.m.v. Voorziening escrow (zie toelichting balans)
1.4 aandeelhouderslening Enexis (zie bijlage 9c)	416.179	0%	0	0	0	in 2012 is € 138,7 miljoen op de aandeelhouderslening afgelost
2. Leningen en overige kapitaalverstrekkingen						
2.1 verstrekte geldleningen (bijlage 9c)	102.903	divers	37.595	3.535	34.060	inclusief voorziening MKB-leningen ad € 3,5 mln
2.2 kapitaalverstrekkingen (overige) verbonden partijen (bijlage 9d)	11.600	100%	11.600	0	11.600	betreft Biobased investeringsfonds en Green chemistry campus Bergen op Zoom
3. Waarborgen en garanties						
3.1 gewaarborgde geldleningen aan zorgcentra (bijlage 13a)	2.349	0%	0	0	0	resterende gewaarborgde leningen
3.2 gewaarborgde geldleningen aan groenfondsen (bijlage 13b)	14.148	10%	1.415	1.415	0	totaal gemeenschappelijke leningen € 108,0 mln w.v. aandeel Brabant 13,1%
3.3 overige garantieverplichtingen (bijlage 13c)	-	divers	62.849	45.855	16.994	zie afzonderlijke toelichtingen bijlage 13c
4. Majeure projecten en overige beleidsrisico's						Zie desbetreffende programma's
a claims rond megastallen landbouwonwikkelingsgebieden	9.600	100%	9.600	0	9.600	oorspronkelijke €15 mln minus € 5,4 mln aan afdrachten
b Ecologische hoofdstructuur (EHS) voorfinanciering	86.000	0%	0	0	0	kredieten bij voorjaarsnota en najaarsbrief 2010 van resp. € 70 mln en € 16 mln
c Samen investeren BrabantStad, overprogrammering	17.900	100%	17.900	0	17.900	volgens verplichtingenstand per medio 2012
d Provinciaal waterplan (PWP), overprogrammering	5.367	100%	5.367	0	5.367	
e OP-Zuid Oost-Brabant	3.700	50%	1.850	0	1.850	zie desbetreffende toelichting
f PPS A59	0	0%	0	0	0	risico's afgedekt in pps-contract
g 1 projecten/beleidsrisico's ontwikkelbedrijf	10.482	100%	10.482	10.482	0	afdekking tot 100% in Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 6)
g 2 overig krediet ontwikkelbedrijf € 125 mln	-	-	21.678	21.678	0	zie paragraaf 6 grondbeleid/ontwikkelbedrijf
h uitwerking economisch programma Brabant (PS 18/12)	-	-	7.250	0	7.250	toevoeging van € 7,25 mln (excl. € 5 mln voor BHB) t.l.v. Stelpost bestuursakkoord t.b.v. uitwerking thema's a) MKB en ondernemerschap, b) Ruimte voor bedrijvigheid, c) Topsectoren en d) Campusontwikkeling (i.r.t. provinciaal ontwikkelbedrijf)
5. Bedrijfsrisico's en overige financiële risico's						
a risico's reguliere begr.uitvoering en bedrijfsvoering (3%-norm)	11.000	100%	11.000	0	11.000	buffer 3% netto begrotingsomvang wordt gereserveerd voor bedrijfsrisico's
b BTW-verplichting	16.000	100%	16.000	0	16.000	zie toelichting balans in jaarrekening 2011
c herstel milieuschade brand Chemie-Pack / Moerdijk	-	-	-	-	-	kosten bodemsanering zijn functioneel geraamd t.l.v. Risicoreserve
d Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)	-	-	6.500	0	6.500	risicoreservering i.a.v. voorstel bij jaarrekening voor aparte reserve
6. Risico's i.r.t. treasurybeleid						Zie paragraaf 5 Treasury
dividend- en renterisico's	-	-	20.000	20.000	0	in 2011 is voor de financieringsrisico's een dividend- en rentereserve ingesteld
totaal (rest)-risico's exclusief pm	-	-	433.716	249.351	184.366	
normering op 80%-niveau	-	-	-	-	0,80 x	
	-	-	-	-	147.492	
volume Risicoreserve	-	-	-	-	150.705	
saldo	-	-	-	-	3.212	
	-	-	-	-		normniveau risico's op 80% omdat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen
	-	-	-	-		volume per 1-1-2013 € 160,2 mln minus geraamde onttrekkingen 2013-2017 voor
	-	-	-	-		kosten bodemsanering Chemie-Pack

Inleiding

Het weerstandsvermogen brengt tot uitdrukking in hoeverre de provincie in staat is financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en/of bezuinigingen. In het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) wordt het weerstandsvermogen gedefinieerd als de verhouding tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en voorzieningen waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten te dekken;
- b. alle risico's waarvoor geen (dekkings-)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Deze paragraaf brengt in beeld wat de belangrijkste risico's zijn en hoe we daarmee omgaan. Daarbij richten we ons hoofdzakelijk op de uitgavenkant van de begroting. Risico's m.b.t. de inkomstenontwikkelingen, zoals bezuinigingen door het Rijk en het verloop van de belastinginkomsten blijven hier buiten beschouwing en komen aan bod in de budgettaire nota's (voorjaarsnota en de bij de begroting behorende najaarsbrief).

Deze risicoparagraaf vormt een dwarsdoorsnede. Voor diverse toelichtingen wordt verwezen naar de onderliggende begrotingsbijlagen (9 en 13) en naar de paragrafen m.b.t. de treasury (paragraaf 5), verbonden partijen (paragraaf 6) en grondbeleid / ontwikkelbedrijf (paragraaf 6).

De uitgangspunten voor het risicobeleid zijn in 2004 vastgelegd. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen twee typen risico's:

- I. beleidsrisico's zijn de risico's die door Provinciale Staten uitdrukkelijk zijn aanvaard – en overwogen – als consequenties van bepaald functioneel beleid, waarbij tevens en tegelijk de dekking dient te worden aangewezen;
- II. bedrijfsrisico's zijn alle risico's die zijn verbonden aan de jaarlijkse reguliere begrotingsuitvoering en bedrijfsvoering.

Voor zover risico's zich voordoen en niet worden afgedekt d.m.v. voorzieningen of verzekeringen, dienen deze te worden gedekt uit (in volgorde):

1. specifiek met het beleid gemoeide (meerjarige) begrotingsbudgetten;
2. desbetreffende (bestemmings-)reserves;
- 3a. beleidsrisico's uit de Risicoreserve en/of specifieke risicoafdekkingen (*);
- 3b. bedrijfsrisico's uit het genormeerde gedeelte binnen de Risicoreserve (**).

Op het moment dat de provincie een risico loopt dat niet binnen de reguliere begroting (1 en 2) kan worden opgevangen, dan zal de Risicoreserve (3) moeten worden aangesproken. Op enig moment zal de reserve weer moeten worden aangevuld. Hiervoor zijn geen regels gesteld, maar zal gehandeld moeten worden naar de financiële situatie van dat moment.

*) Twee specifieke risicoafdekkingen naast de Risicoreserve zijn de Dividend- en rentereserve en de Reserve ontwikkelbedrijf (voorheen Reserve grondbank).

- De Dividend- en rentereserve staat ten dienste van de treasuryfunctie c.q. financieringsbeleid (zie paragraaf 5).
- De Reserve ontwikkelbedrijf (in 2008 ingesteld onder de naam grondbank) staat ten dienste van het provinciale Ontwikkelbedrijf dat zich bezig houdt met het verwerven, beheren en verkopen van vastgoed en gronden ten behoeve van het provinciale ruimtelijk beleid (zie paragraaf 6). Deze reserve wordt tevens ingezet voor de risicoafdekking van het maatregelenpakket kredietcrisis uit 2009.

**) Voor de afdekking van de reguliere bedrijfsrisico's werd tot voor kort binnen de Algemene reserve een buffer aangehouden van 3% van onze netto exploitatieomvang. Deze buffer is overgebracht naar de Risicoreserve.

I. Beleidsrisico's (rubrieken 1 t/m 4)

Onze dekkingsregels t.a.v. beleidsrisico's komen in hoofdlijnen erop neer dat:

- deelname in aandelenkapitaal voor 100% wordt afgedekt;
- garanties en achtergestelde leningen in beginsel voor 50% worden afgedekt;
- in geval van samenwerking met en/of afhankelijkheid van derden of van markt-omstandigheden wordt uitgegaan van een zekere risicokans;
- m.b.t. het eigen provinciaal beleid een risicokans van 0% wordt aangehouden.

Navolgend wordt een toelichting gegeven op de beleidsrisico's (onderverdeeld in de rubrieken 1 t/m 4).

1. Financieel belang en risico's in relatie tot verbonden partijen / deelnemingen

Omdat aan deelnemingen per definitie risico's zijn verbonden (risicodragend kapitaal) zijn/worden alle deelnemingen volledig afgedekt. De risicokans wordt zodoende op 100% gesteld. Valt een deelneming om, dan heeft dat geen gevolgen voor onze lopende begroting. Wij zullen bezien of dit percentage gehandhaafd moet blijven of dat wellicht kan worden volstaan met een lagere risicokans c.q. risiconorm.

Kapitaalverstrekkingen aan NV's, BV's en CV's worden aangemerkt als financiële vaste activa. In de toelichting op de balans worden de verkrijgingswaarden vermeld (nominale waarde plus eventuele extra storting c.q. agio) of een inmiddels lagere (geactualiseerde) waardering. De handelwijze is als volgt:

- deelnemingen die in het verleden ten laste zijn gebracht van de exploitatie worden op de balans als pm opgenomen;
- met ingang van 2007 worden nieuwe deelnemingen (volledig) afgedekt binnen de Risicoreserve (tegenover het vast actief staat zodoende aan de passivakant een risicoreservering).

Een overzicht van de provinciale deelnemingen wordt gegeven in bijlage 9a, met een nadere toelichting in bijlage 9b en de paragraaf Verbonden partijen (paragraaf 6). Het totaal van nominale waarden plus agio bedraagt € 117,8 mln. Hiervan is € 56,4 mln opgenomen op de balans, waarvan € 45,7 mln is afgedekt in de Risicoreserve en € 10,7 mln in de Reserve ontwikkelbedrijf.

Bij de jaarrekening 2011 zijn de deelnemingen in BHB en Agro&Co afgewaardeerd met respectievelijk € 3,0 mln en € 0,8 mln ten laste van de Risicoreserve. De deelneming in Aviолanda is afgewaardeerd met € 1,0 mln ten laste van de Reserve ontwikkelbedrijf.

Overige risico's m.b.t. verbonden partijen betreffen de vordering op RWE, een aandeelhouderslening aan Enexis en het Fonds nazorg stortplaatsen. Korthedshalve wordt verwezen naar de paragrafen Treasury (paragraaf 5) en Verbonden partijen (paragraaf 6). Het risico m.b.t. nazorg stortplaatsen wordt toegelicht in rubriek 5.

In december 2011 hebben PS (PS 62/11) ingestemd met de deelneming van € 4,5 mln in Oss Life Sciences Park BV. Deze deelneming wordt volledig afgedekt binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 6).

2. Leningen en overige kapitaalverstrekkingen

Voor een overzicht van de door de provincie verstrekte geldleningen en kapitaalverstrekkingen wordt korthedshalve verwezen naar bijlage 9c en d. In die bijlagen worden ook de desbetreffende risico's vermeld.

3. Waarborgen en garanties

De bijlagen 13a, 13b en 13c bij de Begroting 2013 geven een overzicht van de door de provincie gewaarborgde geldleningen en garantieverplichtingen. Voor zover hieraan risico's zijn verbonden, worden deze meegenomen in de onderhavige paragraaf en afgedekt binnen de Risicoreserve.

3.1 De garanties op aangegane leningen in de gezondheidszorg die zijn afgegeven in de periode 1960-1985 belopen nog € 2,3 mln (bijlage 13a). Het merendeel van deze garanties is al overgedragen aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

3.2 De gewaarborgde geldleningen van het Groenfonds belopen in totaal € 108,0 mln (bijlage 13b) waarvan circa € 14,1 mln (13,1%) voor rekening komt van de provincie Noord-Brabant. Het risico betreft de hoofdsom en rentelasten over de door het Groenfonds afgesloten leningen. Het restrisico is per saldo nihil omdat bij faillissement van het Groenfonds in de provinciale begroting het jaarlijkse bedrag aan het Groenfonds van € 1,5 mln wegvalt. Dit budget is dan beschikbaar om de gegarandeerde rente en aflossingen te dekken.

3.3 Begrotingbijlage 13c geeft een opsomming van de overige garantieverlichtingen, waaronder die met betrekking tot de stimulering van de woningbouw en de financiering van de 1^e en 2^e tranche sloopvergoedingen in het kader van het ruimte-voor-ruimte beleid. De hiermee samenhangende risico's worden voor een groot deel afgedekt door de Reserve ontwikkelbedrijf en komen voor het overige ten laste van de Risicoreserve.

4. Majeure projecten en overige beleidsrisico's (4a t/m 4i)

4a) Naar aanleiding van het Burgerinitiatief "Megastallen Nee" en reagerend op de uitbraak van de Q-koorts epidemie, is het ruimtelijk beleid m.b.t. de intensieve veehouderij aangepast. Hierdoor zijn de ontwikkelingsmogelijkheden van de Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) veranderd. Uit een inventarisatie blijkt dat gemeenten en agrarisch ondernemers schadeclaims willen indienen voor de kosten die zij gemaakt hebben binnen de kaders die golden vóór maart 2010. Het risico hierop is ingeschat op € 15 mln. Hieraan is inmiddels € 5,4 mln onttrokken, zodat technisch gezien nog een reservering blijft staan van € 9,6 mln.

4b) In februari 2012 hebben PS ingestemd met het deelakkoord Natuur. Hierin staat aangegeven hoe het Rijk de komende jaren verder wil gaan met (de realisatie van) de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het Rijk neemt daarbij alleen nog verantwoordelijkheid voor het deel van de EHS waar Europese verplichtingen op rusten, zoals Natura2000 gebieden, in casu de zgn. Rijks-EHS. PS hebben de ambitie uitgesproken de oorspronkelijke EHS geheel te willen realiseren, dus ook de provinciale EHS.

De voorraad EHS-grond in exploitatie zoals opgenomen in de jaarrekening 2011 (voorraad onderhanden werk € 77 mln) is in zijn geheel opgenomen in de Peilrapportage 2010 (= jaarlijkse ILG-verantwoording aan Rijk). Prijsrisico op deze gronden ligt bij het Rijk zolang de provincie voldoet aan haar inspanningsverplichting. De realisatie van de ontwikkelopgave uit het onderhandelingsakkoord vindt plaats volgens het grond voor grondprincipe (toekomstige aankoop nationale EHS wordt gefinancierd uit de verkoop van de voorraad gronden). Daarbij is de verdeling van deze ontwikkelopgave tussen de provincies gebaseerd op de peilrapportage en op de beoordeling van alle provinciale grondposities en de restantopgave voor de rijks-EHS door de Commissie Jansen. Deze commissie is ingesteld door het IPO en geeft een nagenoeg bindend advies voor alle partijen. De uitkomst van dit advies is nog niet bekend.

Verder heeft de provincie voorgefinancierd in het kader van de extra impuls EHS (onderdeel bouwgronden niet in exploitatie € 69 mln, oorspronkelijk krediet € 86 mln). Voor deze extra impuls geldt dat een deel van de gronden zal kunnen landen in de rijks-EHS, te bekostigen via het grond-voor-grondprincipe. Voor de provinciale EHS zal een keuze gemaakt moeten worden om deze zelf te bekostigen of te verkopen. EHS-gronden worden doorgeleverd tegen historische aanschafprijs met bijkomende kosten. In de nota Brabant Uitnodigend Groen is het voorstel gedaan hiervoor een bedrag van € 119 mln uit te trekken (PS 50/12). De ruilgronden zullen vervreemd moeten worden, dan wel worden ingezet bij ruilingen ten behoeve van EHS-verwerving. Prijsrisico ligt hierbij bij de provincie. De huidige prijsontwikkeling van ruilgronden is stabiel/licht stijgend; echter op de aangekochte ruilbedrijven loopt de provincie een groter risico. De ruilbedrijven zijn afgewaardeerd naar een verwachte lagere verkoopwaarde. In onze begroting zijn de rentekosten voor de voorfinanciering afgedekt tot en met 2014.

De vraag welk deel onder de rijks-EHS kan worden gebracht, welk deel aan de provinciale EHS wordt toegevoegd en welk deel anderszins vervreemd moet worden, is afhankelijk van de uitkomsten van de uitwerking van het deelakkoord Natuur (oktober 2012) en van de daaropvolgende besluitvorming in het najaar 2012.

4c) Bij het programma Samen investeren in BrabantStad is een overprogrammering afgesproken van 20%, voor in totaal € 88 mln. De steden hebben tot 1 januari 2011 de tijd gehad om hun projecten op te starten. De projecten dienen uiterlijk 31 december 2013 te zijn afgerond, d.w.z. dat alle geplande prestaties op die datum zijn behaald en dat alle uitgaven ook zijn betaald (voor zover hierover geen andere afspraken zijn gemaakt). Op basis van de beschikkingen wordt het volume aan overprogrammering per 1 maart 2012 becijferd op € 17,9 mln.

4d) Bij de vaststelling van het provinciaal waterplan (PWP) hebben de Staten hun fiat gegeven aan een beperkte overprogrammering. Dit omdat ambities vaak niet volledig uitgevoerd kunnen worden, bijvoorbeeld door vertraging in grondaankopen, vergunningaanvragen of slechte weersomstandigheden. Het totale uitvoeringsprogramma is geraamd op € 109 mln, waarvan circa € 103,6 mln gedekt is voor de periode 2010-2015.

4e) Bij het programma OP-Zuid, dat gefinancierd wordt met EFRO-middelen, is sprake van € 3,7 mln aan overcommittering. Dit was nodig gezien het grote aantal aanvragen van

bedrijven op het gebied van innovatie. De dekking is gevonden door het inzetten van middelen uit het maatregelenpakket, onderdeel R&D kenniswerkers, dat hiermee in lijn is. Voor dit doel is € 1,85 mln in de Risicoreserve gestort.

Met Provinciale Staten is afgesproken om geen nieuwe vormen van overprogrammering toe te staan en de huidige overprogrammering in te lopen. In de tussentijd worden de risico's afgedekt in de Risicoreserve (Samen Investeren en PWP 100%, OP-Zuid 50%).

4f) In 2006 is de onderhoudsfase (15 jaar) van de PPS-A59 van start gegaan. In deze fase is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de weg. Risico's van de provincie betreffen o.a. niet verhaalbare en niet aan de opdrachtnemer verwijtbare schade groter dan € 1 mln, indexeringsverschil tussen inkomsten en uitgaven, renteverschuif tussen de begrote rekenrente van 5% en de actuele provinciale rekenrente. Mogelijke financiële gevolgen van optredende risico's waarvoor de provincie verantwoordelijk is, komen ten laste van het risicofonds PPS A59 (onderdeel vooruitontvangen bijdragen van derden).

De stand van zaken is aldus:

- Door een vervroegde afrekening ad € 107,4 mln van het Rijk is het indexeringsrisico over dit deel komen te vervallen.
- Voor de resterende onderhoudsperiode is afgesproken dat het Rijk jaarlijks € 1 mln (prijspeil 2011) betaalt voor het beheer en onderhoud van de weg. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met de in de oorspronkelijke overeenkomst gehanteerde index (IBOI). Het indexeringsrisico over het onderhoudsdeel blijft gehandhaafd.
- Binnen het projectbudget is een financiële buffer van € 6,6 mln beschikbaar om resterende risico's op te vangen. Een eventueel positief saldo na afloop van het project in 2021 wordt aan de algemene middelen toegevoegd.

4g) Beleidsrisico's m.b.t. de projecten die worden uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf worden becijferd op € 10,5 mln en afgedekt binnen de Reserve ontwikkelbedrijf. Tot de projecten behoren o.a.: Logistiekpark Moerdijk, KVL-Oisterwijk, complex Dongecentrale en diverse kleinere projecten.

Oorspronkelijk is aan het Ontwikkelbedrijf een krediet meegegeven van € 235 mln. Hiervan resteert nog een vrij gedeelte van € 125 mln. Voor de eventuele risico's die

samenhangen met de vervolgprogrammering is binnen de Reserve ontwikkelbedrijf nog een buffer aanwezig van € 21,7 mln.

4h) Vooruitlopend op de uitwerking van het economisch programma Brabant (PS 18/12) is alvast een bedrag van € 7,25 mln overgebracht van de stelpost bestuursakkoord naar de Risicoreserve.

II. Bedrijfsrisico's en overige financiële risico's (rubrieken 5 en 6)

Bedrijfsrisico's zijn inherent aan onze beleidsuitvoering en bedrijfsvoering en kunnen sterk uiteenlopen. Voor zover al een complete opsomming mogelijk is, biedt dat echter weinig meerwaarde. Binnen de planning & control-cyclus wordt de vinger aan de pols gehouden en wordt geprobeerd tijdig adequate maatregelen te treffen in het geval zich financiële knelpunten voordoen. De Staten worden daarover geïnformeerd via de financiële nota's en bestuursrapportages. Binnen dit begrotingskader beperken we ons tot de aanduiding van vier hoofdcategorieën en enkele actuele risicofactoren:

- A. juridische en procesrisico's;
- B. risico's voortvloeiend uit rijksbeleid en wetgeving;
- C. risico's voortvloeiend uit samenwerking met derden (voor zover niet meegenomen bij rubriek 1);
- D. overige financiële risico's.

Voor de afdekking van de risico's behorend tot rubriek A wordt binnen de Risicoreserve een buffer aangehouden van 3% van onze netto structurele exploitatieomvang. We gaan hierbij uit van de gemiddelde exploitatie-omvang 2012-2015, verminderd met stortingen in reserves, doeluitkeringen en geschoond voor incidentele lasten. Redenen hiervoor zijn dat mutaties in reserves niet tot de lasten en/of baten worden gerekend (vandaar een aftrek), dat kortingen op doeluitkeringen evenredig worden vertaald in beleidsombuigingen (dus per definitie geen risico opleveren) en dat op incidentele posten geen structureel beroep kan worden gedaan (geen structureel dekkingsmiddel). Zodoende blijft een volume over van gemiddeld € 365 mln. De 3%-norm leidt tot een buffer van afgerond € 11 mln die is ondergebracht bij de Risicoreserve.

Voor de risico's in de rubrieken B en C zijn veelal specifieke voorzieningen getroffen. De

overige financiële risico's uit rubriek D krijgen een afzonderlijke plaats in de Risicoreserve.

A. Juridische en procesrisico's

a) Risico's in het kader van juridische procedures

Met juridische procedures worden de civielrechtelijke procedures bedoeld waar de provincie als partij bij betrokken is. Het betreft zowel gevallen waarin de provincie door derden in een juridische procedure wordt betrokken (dagvaarding, aansprakelijkheidsstelling, derdenbeslag etc.) als gevallen waarbij de provincie zelf jegens derden een juridische procedure start (aansprakelijkheidsstelling, dagvaarding, faillissementsaanvraag etc.). In veel juridische procedures is de inschakeling van externe juridische deskundigheid verplicht. Het financiële risico is moeilijk van te voren in te schatten. De kosten voor (verplichte) externe juridische bijstand, alsmede proceskosten, kunnen naarmate de procedure vordert fors oplopen. De begrotingspost kent daardoor een fluctuerend verloop. Kleine bijstellingen kunnen op de reguliere marap-momenten plaatsvinden op basis van uitputting en inschatting van lopende procedures. Bij eventuele forse overschrijdingen die niet opgevangen kunnen worden binnen de productgroep, zal zo nodig de risicobuffer worden aangesproken.

b) Risico's in het kader van aansprakelijkheid

Risico's die de provincie loopt in de vorm van aansprakelijkstellingen door derden zijn enerzijds gelegen in civielrechtelijke schadeclaims, waarbij valt te denken aan aansprakelijkheid uit hoofde van contract, uit onrechtmatige daad. Anderzijds is het risico gelegen in de bestuursrechtelijke schadeclaims die door derden tegen de provincie worden ingediend. Het kan daarbij gaan om wettelijke schadevergoedingen (bijvoorbeeld de Onteigeningswet), wettelijke nadeelcompensatie (art. 49 WRO, art. 15.20 Wm en art. 3:4 Awb) of schadeclaims op basis van een door de bestuursrechter vernietigd besluit. De trend dat in aanbestedingen de provincie in kort geding gedagvaard wordt door de partij die de aanbesteding niet heeft gewonnen, heeft zich gestabiliseerd.

c) Risico's i.r.t. verzekeringen

Sinds 2007 is de provincie niet meer verzekerd voor de aansprakelijkheid en is dus vanaf dat moment eigen risicodragers geworden. Omdat de verhouding tussen de explosief stijgende premie en de maximaal verzekerde sommen gecombineerd met een hoog eigen risico steeds verder uit balans raakte, was het continueren van de aansprakelijkheidsverzekering financieel niet meer verantwoord. Ook juridisch zaten er de nodige haken en

ogen aan de verzekering. Zo dekte de verzekering niet alle schadegevallen. Belangrijkste uitsluitingen waren: bewust in strijd met de wet genomen beslissingen, schade in verband met rechtmatige overheidsdaad (planschade en nadeelcompensatie), schade veroorzaakt door niet nagekomen toezeggingen, schade samenhangend met privaatrechtelijke overeenkomsten. Bovendien vielen de schades die voortvloeien uit bodemsaneringsprojecten niet onder de algemene aansprakelijkheidsverzekering. Daartoe wordt nog steeds per project een zogenaamde CAR (construction all risk)-verzekering afgesloten.

B. Risico's voortvloeiend uit rijksbeleid en wetgeving

Leemtetwet bodembescherming

In 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer in werking getreden. Op grond van deze wet zijn de provincies eindverantwoordelijk voor de nazorg van de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen werden of worden gestort. Nazorg betreft het eeuwigdurend voortzetten van milieubescherming op een stortplaats nadat deze formeel door het bevoegd gezag gesloten is verklaard. De provincies hebben de bevoegdheid om aan vergunninghouders van stortplaatsen bij belastingverordening een nazorgheffing op te leggen ter dekking van de kosten van de nazorgwerkzaamheden. Deze gelden stromen in een provinciaal nazorgfonds waaruit alle nazorgwerkzaamheden worden betaald. In 1999 is door Provinciale Staten een verordening vastgesteld en in 2004 herzien. Aan de uitvoering van de Nazorgregeling kleven voor de provincie verschillende risico's in termen van rendement, kostenontwikkeling, aansprakelijkheid, etc.

Openbaar vervoer

In 2006 zijn de OV-concessies aanbesteed voor de periode 2007 t/m 2014. Eén van de uitgangspunten van het programma van eisen (onderdeel van het bestek) is dat de provincie verantwoordelijk is en daarmee het risico draagt van tegenvallende opbrengsten. De opbrengstenbronnen zijn: reizigersopbrengsten (inclusief studentenkaartopbrengsten) en de Brede doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Door adequaat (financieel) concessiebeheer en eventueel te treffen maatregelen zal het risico tot een minimum beperkt worden. Door een opgebouwde risicoreserve binnen de BDU en door jaarlijks een bedrag binnen de BDU te reserveren, worden eventuele financiële tegenvallers opgevangen.

In de vier Brabantse regiotaxiprojecten (Collectief Vraagafhankelijk Vervoer; CVV) is de provincie één van de deelnemende partijen, met een aandeel van tussen 10 en 20%.

Voor het vrije reizigersdeel draagt de provincie het gebruikersrisico: hoe meer (vrije) reizigers gebruik maken van het CVV-systeem, hoe meer de provincie dient te subsidiëren. Door het tariefinstrument en de beschikbare bedragen voor de regiotaxiprojecten uit de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU) wordt het risico beheerst en opgevangen. Begin 2011 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst Regiotaxi 2011–2015 van kracht geworden. Daarin is de samenwerking tussen provincie en regio's op het gebied van CVV geregeld en zijn de financiële risico's verder beperkt.

C. Risico's voortvloeiend uit samenwerking met derden (voor zover niet meegenomen bij de beleidsrisico's).

Stimulus

De provincie is beheerautoriteit voor het operationele programma in het kader van Europese structuurfondsen. Het betreft het zogenaamde doelstelling-2 programma in Zuid-Nederland: OP-Zuid 2007-2013. Stimulus Programmamanagement in Eindhoven is de uitvoeringsorganisatie die daarmee onder de verantwoordelijkheid valt van de provincie. Voor het OP-Zuid programma hebben we een beschikking ontvangen van de Europese Commissie. De provincie draagt formeel de eindverantwoordelijkheid voor de correcte uitvoering van de programma's en daarmee voor de juiste wijze van inzet en afrekening van Europese middelen. De provincie heeft daarnaast als beheersautoriteit met het Rijk en de provincies Limburg en Zeeland convenanten gesloten om een aantal taken en verantwoordelijkheden vast te leggen.

D. Overige financiële risico's

5b) BTW-verplichting

Met de Belastingdienst is er een geschil over de vraag of de provincie m.b.t. de PPS-A59 handelt als ondernemer of als overheid met recht op BTW-compensatie. In deze zaak is in 2008 een vaststellingsovereenkomst gesloten, met als kernpunten:

1. het geschilpunt met de Belastingdienst over de PPS-A59 wordt ter beslechting voorgelegd aan de belastingrechter. In het maximale geval is de provincie € 43 mln verschuldigd. Dit bedrag is reeds afgedekt/verwerkt in de begroting. Een eventueel compromis dan wel een positieve gerechtelijke uitkomst zal leiden tot een voordelig resultaat c.q. afwikkelingsverschil;
2. de Belastingdienst is bij het opleggen van de definitieve aanslagen voor 2003 t/m 2007 uitgegaan van haar standpunt, t.w. overheid als ondernemer. Dit heeft geleid

leidt tot een naheffing en correctie van € 16 mln. Dit bedrag is afgedragen aan de Belastingdienst en afgedekt in de Risicoreserve;

3. de afspraak is dat de provincie haar administratie vanaf 1 januari 2008 voert als ware zij voor PPS A59 BTW-ondernemer. Omdat dit al de praktijk is, wordt er verder (vanaf 2008) geen financieel risico gelopen.

Het geschilpunt is nog niet aanhangig gemaakt bij de rechter, in afwachting van een uitspraak van de Belastingdienst op onze bezwaarschriften. Daarmee is de situatie sinds 2008 ongewijzigd gebleven.

5c) Bodemsanering n.a.v. brand Chemie-Pack Moerdijk.

In het najaar van 2011 is met het Rijk een 50/50-verdeling overeengekomen voor de kosten van de noodzakelijke bodemsanering op Moerdijk. De afspraak is dat de provincie maximaal € 17,5 mln zal bijdragen. Dit bedrag wordt gespreid over 2012-2017 onttrokken aan de Risicoreserve. Het eerder opgenomen risico komt als zodanig te vervallen. Eventuele meerkosten van de bodemsanering worden door het ministerie van I&M gedekt binnen toekomstige bodembudgetten.

5d) Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)

In de financiële begroting, onderdeel arbeidskostengerelateerde verplichtingen, is aangegeven dat rekening moet worden gehouden met pensioen- en wachtgeldverplichtingen van voormalig gedeputeerden. Voor de komende 10 jaar worden de kosten becijferd op circa € 6,5 mln. Hiervoor wordt nu alvast een risicoreservering opgenomen. Bij de jaarrekening 2012 zal een voorstel worden gedaan hiervoor een aparte reserve te vormen, inclusief een voorstel voor de jaarlijkse voeding daarvan.

6. Risico's in relatie tot treasury

Treasury omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen. De treasury-functie richt zich als zodanig op de financiële vermogenswaarden, geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze aspecten komen aan de orde in paragraaf 5. De risico's in relatie tot de treasuryfunctie worden onder meer afgedekt door de Dividend- en rentereserve van € 20 mln.

III. Risicobeeld en weerstandscapaciteit

De weging en afdekking van risico's verloopt in vier stappen:

- Het totaal van de (rest-)risico's van de rubrieken 1 t/m 6 (beleidsrisico's en bedrijfsrisico's) bedraagt € 184,3 mln. In deze optelling zijn de risico's afzonderlijk gewogen. Zie tabel risico-inventarisatie en afdekking, kolom c.
- De tweede weging betreft het totaal van de risico's. De kans dat alle risico's zich gelijktijdig in volle omvang voordoen, is klein. In dat verband heeft de Zuidelijke Rekenkamer aanbevolen om uit te gaan van een bepaald normpercentage waarmee de risico's moeten worden afgedekt. Dit percentage hebben wij in een eerder stadium bepaald op 80%. Dit brengt het reële volume van (rest-)risico's op € 147,5 mln.
- De derde weging betreft de verhouding tussen de gekwantificeerde omvang van de risico's en de (direct) beschikbare weerstandscapaciteit in de vorm van de Risicoreserve. Het reële volume van de Risicoreserve komt uit op € 150,7 mln (begroot volume per 1-1-2013 € 160,2 mln minus € 9,5 mln aan geraamde onttrekkingen i.v.m. afwikkeling Moerdijk). Het saldo komt dan rekentechnisch uit op € 3,2 mln voordelig.
- Als de nood aan de man komt en de Risicoreserve (financieel-technische weerstandscapaciteit) een onvoldoende buffer biedt, dan zal naar andere oplossingen moeten worden gezocht (politiek-bestuurlijke weerstandscapaciteit). Hierbij staan de volgende wegen open:
 - ombuigingen/herprioriteringen binnen de exploitatiebegroting (incidenteel en/of structureel). Dit zou echter ten koste gaan van bestaand beleid;
 - aanwending bestemmingreserves (incidenteel), anders dan voor een bestemming die eerder voor ogen stond. Gezien de vastgelegde bestemmingen en bestedingen is de vrije ruimte echter nihil;
 - aanwending van het eigen vermogen (incidenteel), wat echter in conflict is met onze uitgangspunten;
 - belastingverhoging, binnen de grenzen van een nog onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit staat voor het verschil tussen het aantal opcenten Motorrijtuigenbelasting (tarief 2012: 72,9 opcenten) en het wettelijk maximum (in 2012 105 opcenten) vermenigvuldigd met de opbrengst per (extra) opcent (circa € 3 mln per opcent). Dit correspondeert met een theoretische en structurele meeropbrengst van ruim € 100 mln op jaarbasis (zie ook paragraaf 2 provinciale heffingen). De politieke vrije zoom is echter nihil

omdat in het bestuursakkoord is afgesproken het opcententarief alleen aan te passen voor de inflatoire ontwikkeling; de opcenten Motorrijtuigenbelasting worden niet autonoom verhoogd;

- gebruik van de post onvoorzien. Deze post is bedoeld voor de afdekking van onvoorziene incidentele uitgaven, voor zover hiermee in de begroting nog geen rekening is gehouden. De post onvoorzien kent een structureel niveau van afgerond € 1,3 mln.

Feitelijk zijn alleen de twee laatste punten aan te merken als mogelijke dekkingsmiddelen. Opgeteld bij de omvang van de Risicoreserve vormt dit de politiek-bestuurlijke weerstandscapaciteit.

Tabel weerstandscapaciteit (stand september 2012)

Bedragen x € mln		Financieel-technische weerstandscapaciteit	Politiek-bestuurlijke weerstandscapaciteit
a.	Risicoreserve (netto)	150,7	150,7
b1.	Reserve grondbank, compartiment risico stimulering woningbouw	39,4	39,4
b2	Reserve grondbank, compartiment risico ontwikkelbedrijf	49,4	49,4
Subtotaal incidenteel		239,5	239,5
c.	Onbenutte belastingcapaciteit	100,0	-
d.	Post onvoorzien	1,3	1,3
Totaal op jaarbasis		340,8	240,8

Paragraaf 4

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud kapitaalgoederen

Onderhoud wegen

Portefeuillehouder:

R.A.C. van Heugten

Wat wil de provincie bereiken?

De provincie Noord-Brabant heeft een wegennet in beheer en onderhoud met een totale weglengte van 561 km (1 februari 2012). Dat wegennet verkeert in goede staat; er is geen sprake van achterstallig onderhoud. De provincie wil haar wegen in goede staat houden zodat daarvan op veilige wijze gebruik gemaakt kan worden en de vlotte doorstroming van het verkeer zoveel mogelijk wordt gewaarborgd, waarbij het milieu en de leefbaarheid van de omgeving in acht worden genomen. Dat wil de provincie bereiken door planmatig onderhoud, dat op een veilige, klantgerichte, milieuvriendelijke, integrale en kostenbewuste wijze wordt uitgevoerd.

De zorgplicht die de provincie voor haar wegen heeft, is vastgelegd in de Wegenwet en de Wegenverkeerswet, terwijl daarnaast het provinciaal beleid op het gebied van Verkeer en Vervoer daarvoor leidend is. De provincie verricht het onderhoud aan haar wegen en de daarbij horende voorzieningen conform het operationele beleidskader "Wegen voor bereikbaarheid" dat op 21 september 2010 door Gedeputeerde Staten is vastgesteld. Maatschappelijk effecten: goede doorstroming van verkeer, verbeterde bereikbaarheid, verbetering verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Doelstellingen (afgeleid uit beleidsdocumenten en nota's)	Uiterlijk gerealiseerd	Naam Nota	PS/nr Cie/nr
1 Goed functionerende infrastructuurnetwerken voor personen- en goederenvervoer. (strategisch doel uit PVVP)	2020	Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan	PS 53/06
2 Verbetering van de veiligheid (Verkeersveiligheid, sociale veiligheid, en externe veiligheid). (strategisch doel uit PVVP)	2020	Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan	PS 53/06

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Onderhoud omvat het uitvoeren van preventieve en correctieve maatregelen om een object gedurende de levensduur in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf vastgesteld kwaliteitsniveau), zodat het object naar behoren kan functioneren en een bepaalde representativiteit behoudt. Het betreft het onderhoud van verhardingen van rijbanen en fietspaden, kunstwerken (viaducten, tunnels, bruggen, en duikers), verkeersvoorzieningen (verkeersregelinstallaties, openbare verlichting, pompen, elektronische snelheidbeheersingssysteem, bebording, geleiderails, bewegwijzering), en groenvoorzieningen.

In het operationele beleidskader "Wegen voor bereikbaarheid" wordt nadruk gelegd op het dienen van de belangen die met het provinciaal wegennet verbonden zijn. Door te sturen aan de hand van het relatieve gewicht van die belangen wordt de weg geopend

naar onderhoudsstrategieën waarbij de belangrijkste wegen met het uitvoeren van onderhoudsmaatregelen voorrang krijgen boven minder belangrijke wegen, het zogenoemde belanggestuurd onderhoud. Hiermee wordt differentiatie in de onderhoudstoestand van de provinciale wegen toegestaan, vanzelfsprekend binnen de wettelijke normen voor veiligheid en leefbaarheid. In 2011 is een start gemaakt met de toepassing van de bedoelde onderhoudsstrategieën. Op basis van de gekwantificeerde belangen en het beleid geformuleerd in "Wegen voor bereikbaarheid" worden beheerplannen, onderhoudsplannen en onderhoudsbestekken opgesteld en uitgevoerd, waarbij de volgende speerpunten gelden:

Speerpunt wetten: Onderhoudshandelingen die voortkomen uit wettelijke verplichtingen worden altijd uitgevoerd.

Speerpunt veilig werken: Aannemers en medewerkers worden contractueel verplicht te werken conform de Arbo-wet, (Arbo: arbeidsomstandigheden) het Arbo-besluit en Arbo-regelingen. Verkeersmaatregelen worden uitgevoerd conform de vigerende CROW-publicaties waaronder 96, 96a en 96b. Alternatieve veiliger werkwijzen voor inspecties en onderhoudswerkzaamheden worden gestimuleerd. (CROW: Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek).

Speerpunt belanggestuurd onderhoud: De provincie past belanggestuurd onderhoud toe omdat daarmee beter de belangen gediend zijn en omdat het beter aansluit bij de provinciale (mobiliteits)doelstellingen en regelstrategieën van de GGA*-gebieden (GGA:Gebiedsgerichte aanpak).

Speerpunt preventieve maatregelen: De provincie neemt maatregelen voor het terugdringen van te snelle slijtage van de provinciale wegen veroorzaakt door onder andere te zware aslasten. Daardoor zal minder onderhoud aan de wegen nodig zijn. Dit komt de mobiliteit ten goede. Preventief onderhoud wordt uitgevoerd indien de vervangingswaarde van het object hoog is of indien de belangen bij het functioneren van het object groot zijn.

Speerpunt Mobiliteit, Veiligheid en Leefbaarheid: Na de wettelijke verplichtingen en randvoorwaarden rond veiligheid en milieu staan de onderhoudswerkzaamheden vooral ten dienste aan de mobiliteit en economie. Vervolgens komen in aflopende prioriteit aanvullende maatregelen rond veiligheid en leefbaarheid (milieu) aan bod. Onderhoudsactiviteiten worden op die prioriteitsvolgorde afgestemd.

Speerpunt onderhoudscriteria en -normen: Onderhoudscriteria en -normen worden per onderhoudsthema vastgesteld. Hierbij wordt aangesloten bij nationaal geaccepteerde richtlijnen. Indien deze niet beschikbaar zijn wordt aangesloten op wat in de praktijk gangbaar is.

Speerpunt energiebesparing: De provincie voert bij onderhoudswerken een energiebeleid dat gericht is op zuinig en bewust energiegebruik.

Om de beoogde effecten te bereiken onderneemt de provincie de volgende activiteiten:

a. Betere doorstroming.

De provincie plant de onderhoudswerkzaamheden slim en voert deze integraal en afgestemd op de omgeving uit. Daardoor wordt verkeershinder verminderd.

In de onderhoudsbestekken wordt het gebruik van duurzame materialen voorgeschreven. Toepassing daarvan resulteert in een lagere frequentie van onderhoudswerkzaamheden.

Informatieverzameling over -overbelaste- assen van vrachtverkeer wordt verbeterd om inzicht te verkrijgen over de omvang van dit probleem. Het doel is om uiteindelijk schade door te zware aslasten terug te dringen, waardoor minder vaak onderhoud aan wegdek en kunstwerken nodig is. In 2012 is een eerste versie van het verkeersplatform voor vrachtverkeer gereedgekomen. In dit platform worden gegevens van vrachtverkeer verzameld (gewichten, aslasten, routes, soort vracht, tijdstippen e.d.) waarmee het beleid en onderhoud rond het thema vrachtverkeer en wegen aangescherpt kan worden.

b. Toename verkeersveiligheid.

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk gebundeld, waardoor niet alleen minder vaak werkzaamheden op de wegen worden uitgevoerd, maar ook minder verkeersmaatregelen nodig zijn, hetgeen een positief effect heeft op de verkeersveiligheid.

Essentiële Herkenbaarheidskenmerken (= nieuwe wegbelijning) worden via onderhoudsprojecten op de wegen aangebracht. Daardoor ontstaat een uniform en rustiger wegbeeld met als resultaat een afname van het aantal verkeersongelukken. In 2011 was 64% van de provinciale wegen voorzien van deze nieuwe wegmarkeringen; in 2012 is dat naar verwachting 70%. De streefwaarde in 2013 ligt op 75% oplopend naar 90% in 2016.

Naleving van arbo-wetten, -reglementen en -richtlijnen wordt in de onderhoudsbestekken voorgeschreven. Ongelukken bij onderhoudswerkzaamheden worden daarmee zoveel mogelijk voorkomen.

c. Verbetering van milieu en leefbaarheid.

Milieuvriendelijke werkmethoden en het gebruik van biologisch afbreekbare middelen bij de uitvoering van het onderhoud worden in de onderhoudscontracten voorgeschreven, en ecologische doelstellingen worden in het onderhoudsbeleid geïntegreerd. (Toepassing van biologische middelen en biologisch geteeld plantmateriaal, terugdringen fijn stof en stikstofdioxide-uitstoot, bijdrage aan realiseren

van Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit). In het Milieumanagementsysteem is deze werkmethode geborgd.

Om geluidsbelasting te verminderen vindt waar nodig en mogelijk, toepassing plaats van stille deklagen.

Energiezuinige werkmethode en duurzame materialen zoals aluminium (licht)masten, belijningen van thermoplast en betonnen wegen met asfaltdeklaag worden toegepast.

In de Dynamische beleidsagenda zijn per tactisch doel prestatie- en effectindicatoren opgenomen. Deze hebben ook betrekking op het volgen van de effectiviteit van het onderhoudsbeleid. In het kader van de begroting wordt hier gekozen voor vermelding van de indicatoren die de grootste invloed hebben op de kosten, en een directe relatie hebben met de weggebruiker. Het gaat dan om de onderhoudstoestand van de weg, de onderhoudstoestand van de fietspaden en de onderhoudstoestand van verkeersregelinstallaties (VRI).

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1.1 / 2.1	Waarborgen van een veilig en robuust wegennet (T7)	Percentage van de rijbaanverhardingen dat aan onderhoud toe is. Maximaal 8,5%	7%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	
1.2 / 2.2	Waarborgen van een veilig en robuust wegennet (T7)	Percentage van de fietspadverhardingen dat aan onderhoud toe is. Maximaal 8,5% (*)	17%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%	
1.3 / 2.3	Waarborgen van een veilig en robuust wegennet (T7)	Percentage van de VRI-installaties dat aan onderhoud toe is (levensduur 15 jaar). Maximaal 7%.	1%	4%	4%	5%	6%	7%	

Toelichting

De vermelding dat een wegvak aan onderhoud toe is, betekent niet dat sprake is van achterstallig onderhoud. Het geeft slechts aan, dat het wegvak voor planmatig onderhoud aan de beurt is (binnen een termijn van 2 jaar). Achterstallig onderhoud wordt te allen tijde voorkomen door direct maatregelen te treffen.

De vermelde indicatoren vormen de (deel)resultanten van de inspanningen op het gebied van onderhoud, beheer, reconstructie, vervanging en nieuwbouw van de provinciale

wegen. Die activiteiten worden veelal via geïntegreerde, meerjarige, contracten uitgevoerd. Het koppelen van exacte kredieten aan deze indicatoren is daardoor niet goed mogelijk. Wel kan de hierna volgende specificatie naar taakgebied worden gegeven.

(*) De streefwaarde is aangepast van 5% naar 8,5% omdat bij nadere analyse van de verhardingsgegevens van de fietspaden de eis van 5% onrealistisch blijkt.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016
Dagelijks onderhoud wegen c.a.	8.009	7.573	7.493	7.411	7.077	7.194
Operationeel beheer wegen en verkeer	538	289	293	298	302	307
Tactisch beheer wegen en verkeer	1.084	2.006	2.034	2.066	2.099	2.131
Overige uitgaven wegenbeheer	33	34	34	35	35	36
Totaal	9.664	9.902	9.854	9.810	9.513	9.668

Toelichting

Op de uitgaven voor het onderhoud van de provinciale wegen wordt ingevolge de Agenda van Brabant een korting toegepast die tot en met 2015 oploopt tot een bedrag van €2 mln per jaar. Om dat te kunnen realiseren is het ambitieniveau voor de onderhoudskwaliteit in het nieuwe meerjarige prestatiecontract verlaagd van het huidige niveau 'hoog' naar niveau 'basis'. Hiermede blijft de onderhoudstoestand van de wegen overigens ten volle voldoen aan de daaraan te stellen eisen.

Onderhoud provinciale gebouwen en installaties

Portefeuillehouder: L.W.L. Pauli

Wat wil de provincie bereiken?

Het provinciehuis aan de Brabantlaan biedt onderdak aan het provinciaal bestuur en het ambtelijk apparaat. De provincie streeft naar een schone, open en transparante werkplek met een flexibele invulling.

Het onderhoud van de provinciale gebouwen en installaties is erop gericht de bestaande voorzieningen op een doelmatige en veilige manier in stand te houden.

Onderhoudsboeken

Het naar verwachting benodigde onderhoud is vastgelegd in meerjarenplanningen, de zogenaamde onderhoudsboeken. De meerjarenplanningen bevatten een inschatting van het beoogde onderhoud op basis van vermoedelijke levensduur van onderdelen, een inschatting van de benodigde uitvoeringstijd, eigen ervaringen en de verwachte kosten van materialen en lonen. In 2012 zijn de onderhoudsboeken (2012-2017) geactualiseerd.

Onderhoudsboek hoofdgebouw en onderhoudsboek nieuwbouw

Het onderhoud voor 2013 bestaat voor een belangrijk deel uit onderhoudscontracten met een uitvoeringscyclus van één jaar (bijvoorbeeld onderhoud van de liftinstallaties).

Met het voltooiën van een onvoorziene renovatie van de gevelplaten van het provinciehuis en het uitgesteld onderhoud aan de gevel van de nieuwbouw in 2012 is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Realisatie huisvestingsconcept provinciehuis

Een veranderende en krimpende organisatie heeft ook consequenties voor de huisvesting. Deze zal afgestemd moeten zijn op het nieuwe profiel van de provinciale organisatie waarbij het gebouw als ontmoetingsplek geldt voor allerlei activiteiten passend bij onze

nieuwe rollen. Met de goedkeuring van een investeringsaanvraag door PS is een startsein gegeven voor de realisatie van het innovatief en flexibele huisvestingsconcept.

De geschetste ontwikkelingen van het provinciehuis hebben ook hun weerslag op de reguliere onderhoudsactiviteiten. De in 2012 geactualiseerde onderhoudsboeken hoofdgebouw en nieuwbouw zijn hierop afgestemd.

Onderhoudsboek museum

Het Noordbrabants Museum aan de Verwerstraat te 's-Hertogenbosch is provinciaal eigendom. De Provincie verhuurt ruimten in het complex aan de Stichting Noordbrabants Museum, het Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch SM's, de Stichting Erfgoed Brabant en een beperkt aantal marktpartijen. De ombouw van het museumcomplex in combinatie met een aantal panden in de Waterstraat is eind 2012 nagenoeg afgerond. Er is een Stichting Museumkwartier in oprichting die het gebouwbeheer over zal nemen. Het groot onderhoud blijft onder regie van de provincie.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

		Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
Nr.	Beleidsprestaties								
1	Uitvoeren meerjaren onderhoudsplan	onderhoudsboek	Onderhoudsplan uitgevoerd	Uitgevoerd confrom planning	Uitgevoerd confrom planning	Verbouwing PH	Verbouwing PH		

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening	Raming				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Provinciehuis	1.947	1.799	1.815	1.844	1.694	1.722
Noordbrabants museum	286	290	290	290	290	290
Totaal uitgaven	2.233	2.089	2.105	2.134	1.984	2.012

Toelichting

Toelichting: Per 2012 is een bezuiniging (€ 180.000) op het onderhoud doorgevoerd door enkele gerichte keuzes. Met ingang van 2015 moet het effect van het flexibele huisvestingsconcept op het onderhoud (€ 180.000) zichtbaar worden door het afstoten / verhuren van de nieuwbouw.

Onderhoud vaarwegen

Portefeuillehouder: J.J.C. van den Hout

Wat wil de provincie bereiken?

De uitvoering van de (beheer) maatregelen aan provinciale vaarwegen zoals de Mark, de Dintel, de Roosendaalsche en Steenbergsche Vliet, de Roode Vaart en het Mark Vlietkanaal is gemandateerd aan het Waterschap Brabantse Delta. De onderhoudstoestand van deze vaarwegen is goed. De provincie voert zelf geen

beleidsprestaties i.c. werkzaamheden uit aan de vaarwegen. De provincie draagt 50% bij in de kosten van onderhoud en 100% in de kosten van het vaarwegverkeer. De juridische basis van de mandatering is gebaseerd op de financiële overeenkomst inzake het vaarwegbeheer provincie Noord-Brabant en waterschap Brabantse Delta.2010. In het kader van de Agenda van Brabant hebben GS besloten om met ingang van 2012 de onderhoudsbijdrage met 25% naar beneden bij te stellen. De onderhoudsbijdrage aan het waterschap wordt jaarlijks geïndexeerd.

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Nr.	Beleidsprestaties	Indicator	2011 realisatie	2012 streefwaarde	2013 streefwaarde	2014 streefwaarde	2015 streefwaarde	2016 streefwaarde	begr.2013 bedrag x € 1.000
1	Nautisch- & vaarweg beheer en onderhoud (gemandateerd aan Waterschap Brabantse Delta)	Percentage onderhoud conform bestuursafpraak	100%	100%	100%	100%	100%	100%	1.313

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2011	Raming 2012	2013	2014	2015	2016
Onderhoudsbijdrage aan waterschap	1.429	1.533	1.313	1.336	1.359	1.383
Lasten	1.429	1.533	1.313	1.336	1.359	1.383

Paragraaf 5

Treasury

Portefeuillehouder:

R.A.C. van Heugten

Inleiding

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de daaraan verbonden risico's. De doelstellingen van treasury richten zich op toegang tot vermogensmarkten, beheersing van risico's, minimaliseren van kosten en optimaliseren van rendementen.

De uitvoering van het treasurybeleid wordt, naast de door de rijksoverheid vastgestelde wet- en regelgeving, zoals Provinciewet, Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen, zoals Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), bepaald door de Financiële beleids- en beheersverordening provincie Noord-Brabant, de [Verordening treasury](#) Noord-Brabant, de hierop gebaseerde uitvoeringsregels voor GS in het Treasurystatuut en het beleggingsmandaat.

De financiële resultaten van de treasury komen in de begroting tot uitdrukking bij het algemeen financieel beleid in het onderdeel algemene dekkingsmiddelen.

Treasury beheer

De komende jaren zal het belang van de treasuryfunctie toenemen. De oorzaak hiervan is gelegen in de verwachting dat de [Wet Houdbare overheidsfinanciën \(HOF\)](#) in de loop van 2013 wordt vastgesteld, waardoor de Rijksoverheid de mogelijkheid krijgt om strakker te sturen op het EMU-saldo van 3%. Overschrijding van het maximaal toegestane EMU-saldo kan leiden tot een korting op de bijdrage uit het provinciefonds. Daarnaast wil het Rijk vanaf 1-1-2014 de EMU-schuld statistisch verlagen door het verplicht stellen van schatkistbankieren voor decentrale overheden. Voor beide geldt overigens dat wij anticiperen op de huidige kabinetsstandpunten en dat wij, waar dat mogelijk is, de voor de provincie negatieve gevolgen daarvan zoveel mogelijk trachten te mitigeren. De eerstkomende jaren verwachten wij, op basis van de huidige voorstellen,

geen ingrijpende negatieve effecten bij de invoering van verplicht schatkistbankieren. De bestaande lange termijn obligatieportefeuilles kunnen namelijk in stand blijven. Pas bij de in de tijd geleidelijke aflossing van de obligaties moeten de vrijkomende middelen in de schatkist worden gestort. Voor de provincie Noord-Brabant is dat van 2016 tot 2028. Indien schatkistbankieren verplicht wordt, kunnen zich marktomstandigheden voordoen waarbij het zinvol is tussentijds obligaties te verkopen en de vrijkomende bedragen te beleggen in de Nederlandse schatkist. Hiervoor is aanpassing van onze interne regelgeving nodig (Verordening Treasury). In dat geval zullen daarvoor in 2013 voorstellen aan Provinciale Staten worden gedaan.

Uiteraard zien wij met grote belangstelling uit naar het nieuwe regeerakkoord na de verkiezingen van 12 september 2012.

De ingezette (rijks)bezuinigingen zullen direct en indirect effect hebben op de ontwikkeling van de kasstromen.

Voor het beheer van het vermogen zijn twee vermogensbeheerders en een bewaarbank aangesteld. De beleggingen zijn gesplitst in een immunisatieportefeuille en een investeringsagenda-portefeuille. De inkomsten uit de verkoop van de aandelen Essent zijn belegd met als uitgangspunt 'buy and hold'. De opbrengsten uit de beleggingen van de immunisatieportefeuille dienen voldoende te zijn om jaarlijks (eeuwigdurend) het wegvallende dividend van Essent te compenseren, zo mogelijk inclusief inflatie. De middelen in de investeringsagenda zijn belegd op basis van het uitgangspunt dat deze in een periode van 15 jaar worden ingezet. Op basis van de lange termijn liquiditeitsprognose wordt een beleggingsmix (beleggingscategorieën in hoofdlijnen) opgesteld. Uitgangspunt is ook hierbij prudentie, oftewel minimalisatie van de risico's door voldoende kwaliteit en [spreiding van partijen en door looptijden](#) af te stemmen op de liquiditeitsbehoefte. Dit alles binnen de kaders van de wet Fido en de Ruddo.

Treasury Jaarplan

Begin 2012 is het Treasury Jaarplan 2012 opgesteld dat is gebaseerd op de definitieve begroting voor het komende kalenderjaar en de meerjarenraming (2013-2016). In het bijzonder is in het plan aandacht besteed aan de effecten van de begroting en de meerjarenraming op de korte- en lange termijn liquiditeitsprognose en de ontwikkeling van de op te bouwen beleggingsportefeuille.

In 2013 zullen de volgende thema's een belangrijke rol spelen op het gebied van treasury:

- Consequenties van verplicht schatkistbankieren bij vrijvallende beleggingen, afgestemd op de liquiditeitsbehoefte van de provincie;
- Verwerken van overige consequenties van verplicht schatkistbankieren in financieel beleid en beheer;
- Opstellen van een (meerjarige) liquiditeitsbegroting mede ten behoeve van het monitoren van het toegestane EMU-saldo voor de provincie;
- Actief blijven volgen van de vaak turbulente ontwikkelingen op de kapitaalmarkt en de risico's die hierdoor zouden kunnen ontstaan voor de provincie;
- De financiële consequenties van de uitwerking van het bij de Voorjaarsnota 2012 geformuleerde beleid ten aanzien van fondsvorming;
- In 2012 zijn bij de jaarrekening middelen beschikbaar gekomen in de indexatiereserve. Afhankelijk van de voortgang van verplicht schatkistbankieren wordt afgewogen of er begonnen kan worden met de opbouw van een indexatieportefeuille;
- In 2012 zullen de eerste obligaties vrijvallen met betrekking tot de investeringsagenda voor een bedrag van € 22,8 miljoen, deze worden ingezet ter dekking van de geplande uitgaven;
- Monitoren van de doelstellingen bij de immunisatieportefeuille en de investeringsagendaportefeuille. Wij verwachten dat deze in 2013 zullen worden bereikt.

Beleid en beheersing van risico's

Het Treasurystatuut geeft de risico's aan die intern beheerst moeten worden: markt- (waaronder rente- en valutarisico), krediet- en liquiditeitsrisico's. Voor elk risico geven we aan hoe de provincie hier mee omgaat.

Rente risico's – Wettelijke verplichtingen

De Wet Fido, die met ingang van 1 januari 2001 in werking is getreden, stelt twee concrete normen aan het financieringsbeleid van de provincie, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet – kortlopende schulden

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag dat de provincie maximaal als gemiddelde netto-vlootende schuld per kwartaal mag hebben. Dat bedrag is een percentage van de jaarlijkse begroting. Voor de provincies is dat percentage vastgesteld op 7,0%. Voor 2013 bedraagt de kasgeldlimiet van de provincie 7,0% van € 1.165,5 miljoen. Dit komt neer op € 81,6 miljoen (afgerond). De afgelopen jaren hebben wij ruimschoots voldaan aan deze limiet en omdat er in 2013 geen sprake zal zijn van een netto vlootende schuld zal dit in 2013 ook het geval zijn.

Renterisiconorm – langlopende schulden

Het renterisico op langlopende schulden mag de wettelijke renterisiconorm niet overschrijden. De grondslag van de renterisiconorm is het begrotingstotaal en vastgesteld op 20%. Deze norm is voor 2013 niet relevant voor de provincie aangezien alle opgenomen geldleningen in 2013 worden afgelost (€ 1,2 miljoen) en niet voor herfinanciering in aanmerking komen.

Valutarisico's

De valutarisico's (risico's die ontstaan door schommelingen in wisselkoersen) worden uitgesloten doordat alleen uitgezet en belegd wordt in euro.

Kredietrisico's

In het kader van beperking van het kredietrisico, het risico op terugbetaling van de hoofdsom en betaling van de rente, wordt er alleen belegd in vastrentende waarden van financiële ondernemingen en/of landen met minimaal een AAA-rating (door minimaal twee ratingagencies bepaald) of in waardepapier van financiële ondernemingen met een staatsgarantie van een land met een AAA-rating. Dit is strenger dan de regels in de Wet Fido en de Ruddo. In 2011 is de rating van de Rabobank door alle drie de ratingagencies verlaagd van triple A naar AA. De Treasury Committee heeft geadviseerd om de obligaties wel aan te houden, maar uiteraard geen nieuwe (her)beleggingen te

doen in obligaties van de Rabobank. Ook in 2013 worden de beleggingen hier continue op gemonitord en waar nodig wordt actie ondernomen om de risico's te mitigeren. Bij kortlopende uitzettingen (deposito's) hanteren we de regels van de Wet Fido en de Ruddy

Liquiditeitsrisico's

Het liquiditeitsrisico, het kunnen voldoen van de facturen en andere betalingsverplichtingen, minimaliseren wij door de aanwezige liquide middelen zoveel mogelijk af te stemmen op de prognose van ontvangsten en uitgaven. Hiervoor hanteren wij een liquiditeitsplanning. De gelden zijn in zodanige flexibele spaarproducten en deposito's belegd dat er op korte termijn altijd voldoende middelen beschikbaar zijn.

Derivaten

Renteswap

De provincie heeft in juni 2004 een renteswap afgesloten bij de Rabobank ter volledige afdekking van het rente fluctuatierisico dat zich voordeed bij het project PPSA59 (PPS: Publiek-Private Samenwerking). De looptijd van de renteswap is van 1 januari 2006 tot 1 januari 2021. Het project PPS-A59 waarin de provincie samenwerkt met het consortium Poort van Den Bosch heeft tot doel het aanleggen en beheren van een deel van de autosnelweg A59. Het gebruik van een renteswap ter beperking van financiële risico's past binnen de voorwaarden die het treasurystatuut stelt en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft met deze werkwijze ingestemd. Het renterisico is met de renteswap voor de gehele looptijd volledig afgedekt.

Treasury Committee

Het treasury Committee heeft een adviserende rol richting Gedeputeerde Staten.

De samenstelling van het Treasury Committee per medio 2012 is:

- dhr. R.A.C. van Heugten, gedeputeerde Financiën;
- dhr. L.W.L. Pauli, eerste vervanger van gedeputeerde Financiën;
- dhr. T.H.C. Schulp, directeur Middelen en technisch voorzitter;
- mevr. P. Nieuwenhuis – Bruins, directielid Middelen;
- dhr. J.L.M. van Rensen, bureauhoofd Financiën;
- dhr. M.A.P.M. Spijkers, Treasurer en secretaris;
- dhr. B.J. Wittenberg, partner bij Zanders en als adviseur;
- mevr. W. Ong RA, accountant en partner bij PriceWaterhouseCoopers;

Paragraaf 6

Verbonden partijen

Verbonden partijen

Portefeuillehouder:

L.W.L. Pauli (coördinerend portefeuillehouder), Y.C.M.G. de Boer, R.A.C. van Heugten, J.J.C. van den Hout

Visie en beleid ten aanzien van verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de provincie middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de provincie.

De provincie Noord-Brabant kan besluiten om een bestuurlijk en financieel belang te houden in organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang of gericht zijn op het realiseren van publieke doelen die aansluiten bij het provinciaal beleid.

Het beleid ten aanzien van verbonden partijen is uitgewerkt in de [Code "Sturing in Samenwerkingsrelaties"](#) van oktober 2010. Hierin staan ook de overwegingen genoemd om een bestuurlijk en financieel belang aan te gaan, te wijzigen of te beëindigen. In februari 2011 is door PS de [Nota deelnemingen](#) vastgesteld. Hierin is het beleid met betrekking tot deelnemingen geactualiseerd en wordt toegelicht op welke wijze de provincie de publieke belangen in deelnemingen wil behartigen. Ook wordt het samenspel tussen GS en PS met betrekking tot deelnemingen uitgewerkt. In de nota is vastgelegd om vierjaarlijks de gehele deelnemingenportefeuille te evalueren. In juni 2012 zijn de resultaten van de eerste vierjaarlijkse evaluatie aan PS aangeboden ([Evaluatie deelnemingen](#)). Op 2 juni 2006 zijn door Provinciale Staten afspraken over de benoeming van provinciale commissarissen vastgesteld.

Aan de provincie Noord-Brabant verbonden partijen

De verbonden partijen van de provincie Noord-Brabant bestaan uit de provinciale deelnemingen, de gemeenschappelijke regelingen waaraan wordt deelgenomen en publiekrechtelijke rechtspersonen waar sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Het financiële risico van de verbonden partijen is gelijk aan de omvang van de deelneming (zie ook de paragraaf weerstandsvermogen), danwel gelijk aan de (jaarlijkse) bijdrage die de verbonden partij van de provincie ontvangt.

De provincie ontvangt dividend uit de volgende deelnemingen: de Nederlandse Waterschapsbank, de Bank van Nederlandse Gemeenten, Delta NV, Eindhoven Airport NV, Enexis Holding NV en Attero Holding NV. Het ontvangen dividend wordt als algemeen dekkingsmiddel in de begroting opgenomen.

Op 27 mei 2009 hebben GS besloten de aandelen in het commercieel deel van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Op 30 september 2011 is ERH/EPZ aan RWE geleverd. Door een conflict met mede-eigenaar Delta was levering hiervan eerder niet mogelijk. De provincie blijft voor 30,8% aandeelhouder van Enexis, het netwerkbedrijf en Attero Holding NV., het afvalbedrijf. Verder zijn een vijftal bedrijven (SPV's) opgericht, die dienen om verplichtingen die voortvloeien uit de verkoop af te handelen.

Een overzicht van de verbonden partijen van de provincie Noord-Brabant is in de tabel hieronder opgenomen.

Een nadere toelichting per verbonden partij is opgenomen in bijlage 9.

								bedragen x € 1.000	
Deelnemingen		Vestigings- plaats	Aandelen- kapitaal	Nominale waarde	Agio	Gestort	Balans- waarde	Portefeuille	Bestuurlijk belang
1a	Enexis Holding NV	's-Hertogenbosch	30,80%	46.144		46.144	PM	B.Pauli	Stemrecht / Voordrachtsrecht lidmaatschap RvC/lid AHC
1b	CBL Vennootschap BV	's-Hertogenbosch	30,80%	6		6	6	B.Pauli	Stemrecht ≠ lid AHC
1c	Vordering Enexis BV	's-Hertogenbosch	30,80%	6		6	6	B.Pauli	Stemrecht / lid AHC
1d	Verkoop Vennootschap BV	's-Hertogenbosch	30,80%	6		6	6	B.Pauli	Stemrecht / lid AHC
1e	Claim staat vennootschap BV	's-Hertogenbosch	30,80%	6		6	6	B.Pauli	Stemrecht / lid AHC
1f	Attero Holding NV	's-Hertogenbosch	30,80%	PM		PM	PM	B.Pauli	Stemrecht /lid Aandeelhouders commissie/ voordrachtsrecht lid RvC
1g	Publiek Belang Elektriciteitsproductie	's-Hertogenbosch	30,80%	PM		PM	PM	B.Pauli	Stemrecht/ lid AHC
1h	Stichting Essent Sustainability Development	's-Hertogenbosch	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	B.Pauli	B.Pauli is Voorzitter Bestuur
2	NV Brabant Water	's-Hertogenbosch	31,50%	88		88	PM	J.v/d Hout	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC/lid AHC
3	Eindhoven Airport NV	Eindhoven	24,50%	1.112		556	PM	R.van Heugten	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC
5	NV BOM	Tilburg	42,40%	14.087	3.019	17.106	10.000	B.Pauli	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC
6	BV ORR	's-Hertogenbosch	28,00%	8		8	PM	Y.de Boer	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC
6a	CV ORR I	's-Hertogenbosch	27,00%	203		203	PM	Y.de Boer	Stemrecht / Commanditair vennot
6a	CV ORR II	's-Hertogenbosch	27,00%	203		203	PM	Y.de Boer	Stemrecht / Commanditair vennot
7	BV TOM	's-Hertogenbosch	50,00%	9		9	PM	Y.de Boer	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC
7a	CV TOM	's-Hertogenbosch	49,80%	448		448	PM	Y.de Boer	Commanditaire vennoot /stemrecht
8	BV Brabantse herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen	Tilburg	92,00%	62	39.525	39.587	29.175	B.Pauli	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC
9	BV Agro & co kapitaalfonds	Tilburg	33,30%	6	2.327	2.333	1.476	B.Pauli	Stemrecht / voordrachtsrecht Lidmaatschap RvC en investeringscommissie

						bedragen x € 1.000				
Deelnemingen			Vestigings- plaats	Aandelen- kapitaal	Nominale waarde	Agio	Gestort	Balans- waarde	Portefeuille	Bestuurlijk belang
10	Bussiness Park Holding B.V.	Aviolanda	Woensdrecht	60,00%	11	6.477	6.488	5.477	Y.de Boer	Stemrecht
11	NV Waterschapsbank		Den Haag	<0,1%	22		8	PM	R.v.Heugten	Stemrecht
12	NV Bank voor Nederlandse Gemeenten		Den Haag	<0,1%	100		100	PM	R.v.Heugten	Stemrecht
13	Delta NV		Middelburg	0,05%	4		4	PM	B.Pauli	Stemrecht
14	OLSP Vastgoed B.V.		Oss	66,18%	7	4.493	4.500	4.500	B.Pauli	Stemrecht
Totaal					62.538	55.841	117.809	50.652		

Gemeenschappelijke regelingen, verenigingen en stichtingen		Portefeuille	Vestigingsplaats
Havenschap Moerdijk		Y.de Boer	Moerdijk
Stichting Moerdijkse Hoek			Moerdijk
Recreatieschap Nationaal Park de Biesbosch		J. v/d Hout	Den Bosch
Interprovinciaal overleg IPO		Y.de Boer	Den Haag
Zuidelijke Rekenkamer			Eindhoven
INPA Huis van de Nederlandse Provincies			Brussel
Regio West-Brabant		R.v.Heugten	Breda
Kleinschalig collectief vervoer Brabant Noord-oost		R.v.Heugten	Uden
GR Regionale Uitvoeringsdiensten, RUD's		J. v/d Hout	Nader in te vullen
Eind 2012 worden de GR-en ingesteld. Bij najaarbrief wordt PS geïnformeerd)			
Publiekrechtelijke rechtspersoon			
Nazorgfonds		R.v.Heugten	's-Hertogenbosch

Paragraaf 7

Ontwikkelbedrijf en grondbeleid

Grondbeleid

Portefeuillehouder:

Y.C.M.G. de Boer

Wat wil de provincie bereiken?

Grondbeleid is een instrument om provinciaal beleid te realiseren. Actief grondbeleid houdt in dat de provincie zelf gronden (en opstallen) verwerft, beheert, eventueel ontwikkelt en verkoopt. Met het actieve provinciale grondbeleid beoogt de provincie tegen aanvaardbare prijzen tijdig gronden beschikbaar te krijgen voor de realisering van door haar beoogde doelen. Actief grondbeleid voert de provincie reeds jarenlang voor de aanleg van infrastructuur (wegen) en de handhaving en uitbreiding van natuurgebieden (ecologische hoofdstructuur). Daarnaast voert de provincie onder andere actief grondbeleid ten behoeve van de doelstellingen Ruimte voor Ruimte, Ruimte voor de Rivier, campussen en erfgoedcomplexen.

Van passief grondbeleid is sprake als de provincie wel regulerend optreedt ten aanzien van het grondgebruik, maar de aankoop, het beheer en de eventuele exploitatie van de grond overlaat aan private partijen.

Het grondbeleid van de provincie is vastgelegd in de notitie "[Passend en gepast vooruit. Grondbeleid als instrument voor ontwikkelingsgericht handelen](#)" (PS 111/01).

Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Ontwikkelbedrijf

Als gevolg van relevante ontwikkelingen wordt het steeds wenselijker geacht dat de provincie in staat is slagvaardig en met de juiste kennis en competenties op het gebied van integrale gebiedsontwikkeling te opereren. Anders dan voorheen zal het realiseren van ruimtelijk relevante doelen door de provincie niet meer geheel en vrijblijvend aan andere partijen worden overgelaten. Een actieve aanpak vereist een combinatie van het maken van beleid (initieren van planontwikkeling) en het vermogen om het beleid uit te voeren (geld, menskracht en kennis). Een ontwikkelbedrijf is een goed middel om de publieke doelstellingen in de provinciale ruimtelijke ordening te realiseren op basis van een bedrijfseconomisch transparante afweging van alle kosten, opbrengsten en risico's.

In 2010 is het Beheersstatuut Ontwikkelbedrijf door PS vastgesteld. Volgens dit statuut (regel 3.6.1) wordt een voortgangsrapportage opgesteld, waarin de stand van zaken is opgenomen van elk van de door het Ontwikkelbedrijf in exploitatie genomen projecten van de anticiperende en strategische grondverwerving door het Ontwikkelbedrijf. In de voortgangsrapportage wordt een uiteenzetting gegeven van de bestedingen van het Ontwikkelbedrijf ten laste van zijn investeringskrediet (maximaal € 235 miljoen, revolverend) en van de winsten, verliezen en risicovoorzieningen van het Ontwikkelbedrijf, ten gunste respectievelijk ten laste van de Reserve ontwikkelbedrijf (voorheen Reserve grondbank genoemd), onderdeel grondbeleid/ontwikkelbedrijf (maximaal € 49,4 miljoen). De rapportage geeft tevens het Meerjarenperspectief van het Ontwikkelbedrijf aan als bedoeld in regel 3.4.1 van het Beheersstatuut. Twee maal per jaar wordt een rapportage opgesteld en aangeboden aan Provinciale Staten.

De projecten in de portefeuille van het Ontwikkelbedrijf zijn verdeeld in thema's, te weten: Ruimte voor Ruimte, Bedrijventerreinen, Glastuinbouwprojecten, Spoorzones, Revitalisering Landelijk Gebied, Brabantserfgoed en Cultuurhistorische complexen en Campusontwikkelingen. Apart onderdeel binnen de portefeuille zijn de stimuleringsmaatregelen woningbouw. Dit betreffen tijdelijke maatregelen die zullen worden afgebouwd. Naast de uitvoering van projecten beheert het Ontwikkelbedrijf deelnemingen in vennootschappen die tot taak hebben om grondexploitaties en een opstalexploitatie op te zetten en uit te voeren, te weten:

- De Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte CV/BV (ORR) 28%
- De Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij CV/BV (TOM) 50%
- Business Park Aviolanda BV (BPA) 60%
- Life Sciences Park te Oss 62%

Voor een nadere uitwerking hiervan wordt korthedshalve verwezen naar paragraaf 6 van de provinciale begroting (Verbonden Partijen).

In onderstaande tekst wordt per thema het provinciaal belang beschreven.

Ruimte voor Ruimte

Met de aanpak Ruimte voor Ruimte moet de provincie de kosten die worden gemaakt voor de sanering van de intensieve veehouderij, de glastuinbouw in kwetsbare gebieden en voormalige militaire terreinen in de EHS (mob-complexen) terugverdienen met de opbrengsten uit de ontwikkeling van relatief grote woningbouwkavels. De kavels worden ontwikkeld door de ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR). De ORR is een samenwerkingsverband tussen de Provincie, Grontmij, OPP en NIBC. De ORR moet ervoor zorgen dat, nadat het bestemmingsplan dat de Ruimte voor Ruimteontwikkeling mogelijk maakt is vastgesteld, zij kan beschikken over de gronden waarop de kavels kunnen worden ontwikkeld. De deelnemers vertegenwoordigd in de ORR staan het de ORR in beginsel niet toe vooruitlopend op een vastgesteld bestemmingsplan gronden al aan te kopen. Soms kan het om de locatieontwikkeling zeker te stellen toch noodzakelijk zijn om de gronden vooraf te verwerven. Dit kan spelen in situaties waar ook andere marktpartijen de gronden willen verwerven of daar waar de verkopende partij met de verkoop niet wenst te wachten totdat er een vastgesteld bestemmingsplan ligt. In de situaties waar dit speelt kan het Ontwikkelbedrijf een grondpositie innemen, die op het moment dat het bestemmingsplan is vastgesteld aan de ORR wordt overgedragen.

Gezien de huidige woningbouwmarkt is het momenteel lastig kavels in de markt te zetten. Het aantal verkochte kavels neemt de laatste jaren af. De omvang van de voorraad van kavels en inspanning om tot verkoop over te kunnen gaan, vormen constant aandachtspunt in de besprekingen tussen de provincie en de ORR.

Bedrijventerreinen

In de Agenda van Brabant is het verbeteren van het vestigingsklimaat benoemd als een van de drie focusdoelen van de provincie. Het vestigingsklimaat wordt voor een belangrijk deel bepaald door de infrastructuur die beschikbaar is voor bedrijven. Bedrijventerreinen maken deel uit van deze infrastructuur. In Brabant is in totaal 17.000 ha bruto bedrijventerrein aanwezig, dit is circa 3,5% van het totale grondgebied. Vanwege het industriële karakter en de logistiek gunstige ligging heeft Brabant relatief veel bedrijven-terreinen. Circa 20 procent van de totale oppervlakte bedrijventerrein in Nederland is in Brabant te vinden. De daar gevestigde bedrijven bieden werkgelegenheid aan ruim 448.500 werknemers. Dat is 37 procent van de Brabantse werkgelegenheid. Naar verwachting neemt de werkgelegenheid op Brabantse bedrijventerreinen tot 2020 verder

toe. Vanwege de belangrijke betekenis van bedrijventerreinen voor het vestigingsklimaat in Brabant is de planning, programmering en ontwikkeling van bedrijventerreinen dan ook benoemd als een van de provinciale kerntaken.

Glastuinbouwprojecten

De glastuinbouwsector in Noord-Brabant is van belang voor versteviging en verduurzaming van de plattelandseconomie. In Brabant is in totaal circa 1.500 ha netto glas aanwezig, dit is circa 0,3 % van het totale grondgebied. De sector genereert inkomen, bindt kennis aan en biedt specifieke werkgelegenheid. Er manifesteert zich door de schaalvergroting een groeiende behoefte aan technisch, administratief en commercieel (kader)personeel. De verwachting is dat de werkgelegenheid in de glastuinbouw de komende decennia per hectare niet veel zal afnemen. Er zal sprake zijn van verdere productieverhoging en de productiviteit per mensjaar zal door automatisering van werkzaamheden en verbetering van werkomstandigheden stijgen. Automatisering en robotisering zijn ook kansen voor het ontstaan van nieuwe economische dragers. Daar komt nog bij dat ruimtelijk gesproken Noord-Brabant een gunstige positie heeft voor glastuinbouwontwikkeling. Zo is er sprake van een goede geografische ligging ten opzichte van grote bevolkingsconcentraties, een gunstige ligging nabij de mainports Rotterdam en Antwerpen (voor afvoer van producten), de nabijheid van de Greenports Westland en Venlo (met concentraties van verschillende ketenpartijen).

Gezien het belang van de glastuinbouw voor de economie van Noord-Brabant willen wij de verdere ontwikkeling van de glastuinbouw in bepaalde gebieden mogelijk maken. Dit willen we doen door enerzijds het bieden van ruimtelijke mogelijkheden en anderzijds door het stimuleren van innovatie en technologische vernieuwing. Daarnaast willen we de ruimtelijke kwaliteit van Brabant en natuur en landschap versterken. Daarom willen we niet overal glastuinbouw ontwikkelen en de plekken die we daarvoor wel geschikt vinden, dienen duurzaam ingericht te worden.

Spoorzones

Het stimuleren van hoogstedelijke gebieden is onderdeel van de structuurvisie ruimte. De transitie van de sterk verouderde spoorzones wordt in dit verband gezien als een fundamentele kwaliteitsslag die recht doet aan de identiteit van de Brabantse steden. Het provinciaal Ontwikkelbedrijf kan deze ontwikkelingen ondersteunen en mede financieren.

Vanuit het bestuursakkoord 2008-2011 heeft de provincie omvangrijke subsidies verstrekt aan de herstructurering van spoorzones in de grote steden. Deze bedragen zijn als eenmalige subsidie ingezet om de herstructurering van spoorzones voor gemeenten exploitabel te maken. De provinciale bijdragen leiden ertoe dat gemeenten op een nulexploitatie uitkomen.

Door de provincie is geconstateerd dat deze wijze van het beschikbaar stellen van financiële middelen kan betekenen dat gemeenten het project van de herstructurering van spoorzones afsluiten met een positieve exploitatie. Vandaar dat de provincie inmiddels kiest voor een risicodragende participatie, gericht op het minstens terug ontvangen van de verstrekte financiën en daar waar projecten afsluiten met een positieve exploitatie, dat ook naar rato wordt meegedeeld in deze opbrengst.

Revitalisering Landelijk gebied

Voor de uitvoering van de Reconstructie is het van belang om verdere dynamiek in de intensieve veehouderij te krijgen. Om dit te versnellen is het belangrijk voldoende locaties beschikbaar te hebben voor verplaatsters. De Provincie heeft daarom al in 2003 uitgesproken hiervoor actief locaties te willen verwerven. Vanaf 2005 zijn concreet locaties verworven, hoofdzakelijk in de landbouwonwikkelingsgebieden. Hierbij werd gestreefd naar een gezamenlijke grondexploitatie met de gemeenten. Provinciale Staten hebben in maart 2010 besloten géén nieuwvestiging meer toe te staan, behoudens enkele lopende zaken. Hiermee is voor de Provincie de grondslag vervallen om actief locaties te verwerven. De beschikbare geschikte bestaande locaties kunnen door ondernemers op de markt verworven worden, er is geen reden voor tussenkomst door de Provincie. Het ontwikkelbedrijf bouwt haar posities op dit moment marktconform af.

Stimulering woningbouw

Een bijzonder onderdeel binnen het Ontwikkelbedrijf zijn de maatregelen in het kader van de stimulering van de woningbouw. Begin 2009 hebben PS besloten om € 400 miljoen beschikbaar te stellen voor tijdelijke maatregelen om de effecten kredietcrisis te dempen. Hiervan is € 250 miljoen, waarvan € 205 miljoen revolverend, gereserveerd voor het stimuleren van de woningbouw. Ten behoeve van dit project is een krediet van € 45 miljoen afgezonderd (feitelijk € 39,4 mln) van de Reserve ontwikkelbedrijf. De provincie heeft een pakket aan maatregelen ontwikkeld dat uiteenvalt in maatregelen voor de consumenten, waaronder de Brabantse Verkoopgarantie, en maatregelen voor

producenten in de vorm van maatwerkoplossingen zoals leningen, garantstellingen en Brabants Investeringsfondsen ten behoeve van nieuwbouwwoningen. De oorspronkelijke looptijd van de stimuleringsmaatregelen was 2,5 jaar. Na consultatie van de Staten-commissie is besloten de maatregelen voor de stimulering van de woningbouw in een zorgvuldig afbouwtraject af te ronden.

Het contractbeheer van de uitstaande leningen en garanties alsmede het beheer van de opgerichte Brabants Investeringsfondsen voor nieuwbouwwoningen is ondergebracht bij het ontwikkelbedrijf. Ook het beheer en exploitatie van de woningbouwportefeuille die ontstaat door de aankoop van woningen in het kader van de Brabantse Verkoopgarantie valt onder de verantwoordelijkheid van het ontwikkelbedrijf.

Brabants erfgoed, grote erfgoedcomplexen

In de Agenda van Brabant is de ambitie uitgesproken om tot de Europese top van (industriële) kennis- en innovatieregio's te behoren. Om deze ambitie te realiseren zijn vijf investeringsdomeinen benoemd. Eén van deze domeinen is het Brabants mozaïek. Hierbinnen is aandacht voor het bijzondere woon- en leefmilieu in de regio van cruciaal belang. De grote cultuurhistorische complexen in hun unieke regiospecifieke landschappelijke omgeving zijn de dragers van de identiteit van de Brabant Mozaïek.

Deze identiteitsdragere worden door functieverlies bedreigd in hun voortbestaan. De revitalisering van Brabants' cultuurhistorisch en industrieel erfgoed kan een belangrijke impuls vormen om tegemoet te komen aan de vraag naar bijzondere woon- en werkmilieus. Het erfgoed heeft uitstekende meerwaarde voor de kenniseconomie in Noord-Brabant. Landgoederen, kastelen, kloosters, kazernes en fabrieken vormen een aantrekkelijke en ontspannen setting voor vergaderen, ontmoeten en contemplatie.

De provincie draagt door gerichte investeringen bij aan een zorgvuldige herbestemming van dit voor Brabant zo kenmerkende erfgoed.

Campusontwikkelingen

Om innovatieve economische bedrijvigheid in de Brabantse regio te stimuleren zijn broedplaatsen en open innovatie van belang. Campussen hebben specifieke eigenschappen die open innovatie stimuleren. In de Agenda van Brabant is verwoord dat

campusontwikkeling, gekoppeld aan een (boven)regionale agenda, nadrukkelijk kansen biedt om de ambitie van Brabant te realiseren.

In de afgelopen jaren heeft campusontwikkeling in Brabant een vlucht genomen en de provincie Noord-Brabant heeft hier op verschillende manieren een rol in gepakt. Zo heeft de provincie bijgedragen aan de totstandkoming van incubatorgebouwen op de High Tech Campus (Bèta) en het TU/e-terrein (Twining). Bij Aviolanda heeft de provincie een rol gespeeld in de grondverwerving van Fokker en de ontwikkeling van de campus; In het proces 'Sterke regio's' vanuit de FES gelden heeft de provincie bijgedragen aan faciliteiten op de High Tech campus en de Automotive campus. Ook via de programma's Samen Investeren BrabantStad en Samen Investeren West-Brabant zijn campusgelieerde innovatieactiviteiten gefinancierd. Recent heeft de provincie geïnvesteerd in het Life Science Park in Oss (OLSP).

De verzoeken van initiatiefnemers (bedrijven, gemeenten, consortia) die de Provincie blijven bereiken om een rol te spelen in campusontwikkeling versterken de noodzaak om het provinciale belang vorm en inhoud te geven om een zorgvuldig besluitvormingsproces te faciliteren. De provinciale inzet bij campusinitiatieven zal variëren, afhankelijk van bijvoorbeeld het stadium waarin het campusinitiatief zich bevindt, het ontwikkelpotentieel, het onderliggende businessplan, door de maatschappelijke relevantie kan de inzet van de provincie uiteenlopen van het enthousiasmeren en verbinden van partners tot (vergaande) participatie en investeringen.

Overdiepse Polder

Indien noodzakelijk zal in 2013 de gerechtelijke onteigeningsprocedure voor de laatste 'dossiers' worden afgerond. De totale grondverwerving voor de Overdiepse Polder zal in 2014 zijn afgerond.

Infrastructuur

In het meerjaren investeringsprogramma infrastructuur, ruimte en transport (MIRT) wordt aangegeven welke infrastructurele projecten er zullen worden uitgevoerd. Bureau Vastgoed draagt in opdracht van de Directie Economie en Mobiliteit zorg voor de benodigde aankoop van gronden. Afhankelijk van de prioritering binnen het programma MIRT zal voor de volgende wegvakken de grondverwerving in 2013 kunnen worden

afgerond: N260, N261, N264, N277, N279, N283, N617, N639 en de N641. Deze aankopen zullen worden gefinancierd uit de algemene provinciale- en BDU middelen.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Om haar afspraken met betrekking tot de verwerving van EHS in verband met de ILG-bestuursovereenkomst na te kunnen komen verwerft de provincie gronden om deze later door te leveren als EHS gronden aan de terreinbeherende organisaties. De Dienst Landelijk Gebied draagt in opdracht van de provincie zorg voor de aankoop van deze gronden.

In aanvulling op de ILG-middelen hebben PS in 2010 besloten een tijdelijk krediet beschikbaar te stellen om de verwerving van EHS gronden voort te kunnen zetten.

Het jaar 2013 zal beginnen met een analyse en het formuleren van voorstellen voor wat betreft de voortgang van de grondportefeuille EHS. Hierbij zullen de uitkomsten in najaar 2012 van de daadwerkelijke trekkingsrechten voor het verwerven van gronden in het kader van de rijks-EHS in het kader van de IPO-verdeling van trekkingsrechten en de uitkomst van het voorstel aan PS omtrent de vrijmaking van middelen voor de verwerving van de provinciale EHS (Brabant Uitnodigend Groen) uitgangspunt zijn. Deze uitkomsten bepalen in belangrijke mate hoe verder gegaan zal worden met de grondverwerving voor de EHS in Noord-Brabant.

De risico's zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen (beleidsrisico 4b)

Wat mag dat kosten?

- De grondverwerving ten behoeve van programma landelijk gebied wordt gefinancierd uit de budgetten van het provinciaal meerjarenprogramma voor het landelijk gebied en de grondverwerving ten behoeve van de aanleg van provinciale infrastructuur uit de budgetten (algemene- en BDU-middelen) van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT-programma). Voor de Extra Impuls is een tijdelijk krediet beschikbaar gesteld van € 86 mln.
- Voor de investeringen van het Ontwikkelbedrijf is een krediet beschikbaar van maximaal € 235 miljoen; de risico's worden gedekt binnen de Reserve ontwikkelbedrijf. Binnen deze reserve is hiervoor in totaal een ruimte beschikbaar van € 49,4 miljoen.

- Daarnaast worden de risico's voor het stimuleren van de woningbouw binnen de Reserve ontwikkelbedrijf afgedekt. Dit gedeelte heeft een omvang van € 39,4 miljoen (rekening houdend met toekomstige geraamde stortingen in 2012 tot en met 2014).

In onderstaande tabellen is een specificatie van deze risicoafdekkingen opgenomen.

Risico-afdekking ontwikkelbedrijf binnen reserve Grondbank										Bedragen x € 1.000	
Programmabegroting	Thema		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
04 Economie	Bedrijventerreinen	Projecten	6.588	37	37	37	37	37			6.774
		Deelneming	6.242								6.242
02 Ruimte	Glastuinbouw	Garantstelling	6.464								6.464
	Ruimte voor Ruimte	Projecten	174	540	76	76	76	76	51	51	1.118
	Spoorzones	Projecten	299	132	136	139	143	146	150	154	1.299
	RLG	Projecten	92		29						121
	Cultuurhistorisch erfgoed	Projecten	330	180	180	180					870
	Campussen	Deelneming	4.500								4.500
	Overig	Vorbereiding	100	100	100						300
Subtotaal afgedekt			24.788	990	559	432	256	259	201	204	27.689
Subtotaal resterende ruimte voor risicoafdekking											21.678
Totaal beschikbare ruimte voor risicoafdekking											49.367

Risico-afdekking stimulering woningbouw binnen reserve Grondbank			Bedragen x € 1.000	
Programmabegroting	Regeling	Subregeling		
02 Ruimte	Algemene kosten	Inhuur expertise en beheerskosten opkoopregeling	11.449	
	Startersleningen	Beheerskosten	194	
	Waardebescherming		804	
	Opkoopregeling		22.767	
	Maatwerkproducenten	Garantiestellingen	287	
	Maatwerkproducenten	Renteloze leningen	2.490	
	Investeringsfonds		1.400	
Totaal			39.391	

Hierbij is rekening gehouden met toekomstige stortingen over de jaren 2012 t/m 2014 van € 900.000 per jaar.

Financiële begroting

Financiële begroting

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) onderscheidt de programmabegroting als begrotingsdocument van PS en de productenraming als begrotingsdocument voor GS.

Het BBV legt het autorisatieniveau van de begroting op het totaal van de lasten en baten per programma. Provinciale Staten hebben er in 2004 voor gekozen het autorisatieniveau niet te bepalen op programmaniveau maar op het totaal van de lasten en van de baten van de productgroepen die bij die begrotingsprogramma's horen.

Het productgroepniveau vormt daarmee het scharnier tussen de begroting enerzijds en de productenraming anderzijds.

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat de financiële begroting dient te bestaan uit het overzicht van lasten en baten en een uiteenzetting van de financiële positie met daarbij een toelichting die ingaat op a. de belangrijkste verschillen t.o.v. de vorige begroting en b. de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting 2013 en de begroting 2012 zijn toegelicht in de begrotingsprogramma's.

De belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 zijn toegelicht in bijlage 1b.

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd.

Basis

De begroting 2013 bestaat uit de oorspronkelijke ramingen van ongewijzigd beleid met daarbij de ramingen van de doorwerking van PS-besluiten en GS-besluiten t/m 3 juli 2012 aangevuld met de bijstelling van de uitkering provinciefonds op basis van de juni-circulaire.

De basis voor de begroting en de meerjarenraming is het financieel perspectief tot en met de Voorjaarsnota 2012.

De Begroting 2013 en de meerjarenraming 2013-2016 zijn opgebouwd op basis van de meerjarenraming 2012-2015 rekeninghoudend met het financieel perspectief van de Voorjaarsnota 2012.

Indexering

De provinciale meerjarenbegroting wordt jaarlijks bijgesteld voor de nominale ontwikkelingen.

Voor 2013 e.v. gaan we uit van het Centraal Economisch Plan (CEP) zoals in de maand maart gepubliceerd.

In onderstaande tabel zijn de percentages aangegeven voor 2013 e.v. waarmee in de begroting 2013 is rekening gehouden.

De door PS vastgestelde begroting 2012 verandert niet; de indexatie betreft alleen 2013 e.v. De indexering geldt in principe voor alle programma- en subsidiebudgetten die worden gedekt uit de algemene middelen, voor zover althans sprake is van een loondeel en/of prijsdeel.

Financieel-technische uitgangspunten	2012	2013
Rekenrente (gebaseerd op lange renteprognose)	3,5%	3,0%
Prijsontwikkeling	1,75%	1,75%
Loonkostenontwikkeling	1,75%	1,00%
Index bruto overheidsinvesteringen	1,5%	2,0%

Rente

De rekenrente is gebaseerd op de verwachte lange rente of kapitaalmarktrente, zijnde de rente voor langlopend krediet (10-jaarsrente). Deze rente is afgeleid van prognoses van ING, ABN AMRO en de Bank van Nederlandse Gemeenten.

In de jaren 2013 t/m 2016 wordt rekening gehouden met een gelijkblijvend rentepercentage.

Op de reserves wordt - met uitzondering van de reserve ontwikkelbedrijf/grondbank - geen rente bijgeschreven.

Vermogensrendementen zijn afhankelijk van de renteontwikkelingen; de rekenrente werkt door in de prognose van financieringslasten en -opbrengsten.

De provincie hanteert een gesloten rentesysteem waarbij het saldo van de rentekosten en renteinkomsten wordt opgevangen binnen de Dividend- en rentereserve. Zodra het saldo van deze reserve het normniveau van € 20 miljoen overstijgt vindt afroaming plaats ten gunste van de indexatieportefeuille.

Kapitaallasten

In de raming van de kapitaallasten is rekening gehouden met de nieuwe investeringen op grond van het meerjarige investeringsschema zoals opgenomen in de begroting in bijlage 15. De kapitaallasten van deze investeringen voor de jaren 2013 t/m 2016 zijn in de begroting verwerkt.

Formatie

Bij de Agenda van Brabant is vastgesteld dat de provinciale organisatie de komende jaren zal krimpen van 1.390 fte naar 1.000 fte eind 2015. (zie paragraaf bedrijfsvoering)

De structurele formatieomvang van 1.000 fte vanaf 2015 is afgestemd op het structurele takenpakket van de provincie zoals dat ontstaat na de taakafbouw als gevolg van de Agenda van Brabant. Hierbij wordt een deel van de kosten samenhangend met deze 1.000 fte, conform bestendig beleid, doorbelast naar de investeringsbegroting. Referentie daarbij vormt voor ons de norm van 4% die Europa in haar programma's hanteert.

Salariskosten

De structurele salariskosten zijn gebaseerd op de toegestane formatiesterkte op basis van een 36-urige werkweek. In de raming is rekening gehouden met een normatieve onderbezetting van de personeelsformatie van 0%.

De collectieve arbeidsovereenkomst voor de sector provincies loopt tot en met juni 2012. Voor de periode ná juni 2012 was bij de totstandkoming van deze begroting, voor de provincies nog geen CAO overeengekomen.

Algemene dekkingsmiddelen

Provinciefonds

De raming van de uitkering uit het provinciefonds 2013 t/m 2016 is gebaseerd op de cijfers en uitgangspunten van de juni-circulaire 2012.

De uitkering van het provinciefonds volgt de ontwikkeling van de rijksuitgaven (normeringsmethodiek, waarin indirect de algemene loon- en prijsstijgingen doorwerken);

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Conform het uitgangspunt in het bestuursakkoord Tien voor Brabant worden de opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB) niet autonoom verhoogd. Wel heeft een jaarlijkse inflatiecorrectie plaats op basis van CPB-cijfers.

Voor de prijsontwikkeling hanteren we op dit moment een indexpercentage van 1,75% (afgeleid van de CPB-prognoses). Voor 2013 gaan wij uit van een opcententarieff van 74,2 (Opcententarieff 2012: 72,9).

Het opcententarieff wordt in het najaar 2012 vastgesteld.

Investerings

De investeringsbegroting kan worden verdeeld in drie domeinen:

a. een investeringsagenda die oploopt tot circa € 800 mln in relatie tot de Agenda van Brabant en de opbrengst van de aandelen Essent (deze investeringsagenda is gekoppeld aan een spaarreserve, ook wel investeringsportefeuille genoemd)

De eerste tranche van in totaal € 278,9 miljoen is als volgt verdeeld:

- Energietransitie: als kans voor innovatie en duurzaamheid € 71,2 mln (PS 59/10)
- BrabantStad Culturele Hoofdstad: de kunst van het samenleven € 50,0 mln (PS 76/10)
- Olympisch Plan Brabant: versterking sportinfrastructuur € 40,0 mln (PS 77/10)
- Grootchalige cultuurhistorische complexen € 61,5 mln (PS 78/10)
- Landschappen van allure € 56,2 mln (PS 79/10)

b. een investeringsvolume van € 750 mln voor wegeninfrastructuur (op basis van het zogenoemde Spaar- en financieringsfonds wegeninfrastructuur);

c. het reguliere investeringsschema met een jaarvolume van gemiddeld € 50 mln (aan provinciale investeringen die geactiveerd worden en over meerdere jaren worden afgeschreven), voornamelijk provinciale wegen (zie bijlage 15).

In begrotingsprogramma 7 zijn de investeringen van de investeringsagenda en van het Spaar- en investeringsfonds opgenomen.

Van de geactiveerde investeringen uit het reguliere investeringsschema zijn de geraamde kosten van rente en afschrijvingen in de begroting opgenomen. Alle vervangingsinvesteringen van de provincie maken deel uit van het reguliere investeringsschema.

De kapitaallasten voor de investeringen in de infrastructuur zijn onderdeel van programma 5 Mobiliteit. De kapitaallasten van het Noordbrabants museum behoren tot het programma 6 Cultuur en samenleving. De kapitaallasten van het provinciehuis vormen onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering en worden via de toerekening van de apparaatskosten over de programma's in de begroting verdeeld.

Vaste activa

De 3^e Nota Kapitaaldienst vormt de grondslag voor de indeling van de vaste activa en de methodiek van afschrijven. Voor de diverse soorten activa is in die nota zowel de wijze van afschrijven als de afschrijvingstermijn vastgelegd.

In afwijking van 3^e Nota zijn met het PS-besluit bij voorjaarsnota 2010 de geactiveerde bijdragen aan investeringen van derden vervroegd afgeschreven en zullen geen nieuwe investeringsbijdragen aan derden worden geactiveerd.

Onderhoud kapitaalgoederen

De in de begroting opgenomen lasten voor onderhoud van wegen, vaarwegen en provinciale gebouwen zijn gebaseerd op de vigerende onderhoudsplannen. Er is in de begroting geen sprake van achterstallig onderhoud.

Toerekening apparaatskosten

De personeelskosten en de kosten van de ondersteunende activiteiten van de eenheden personeel en organisatie, financiën, communicatie, bestuurlijke en juridische zaken, automatisering en facilitaire dienstverlening worden tot de zogenaamde apparaatskosten gerekend. Deze kosten zijn op basis van de geraamde directe inzet van fte's aan de begrotingsprogramma's toegerekend. (zie begroting 2013 bijlage 3). Tot en met de begroting 2012 vond verdeling van de apparaatskosten naar de programma's plaats op basis van de toegerekende directe en indirecte formatie. Met ingang van de begroting 2013 wordt voor de verdeling van de apparaatskosten afgezien van de indirecte fte's

voor management en ondersteuning en wordt toegerekend op basis van de fte's die voor het primaire proces aan elke programma in de begroting zijn toe te wijzen.

Mutaties in reserves en voorzieningen

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de Algemene reserve en uit de bestemmingsreserves.

Op blz. 192/193 zijn de geraamde stortingen en onttrekkingen van de bestemmingsreserves en de algemene reserve opgenomen. De ramingen zijn gebaseerd op de instellingsbesluiten van de reserves zoals die door PS zijn vastgesteld. PS besluiten over de mutaties in de reserves en kunnen ook een andere bestemming aan de gelden in de reserves geven.

EMU-saldo

Bij de Begroting en Jaarstukken wordt door het Rijk een berekening van het EMU-saldo verlangd. Op deze wijze kan het Rijk het EMU-saldo van de lagere overheden monitoren.

In voorbereiding is de Wet Houdbare Overheids-Financiën (Wet HOF).

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet HOF. Dat betekent een maximaal toegestaan structureel (d.w.z. na correctie voor de conjunctuur) tekort van de collectieve sector (EMU-saldo) van 0,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp). In Brussel staat dit bekend als de 'golden rule'. De grens voor het feitelijk tekort blijft 3 procent bbp. Ook mag de overheidsschuld niet hoger zijn dan 60 procent bbp. Als gevolg van de kredietcrisis en de schulden crisis voldoet Nederland momenteel – net als de meeste andere eurolanden – niet aan deze vereisten.

Omdat ook gemeenten, provincies en waterschappen bijdragen aan het begrotingstekort van de collectieve sector, bepaalt het wetvoorstel dat niet alleen het Rijk maar ook de decentrale overheden zich moeten houden aan de doelstellingen uit het aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact.

Totdat de wet HOF in werking treedt, geldt in 2013 een EMU-tekortnorm van 0,5 procent van het BBP voor de gezamenlijke decentrale overheden geldt (0,38 procent voor gemeenten, 0,07 procent voor provincies en 0,05 procent voor waterschappen). In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 10 mei 2012 is afgesproken dat in 2013 wordt proefgedraaid.

De berekening van het meerjarig EMU-saldo is opgenomen in bijlage 18b. Op grond van de septembercirculaire 2012 bedraagt de zogenaamde individuele referentiewaarde van het EMU-saldo voor Noord-Brabant € 62,998 miljoen.

Herstructurering van de balans

Zoals in de Voorjaarsnota 2012 gemeld is een juiste raming in de tijd van onze uitgaven ten laste van reserves essentieel voor de bepaling van ons EMU-saldo. In samenspraak met de accountant is hier naar gekeken.

In onze huidige manier van werken worden alle verwachte uitgaven ten laste van de bestemmingsreserves, ongeacht of hier een harde verplichting jegens derden onder ligt, op eenzelfde manier geraamd. Dit betekent dat er in de begroting geen inzicht gegeven wordt in de werkelijke bestedingsruimte van de reserves. Daarnaast belasten deze geraamde uitgaven het EMU-saldo negatief. In samenspraak met de accountant is gekeken hoe dit inzicht verbeterd kan worden. Dit heeft geleid tot aanpassingen in de begroting 2012 en 2013 en de meerjarenraming. Deze toekomstige harde verplichtingen zullen in 2012 overgebracht worden naar de balans. De daarmee samenhangende geraamde uitgaven in 2013 e.v. zijn daarom overgebracht naar 2012. Op deze manier ontstaat er inzicht in de bestedingsruimte van de reserves en wordt het EMU-saldo niet onnodig belast.

De commissie Mobiliteit en Financiën is hierover 31 augustus 2012 geïnformeerd.

In totaal is € 244,4 miljoen uit de jaren 2013 t/m 2017 naar voren gehaald en in het begrotingsjaar 2012 tot uitdrukking gebracht. Een specificatie hiervan is opgenomen in bijlage 18a. Tevens is bij elk programma en elke productgroep aangegeven welke aanpassingen i.v.m. deze herstructurering in de begroting zijn doorgevoerd.

De accountant wil van de commissie BBV duidelijkheid hebben over het begrip “onherroepelijke verplichting”. Hoe ruim of hoe strikt moeten verplichtingen worden

geïnterpreteerd. Waarbij de discussie zich met name toespitst op de volgende verplichtingen:

‘juridisch afdwingbare verplichtingen in de vorm van bijvoorbeeld “voorlopig contract”, “intentieovereenkomst” en dergelijke’.

Afgesproken is dat de accountant in overleg met IPO de definitie “onherroepelijke verplichting” voorlegt aan de commissie BBV om een uitspraak te vragen.

Een uitspraak van de commissie BBV kan aanleiding zijn om de aanpassingen van de begroting bij te stellen. Eventuele bijstelling van deze aanpassingen volgt dan bij begrotingswijziging.

Overzicht van lasten baten

In het overzicht van lasten en baten (zie de volgende pagina’s) worden de lasten, de baten en het saldo van de begroting conform artikel 17 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten gerecapituleerd.

Deze bepaling in het BBV is opgenomen om in één overzicht de bedragen van de begroting bij elkaar te zetten zoals die door PS bij de vaststelling van de begroting worden geautoriseerd.

De lasten en baten in dit overzicht sluiten aan bij de overzichten van lasten en baten zoals die bij elk programma en elke productgroep in het programmadeel van de begroting zijn opgenomen.

Een meerjarig gedetailleerd overzicht van de lasten en baten in de begroting uitgewerkt tot op productniveau is opgenomen in bijlage 1a.

Een overzicht op begrotingspostniveau is opgenomen in de productenraming.

Overzicht van lasten en baten begroting 2013		Bedragen x € 1.000		
		Lasten	Baten	Saldo
01	Programma Bestuur			
01.01	Provinciebestuur	8.919	361	-8.559
01.02	Bestuurlijke samenwerking	3.066	554	-2.512
01.03	Interbestuurlijk toezicht	73		-73
	Apparaatskosten	5.959		-5.959
	Totaal programma	<u>18.017</u>	<u>914</u>	<u>-17.103</u>
02	Programma Ruimte			
02.01	Ruimtelijke ontwikkeling	4.395	244	-4.150
02.02	Vitaal platteland	15.684	11.745	-3.939
02.03	Sterk stedelijk netwerk	19.406	3.795	-15.611
	Apparaatskosten	17.745		-17.745
	Totaal programma	<u>57.229</u>	<u>15.784</u>	<u>-41.445</u>
03	Programma Ecologie			
03.01	Water	32.444	21.463	-10.981
03.02	Milieu	57.188	9.244	-47.944
03.03	Natuur en Landschap	52.790	37.909	-14.881
	Apparaatskosten	47.471		-47.471
	Totaal programma	<u>189.893</u>	<u>68.616</u>	<u>-121.277</u>
04	Programma Economie			
04.01	Algemeen economisch beleid	13.569	2.199	-11.369
04.02	Economisch programma Brabant	13.137		-13.137
04.03	Internationalisering en EU-programma's	44.236	43.000	-1.236
	Apparaatskosten	7.383		-7.383
	Totaal programma	<u>78.324</u>	<u>45.199</u>	<u>-33.125</u>
05	Programma Mobiliteit			
05.01	Mobiliteit	30.505	18.721	-11.784
05.02	Openbaar vervoer	139.868	119.276	-20.592
05.03	Infrastructuur/provinciale wegen	116.332	53.444	-62.888
	Apparaatskosten	25.206		-25.206
	Totaal programma	<u>311.911</u>	<u>191.440</u>	<u>-120.471</u>

Overzicht van lasten en baten begroting 2013		Bedragen x €		Saldo
		Lasten	Baten	
06	Programma Cultuur en samenleving			
06.01	Cultuur	32.013	388	-31.625
06.02	Jeugd	193.102	186.518	-6.584
06.03	Samenleving	16.105	2.097	-14.009
06.04	Sociaal cultureel beleid	28.617		-28.617
	Apparaatskosten	10.563		-10.563
	Totaal programma	<u>280.399</u>	<u>189.002</u>	<u>-91.397</u>
07	Programma Investeringsagenda			
07.01	Energietransitie	8.635		-8.635
07.02	Landschappen van allure	250		-250
07.03	Brabantstad Culturele hoofdstad	2.316		-2.316
07.04	Sportplan 2016	4.457		-4.457
07.05	Grote erfgoedcomplexen	250		-250
07.06	Spaar- en financieringsfonds infrastructuur	1.715		-1.715
	Apparaatskosten	8.743		-8.743
	Totaal programma	<u>26.366</u>	<u></u>	<u>-26.366</u>
Algemeen financieel beleid				
31.02	Algemene dekkingsmiddelen	22.857	471.449	448.592
31.03	Onvoorzien	1.308		-1.308
31.03	Stelposten	33.426		-33.426
	Totaal algemeen financieel beleid	<u>57.591</u>	<u>471.449</u>	<u>413.858</u>
	Totaal lasten en baten	<u>1.019.730</u>	<u>982.405</u>	
	Geraamd resultaat vóór bestemming			<u>-37.325</u>
	Storting in reserves	145.727		-145.727
	Onttrekkingen aan reserves		183.052	183.052
	Geraamd resultaat ná bestemming			0

Overzicht geraamde resultaatbestemming per programma

			Bedragen x €
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves			1.000
	Storting	Onttrekking	Saldo mutatie
Programma 1 Bestuur			
Programma 2 Ruimte			
Reserve grondbank	2.142	11.275	9.133
Reserve investeringsbudget landelijk gebied		300	300
Res.cofinanciering Europese programma's		187	187
Programma 3 Ecologie			
Reserve externe veiligheid	3.374	3.374	
Reserve PWP	7.750	8.725	975
Res.decentralisatieuitkering bodem	15.259	13.160	-2.099
Reserve AR voorfinanciering		8.722	8.722
Reserve ISV	8.339	4.000	-4.339
Reserve revitalisering landelijk gebied	6.298	555	-5.742
Reserve investeringsbudget landelijk gebied	5.705	46	-5.660
Reserve luchtkwaliteit			
Programma 4 Economie			
Reserve Bedrijventerreinen	4.008	780	-3.228
Res.cofinanciering Europese programma's	1.000	491	-509
Programma 5 Mobiliteit			
Reserve BMIT	191	3.485	3.293
Reserve Essent balansverkorting		15.455	15.455
Reserve vernieuwing OV		3.021	3.021
Reserve herhuisvesting districten		157	157
Programma 6 Cultuur en samenleving			
Reserve instandhouding onroerend erfgoed	2.277	3.279	1.002
Reserve regionale structuurversterking (Alg.res.)		3.085	3.085
Programma 7 Investeringsagenda			
Reserve Essent Investeringsagenda		15.893	15.893
Reserve spaar en financieringsfonds		1.715	1.715

Overzicht geraamde resultaatbestemming per programma

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	Bedragen x € 1.000		
	Storting	Onttrekking	Saldo mutatie
Algemeen financieel beleid			
Algemene reserve voorfinanciering	888	2.956	2.068
Algemene reserve overhevelingen		23.283	23.283
Algemene reserve doorgeschoven ruimte		21.166	21.166
Res Basisinfrastructuur en duurzame prodmid.	5.765	6.665	900
Reserve Essent immunisatieportefeuille	15.400	17.615	
Reserve Essent investeringsagenda	18.208	5.462	
Reserve Essent indexatieportefeuille	844		
Reserve spaar- en investeringsfonds infra	47.800		
Afroming reserves		4.825	4.825
Risicoreserve	79	3.275	3.196
Reserve uitvoeringsksten agenda van Brabant	400	100	-300
Totaal resultaatbestemming	<u>145.727</u>	<u>183.052</u>	<u>96.501</u>
Totaal lasten en baten	<u>1.019.730</u>	<u>982.405</u>	
Totaal lasten/baten incl.resultaatbestemming	<u>1.165.457</u>	<u>1.165.457</u>	
Geraamd resultaat ná bestemming			<u>0</u>

Financiële positie

Een gezonde financiële positie van de provincie komt in de begroting en meerjarenraming tot uitdrukking in een adequaat weerstandsvermogen en in een sluitende begroting.

Weerstandsvermogen

Voor een toelichting op het weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De weerstandscapaciteit is voldoende om de genormeerde risico's van de provincie op te kunnen vangen.

Sluitende begroting

Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat inzicht wordt gegeven in de incidentele lasten en baten van de begroting. Dat is van belang voor het inzicht in het structureel evenwicht van de begroting.

Voor een juist beeld van dat structurele evenwicht van de budgettaire positie van de provincie worden de incidentele lasten, de incidentele baten en de mutaties in de reserves uit de begrotingscijfers geëlimineerd.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de begroting precies in evenwicht is bij vergelijking van regel A (de lasten + de stortingen in de reserves) met regel B (de baten + de onttrekkingen aan de reserves).

Als de cijfers van de begroting worden gecorrigeerd voor de incidentele componenten (alle mutaties in de reserves en de incidentele lasten en incidentele baten) dan blijkt een meerjarig batig structureel saldo (regel E = D -/- C).

N.B. Incidentele lasten en baten zijn die lasten en baten die niet langer dan drie jaar in de begroting voorkomen. Tot de incidentele lasten wordt ook het nieuw beleid van het bestuursakkoord "Tien voor Brabant" gerekend dat aan alle vier de jaren van het bestuursakkoord is toegerekend. Een gedetailleerd overzicht van de incidentele lasten en baten is in bijlage 14 opgenomen.

Recapitulatie structureel evenwicht	begr.2012	begr.2013	begr.2014	begr.2015	begr.2016
Lasten Programma Bestuur	50.391	18.017	15.004	14.915	14.661
Lasten Programma Ruimte	136.637	57.229	46.715	51.790	20.516
Lasten Programma Ecologie	331.681	189.893	97.130	79.267	66.596
Lasten Programma Economie	123.665	78.324	34.329	28.358	22.870
Lasten Programma Mobiliteit	508.307	311.911	269.865	243.481	249.066
Lasten Programma Cultuur en samenleving	361.589	280.399	267.927	265.294	260.309
LastenProgramma Investeringsagenda	79.090	26.366	27.388	11.600	10.602
Lasten Algemeen financieel beleid	55.715	57.591	60.514	73.455	48.796
Stortingen in reserves	250.420	145.727	143.764	113.963	141.292
A Totaal lasten + stortingen in reserves	1.897.494	1.165.457	962.635	882.124	834.709
Af: incidentele lasten	-923.353	-321.996	-130.158	-102.183	-54.493
Af: stortingen in reserves	-250.420	-145.727	-143.764	-113.963	-141.292
C Structurele lasten	723.722	697.735	688.713	665.978	638.924
Baten Programma Bestuur	889	914	925	935	946
Baten Programma Ruimte	14.806	15.784	10.361	6.093	183
Baten Programma Ecologie	63.838	68.616	11.991	9.053	9.484
Baten Programma Economie	37.482	45.199	610	0	0
Baten Programma Mobiliteit	210.768	191.440	153.815	138.409	145.736
Baten Programma Cultuur en samenleving	192.152	189.002	186.906	186.906	186.906
Baten Programma Investeringsagenda	0	0	0	0	0
Baten Algemeen financieel beleid	486.203	471.449	473.128	450.995	447.897

Recapitulatie structureel evenwicht	begr.2012	begr.2013	begr.2014	begr.2015	begr.2016
Onttrekkingen aan reserves	891.356	183.052	124.900	89.732	43.557
B Totaal baten + onttrekkingen in reserves	1.897.494	1.165.457	962.635	882.124	834.709
Af: incidentele baten	-128.123	-135.852	-11.997	0	-1.500
Af: onttrekkingen aan reserves	-891.356	-183.052	-124.900	-89.732	-43.557
D Structurele baten	878.015	846.554	825.738	792.391	789.652
E Structurele baten -/- structurele lasten	154.293	148.819	137.026	126.413	150.728

Nieuw beleid in de begroting

De begroting bevat de middelen voor het nieuwe beleid waartoe in het bestuursakkoord "Tien voor Brabant" is besloten.

Bij elk programma in de begroting zijn de middelen voor nieuw beleid uit dit bestuursakkoord aangegeven.

Nieuw beleid is verder nog opgenomen in programma 07 Investeringsagenda waar de investeringen met betrekking tot de investeringsagenda (uit de reserve Essent) en de investeringen uit de spaar- en investeringsreserve wegeninfrastructuur zijn opgenomen.

Bezuinigingen

Er zijn in de begroting 2013 geen nieuwe bezuinigingen opgenomen. Het pakket aan bezuinigingen van € 75 miljoen waartoe is besloten bij de Agenda van Brabant in 2010 is volledig in de begroting en meerjarenraming verwerkt en in de begroting 2012 toegelicht.

Doeluitkeringen van het Rijk en Europees geld

Naast de algemene uitkering uit het provinciefonds ontvangt de provincie ook specifieke uitkeringen van het Rijk. Verreweg de grootste doeluitkeringen die de provincie ontvangt zijn die voor de jeugdzorg en de brede doeluitkering verkeer en vervoer. Totaal ontvangt de provincie in 2013 € 385,2 miljoen aan doeluitkeringen van het Rijk (zie specificatie in bijlage 16) en voor € 59,7 miljoen subsidies vanuit Brussel (zie bijlage 17).

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat de arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume een onderdeel van de uiteenzetting over de financiële positie in de begroting zijn.

Deze verplichtingen zijn ook in de meerjarenraming opgenomen.

Bedragen zijn exclusief indexering (prijspeil 2013).

Ambtelijk apparaat

Vakantiegeld

Het vakantiegeld wordt in de exploitatie verantwoord voor zover dat daadwerkelijk is uitbetaald. Uitbetaling geschiedt in de maand mei, zodat aan het eind van het jaar een verplichting ontstaat van 7 maanden vakantiegeld. Dat komt neer op een totaalbedrag van ca. € 2,9 miljoen. In verband met verdere formatie-reductie zal de verplichting naar verwachting de komende jaren iets teruglopen. Meerjarig is het beeld van deze verplichtingen:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
vakantiegeld	2.895	2.500	2.400	2.200

Wachtgelden en aanvullende uitkeringen aan vml. personeel (op de eigen payroll)

De wachtgelduitkeringen worden structureel in de begroting opgenomen. Voor 2013 moet rekening worden gehouden met een totaal volume van ca. € 77.300 voor de

provinciale organisatie en ca. € 31.900 voor de oud-medewerkers van het ETIN; totaal € 109.200. In de loop van de jaren lopen deze verplichtingen verder af.

Deze verplichtingen zijn meerjarig als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
wachtgelden	109	44	44	44

Sociale uitkeringen (werkloosheid, gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid en suppletie) via uitkeringsinstantie

Sinds 2001 is ingeval van werkloosheid ook voor ambtenaren de WW van toepassing. Omdat de Provincie eigen risicodragers is, worden de kosten van de uitkeringen en arbeidsrechtelijke aanvullingen, alsmede uitvoeringskosten van de aanvullingen door de uitvoeringsorganen bij de provincie in rekening gebracht. Deze kosten worden structureel in de begroting opgenomen.

Vanaf 1 januari 2011 is de provincie ook eigen risicodragers geworden voor de zgn. WGA-uitkeringen o.g.v. de Wet Inkomens en Arbeid. (Tegenover dit laatste staat een forse besparing op de premies voor de sociale lasten.)

Voor 2013 moet rekening worden gehouden met een totaal volume van ca. € 432.000, alsmede met de uitvoeringskosten die de uitkeringsinstantie in rekening brengt van ruim € 7.000.

Deze verplichtingen zijn meerjarig als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
uitkeringen	432	432	432	432
uitvoeringskosten	7	7	7	7

Vroegpensioen (FPU) en 57+-regeling

Tot en met 2006 konden medewerkers vervroegd met pensioen, met de zgn. FPU. (Voor bepaalde leeftijdsgroepen staat die mogelijkheid overigens nog steeds open.) In bepaalde situaties komt een deel van de kosten ten laste van de provincie.

Daarnaast is in het kader van de personeelsreductie eind 2005 aan medewerkers die op 31-12-2005 57 jaar of ouder waren de gelegenheid geboden vervroegd uit te treden onder FPU-regime met een extra suppletie van provinciewege.

A.g.v. de wetwijziging m.b.t. de prépensioenen sterft de FPU-regeling uit, en is 2015 het laatste jaar waarin deze nog kunnen voorkomen.

Voor 2013 worden de kosten van de FPU-uitkeringen en de suppleties die voor rekening komen van de provincie geraamd op € 775.500 en de uitvoeringskosten die het ABP in rekening brengt op € 9.000.

De verplichtingen zijn meerjarig als volgt weer te geven:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
FPU + suppletie	776	269	135	
uitvoeringskosten ABP	9	6	3	

Bestuur

Verplichtingen inzake wachtgelden en pensioenen van (voormalig) gedeputeerden (o.g.v. de Wet APPA)

Op grond van hun rechtspositie hebben gedeputeerden na beëindiging van het GS-lidmaatschap recht op een wachtgelduitkering, waarvan de duur o.m. gerelateerd is aan de duur van het lidmaatschap. Tevens hebben gedeputeerden recht op pensioen over duur van het GS-lidmaatschap.

De uitvoering van de Wet Appa is inmiddels aanbesteed aan verzekeraar Loyalis.

Uitgaande van de bestaande verplichtingen, en rekening houdend met wachtgeldverplichtingen a.g.v. toekomstige zetelwisselingen (bij verkiezingen en tussentijds), zijn de meerjarige consequenties als volgt:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
wachtgelden	270	275	410	495
pensioenen	300	300	300	300
uitvoeringskosten Loyalis	pm	pm	pm	pm

Bij de jaarrekening 2011 heeft de accountant aangegeven dat voor deze uitgaven een voorziening dient te worden opgenomen. Dan zullen de uitkeringen ten laste worden gebracht van de voorziening. In de begroting en rekening nemen wij dan een raming op voor de toevoeging aan de voorziening.

Loyalis is gevraagd een actuariële berekening te maken voor deze voorziening. Bij de jaarrekening 2012 zal een voorstel gedaan worden tot instelling van deze voorziening.

Verplichtingen inzake wachtgeld van (voormalige) statenleden

Op grond van hun rechtspositie hebben ook statenleden na beëindiging recht op een evt. wachtgelduitkering, tot maximaal 2 jaar. De regeling is echter dermate versoerd dat de omvang van de uitkeringen zeer beperkt is.

Er zijn op dit moment 5 lopende verplichtingen.

Rekening houdend met tussentijdse zetelwisseling in de komende jaren alsmede met de verkiezingswisseling in 2015, kan het volgende beeld gegeven worden van de meerjarige consequenties:

Bedragen x € 1.000	2013	2014	2015	2016
wachtgeld vml. PS-leden	38	29	53	50

Geprognosticeerde balansVaste activa

In de meerjarenbegroting 2013 tot en met 2016 zijn de boekwaarden van de vaste activa als volgt geraamd:

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Stand per 1-jan-2013	Stand per 31-dec-2013	Stand per 31-dec-2014	Stand per 31-dec-2015	Stand per 31-dec-2016
Immateriële vaste activa	183.280	162.246	141.782	121.407	101.910
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	74.705	81.525	90.753	87.585	82.024
Inv. met maatschappelijk nut	296.268	311.179	356.496	376.510	378.689
Financiële vaste activa	2.738.118	2.787.937	2.738.931	2.667.030	2.657.594
Totaal activa	3.292.371	3.342.887	3.327.962	3.252.531	3.220.217

Een gespecificeerd overzicht van het verloop van de boekwaarde van de vaste activa gedurende de periode 2013-2016, inclusief de daarbij gehanteerde afschrijvingsmethodiek zoals vastgelegd in de 3^e Nota Kapitaaldienst, is opgenomen in de bijlagen 7 t/m 9.

Een gedetailleerd overzicht van de nieuwe investeringen in vaste activa is opgenomen in bijlage 15.

Verreweg het grootste deel van de vaste activa betreft de financiële vaste activa bestaande uit:

- de uit de verkoopopbrengst Essent aangeschafte obligaties tot een bedrag van € 2.156,8 miljoen
- de balanswaarde van de deelnemingen € 50,7 miljoen en kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen € 11,6 miljoen (bijlage 9d).
- de verstrekte geldleningen ad € 519,1 miljoen zoals opgenomen in bijlage 9b.

Financiering

Voor de financiering van de vaste activa zijn de volgende geraamde middelen beschikbaar.

Omschrijving Bedragen x € 1.000	Stand per 1-jan-2013	Stand per 31-dec-2013	Stand per 31-dec-2014	Stand per 31-dec-2015	Stand per 31-dec-2016
Algemene reserve	208.097	146.577	137.216	120.541	133.518
Reserve Essent	2.566.164	2.546.191	2.542.571	2.547.819	2.592.700
Bestemmingsreserves	146.454	190.665	222.556	258.264	298.205
Voorzieningen	20.973	16.728	17.669	18.077	21.477
Opgenomen vaste geldleningen	1.211	0	0	0	0
Saldo	349.473	442.726	407.950	307.831	174.318
Totaal passiva	3.292.371	3.342.887	3.327.962	3.252.531	3.220.217

Een gespecificeerd overzicht van het verloop van de passiva is opgenomen in:

Bijlage 10 reserves, bijlage 11 voorzieningen en bijlage 12 opgenomen geldleningen.

De toename van de bestemmingsreserves in de periode 2013-2016 van € 146,5 miljoen naar € 298,2 miljoen, houdt verband met de opbouw van het Spaar- en financieringsfonds voor de wegen-infrastructuur.

Verleende garanties en waarborgen

De gewaarborgde geldleningen en de door de provincie afgegeven garanties zijn opgenomen in de bijlage 13.

Verleende garanties en waarborgen	Bedragen x € 1.000		
	Jaarrek.2011	Begroting 2012	Begroting 2013
Zorginstellingen *	2.890	3.009	2.349
Nationaal Groenfonds **	14.149	12.498	14.149
Garantieplichtingen ***	452.193	605.742	597.899
	<u>469.232</u>	<u>621.249</u>	<u>614.397</u>

Toelichting

* Het beleid van de provincie is er op gericht om de gewaarborgde geldleningen aan zorginstellingen onder te brengen bij het waarborgfonds voor de zorgsector (WFZ). Zie bijlage 13a Gewaarborgde geldleningen

** De provincie Noord-Brabant heeft een aandeel van 13,1% in de gemeenschappelijk (met andere provincies) gewaarborgde geldleningen aan het nationaal groenfonds. Het aandeel van Noord-Brabant is in bovenstaande tabel vermeld. De specificatie is opgenomen in bijlage 13b Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen.

*** De hier opgenomen bedragen betreffen de door de provincie afgegeven garanties waarop de reeds gerealiseerde aanspraken in mindering zijn gebracht. De specificatie hiervan is opgenomen in bijlage 13c Garantieplichtingen.

Bijlagen Begroting 2013

PS 62/12

Bijlagen Begroting 2013

Inhoud	Blz.
1 Meerjarenraming	
a Meerjarenraming Programma's / productgroepen / producten	1
b Toelichting op aanmerkelijke verschillen tussen jaarrekening 2011 en begroting 2013	20
2 Meerjarenraming bedrijfsvoering	24
3 Kostenverdeelstaat	31
4 Kapitaallasten - afschrijvingen	36
5 Kapitaallasten - rentelasten	37
6 Geprognosticeerde balans	38
7 Immateriële vaste activa	40
8 Materiële vaste activa	42
9 Financiële vaste activa	
a Deelnemingen	50
b Toelichting verbonden partijen	51
c Verstrekte geldleningen	63
d Kapitaalverstreking aan verbonden partijen	64
e Toelichting op bijlage 9c en 9d	65
10 Reserves	68
11 Voorzieningen	78
12 Vaste schulden	80
13 Borg- en garantstellingen	
a Gewaarborgde geldleningen	81
b Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen	82
c Garantieverplichtingen	83
14 Incidentele lasten en incidentele baten	86
15 Reguliere investeringen	89
16 Overzicht van specifieke bijdragen van het Rijk	90
17 Overzicht van bijdragen van de Europese Unie	91
18 a Aanpassing herstructurering van de balans	92
18 b Berekening EMU-saldo	94
19 Inkomensoverdrachten-subsidiebudgetten	95
20 Lijst van afkortingen	100

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
01	Programma Bestuur						
<u>01.01</u>	<u>Provinciebestuur</u>						
01.01.10	PS / Griffie						
	Totaal lasten product	2.676.361	3.062.407	3.084.580	3.118.299	3.180.468	3.190.074
	Totaal baten product	351.784	351.422	354.356	359.206	364.125	369.120
	Saldo product 01.01.10	-2.324.577	-2.710.985	-2.730.224	-2.759.093	-2.816.343	-2.820.954
01.01.20	GS / CdK						
	Totaal lasten product	3.690.174	3.466.936	5.834.763	5.034.561	5.107.615	5.174.384
	Totaal baten product	1.282.847	6.267	6.267	6.267	6.267	6.267
	Saldo product 01.01.20	-2.407.327	-3.460.669	-5.828.496	-5.028.294	-5.101.348	-5.168.117
	Totaal lasten productgroep 01.01	6.366.535	6.529.343	8.919.343	8.152.860	8.288.083	8.364.458
	Totaal baten productgroep 01.01	1.634.631	357.689	360.623	365.473	370.392	375.387
<u>01.02</u>	<u>Bestuurlijke samenwerking</u>						
01.02.01	Bestuurlijke samenwerking						
	Totaal lasten product	9.159.794	36.038.353	2.259.136	259.136	259.136	259.136
	Totaal baten product	496.612	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.02.01	-8.663.182	-36.038.353	-2.259.136	-259.136	-259.136	-259.136
01.02.02	Bestuursstructuur						
	Totaal lasten product	714.080	1.008.767	806.459	744.455	751.842	759.318
	Totaal baten product	524.203	531.508	553.759	559.294	564.884	570.536
	Saldo product 01.02.02	-189.877	-477.259	-252.700	-185.161	-186.958	-188.782
	Totaal lasten productgroep 01.02	9.873.874	37.047.120	3.065.595	1.003.591	1.010.978	1.018.454
	Totaal baten productgroep 01.02	1.020.815	531.508	553.759	559.294	564.884	570.536
<u>01.03</u>	<u>Interbestuurlijk toezicht</u>						
01.03.01	Specifiek toezicht						
	Totaal lasten product	17.724	3.098	3.148	3.202	3.258	3.315
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.03.01	-17.724	-3.098	-3.148	-3.202	-3.258	-3.315
01.03.02	Generiek toezicht						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	24.220	70.000	70.000	58.000	58.000	58.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.03.02	-24.220	-70.000	-70.000	-58.000	-58.000	-58.000
	Totaal lasten productgroep 01.03	41.944	73.098	73.148	61.202	61.258	61.315
	Totaal baten productgroep 01.03	0	0	0	0	0	0
	Apparaatskosten programma bestuur	6.865.826	6.740.992	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	23.148.179	50.390.553	12.058.086	9.217.653	9.360.319	9.444.227
	Totaal baten programma	2.655.446	889.197	914.382	924.767	935.276	945.923

02 Programma Ruimte
02.01 Ruimtelijke ontwikkeling

02.01.01 Ruimtelijke ontwikkeling en - kwaliteit

Totaal lasten product	207.065	193.705	193.271	196.007	46.174	46.476
Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
Saldo product 02.01.01	-207.065	-193.705	-193.271	-196.007	-46.174	-46.476

02.01.02 Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

Totaal lasten product	1.729.055	979.479	1.593.189	1.874.318	10.086.448	86.581
Totaal baten product	316.732	5.000	0	0	0	0
Saldo product 02.01.02	-1.412.322	-974.479	-1.593.189	-1.874.318	-10.086.448	-86.581

02.01.03 Ontwikkelbedrijf

Totaal lasten product	3.966.282	10.499.645	870.931	574.469	680.106	459.534
Totaal baten product	2.589.240	1.908.259	154.156	171.770	180.568	182.861
Saldo product 02.01.03	-1.377.042	-8.591.386	-716.775	-402.699	-499.538	-276.673

02.01.04 Ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte

Totaal lasten product	499.222	601.357	1.737.319	690.267	599.967	599.967
Totaal baten product	92.712	98.000	90.300	90.300	0	0
Saldo product 02.01.04	-406.510	-503.357	-1.647.019	-599.967	-599.967	-599.967

Totaal lasten productgroep 02.01	6.401.623	12.274.186	4.394.710	3.335.061	11.412.695	1.192.558
Totaal baten productgroep 02.01	2.998.684	2.011.259	244.456	262.070	180.568	182.861

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
<u>02.02</u>	<u>Vitaal platteland</u>						
02.02.01	Regievoering						
	Totaal lasten product	8.683.609	32.108.937	3.451.661	3.456.584	2.939.507	743.103
	Totaal baten product	176.200	600	0	0	0	0
	Saldo product 02.02.01	-8.507.409	-32.108.337	-3.451.661	-3.456.584	-2.939.507	-743.103
02.02.02	Landbouwkundige structuurversterking						
	Totaal lasten product	7.342.413	11.540.407	8.045.343	2.525.561	377.431	0
	Totaal baten product	5.926.346	6.381.503	7.745.343	2.525.561	377.431	0
	Saldo product 02.02.02	-1.416.067	-5.158.904	-300.000	0	0	0
02.02.03	Glastuinbouw						
	Totaal lasten product	500.000	0	3.000.000	0	0	0
	Totaal baten product	500.000	0	3.000.000	2.353.662	0	0
	Saldo product 02.02.03	0	0	0	2.353.662	0	0
02.02.04	Europese programma's						
	Totaal lasten product	3.394.987	5.629.866	1.186.894	1.134.681	597.147	0
	Totaal baten product	1.322.402	1.005.000	1.000.000	900.000	113.000	0
	Saldo product 02.02.04	-2.072.585	-4.624.866	-186.894	-234.681	-484.147	0
	Totaal lasten productgroep 02.02	19.921.009	49.279.210	15.683.898	7.116.826	3.914.085	743.103
	Totaal baten productgroep 02.02	7.924.948	7.387.103	11.745.343	5.779.223	490.431	0
<u>02.03</u>	<u>Sterk stedelijk netwerk</u>						
02.03.01	Wonen						
	Totaal lasten product	7.471.653	7.385.702	12.184.408	10.648.629	12.088.426	2.361.561
	Totaal baten product	626.160	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.03.01	-6.845.493	-6.845.493	-6.845.493	-6.845.493	-6.845.493	-6.845.493
02.03.02	Stedelijke projecten						
	Totaal lasten product	1.326.062	28.232.658	450.000	700.000	700.000	150.000
	Totaal baten product	57.529	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.03.02	-1.268.533	-1.268.533	-1.268.533	-1.268.533	-1.268.533	-1.268.533
02.03.03	ISV						
	Totaal lasten product	7.816.544	17.441.011	3.552.432	4.319.432	5.422.432	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product	7.751.182	5.407.432	3.794.691	4.319.432	5.422.432	0
	Saldo product 02.03.03	-65.362	-65.362	-65.362	-65.362	-65.362	-65.362
02.03.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	1.433.498	2.315.621	3.219.261	3.364.363	1.711.923	534.426
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.03.98	-1.433.498	-1.433.498	-1.433.498	-1.433.498	-1.433.498	-1.433.498
	Totaal lasten productgroep 02.03	18.047.757	55.374.992	19.406.101	19.032.424	19.922.781	3.045.987
	Totaal baten productgroep 02.03	8.434.871	5.407.432	3.794.691	4.319.432	5.422.432	0
	Apparaatskosten programma ruimte	21.180.570	19.708.160	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	65.550.959	136.636.548	39.484.709	29.484.311	35.249.561	4.981.648
	Totaal baten programma	19.358.503	14.805.794	15.784.490	10.360.725	6.093.431	182.861
03	Programma Ecologie						
<u>03.01</u>	<u>Water</u>						
03.01.01	Water algemeen						
	Totaal lasten product	1.415.951	2.313.988	2.086.454	1.991.247	1.939.199	412.430
	Totaal baten product	90.632	67.295	13.580	0	0	0
	Saldo product 03.01.01	-1.325.319	-2.246.693	-2.072.874	-1.991.247	-1.939.199	-412.430
03.01.02	Hoogwaterbescherming						
	Totaal lasten product	277.317	1.127.705	1.382.364	1.480.362	1.483.750	75.427
	Totaal baten product	169.207	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.02	-108.111	-1.127.705	-1.382.364	-1.480.362	-1.483.750	-75.427
03.01.03	Oppervlaktewaterkwantiteit en inrichting						
	Totaal lasten product	6.385.322	33.604.072	9.898.610	1.871.722	1.905.096	1.382.940
	Totaal baten product	867.047	1.592.630	4.721.450	0	0	0
	Saldo product 03.01.03	-5.518.275	-32.011.442	-5.177.160	-1.871.722	-1.905.096	-1.382.940
03.01.04	Grondwaterkwantiteit						
	Totaal lasten product	5.945.362	6.484.199	15.887.345	8.342.793	7.253.330	4.731.793
	Totaal baten product	5.500.637	5.940.971	15.144.711	6.557.630	5.267.630	4.867.630

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 03.01.04	-444.725	-543.228	-742.634	-1.785.163	-1.985.700	135.837
03.01.05	Waterkwaliteit						
	Totaal lasten product	3.154.066	15.945.567	3.189.312	1.290.593	1.201.349	0
	Totaal baten product	2.220.233	6.963.205	1.583.262	0	0	0
	Saldo product 03.01.05	-933.833	-8.982.362	-1.606.050	-1.290.593	-1.201.349	0
	Totaal lasten productgroep 03.01	17.178.018	59.475.531	32.444.085	14.976.717	13.782.724	6.602.590
	Totaal baten productgroep 03.01	8.847.756	14.564.101	21.463.003	6.557.630	5.267.630	4.867.630
<u>03.02</u>	<u>Milieu</u>						
03.02.01	Milieu Algemeen						
	Totaal lasten product	5.415.049	10.694.711	1.824.625	1.478.183	1.485.330	1.302.693
	Totaal baten product	1.269.753	1.350.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481
	Saldo product 03.02.01	-4.145.296	-9.344.230	-763.144	-416.702	-423.849	-241.212
03.02.02	Externe veiligheid						
	Totaal lasten product	3.464.784	3.394.782	3.364.782	3.364.782	133.586	133.586
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.02	-3.464.784	-3.394.782	-3.364.782	-3.364.782	-133.586	-133.586
03.02.03	Lucht/geur/geluid						
	Totaal lasten product	9.416.919	10.904.493	2.990.647	315.842	320.754	250.799
	Totaal baten product	5.173.457	879.463	12.607	12.607	12.607	12.607
	Saldo product 03.02.03	-4.243.462	-10.025.030	-2.978.040	-303.235	-308.147	-238.192
03.02.04	Bodem						
	Totaal lasten product	16.605.598	36.413.285	24.595.846	13.173.305	5.446.170	5.450.844
	Totaal baten product	2.805.087	4.258.343	3.144.586	2.278.252	435.000	435.000
	Saldo product 03.02.04	-13.800.511	-32.154.942	-21.451.260	-10.895.053	-5.011.170	-5.015.844
03.02.05	Afval en grondstoffenbeheer						
	Totaal lasten product	2.565.321	4.063.450	1.290.432	1.298.821	1.307.759	1.316.854
	Totaal baten product	1.774.578	2.003.036	1.138.351	1.138.351	1.138.351	1.138.351
	Saldo product 03.02.05	-790.743	-2.060.414	-152.081	-160.470	-169.408	-178.503
03.02.06	Landbouw						
	Totaal lasten product	10.316.437	33.381.172	13.956.751	841.708	935.282	663.975

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product	2.995.694	1.558.152	3.461.378	180.000	272.452	0
	Saldo product 03.02.06	-7.320.743	-31.823.020	-10.495.373	-661.708	-662.830	-663.975
03.02.07	Handhaving						
	Totaal lasten product	7.213.155	8.375.842	9.094.558	6.217.144	4.899.670	4.180.922
	Totaal baten product	670.268	1.766.581	425.705	279.122	282.590	1.786.114
	Saldo product 03.02.07	-6.542.888	-6.609.261	-8.668.853	-5.938.022	-4.617.080	-2.394.808
03.02.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	106.392	73.365	70.338	68.356	44.522	1
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.98	-106.392	-73.365	-70.338	-68.356	-44.522	-1
	Totaal lasten productgroep 03.02	55.103.655	107.301.100	57.187.979	26.758.141	14.573.073	13.299.674
	Totaal baten productgroep 03.02	14.688.837	11.816.056	9.244.108	4.949.813	3.202.481	4.433.553
03.03	Natuur en landschap						
03.03.01	Natuur Algemeen						
	Totaal lasten product	2.744.443	2.972.666	2.887.076	2.613.781	2.639.970	2.668.729
	Totaal baten product	182.695	283.312	683.312	183.312	183.312	183.312
	Saldo product 03.03.01	-2.561.749	-2.689.354	-2.203.764	-2.430.469	-2.456.658	-2.485.417
03.03.02	Natuurgebieden en -verbindingen						
	Totaal lasten product	25.867.869	67.202.015	43.813.677	1.700.000	1.508.000	0
	Totaal baten product	13.592.031	33.388.121	36.404.424	300.000	400.000	0
	Saldo product 03.03.02	-12.275.838	-33.813.894	-7.409.253	-1.400.000	-1.108.000	0
03.03.03	Biodiversiteit						
	Totaal lasten product	1.429.448	4.898.189	382.819	445.528	453.269	461.135
	Totaal baten product	98.160	456.563	26.682	0	0	0
	Saldo product 03.03.03	-1.331.288	-4.441.626	-356.137	-445.528	-453.269	-461.135
03.03.04	Landschap						
	Totaal lasten product	7.643.455	31.047.792	1.676.971	536.092	539.773	544.174
	Totaal baten product	1.560.619	3.329.847	794.527	0	0	0
	Saldo product 03.03.04	-6.082.836	-27.717.945	-882.444	-536.092	-539.773	-544.174
03.03.98	Kapitaallasten						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	3.880.992	4.034.130	4.029.380	4.029.380	1.579.380	1.567.130
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.98	-3.880.992	-4.034.130	-4.029.380	-4.029.380	-1.579.380	-1.567.130
	Totaal lasten productgroep 03.03	41.566.207	110.154.792	52.789.923	9.324.781	6.720.392	5.241.168
	Totaal baten productgroep 03.03	15.433.505	37.457.843	37.908.945	483.312	583.312	183.312
	Apparaatskosten programma ecologie	46.281.245	54.749.985	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	160.129.126	331.681.408	142.421.987	51.059.639	35.076.189	25.143.432
	Totaal baten programma	38.970.098	63.838.000	68.616.056	11.990.755	9.053.423	9.484.495
04	Programma Economie						
<u>04.01</u>	<u>Algemeen economisch beleid</u>						
04.01.01	Algemeen economisch beleid						
	Totaal lasten product	17.125.460	24.775.806	9.164.929	7.588.008	7.708.026	6.294.081
	Totaal baten product	5.331.285	1.400.000	1.679.241	0	0	0
	Saldo product 04.01.01	-11.794.175	-23.375.806	-7.485.688	-7.588.008	-7.708.026	-6.294.081
04.01.02	Kredietcrisis						
	Totaal lasten product	376.076	547.600	417.600	105.000	105.000	0
	Totaal baten product	1.499.452	900.000	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.02	1.123.376	352.400	-417.600	-105.000	-105.000	0
04.01.03	Deelnemingen en partners in uitvoering						
	Totaal lasten product	3.953.854	3.076.475	1.629.892	1.628.716	1.923.010	1.943.325
	Totaal baten product	1.358.674	100.000	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.03	-2.595.180	-2.976.475	-1.629.892	-1.628.716	-1.923.010	-1.943.325
04.01.04	Energie						
	Totaal lasten product	5.373.253	467.833	716.183	813.275	5.366	5.459
	Totaal baten product	5.650	151.730	520.000	610.000	0	0
	Saldo product 04.01.04	-5.367.603	-316.103	-196.183	-203.275	-5.366	-5.459
04.01.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	6.028.333	2.178.882	1.639.901	1.556.882	1.460.470	1.367.254
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 04.01.98	-6.028.333	-2.178.882	-1.639.901	-1.556.882	-1.460.470	-1.367.254
	Totaal lasten productgroep 04.01	32.856.976	31.046.596	13.568.505	11.691.881	11.201.872	9.610.119
	Totaal baten productgroep 04.01	8.195.061	2.551.730	2.199.241	610.000	0	0
<u>04.02</u>	<u>Economisch programma Brabant</u>						
04.02.01	MKB en ondernemerschap						
	Totaal lasten product	1.970.995	3.006.517	1.005.715	1.749.614	1.208.308	2.303.030
	Totaal baten product	24.855	71.235	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.01	-1.946.140	-2.935.282	-1.005.715	-1.749.614	-1.208.308	-2.303.030
04.02.02	Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven						
	Totaal lasten product	9.612.587	13.933.083	1.200.000	1.000.000	1.400.974	2.671.112
	Totaal baten product	586.166	310.729	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.02	-9.026.421	-13.622.354	-1.200.000	-1.000.000	-1.400.974	-2.671.112
04.02.03	Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie						
	Totaal lasten product	4.632.663	1.586.685	5.259.929	5.270.010	5.280.193	619.534
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.03	-4.632.663	-1.586.685	-5.259.929	-5.270.010	-5.280.193	-619.534
04.02.04	Ruimte voor bedrijvigheid						
	Totaal lasten product	2.254.624	9.673.036	5.483.144	6.689.242	1.916.831	730.037
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.04	-2.254.624	-9.673.036	-5.483.144	-6.689.242	-1.916.831	-730.037
04.02.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	0	109.935	188.460	188.460	188.460	188.460
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.98	0	-109.935	-188.460	-188.460	-188.460	-188.460
	Totaal lasten productgroep 04.02	18.470.868	28.309.256	13.137.248	14.897.326	9.994.766	6.512.173
	Totaal baten productgroep 04.02	611.021	381.964	0	0	0	0
<u>04.03</u>	<u>Internationalisering en EU programma's</u>						
04.03.01	Internationalisering						
	Totaal lasten product	3.111.193	4.849.860	854.250	359.274	268.150	272.841

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.03.01	-3.111.193	-3.111.193	-3.111.193	-3.111.193	-3.111.193	-3.111.193
04.03.02	Interreg subsidies						
	Totaal lasten product	139.361	819.583	181.345	11.345	11.345	11.345
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.03.02	-139.361	-139.361	-139.361	-139.361	-139.361	-139.361
04.03.03	OP Zuid Subsidies (Stimulus)						
	Totaal lasten product	39.487.955	54.128.350	43.200.000	200.000	0	0
	Totaal baten product	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Saldo product 04.03.03	-4.036.309	-4.036.309	-4.036.309	-4.036.309	-4.036.309	-4.036.309
	Totaal lasten productgroep 04.03	42.738.509	59.797.793	44.235.595	570.619	279.495	284.186
	Totaal baten productgroep 04.03	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Apparaatskosten programma economie	6.834.933	4.511.523	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	100.901.285	123.665.168	70.941.348	27.159.826	21.476.133	16.406.478
	Totaal baten programma	44.257.728	37.482.048	45.199.241	610.000	0	0

05 Programma mobiliteit

<u>05.01</u>	<u>Mobiliteit</u>						
05.01.01	Strategische ontwikkelingen						
	Totaal lasten product	674.104	492.566	499.193	401.996	370.398	377.456
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.01	-674.104	-492.566	-499.193	-401.996	-370.398	-377.456
05.01.02	Goederenvervoer						
	Totaal lasten product	4.484.717	21.657.164	589.000	5.681.872	189.000	189.000
	Totaal baten product	0	270.184	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.02	-4.484.717	-21.386.980	-589.000	-5.681.872	-189.000	-189.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.01.03	Bereikbaarheid netwerkprogramma						
	Totaal lasten product	20.971.212	108.298.464	3.651.443	3.215.066	72.297	73.562
	Totaal baten product	5.453.074	14.868.611	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.03	-15.518.137	-93.429.853	-3.651.443	-3.215.066	-72.297	-73.562
05.01.04	DVM						
	Totaal lasten product	5.384.561	7.137.772	927.954	582.315	3.549.327	121.573
	Totaal baten product	2.493.757	3.635.533	538.422	430.961	430.961	0
	Saldo product 05.01.04	-2.890.804	-3.502.239	-389.532	-151.354	-3.118.366	-121.573
05.01.05	Stimulering verkeersveiligheid						
	Totaal lasten product	3.970.016	6.029.985	900.000	900.000	900.000	900.000
	Totaal baten product	75.080	551	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.05	-3.894.936	-6.029.434	-900.000	-900.000	-900.000	-900.000
05.01.06	Regionale maatregelen						
	Totaal lasten product	19.069.547	19.462.930	20.232.150	15.200.000	6.800.000	4.200.000
	Totaal baten product	18.737.399	20.137.314	18.182.150	13.150.000	4.750.000	2.150.000
	Saldo product 05.01.06	-332.147	674.384	-2.050.000	-2.050.000	-2.050.000	-2.050.000
05.01.07	Fiets in de versnelling						
	Totaal lasten product	2.292.637	5.257.763	3.350.000	4.550.000	4.900.000	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.07	-2.292.637	-5.257.763	-3.350.000	-4.550.000	-4.900.000	0
05.01.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	93.568	110.658	354.840	498.972	682.476	837.193
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.98	-93.568	-110.658	-354.840	-498.972	-682.476	-837.193
	Totaal lasten productgroep 05.01	56.940.362	168.447.302	30.504.580	31.030.221	17.463.498	6.698.784
	Totaal baten productgroep 05.01	26.759.311	38.912.193	18.720.572	13.580.961	5.180.961	2.150.000
<u>05.02</u>	<u>Openbaar vervoer</u>						
05.02.01	OV-beleid en strategische projecten						
	Totaal lasten product	2.797.812	66.740.000	28.323.191	2.404.773	504.773	0
	Totaal baten product	243.720	4.211.000	12.318.418	0	0	0
	Saldo product 05.02.01	-2.554.092	-2.554.092	-2.554.092	-2.554.092	-2.554.092	-2.554.092

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.02.02	OV-ontwikkefunctie						
	Totaal lasten product	6.278.703	8.766.676	11.837.676	12.417.676	11.240.676	11.365.676
	Totaal baten product	210.316	897.000	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.02	-6.068.386	-6.068.386	-6.068.386	-6.068.386	-6.068.386	-6.068.386
05.02.03	OV-exploitatie						
	Totaal lasten product	111.086.805	114.469.000	99.707.352	99.707.352	99.157.352	97.857.352
	Totaal baten product	115.354.232	121.624.000	106.957.352	106.957.352	107.107.352	107.107.352
	Saldo product 05.02.03	4.267.427	4.267.427	4.267.427	4.267.427	4.267.427	4.267.427
05.02.04	OV-monitoring en evaluatie						
	Totaal lasten product	115.005	400.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.04	-115.005	-115.005	-115.005	-115.005	-115.005	-115.005
05.02.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	6.825	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.98	-6.825	-6.825	-6.825	-6.825	-6.825	-6.825
	Totaal lasten productgroep 05.02	120.285.150	190.375.676	139.868.219	114.529.801	110.902.801	109.223.028
	Totaal baten productgroep 05.02	115.808.268	126.732.000	119.275.770	106.957.352	107.107.352	107.107.352
<u>05.03</u>	<u>Infrastructuur/provinciale wegen</u>						
05.03.01	Reconstructie en vervangingsinvesteringen						
	Totaal lasten product	2.649.879	6.115.000	6.000.000	6.500.000	5.635.000	15.980.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.03.01	-2.649.879	-2.649.879	-2.649.879	-2.649.879	-2.649.879	-2.649.879
05.03.04	Beheer en onderhoud						
	Totaal lasten product	12.378.312	13.212.384	14.745.099	12.574.169	12.320.067	12.516.419
	Totaal baten product	1.268.241	1.495.403	3.171.585	1.113.254	1.225.844	1.238.852
	Saldo product 05.03.04	-11.110.071	-11.110.071	-11.110.071	-11.110.071	-11.110.071	-11.110.071
05.03.05	Majeure projecten						
	Totaal lasten product	43.466.751	67.477.723	56.650.955	38.187.405	24.764.965	24.290.829
	Totaal baten product	92.566.393	43.628.869	50.272.353	32.163.641	24.894.745	35.239.745

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 05.03.05	49.099.642	49.099.642	49.099.642	49.099.642	49.099.642	49.099.642
05.03.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	36.325.400	37.811.500	38.936.270	42.178.378	48.172.716	56.406.681
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.03.98	-36.325.400	-36.325.400	-36.325.400	-36.325.400	-36.325.400	-36.325.400
	Totaal lasten productgroep 05.03	94.820.342	124.616.607	116.332.324	99.439.952	90.892.748	109.193.929
	Totaal baten productgroep 05.03	93.834.634	45.124.272	53.443.938	33.276.895	26.120.589	36.478.597
	Apparaatskosten	26.006.788	24.867.088	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	298.052.642	508.306.673	286.705.123	244.999.974	219.259.047	225.115.741
	Totaal baten programma	236.402.213	210.768.465	191.440.280	153.815.208	138.408.902	145.735.949

06 Programma Cultuur en samenleving

<u>06.01</u>	<u>Cultuur</u>						
06.01.01	Erfgoed						
	Totaal lasten product	25.117.335	26.064.178	17.411.605	13.612.921	13.603.444	9.976.781
	Totaal baten product	367.513	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
	Saldo product 06.01.01	-24.749.823	-25.724.178	-17.071.605	-13.272.921	-13.263.444	-9.636.781
06.01.02	Professionele kunsten						
	Totaal lasten product	12.211.106	9.314.300	10.088.712	9.768.058	9.801.192	9.185.900
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.01.02	-12.211.106	-9.314.300	-10.088.712	-9.768.058	-9.801.192	-9.185.900
06.01.03	Amateurkunsten en cultuureducatie						
	Totaal lasten product	7.364.240	6.410.240	4.512.244	4.657.850	4.702.542	4.365.169
	Totaal baten product	280.763	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
	Saldo product 06.01.03	-7.083.477	-6.362.240	-4.464.244	-4.609.850	-4.654.542	-4.317.169
	Totaal lasten productgroep 06.01	44.692.681	41.788.718	32.012.561	28.038.829	28.107.178	23.527.850
	Totaal baten productgroep 06.01	648.276	388.000	388.000	388.000	388.000	388.000

06.02 Jeugd

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
06.02.01	Uitvoeringsagenda provinciale jeugdzorg						
	Totaal lasten product	196.678.271	191.323.962	186.641.529	186.641.527	186.641.524	186.641.521
	Totaal baten product	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
	Saldo product 06.02.01	-123.962	-123.962	-123.810	-123.808	-123.805	-123.802
06.02.02	Uitvoeringsagenda transitie jeugdzorg						
	Totaal lasten product	12.145.606	16.620.783	6.460.016	6.093.398	5.843.240	5.882.496
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.02.02	-12.145.606	-16.620.783	-6.460.016	-6.093.398	-5.843.240	-5.882.496
	Totaal lasten productgroep 06.02	208.823.877	207.944.745	193.101.545	192.734.925	192.484.764	192.524.017
	Totaal baten productgroep 06.02	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
<u>06.03</u>	<u>Samenleving</u>						
06.03.01	Leefbaarheid						
	Totaal lasten product	18.284.143	57.457.488	8.411.801	2.508.705	2.538.098	2.567.880
	Totaal baten product	539.709	319.066	2.096.591	0	0	0
	Saldo product 06.03.01	-17.744.435	-57.138.422	-6.315.210	-2.508.705	-2.538.098	-2.567.880
06.03.02	Gezondheid						
	Totaal lasten product	10.648.521	6.542.004	4.110.402	3.993.950	4.104.892	4.123.909
	Totaal baten product	272	229.643	0	0	0	0
	Saldo product 06.03.02	-10.648.249	-6.312.361	-4.110.402	-3.993.950	-4.104.892	-4.123.909
06.03.03	Participatie						
	Totaal lasten product	4.353.799	2.861.085	3.583.231	2.054.346	487.006	493.253
	Totaal baten product	86.564	15.000	0	0	0	0
	Saldo product 06.03.03	-4.267.235	-2.846.085	-3.583.231	-2.054.346	-487.006	-493.253
	Totaal lasten productgroep 06.03	33.286.463	66.860.577	16.105.434	8.557.001	7.129.996	7.185.042
	Totaal baten productgroep 06.03	626.545	563.709	2.096.591	0	0	0
<u>06.04</u>	<u>Sociaal cultureel beleid</u>						
06.04.01	Media						
	Totaal lasten product	16.518.399	16.649.029	16.649.029	16.649.029	16.149.029	16.149.029
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 06.04.01	-16.518.399	-16.518.399	-16.518.399	-16.518.399	-16.518.399	-16.518.399
06.04.02	Regionale kennisinfrastructuur						
	Totaal lasten product	5.822.223	6.400.402	5.315.577	5.396.058	5.347.009	5.411.566
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.02	-5.822.223	-5.822.223	-5.822.223	-5.822.223	-5.822.223	-5.822.223
06.04.03	Vrije tijd en sport						
	Totaal lasten product	2.837.825	1.513.419	1.521.527	1.148.224	1.163.596	1.177.451
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.03	-2.837.825	-2.837.825	-2.837.825	-2.837.825	-2.837.825	-2.837.825
06.04.04	Algemene ondersteuning van beleid						
	Totaal lasten product	3.350.224	6.247.497	3.306.211	3.344.118	3.385.395	3.427.676
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.04	-3.350.224	-3.350.224	-3.350.224	-3.350.224	-3.350.224	-3.350.224
06.04.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	1.068.053	1.677.175	1.824.181	1.802.251	1.680.882	1.659.195
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.98	-1.068.053	-1.068.053	-1.068.053	-1.068.053	-1.068.053	-1.068.053
	Totaal lasten productgroep 06.04	29.596.723	32.487.522	28.616.525	28.339.680	27.725.911	27.824.917
	Totaal baten productgroep 06.04	0	0	0	0	0	0
	Apparaatskosten	13.874.526	12.507.713	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	330.274.270	361.589.275	269.836.065	257.670.435	255.447.849	251.061.826
	Totaal baten programma	197.829.130	192.151.709	189.002.310	186.905.719	186.905.719	186.905.719
07	Investeringsagenda						
<u>07.01</u>	<u>Energietransitie</u>						
07.01.01	Solar en toptechnologie instituten						
	Totaal lasten product	2.800.000	33.400.000	5.500.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.01	-2.800.000	-33.400.000	-5.500.000	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
07.01.02	Biobased economy						
	Totaal lasten product	0	1.060.000	420.000	420.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.02	0	-1.060.000	-420.000	-420.000	0	0
07.01.03	Elektrisch rijden en slimme netwerken						
	Totaal lasten product	1.187	6.700.000	2.700.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.03	-1.187	-6.700.000	-2.700.000	0	0	0
07.01.98	Kapitaallasten						
	Totaal lasten product	0	8.750	15.000	13.500	10.500	7.500
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.98	0	-8.750	-15.000	-13.500	-10.500	-7.500
	Totaal lasten productgroep 07.01	2.801.187	41.168.750	8.635.000	2.433.500	2.010.500	2.007.500
	Totaal baten productgroep 07.01	0	0	0	0	0	0
<u>07.02</u>	<u>Landschappen van allure</u>						
07.02.01	Algemene kosten landschappen van allure						
	Totaal lasten product	0	250.000	250.000	250.000	250.000	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.02.01	0	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000	0
	Totaal lasten productgroep 07.02	0	250.000	250.000	250.000	250.000	0
	Totaal baten productgroep 07.02	0	0	0	0	0	0
<u>07.03</u>	<u>2018 Brabant Samen Culturele Hoofdstad</u>						
07.03.01	Bidbookfase						
	Totaal lasten product	-719	2.684.352	2.315.648	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.03.01	719	-2.684.352	-2.315.648	0	0	0
	Totaal lasten productgroep 07.03	-719	2.684.352	2.315.648	0	0	0
	Totaal baten productgroep 07.03	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
<u>07.04</u>	<u>Sportplan 2016</u>						
07.04.01	Algemeen						
	Totaal lasten product	622.477	2.144.921	415.079	640.000	640.000	640.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.01	-622.477	-2.144.921	-415.079	-640.000	-640.000	-640.000
07.04.02	Topsportaccommodaties						
	Totaal lasten product	0	10.807.832	4.042.168	1.350.000	350.000	200.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.02	0	-10.807.832	-4.042.168	-1.350.000	-350.000	-200.000
07.04.03	Topsportevenementen						
	Totaal lasten product	0	750.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.03	0	-750.000	0	0	0	0
07.04.04	Talentontwikkeling						
	Totaal lasten product	0	1.000.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.04	0	-1.000.000	0	0	0	0
07.04.05	Bijzondere breedte / gehandicaptensport						
	Totaal lasten product	0	1.150.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.05	0	-1.150.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep 07.04	622.477	15.852.753	4.457.247	1.990.000	990.000	840.000
	Totaal baten productgroep 07.04	0	0	0	0	0	0
<u>07.05</u>	<u>Grote erfgoedcomplexen</u>						
07.05.01	Grote erfgoedcomplexen						
	Totaal lasten product	0	625.000	250.000	225.000	200.000	100.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.05.01	0	-625.000	-250.000	-225.000	-200.000	-100.000
	Totaal lasten productgroep 07.05	0	625.000	250.000	225.000	200.000	100.000
	Totaal baten productgroep 07.05	0	0	0	0	0	0
<u>07.06</u>	<u>Spaar- en investeringsfondsinfra</u>						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
07.06.01	Grote ruit Eindhoven - Helmond						
	Totaal lasten product	0	2.285.000	1.715.000	7.000.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.06.01	0	-2.285.000	-1.715.000	-7.000.000	0	0
07.06.03	Verbreiding noordelijk deel N279 (DB-Vegh						
	Totaal lasten product	0	13.000.000	0	7.000.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.06.03	0	-13.000.000	0	-7.000.000	0	0
	Totaal lasten productgroep 07.06	0	15.285.000	1.715.000	14.000.000	0	0
	Totaal baten productgroep 07.06	0	0	0	0	0	0
	Apparaatskosten	1.158.463	3.224.493	0	0	0	0
	Totaal lasten programma	4.581.408	79.090.348	17.622.895	18.898.500	3.450.500	2.947.500
	Totaal baten programma	0	0	0	0	0	0
<u>31.02</u>	<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>						
31.02.01	Algemene heffingen						
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	219.533.647	231.000.000	234.000.000	246.000.000	249.000.000	251.000.000
	Saldo product 31.02.01	219.533.647	231.000.000	234.000.000	246.000.000	249.000.000	251.000.000
31.02.02	Algemene uitkering provinciefonds						
	Totaal lasten product	26.543.750	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	102.476.223	75.463.004	76.826.099	64.689.098	34.918.352	30.000.000
	Saldo product 31.02.02	75.932.473	75.463.004	76.826.099	64.689.098	34.918.352	30.000.000
31.02.03	Dividenden						
	Totaal lasten product	228.102	192.714	165.183	165.183	165.183	165.183
	Totaal baten product	314.399.251	39.397.653	25.390.558	25.390.558	26.280.558	26.280.558
	Saldo product 31.02.03	314.171.149	39.204.939	25.225.375	25.225.375	26.115.375	26.115.375
31.02.04	Financieringsfunctie						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	21.570.157	22.252.933	22.691.464	21.222.381	21.132.999	20.254.892
	Totaal baten product	143.879.041	140.332.208	135.221.989	137.038.661	140.785.694	140.606.831
	Saldo product 31.02.04	122.308.884	118.079.275	112.530.525	115.816.280	119.652.695	120.351.939
31.02.06	Overige algemene dekkingsmiddelen						
	Totaal lasten product	3.774.767	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	110.331.222	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	Saldo product 31.02.06	106.556.455	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
31.02	Totaal lasten productgroep 31.02	52.116.776	22.445.647	22.856.647	21.387.564	21.298.182	20.420.075
	Totaal baten productgroep 31.02	890.619.384	486.202.865	471.448.646	473.128.317	450.994.604	447.897.389
<u>31.03</u>	<u>Stelposten</u>						
31.03.01	Onvoorzien						
	Totaal lasten product	0	958.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 31.03.01	0	-958.402	-1.308.402	-1.308.402	-1.308.402	-1.308.402
31.03.03	Algemene stelposten						
	Totaal lasten product	-401.847	28.444.494	33.425.523	37.818.180	50.848.814	27.067.888
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 31.03.03	401.847	-28.444.494	-33.425.523	-37.818.180	-50.848.814	-27.067.888
31.03.99	Apparaatskosten						
	Totaal lasten product	339.552	3.866.349	123.069.689	119.866.396	115.385.459	109.519.497
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 31.03.99	-339.552	-3.866.349	-123.069.689	-119.866.396	-115.385.459	-109.519.497
31.03	Totaal lasten productgroep 31.03	-62.296	33.269.245	157.803.614	158.992.978	167.542.675	137.895.787
	Totaal baten productgroep 31.03	0	0	0	0	0	0
	Totaal generaal van de lasten	1.034.692.350	1.647.074.865	1.019.730.474	818.870.880	768.160.455	693.416.714
	Totaal generaal van de baten	1.430.092.501	1.006.138.078	982.405.405	837.735.491	792.391.355	791.152.336
	Resultaat vóór bestemming	395.400.150	-640.936.787	-37.325.069	18.864.611	24.230.900	97.735.622

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten
Bijlage 1a

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
<u>31.04</u>	<u>Mutaties in reserves</u>						
31.04.01	Mutaties in reserves						
	totaal stortingen in reserves	792.534.824	250.419.585	145.726.506	143.764.165	113.963.137	141.292.460
	totaal onttrekkingen aan reserves	434.936.417	891.356.372	183.051.575	124.899.554	89.732.237	43.556.838
	Saldo mutaties in reserves						
	Totaal alg.financieel beleid: lasten + stortingen	844.589.304	306.134.477	326.386.767	324.144.707	302.803.994	299.608.322
	Totaal alg.financieel beleid: baten + onttrekkingen	1.325.555.801	1.377.559.237	654.500.221	598.027.871	540.726.841	491.454.227
	Tot.generaal lasten + stortingen in reserves	1.827.227.174	1.897.494.450	1.165.456.980	962.635.045	882.123.592	834.709.174
	Tot.generaal baten + onttrekkingen aan reserves	1.865.028.918	1.897.494.450	1.165.456.980	962.635.045	882.123.592	834.709.174
	Resultaat ná bestemming	37.801.744	0	0	0	0	0

Toelichting op de aanmerkelijke verschillen tussen jaarrekening 2011 en begroting 2013

In voorgaande tabel zijn de lasten en baten per programma voor jaarrekening 2011 en begroting 2013 opgenomen. Conform BBV worden de aanmerkelijke verschillen op hoofdlijnen toegelicht. Bij de verklaring van de verschillen is uitgegaan van verschillen groter dan € 1 miljoen. De voordelige verschillen t.o.v. 2011 zijn aangegeven met (v), de nadelige verschillen t.o.v. 2011 met (n).

Programma 01 Bestuur

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 5,1 miljoen lager. Dit verschil wordt veroorzaakt door:

€ 2,6 miljoen (n): Hogere lasten in 2013 voor kosten onderzoeken (€ 217.000) en voor samenwerkingsverband zuidelijke rekenkamer (€ 128.000), voor kennis en onderzoek (€ 2,9 mln). Lagere lasten Merk Brabant in verband met afloop bestuursakkoord (€ 0,6 mln)

€ 6,8 miljoen (v): Lagere kosten i.v.m. afloop samen investeren-programma en lagere kosten programma brabantstad (voordeel € 8,7 mln) en hogere lasten in 2013 voor integratie Oss-Lith (nadeel € 1,9 mln)

€ 0,9 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2013.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 1,7 miljoen nadelig. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2011 ontvangen pensioenkapitalen bestuurders.

Programma 02 Ruimte

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 8,3 miljoen lager. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 2,0 miljoen (v): Voornamelijk veroorzaakt door lagere lasten in 2013 voor afwaardering aankopen grondbank (voordeel € 3,1 mln) en hogere lasten in 2013 voor rentekosten verbrede inzet aanpak ruimte voor ruimte(nadeel € 1,3 mln).

€ 4,2 miljoen (v): Lagere lasten regievoering (voordeel € 5,2 mln), hogere kosten lanbouwkundige structuurversterking (nadeel € 0,7 mln), hogere kosten glastuinbouw (nadeel € 2,5 mln) en lagere lasten Europese programma's (voordeel € 2,2 mln).

€ 1,4 miljoen(n): Hogere kosten wonen (nadeel € 4,7 mln) a.g.v. hogere voorbereidingskosten en door afwaardering. Lagere lasten stedelijke projecten (voordeel € 0,9 mln) en lagere lasten ISV-projecten (voordeel € 4,3 mln). Hogere rentekosten maatregelen kredietcrisis (nadeel € 1,9 mln).

€ 3,4 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2013.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 3,6 mln nadelig. Dit verschil wordt in hoofdzaak veroorzaakt door lagere baten in 2013 grondexploitatie € 2,4 mln en lagere bijdrage EU € 0,3 mln, hogere rijksbijdrage en EU-bijdragen in 2013 voor landbouwkundige structuurversterking € 1,7 mln, lagere EU-bijdrage Europese programma's € 0,3 mln, hogere bijdrage ILG in 2013 voor glastuinbouw € 2,5 mln, lagere baten woningbouw in 2013 € 0,6 mln en lagere rijksbijdrage ISV in 2013 € 4,0 mln.

Programma 03 Ecologie

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 29,8 miljoen hoger. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 15,3 miljoen (n): Hogere kosten in 2013 voor:

- beleidsontwikkeling € 0,7 mln,
- grondwaterkwantiteit € 9,9 mln,
- oppervlaktewaterkwantiteit € 3,5 mln
- en voor hoogwaterbescherming € 1,2 mln

€ 2,1 miljoen(n) : Lagere kosten in 2013 door afloop programma schoon brabant (vorig bestuursakkoord) voordeel € 3,6 miljoen.

Lagere kosten in 2013 voor lucht, geur en geluid door afloop rijksprogramma's € 6,4 mln.

Hogere kosten in 2013 voor bodemsanering ISV en Chemie-pack € 8 mln.

Lagere kosten stortplaatsen € 1,3 mln.

Hogere milieukosten landbouw € 3,6 mln

Hogere kosten handhaving in 2013 € 1,9 mln.

€ 11,2 miljoen(n): Hogere kosten in 2013 voor Natuur en landschap in hoofdzaak vanwege:

- Hogere kosten natuurgebieden en verbindingen € 17,9 mln.
- Lagere kosten in 2013 voor biodiversiteit € 1 mln
- Lagere kosten in 2013 voor landschappen € 6 mln.

€ 1,2 miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2013.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 22,5 miljoen voordelig, hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere rijksbijdrage voor EHS in 2013.

Programma 04 Economie

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 22,6 miljoen lager.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€19,2 miljoen (v): Lagere kapitaallasten i.v.m. extra afschrijving agro&co in 2011 (ad € 4,2 mln), lagere kosten algemeen economisch beleid door afloop programma samen investeren € 8 mln.

Lagere kosten in 2013 voor deelnemingen € 2,3 mln.

Lagere kosten energie besparende maatregelen € 4,7 mln

€ 5,3 miljoen(v): Lagere kosten in 2013 voor stimulering MKB in verband met afloop vorig bestuursakkoord € 1 mln), Lagere kosten in 2013 voor innovatie door afloop Europees programma interreg € 8,4 mln, hogere kosten in 2013 voor kenniseconomie € 0,6 mln, hogere kosten in 2013 voor investeren in bedrijfsruimte € 3,2 mln internationale school en voor Europese EFRO-regeling (EFRO: Europees fonds voor regionale ontwikkeling), en hogere kapitaallasten i.v.m. rente lening Life Science Park € 0,2 mln.

€ 1,5 miljoen (n): Hogere kosten in 2013 voor OP-Zuid

€ 0,5 miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2013 t.o.v. 2011.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 0,6 miljoen nadelig door afloop EU-programma Interreg.

Programma 05 Mobiliteit

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 13,9 miljoen hoger. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 26,4 miljoen(v): Lagere kosten voor mobiliteit in 2013 t.o.v. 2011 vanwege:

- weggevalen lasten voor eco-zone Zuid-willemsvaart € 3,9 mln.
- Afloop programma samen investeren € 17,3 mln
- Lagere lasten dynamisch verkeersmanagement € 4,5 mln
- Lagere kosten stimulering verkeersveiligheid € 3 mln
- Hogere kosten regionale maatregelen € 1,2 mln.
- Hogere kosten fiets in de versnelling € 1,1 mln.

€ 19,6 miljoen(n): Hogere kosten voor openbaar vervoer in 2013 t.o.v. 2011 vanwege aanleg strategische openbaar vervoer projecten € 25,5 mln, hogere kosten OV-ontwikkeelfunctie € 5,6 mln en lagere kosten OV-exploitatie € 11,4 mln .

€ 21,5 miljoen (n) Hogere kosten in 2013 voor:

- reconstructie en vervangingsinvesteringen € 3,4 mln
- beheer en onderhoud € 2,4 mln
- majeure projecten (N261) € 13,2 mln
- kapitaallasten € 2,6 mln

€ 0,8 miljoen (v) Lagere toegerekende apparaatskosten.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 45 miljoen nadelig. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2011 ontvangen rijksbijdrage voor de N69 ad € 64 mln en de hogere uitkering BDU in 2013.

Programma 06 Cultuur en samenleving

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 49,9 miljoen lager. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 12,7 miljoen(v): Lagere lasten door afloop cultuuractiviteiten vorig bestuursakkoord (voordeel € 7,7 miljoen), lagere kosten brabantstad culturele hoofdstad en bkcc (voordeel € 4 miljoen), hogere kosten in 2013 voor het Brabants orkest (nadeel € 2 mln) en lagere kosten amateurkunstbeoefening (voordeel € 2,9 miljoen).

€ 15,7 miljoen(v): Lagere lasten jeugdzorg (€ 10 miljoen) en lagere lasten uitvoering transitie jeugdzorg € 5,7 mln.

€ 17,2 miljoen(v): Lagere kosten in 2013 voor IDOPS en samen investeren € 9,9 mln. Lagere kosten gezondheidszorg o.a. door afloop vorig bestuursakkoord € 6,5 mln en lagere kosten participatie € 0,8 mln.

€ 1 miljoen (v): Lagere kosten vrije tijd en sport € 1,3 mln en lagere kosten kennisinfrastructuur € 0,5 mln en hogere kapitaallasten Noordbrabants museum € 0,8 mln.

€ 3,3 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2013 t.o.v. 2011.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € 8,8 miljoen nadelig. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere rijksuitkering voor de jeugdzorg in 2013 (nadeel € 10 mln) en een hogere EU-uitkering plattelandontwikkeling in 2013 (voordeel € 1,6 mln).

Programma 07 Investeringsagenda

De lasten van de begroting 2013 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2011 € 21,8 miljoen hoger. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- € 5,8 miljoen(n): Hogere lasten in 2013 voor energietransitie.
- € 2,3 miljoen(n): Hogere lasten in 2013 voor brabant culturele hoofdstad
- € 3,8 miljoen(n): Hogere lasten in 2013 voor sportplan 2016.
- € 1,7 miljoen (n) Hogere lasten in 2013 voor spaar-investeringsfonds infrastructuur
- € 0,6 miljoen (n) Hogere lasten in 2013 voor landschappen van allure (€ 0,3 miljoen) en voor grote erfgoedcomplexen (€ 0,3 miljoen)
- € 7,6 miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2013 t.o.v. 2011.

Algemeen financieel beleid

Het verschil op het lastenbudget tussen de jaarrekening 2011 en de begroting 2013 is € y,y miljoen nadelig, bestaande uit:

€ 29,3 miljoen(v): betreft hoofdzakelijk :

- de weggevallen bijdrage aan het investeringsprogramma rijk-provincies van € 26,5 miljoen
- de eenmalige storting in de voorziening MKB-leningen in 2011 ad € 3,5 miljoen

€ 34,8 miljoen(n): betreft in hoofdzaak het in 2013 opgenomen bedrag voor onvoorzien van € 1,3 miljoen en de stelpost bestuursakkoord van € 28,3 miljoen en de stelpost in te zetten begrotingsruimte van € 3,1 miljoen.

De algemene inkomsten komen in 2013 € 419,2 miljoen lager uit dan in 2011 a.g.v.

- lagere uitkering provinciefonds en lagere integratieuitkeringen (-/- € 25,7 miljoen)
- lagere dividenduitkeringen/opbrengst verkoop Essent (-/- € 289 miljoen)
- lagere inkomsten financieringsfunctie (-/- € 8,7 miljoen)
- vrijval voorzieningen escrow Essent in 2011 (-/- € 110,3 miljoen)
- hogere opbrengst opcenten motorrijtjigenbelasting in 2013 (+ € 14,5 miljoen)

De stortingen in de reserves vallen in 2013 t.o.v. 2011 € 646,8 miljoen lager uit.

De onttrekkingen aan de reserves vallen in 2013 t.o.v. 2011 € 251,9 miljoen lager uit.

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
90.01 Bedrijfsvoering							
90.01.10	Personeel en organisatie						
4000047	Overige kosten Personeel en organisatie	13.177	12.248	12.437	12.654	12.877	13.102
4000053	Organisatie-ontwikkeling	34.019	125.813	127.766	9.286	11.544	11.544
4000055	Bijkomende kosten salarisadministratie	110.166	133.487	133.448	133.673	133.901	136.244
4000127	Donaties en lidmaatschappen	0	0	0	0	0	0
4000128	57+ regeling;externe ondersteuning	0	0	0	0	0	0
4000174	Dienstverlening / Klant in zicht	4.320	0	0	0	0	0
4000175	Doen !	25.994	0	0	0	0	0
4000176	Werk- en communicatiebudget VB	70.000	0	0	0	0	0
4000177	Maatsch.verantwoord werkgeverschap	22.538	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
4000185	Bedieningsconcept	424.111	0	0	0	0	0
4000188	Kosten advisering	48.735	49.892	50.666	51.554	52.456	53.374
4000190	Agenda van Brabant - kerntaken	170.244	1.753.748	0	0	0	0
4000198	Werkbudget Agenda van Brabant	100.000	100.000	100.000	100.000	0	0
	Totaal lasten	1.023.304	2.200.188	449.317	332.167	235.778	239.264
	Totaal baten						
90.01.20	Financiën planning en control						
4000056	Controle geldelijk beheer en boekhouding	0	28.281	28.871	29.526	30.193	30.660
4000057	Incasso, bank, girokosten	-2.471	27.147	27.682	28.280	28.890	29.457
4000058	Vervaardiging P&C documenten	11.281	35.851	36.226	36.655	37.091	37.535
4000059	Kosten uitvoeringsactiviteiten FIN.	0	0	0	0	0	0
4000060	Stelpost overheadmiddelen (opslag app)	0	0	140.423	482.999	143.584	161.270
4000100	Fraudeverzekeringen	0	0	0	0	0	0
4000105	Bedrijfsdoorlichting	26.863	0	0	0	0	0
4000166	Transparante bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten	35.672	91.279	233.202	577.460	239.758	258.922
5000071	Wettelijke rente agv te late betalingen	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten	0	0	0	0	0	0
90.01.30	Communicatie						
4000065	Interne media-infrastructuur	991.663	936.249	953.676	948.308	968.223	988.133
4000066	Ontwikkeling communicatie functie	0	0	0	0	0	0
4000164	Communicatie en onderzoek	33.498	104.242	107.998	112.032	116.131	119.037
4000191	Brabantmonitor	0	0	0	0	0	0
4000192	Relatiebeheer	322.474	203.934	209.909	216.393	222.986	227.935
4000194	Pers en lobby	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten	1.347.635	1.244.425	1.271.583	1.276.733	1.307.340	1.335.105
90.01.40	Bestuurlijk juridische zaken						
4000109	Kosten hoor&adviescie bezwaar en beroep	0	0	0	0	0	0
4000110	Kosten rechtsgeleerden/deskundig advies	334.572	180.701	184.648	189.017	194.489	198.329
4000112	Juridische kwaliteitszorg	0	0	0	0	0	0
4000113	Kosten algemene wet bestuursrecht	83.097	27.262	27.740	28.277	28.817	28.978
4000114	Beheer workflowmanagementsysteem	0	0	0	0	0	0
4000162	Juridische procedures en schadeclaims	140.578	131.648	136.656	142.013	147.460	151.351
4000167	Mediation	3.479	0	0	0	0	0
4000180	Implementatie wet Bibob	34.000	0	0	0	0	0
4000199	Nat.viering bevrijding 2012	280.000	280.000	0	0	0	0
	Totaal lasten	875.727	619.611	349.044	359.307	370.766	378.658
5000020	Leges Drank-en Horecawet	34	165	168	171	174	177
5000065	Inkomsten rechtsgeleerden / deskundigen	0	0	0	0	0	0
5000075	Bijdrage nationale viering bevrijding 2012	0	30.000	0	0	0	0
	Totaal baten	34	30.165	168	171	174	177

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
90.01.50	Informatisering en automatisering						
4000094	Telecommunicatie gesprekskosten	819.159	670.184	659.122	650.129	633.414	639.629
4000095	Beheer applicaties	1.004.639	1.151.642	1.141.877	1.158.390	1.175.184	1.192.270
4000096	Basisinfrastructuur	4.489.369	5.203.317	3.924.291	3.863.433	3.974.100	4.016.664
4000172	Provinciale basisbestanden	0	0	0	0	0	0
4000182	ICT projectbudgetten concern	2.179.924	2.878.165	2.526.295	1.947.306	1.579.085	690.968
4000186	Digitale werkvloer	1.443.712	0	0	0	0	0
4000201		0	150.000	0	0	0	0
	Totaal lasten	9.936.804	10.053.308	8.251.585	7.619.258	7.361.783	6.539.531
5000054	Inkomsten Beheer en Standaardvoorz.	18.430	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
	Totaal baten	18.430	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
90.01.60	Facilitaire voorzieningen						
4000023	Gebruik bedrijfsvoertuigen	9.858	11.522	11.701	11.906	12.115	12.326
4000024	Meubilair	102.878	52.185	53.239	54.414	56.121	57.103
4000025	Duurzame productiemiddelen	135.210	210.223	214.355	218.975	223.673	227.586
4000067	Schoonmaakonderhoud	863.916	934.168	882.034	748.901	759.754	767.745
4000068	Verzekering provinciehuis	134.475	146.934	139.472	142.440	145.458	148.354
4000069	Huur kantoorgebouwen	491.489	267.219	90.000	0	0	0
4000070	Bedrijfshulpverlening	45.765	44.277	45.229	46.285	47.358	48.188
4000076	Nutsvoorzieningen provinciehuis	619.529	687.426	639.298	649.024	659.003	670.534
4000081	Centrale maaltijdenvoorziening	510.058	518.745	526.802	504.962	377.711	384.320
4000082	Koffie, thee en gekoeld water	135.588	412.119	422.685	433.044	443.309	451.420
4000087	Onderhoud facilitaire bedrijfsmiddelen	8.349	15.384	15.885	16.425	16.974	17.533
4000088	Beveiliging	125.579	121.840	124.042	126.628	129.385	131.528
4000090	Print- & kopieerwerk	534.925	782.985	797.501	691.647	515.823	525.036
4000091	Drukwerk	80.908	166.169	149.873	133.973	115.214	117.230
4000092	Kantoor- & automatiseringsartikelen	153.365	256.554	237.550	219.204	161.215	165.783
4000093	Postdistributie	197.450	343.318	330.240	292.183	217.929	226.720

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
4000099	Bibliotheek, informatie & kennis	259.528	218.202	151.674	85.643	17.882	17.882
4000102	Bedrijfskleding	54.182	52.429	53.593	54.881	56.190	57.523
4000116	Geo-informatievoorziening	0	0	0	0	0	0
4000117	Kadastrale gegevens	63.681	0	0	0	0	0
4000121	Geodesie	141.848	303.779	205.458	207.303	209.180	211.090
4000124	Belastingen Provinciehuis	232.117	278.660	282.720	287.646	292.679	297.800
4000138	Toevoeging voorziening onderhoud gebouw.	1.947.370	1.798.759	1.814.643	1.843.896	1.694.087	1.722.630
4000155	Kantoorinnovatie (t.l.v. Res.)	225.838	0	0	0	0	0
4000178	Frictiekosten DIV	456.800	0	0	0	0	0
4000179	Frictiekosten ILD	99.562	0	0	0	0	0
4000187	Facility infosysteem	33.125	30.924	30.924	30.924	30.924	30.924
4000189	Interne milieuzorg	168.645	212.097	212.286	195.844	199.623	203.117
4000195	Stelpost extra huisvestingskosten	0	0	0	0	0	745.000
4000197	Werkbudget Gemeenschappelijke Dienst	0	0	0	0	0	0
4000200	Brabantloket	0	180.000	0	90.000	90.000	90.000
	Totaal lasten	7.832.037	8.045.918	7.431.204	7.086.148	6.471.607	7.327.372
5000042	Vergoeding huisvesting Biesbosch	0	0	0	0	0	0
5000043	Inkomsten door schade	0	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
5000050	Inkomsten kantoor- en bureaufaciliteiten	387	37.845	37.845	37.845	37.845	37.845
5000062	Provinciehuis Studio	185.693	5.318	5.401	5.494	555.591	555.689
5000063	Provinciehuis Studio	0	0	0	0	0	0
5000072	Verkoopopbrengsten gebouwen	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten	186.080	47.663	47.746	47.839	597.936	598.034
90.01.98	Kapitaallasten						
4000130	Afschrijving Provinciehuis	1.461.368	1.826.952	2.405.296	3.470.158	4.674.494	4.223.283
4000131	Afschrijving brandweerauto	4.264	4.264	4.264	4.264	4.264	4.264
4000132	Afschrijving nieuwbouw provinciehuis	254.510	254.509	254.509	254.509	254.509	254.509
4000134	Afschrijving meubilair	126.552	126.552	126.552	126.552	106.839	105.139
4000135	Afschrijving kantoorinnovatie	52.936	54.500	56.150	57.890	55.521	37.158
4000139	Rentekosten Provinciehuis	1.088.470	1.208.856	1.283.253	1.567.121	1.700.326	1.610.358

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
4000140	Rentekosten brandweerauto	1.119	970	704	576	448	321
4000141	Rentekosten nieuwbouw provinciehuis	120.256	111.348	87.807	80.171	72.536	64.900
4000143	Rentekosten meubilair	28.544	24.114	16.872	13.076	9.575	6.395
4000144	Rentekosten kantoorinnovatie	20.428	18.548	14.239	12.528	10.826	9.436
4000150	Afschrijving Beveiliging	244.334	244.334	244.334	244.334	241.311	222.432
4000151	Rentekosten Beveiliging	52.452	43.899	30.298	22.969	15.685	8.728
4000157	Afschrijving Arbo	109.473	112.889	101.987	41.153	19.433	9.653
4000158	Rentekosten Arbo	12.131	8.240	3.839	1.692	783	347
	Totaal lasten	3.576.836	4.039.975	4.630.104	5.896.993	7.166.550	6.556.923

Totaal lasten 90.01	24.628.015	26.294.704	22.616.039	23.148.066	23.153.582	22.635.775
Totaal baten 90.01	204.544	84.328	54.414	54.510	604.610	604.711

90.10 Personeelskosten

90.10.10	Personeelskosten						
4000007	Salarislasten vaste formatie	94.398.988	91.252.267	88.633.129	87.008.101	79.738.683	77.630.057
4000009	Budgetruimte algemeen	0	5.649.032	6.803.553	6.904.149	10.259.547	12.062.011
4000012	Frictiekosten		2.970.405	1.920.405	320.405	320.405	320.405
4000015	Stage vergoeding	67.382	43.407	42.139	40.320	37.165	35.699
4000018	Wachtgeldten voormalig personeel	2.533.448	1.770.623	1.225.733	390.022	314.316	267.709
4000026	Reis- en verblijfkosten dienstreizen	1.314.341	1.258.813	1.202.808	1.142.381	1.045.250	996.621
4000027	Verplaatsingskostenbesluit	12.919	42.968	41.056	38.994	35.679	34.018
4000028	Vergoeding kosten woon-werkverkeer	22.701	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
4000029	Kstn werving & selectie en mobil.(centr.)	105.524	108.518	105.145	100.604	92.733	89.076
4000030	Ambtelijke representatie (decentraal)	149.347	56.890	54.359	51.628	47.238	45.041
4000031	Contactactiviteiten inactieven	0	0	0	0	0	0
4000032	Representatie-uitgaven (centraal)	53.719	113.780	110.243	105.483	97.231	93.395
4000033	Kleine beloningsattenties	238	0	0	0	0	0
4000034	Kosten kerstattenties actief personeel	25.303	58.745	57.079	54.874	51.046	49.270
4000035	Bindingsactiviteiten (decentraal)	82.521	75.845	72.471	68.830	62.978	60.048
4000036	Personeelsactiviteiten (centraal)	153.549	118.500	73.358	73.358	73.358	73.358
4000037	Ongevallenverzekering	144.883	133.000	132.743	132.743	132.743	132.743
4000039	Kosten inhuur/dekkingsruimte vervanging	3.472.009	0	0	0	0	0
4000041	Kstn dienstverlen. ARBO en re ´ntegratie	227.007	300.000	299.420	299.420	299.420	299.420

Meerjarenraming bedrijfsvoering							Bijlage 2
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
4000042	Vergoeding huisaansluiting telefoon	-40.429	0	0	0	0	0
4000044	Opleiding, scholing en training (dec)	1.206.488	1.215.406	1.161.333	1.102.988	1.009.206	962.254
4000045	Opleiding, scholing en training (centrl)	269.283	520.888	497.714	472.709	432.517	412.395
4000048	Kosten van werving & selectie (decentr)	109.296	434.073	414.761	393.925	360.430	343.662
4000049	ARBO uitvoeringsmaatregelen	7.800	30.385	29.441	28.169	25.966	24.942
4000050	Opleidingen I&A	41.460	67.123	66.993	66.993	66.993	66.993
4000051	Vervoerplan	662.163	558.160	541.220	517.815	477.237	458.368
4000085	Vergaderkosten ambtelijk apparaat	432.209	276.226	267.639	256.081	236.047	226.737
4000148	Kosten bedrijfsmaatschappelijk werk	0	0	0	0	0	0
4000160	Rentekstn Strategische Grondportefeuille	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten		105.452.149	107.103.054	103.800.742	99.617.992	95.264.188	94.732.222
5000021	Overige inkomsten mbt vaste formatie	1.340.371	0	0	0	0	0
5000023	Ziektewetuitkeringen	277.349	0	0	0	0	0
5000028	Inkomsten uit detacheringen	2.706.924	0	0	0	0	0
5000031	terugbetaling reis- en verblijfkosten	17.187	8.400	8.400	8.400	8.400	8.400
5000038	terugbetaling studiekostenvergoedingen	4.078	0	0	0	0	0
5000039	Vervoerplan terugbetaling	7.085	0	0	0	0	0
5000040	Stelpost te dekken flex.formatie programmabudgetten	0	0	0	0	0	6.094.419
5000061	Inhouding ongevallenverzekering	19.657	12.000	11.977	11.977	11.977	11.977
5000063	Provinciehuis Studio	0	0	0	0	0	0
5000067	Stelpost 4% efficiency-opbrengsten	0	268.520	272.548	276.636	280.786	280.786
Totaal baten		4.372.652	288.920	292.925	297.013	301.163	6.395.582
Totaal lasten 90.10		105.452.149	107.103.054	103.800.742	99.617.992	95.264.188	94.732.222
Totaal baten 90.10		4.372.652	288.920	292.925	297.013	301.163	6.395.582
Totaal lasten bedrijfsvoering		130.080.164	133.397.758	126.416.781	122.766.058	118.417.770	117.367.997
Totaal baten bedrijfsvoering		4.577.196	373.248	347.339	351.523	905.773	7.000.293
Saldo (baten -/- lasten)		-125.502.968	-133.024.510	-126.069.442	-122.414.535	-117.511.997	-110.367.704

Toerekening apparaatslasten

In de paragraaf bedrijfsvoering komen de lasten en de baten van de bedrijfsvoering tot uitdrukking. Een specificatie van deze lasten en baten van de bedrijfsvoering is opgenomen in bijlage 2.

Het saldo van de lasten en de baten van de bedrijfsvoering bedraagt voor de begroting 2013 € 126,1 miljoen.

Dit saldo - apparaatslasten genoemd - wordt toegerekend aan de programma's in de begroting en aan de investeringen/voorzieningen waar eveneens bedrijfsvoeringskosten aan verbonden zijn.

De verdeling naar de programma's in de begroting vindt plaats op basis van de formatie die bij elk programma in de begroting is aangegeven.

Een totaaloverzicht is onderstaand opgenomen.

Toegerekende apparaatskosten (bedragen in hele Euro's)		Begroting 2013	
	fte primair proces	apparaatslasten	
<u>Toegerekende apparaatskosten aan programma's</u>			
01 Bestuur	35,57	5.959.031	
02 Ruimte	105,92	17.744.745	
03 Ecologie	288,42	47.470.706	
04 Economie	44,07	7.383.033	
05 Mobiliteit	163,30	25.206.052	
06 Cultuur en samenleving	63,05	10.562.747	
07 Investeringsagenda	52,19	8.743.375	
Totaal toegerekende apparaatskosten aan programma's		123.069.689	
<u>Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen</u>			
03 Ecologie		848.207	
05 Mobiliteit		2.151.546	
Totaal toegerekende apparaatskosten		126.069.442	

Opbouw kostensoorten naar economische categorie		Begroting 2013		Bijlage 3
		Lasten	Baten	Saldo
A/B/C. Salariskosten				
0.0		1.920.405	272.548	1.647.857
1.1		95.478.821	0	95.478.821
1.2		1.225.733	0	1.225.733
		98.624.959	272.548	98.352.411
D. Presententiegelden en reis- en verblijfkosten				
2.3.1		1.397.009	8.400	1.388.609
E. Representatiekosten t.b.v. personeel				
2.3.1		367.510	0	367.510
F. Overige personeelskosten				
2.3.0		0	11.977	-11.977
2.3.1		3.383.828	0	3.383.828
		3.383.828	11.977	3.371.851
G. Bijkomende kosten salarisadministratie				
2.3.1		133.448	0	133.448
H. Administratiekosten				
2.3.1		92.779	0	92.779
I. Overige kosten				
0.0		140.423	0	140.423
J. Communicatie				
2.3.1		1.271.583	0	1.271.583
M. Huisvestingskosten				
2.2		0	5.401	-5.401
2.3.1		1.796.033	4.500	1.791.533
3.0		282.720	0	282.720
6.0		6.230.934	0	6.230.934
		8.309.687	9.901	8.299.786
N. Kosten van kantine, keuken en serveerdienst				
2.3.1		1.217.126	0	1.217.126
O. Kantoor- en bureaunkosten				
2.2		279.295	0	279.295
2.3.1		2.345.137	37.845	2.307.292
6.0		213.813	0	213.813
		2.838.245	37.845	2.800.400
Q. Kosten van automatisering				
2.3.1		7.592.463	0	7.592.463
S. Kosten van bibliotheek en documentaire voorzieningen				
2.3.1		151.674	0	151.674
T. Overige kosten				
2.3.1		341.545	0	341.545

Opbouw kostensoorten naar economische categorie		Begroting 2013		Bijlage 3
	Lasten	Baten	Saldo	
U. Juridische aangelegenheden				
2.3.1	349.044	168	348.876	
V. Kosten GEO				
2.3.1	205.458	6.500	198.958	
Totaal te verrekenen	126.416.781	347.339	126.069.442	
Recapitulatie:				
1.1	95.478.821	0	95.478.821	
1.2	1.225.733	0	1.225.733	
2.2	279.295	5.401	273.894	
2.3.0	0	11.977	-11.977	
2.3.1	20.644.637	57.413	20.587.224	
3.0	282.720	0	282.720	
4.0.3	0	0	0	
6.0	6.444.747	0	6.444.747	
0.0	2.060.828	272.548	1.788.280	
	126.416.781	347.339	126.069.442	

Verdeling apparaatskosten over de functies**Bijlage 3**

Nr.	Omschrijving	Begroting 2013
<i>Toegerekende apparaatskosten aan programma's en producten</i>		
1.0	Provinciale Staten	1.257.034
1.1	Gedeputeerde Staten	718.304
1.3	Bestuurlijke organisatie	918.013
1.4	Financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen	1.578.338
1.6	Overige zaken betreffende algemeen bestuur	1.017.599
2.1	Openbare orde en veiligheid	1.834.973
3.0	Verkeer en vervoer, algemeen	1.143.440
3.1	Landwegen	16.383.549
3.3	Waterwegen	33.509
3.4	Vervoer	7.645.554
4.0	Waterhuishouding, algemeen	3.406.366
4.1	Waterschapsaangelegenheden	191.908
4.2	Waterkeringen	799.617
4.3	Kwantitatief beheer oppervlaktewater	1.199.425
4.4	Kwantitatief beheer grondwater	442.015
5.0	Milieubeheer, algemeen	4.144.081
5.2	Kwalitatief beheer grondwater en bodem	5.460.916
5.3	Bestrijding luchtverontreiniging	398.787
5.4	Bestrijding geluidhinder	984.383
5.5	Vergunningverlening en handhaving	16.829.552
5.6	Ontgrondingen	1.224.983
6.2	Natuur	11.075.376
7.0	Algemene economische aangelegenheden	5.158.239
7.1	Bevordering economische activiteiten	6.340.711
7.2	Nutsvoorzieningen	1.042.322
7.3	Agrarische aangelegenheden	9.821.062
8.0	Welzijn, algemeen	1.799.987
8.2	Lichamelijke vorming en sport	204.622
8.3	Kunst en oudheidkunde	3.846.890
8.4	Sociaal-cultureel werk en ontwikkeling	598.659
8.5	Maatschappelijke voorzieningen	3.008.863
8.8	Jeugdhulpverlening	2.862.789
9.0	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, algemeen	7.440.290
9.1	Ruimtelijke ordening	1.164.848
9.2	Volkshuisvesting	1.092.685
Totaal toegerekende apparaatskosten gewone dienst		123.069.689
<i>Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen</i>		
3.1	Landwegen	2.151.546
4.4	Kwantitatief beheer grondwater	848.207
Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen		2.999.753
Totaal toegerekende apparaatskosten		126.069.442

Staat van verdeling kapitaallasten, onderdeel afschrijvingen.

Bijlage 4

	Omschrijving	Begroting 2013
LASTEN		
A.	Afschrijvingen	
	Materiële vaste activa	34.290.170
	Immateriële vaste activa	21.034.161
	TOTALE AFSCHRIJVINGSKOSTEN	55.324.331
BATEN		
A.	Verrekeningen	
	Totaal verrekeningen	0
B.	Doorberekende afschrijvingskosten aan kostenplaatsen	
	Huisvesting	3.136.942
	Drukkerij/kantoorinnovatie	56.150
	Automatisering	0
	Totaal doorberekende afschrijvingskosten aan kostenplaatsen	3.193.092
C.	Doorberekende afschrijvingskosten functies	
	0.1 Geldl.en uitzettingen => 1 jaar	21.034.159
	3.0 Verkeer en vervoer algemeen	14.267.185
	3.1 Landwegen	15.873.462
	3.3 Waterwegen	0
	3.4 Vervoer	0
	4.0 Waterhuishouding, algemeen	0
	4.2 Waterkeringen	0
	5.0 Milieubeheer algemeen	66.050
	6.2 Natuur	0
	7.1 Bevordering economische activiteiten	0
	7.3 Agrarische aangelegenheden	0
	8.3 Kunst en oudheidkunde	890.383
	8.8 Jeugdhulpverlening	0
	0.5 Algemene baten en lasten/onvoorzien	0
	Totaal doorberekende afschrijvingskosten functies	52.131.239
	TOTAAL BATEN AFSCHRIJVINGEN	55.324.331

TOELICHTING
Afschrijvingen

Voor een specificatie van de afzonderlijke investeringsobjecten zij verwezen naar bijlage 7, 8, 9b en 9c.

Verrekening afschrijvingskosten met rentelasten

Betreft de overboeking van de afschrijving van de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen.

Staat van verdeling kapitaallasten, onderdeel rentelasten

Bijlage 5

	Omschrijving	Begroting 2013
LASTEN	A. Rente	
	Materiële vaste activa	11.425.149
	Immateriële vaste activa	0
	Verstrekte geldleningen	4.202.458
	Geactiveerde deelnemingen	1.384.565
BATEN	Bespaarde rente	(2.680.624)
	TOTAAL RENTELASTEN	14.331.548
	A. Doorberekende rentelasten aan kostenplaatsen	
	Huisvesting	1.422.773
	Drukkerij/kantoorinnovatie	14.239
	Totaal doorberekende rentelasten aan kostenplaatsen	1.437.012
	B. Doorberekende rentelasten functies	
	0.1 Geldl.en uitzettingen => 1 jaar	1.064.491
	1.0 Provinciale Staten	
	3.0 Verkeer en vervoer algemeen	4.861.516
	3.1 Landwegen	4.288.947
	3.3 Waterwegen	
	3.4 Vervoer	
	4.0 Waterhuishouding, algemeen	
	4.2 Waterkeringen	
	5.0 Milieubeheer algemeen	4.288
	5.2 Kwalitatief beheer grondwater en bodem	
	6.2 Natuur	28.500
	7.0 Algem.economische aangelegenh.	15.000
	7.1 Bevordering economische activiteiten	1.927.921
	7.3 Agrarischr aangelegenheden	90.300
	8.1 Educatie	857
	8.3 Kunst en oudheidkunde	973.381
	8.8 Jeugdhulpverlening	
	9.2 Volkshuisvesting	3.219.261
	0.6 Saldo kostenplaatsen	(3.579.926)
	Totaal doorberekende rentelasten functies	12.894.536
	TOTAAL RENTE-BATEN	14.331.548

TOELICHTING

Bespaarde rente

Betreft een bijdrage aan de gewone dienstpost 1.000.351/0.001.061

Financiële positie 2013

bijlage 6

Omschrijving	Stand per 1-jan-2013	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2013
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	183.280.366	0		21.034.161	162.246.205
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	74.704.863	11.236.000		4.416.045	81.524.818
Inv. met maatschappelijk nut	296.268.000	44.785.000		29.874.126	311.178.874
Financiële vaste activa	2.738.117.983	77.588.350	27.769.545		2.787.936.788
Totaal activa	3.292.371.212	133.609.350	27.769.545	55.324.331	3.342.886.686
Passiva					
Algemene reserve	208.097.144	966.807	62.487.238		146.576.713
Reserve Essent	2.566.163.863	34.452.062	54.424.698		2.546.191.227
Bestemmingsreserves	146.453.602	110.350.959	66.139.639		190.664.922
Voorzieningen	20.972.890	6.890.328	11.135.718		16.727.500
Opgenomen vaste geldleningen	1.210.504		1.210.504		0
Saldo	349.473.209	93.253.115			442.726.324
Totaal passiva	3.292.371.212	245.913.271	195.397.797	0	3.342.886.686

Financiële positie 2014

Omschrijving	Stand per 1-jan-2014	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2014
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	162.246.205	0		20.464.387	141.781.818
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	81.524.818	14.686.000		5.457.788	90.753.030
Inv. met maatschappelijk nut	311.178.874	77.635.000		32.317.500	356.496.375
Financiële vaste activa	2.787.936.788	2.761.000	51.766.527		2.738.931.261
Totaal activa	3.342.886.686	95.082.000	51.766.527	58.239.675	3.327.962.484
Passiva					
Algemene reserve	146.576.713	14.298.200	23.658.603		137.216.310
Reserve Essent	2.546.191.227	35.145.073	38.765.091		2.542.571.209
Bestemmingsreserves	190.664.922	94.367.191	62.475.860		222.556.253
Voorzieningen	16.727.500	6.921.432	5.980.172		17.668.760
Opgenomen vaste geldleningen	0				0
Saldo	442.726.324		34.776.372		407.949.952
Totaal passiva	3.342.886.686	150.731.896	165.656.098	0	3.327.962.484

Financiële positie 2015

bijlage 6

Omschrijving	Stand per 1-jan-2015	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2015
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	141.781.818	0		20.375.004	121.406.814
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	90.753.030	3.461.000		6.629.359	87.584.672
Inv. met maatschappelijk nut	356.496.375	57.490.000		37.476.864	376.509.511
Financiële vaste activa	2.738.931.261	656.804	72.558.010		2.667.030.055
Totaal activa	3.327.962.484	61.607.804	72.558.010	64.481.226	3.252.531.052
Passiva					
Algemene reserve	137.216.310	11.868.409	28.544.182		120.540.537
Reserve Essent	2.542.571.209	37.369.536	32.122.042		2.547.818.703
Bestemmingsreserves	222.556.253	64.773.290	29.066.012		258.263.531
Voorzieningen	17.668.760	6.773.504	6.364.934		18.077.330
Opgenomen vaste geldleningen	0				0
Saldo	407.949.952		100.119.001		307.830.951
Totaal passiva	3.327.962.484	120.784.739	196.216.171	0	3.252.531.052

Financiële positie 2016

Omschrijving	Stand per 1-jan-2016	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2016
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	121.406.814	0		19.496.898	101.909.916
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	87.584.672	5.227.897		10.788.988	82.023.581
Inv. met maatschappelijk nut	376.509.511	43.008.000		40.828.177	378.689.334
Financiële vaste activa	2.667.030.055	490.705	9.926.494		2.657.594.266
Totaal activa	3.252.531.052	48.726.602	9.926.494	71.114.062	3.220.217.097
Passiva					
Algemene reserve	120.540.537	16.263.915	3.286.362		133.518.090
Reserve Essent	2.547.818.703	68.154.341	23.273.160		2.592.699.884
Bestemmingsreserves	258.263.531	56.938.208	16.997.165		298.204.574
Voorzieningen	18.077.330	6.803.962	3.404.619		21.476.673
Opgenomen vaste geldleningen	0				0
Saldo	307.830.951		133.513.075		174.317.876
Totaal passiva	3.252.531.052	148.160.426	180.474.381	0	3.220.217.097

Immateriële vaste activa

verloop in 2013

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	73.391.678	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2014

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	94.425.839	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2015

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	114.890.226	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2016

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	135.265.230	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

Bijlage 7

verloop in 2013

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 13	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 13	Toegerekende rentelasten
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 183.280.366	21.034.161	162.246.205	0
--------------------	---------------	------------	-------------	---

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

Bijlage 7

verloop in 2014

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 14	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 14	Toegerekende rentelasten
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 162.246.205	20.464.387	141.781.818	0
--------------------	---------------	------------	-------------	---

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

Bijlage 7

verloop in 2015

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 15	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 15	Toegerekende rentelasten
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 141.781.818	20.375.004	121.406.814	0
--------------------	---------------	------------	-------------	---

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

Bijlage 7

verloop in 2016

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 16	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 16	Toegerekende rentelasten
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 121.406.814	19.496.898	101.909.916	0
--------------------	---------------	------------	-------------	---

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr. bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr. bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investeringen met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	91.523.450	10.675.000	102.198.450	48.829.084	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	25.381.632		25.381.632	1.215.648	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.430.000		2.430.000	0	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339		2.443.339	1.311.222	10 jaar	L
Steunpunten	5.391.069	157.000	5.548.069	5.391.069	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141		2.396.141	767.550	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927		149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949		1.067.949	891.985	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957		63.957	38.374	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065		908.065	405.365	10 jaar	L
Arbo	1.016.643		1.016.643	837.680	10 jaar	L
Materieel provinciale wegen	1.394.530	404.000	1.798.530	249.652	Diverse	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392		2.220.392	1.594.677	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	136.387.094	11.236.000	147.623.094	61.682.231		
<u>Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	59.606.851	1.000.000	60.606.851	21.843.414	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	8.559.185	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	45.848.667	1.000.000	46.848.667	16.691.578	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	214.982.541	16.000.000	230.982.541	78.754.623	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	3.598.273	1.500.000	5.098.273	200.826	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.083.952	333.000	10.416.952	3.841.711	15 jaar	L
N-261	0	9.800.000	9.800.000	0	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	7.598.758	2.152.000	9.750.758	815.430	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	122.058.875	6.000.000	128.058.875	55.710.337	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	216.576	20 jaar/7,75%	A
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	20 jaar/7,75%	A
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	20 jaar/7,75%	A
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.133.252	20 jaar/7,75%	A
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	10.025.708	20 jaar/7,75%	A
N279	6.000.000	7.000.000	13.000.000	0	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	400.000	0	400.000	0	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	996.809.142	44.785.000	1.041.594.142	700.541.142		
Totaal materiële vaste activa	1.133.196.236	56.021.000	1.189.217.236	762.223.373		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 13	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 13	Toegerekende rentelasten
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	42.694.366	2.659.806			50.709.560	1.371.060
Renovatie Noordbrabants Museum	24.165.984	728.425			23.437.560	714.053
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.430.000	72.900			2.357.100	71.807
Beveiliging	1.132.117	244.334			887.783	30.299
Steunpunten	0	157.000			0	0
Waterstraat 16-18	1.628.591	89.058			1.539.533	47.522
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0	0
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	175.964	66.050			109.914	4.288
Brandweerauto	25.583	4.264			21.320	704
Kantoorinnovatie	502.700	56.149			446.550	14.239
Arbo	178.963	101.987			76.976	3.839
Materieel provinciale wegen	1.144.878	109.520			1.439.358	38.764
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	625.715	126.552			499.164	16.873
Totaal investeringen met economisch nut	74.704.863	4.416.045	0	0	81.524.818	2.313.446
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	37.763.437	3.762.254			35.001.183	1.091.469
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	1.102.955	717.027			385.928	22.333
Voorbereiding projecten	29.157.089	2.837.696			27.319.393	847.147
Verbeteren en bouwen	136.227.918	13.038.484			139.189.434	4.131.260
DVM Brabantstad (1)	3.397.447	233.926			4.663.521	120.915
Benutten (DVM)	6.242.241	594.775			5.980.466	183.341
N-261	0	0			9.800.000	147.000
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	6.783.328	506.584			8.428.744	228.181
Vervangingsinvestering (SO)	66.348.538	6.744.292			65.604.246	1.979.292
Monitoring meetnet	327.396	29.005			298.391	9.387
Secundaire wegen	0	0			0	0
Tertiaire wegen	0	0			0	0
Quartaire wegen	770.741	317.417			453.323	18.361
Overige wegen	1.746.911	666.000			1.080.911	42.417
N279	6.000.000	400.000			12.600.000	279.000
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	400.000	26.667			373.333	11.600
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	296.268.000	29.874.126	0	0	311.178.874	9.111.703
Totaal materiële vaste activa	370.972.863	34.290.170	0	0	392.703.693	11.425.149

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr. bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr. bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	102.198.450	14.125.000	116.323.450	51.488.890	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	25.381.632	0	25.381.632	1.944.072	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.430.000	0	2.430.000	72.900	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	1.555.556	10 jaar	L
Steunpunten	5.548.069	157.000	5.705.069	5.548.069	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	856.608	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	958.035	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	42.637	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	461.515	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	939.667	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	1.798.530	404.000	2.202.530	359.172	Diverse	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	1.721.228	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	147.623.094	14.686.000	162.309.094	66.098.276		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	60.606.851	750.000	61.356.851	25.605.668	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.276.212	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	46.848.667	750.000	47.598.667	19.529.274	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	230.982.541	24.500.000	255.482.541	91.793.107	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	5.098.273	2.010.000	7.108.273	434.752	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.416.952	25.000	10.441.952	4.436.486	15 jaar	L
N-261	9.800.000	34.900.000	44.700.000	0	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	9.750.758	1.700.000	11.450.758	1.322.014	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	128.058.875	6.000.000	134.058.875	62.454.629	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	245.581	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.450.670	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	10.691.708	15 jaar	L
N279	13.000.000	7.000.000	20.000.000	400.000	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	400.000	0	400.000	26.667	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.041.594.142	77.635.000	1.119.229.142	730.415.268		
Totaal materiële vaste activa	1.189.217.236	92.321.000	1.281.538.236	796.513.543		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 14	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 14	Toegerekende rentelasten
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	50.709.560	3.724.667			61.109.893	1.677.292
Renovatie Noordbrabants Museum	23.437.560	728.425			22.709.135	692.200
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.357.100	72.900			2.284.200	69.620
Beveiliging	887.783	244.334			643.449	22.968
Steunpunten	0	157.000			0	0
Waterstraat 16-18	1.539.533	93.956			1.445.576	44.777
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0	0
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	109.914	66.050			43.865	2.307
Brandweerauto	21.320	4.264			17.056	576
Kantoorinnovatie	446.550	57.890			388.661	12.528
Arbo	76.976	41.153			35.823	1.692
Materieel provinciale wegen	1.439.358	140.597			1.702.761	47.132
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	499.164	126.552			372.612	13.077
Totaal investeringen met economisch nut	81.524.818	5.457.788	0	0	90.753.030	2.584.168
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	35.001.183	3.912.477			31.838.706	1.002.598
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	385.928	167.402			218.526	9.067
Voorbereiding projecten	27.319.393	2.933.005			25.136.389	786.837
Verbeteren en bouwen	139.189.434	14.215.685			149.473.749	4.329.948
DVM Brabantstad (1)	4.663.521	333.926			6.339.595	165.047
Benutten (DVM)	5.980.466	626.741			5.378.725	170.388
N-261	9.800.000	653.333			44.046.667	807.700
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	8.428.744	650.051			9.478.693	268.612
Vervangingsinvestering (SO)	65.604.246	7.211.078			64.393.168	1.949.961
Monitoring meetnet	298.391	31.253			267.138	8.483
Secundaire wegen	0	0			0	0
Tertiaire wegen	0	0			0	0
Quartaire wegen	453.323	210.726			242.597	10.439
Overige wegen	1.080.911	478.489			602.422	25.250
N279	12.600.000	866.667			18.733.333	470.000
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	373.333	26.667			346.667	10.800
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	311.178.874	32.317.500	0	0	356.496.375	10.015.129
Totaal materiële vaste activa	392.703.693	37.775.288	0	0	447.249.405	12.599.296

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr. bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr. bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	116.323.450	2.900.000	119.223.450	55.213.557	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	25.381.632	0	25.381.632	2.672.497	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.430.000	0	2.430.000	145.800	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	1.799.890	10 jaar	L
Steunpunten	5.705.069	157.000	5.862.069	5.705.069	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	950.565	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.024.084	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	46.901	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	519.404	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	980.820	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	2.202.530	404.000	2.606.530	499.769	Diverse	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	1.847.780	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	162.309.094	3.461.000	165.770.094	71.556.064		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	61.356.851	500.000	61.856.851	29.518.145	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.443.614	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	47.598.667	750.000	48.348.667	22.462.278	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	255.482.541	8.000.000	263.482.541	106.008.792	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	7.108.273	2.092.000	9.200.273	768.678	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.441.952	20.000	10.461.952	5.063.227	15 jaar	L
N-261	44.700.000	35.100.000	79.800.000	653.333	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	11.450.758	1.278.000	12.728.758	1.972.065	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	134.058.875	9.750.000	143.808.875	69.665.707	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	276.834	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.661.396	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.170.197	15 jaar	L
N279	20.000.000	0	20.000.000	1.266.667	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	400.000	0	400.000	53.333	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.119.229.142	57.490.000	1.176.719.142	762.732.767		
Totaal materiële vaste activa	1.281.538.236	60.951.000	1.342.489.236	834.288.831		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 15	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 15	Toegerekende rentelasten
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	61.109.893	4.929.003			59.080.890	1.802.862
Renovatie Noordbrabants Museum	22.709.135	728.425			21.980.710	670.348
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.284.200	72.900			2.211.300	67.433
Beveiliging	643.449	241.311			402.138	15.684
Steunpunten	0	157.000			0	0
Waterstraat 16-18	1.445.576	99.124			1.346.452	41.880
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0	0
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	43.865	43.865			0	658
Brandweerauto	17.056	4.264			12.792	448
Kantoorinnovatie	388.661	55.521			333.140	10.827
Arbo	35.823	19.434			16.389	783
Materieel provinciale wegen	1.702.761	171.674			1.935.087	54.568
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	372.612	106.839			265.773	9.576
Totaal investeringen met economisch nut	90.753.030	6.629.359	0	0	87.584.672	2.675.066
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	31.838.706	4.052.510			28.286.196	901.874
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	218.526	89.652			128.875	5.211
Voorbereiding projecten	25.136.389	2.999.124			22.887.265	720.355
Verbeteren en bouwen	149.473.749	16.008.134			141.465.615	4.364.090
DVM Brabantstad (1)	6.339.595	467.926			7.963.668	214.549
Benutten (DVM)	5.378.725	638.932			4.759.793	152.078
N-261	44.046.667	2.980.000			76.166.667	1.803.200
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	9.478.693	763.384			9.993.309	292.080
Vervangingsinvestering (SO)	64.393.168	7.562.775			66.580.394	1.964.603
Monitoring meetnet	267.138	33.675			233.464	7.509
Secundaire wegen	0	0			0	0
Tertiaire wegen	0	0			0	0
Quartaire wegen	242.597	153.672			88.924	4.973
Overige wegen	602.422	367.081			235.341	12.566
N279	18.733.333	1.333.333			17.400.000	542.000
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	346.667	26.667			320.000	10.000
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	356.496.375	37.476.864	0	0	376.509.511	10.995.088
Totaal materiële vaste activa	447.249.405	44.106.222	0	0	464.094.183	13.670.154

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr. bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr. bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	119.223.450	0	119.223.450	60.142.560	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	25.381.632	0	25.381.632	3.400.922	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.430.000	0	2.430.000	218.700	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	2.041.201	10 jaar	L
Steunpunten	5.862.069	4.823.897	10.685.966	5.862.069	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	1.049.689	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.067.949	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	51.165	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	574.925	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	1.000.254	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	2.606.530	404.000	3.010.530	671.443	Diverse	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	1.954.619	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	165.770.094	5.227.897	170.997.991	78.185.422		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	61.856.851	500.000	62.356.851	33.570.655	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.533.265	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	48.348.667	750.000	49.098.667	25.461.402	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	263.482.541	10.431.000	273.913.541	122.016.926	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	9.200.273	0	9.200.273	1.236.605	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.461.952	0	10.461.952	5.702.159	15 jaar	L
N-261	79.800.000	24.300.000	104.100.000	3.633.333	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	12.728.758	0	12.728.758	2.735.449	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	143.808.875	7.027.000	150.835.875	77.228.481	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	310.508	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.815.069	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.537.278	15 jaar	L
N279	20.000.000	0	20.000.000	2.600.000	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	400.000	0	400.000	80.000	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.176.719.142	43.008.000	1.219.727.142	800.209.631		
Totaal materiële vaste activa	1.342.489.236	48.235.897	1.390.725.133	878.395.053		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 16	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 16	Toegerekende rentelasten
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	59.080.890	4.477.792			54.603.098	1.705.260
Renovatie Noordbrabants Museum	21.980.710	728.425			21.252.285	648.495
Onvoorzien Noordbrabants Museum	2.211.300	72.900			2.138.400	65.246
Beveiliging	402.138	222.433			179.706	8.728
Steunpunten	0	4.823.897			0	0
Waterstraat 16-18	1.346.452	104.576			1.241.876	38.825
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0	0
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	0	0			0	0
Brandweerauto	12.792	4.264			8.528	320
Kantoorinnovatie	333.140	37.158			295.982	9.437
Arbo	16.389	9.653			6.735	347
Materieel provinciale wegen	1.935.087	202.751			2.136.336	61.071
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	265.773	105.139			160.634	6.396
Totaal investeringen met economisch nut	87.584.672	10.788.988	0	0	82.023.581	2.544.124
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	28.286.196	4.060.884			24.725.313	795.173
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	128.875	62.034			66.841	2.936
Voorbereiding projecten	22.887.265	3.071.165			20.566.100	651.800
Verbeteren en bouwen	141.465.615	16.441.592			135.455.023	4.153.810
DVM Brabantstad (1)	7.963.668	607.393			7.356.276	229.799
Benutten (DVM)	4.759.793	651.605			4.108.188	133.020
N-261	76.166.667	5.320.000			95.146.667	2.569.700
Infraprojecten in Voorbereiding (Appksten)	9.993.309	848.584			9.144.726	287.071
Vervangingsinvestering (SO)	66.580.394	8.044.372			65.563.022	1.982.151
Monitoring meetnet	233.464	36.285			197.179	6.460
Secundaire wegen	0	0			0	0
Tertiaire wegen	0	0			0	0
Quartaire wegen	88.924	88.924			0	1.334
Overige wegen	235.341	235.341			0	3.530
N279	17.400.000	1.333.333			16.066.667	502.000
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	320.000	26.667			293.333	9.200
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	376.509.511	40.828.177	0	0	378.689.334	11.327.983
Totaal materiële vaste activa	464.094.183	51.617.164	0	0	460.712.915	13.872.106

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Deelnemingen/aandelen (en risico-afdekking)
Bijlage 9a

Omschrijving	Waarde op 1 jan.2013			Vermeerderingen/ Verminderen 2013			Waarde op 31 dec.2013			Balans
	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)	100.000	0	100.000				100.000	0	100.000	-
NV Waterschapsbank (NWB)	22.195	0	8.395				22.195	0	8.395	-
Enexis Holding NV	46.144.296	0	46.144.296				46.144.296	0	46.144.296	-
CBL Vennootschap BV	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Vordering Enexis BV	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Verkoop Vennootschap BV	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Publiek belang elektriciteitsproductie BV	PM	0	PM				PM	0	PM	-
Claim Staat Vennootschap BV	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Attero Holding NV	PM	0	PM				PM	0	PM	-
NV Brabant Water	87.732	0	87.732				87.732	0	87.732	-
NV Delta Nutsbedrijf	3.630	0	3.630				3.630	0	3.630	-
NV Eindhoven Airport	1.111.762	0	555.881				1.111.762	0	555.881	-
NV Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM)	14.086.696	3.019.048	17.105.744				14.086.696	3.019.048	17.105.744	10.000.000
BV Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen (BHB)	61.587	39.525.413	39.587.000	5.000.000	5.000.000		61.587	44.525.413	44.587.000	34.174.628
BV Agro & Co Kapitaalfonds BV	6.000	2.327.333	2.333.333				6.000	2.327.333	2.333.333	1.475.796
BV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR)	8.400	0	8.400				8.400	0	8.400	-
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte I (ORR I)	202.500	0	202.500				202.500	0	202.500	-
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte II (ORR II)	202.500	0	202.500				202.500	0	202.500	-
CV Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij CV (TOM)	447.750	0	447.750				447.750	0	447.750	-
Business Park Aviolanda Holding BV	10.800	6.477.360	6.488.160				10.800	6.477.360	6.488.160	6.242.000
Oss Life Sciences Park (OSLP) Vastgoed BV	6.618	4.493.382	4.500.000				6.618	4.493.382	4.500.000	4.500.000
Totaal	62.536.146	55.842.536	117.809.001	0	5.000.000	5.000.000	62.536.146	60.842.536	122.809.001	56.417.088
afdekking in Risicoreserve										45.675.088
afdekking in Reserve ontwikkelbedrijf										10.742.000

Balans

De kolom balans vermeld de waarden van deelnemingen die op de balans zijn geactiveerd. Hiertegenover staat een gelijk bedrag (€ 50,6 mln) dat is gereserveerd in de Risicoreserve (€ 39,9 mln) en Reserve ontwikkelbedrijf (€ 10,7 mln).

Deelnemingen die in het verleden ten laste zijn gebracht van de exploitatie zijn op de balans als pm opgenomen.

Voor de deelnemingen BHB, Agro&Co en Aviolanda geldt dat op basis van de concept-jaarrekeningen van deze bv's in 2011 een herwaardering heeft plaatsgehad.

Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen BV

In het economisch programma (PS 18/12) is in principe € 10 miljoen opgenomen als indicatieve ruimte voor de BHB. Met als doel "de vraag naar en het aanbod van werklocaties zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin in evenwicht te brengen.

Hierdoor is er sprake van beperkte leegstand en is er voldoende en aantrekkelijke ruimte voor nieuwe bedrijven en de ontwikkelingen van bestaande bedrijven beschikbaar."

In 2013 is een bedrag van € 5 miljoen geraamd als extra agiostorting.

OLSP Vastgoed BV

De provincie Noord-Brabant heeft in 2012 samen met de gemeente Oss OLSV Vastgoed BV opgericht in de verhouding 2/3^e - 1/3^e (PS 62/11). OLSV Vastgoed BV heeft vijf gebouwen op het terrein van MSD/Organon in Oss aangekocht.

Daarnaast heeft de provincie een hypothecaire lening verstrekt voor de aankoop en verbouw van de gebouwen tot een maximum van € 10 miljoen (zie bijlage 9b)

Deze gebouwen vormen de basis voor een campus voor open innovatie op het gebied van Life Sciences. Samen met de BOM, de BHB, het Ministerie van EL&I en MSD zal de ontwikkeling van de campus worden uitgevoerd.

Toelichting bij paragraaf 6 Verbonden partijen (bijlage 9b)

Deelnemingen

-1 Verkoop aandelen Essent (programma 4 Economie)

Op 27 mei 2009 hebben GS besloten de aandelen in het Productie- en Leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Uit de verkoop aan RWE vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder 1a t/m 1g voort. De provincie is voor 30,8% aandeelhouder in deze deelnemingen. Op 30 september 2011 is dankzij een minnelijke schikking met het Zeeuwse Delta de levering van ERH/EPZ aan RWE alsnog gerealiseerd. Door bezwaren van EPZ-medeeigenaar Delta was dit onderdeel in 2009 buiten de verkoop gebleven en via een apart bedrijf PBE voortgezet ("carve-out"). Na de levering van ERH/EPZ is PBE in december 2011 omgezet naar een Special Purpose Vehicle (SPV) met nog een beperkte taak.

1a Enexis Holding BV (programma 4 Economie)

Doelstelling

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland diende Essent uiterlijk vóór 1 januari 2011 gesplitst te worden in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Leveringsbedrijf. Deze verplichte splitsing is doorgevoerd per 30 juni 2009. Op basis van de wet zijn de publieke aandeelhouders van Essent N.V. voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder geworden van Enexis. De vennootschap heeft ten doel:

- a. het (doen) distribueren en het (doen)transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- b. het instandhouden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- c. het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- d. het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

De provincie tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.

De provincie ziet Enexis als een strategische deelneming, niet als een financiële. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving. Dat betekent dat de Brabantse zeggenschap in het bedrijf een afspiegeling zou moeten zijn van de waarde van de Brabantse gas- en elektriciteitsnetten van Enexis. Dit vormt voor ons een belangrijk aanknopingspunt op het moment dat bijvoorbeeld (Brabantse) gemeenten hun aandelen zouden willen overdragen aan provinciale aandeelhouders.

Provinciaal risico

Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het Netwerkbedrijf. Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Waar het gaat om de wettelijk geregelde ratio van minimaal 40% eigen vermogen, bevindt Enexis zich op dit moment zelfs boven de 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'vordering op Enexis vennootschap' (zie 1c), levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis N.V.

Toekomstige verwachting

Enexis Holding N.V. opereert in een gereuleerde markt, onder toezicht van de Energiekamer. Op basis van de businessplannen wordt voor de komende jaren een relatief bescheiden winst verwacht.

De Minister van Economische Zaken heeft in haar Aanwijzing bij het splitsingsplan aangegeven dat de dividend pay-out ratio over de boekjaren 2009 en 2010 maximaal 30% mag bedragen. Voor de drie jaren erna is dit vastgesteld op 50%. Dit is als zodanig ook vastgelegd in de statuten.

In juni 2011 werd de overname van Intergas afgerond. Hiermee kwamen de gasnetwerken in het westen van onze provincie geheel onder het beheer van Enexis. Deze overname past in het strategisch plan van het bedrijf, waarvan efficiënte ordening van de sector wordt nagestreefd. De stap levert een directe bijdrage aan de winstgevendheid van het bedrijf en vergroot de slagkracht waarmee Enexis in West-

Brabant kan opereren.

Enexis Holding BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 2.963,9 mln	€ 3130,9mln
Vreemd vermogen	€ 2.947,6 mln	€ 3008,5mln
Financieel resultaat 2011	€ 229,4 mln	

1b CBL Vennootschap B.V (programma 4 Economie)

Doelstelling

De functie van deze CBL Vennootschap BV is de Verkopende Aandeelhouders te vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Enexis en Essent) van het CBL Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Fonds (CBL: cross border lease). Voor zover na beëindiging van alle CBLs en de betaling uit het CBL Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingvergoedingen nog geld overblijft in het CBL Fonds, wordt het resterende bedrag in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.

Eind juni 2011 zijn alle CBL contracten vervroegd beëindigd. Het vermogen van de CBL Escrow was ongeveer \$ 275 mln. Na aftrek van het bedrag dat nodig was voor de voortijdige beëindiging van de Cross Border Lease contracten resteerde een bedrag van \$ 212,6 mln. Besloten is een bedrag van \$ 20 mln. aan te houden om eventuele advies- en andere afwikkelingskosten te kunnen opvangen. Conform de gemaakte afspraken is 50% van het saldo van \$ 192,6 beschikbaar gesteld aan de voormalige aandeelhouders. Dit bedrag van \$ 96,3 mln (ong. € 70 mln) is in oktober 2011 als dividend uitbetaald aan de aandeelhouders. Voor Provincie Noord-Brabant betekende dit ongeveer € 21 mln. In 2010 is het vrijwillig ASA Risico Fonds, totaal \$ 22,1 miljoen, reeds geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Provinciaal risico

Met de voortijdige beëindiging van alle Cross Border Lease contracten is alleen nog sprake van een risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders van een relatief gering en beperkt bedrag tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW).

Toekomstige verwachting

De advies- en andere afwikkelingskosten worden heel gering ingeschat. Dit betekent dat het restantbedrag van \$ 20 mln waarschijnlijk eind 2012 in de verhouding 50-50 tot uitbetaling zal leiden en dat het fonds geliquideerd kan worden.

CBL vennootschap BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	\$ 280.536	\$ 126.867
Vreemd vermogen	\$ 135.023.174	\$ 10.087.744
Financieel resultaat 2011		- \$ 96.158.160

1c Vordering op Enexis B.V. (programma 4 Economie)

Doelstelling

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Leveringsbedrijf. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis B.V. over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze onverschuldigd gebleven en omgezet in een lening van Essent Nederland B.V. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer staat opgenomen dat er na splitsing geen financiële kruisverbanden mogen bestaan. Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is besloten om de lening (vordering) niet mee te verkopen aan RWE, maar over te dragen aan de aandeelhouders. Op het moment van overdracht bedroeg de vordering € 1,8 miljard. De aflossing hiervan is vastgelegd in een leningsovereenkomst, bestaande uit verschillende looptijden (tot en met 10 jaar). Het rentepercentage dat op deze lening wordt vergoed bedraagt gemiddeld ongeveer 4,65%. Op basis van de Aanwijzing van de Minister van Economische Zaken is een bedrag van € 350 miljoen geoormerkt als achtergesteld ten behoeve van mogelijke toekomstige conversie naar het eigen vermogen van Enexis.

Provinciaal risico

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Daarnaast loopt Vordering op Enexis B.V. beheerst geachte risico's op Enexis Holding

B.V. voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis Holding N.V.

Toekomstige verwachting

De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches (3, 5, 7 en 10 jaar). Dit houdt in dat de komende jaren een stabiele inkomstenstroom van rente zal ontstaan. Enexis heeft in januari 2012 de eerste tranche van € 450 miljoen geherfinancierd op de kapitaalmarkt via de uitgifte van obligaties en vervroegd afgelost.

Vordering op Enexis BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 92.145	€ 97.875
Vreemd vermogen	€ 1.822.091.617	€ 1.822.109.049
Financieel resultaat 2011		€ 5.730

1d Verkoop vennootschap BV (programma 4 Economie)

Doelstelling

In het kader van de transactie met RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in escrow (geblokkeerde rekening) wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in escrow zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

Daarmee is de functie van Verkoop Vennootschap B.V. dus tweërlei:

- namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RWE.
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat in escrow is gestort.

In april 2011 is het eerste deel van de General Escrow minus gemelde claims door RWE (totaal bedrag € 358 miljoen), vrijgevallen en aan de aanhouders uitgekeerd.

De General Escrow wordt belegd conform de FIDO/RUDDO regels die gelden voor

decentrale overheden. In het 3^e kwartaal van 2011 zijn de liquiditeitseisen van het fonds in overleg met RWE herzien zodat mogelijk een hoger rendement op het resterende saldo van de General Escrow kan worden behaald. Tegelijkertijd heeft de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ingestemd met het laten vallen van de Topup Payment voor de realisatie van een eventuele nieuwe kerncentrale. Beide besluiten maakten deel uit van het totale schikkingsvoorstel (project Buren) rond de levering van ERH/EPZ aan RWE.

Verder heeft de AvA in december 2011 ingestemd met een voorstel tot wijziging van de werkgelegenheidsgarantieclausule in de verkoopovereenkomst (SPA Maastricht) op verzoek van RWE, de Centrale Ondernemingsraad van RWE en de betrokken vakbonden. De reden was de totstandkoming van een nieuw Sociaal Plan bij RWE waardoor ook de betreffende clausule in de verkoopovereenkomst moest worden gewijzigd. Gelet op de belangen van het personeel van RWE is met de gevraagde wijziging ingestemd.

Provinciaal risico

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.81 BW)

Toekomstige verwachting

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims, door RWE, onder deze escrow kunnen worden ingediend (tot 30 september 2015) en afgewikkeld.

Verkoop Vennootschap BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 779.764.802	€ 416.018.399
Vreemd vermogen	€ 965.928	€ 965.928
Financieel resultaat 2011		- € 5.154.945

1e Claim Staat Vennootschap BV. (programma 4 Economie)

Doelstelling

In februari 2008 zijn Essent en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de splitsingwetgeving onverbindend zijn. Als gevolg van deze, in de ogen van Essent, onverbindende

splitsingwetgeving (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent N.V. over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de splitsingswetgeving onverbindend zijn, ook na afronding van de transactie met RWE door Essent blijft worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn echter overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de splitsingswetgeving onverbindend zijn, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft binnen de Essent groep), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de "Claim Staat Vennootschap BV").

De Splitsingwet leidde er toe dat het netwerk en de commerciële activiteiten van Essent NV gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de Splitsingwet onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre-judiciële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. In afwachting van de reactie van het Europese Hof van Justitie zal de Hoge Raad een uitspraak doen

Provinciaal risico

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000) bedragen (art 2.:81 BW)

Toekomstige verwachting

Mocht in cassatie de splitsingswet ook onverbindend worden verklaard dan zal Claim Staat Vennootschap besluiten of een schadeprocedure tegen de Staat gestart kan worden.

Claim Staat vennootschap BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 86.573	€ 81.378
Vreemd vermogen	€ 9.955	€ 3.144
Financieel resultaat 2011		- € 5.195

1f Attero Holding N.V. (programma 4 Economie)

Doelstelling

Attero Holding N.V. is houdstermaatschappij van Attero B.V. Aangezien Attero geen deel uitmaakte van de verkoop van Essent N.V. aan RWE, is onderzocht of een separate verkoop van Attero mogelijk was. De uiteindelijke resultaten van het verkoopproces waren teleurstellend waarna de Raad van Bestuur van Essent N.V. heeft besloten het verkoopproces stop te zetten. De aandeelhouders van Essent N.V., waren al indirect aandeelhouder van Attero, maar zijn nu rechtstreeks aandeelhouder van Attero Holding N.V. Attero Holding N.V. heeft onder andere ten doel: het deelnemen in vennootschappen die werkzaam zijn op het gebied van de afvalverwijdering en -verwerking (waaronder in het bijzonder logistieke activiteiten), recycling/verwerking en het geschikt maken van afval tot producten voor hergebruik en energieopwekking.

In januari 2010 heeft de AvA van Essent Milieu ingestemd met een wijziging van de statuten. De naam Essent Milieu werd gewijzigd in Attero. Er werd eveneens ingestemd met een Convenant, dat de AHC een sterkere positie geeft dan op grond van de Statuten is voorzien. Zo heeft de AHC het recht van aanbeveling met betrekking tot de benoeming van 1/3 van het aantal leden van de Raad van Commissarissen. Hiernaast voert de AHC overleg met de Raad van Bestuur over het strategiebeleid en dividendbeleid en over (des)investeringen van bepaalde omvang en ingrijpende wijzigingen van de structuur van de vennootschap.

Provinciaal risico

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 1.496.822) (art 2.:81 BW)

Toekomstige verwachting

In juni 2010 heeft de AvA van Attero de strategie van Attero vastgesteld. Bij Attero wordt in de nieuwe strategie de focus gelegd op recycling, duurzaamheid en productie van duurzame energie. De continuïteit van de verbrandingsactiviteit blijft daarbij van zeer groot belang. In de nieuwe strategie zal het accent verschuiven van grootschalige centrale industriële verwerking, naar partnerships met klanten; maatwerk, kleinschaliger en dichter bij de klant. Hierbij richt Attero zich met name op de gemeentelijke klanten en minder dan voorheen op bedrijven. Bij het verkoopproces van Essent was het de

bedoeling ook dit onderdeel te verkopen, aangezien afvalverwerking niet als een provinciale taak werd gezien. Omdat de verkoop niet kan worden geëffectueerd is besloten Attero vooralsnog als zelfstandige onderneming aan te houden en met verkoop te wachten tot een beter moment. Inmiddels is de afvalmarkt danig veranderd waardoor er een nieuwe afweging noodzakelijk zal zijn met betrekking tot de toekomst van Attero. Het bedrijf streeft hierbij naar een model waarbij er meer eenheid ontstaat tussen de gemeentelijke klanten en het aandeelhouderschap (inbestedingsmodel). De voorbereiding hiervan is in volle gang. Op afzienbare termijn zal hierover een voorstel voor nadere besluitvorming worden voorgelegd.

In juni 2010 heeft de AvA van Attero eveneens het dividendbeleid vastgesteld. Hierin wordt gewerkt aan een solvabiliteit van 35% die in 3 tot 5 jaar wordt bereikt. De hoogte van het dividend bedraagt 30% van de genormaliseerde winst na belastingen tot het niveau van 35% solvabiliteit is bereikt. Daarna zal het dividenduitkeringspercentage volgens het voorgestelde beleid 50% van de genormaliseerde winst na belastingen bedragen. Daarbij wordt voor de periode t/m 2013 een minimum dividend van € 7,5 miljoen gegarandeerd.

Attero Holding NV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 257.399.000	€ 274.152.000
Vreemd vermogen	€ 582.026.000	€ 544.940.000
Financieel resultaat 2011	€ 25.690.000	€ 25.445.000

1g Publiek belang elektriciteitsproductie BV (PBE) (programma 4 Economie)

Doelstelling

Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta NV uit Zeeland heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE bij de rechter aangevochten. Er liepen zowel een kort gedingprocedure als bodemprocedure. PBE had het 50% belang in EPZ bij Energy Resources Holding (ERH) ondergebracht. In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, ERH alsnog geleverd aan RWE. Het provinciale aandeel uit de opbrengst is via een interim-dividenduitkering ad € 266 mln ontvangen. PBE blijft bestaan met een beperkt

takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap.

Provinciaal risico

Het financiële risico na de levering van ERH aan RWE, waarmee de vervreemding van de aandelen Essent nu is afgerond, is beperkt tot eventuele contractueel vastgelegde mogelijkheden van claims c.q. garanties. Eventuele claims komen ten laste van de General Escrow (zie Verkoop Vennootschap BV).

Toekomstige verwachting

Binnen PBE is nog vanaf medio 2012 een bedrag tussen de € 1,5 en 2,0 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen.

Publiekbelang elektriciteitsproductie BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 184.761.000	€ 27.656.000
Vreemd vermogen	€ 20.097.000	€ 181.000
Financieel resultaat 2011		€ 722.394.000

1h Stichting Essent Sustainability Development (programma 4 Economie)

Doelstelling

Tussen RWE en Essent is een zogenaamd duurzaamheidscontract gesloten, met hierin bindende afspraken over onder meer: opwekking van betaalbare en duurzame energie, investeringen gericht op de productie van duurzame energie en reductie van CO₂-emissies, investeringen in innovatie en excellente service aan klanten tegen een concurrerende prijs. De taken van de stichting bestaan uit het bewaken van de uitvoering van het Ontwikkelingsplan en het uitvoeren van toezicht op de naleving hiervan. De stichting kent een bestuur, een Sustainability Development Council (SDC) en een Vendors Council (VC). Het bestuur zal op dezelfde wijze gaan functioneren als de huidige

Aandeelhouderscommissie. De SDC bestaat uit 6 leden, waarvan 3 worden benoemd door de verkopende aandeelhouders en 3 worden benoemd door RWE en Essent. In de VC heeft elke verkopende aandeelhouder een vertegenwoordiger met stemrechten conform het aandelenbelang in Essent NV. dat de verkopende aandeelhouder ten tijde van de verkoop had.

Provinciaal risico

Het risico dat eerder gemaakte afspraken ten aanzien van duurzaamheid niet worden nagekomen (wanprestatie), waarop mogelijk een boete door RWE/Essent zal moeten worden betaald.

Huidige situatie

De Stichting Essent Sustainability Development is inmiddels officieel opgericht. Op 1 november 2012 zal het bestuur voor het eerst bij elkaar komen om de voortgang van de afspraken in het Ontwikkelingsplan te bespreken. In oktober 2012 komt de SDC voor de derde keer bij elkaar en zal zij het bestuur over de voortgang adviseren.

-2 NV Brabant Water (programma 4 Economie)

Brabant Water verzorgt de drink- en industriewatervoorziening aan 2,4 miljoen inwoners en het bedrijfsleven in Noord-Brabant. De provincie Noord-Brabant heeft 31,6% van de aandelen Brabant Water in bezit. Op grond van de Drinkwaterwet dienen drinkwaterbedrijven in publieke handen te zijn. De provincie heeft nu nog het recht twee commissarissen te benoemen. Het aantal commissarissen bij Brabant Water zal worden teruggebracht naar 5, waardoor de provincie dadelijk nog maar 1 commissaris voor benoeming kan voordragen.

In 2011 heeft de aandeelhoudersvergadering ingestemd met het Strategische Plan 2012 - 2016 van Brabant Water. Hierin is onder meer aangegeven dat Brabant Water inzet op tarieven die tot de laagste drie van Nederland behoren. Ook is ingestemd met een uitgebreid drinkwateronthardingsplan. Het Rijk heeft in 2011 een belasting op drinkwater afgeschaft, wat gunstig uitwerkt op de tarieven voor de klanten van Brabant Water.

Onlangs is tussen de provincie Noord-Brabant en Brabant Water NV een overeenkomst bereikt over het treffen van een voorziening om verdrogings schade aan de natuur als gevolg van grondwateronttrekkingen tegen te gaan.

NV Brabant Water	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 359.211.000	€ 398.295.000
Vreemd vermogen	€ 393.881.000	€ 394.228.000
Financieel resultaat 2011	€ 36.985.000	€ 39.084.000

-3 Eindhoven Airport (programma 4 Economie)

Eindhoven Airport wil als regionale luchthaven een bijdrage leveren aan het vergroten van de bereikbaarheid van de omliggende regio door het winstgevend en duurzaam exploiteren van een luchthaven die reizigers direct of indirect toegang geeft tot bestemmingen over de hele wereld. In haar bedrijfsvoering streeft de luchthaven ernaar de belangen van alle betrokkenen zo optimaal mogelijk te behartigen en respecteert zij de ruimtelijke en milieutechnische kwaliteit van de omgeving. In 2011 heeft Eindhoven Airport een recordaantal van 2,64 miljoen passagiers verwerkt en had 22 duizend vliegbewegingen. Dit is een groei van respectievelijk 23% en 17% ten opzichte van 2010. In februari 2011 is het zogenaamde Aldersadvies Eindhoven met grote meerderheid aangenomen door de Tweede Kamer. Daarmee is een politiek akkoord bereikt over een gefaseerde groei van het geluidsoverlastvlak van de 35 Ke-zone van 4,1 km² in 2011 naar 6 km² met ingang van 2013 en, na evaluatie in 2015, naar 10,8 km² geluidsruimte in 2016. 2011 is een belangrijk jaar geweest in de voortgang van de bouwplannen die Eindhoven Airport klaar moeten maken voor de groei van het vliegverkeer tot 2020. De planvorming is afgerond, de vergunningen zijn verleend en er is gestart met de bouw van het hotel, de voorzone voor nieuwe retail- en horecamogelijkheden, een vergroting van de vertrekhal en van de parkeergarage op P4. In augustus 2011 heeft de Minister van Defensie laten weten dat de militaire positie op Luchthaven Eindhoven voorlopig gehandhaafd zal blijven. In 2012 zal het kabinet starten met een nieuw luchthavenbesluit voor Eindhoven Airport. Dit luchthavenbesluit is van groot belang voor de toekomstige groei van Eindhoven Airport. De provincie heeft 24,5% van de aandelen in bezit.

Eindhoven Airport	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 31.023.000	€ 38.082.000
Vreemd vermogen	€ 29.544.073	€ 32.612.129
Financieel resultaat 2011	€ 5.237.000	€ 7.288.000

-4.BV Administratiekantoor Gasnetwerk Oost-Brabant (programma 4 Economie)

Als oud-aandeelhouder van Obragas is de provincie Noord-Brabant momenteel nog lid van de samenwerkingsovereenkomst oud-aandeelhouders Obragas.

-5.Brabantse ontwikkelingsmaatschappij (BOM) (programma 4 Economie)

De NV Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) stelt zich ten doel de sociaal-economische structuur van de provincie Noord-Brabant duurzaam te versterken via vier kerntaken. De kerntaken zijn Ontwikkeling & Innovatie (O&I, stimuleren samenwerking bedrijfsleven & kennisinstellingen m.n. in Topsectoren), Investeringsbevordering (IB, het actief werven en verankeren van nieuwe, met name buitenlandse, bedrijven), Bedrijventerreinen (BT, het herstructureren van bedrijventerreinen) en Participatie en Beheer (P&B, het investeren van risicodragend kapitaal in innovatieve en snelgroeiende ondernemingen in Brabant).

De provincie Noord-Brabant heeft conform Bestuursakkoord haar kapitaalinzet in de BOM vergroot met € 10 miljoen. Het ministerie van Economische Zaken heeft haar aandelenpositie met € 6,4 mln. verhoogd. Dit heeft de aandelenverhouding tussen provincie en rijk gewijzigd van 32,6%- 67,4% in 42,5%-57,6%.

Op verzoek van de aandeelhouders van de BOM, het Rijk en de provincie Noord-Brabant, wordt momenteel gewerkt aan het inrichten van een Holding-structuur van de BOM die vanaf januari 2013 operationeel moet zijn. Achterliggende reden is de wens van het Rijk haar activiteiten in de BOM en overige regionale ontwikkelingsmaatschappijen te beperken en af te bakenen. In de nieuwe Holding, waarin de provincie enig aandeelhouder zal zijn, zullen onder meer de BHB, OLSP het Spin-Off fonds en het Technostarters Spin-Off Fonds BV. worden ondergebracht. Het Rijk zal voor 57,62% aandeelhouder blijven van N.V. BOM nieuw, waaronder Ontwikkeling & Innovatie (O&I) en Investeringsbevordering (IB) en Participatie & Beheer deelnemingen (oud) vallen.

Intussen wordt ook verkend hoe de samenwerking tussen de verschillende regionale ondersteuningorganisaties en de BOM kan worden versterkt. De samenwerking beperkt zich niet tot Brabantse grenzen, maar strekt zich uit naar de provincie Zeeland. De holdingstructuur is ondersteunend aan de ambities zoals beschreven in het meerjarenprogramma BOM 2013-2016.

N.V. BOM	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 31.094.974	€ 31.710.580
Vreemd vermogen	€ 11.353.746	€ 18.552.859
Financieel resultaat 2011	-/-€ 2.805.827	€ 610.245

-6.Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (RvR) (programma 2 Ruimte)

Deze ontwikkelingsmaatschappij waarin de provincie samen met private partijen participeert, is opgericht voor de uitvoering van de regeling Ruimte voor Ruimte. Die regeling vereist voorfinanciering en het verwerven en ontwikkelen van locaties. Dienst Regelingen (voorheen LASER) van het Ministerie van ELI draagt zorg voor de uitbetaling van de vergoedingen aan de boeren. De door Dienst Regelingen voorgefinancierde vergoedingen worden door de provincie terugbetaald. Deze uitbetaling van sloopvergoedingen van de eerste tranche kan de provincie op haar beurt weer in rekening brengen bij RvR.

In 2008 heeft de oprichting plaatsgevonden van RvR II CV voor de uitvoering van de afspraken zoals die door de deelnemende partijen zijn overeengekomen in de vervolgsamenwerkingsovereenkomst (SOK2). Na de oprichting zijn de betreffende activiteiten voortgezet in de RvR II CV. Het deelnemingskapitaal van RvR I CV is hiervoor gesplitst en voor 50% als deelnemingskapitaal ingebracht in RvR II CV. In 2011 worden nieuwe afspraken gemaakt met RvR (en de andere aandeelhouders) over de systematiek van afrekenen van kavelrechten.

In de begroting zijn geen specifieke kosten opgenomen voor RvR en de activiteiten. Wel is de provincie verantwoordelijk voor het aandragen van voldoende (minimaal 150) kavels. Vanaf 2012 is hier geen specifiek budget meer beschikbaar.

ORR CV I	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 13.982.000	€ 15.039.000
Vreemd vermogen	€ 20.583.000	€ 10.141.000
Financieel resultaat 2011	€ 1.070.000	€ 1.057.000

ORR CV II	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 40.000	€ 133.000

Vreemd vermogen	€ 21.064.000	€ 25.550.000
Financieel resultaat 2011	€ 133.000	€ 93.000

ORR BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 252.000	€ 256.000
Vreemd vermogen	€ 183.000	€ 241.000
Financieel resultaat 2010	€ 41.000	€ 45.000

-7. Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) (programma 2 Ruimte)

De TOM CV/BV houdt zich bezig met het ontwikkelen van glastuinbouwgebieden. De Provincie Noord-Brabant en ZLTO (NCB-Ontwikkeling) nemen ieder voor 50% deel in het aandelenkapitaal van de TOM BV, terwijl de deelneming in TOM CV is bepaald op ieder 49,75%. Het restant (0,5%) is in handen van TOM BV.

In 2011 is de garantie ten behoeve van de TOM die de provincie aan de Rabobank heeft verleend verhoogd van € 7 miljoen tot € 14 miljoen.

In de begroting 2012 en volgende jaren zijn geen specifieke kosten opgenomen voor de activiteiten van de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij.

TOM CV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	-/- € 1.618.598	-/- 4.305.441
Vreemd vermogen	€ 16.890.412	-/- 53.405.544
Financieel resultaat 2011	-/- € 115.231	-/- 2.722.843

TOM BV	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 18.000	18.000
Vreemd vermogen	€ 186.548	206.483
Financieel resultaat 2011	€ 0	0

-8. BV Brabantse herstructureringsmaatschappij bedrijventerreinen (programma 4 Economie)

De Brabantse aanpak bestaat uit 2 onderdelen: BOM bedrijventerreinen (onderdeel van de BOM NV), een kennis- en expertise-unit en de Brabantse Herstructureringsmaatschappij voor Bedrijventerreinen (BHB), een participatiefonds. De kennis- en expertise-unit maakt

herstructureringsplannen. De gemeenten, projectontwikkelaars en waar nodig de BHB zelf participeren financieel in deze herstructureringsprojecten om de gemaakte plannen uit te kunnen voeren.

De BHB participeert in herontwikkelingsprojecten als aan de participatiecriteria wordt voldaan. Het daarvoor benodigde kapitaal komt uitsluitend van de provincie. Een achtergestelde lening van de BOM aan de BHB is in 2011 ingetrokken. De provincie maakt gebruik van agiostortingen. De agiostortingen worden gefinancierd uit het herstructureringsbeleid (€ 30 mln over de periode 2005-2015), intensiveringsbeleid bestuursakkoord (€ 10 mln voor 2007-2011) en het maatregelenpakket kredietcrisis (€ 9,5 mln voor 2009-2010). Deze kapitaalstortingen zijn gepaard gegaan met uitbreiding van het aandelenbezit van de provincie in de BHB. De aandelenverhouding is sinds 8 juni 2010 92% (PNB) versus 8% (BOM).

BHB bv	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 29.423.878	€ 31.817.954
Vreemd vermogen	€ 5.977.800	€ 15.282.179
Financieel resultaat 2011	-/- € 3.332.062	-/- € 2.605.755

-9. Agro & Co Kapitaalfonds BV (programma 4 Economie)

Agro & Co Kapitaalfonds B.V. is de 'participatiepoot' van Agro & Co, de ontwikkelingsorganisatie op het vlak van nieuwe, perspectiefvolle, agro-gelieerde bedrijvigheid, met als doel bevordering van de dynamiek en duurzaamheid van het Brabantse landelijk gebied. Naast het Kapitaalfonds bestaat ook een ontwikkel- en adviespoot in de vorm van de stichting Agro&Co.

Doel van het Kapitaalfonds is deelname in activiteiten in de vorm van risicodragend kapitaal. Het Kapitaalfonds heeft de goedkeuring verkregen van de Europese Commissie en is officieel november 2005 van start gegaan. Medeoprichters van Agro & Co zijn de ZLTO (NCB Participaties) en de gezamenlijke Brabantse Rabobanken. De drie partijen nemen voor dezelfde bijdrage en op dezelfde voorwaarden deel in het Kapitaalfonds. In 2006 is de bijdrage van € 7 miljoen volgestort door de drie partijen; iedere partij heeft een aandeel betaald van € 2.333.333,-. Storting van de nog openstaande tranches zal niet meer plaatsvinden.

In april 2011 hebben de aandeelhouders besloten om per 1 juli 2012 Agro&Co te beëindigen. Lopende participaties zullen nog wel worden afgewikkeld.

Agro& co	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 4.646.321	€ 4.480.717
Vreemd vermogen	€ 52.079	€ 43.968
Financieel resultaat 2011	-/- € 774.458	-/- € 165.604

-10 Business Park Aviolanda B.V. (programma 4 Economie)

De provincie neemt deel in een gezamenlijke onderneming (joint venture) die in 2010 eigenaar is van het bedrijventerrein van Stork/Fokker bij de vliegbasis te Woensdrecht (zie PS 45/09*). Bij de overdracht van het terrein hebben de twee daarop gevestigde Fokkerbedrijven hun grond en opstallen in erfpacht genomen. De joint-venture is samen met de gemeente Woensdrecht, de Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen en Stork opgericht. Ze bestaat uit een holding en twee dochtermaatschappijen ('beheer' en 'ontwikkeling'), alsmede uit een ontwikkelingsmaatschappij (GEM Aviolanda Woensdrecht CV/BV).

Het doel is ruimte ter beschikking te stellen voor de nieuwvestiging van hoofdzakelijk luchthavengebonden bedrijven waardoor Woensdrecht als centrum voor onderhoud van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen wordt versterkt zonder dat dit ten koste gaat van de hoge natuur- en landschapswaarden in de omgeving. In eerste instantie gaat het hierbij om 4,7 ha. Later kan daar nog eens 1,1 ha bijkomen.

Risico's die de onderneming van de joint-venture bedreigen zijn:

- De belangstelling voor de vestiging van bedrijven valt tegen;
- Stork/Fokker trekt weg uit Woensdrecht;
- Ruimtelijke ordenings-, milieu- en natuurbeschermingsregels staan de uitoefening van de gewenste bedrijfsactiviteiten in de weg;
- De joint venture heeft teveel voor het terrein en de opstallen betaald;
- Onverwachte grote bodemverontreiniging treedt aan het licht.

Bij behandeling van het Statenvoorstel (PS 45/09 A*) voor de oprichting van de joint-venture is geconstateerd dat bovengenoemde risico's aanvaardbaar zijn voor de provincie.

Joint-venture Aviolanda	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 11.280.276	10.403.443
Vreemd vermogen	€ 16.174.998	15.092.858
Financieel resultaat 2011	€ 466.676	-/- 876.833

-11.en 12.Overige deelnemingen (algemeen financieel beleid)

De provincie brengt via de deelnemingen in NV Waterschapsbank en NV Bank voor Nederlandse Gemeenten een stukje provinciale betrokkenheid tot uitdrukking bij financiële instellingen die gericht zijn op de lagere overheid.

Het uit deze deelnemingen ontvangen dividend wordt als algemeen dekkingsmiddel in de begroting ingezet.

13. Delta

Delta is in 1991 ontstaan uit een fusie tussen Watermaatschappij Zuidwest-Nederland (WMZ) en de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). Aangezien deze fusie werd betaald in aandelen en de provincie aandelen bezat in WMZ, werd Noord-Brabant aandeelhouder in Delta met een aandelenpercentage van 0,05% (8 aandelen). Naast de provincie zijn de gemeenten Woensdrecht en Bergen op Zoom aandeelhouder van Delta NV.

In 2011 is een einde gekomen aan het conflict met Delta over de verkoop van ERH/EPZ aan RWE. Hierdoor zijn de aandelen EPZ (kerncentrale Borssele) voor 70% in handen gekomen van Delta en voor 30% in die van RWE. Op 13 december 2011 hebben GS besloten om haar aandelen Delta te gaan verkopen. Het onderhandelingsproces over de verkoop van de aandelen is nog in volle gang.

14. Life Sciences Park Oss (OLSP)

Het Life Sciences Park Oss is begin 2012 van start gegaan op initiatief van gemeente Oss, MSD, provincie Noord-Brabant, de BOM en het ministerie van EL&I, met als doel het creëren van een robuust en duurzaam ecosysteem voor open innovatie, gebaseerd op de faciliteiten en expertise die beschikbaar zijn gekomen op de site in Oss. De aankondiging van MSD dat de R&D afdeling zou worden stop gezet en het verkleinen van de personele bezetting van de productielocatie in Oss heeft er toe geleid dat er een unieke mogelijkheid ontstond om dit ecosysteem voor open innovatie op te zetten.

Aanlooprisico. Het OLSP groeit minder snel dan verwacht in de businesscase. De aanloopverliezen zouden daarmee kunnen oplopen. De businesscase van het OLSP is aan te merken als conservatief in vergelijking met vergelijkbare campussen in binnen- en buitenland. Bovendien zijn er veiligheidskleppen en instrumenten ingebouwd met de gekozen governancestructuur en de directe bemoeienis van de BOM. Staatssteun. De middelen die aan OLSP Holding zijn verstrekt zijn staatssteun. Echter conform de Omnibus Decentraal regeling geoorloofde staatssteun. De doorvloeit van de steun aan de startende bedrijven op het OLSP zal administratief goed geregeld moeten zijn zodat de verantwoording klopt.

OLSP Vastgoed BV	Beginbalans 2012	per 10 feb 2012*
Eigen vermogen	€ 18.000	€ 6.800.000
Vreemd vermogen	€ 0	€ 5.818.000
Financieel resultaat		

*Na aankoop van vastgoed in 2012

Havenschap Moerdijk (programma 4 Economie)

Het Havenschap Moerdijk is een gemeenschappelijke regeling met als doel het doen aanleggen en exploiteren van complexe industrieterreinen en -havens. Deelnemers zijn de provincie en de gemeente Moerdijk (ieder voor 50%).

De portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening en Wonen van de provincie is lid en voorzitter van het dagelijks bestuur en lid en voorzitter van de Raad van Bestuur.

In de Raad van Bestuur hebben voorts twee PS-leden en nog een lid van Gedeputeerde Staten zitting. De provincie deelt mee in de overschotten en tekorten die bij de gronduitgiften van het schap ontstaan alsmede in de exploitatieresultaten.

De gemeente Moerdijk, Havenschap Moerdijk en provincie werken gezamenlijk aan een breed afgewogen en gedragen lange termijn strategie en uitvoeringsprogramma voor de toekomstige positie van de haven van Moerdijk. Het gaat hierbij om de haven, zijn omgeving en de wisselwerking daartussen.

Gelet op de huidige situatie en potenties worden keuzes gemaakt voor het toekomstig profiel van de haven. Dit profiel is bedoeld voor het benutten van kansen voor de

toekomst. De Havenstrategie zal waarschijnlijk verschillende profielen/ontwikkelingsscenario's bevatten die doorvertaald zijn naar consequenties op aspecten zoals leefbaarheid, veiligheid, bereikbaarheid etc (People & Planet). Steeds moet de balans in de 3 P's geborgd zijn. In januari/februari 2013: is er een inspraakperiode van 6 weken (inclusief "roadshow") op de concept havenstrategie. In mei 2013 word naar verwachting de havenstrategie ter besluitvorming aan de partners voorgelegd.

Havenschap Moerdijk	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	€ 50.726.867	€ 63.439.985
Vreemd vermogen	€ 133.963.641	€ 143.865.438
Financieel resultaat 2010	€ 14.238.844	€ 11.560.338

Stichting Moerdijkse Hoek (programma 4 Economie)

In december 1998 is de stichting Moerdijkse Hoek opgericht. De stichting had als doelstelling: 'de totstandkoming van een grootschalig vernieuwend duurzaam bedrijventerrein in de gemeente Moerdijk te bevorderen'. Deze Stichting is inmiddels opgeheven.

Parkschap Nationaal Park de Biesbosch (programma 03.03 Natuur, bos en landschap)

Sinds 1 januari 2011 is het Natuur- en recreatieschap Nationaal Park de Biesbosch opgegaan in Parkschap Nationaal Park de Biesbosch met als doel de bescherming en de ontwikkeling van de natuur, de bewaring en de ontwikkeling van het landschap en de zorg voor en de ontwikkeling van de recreatie in dit gebied. Bestuurlijk is de provincie vertegenwoordigd met de gedeputeerde voor Natuur.

De provincie Noord-Brabant draagt in 2013 voor € 64.266 bij in de begroting van het Parkschap, die bedoeld is voor een bijdrage in de bestuurskosten en een bijdrage aan de activiteiten van het Parkschap die betrekking hebben op het Brabantse deel van de Biesbosch

IPO (programma 1 Bestuur)

Het interprovinciaal overleg is een vereniging waarin alle provincies zijn vertegenwoordigd en die tot doel heeft de belangen te behartigen van de provincies bij

het Rijk. De provincie Noord-Brabant betaalt naar rato mee in de kosten van het IPO-secretariaat en in de kosten van de diverse projecten en programma's. De geraamde bijdrage aan het IPO voor 2011 bedraagt: € 885.490.

Zuidelijke Rekenkamer (programma 1 Bestuur)

De Zuidelijke Rekenkamer is de gemeenschappelijke rekenkamer van de provincies Limburg en Noord-Brabant. Op grond van artikel 183 van de Provinciewet onderzoekt zij de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur.

Het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer is voor de duur van zes jaar benoemd door Provinciale Staten van beide provincies.

Beide provincies dragen jaarlijks bij in de kosten van de rekenkamer. De geraamde bijdrage van de provincie Noord-Brabant aan de Zuidelijke Rekenkamer voor 2011 bedraagt € 343.269.

INPA huis der provincies in Brussel (programma 1 Bestuur)

INPA dient een algemeen bestuurlijke belang voor wat betreft de invloed van de provincie(s) in de Europese Unie. INPA (International Non-Profit Association) huis der provincies is een vereniging naar Belgisch recht. In INPA huis der provincies zijn de Nederlandse provincies als leden van de vereniging vertegenwoordigd. De provincie Noord-Brabant heeft een eigen vertegenwoordiger in Brussel.

Kleinschalig Collectief Vervoer (programma 5 Mobiliteit)

Samenwerking

De provincie werkt sinds 2000 met de gemeenten waarvoor zij de vervoersautoriteit is, samen in vier regio's aan de ontwikkeling en instandhouding van de Regiotaxi. Daartoe zijn convenanten aangegaan. In 2010 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tot stand gekomen tussen de provincie en de 48 gemeenten, samenwerkend in vier regio's. De afspraken zijn geactualiseerd in verband met nieuwe wetgeving en nieuwe provinciebrede financiële afspraken. De afspraken gaan in per 2011.

Doel van de afspraken is samenwerking in wederzijds belang ten behoeve van aanbesteding, beheer en ontwikkeling van de Regiotaxi en de transitie van gehandicapte reizigers uit de Regiotaxi naar het toegankelijke OV.

De samenwerkingsovereenkomst regelt onder andere de jaarlijkse besteding van ca. € 10,9 miljoen (prijsspeil 2011) aan provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering

Verkeer en Vervoer, uit te geven aan exploitatiekosten regiotaxi, contractbeheer, (toegankelijk) OV en onderzoek. In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden afspraken gemaakt over een effectievere besteding van de middelen. Daartoe behoort ook een afname van een provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer die nu wordt ingezet voor de bekostiging van vervoer op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning. De vier regio's zijn KCV West-Brabant, KCV Noord-Oost Brabant, KCV Midden-Brabant en KCV Den Bosch & Meierij.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor de regio's West-Brabant en Noordoost Brabant zijn gemeenschappelijke regelingen aangegaan. Deze regelingen hebben rechtspersoonlijkheid. Voor de regio's Midden Brabant en Den Bosch zijn geen gemeenschappelijke regelingen gemaakt en geldt alleen de samenwerkingsovereenkomst. Gesteld kan worden dat er feitelijk wel een (lichte) gemeenschappelijke regeling functioneert. Bezien wordt of dit ook wordt geformaliseerd.

Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant

Deze gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid stelt zich ten doel:

- om de zorg, die elke gemeente zelf heeft voor het sociale en recreatieve vervoer van mensen die beperkingen ondervinden bij het verplaatsen buitenshuis, in gezamenlijkheid doelmatig en effectief te organiseren en te realiseren. Hiertoe wordt een vervoerssysteem in stand gehouden met de gezamenlijke intentie dit systeem te optimaliseren;
- om de zorg in het algemeen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid binnen het verzorgingsgebied in afstemming en intensieve samenwerking verder vorm te geven door een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer;
- om de verdere ontwikkelingen van het kleinschalig collectief vervoer af te stemmen met de ontwikkelingen binnen het gehele collectieve personenvervoer, in overleg met andere zich daarmee bezighoudende bestuurlijke overlegtafels.

Jaarlijkse bijdrage: ca. € 5,4 miljoen (prijsspeil 2011, uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noord-Oost

Het betreft gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid met 14 gemeenten met als doel het tot stand brengen, ontwikkelen en instandhouden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.

Jaarlijkse bijdrage: ca. € 1,3 miljoen (prijsspeil 2011, uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Publiekrechtelijk rechtspersoon.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Brabant (programma 3 Ecologie)

Op 1 april 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer (Leemtewet bodembescherming) werking getreden. In deze wet is de verantwoordelijkheid voor een eeuwigdurende nazorg voor stortplaatsen, waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort, neergelegd bij de provincies.

Doel van de wetgever is te voorzien in een zodanig beheer van stortplaatsen dat na sluiting de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen nadelige gevolgen. Om hiervoor de benodigde financiële middelen aan te trekken is de nazorgheffing ingesteld die wordt opgelegd aan stortplaatseigenaren. De opbrengst van de heffing wordt in het nazorgfonds gestort. Het nazorgfonds wordt naast de heffingen ook gevoed door beleggingsopbrengsten. Het fonds is van rechtswege een rechtspersoon.

Nazorgfonds	per 1 jan 2011	per 31 dec 2011
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0
Reserve belegde gelden stortplaatsen	€ 101.122.012	€ 101.114.230
Financieel resultaat		€ -4.825.782

Verstreckte geldleningen (en risicoafdekking)
Bijlage 9c

Naam van de lening	Rente %	Restant bedrag aan begin van het dienstjaar	In loop van het jaar verstrekte leningen	Bedrag van de rente	Aflossing	Restantbedrag einde dienstjaar	Afdekking in Risicoreserve (nominaal bedrag) (Paragraaf 3)*	Afdekking in Reserve ontwikkelbedr. (Paragraaf 7)**
Verstreckte geldleningen								
A. Maatregelen aanpak kredietcrisis								
Stimulering woningbouw (opkoopregeling)	3,0000	62.357.788	77.588.350	3.219.261	22.548.382	117.397.756	0	pm
Spin-off fonds (extra lening aan BOM)	3,0000	9.759.563	0	292.787	0	9.759.563	9.759.563	0
Drietal overige maatregelen:	-	-	-	-	-	-	10.000.000	0
- Restauratie monumenten (leenfaciliteit)	3,0000	3.318.664	0	99.560	0	3.318.664	„	-
- MKB-innovatiefonds (leningen aan MKB-bedrijven)	3,0000	5.932.010	0	101.235	5.114.990	817.020	„	-
- Energiebesparing (leningen aan woningeigenaren)	3,0000	930.584	0	26.367	103.400	827.184	„	-
B. Uitwerking 1e tranche investeringsagenda								
Schoon/elektrisch rijden	3,0000	500.000	0	15.000	0	500.000	500.000	0
Zie voorts kapitaalverstrekkingen bijlage 9d								
C. Overige verstreckte geldleningen								
Lening aan Oss Life Sciences Park (OLSP)	3,0000	6.282.000	0	188.460	0	6.282.000	3.150.000	0
Hypothecaire lening aan OLSP	3,0000	5.800.000	0	174.000	0	5.800.000	2.900.000	0
Achtergestelde lening aan RvR CV	3,0000	3.010.000	0	90.300	0	3.010.000	2.800.000	0
Converteerbare lening aan NV Monumentenfonds	3,5000	4.000.000	0	140.000	0	4.000.000	4.000.000	0
Lening streekrekening Het Groene Woud	3,0000	950.000	0	28.500	0	950.000	950.000	0
Studievoorschotten renteloos	0,0000	28.799	0	0	1.375	27.424	0	0
Studievoorschotten rentedragend	3,0000	29.264	0	857	1.398	27.866	0	0
Subtotaal		102.898.672	77.588.350	4.376.327	27.769.545	152.717.477	34.059.563	0
Aandeelhouderslening Enexis	0	416.179.350	0	0		416.179.350	0	0
Totaal		519.078.022	77.588.350	4.376.327	27.769.545	568.896.827	34.059.563	0

* De afdekking is toegelicht in Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

** De afdekking is toegelicht in Paragraaf 7 Ontwikkelbedrijf en grondbeleid

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen (en risico-afdekking)**Bijlage 9d**

	Rente%	Restant bedrag aan begin van dienstjaar	Deelnemingen in de loop van het jaar	Bedrag van de rente	Verminderings in de loop van het jaar	Restant bedrag einde dienstjaar	Afdekking in Risicoreserve (Paragraaf 3)*	Afdekking in Reserve ontwikkelbedr. (Paragraaf 7)**
Biobased investeringsfonds (NV BOM)	0,0	10.000.000	0	0		10.000.000	10.000.000	0
Biobased economie subsidie/lening (NV BOM)	0,0	1.600.000	0	0		1.600.000	1.600.000	0
		11.600.000	0	0	0	11.600.000	11.600.000	0

* De afdekking is toegelicht in Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

** De afdekking is toegelicht in Paragraaf 7 Ontwikkelbedrijf en grondbeleid

Toelichting bij bijlage 9c verstrekte geldleningen en bijlage 9d kapitaalverstrekkingen aan (overige) verbonden partijen

Aan de door de provincie verstrekte geldleningen zijn de volgende risico's verbonden:

A. Maatregelenpakket kredietcrisis

Om de woningbouwproductie te stimuleren en de werkgelegenheid in de bouwsector overeind te houden, zijn maatregelen getroffen gericht op producenten (aanbieders van nieuwbouwwoningen) en consumenten (kopers van nieuwbouwwoningen). In oorsprong is hiervoor een volume geraamd van € 250 mln met een risicoafdekking van € 39,4 mln binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 6 grondbeleid/ontwikkelbedrijf).

Daarnaast is € 11,4 mln uitgetrokken voor participaties in spin-offs c.q. startende kennisintensieve bedrijven (stand jaarrekening € 9,8 mln), € 8 mln leningen voor monumentenrestauraties (stand bij jaarrekening € 3,3 mln), € 25 mln voor MKB-innovatiefonds (stand eind 2011 € 13,7 mln, waarvoor in de jaarrekening 2011 in overleg met de accountant een voorziening is gevormd van € 3,5 mln) en € 10 mln voor stimulering van energiebesparende maatregelen (stand eind 2011 € 1,5 mln). Voor deze maatregelen wordt een buffer aangehouden van € 10 mln (exclusief genoemde voorziening van € 3,5 mln).

Verder is € 10 mln uitgetrokken voor een extra impuls herstructurering bedrijventerreinen en € 10 mln voor uitbreiding participatiekapitaal in de BOM. Deze participaties zijn opgenomen in bijlage 9a deelnemingen en als zodanig afgedekt.

B. Uitwerking 1e tranche investeringsagenda

PS hebben in december 2010 besloten over het voorstel "Energietransitie als kans voor innovatie en duurzaamheid" (PS 59/10), als uitwerking van de Energie-agenda en 1e tranche investeringsstrategie. Besloten is om € 61,2 mln uit te trekken voor initiatieven op het vlak van solar en biobased economy. Eén van de initiatieven is de oprichting van een biobased investment fund. Dit fonds van € 10 mln (revolverend) moet startende en innovatieve bedrijven steunen bij het opzetten en doorgroeien van hun bedrijf. Daarnaast is een krediet verstrekt van € 1,6 mln, in de vorm van een renteloze achtergestelde lening, voor de ontwikkeling van Green Chemistry Campus BV te Bergen op Zoom (bijlage 9d). Ter afdekking (100%) van deze leningen is vanuit de 1^e tranche investeringsagenda € 11,6 mln gestort in de Risicoreserve.

Aanvullend op het programma energietransitie is € 10 mln uitgetrokken voor de ontwikkeling van elektrisch rijden / slimme netwerken (EMG-1131). Van dit volume wordt € 3 mln gebruikt voor garanties en participaties en wordt € 7 mln geïnvesteerd in het kenniscluster en het inrichten van experimenteergebieden. In dit kader is een lening van € 0,5 mln ter beschikking gesteld aan een bedrijf op de Automotive Campus in Helmond dat zich richt op elektrisch rijden (bijlage 9c).

C. Overige verstrekte geldleningen

a. In december 2011 zijn Provinciale Staten geïnformeerd (PS 62/11) over de oprichting van het Oss Life Sciences Park (OLSP). De Staten hebben ingestemd met de verstrekking van een achtergestelde lening ad € 6,3 mln aan OLSP Holding BV en met het mede-eigendom van vijf gebouwen op het Life Sciences Park ten bedrage van € 4,5 mln en deelneming in de nog op te richten OLSP Vastgoed BV. De 100%-afdekking van de deelneming is ondergebracht bij de Reserve ontwikkelbedrijf. De achtergestelde lening geldt als aanloofinanciering en wordt voor 50% afgedekt in de Risicoreserve.

Daarnaast is besloten dat het provinciale ontwikkelbedrijf een lening verstrekt onder hypothecaire zekerheid van maximaal € 10 mln voor aankoop en verbouwing van de opstallen die door OLSP Vastgoed BV zijn verworven. De risicoafdekking daarvan vindt plaats door een jaarlijkse storting in de Risicoreserve van het surplus rente dat wordt ontvangen (marktrente) boven de rekenrente (begrotingstechnische rente).

b. Aan de RvR I en RvR II CV zijn achtergestelde leningen verstrekt tot € 3,0 mln. De toegestane maximale leenfaciliteit bedraagt € 5,6 mln. Hieraan hebben we een risicofactor verbonden van 50%.

c. De NV Monumenten Fonds Brabant is opgericht om de instandhouding van monumenten te ondersteunen. Aan de NV is een converteerbare achtergestelde lening verstrekt van € 4 mln. Hiervoor is een buffer gevormd van € 4 mln. Zodra een conversie (omzetting in aandelen) van de lening wordt toegepast, geldt dat er 100% moet worden afgedekt.

d. In 2009 is € 950.000 subsidie toegekend aan Stichting Streekrekening "Het Groene Woud" als cofinanciering voor de uitvoering van het Deltaplan voor het landschap, pilot Moerenburg-Heukelom. Het betreft een renteloze lening voor een periode van 30 jaar die volledig is afgedekt in de Risicoreserve.

Toelichting op reserves

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de reserves die worden onderscheiden naar:

- de centrale reserves (de algemene reserve en de reserve Essent)
- de bestemmingsreserves (een bestemmingsreserve is een reserve waaraan PS een bepaalde bestemming heeft gegeven).

I Centrale reserves

Algemene reserve (nr 0001)

De algemene reserve bestaat uit een aantal componenten:

- 1 Overhevelingen Wanneer tijdens het begrotingsjaar blijkt dat een prestatie niet meer tot uitvoering kan komen, kan binnen de daarvoor met PS overeengekomen criteria de prestatie met de daarbij horende financiële middelen worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. De component overhevelingen van de Algemene Reserve dient daarbij als tijdelijke stallingsplaats voor de aansluiting tussen de begrotingen van beide jaren.
- 2 De component 'doorgeschoven begrotingsruimte' in de Algemene Reserve omvat de ruimte op de begroting die op basis van de geactualiseerde inkomstenraming nog niet aan een programma is toegewezen.
- 3 De component voorfinanciering van de algemene reserve bevat de middelen van activiteiten op de meerjarenbegroting die in de tijd naar voren zijn gehaald. Met het naar voren halen in de tijd ontstaat in een later jaar ruimte op de begroting. Deze ruimte wordt gebruikt om de tijdelijke voorfinanciering via de Algemene Reserve te compenseren.
De mutaties in 2013 en verder hebben betrekking op de voorfinanciering van de intensieve veehouderij.
- 4 Component regionale structuurversterking (nr.1720 PS 56/08)
Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS besloten tot de instelling van de component regionale structuurversterking. Dit onderdeel is bedoeld voor de cofinanciering van bovenlokale projecten die bijdragen aan de provinciale beleidsdoelen over de volle breedte van onze begroting en die anders niet of pas veel later gerealiseerd zouden kunnen worden. Hieronder vallen onder meer de uitwerking van de intentieovereenkomst Samen investeren in West-Brabant en de 2e tranche van de samenwerking met de B5. Vooral nog is de de reserve regionale structuurversterking als component van de algemene reserve ondergebracht in verband met het risico van overprogrammering dat bij de tranches van samen investeren wordt toegepast.
- 5 Component Risicoreserve (nr. 0505 PS 51/04)
Bij de Voorjaarsnota 2004 is door Provinciale Staten de risicoreserve ingesteld om de beleidsrisico's (de risico's die uitdrukkelijk zijn aanvaard als consequenties van bepaald functioneel beleid en die in de toekomst kunnen leiden tot extra budgettair beslag) af te dekken.
Met ingang van het begrotingsjaar 2012 worden ook de bedrijfsrisico's binnen de risicoreserve afgedekt. Een nadere toelichting op de risico's die via de risicoreserve worden afgedekt is opgenomen in paragraaf 4 weerstandsvermogen in de begroting.
- 7 Component dividend-en rentereserve (nr. 0375 PS 66/99 PS 19/07/PS 47/11)
De reserve is bedoeld voor het opvangen van zowel rente- als dividendschommelingen in enig jaar met betrekking tot enerzijds de immunisatieportefeuille en anderzijds de rentekosten van de integrale financiering van de provincie.
Bij de Najaarsnota 1999 is de dividendreserve ingesteld om schommelingen in dividend op te vangen m.b.t. tot de rechtsopvolger van PME-groep (in casu Essent). Bij de Najaarsbrief 2011 is besloten om deze reserve ook in te zetten voor schommelingen m.b.t. de rentekosten en – opbrengsten. Om de situatie beheersbaar te maken, is overgestapt op een gesloten rentesysteem.

Indien in enig jaar een negatief verschil ontstaat tussen het saldo van rente-inkomsten en rentekosten, dan wordt de reserve ingezet ter afdekking. In geval van positief resultaat zal dit aan de reserve worden toegevoegd, met dien verstande dat het totaal van de reserve de huidige stand van € 20 mln niet zal overschrijden. Een eventueel surplus komt vervolgens ten gunste van de indexatieportefeuille.

Reserve Essent

Met de opbrengst van de verkoop Essent is een obligatieportefeuille gevormd.

De reserve Essent is onderverdeeld in drie componenten:

1 Immunisatieportefeuille (PS 60/10)

Deze component heeft tot doel om eeuwigdurend jaarlijks de met de aandelenverkoop vervallen dividenduitkering van Essent te compenseren (zie ook de paragraaf Treasury).

De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse resultaten c.q. het rendement op de immunisatieportefeuille die is gevormd met de verkoopopbrengst Essent (zogenoemd stamkapitaal).

Onttrekkingen uit de reserve hebben jaarlijks plaats om de algemene inkomsten in de begroting op niveau te houden. De stortingen betreffen het rendement op de immunisatieportefeuille

2 Investeringsagenda (PS 60/10)

De reserve staat ten dienste van de investeringsstrategie van de Agenda van Brabant en moet op de juiste momenten de middelen genereren voor de uitvoering van de geplande investeringen (zie ook de paragraaf Treasury).

De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse opbrengsten (beleggingsrendementen en kapitaalopbrengsten) voortvloeiend uit de aandelenverkoop Essent, voor zover het de middelen betreft die niet zijn aangemerkt als onderdeel van de immunisatieportefeuille.

Onttrekkingen uit de reserve hebben plaats om de projecten uit de investeringsstrategie te realiseren. De stortingen betreffen het rendement en de kapitaalopbrengsten die niet behoren tot de immunisatieportefeuille.

3 Balansverkortings

In het Accountantsverslag bij de jaarrekening 2009 heeft de accountant geadviseerd de provinciale balans te verkorten door het afwaarderen van investeringsbijdragen aan derden (waar geen provinciaal bezit tegenover staat). Conform het advies van de accountant zijn de geactiveerde bijdragen aan investeringen van derden vervroegd afgeschreven (Zie ook Voorjaarsnota 2010 blz 25/26). Hiervoor is een deel van de opbrengst verkoop Essent aangewend.

Het effect van deze maatregel is dat de jaarlijkse kapitaallasten in de begroting komen te vervallen.

II Bestemmingsreserves

Reserve herhuisvesting districten (nr.0141 PS 48/02, PS 35/01, PS 19/07)

In verband met de financiering van de herhuisvesting districten t.b.v. het wegenbeheer is door Provinciale Staten de reserve ingesteld. Om uitvoering te geven aan het “districtendossier 2000+” wordt het geld dat bij verkoop van provinciale steunpunten wordt ontvangen gereserveerd en gebruikt voor het aanpassen en vernieuwen van de te behouden districtskantoren/steunpunten.

Inmiddels heeft de aanbesteding voor de renovatie van 4 steunpunten (Eethen, Oud gastel, Helmond en Westerhoven) plaatsgevonden. De kosten hiervan gaan ten laste van de reserve.

In 2016 zal er grootscheeps moeten worden verbouwd of herbouwd. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe e.e.a. exact wordt vormgegeven. Onderzocht moet worden of- en waar samenwerking met Rijkswaterstaat mogelijk is, welke steunpunten er aangehouden en verbouwd gaan worden en wat de benodigde investeringen zijn. De reserve kan worden opgeheven zodra de herhuisvesting is afgerond.

Reserve vernieuwing openbaar vervoer (nr.0162 PS 98/01)

In september 2001 hebben Provinciale Staten besloten de netto-verkoopopbrengst van de aandelen BBA in de nieuw in te stellen reserve vernieuwing openbaar vervoer te storten.

De reserve is bedoeld voor uitgaven ter bevordering van de vernieuwing van het openbaar vervoer inclusief de infrastructuur.

Reserve Cofinanciering Europese programma's (nr. 360 PS 35/08)

Bij de Voorjaarsnota 2008 hebben PS de reserve cofinanciering Europese programma's ingesteld. Doel van de reserve is de cofinanciering van projecten (inclusief uitvoeringskosten) die medegefinancierd worden door Europa. De provinciale middeleninzet kan per jaar sterk wisselen. Cofinanciering is beschikbaar voor de volgende programma's:

1. Operationeel programma Zuid
2. Interreg IV
3. Plattelandsontwikkelingsprogramma (inclusief LEADER)
- 4 Voorbereidingskosten uitvoering OP 2014-2020

Bij Voorjaarsnota 2012 is de toegestane minimumstand gewijzigd van € 0 naar "conform verplichtingen die worden aangegaan voor het maximaliseren van de EU-bijdrage.

Reserve instandhouding onroerend erfgoed (nr. 0410 PS 24/05)

De reserve instandhouding onroerend erfgoed wordt aangewend op basis van de Uitvoeringsnota monumenten (vastgesteld door PS op 1 juli 2004) en de hieruit voortvloeiende beleidsregels, zoals bijvoorbeeld de kerken- en molenregeling. Voornaamste doelstelling is het instandhouden van monumentale waarden. De reserve wordt tevens aangewend voor implementatiekosten, voortvloeiend uit de Uitvoeringsnota monumenten en binnen de doelstelling passende incidentele knelpunten.

Reserve Kantoorinnovatie (nr. 580 PS 120/01)

PS hebben in december 2001 de reserve kantoorinnovatie ingesteld om de kosten van de invoering van een innovatief kantoorconcept te kunnen dekken.

Reserve uitvoeringsimpuls reconstructie landelijk gebied (nr. 1280 PS 39/05, 19/07)

Bij de Kadernota 2005 hebben PS deze reserve ingesteld die is bedoeld om een impuls aan de uitvoering van de reconstructie te geven door:

- budget beschikbaar te stellen aan waterschappen en gemeenten voor de inhuur van projectleiders en projectvoorbereiders voor projecten die uitvoering geven aan het provinciaal beleid;
- financiering van een taskforce uitvoering bij de Dienst Landelijk Gebied
- cofinanciering van sleutelprojecten die uitvoering geven aan de reconstructie

Na afloop van het revitaliseringstraject kan de reserve worden opgeheven.

Bij de Voorjaarsnota 2012 is de einddatum voor deze reserve verschoven van 31-12-2013 naar 31-12-2015.

Reserve Investeringsbudget Landelijk Gebied (nr. 1590 PS 65/06)

De reserve Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG) bevat provinciale cofinancieringsmiddelen op grond van de bestuursovereenkomst in het kader van de Wet inrichting Landelijk Gebied (WILG), waarin de provincie meer ruimte krijgt om samen met gemeenten en waterschappen op een effectieve wijze de rijksdoelen voor de fysieke inrichting van het landelijk gebied te realiseren als onderdeel van een integrale regionale gebiedsontwikkeling.

De reserve is o.a. ingezet voor inrichting en morfologie oppervlaktewater, verbetering waterkwaliteit, soortenbescherming, verbetering landbouwkundige structuren, verbrede landbouw, duurzame

productiesystemen in de landbouw, landschappelijke kwaliteit, verbeteren bodemkwaliteit en verbeteren landelijke routestructuren.

De reserve wordt na afloop van de ILG-periode opgeheven.

Bij de Voorjaarsnota 2012 is de einddatum voor deze reserve verschoven van 31-12-2013 naar 31-12-2015.

Reserve revitalisering landelijk gebied (nr. 1690 PS 53/07 PS 08/08)

Reserve voor projecten die in uitvoering zijn/komen m.b.t. revitalisering landelijk gebied, maar waarvan de uitvoering zelf meerdere jaren in beslag neemt en het verloop over de jaren onduidelijk is. Het gaat daarbij om uitgaven voor EVZ's, groen/blauwe diensten en proeftuin Het Groene Woud.

Reserve Pieken in de Delta (nr. 1700 PS 35/08)

Bij de Voorjaarsnota 2008 hebben PS de reserve Pieken in de Delta ingesteld. De reserve is bedoeld voor de subsidiëring van projecten die worden gehonoreerd in het kader van de de EZ-programma's Pieken in de Delta voor zuidoost- respectievelijk zuidwest-Nederland, en daarmee deels invulling geven aan de verplichte publieke financiering vanuit de regio.

Reserve Grondbank (nr 1710 PS 56/08)

Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS de reserve grondbank ingesteld voor de uitvoering van het provinciale grondbeleid.

Op 23 april 2010 is een beheersstatuut ingesteld (PS 14/10) waarin een organisatorisch en financieel kader is neergelegd voor het ontwikkelbedrijf. Binnen de reserve grondbank is € 50 miljoen gereserveerd ter afdekking van risico's met betrekking tot stimulering woningbouw als onderdeel van het maatregelenpakket economische recessie.

Reserve BMIT (nr. 1770 PS 41/09)

Conform toezegging in memorie van antwoord bij de begroting 2009 (PS 56/08D) en Investeringsprogramma Brabant (PS 59/08D) is een aantal reserves samengevoegd tot de reserve BMIT.

De reserve is bedoeld voor de afwikkeling van eerder aangegane verplichtingen mbt Openbaar vervoer (NSP Breda/Helmond Brandevoort, spoorzone Tilburg), Wilhelminakanaal Tilburg, Randweg Den Bosch, Lage Heideweg Valkenswaard, Ecozones Den Bosch/Zuid-Willemsvaart en aanvullende bijdrage A4.

Daarnaast is de reserve bedoeld voor de afwikkeling van enkele projecten Samen Investeren / B5 uitvoeringsprogramma en projecten Brabantse kanalen.

Reserve decentralisatie-uitkering bodem (nr. 1780 PS 56/09)

De Reserve is ingesteld voor uitvoering van het convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties welke als doelstelling heeft het ondernemen van acties op 4 hoofdlijnen van beleid, te weten:

- 1) verdere decentralisatie
- 2) ontwikkeling van een beleid voor de ondergrond
- 3) ontwikkeling van een gebiedsgerichte aanpak
- 4) versnelling van de aanpak spoedlocaties met risico's voor de volksgezondheid.

Zie verder het "Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties" op de internetsite van VROM.

Reserve uitvoeren IDOPS (nr. 1810 PS 30/10)

De reserve is ingesteld om de provinciale middelen t.b.v. uitvoeren IDOPS te kunnen toevoegen aan reserve IDOPS. Dit omdat het meerjarig projecten betreft en verloop over de jaren van veel factoren afhankelijk is.

In de subsidieregeling is opgenomen dat de activiteiten voor IDOPS afgerond moeten zijn voor 31-12-2012. Rekening houdend met de in te dienen verantwoording en beoordeling hiervan wordt de einddatum op 31-8-2013 gesteld.

Reserve Provinciaal Waterplan (nr.1820 PS /10)

In 2010 is de reserve provinciaal waterplan gevormd t.b.v. de dekking van de kosten van het uitvoeringsplan PWP 2010-2015.

Reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant (nr. 1840 PS 39/10)

Voor de uitvoeringskosten van de Agenda van Brabant is een reserve ingesteld.

Het betreft hier de provinciale middelen voor de uitvoering van een sociaal kaderplan in het kader van de reductiemaatregelen en formatieverschuivingen als gevolg van de Agenda van Brabant, begroot op een bedrag van € 2 mln per jaar van 2012 t/m 2015 (PS-voorstel 29/10, pag 13).

Daarbovenop wordt € 0,2 mln op jaarbasis geraamd voor extra apparaatskosten i.v.m. verdere uitwerking van de Agenda. Totaalbedrag € 8.800.000

Zodra de ombuigingsoperatie in het kader van de Agenda van Brabant is afgerond kan de reserve worden opgeheven.

Reserve decentralisatieuitkering ISV-3 (nr: 1850 2010 PS 60/10 Najaarsbrief)

De reserve is bedoeld voor de uitvoering van het werkdocument Beleidskader ISV-III 2010-2014 (het derde investeringstijdvak van ISV) en de verdeling van het budget voor zogenaamde niet-rechtstreekse gemeenten, welke middelen m.i.v. 2011 beschikbaar komen via de decentralisatie-uitkering ISV als onderdeel van het provinciefonds

De voeding is gebaseerd op de genoemde decentralisatie-uitkering via het provinciefonds.

De rijksmiddelen zijn vooralsnog geraamd tot en met 2014.

Onttrekkingen hebben plaats voor investeringen in ruimte, bodem en geluid.

Reserve decentralisatieuitkering externe veiligheid (nr.1860 PS 60/10 Najaarsbrief 2010)

De reserve is bedoeld voor de verdeling van het budget voor professionalisering en versterking van externe veiligheidstaken en nieuwe taken zoals vastgelegd in recente veiligheidsbesluiten, welke middelen in 2011-2014 beschikbaar komen via de decentralisatie-uitkering externe veiligheid als onderdeel van het provinciefonds

De voeding is gebaseerd op de genoemde decentralisatie-uitkering via het provinciefonds.

De rijksmiddelen zijn vooralsnog geraamd tot en met 2014.

Reserve decentralisatieuitkering bedrijventerreinen (nr. 1870 PS 60/10 Najaarsbrief 2010 PS 32/11)

De reserve is bedoeld voor de uitvoering van het Convenant bedrijventerreinen 2010-2020. De reserve bestaat uit Rijksmiddelen (zogenoemde Topper-middelen) en FES (Fonds Economische Structuurversterking) middelen, waarmee Fes waardige te herstructureren bedrijventerreinen van Nationaal belang worden gefinancierd. De middelen komen beschikbaar via decentralisatie-uitkeringen als onderdeel van het provinciefonds

De voeding is gebaseerd op de genoemde decentralisatie-uitkeringen via het provinciefonds.

Een evaluatie van het provinciaal herstructureringsprogramma (PHP) bedrijventerreinen is voorzien in 2013. De rijksmiddelen zijn vooralsnog geraamd tot en met 2014 voor Topper projecten) en 2015 voor de bedrijventerreinen van nationaal belang.

Met de aanpassing bij PS besluit 32/11 kunnen ook middelen uit het Fonds Economische Structuurversterking aan de reserve worden toegevoegd.

Reserve ICT-basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen (nr.1880 PS 60/10 PS 47/11)

De reserve is bedoeld om de aanschafkosten en onderhoudskosten van hard- en software te dekken, alsmede de periodieke vervanging van facilitaire productiemiddelen met beperkte financiële omvang.

Reserve grondwaterheffing (PS 26/11 Jaarstukken 2010)

De reserve is bedoeld voor de bekostiging van de waterdoelen die t.l.v. de grondwaterheffing komen maar die niet gedekt kunnen worden uit de voorziening grondwaterheffing.

Het bestedingsplan voor de voorziening grondwaterheffing omvat alleen de middelen die vanuit de grondwaterheffing in de voorziening zijn gestort. De middelen uit de voorziening WHP-2 ad € 5.002.137 die bij de jaarrekening 2010 zijn vrijgevallen ten gunste van het rekeningresultaat, zijn in de reserve grondwaterheffing gestort.

Bezien wordt nog of de middelen uit de reserve kunnen worden toegevoegd aan de voorziening waarna de reserve weer kan worden opgeheven.

Reserve spaar- en investeringsfonds (PS 32/11 PS 47/11)

Onderdeel van de investeringsagenda vormt een apart investeringsvolume van maximaal € 750 mln voor het thema “Bereikbare regio”. De invulling van deze € 750 mln zal deels bestaan uit provinciale investeringen (die geactiveerd worden) en deels uit investeringsbijdragen aan derden (eenmalige uitgaven). Ten behoeve hiervan wordt vanaf 2012 € 50 mln op jaarbasis gereserveerd in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds.

Een en ander is nader onderbouwd in PS-voorstel 61/10, kadervoorstel 1e tranche investeringsstrategie d.d. 11 november 2010. Naar aanleiding hiervan is een motie (M6) aangenomen waarin is uitgesproken dat het spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur is bedoeld voor grote infrastructurele projecten die bijdragen aan het versterken van Brabant als kennis- en innovatieregio en waarbij sprake is van een provinciaal belang en/of waarbij de provincie initiatiefnemer is.

Het fonds is bestemd voor:

1. Noordoostcorridor (incl. Grote ruit rond Eindhoven – Helmond);
 - * Capaciteitsvergroting N279 Veghel- Asten;
 - * Nieuwe Oost-West Verbinding;
2. N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België;
3. Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel).

Reserves	Saldo per 01-01-14	Vermeerderingen		Verminderingen		Saldo per 31-12-14
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
Centrale reserves						
Algemene reserve						
- overheveling	-10.205.630			4.981.951		-15.187.581
- doorgeschoven ruimte	28.418.683		8.591.686	14.301.652		22.708.717
- voorfinanciering	-27.977.346		5.614.514	2.000.000		-24.362.832
- Industrielawaai PWP	50.316					50.316
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	157.008.732		92.000	2.375.000		154.725.732
- Regionale structuur versterking	-20.718.042					-20.718.042
Totaal algemene reserve	146.576.713		14.298.200	23.658.603		137.216.310
Reserve Essent*						
- Immunisatieportefeuille	2.203.469.658		16.093.227	17.615.311		2.201.947.574
- Investeringsagenda	739.927.828		18.207.772	11.286.758		746.848.842
- Indexatie	5.592.458		844.074			6.436.532
- Balansverkorting	-402.798.717			9.863.022		-412.661.739
Totaal reserve Essent	2.546.191.227		35.145.073	38.765.091		2.542.571.209
Bestemmingsreserves						
Reserve Herhuisvesting districten*	5.137.746			157.000	157.000	4.980.746
Reserve Vernieuwing OV	5.083.592			3.621.158		1.462.434
Reserve co-financiering Europese	606.711		1.000.000	602.681		1.004.030
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	1.904.593		2.286.221	563.852		3.626.962
Reserve Kantoorinnovatie**	-25.838					-25.838
Uitvoeringsimpuls Recon./Revital.	180					180
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	120.050					120.050
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	9.119.288		6.248.788	206.511		15.161.565
Reserve Pieken in de Delta**	260.113					260.113
Reserve Grondbank	63.747.114	1.271.467	932.099	9.472.708		56.477.972
Reserve BMIT	3.420.726		196.098	3.145.741		471.083
Reserve Decentralisatieuitk. Bodem**	-6.189.434		16.286.350	4.386.808		5.710.108
Reserve IDOPS	368.897					368.897
Reserve PWP**	10.528.985			7.338.741		3.190.244
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	5.881.691			100.000		5.781.691
Reserve ISV 3**	-86.478		7.628.979	3.499.460		4.043.041
Reserve Externe veiligheid			3.374.000	3.374.000		
Reserve Bedrijventerreinen	3.424.011		2.553.475	5.977.486		
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	3.760.838		5.229.714	6.029.714		2.960.838
Reserve Grondwaterheffing	5.002.137					5.002.137
Reerve Spaar- en financieringsfonds	78.600.000		47.360.000	14.000.000		111.960.000
Totaal Bestemmingsreserves	190.664.922	1.271.467	93.095.724	62.475.860	157.000	222.556.253
Totaal Reserves	2.883.432.862	1.271.467	142.538.997	124.899.554	157.000	2.902.343.772

* De reserve herhuisvesting districten wordt g

** Bij begrotingswijziging wordt de negatief

Page 47

Reserves	Saldo per 01-01-15	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-15
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
Centrale reserves						
Algemene reserve						
- overheveling	-15.187.581		3.443.430			-11.744.151
- doorgeschoven ruimte	22.708.717		2.710.465	25.419.182		
- voorfinanciering	-24.362.832		5.614.514	750.000		-19.498.318
- Industrielawaai PWP	50.316					50.316
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	154.725.732		100.000	2.375.000		152.450.732
- Regionale structuur versterking	-20.718.042					-20.718.042
Totaal algemene reserve	137.216.310		11.868.409	28.544.182		120.540.537
Reserve Essent*						
- Immunisatieportefeuille	2.201.947.574		17.433.422	17.613.929		2.201.767.067
- Investeringsagenda	746.848.842		18.207.772	10.671.658		754.384.956
- Indexatie	6.436.532		1.728.342			8.164.874
- Balansverkorting	-412.661.739			3.836.455		-416.498.194
Totaal reserve Essent	2.542.571.209		37.369.536	32.122.042		2.547.818.703
Bestemmingsreserves						
Reserve Herhuisvesting districten*	4.980.746			157.000	157.000	4.823.746
Reserve Vernieuwing OV	1.462.434			807.892		654.542
Reserve co-financiering Europese	1.004.030		1.000.000	484.147		1.519.883
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	3.626.962		2.296.087	573.718		5.349.331
Reserve Kantoorinnovatie**	-25.838					-25.838
Uitvoeringsimpuls Recon./Revital.	180					180
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	120.050					120.050
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	15.161.565		7.153.706	207.429		22.107.842
Reserve Pieken in de Delta**	260.113			400.974		-140.861
Reserve Grondbank	56.477.972	1.298.537	32.102	9.888.301		47.920.310
Reserve BMIT	471.083					471.083
Reserve Decentralisatieuitk. Bodem**	5.710.108			2.375.000		3.335.108
Reserve IDOPS	368.897					368.897
Reserve PWP**	3.190.244			7.198.693		-4.008.449
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	5.781.691					5.781.691
Reserve ISV 3**	4.043.041					4.043.041
Reserve Externe veiligheid						
Reserve Bedrijventerreinen			1.196.000	1.196.000		
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	2.960.838		4.876.858	5.776.858		2.060.838
Reserve Grondwaterheffing	5.002.137					5.002.137
Reerve Spaar- en financieringsfonds	111.960.000		46.920.000			158.880.000
Totaal Bestemmingsreserves	222.556.253	1.298.537	63.474.753	29.066.012	157.000	258.263.531
Totaal Reserves	2.902.343.772	1.298.537	112.712.698	89.732.236	157.000	2.926.622.771

* De reserve herhuisvesting districten wordt g

** Bij begrotingswijziging wordt de negatief

Reserves	Saldo per 01-01-16	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-16
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
Centrale reserves						
Algemene reserve						
- overheveling	-11.744.151		9.047.758	911.362		-3.607.755
- doorgeschoven ruimte						
- voorfinanciering	-19.498.318		7.114.514			-12.383.804
- Industrielawaai PWP	50.316					50.316
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	152.450.732		101.643	2.375.000		150.177.375
- Regionale structuur versterking	-20.718.042					-20.718.042
Totaal algemene reserve	120.540.537		16.263.915	3.286.362		133.518.090
Reserve Essent*						
- Immunisatieportefeuille	2.201.767.067		18.217.926	17.299.503		2.202.685.490
- Investeringsagenda	754.384.956		18.207.772	5.137.395		767.455.333
- Indexatie	8.164.874		1.728.643			9.893.517
- Balansverkorting	-416.498.194		30.000.000	836.262		-387.334.456
Totaal reserve Essent	2.547.818.703		68.154.341	23.273.160		2.592.699.884
Bestemmingsreserves						
Reserve Herhuisvesting districten*	4.823.746			4.823.746	4.823.746	
Reserve Vernieuwing OV	654.542			428.120		226.422
Reserve co-financiering Europese	1.519.883		1.000.000			2.519.883
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	5.349.331		583.774	583.701		5.349.404
Reserve Kantoorinnovatie**	-25.838					-25.838
Uitvoeringsimpuls Recon./Revital.	180					180
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	120.050					120.050
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	22.107.842		4.154.804	208.527		26.054.119
Reserve Pieken in de Delta**	-140.861			1.671.112		-1.811.973
Reserve Grondbank	47.920.310	1.323.278	32.102	2.662.709		46.612.981
Reserve BMIT	471.083					471.083
Reserve Decentralisatieuitk. Bodem**	3.335.108			2.375.000		960.108
Reserve IDOPS	368.897					368.897
Reserve PWP**	-4.008.449					-4.008.449
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	5.781.691					5.781.691
Reserve ISV 3**	4.043.041					4.043.041
Reserve Externe veiligheid						
Reserve Bedrijventerreinen						
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	2.060.838		4.244.250	4.244.250		2.060.838
Reserve Grondwaterheffing	5.002.137					5.002.137
Reerve Spaar- en financieringsfonds	158.880.000		45.600.000			204.480.000
Totaal Bestemmingsreserves	258.263.531	1.323.278	55.614.930	16.997.165	4.823.746	298.204.574
Totaal Reserves	2.926.622.771	1.323.278	140.033.186	43.556.687	4.823.746	3.024.422.548

* De reserve herhuisvesting districten wordt g

** Bij begrotingswijziging wordt de negatief

Toelichting voorzieningen

De voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen van de provincie.

Voorziening grondwaterheffing (nr 240 PS 24/05)

De kosten van het grondwaterbeheer worden bestreden uit de grondwaterheffing. De nog niet tot besteding gekomen middelen uit de grondwaterheffing worden in de voorziening gestort.

Voorziening rechtspositie statenleden (nr 540 – PS 24/05)

In 1998 is de verordening geldelijke voorzieningen aan statenleden van PS en provinciale commissies aangepast ten aanzien van de uitkering bij invaliditeit en bij aftreden. Voor invaliditeit is een collectieve ongevallenverzekering gesloten. Voor uitkering bij aftreden is een voorziening ingesteld. Jaarlijks wordt een geïndexeerd bedrag in de voorziening gestort. Deze voorziening is bedoeld voor de dekking van uitgaven die statenleden ontvangen bij aftreden (het eerste jaar 80% van de vergoeding ten tijde van aftreden en 70% in het tweede jaar).

Voorziening onderhoud gebouwen (nr 1040 PS 24/05)

De onderhoudskosten van de provinciale gebouwen fluctueren jaarlijks. Om deze fluctuerende lasten op te kunnen vangen is een onderhoudsregulatievoorziening gewenst. Het betreft de provinciale gebouwen: hoogbouw (inclusief audiovisuele voorzieningen/beveiliging en beheer kunstwerken), nieuwbouw, PCC en het Noord-brabants museum. Voor het onderhoud aan deze panden worden periodiek zgn. onderhoudsboeken opgesteld.

Voorziening Cobemi

Bij de jaarrekening 2011 is een bedrag van € 240.000 als voorziening opgenomen met het oog op de schikking met Cobemi (Coöperatie Beheer Mineralen U.A.) over de aanvullende kosten (vermeerderd met het rentenadeel) die Cobemi heeft moeten maken als gevolg van de vertraging die is opgelopen door vernietigde milieuvergunningen.

Voorziening MKB-leningen

In het kader van het maatregelenpakket Kredietcrisis zijn aan het Midden- en kleinbedrijf leningen verstrekt waarvan ultimo 2011 de boekwaarde € 11,9 miljoen bedraagt.

Voor deze leningen is een inschatting gemaakt met betrekking tot de kwetsbaarheid van de terugbetaling aan de provincie. Ultimo 2011 gaat het om een bedrag van € 3.534.767 dat als kwetsbaar wordt ingeschat.

Bij de jaarrekening 2011 is met het oog op de onzekerheid over de terugbetaling van de MKB-leningen (maatregelenpakket kredietcrisis) een voorziening gevormd tot een bedrag van € 3,5 miljoen.

Voorziening onderhoud noordbrabants museum

De voorziening is ingesteld ter financiering van het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen Waterstraatcomplex, Noordbrabants Museum en het provinciaal Depot voor bodemvondsten. Een en ander op basis van een 25 jarig onderhoudsplan. Klein/ dagelijks onderhoud verloopt via een beheersstichting.

Verloop van de voorzieningen					Bijlage 11
Overzicht van voorzieningen		Saldo per 01-01-13	Toevoegingen	Verminderen door: vrijval aanwending	Saldo per 31-12-13
03.01.04	Voorziening Grondwaterheffing	14.467.299	4.700.000	9.250.517	9.916.782
01.01.10	Voorziening Rechtspostie Statenleden	335.329	105.685	87.000	354.014
90.01.60	Voorziening Onderhoud gebouwen	2.125.495	1.814.643	1.798.201	2.141.937
03.02.07	Voorziening Cobemi	240.000			240.000
04.01.02	Voorziening MKB-leningen	3.534.767			3.534.767
06.01.01	Voorziening onderhoud NBM	270.000	270.000		540.000
Totaal Voorzieningen		20.972.890	6.890.328	0 11.135.718	16.727.500

Verloop van de voorzieningen					
Overzicht van voorzieningen		Saldo per 01-01-14	Toevoegingen	Verminderen door: vrijval aanwending	Saldo per 31-12-14
03.01.04	Voorziening Grondwaterheffing	9.916.782	4.700.000	4.141.135	10.475.647
01.01.10	Voorziening Rechtspostie Statenleden	354.014	107.536	43.000	418.550
90.01.60	Voorziening Onderhoud gebouwen	2.141.937	1.843.896	1.796.037	2.189.796
03.02.07	Voorziening Cobemi	240.000			240.000
04.01.02	Voorziening MKB-leningen	3.534.767			3.534.767
06.01.01	Voorziening onderhoud NBM	540.000	270.000		810.000
Totaal Voorzieningen		16.727.500	6.921.432	0 5.980.172	17.668.760

Verloop van de voorzieningen					
Overzicht van voorzieningen		Saldo per 01-01-15	Toevoegingen	Verminderen door: vrijval aanwending	Saldo per 31-12-15
03.01.04	Voorziening Grondwaterheffing	10.475.647	4.700.000	4.441.104	10.734.543
01.01.10	Voorziening Rechtspostie Statenleden	418.550	109.417	130.000	397.967
90.01.60	Voorziening Onderhoud gebouwen	2.189.796	1.694.087	1.793.830	2.090.053
03.02.07	Voorziening Cobemi	240.000			240.000
04.01.02	Voorziening MKB-leningen	3.534.767			3.534.767
06.01.01	Voorziening onderhoud NBM	810.000	270.000		1.080.000
Totaal Voorzieningen		17.668.760	6.773.504	0 6.364.934	18.077.330

Verloop van de voorzieningen					
Overzicht van voorzieningen		Saldo per 01-01-16	Toevoegingen	Verminderen door: vrijval aanwending	Saldo per 31-12-16
03.01.04	Voorziening Grondwaterheffing	10.734.543	4.700.000	1.449.402	13.985.141
01.01.10	Voorziening Rechtspostie Statenleden	397.967	111.332	130.000	379.299
90.01.60	Voorziening Onderhoud gebouwen	2.090.053	1.722.630	1.825.217	1.987.466
03.02.07	Voorziening Cobemi	240.000			240.000
04.01.02	Voorziening MKB-leningen	3.534.767			3.534.767
06.01.01	Voorziening onderhoud NBM	1.080.000	270.000		1.350.000
Totaal Voorzieningen		18.077.330	6.803.962	0 3.404.619	21.476.673

Vaste schulden

Bijlage 12

Lening- nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente- percen- tage	Restantbedrag van de lening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar op te nemen leningen	Bedrag van de rente of het rentebe- standdeel	Bedrag van de aflossing of het aflos- singsbestanddeel	Restantbedrag van de lening aan het einde van het dienstjaar
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen							
217	11.344.505	5,170	756.724	0	4.999	756.724	0
218	6.806.703	5,060	453.780	0	6.825	453.780	0
Totaal			1.210.504	0	11.824	1.210.504	0

Overzicht van door de provincie gewaarborgde geldleningen

Bijlage 13a

Lening nummer	Omschrijving van het doel der door de provincie gewaarborgde lening en door wie deze is aangegaan	Omschrijving van hetgeen door de pro- vincie wordt gewaarborgd	Datum van het door de provincie genomen besluit/ Datum van het goedkeuringsbesluit	Wijze van aflossing	Bedrag v/d aflossing of van de annuïteit	Rente % van de lening	Totaalbedrag dat op de lening is opgenomen	Restantbedrag van de gewaar- borgde lening op 01-01-2013	Restantbedrag van de gewaar- borgde lening op 31-12-2013
(zie paragraaf 3*)									
74	Stichting RK gasthuis te Tilburg	Rente+afl	17.12.1971 25.09.1975	39 jr Afl.	174.524	6,910	6.806.703	698.232	523.708
102	Stichting Orthopedagogisch Centrum Brabant Breda	Rente+afl	21.12.1983 27.01.1984	40 jr Afl.	48.282	7,300	1.304.618	580.385	532.103
104	Stichting Savelanden te Bergen op Zoom	Rente+afl	07.11.1984	30 jr Afl.	101.344	6,130	3.040.327	304.033	202.689
108	Stichting zorgcentra Land van Cuijk te Boxmeer	Rente+afl	02.06.1985 21.08.1985	40 jr Afl.	47.819	8,000	1.815.121	523.998	476.179
116	Stichting zorgcentra Land van Cuijk te Boxmeer	Rente+afl	09.09.1985 10.10.1986	30 jr Afl.	60.503	7,000	1.815.121	242.032	181.528
Totaal							14.781.891	2.348.679	1.916.206

* De afdekking is toegelicht in Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Overzicht van gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen

Bijlage 13b

Nr	Oorspronkelijk bedrag	Door wie de lening is aangegaan	Gevallen van gemeenschappelijke waarborging van de lening	Namen van andere lichamen die waarborgen	Deel dat door de provincie is gewaarborgd	PS c.q. GS van de goedkeuring	Datum van besluit	Restant per 1 januari	Aflossingsbestanddeel	Restant per 31 december	
a.	8.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	8.000.000	0	8.000.000	Aflossing op 01-07-2014	
b.	2.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	2.500.000	0	2.500.000	Aflossing op 01-06-2022	
c.	27.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	17.500.000	0	17.500.000	Aflossing op 15-12-2017	
d.	6.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	6.000.000	0	6.000.000	Aflossing op 04-07-2018	
e.	25.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	25.000.000	0	25.000.000	Aflossing op 15-12-2020	
f.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 08-08-2017	
g.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 28-09-2017	
h.		Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998			29.004.099	Saldo van de door het Nationaal Groenfonds aangetrokken kortlopende leningen per 30 juni 2012	
Totaal	89.000.000							79.000.000	0	108.004.099	
										14.148.537	Aandeel NBr 13,1%*

* De afdekking is toegelicht in Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve	Afdekking in Reserve ontw.bedrijf	Toelichting
Industrie- en Havenschap Moerdijk	Geldleningen Havenschap	-	-	4.450	0	T.a.v. de door het Havenschap te sluiten geldleningen staat elk der deelnemers naar rato in (provincie en gemeente Moerdijk ieder voor 50%) voor de betaling van rente en aflossingen, zonder dat daarvoor een afzonderlijk besluit is vereist. Voor deze garantstelling wordt een buffer aangehouden van € 4,5 mln. Als het schap in de toekomst wordt omgevormd tot een NV, zal dit risicobedrag opnieuw worden afgewogen.
Stimulering woningbouw	Brabantse verkoopgarantie en garanties aan corporaties en projectontwikkelaars	250.000.000	-	0	39.391.000	In 2009 is een pakket maatregelen vastgesteld voor de aanpak van de krediet-crisis. In totaal € 250 mln is bestemd voor het stimuleren van de woningbouw, opgebouwd uit € 205 mln revolverend en een buffer van € 45 mln (feitelijk € 39,4 mln) binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 7). Het pakket bestaat uit maatregelen voor de consumenten (w.o. de Brabantse verkoop-garantie) en maatregelen voor producenten (maatwerkoplossingen zoals renteloze leningen, garantstellingen en het Brabants investeringsfonds).
Ministerie van EL&I	Financiering 1e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	113.445.054	-	0	0	In 2000 is een begin gemaakt met de sloop van veestallen in het buitengebied. Voor de 1e tranche van de RBV-regeling is een bovengrens gesteld van € 113,5 mln aan sloopvergoedingen. Het bedrag aan toegewezen beschikkingen is uitgekomen op € 86,3 mln. In 2001 is de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) opgericht om met de ontwikkeling van woningbouwkwavels de kosten van de sloop van veestallen terug te verdienen. De 1e tranche is volledig afgerond.
Ministerie van EL&I	Financiering 2e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	155.000.000	-	9.500.000	0	In 2002 is besloten tot een 2e tranche van maximaal € 155,0 mln. Het uiteinde-lijke programma inclusief sanering glastuinbouwlocaties en MOB-complexen heeft een omvang van € 120 mln. Anno 2012 staat hiervan nog € 109,4 mln open (inclusief € 19 mln rente en € 16,9 mln geplande uitgaven). De ORR moet dit bedrag terugverdienen. Als gevolg van de verslechterde markt-omstandigheden lopen de kavelverkopen terug (vóór de crisis werden 125-150 kavels per jaar verkocht, in 2012 zullen er circa 30 kavels worden verkocht). Eind 2012 zal een nieuwe risicoanalyse worden opgesteld. In de Risicoreserve wordt voor dit moment een voorziening aangehouden van € 9,5 mln ter dekking van 50% van de begrote rente.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve	Afdekking in Reserve ontw.bedrijf	Toelichting
Gemeente Helmond	Garantstelling in het kader van Ruimte voor Ruimte	2.600.000	50%	1.300.000	0	Bij de locatie Brandevoort/Helmond doet zich mogelijk een tekort voor van € 5,5 mln vanwege het moeten aankopen en slopen van een aantal intensieve veehouderijen. Voor de dekking van dit tekort mag de gemeente 40 ruimte-voor-ruimte-kavels ontwikkelen. De provincie staat garant voor de helft van een eventueel tekort tot € 2,6 mln (PS 73/06). Deze garantie wordt voor 50% afgedekt.
Rabobank	Garantie tot nakoming van kredietverplichtingen door TOM CV (Tuinbouw Ontwikkelings-maatschappij)	14.000.000	50%	3.500.000	3.500.000	In 2002 hebben de provincie en de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) de TOM CV/BV opgericht, die tot doel heeft het (her-)ontwikkelen van duurzame vestigingslocaties voor glastuinbouw en het saneren van bedrijven. Aan de TOM CV is een garantie verstrekt van 2 x € 7 mln. Hiervoor geldt een afdekking van 50%. De 1 ^e garantie komt ten laste van de Risicoreserve en de 2 ^e garantie is ondergebracht bij de Reserve ontwikkelbedrijf.
Nationaal Groenfonds	Garantstellingen in het kader van de voorfinanciering subsidieregeling particulier natuurbeheer Noord-Brabant	23.136.300	0%	0	0	Aan het Groenfonds zijn twee garantstellingen afgegeven voor de voor-financiering van de provinciale subsidieregeling particulier natuurbeheer. De eerste garantstelling betreft de betalingsverplichtingen die voortvloeien uit de leningen die Groenfonds aantrekt. De tweede garantstelling betreft het geval de subsidiegrondslag vervalst. Bij elkaar genomen gaat het om maximaal € 23,1 mln. De garanties lopen door tot 2042 PS(29/08).
Gemeenten Landerd, Mill en St. Hubert en Grave	Garantie verplaatsingen-traject LOG Graspeel	7.250.000	30%	2.175.000	0	Met de gemeenten Landerd, Mill en St. Hubert en Grave is een overeenkomst gesloten over het zogeheten verplaatsingstraject landbouwon ontwikkelingsgebied Graspeel. De overeenkomst voorziet in een gezamenlijke grondexploitatie en in verplaatsings- en duurzaamheidsbijdragen. Het provinciale risico hierbij wordt geraamd op circa € 2,2 mln.
	Garantie verplaatsingen-traject LOG Strijdhoven	1.029.000	50%	514.500	0	Aan de ontwikkeling van LOG Strijdhoven is en risico verbonden tussen de € 0,1 mln en € 1,0 mln.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve	Afdekking in Reserve ontw.bedrijf	Toelichting
Gemeenten Werkendam, Woudrichem en Aalburg	Garantie ter ondersteuning van de realisatie van het Regionale Bedrijventerrein Land van Heusden en Altena	2.500.000	0%	0	0	Werkendam, Woudrichem en Aalburg ontwikkelen in het Land van Heusden en Altena een regionaal bedrijventerrein met drie subregionale bedrijventerreinen. Dit wordt gekoppeld aan de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen in de regio, waarbij de gemeenten samenwerken met de BOM-BHB. Gezien de forse belasting voor de relatief kleine gemeenten, heeft de provincie zich garant gesteld voor een bedrag van € 2,5 mln. De afdekking komt zo nodig ten laste van de Reserve ontwikkelbedrijf.
Gemeente Deurne	Garantie tot overname van per 2020 niet uitgegeven grond in projectvestiging glastuinbouw Deurne	28.938.794	-	0	2.964.000	De gemeente Deurne, TOM en een coöperatieve vereniging van glastuinders hebben in 2005 de Tuinbouwvestiging Deurne BV (TVD) opgericht. De gronden zijn verworven door de gemeente. Toen het gebied rijp werd voor uitgifte bleek dat de glastuinders niet in staat waren de gronden af te nemen. De coöperatieve vereniging is in 2010 uit de TVD gestapt. Gemeente en TOM hebben de TVD voortgezet, in de verwachting dat grond-uitgifte vóór 2020 zal lukken. De provincie heeft een garantie afgegeven om de grond eventueel over te nemen (RM-1587). Het risico wordt gecijferd op € 2,9 mln en afgedekt in de Reserve ontwikkelbedrijf.
RWE - Essent	Borgstellingsovereenkomst inzake voorfinanciering claims met betrekking tot general escrow	-	-	0	0	In de Kaderbrief 2011 is melding gemaakt van de borgstellingsovereenkomst met RWE/ Essent i.v.m. de aangepaste beleggingstrategie van de general escrow. De provinciale aandeelhouders (Groningen, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant) staan garant voor het tijdig nakomen van betalingen aan RWE van gehonoreerde claims die moeten worden voldaan uit de general escrow. Voor de provincie betekent dit een borgstelling van maximaal € 172,1 mln. Het risico is volledig afgedekt binnen de general escrow.
Afdekking garanties				16.993.950	45.855.000	Zie paragraaf 3 (weerstandsvermogen en risicobeheersing) en paragraaf 6 (ontwikkelbedrijf en grondbeleid)

Overzicht van incidentele lasten en incidentele baten						Bijlage 14
Codering	Omschrijving	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
01	Programma Bestuur					
<u>01.01</u>	<u>Provinciebestuur</u>					
	Incidentele lasten	540.000	0	0	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>01.02</u>	<u>Bestuurlijke samenwerking</u>					
	Incidentele lasten	36.079.217	2.069.000	0	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Bestuur	36.619.217	2.069.000	0	0	0
	Totaal incidentele baten progr.Bestuur	0	0	0	0	0
02	Programma Ruimte					
<u>02.01</u>	<u>Ruimtelijke ontwikkeling</u>					
	Incidentele lasten	1.131.774	1.736.986	2.020.430	10.000.000	0
	Incidentele baten	623.000	90.300	90.300	0	0
<u>02.02</u>	<u>Vitaal platteland</u>					
	Incidentele lasten	44.352.479	10.033.465	2.367.153	2.481.000	0
	Incidentele baten	3.760.663	7.406.641	2.353.662	0	0
<u>02.03</u>	<u>Sterk stedelijk netwerk</u>					
	Incidentele lasten	41.324.610	1.900.000	1.900.000	2.900.000	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Ruimte	86.808.863	13.670.451	6.287.583	15.381.000	0
	Totaal incidentele baten progr.Ruimte	4.383.663	7.496.941	2.443.962	0	0
03	Programma Ecologie					
<u>03.01</u>	<u>Water</u>					
	Incidentele lasten	46.028.894	18.217.576	64.236	21.290	0
	Incidentele baten	9.256.471	15.053.373	0	0	0
<u>03.02</u>	<u>Milieu</u>					
	Incidentele lasten	89.062.933	37.138.888	10.962.925	0	0
	Incidentele baten	8.267.129	6.090.964	1.843.252	0	1.500.000
<u>03.03</u>	<u>Natuur en landschap</u>					
	Incidentele lasten	102.495.097	44.392.886	1.200.000	1.108.000	0
	Incidentele baten	37.084.531	36.925.633	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Ecologie	237.586.924	99.749.350	12.227.161	1.129.290	0
	Totaal incidentele baten progr.ecologie	54.608.131	58.069.970	1.843.252	0	1.500.000
04	Programma Economie					
<u>04.01</u>	<u>Algemeen economisch beleid</u>					
	Incidentele lasten	21.000.149	4.202.841	2.308.000	1.500.000	0
	Incidentele baten	2.551.730	2.199.241	610.000	0	0
<u>04.02</u>	<u>Economisch programma Brabant</u>					
	Incidentele lasten	26.431.438	11.026.727	12.386.766	7.150.950	4.849.142
	Incidentele baten	381.964	0	0	0	0
<u>04.03</u>	<u>Internationalisering en EU programma's</u>					
	Incidentele lasten	59.436.588	43.870.000	200.000	0	0
	Incidentele baten	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Economie	106.868.175	59.099.568	14.894.766	8.650.950	4.849.142
	Totaal incidentele baten progr.economie	37.482.048	45.199.241	610.000	0	0
05	Programma Mobiliteit					
<u>05.01</u>	<u>Mobiliteit</u>					
	Incidentele lasten	146.425.103	7.234.500	13.188.613	7.900.000	0
	Incidentele baten	15.788.073	0	0	0	0
<u>05.02</u>	<u>Openbaar vervoer</u>					
	Incidentele lasten	69.298.000	29.085.418	3.767.000	1.300.000	0
	Incidentele baten	5.383.000	12.318.418	0	0	0
<u>05.03</u>	<u>Infrastructuur/provinciale wegen</u>					

Overzicht van incidentele lasten en incidentele baten						Bijlage 14
Codering	Omschrijving	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Incidentele lasten	51.045.220	42.427.910	13.600.000	5.635.000	15.980.000
	Incidentele baten	8.208.125	10.670.712	7.100.000	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Mobiliteit	266.768.323	78.747.828	30.555.613	14.835.000	15.980.000
	Totaal incidentele baten progr.Mobiliteit	29.379.198	22.989.130	7.100.000	0	0
06	Programma Cultuur en samenleving					
<u>06.01</u>	<u>Cultuur</u>					
	Incidentele lasten	19.829.965	12.328.503	10.951.210	10.918.485	6.180.701
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>06.02</u>	<u>Jeugd</u>					
	Incidentele lasten	9.716.816	0	0	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>06.03</u>	<u>Samenleving</u>					
	Incidentele lasten	57.388.977	7.780.832	2.124.758	643.440	643.440
	Incidentele baten	563.709	2.096.591	0	0	0
<u>06.04</u>	<u>Sociaal cultureel beleid</u>					
	Incidentele lasten	1.917.811	99.560	99.560	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Cultuur en samenle	88.853.569	20.208.895	13.175.528	11.561.925	6.824.141
	Totaal incidentele baten progr.Cultuur en samenle	563.709	2.096.591	0	0	0
07	Programma Investeringsagenda					
<u>07.01</u>	<u>Energietransitie</u>					
	Incidentele lasten	39.160.000	6.620.000	420.000	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>07.03</u>	<u>2018 Brabant Samen Culturele Hoofdstad</u>					
	Incidentele lasten	2.684.352	2.315.648	0	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>07.04</u>	<u>Sportplan 2016</u>					
	Incidentele lasten	14.487.832	3.692.168	1.000.000	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
<u>07.06</u>	<u>Spaar- en investeringsfondsinfra</u>					
	Incidentele lasten	15.285.000	1.715.000	14.000.000	0	0
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten progr.Investeringsagend	71.617.184	14.342.816	15.420.000	0	0
	Totaal incidentele baten progr.Investeringsagend	0	0	0	0	0
	Algemeen financieel beleid					
<u>31.02</u>	<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>					
	Incidentele lasten	0	899.308	0	0	0
	Incidentele baten	1.706.722	0	0	0	0
<u>31.03</u>	<u>Stelposten</u>					
	Incidentele lasten	28.231.008	33.208.722	37.597.583	50.624.358	26.839.503
	Incidentele baten	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten Alg.financieel beleid	28.231.008	34.108.030	37.597.583	50.624.358	26.839.503
	Totaal incidentele baten Alg.financieel beleid	1.706.722	0	0	0	0
a	Totaal generaal incidentele lasten	923.353.263	321.995.938	130.158.234	102.182.523	54.492.786
b	Totaal generaal incidentele baten	128.123.471	135.851.873	11.997.214	0	1.500.000
A	Totaal generaal lasten begroting	1.647.074.865	1.019.730.474	818.870.880	768.160.455	693.416.714
B	Totaal generaal baten begroting	1.006.138.078	982.405.405	837.735.491	792.391.355	791.152.336
	Structurele lasten (A -/- a)	723.721.602	697.734.536	688.712.646	665.977.932	638.923.928
	Structurele baten (B -/- b)	878.014.607	846.553.532	825.738.277	792.391.355	789.652.336
	Structureel saldo (baten -/- lasten)	154.293.005	148.818.996	137.025.631	126.413.423	150.728.408

Reguliere investeringen 2012-2016 . (bedragen x € 1.000)

Omschrijving :	Begroting 2012	2013	2014	2015	2016
<u>Investerings met economisch nut</u>					
90.01.60 Provinciehuis	10.030	10.675	14.125	2.900	
90.01.60 Beveiliging					
05.03.04 Materieel provinciale wegen	73	404	404	404	404
05.03.04 Steunpunten en Districtskantoren	395	157	157	157	4.824
06.01.01 Verbouwing Noord-Brabants Museum	4.423				
06.01.01 Onvoorzien Noord-Brabants Museum	2.430				
Totaal investeringen met economisch nut	17.351	11.236	14.686	3.461	5.228
<u>Investerings met maatschappelijk nut</u>					
05.03.01 Verbeteren en bouwen	9.000	16.000	24.500	8.000	10.431
05.03.01 Benutten (DVM)	165	333	25	20	
05.03.02 Voorbereidingprojecten	2.000	1.000	750	750	750
05.03.03 Grondverwerving infrastructuur	3.000	1.000	750	500	500
05.03.01 Vervangingsinvestering (SO)	8.600	6.000	6.000	9.750	7.027
05.03.05 N261		9.800	34.900	35.100	24.300
05.03.05 Komomleidingen		335	1.141	4.821	4.905
05.03.02 Infraprojecten in Voorbereiding	2.334	2.152	1.700	1.278	
05.01.04 DVM Brabantstad	2.886	1.500	2.010	2.092	
05.03.01 Risicoreservering Infraprojecten	400				
03.02.07 Milieumeetwagens					
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	28.385	38.120	71.776	62.311	47.913
Totaal generaal	45.736	49.356	86.462	65.772	53.141

Overzicht van specifieke bijdragen van het Rijk per begrotingsprogramma						Bijlage 16
Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
Programma Ruimte						
02.02 Schadevergoeding reconstructiewet	300	600	0	0	0	0
02.02 2.1 Rijksbijdr. Verbet. landbouwk.struct	2.537.418	3.755.063	4.406.641	0	0	0
02.02 Rijksbijdr. verbet landbk struct(ILG/POP)	1.581.046	815.102	1.036.149	783.795	117.134	0
02.02 PMJP: Oper. doorg./vest.geb. Deurne (ilg)	0	0	3.000.000	0	0	0
02.02 Rijksbijdrage verspreid liggende kassen	500.000	0	0	0	0	0
02.03 Rijksbijdrage VINEX	285.007	0	0	0	0	0
02.03 Rijksbijdrage stads- en dorpsvernieuwing	1.355.362	1.630.000	327.259	545.000	1.760.000	0
02.03 Rijksbijdrage ISV	1.447.055	855.000	545.000	852.000	740.000	0
02.03 Rijksbijdrage ISV 2	2.385.760	2.922.432	2.922.432	2.922.432	2.922.432	0
02.03 Rijksbijdrage BLS-VINAC	2.277.999	0	0	0	0	0
Programma Ecologie						
03.01 1.3 Rijksbijdr. Morfolog.cond. EHS/VHR	867.047	1.592.630	4.721.450	0	0	0
03.01 1.2 Rijksbijdr.kwant. watercond. EHS/VHR	1.017.571	633.341	8.735.081	0	0	0
03.01 1.5a Rijksbijdr. Areaal verb. Waterkwal.	931.241	1.627.786	1.583.262	0	0	0
03.01 PMJP: Synergiegelden (ilg, Rijk) ink	928.304	5.335.419	0	0	0	0
03.02 Provinciaal ambitie statement (PAS)	507.055	289.000	0	0	0	0
03.02 Rijksbijdr in kstn ex art 28 Luchtvaartw	35.566	12.607	12.607	12.607	12.607	12.607
03.02 Nat. samenwerkingsprog. luchtkwaliteit T	5.137.891	866.856	0	0	0	0
03.02 Interim-bedrijvenregeling	920.784	85.843	1.371.546	1.205.212	0	0
03.02 4.3Rijksbijdr. Verbeteren (water)bodemkw.	21.114	0	0	0	0	0
03.02 1.5b Rijksbijdr. Verplaatsing IV	2.397.691	1.213.406	3.113.792	0	0	0
03.02 2.3 Rijksbijdr. Verbrede landbouw	-451.389	81.352	0	0	0	0
03.02 2.4 Rijksbijdr. Duurzame productiesyst.	49.813	9.425	0	0	0	0
03.02 Rijksbijdrage duurz productiesyst ILG/POP	0	90.000	90.000	70.000	115.352	0
03.02 Rijksbijdr divers niet agr act (ILG/POP)	376.137	0	117.586	0	0	0
03.02 Compensatie zwemwaterrichtlijn	0	559.645	0	0	0	0
03.03 Rijksbijdr. NP Loonse en Drun. duinen T	227.046	0	0	0	0	0
03.03 1.1Rijksbijdr.verwerv.en inricht. EHS/RV	-1.171.306	17.709.109	2.193.292	0	0	0
03.03 Bijdr.Rijk/Gem. Groene Geledingsz./HSL	0	50.000	50.000	0	0	0
03.03 1.1 Rijksbijdr.Progr.Beh.bin/buiten EHS	8.924.680	13.729.000	21.852.704	0	0	0
03.03 1.9 Rijksbijdr. Nationale parken	833.580	490.000	0	0	0	0
03.03 1.1 Rijksbijdr. verw. EHS/RV via Groenf.	3.792.721	522.932	146.260	0	0	0
03.03 1.6 Rijksbijdrage knelp. robuuste verb.	0	0	5.375.000	0	0	0
03.03 1.7 Rijksbijdr. Soortenbescherming	98.160	456.563	26.682	0	0	0
03.03 3.1 Rijksbijdr. Landschappelijke kwal.	348.170	455.000	0	0	0	0
03.03 1.9 Rijksbijdr. pilot Groene Woud	35.200	206.287	14.345	0	0	0
03.03 Rijksbijdr lands kwal&cult.hist (ILG/POP)	153.218	91.000	180.000	0	0	0
Programma Economie						
04.01 Inkomsten cofin. EZ Interreg III	2.542.970	0	0	0	0	0
04.01 5.1Rijksbijdr. verbet. landel.routestruc	311.747	0	0	0	0	0
Programma Mobiliteit						
05.01 Rijksbijdrage BDU (sted.tang.02.03)	5.325.245	14.857.364	0	0	0	0
05.01 Rijksbijdrage BDU (DVM 02.90)	2.223.583	3.237.862	538.422	430.961	430.961	0
05.01 Rijksbijdrage BDU (gebiedsgericht 02.04)	17.037.399	19.886.258	18.182.150	13.150.000	4.750.000	2.150.000
05.02 Rijksbijdrage BDU (OVNB 02.07)	243.949	4.200.000	12.318.418	0	0	0
05.02 Rijksbijdrage BDU (OV 02.01)	65.409.581	69.125.000	53.371.352	53.371.352	53.521.352	53.521.352
05.03 Rijksb.verkeersveiligh.&leefbaarh.N69	0	400.000	2.170.712	0	0	0
05.03 Beschikbaarheidsvergoeding Rijk	15.671.243	16.024.036	15.955.155	17.063.641	19.199.745	19.199.745
05.03 Rijksbijdrage BDU (prov.wegen 02.05)	12.801.178	19.869.833	25.817.198	8.000.000	5.695.000	16.040.000
05.03 Afkoopsom N69 (incl. IBOI)	64.000.000	1.650.000	8.500.000	7.100.000	0	0
Programma Cultuur en samenleving						
06.01 Rijksb.Cultuureducatie promair onderwijs	26.536	0	0	0	0	0
06.01 Rijksbijdrage cultuurbereik 2005-2008	188.931	0	0	0	0	0
06.02 Uitkering wet jeugdzorg zorgaanbieders	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
Totaal	420.686.913	396.535.751	385.192.214	292.024.719	275.782.302	277.441.423

Overzicht van specifieke bijdragen van de Europese Unie per begrotingsprogramma							Bijlage 17
Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2016
Programma Ruimte							
02.01 Interr.-proj.Groene Woud-Groen Hage(n)l.	304.584	0	0	0	0	0	0
02.02 2.1 POP-subs.verb.landbouwk.structuur	1.807.881	1.811.338	2.302.553	1.741.766	260.297	0	0
02.02 EOGFL bijdrage t.b.v. leader+	0	0	0	0	0	0	0
02.02 6.2aPOP-subs.invest.vernieuwing/ontwikk.	322.732	5.000	0	0	0	0	0
02.02 POP-subsidie leader-groepen	982.670	1.000.000	1.000.000	900.000	113.000	0	0
02.02 POP subsidie stim. Econ. ontw platteland	17.000	0	0	0	0	0	0
Programma ecologie							
03.01 Inkomsten Flinkman (Europees project)	6.588	0	0	0	0	0	0
03.01 Inkomsten Interreg IVC Watercore	18.447	67.295	13.580	0	0	0	0
03.01 POP subsidie verdrogingsbestrijding	0	440.000	1.542.000	1.690.000	400.000	0	0
03.02 Ink POWER project SILCS prft Geerpark	20.480	0	0	0	0	0	0
03.02 2.3 Pop-subs. Verbrede landbouw	623.442	23.969	0	0	0	0	0
03.02 POP subsidie duurz.prod. syst. landbouw	0	140.000	140.000	110.000	157.100	0	0
03.03 1.1 Popsb.Progr.Beheer bin/buiten EHS	-38.220	572.080	6.487.168	0	0	0	0
03.03 POP subsidie waterkwaliteit	0	90.000	300.000	300.000	400.000	0	0
03.03 3.1 Pop-subs. Landschappelijke kwaliteit	298.079	1.402.560	600.182	0	0	0	0
Programma Economie							
04.01 Bijdrage Eur.Cie/ EPD Zuid	0	0	0	0	0	0	0
04.01 5.4 POP-subs.verbet.toerist./recr.aanbod	1.865.000	1.400.000	1.679.241	0	0	0	0
04.01 Interreg IVC: bijdrage EC M4Nnrg co+rdkn	5.650	18.730	0	0	0	0	0
04.01 POP subsidie hernieuwbare energie	0	133.000	520.000	610.000	0	0	0
04.02 Interreg IVC: bijdrage EC I4W co+rdkn.	38.090	35.229	0	0	0	0	0
04.02 Interreg IVC: bijdrage EC I4W proj.kn.	151.687	152.750	0	0	0	0	0
04.02 Interreg IVC: bijdrage EC Power co+rdkn.	105.006	46.886	0	0	0	0	0
04.02 Interreg IVC: bijdrage EC Power proj.kn.	291.383	75.864	0	0	0	0	0
04.03 EFRO bijdrage OP Zuid	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0	0
Programma Cultuur en samenleving							
06.03 6.2b/c/d POP-subs.verb.leefbaarh.kl.kern	539.709	319.066	2.096.591	0	0	0	0
06.03 Interreg IVC project Casa	0	229.643	0	0	0	0	0
06.03 Interreg IVC: bijdrage EC PEOPLE co+rdkn	35.352	0	0	0	0	0	0
06.03 Interreg IVC: bijdrage EC PEOPLE proj.kn	51.212	15.000	0	0	0	0	0
Totaal	42.898.416	42.526.764	59.681.315	5.351.766	1.330.397	0	0

Herstructurering balans			Bijlage 18				
			begr.2013	begr.2014	begr.2015	begr.2016	begr.2017
Productgroep	post	Omschrijving					
	<u>Lasten</u>						
0102	0001907	B5 Samen investeren Verbindend Brabant	-813.375				
0102	0001955	Majeure projecten West-Brabant	-13.238.054	-177.600	-2.399.800		
0202	0001230	Uitvoeringsimpuls revitalisering/reconst	-2.100.000	-1.100.000	-511.756		
0202	0002048	PMJP: Landbouwk struct (ilg,PNB/POP ger)	-1.036.149	-783.795	-117.134		
0202	0001527	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od,pnb)	-315.085				
0202	0001671	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od,pnb)	-300.000	-160.141			
0203	0001909	Versnelde uitv. stedelijke zones B5-SI	-8.483.276				
0203	0002053	Bijdr. project gem. ISV-3 ond.ruimte	-1.654.230	-1.654.230	-2.481.345		
0203	0002054	Bijdragen aan programma gemeenten ISV-3	-2.069.857	-1.886.096			
0301	0001404	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, pnb)	-88.079				
0301	0001547	PMJP:waterbergingsgebieden (od,pnb)	-8.748.040				
0301	0001557	PMJP: beek- en kreekherstel (od,pnb)	-8.291.827				
0301	0001407	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg, pnb)	-1.486.065				
0301	0001561	PMJP: water- & bodemkwaliteit (od,pnb)	-2.737.500	-112.500	-112.500		
0301	0002034	PWPBeschermt waterkw.mens.cons.	-59.543				
0302	0001866	Led verlichting Eindhoven 2e Tr-SB	-248.000				
0302	0001867	WKO spoorzone Tilburg 2e Tr-SB	-895.250				
0302	0001873	Duurzame herstructureringswijk(2e tr)-SB	-3.451.936				
0302	0001929	fijnstof neutraal ZO-Ned 1st Tr. SB	-160.000				
0302	0002055	Bijdr. project gem. ISV-3 ond. geluid	-2.666.627	-2.559.417			
0302	0001708	Uitg. MJP-bodemsan. en IT proj. tlv DUB	-1.915.417	-1.388.192			
0302	0001931	Kempenbaan Landschappen 1st Tr. SB	-164.217				
0302	0001855	PMJP: V.I.V. (ilg, pnb) (via AR voorfin)	-1.972.255				
0302	0002047	PMJP:div.naarniet ag.act(ilg,PNB/POPger)	-93.797				
0302	0002061	PMJP:duurz pr.stst.Landb(ilg,PNB/POPger)	-90.000	-70.000	-115.352		
0303	0001558	PMJP: verw.& inr. EVZ-nat (od,pnb)	-7.719.247				
0303	0001597	PMJP: verw.& inr. EVZ-droog (res,od,pnb)	-4.256.016	-1.275.000	-1.275.000	-1.275.000	-1.275.000
0303	0001412	PMJP: Soortenbescherming (ilg,pnb)	-87.090				
0303	0001593	PMJP: groen-blauwe diensten (res,od,pnb)	-2.000.000				
0303	0001864	Verbinding Eindh. met Gr. Woud 2e Tr-SB	-3.878.000				
0303	0001871	Waterakkers Breda 2e Tr-SB	-118.749				
0303	0001872	Groene Peelvallei Helmond 2e Tr-SB	-1.200.581				
0303	0001874	Groenblauw raamwerk Bavel 2e Tr-SB	-304.570				
0303	0002046	PMJP:lands.kwal&cultuurh(ilg,PNB/POPger)	-44.000				
0401	0001443	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pnb)	-340.000				
0401	0001901	B5 Samen investeren 060202	-813.375				
0402	0002106	Starterslift	-1.158.899				
0402	0001565	Pieken in de delta, BA 2007-20011	-2.500.000	-2.250.000	-1.270.138		
0402	0002107	Subsidieregeling PHP	-3.480.001				
0403	0001814	Co-financiering Interreg IV	-231.850	-53.366	-19.200	-19.200	-19.200
0501	0001245	Ecozone omlegging ZW-vaart		-3.925.192			
0501	0001390	Wilhelminakanaal Tilburg		-4.000.000	-4.000.000	-1.800.000	
0501	0002010	Quick wins vaarwegen binnenhavens	-800.000	-800.000			
0501	0002011	Brabantse kanalen	-2.000.000	-5.638.964			
0501	0001037	Stedelijke tangenten		-2.344.259	-1.830.000		
0501	0002000	B5 Verlengde stationslaan Breda	-3.500.000				
0501	0002006	SI: Stedelijke tangenten Helmond	-3.079.664				
0501	0002008	SI:Verd.burg.Bechtweg/NO tangent Tilburg	-2.570.891				
0501	0002025	Deelprogramma ZO-vleugel	-1.250.000				
0501	0002028	SPODO II	-9.294.142	-12.109.019	-5.757.837	-4.133.340	
0501	0002059	B5 2e fase parallelweg Den Bosch	-13.000.000				
0501	0002024	Regionale maatregelen verkeersveiligheid	-1.100.000				
0501	0002023	Fiets - plan - stad	-700.000				
0502	0001989	Kruising Aalsterweg Eindhoven	-2.000.000				
0502	0002012	Stationsomg. Helmond Suytkade	-3.000.000	-1.200.000			
0502	0002017	B5 Kruising Aalsterweg Eindhoven	-3.000.000				
0502	0002058	B5 ov route terminal Kennedylaan Breda	-1.500.000				
0503	0001877	Aanvullende bijdrage A4	-15.000.000				
0503	0002208	Rente doeluitkering N69	1.802.878	1.847.950	1.894.149	1.894.149	1.894.149
0603	0001448	PMJP:basis voorz.kleine kernen (od,pnb)	-150.000				
0603	0001902	B5 Samen investeren 070101	-2.829.000				
0701	0002111	Labfaciliteiten Solliance	-7.800.000	-3.800.000			
0701	0002114	KIC InnoEnergy	-1.800.000	-1.200.000	-700.000		

Herstructurering balans			Bijlage 18				
			begr.2013	begr.2014	begr.2015	begr.2016	begr.2017
Productgroep	post	Omschrijving					
0703	0002138	Programmabureau 2018 Brabant	-284.352				
0704	0002159	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	-224.921				
0704	0002161	Sportacc voor topsporttraining	-1.807.832				
3103	0000006	Stelpost in te zetten begrotingsruimte	1.100.000				
3104	0001838	Toevoeging reserve N69, renteopbrengsten	-1.802.878	-1.847.950	-1.894.149	-1.894.149	-1.894.149
Totaal lasten			-166.801.759	-48.487.771	-20.590.062	-7.227.540	-1.294.200
Totaal lasten van de jaren 2013 t/m 2017			-244.401.332				
<u>Onttrekking uit reserves</u>							
3104	1000035	Onttr. Res. BMIT (stedelijke tangenten)	0	-2.344.259	-1.830.000	0	0
3104	1000408	Onttr.reserve uitv.impuls rec/revital	-2.100.000	-1.100.000	-511.756	0	0
3104	1000417	Onttrekking res Co-fin POP programma	-1.105.085	-160.141	0	0	0
3104	1000432	Onttrekking Res BMIT: kanalen	-2.000.000	-8.600.000	-4.000.000	-1.800.000	0
3104	1000437	Onttrekking reserve ILG	-4.897.435	-853.795	-232.486	0	0
3104	1000497	Onttrekking BMIT (Ecozones)	0	-3.925.192	0	0	0
3104	1000513	Onttr.res.Rev.land.geb; Gr-blauw dienst	-2.000.000	0	0	0	0
3104	1000515	Onttrek.res.Revital. Land. Geb; EVZ's	-4.256.016	-1.275.000	-1.275.000	-1.275.000	-1.275.000
3104	1000523	Onttr. reserve Pieken in de Delta	-3.658.899	-2.250.000	-1.270.138	0	0
3104	1000552	Onttrekking reserve EP/Interreg IV	-231.850	-53.366	-19.200	-19.200	-19.200
3104	1000577	Onttr. res BMIT (Verkeer-Vervoer-Infra)	-15.000.000	0	0	0	0
3104	1000580	Onttr. Reg. Structuurverst. (Pr.05)	-5.501.900	0	0	0	0
3104	1000581	Onttr. Reg. Structuurverst. (Pr.04)	-3.819.403	0	0	0	0
3104	1000586	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P06)	-813.375	0	0	0	0
3104	1000587	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P07)	-2.829.000	0	0	0	0
3104	1000588	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P08)	-8.483.276	0	0	0	0
3104	1000589	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P01)	-813.375	0	0	0	0
3104	1000604	Onttr. Res. Decentralisatieuitk. Bodem	-1.915.417	-1.388.192	0	0	0
3104	1000622	Onttr. AR Balansverkorting (02.02)	-800.000	-1.838.964	0	0	0
3104	1000623	Onttr. AR Balansverkorting (02.03)	-9.150.555	0	0	0	0
3104	1000625	Onttr. AR Balansverkorting (02.07)	-8.000.000	-1.200.000	0	0	0
3104	1000629	Onttr. AR Balansverkorting (02.04)	-12.344.142	-12.109.019	-5.757.837	-4.133.340	0
3104	1000641	Onttrekking reserve PWP	-27.556.157	-112.500	-112.500	0	0
3104	1000645	Onttrekking reserve ISV-3	-6.390.714	-6.099.743	-2.481.345	0	0
3104	1000647	Onttrekking reserve BMIT B5 programma	-14.500.000	0	0	0	0
3104	1000658	Onttrek. Res. Reg. Structuurverst. (WB)	-13.238.054	-177.600	-2.399.800	0	0
3104	1000669	Onttrekking AR Investeringsagenda	-11.917.105	-5.000.000	-700.000	0	0
3104	1000675	Onttrekking reserve Bedrijventerreinen	-3.480.001	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen aan reserves			-166.801.759	-48.487.771	-20.590.062	-7.227.540	-1.294.200
Tot.onttrekkingen v/d jaren 2013 t/m 2017			-244.401.332				

Algemene gegevens:

Provincienaam: **Noord-Brabant**
Provincienummer: **0010**
Jaar: **2013**
Naam contactpersoon:
Telefoon:
E-mail:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015	2016
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2012, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2013	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2013	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2013	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2013
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-640.937	-37.325	18.865	24.231	97.736
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	39.400	55.324	58.240	64.481	71.114
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	6.873	6.890	6.921	6.774	6.804
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	51.736	56.021	92.321	60.951	48.236
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4					
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord					
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	75.644	118.115	29.652	21.090	4.963
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	17.185	73.936	50.366	46.424	66.117
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	9.522	11.136	5.980	6.365	3.405
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten					
11 Verkoop van effecten: a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Berekend EMU-saldo	-714.381	-86.447	6.439	53.504	185.167
EMU-norm 2013 volgens septembercirculaire 2012		-62.998	-52.498	-41.999	-31.499

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2013

		bijlage 19
	Omschrijving	Raming
0101	Kosten ondersteuning functioneren PS.	613.254
	Lidmaatschap Vereniging Bestuurskunde	399
	Kennis en onderzoek	2.943.471
0102	Bijdrage aan servicepunten extern deel	553.758
	Krachtig Bestuur	69.000
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Bestuur	4.179.882
0201	Ontwikkelingsbedrijf	150.000
	PMJP: landbouwkundige structuur(ilg,pnb)	300.000
	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,rijk)	4.406.641
	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,pop)	2.302.553
	PMJP: Landbouwk Structuur (ILG/POP,Rijk)	1.036.149
	PMJP:Oper.doorgr./vest.Deurne (ilg,rijk)	3.000.000
	Uitvoeringskosten POP	186.894
	PMJP:pl.groepen&initiatieven (od,pop)	1.000.000
0203	Regionale afstemming wonen en werken	197.996
	Collectief particul. opdrachtgeverschap	900.000
	Nimby	1.000.000
	Co-financiering Brainport Avenue	450.000
	Bijdrage aan de gemeenten	170.000
	Bijdr.aan projectgemeenten i.h.k.v. ISV	460.000
	Bijdragen aan projectgemeenten ISV2	2.922.432
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Ruimte	18.482.665
0301	Onderhoudsbijdrage aan waterschap	1.312.799
	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, rijk)	4.721.450
	PMJP: beek- en kreekherstel (od,pnb)	3.159.673
	PWPwater Landb. Econ.belangen Gwh	28.250
	PMJP: verdrogingsbestrijding (ilg,rijk)	8.735.081
	PMJP: verdrogingsbestrijding (ILG/POP)	1.300.000
	PMJP: verdrogingsbestrijding (ilg,pnb)	2.495.350
	Brabantse Wal, metingen (verdroging_GW)	646.000
	PWPConseq.openbare watervoorz.Gwh	133.620
	PWPConseq.industrie met gw-voorz.Gwh	587.500
	PWPConseq.Landb.watervz uit gw GWH	450.000
	PWPConseq.Warm-/koudeopsl.in bodem G	170.000
	PWPWijst Gwh	587.250
	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg,rijk)	1.583.262
	PWPBescherming waterkw.mens.cons.	1.057.140
0302	Provinciaal ambitie statement (PAS) (T)	98.250
	Subsidie IVNC (NME) bijdrage Milieu	127.000
	Natuur- en milieueducatie	112.528
	Vorbereiding van Majeureprojecten (Stp)	290.000
	Externe veiligheid 2011-2014 (R)	3.231.196
	Bodeminf.systemen ISV-project gemeenten	85.000
	Provinciale kosten bodemsanering	411.387
	Interim-bedrijvenregeling	1.371.546
	Uitgaven IPO-Boog	435.000
	Bodemsanering Chemie Pack	6.550.000
	Bijdrage in nazorgfonds	762.351
	Hergebruik en Nazorg stortplaatsen	121.216
	Duurzaamheidimpuls landbouw (proces)	70.000
	Stuurgroep LIB	550.000

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2013

		bijlage 19
	Omschrijving	Raming
0303	Initiëren duurzame ontwik.landbouw	19.066
	PMJP: V.I.V. (ilg, rijk)	3.113.792
	PMJP:verduurzamen landbouw (od,pnb)	30.000
	PMJP: V.I.V. (od, pnb) (via AR voorfin)	8.722.395
	PMJP:div.naarniet ag.act(ilg,PNB/POPger)	45.789
	PMJP: duurz.prod.syst.Landbouw (ilg/POP)	140.000
	PMJP: duurz prodsyst landb(ILG?POP,Rijk)	90.000
	PMJP: divers niet agr Act (ILG/POP,Rijk)	117.586
	Uitbesteding toezicht milieudiensten	3.506.707
	Subsidie stichting BMF	514.159
	Subsidie IVNC (NME) bijdrage Natuur	194.156
	Subsidie stichting Brabants Landschap	957.724
	Schaapkuddes	88.001
	Parkschap Nationaal Park de Biesbosch	154.908
	Exploitatie CLB (Prov.)	331.730
	PMJP: Verw.& inr. EHS/RV (ilg,rijk)	2.193.292
	PMJP: SNL EHS beheer (ilg,rijk)	21.852.704
	PMJP: programmabeheer EHS (ilg,pop)	6.487.168
	PMJP: Verw. EHS: pnb-regeling (ilg,rijk)	146.260
	PMJP: rob.verbindingen ecoduct(ilg,rijk)	5.375.000
	PMJP: verw.& inr. EVZ-nat (od,pnb)	855.753
	PMJP: ontsn.pnb wegen ecoduct (od,pnb)	3.000.000
	Uitg. tlv Groene Geleidingszone/HSL (T)	50.000
	PMJP Waterkwaliteit (pop / od)	542.000
	BA voorfin investeringen ecologie	2.200.000
	PMJP: Soortenbescherming (ilg,rijk)	26.682
	Regionale natuur- en landschapseenheden	133.086
	Agrarisch N&L beheer	193.898
	PMJP:kleine landschapselementen(od,pnb)	255.460
	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,pop)	600.182
	PMJP: proeftuin Groene Woud (ilg,rijk)	14.345
	PMJP: lands Kwal&cultuurh (ILG/POP,Rijk)	180.000
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Ecologie	103.314.692
0401	Algemeen economisch beleid	4.344.098
	REAP's	1.133.913
	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pop)	1.679.241
	Bijdrage aan Brab. Ontwikkelings Mij.	1.461.484
	Project duurzame energie	5.183
	PMJP hernieuwbare energie (pop / od)	520.000
	PMJP hernieuwbare energie (pop / pnb)	191.000
0402	Starterslift	247.382
	UA 21 MKB en Ondernemerschap	633.333
	Provinciale uitgaven IAB 4	200.000
	UA 22 Innovatie met Topsectoren	1.000.000
	Subs.prov. steunpunt werkgelegenheid	239.191
	Reg.arbeidsmarktbeleid/PACT Brabantbel.	254.072
	Leven lang leren	100.000
	UA23 Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie	4.666.666
	Subs.Kennis en expert. unit bedrijvent.	702.798
	Subsisieregeling PHP	279.346
0403	Fes gelden herstructur.Bedrijventer.	501.000
	Brabant als internationaal sterk merk	500.000

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2013

		bijlage 19
Omschrijving		Raming
	Bijdrage aan Euregio RijnWaal	11.345
	Co-financiering Interreg IV	170.000
	EFRO bijdrage OP Zuid	43.000.000
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Economie	61.840.052
0501	Subsidie stichting MCA Brabant	189.000
	Uitv. strategische visie goederenvervoer	400.000
	Stedelijke tangenten	3.484.500
	Stimulering Regionale verkeersveiligheid	900.000
	Regionale maatregelen tlv BDU	17.232.150
0502	NSP Breda tlv BDU	10.000.000
	HOV-as Oosterhout Breda Etten-leur BDU	2.318.418
	Tilburg spoorzone	7.650.000
	Snelle busverbindingen en overstappunten	600.000
	HOV DB-Schijndel-St Oedenrode-Eindhoven	2.000.000
	HOV Uden-Veghel-Eindhoven	4.000.000
	Ontwikkefunctie exploitatie OV	9.250.000
	Exploitatie kosten elektrische bussen	517.000
	Exploitatie concessies OV	71.493.352
	Bedrijfsvervoer	250.000
	Treintaxi	750.000
	Uitbreiding exploitatie OV	17.642.000
	Meerkosten concessies OV	100.000
	Werkbudget concessiebeheer	1.050.000
	Distributiekosten reizigersopbrengsten	2.300.000
	Regiotaxi	4.122.000
	Reiskosten MBO	2.000.000
0503	Verkeersveiligheid en leefbaarheid N69	2.170.712
	N329 / A50 Osse Haven tlv BDU	9.100.000
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Mobiliteit	169.519.132
0601	Prov.archiefinsp. donaties en lidmaatsch	7.731
	Subsidies instandhouding onr. erfgoed	3.278.823
	Subsidie St Monumentenhuis Noord-Brabant	158.527
	Subsidies topmonumenten	245.025
	Verhalen van Brabant	311.472
	Subs St Monumentenwacht Noord-Brabant	863.745
	Subsidie Stichting Noord-Brabants museum	3.341.055
	Erfgoed Brabant	1.446.519
	verdeelsubs Erfgoed Brabant	476.381
	Subs. Stichting NB natuurmuseum	14.793
	Musea en verbinding met de samenleving	440.790
	Stelpost musea	598.441
	Subsidie Archeologisch bodemonderzoek	83.612
	Brabant-Collectie KUB	569.393
	Subsidie aan de Stichting Brabants Heem	49.506
	PMJP:Hollandsche Waterlinie (od,pnb)	250.000
	Herstr.fysieke infrastructuur B5-SI	1.513.774
	Regionaal historische centra	430.000
	Uitvoeringsprogramma erfgoed	2.600.000
	BKV 2001-2004 (prov. deel)	60.115
	Mjr.subsidies podiumkunsten	4.338.922
	Cultuurconvenant	82.684

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2013

		bijlage 19
	Omschrijving	Raming
	BKKC (NBKS Verdeel)	1.180.566
	Brabant Cultureel	61.214
	Brabanstad Cult. Hoofdst 2018, proj+com	372.152
	BKKC	1.959.512
	Brabants Orkest 2013-2016	2.000.000
	Subsidie internationalisering cultuur	153.667
	Kunstbalie (CvA Verdeel)	180.334
	Kunstbalie	4.130.243
0602	Clëntenbeleid	1.200.000
	Pleegzorg	21.000.000
	Residentieel	55.000.000
	Daghulp	18.700.000
	Ambulant	83.000.000
	Overige uitgaven jeugd	7.617.567
	K2	2.443.798
	Zorgvernieuwing jeugdbeleid	1.205.309
	Regionale convenanten met gemeenten	453.790
	Ambulante hulp thuisloze jongeren	385.000
	Voorkoming Schooluitval	1.130.498
	Algemeen jeugdbeleid	841.621
0603	PMJP: basis voorz.kleine kernen(od,pop)	2.096.591
	Stichting Zet	4.528.664
	Stichting 't Heft	29.396
	Vereniging Kleine Kernen	185.938
	Veiligheid B5-SI-070103	1.571.212
	Regionaal sociaal beleid	600.000
	Sensor	1.004.532
	Brabantse Raad voor de informele zorg	224.510
	Informele zorg	60.000
	Bijdrage t.b.v. BMS	169.024
	Vernieuwen en versnellen samen leven	686.329
	Zorgbelang Brabant	1.366.007
	Palet	2.943.619
	Brab. Ver. voor Welzijn Ouderen (BVWO)	27.586
	Ouderenbonden	413.114
	Opvang asielzoekers	34.034
	Subsidie Cossen	135.446
	Leerstoel ouderenbeleid UvT	29.432
0604	Regionale Omroep, basissubsidie	16.649.029
	Bibliotheekwerk	5.315.577
	Sportservice Noord-Brabant	365.482
	Vrije Tijdshuis	1.156.045
	Onderzoek en advies tbv ZWC	207.971
	Knelpuntenbudget	32.790
	Steunfuncties Cultuur	70.422
	Communicatie-activiteiten ZW	105.014
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Cultuur en samenleving	264.184.343
0701	Solar valorisatieprogramma	2.000.000
	FOM	3.500.000
	Biobased Economy	420.000
	Elektrisch rijden & slimme netwerken	2.700.000

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2013

bijlage 19

Omschrijving		Raming
0703	Programmabureau 2018 Brabant	715.648
	2018 Brabant opmaatprojecten	1.600.000
0704	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	415.079
	Sportacc topwedstr of topsportevenem.	2.500.000
	Sportacc voor topsporttraining	1.192.168
	Fieldlabs voor topsportonderzoek	350.000
Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma		
Investeringsagenda		15.392.895
Totaal van de inkomensoverdrachten/subsidies die als last in de		
begroting zijn opgenomen		636.913.661

Afkortingenlijst

AbdK	Actief bodembeheer de Kempen
ABP	Algemeen Burgerlijk pensioenfonds
ADB	antidiscriminatiebureau's
AER	Assembly of European Regions
AFC	Agro Food Cluster
AHS	Agrarische Hoofdstructuur
AID	Algemene inspectiedienst van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
AMK	Advies- en meldpunt kindermishandeling
AMvB	Alegemene Maatregel van Bestuur
AR	Algemene Reserve
Arbo	Arbeidsomstandigheden
ASV	Algemene subsidieverordening
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BA	Bestuursakkoord
BBT	Brabants bureau voor toerisme
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW-compensatiefonds
BCH	Brabantstad Culturele Hoofdstad
BDU	Brede Doeluitkering verkeer en vervoer
BERK	Brabants Expertisecentrum Ruimtelijke Kwaliteit
BHB	Brabantse Herstructureringsmaatschappij Bedrijventerreinen
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIV	Beëindiging intensieve Veehouderij
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BM	commissie Bestuur en Middelen
BMIT	Brabants Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport
BO	BasisOnderwijs
BO3	derde bestuursovereenkomst water
BOM	Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij
BPA	Bussinesspark Aviolanda
BPE	Bodem Prestatie-eenheden
BPG	Brabants particulier grondbezit
BPM	Belasting van personenauto's en motorrijwielen
BRAMM	Brabant mobiliteitsmanagement
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
BSA	Bouw- en SloopAfvalbranche
BSL	Brabants Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
BSVG	Brabantse Strategische Visie Goederenvervoer
BTW	Belasting toegevoegde waarde
Burap	Bestuursrapportage
BUS	Besluit uniforme saneringen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BV	Besloten Vennootschap
BVG	Bedrijven Verbeter Gebieden
BVL	Brabants VerkeersveiligheidsLabel
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst

Afkortingenlijst

CBM	Centraal bureau motorrijtuigenbelasting
CBS	Centraal bureau voor de Statistiek
CdK	Commissaris van de Koningin
CEMR	Committee for European Municipalities and Regions
CEP	Centraal economisch plan
cf	conform
cie	commissie
CJG	Centra voor jeugd en gezin
CLB	Coördinatiepunt landschapsbeheer
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Plan Bureau
CPO	Collectief particulier opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeertechniek
CS	Commissie Cultuur en Samenleving
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
dB	Decibel / eenheid van sterkte van het geluid
DBA	Dynamische Beleidsagenda
DBM	Design Build Maintain
Debiet	hoeveelheid doorstromende vloeistof of gas per tijdseenheid (meestal in m3/s)
DLG	Dienst Landelijk Gebied van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
DNA	De Nieuwe Ambtenaar
DRIP	Dynamisch Route Informatie Paneel
DRIS	Dynamisch Reizigers Informatie Systeem
DRU	Dienstregelingsuren
DVM	dynamisch verkeersmanagement
E&M	directie Economie en Mobiliteit
EC	Europese Commissie
ECL	directie Ecologie
EEV	Enhanced Environmentally friendly Vehicle norm
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EH	Commissie Ecologie en Handhaving
EHK	Essentiële Herkenbaarheids Kenmerken
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EK	Europese kampioenschappen
EMG	commissie Economie, Mobiliteit en Grote Stedenbeleid
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPB	Economisch programma Brabant
EPD	Enkelvoudig programmeringsdocument /Europees steunprogramma voor de versterking van de economie in stad en platteland
EPZ	Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
ERH	Energy Resources Holding
ESBL	Extended Spectrum Bèta-Lactamase
EU	Europese Unie
EV	Externe veiligheid
EVO	Vereniging van en voor verladers
EVZ	Ecologische verbindingzones
EZ	Ministerie van Economische Zaken
EZB	Commissie Economische Zaken en Bestuur

Afkortingenlijst

FES	Fonds economische structuurversterking
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FOM	Fundamenteel Onderzoek der Materie
FPU	Flexibel pensioen en uittreden
fte	full time equivalent
GBA	Gemeentelijke BasisAdministratie
GBO	Gemeenschappelijke Beheers Organisatie
GES	Gezondheidseffectscreening
GGA	GebiedsGerichte Aanpak
GGOR	Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime
GHS	Groene hoofdstructuur
GIOS	Groen in en om de stad
GMV	Gemeenschappelijke machtigings en vertegenwoordigingsvoorziening
GOB	Gemeenschappelijke Ontsluiting Basisregistraties
GOV	Goedkoop openbaar vervoer
GS	Gedeputeerde Staten
GSB	Grote Steden Beleid
GSR	Grensoverschrijdende Samenwerking bij Rampenbestrijding
ha	hectare
HBO	Hoger beroepsonderwijs
HBO	Het Brabants Orkest
HKZ	Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HNP	Huis der Nederlandse Provincies in Brussel
HOF	Wet Houdbare OverheidsFinanclen
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
HRM	Human resource management
HSL	Hoge snelheidslijn
HST	Hoge SnelheidsTrein
HTC	High Tech Campus
HWN	Hoofdwegennet
I&A	Informatie en automatisering
IAB	Innovatieve Acties Brabant
IAV	Interimwet Ammoniak en veehouderij
IBIS	Integraal bedrijventerrein informatie systeem
IBOI	Index Bruto OverheidsInvesteringsen
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie en communicatie technologie
IDOP	Integrale dorpsontwikkelingsplannen
ihkv	in het kader van
ILG	Investeringsbudget landelijk gebied
IMOC	Index materiële overheids consumptie
incl	inclusief
INSPIRE	Infrastructure for spacial information in Europe
INTERREG	Europees fonds voor regionale ontwikkeling
IPB	Internationale profilering, public affairs en branding
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPPC	Europese richtlijn voor geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (IPPC-richtlijn)

Afkortingenlijst

ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
ISM	Integralle strategie milieu
IVN	IVN C = IVN Consulentenschap Brabant: Instituut Voor Natuurbeschermingseducatie = vereniging voor natuur- en milieu-educatie
KIC	Knowledge and innovation community
km	kilometer
KRW	Kader Richtlijn Water
KvK	Kamer van koophandel
KWALIBO	Kwaliteitsborging in het bodembeheer
LIB	Landbouw InnovatieBureau
Lenvis	Localised environmental and health information services
LISA	Landelijk informatiesysteem van arbeidsorganisaties en vestigingen
LNv	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LOG	Landbouw OntwikkelingsGebied
LSO	Limburgs symfonieorkest
LSP	Life science park Oss
LWSC	Leer-werk service centra
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
mbt	met betrekking tot
MCA	Multimodaal coördinatie en adviescentrum
MER	Milieu effect rapportage
MGA	Mutual Gains Approach
MID	directie Middelen
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MIRT-VAR	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport - Verkenning Antwerpen Rotterdam
MIT	Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport
MJK	Museum Jaarkaart
MJP	Meerjaren programma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
mln	miljoen
MOB	mobilisatiecomplexen
MOLO	Milieu-Overleg Lokale Overheden
MOP	Meerjaren OntwikkelingsProgramma
MRB	Motorrijtuigenbelasting
MRSA	Methicilline Resistente Staphylococcus Aureus
NIMBY	Not in my backyard
NJB	Najaarsbrief
NME	Natuur- en Milieu-Educatie
NNP	Natte natuur parels
NO2	Stikstofdioxide
NOC	Noordoost corridor
NoiV	actieplan Nederland open in verbinding
NRWF	Noordrijn Westfalen
NS	Nederlandse Spoorwegen
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
NSP	Nieuw Sleutel Project

Afkortingenlijst

NUP	Nationaal Uitvoerings Programma dienstverlening en e-overheid
NV	Naamloze Vennootschap
NWB	Netwerkbedrijf
nWRO	nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening
OGD	Ontwikkelingsmaatschappij glastuinbouw Dinteloord
OP Zuid	Operationeel Programma Zuid /gezamenlijk subsidieprogramma van Zeeland, Limburg en Noord-Brabant voor activiteiten die degefinancierd worden uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ORR	Ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte
OSB	Overheids service bus
OV	Openbaar vervoer
OWN	Onderliggend wegennet
OZN	Symfonieorkest van het zuiden
P+R	Parkeer en reis
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Provinciaal Ambitie Statement
PiD	Pieken in de Delta
PIP	Provinciaal inpassingsplan
PIT	Projecten Innovatie Team
PLB	Productie- en leveringsbedrijf
PLG	Programma landelijk gebied
pm	pro memorie
PMP	Provinciaal Milieuplan
pMJP	provinciaal Meerjarenprogramma (Landelijk Gebied)
PMV	Provinciale milieu verordening
PNB	provincie Noord-Brabant
PON	
POP	Platteland Ontwikkelings Programma
PPS	publiek private samenwerking
ProRail	Railinfrabeheerder
PS	Provinciale Staten
PSW	Provinciaal Steunpunt Werkgelegenheid
PVVP	Provinciaal Verkeers- en VervoersPlan
PWC	PricewaterhouseCoopers
PWP	Provinciaal Water Plan
R&D	Research and Development / Onderzoek en ontwikkeling
RBC	Regiegroep Brabantse Crisisbeheersing
REAP	Regionaal Economisch ActieProgramma
REVZ	Robuuste ecologische verbindingszone
RIEC	Regionale informatie en Expertisecentra
RIS	Risico-Informatie Systeem
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RLG	Revitalisering Landelijk Gebied
RM	commissie Ruimte en Milieu
RMB	Regionaal MilieuBedrijf
ROC	Regionaal opleidingencentrum
RoCK	Regions of Connected Knowledge

Afkortingenlijst

ROH	directie Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving
ROR	Regionale OverstromingsRisico's
ROW	(Commissie) Ruimtelijke Ordening en Wonen
RPA	Regionaal platform arbeidsmarkt
RRO	Regionale Ruimtelijke Overleggen
RSD	Rijn Schelde Delta
RUD	Regionale UitvoeringsDiensten
Ruddo	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
RvR	ruimte voor ruimte regeling
RWE	Rheinisch Westfälischen Elektrizitätswerks Aktiengesellschaft
RWS	Rijkswaterstaat
SCO	directie Sociale en Culturele Ontwikkeling
SCP	Sociaal cultureel planbureau
SER	Sociaal Economische Raad <i>Brabant</i> is het advies- en overlegorgaan voor de provincie Noord- <i>Bra</i>
SiSa	Single information Single Audit
SRE	Samenwerkingsverband Regio Eindhoven
SM	Stedelijk Museum
Sufalnet	Sustainable Use of Former and Abandoned Landfills Network
tbv	ten behoeve van
TEU	Twenty feet Equivalent Units (eenheid voor vracht)
TIPP	Tender investeringsprogramma's provincies
TLN	Transport en logistiek Nederland
TMF	Terugmeld faciliteit
TMO	Taskforce Management Overstromingen
TOM	Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij
TU/E	Technische Universiteit Eindhoven
UA	Uitvoeringsagenda
UDF	Urban Development Fund
VBG	Vereniging van Brabantse Gemeenten
V-GRP	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan
V&W	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
VIV	Verplaatsing intensieve veehouderij
VJN	Voorjaarsnota
VND	Vlaams Nederlandse Delta
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRI	Verkeersregelinstallatie
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu
VTE	Vrijtijds-economie
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VvC	Vereniging van Contractanten
WABO	Wet administratieve bepalingen omgevingsrecht
WAV	Wet Ammoniak en Veehouderij
Wbb	Wet bodembescherming
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen

Afkortingenlijst

WGR-plus	Regio's, waarbinnen verplichtend wordt samengewerkt met het oog op de aanpak van de complexe beleidsopgaven op het gebied van wonen, verkeer en vervoer, werken en stedelijk groen, die zich in en rond de steden voordoen
WHO	World Health Organisation
WHP	Waterhuishoudingplan
WILG	Wet inrichting landelijk gebied
WIS	Wegeninformatiesysteem
WM	Wet Milieubeheer
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WRO	Wet ruimtelijke ordening
WRZO	Wet rampen en zware ongevallen
Ws	Waterschap(pen)
WVR	Wet veiligheidsregio's
ZLTO	Zuidelijke Land- en TuinbouwOrganisatie
ZW Delta	Zuid-Westelijke Delta

Productenraming 2013

Behorende bij de Begroting 2013 (PS 62/12)

Productenraming 2013

Inhoud	Blz.
1 Meerjarenraming Programma's / productgroepen / producten	1
2 Kapitaallasten afschrijvingen	86
3 Kapitaallasten rentelasten	87

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU							Baten	Baten van het Rijk
	Lasten verplichte cofinanciering								Baten van Europese Unie
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald								Baten overig
	Kapitaallasten								
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen								
Apparaatslasten									
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016		
01	Programma Bestuur								
01.01	Provinciebestuur								
01.01.10	PS / Griffie								
0000071	Vergoeding/tegemoetkoming kn leden PS	854.089	991.167	996.588	1.006.801	1.017.118	1.027.554		
0000072	Overige voorzieningen statenleden	1.035	16.686	16.945	17.241	17.542	17.849		
0000074	Toev. voorz. rechtspositie statenleden	101.533	104.068	105.685	107.536	109.417	111.332		
0000075	Opleidings- cursuskosten leden PS	-424	23.987	24.360	24.786	25.219	25.661		
0000076	Reis- en verblijfkosten leden der staten	149.532	213.357	217.009	220.808	224.672	228.603		
0000077	Kosten ondersteuning functioneren PS.	804.551	604.755	613.254	624.239	663.430	646.534		
0000078	Kn stenografische verslagen PS	0	0	0	0	0	0		
0000081	Overige bestuurskosten PS	0	0	0	0	0	0		
0000085	Kosten onderzoek PS.	218.190	435.060	435.084	435.260	435.436	435.615		
0000086	Uitgaven rekenkamer (deel PNB)	0	0	0	0	0	0		
0000088	Vergoedingen commissie beleidsevaluatie	0	0	0	0	0	0		
0000089	Werkbudget commissie beleidsevaluatie	0	0	0	0	0	0		
0000091	Jeugdparlement	0	0	0	0	0	0		
0001486	Accountantskosten	0	0	0	0	0	0		
0001727	Samenw.verband Zuidelijke Rekenkamer	547.856	673.327	675.655	681.628	687.634	696.926		
	Totaal lasten product	2.676.361	3.062.407	3.084.580	3.118.299	3.180.468	3.190.074		
1000346	Bijdr samenwerkingverb Zuid. Rekenkamer	273.928	351.422	354.356	359.206	364.125	369.120		
1000434	Inkomsten bruikleen ICT	0	0	0	0	0	0		
1000489	Restitutie kosten fractiewerkzaamheden	77.856	0	0	0	0	0		
	Totaal baten product	351.784	351.422	354.356	359.206	364.125	369.120		
	Saldo product 01.01.10	-2.324.577	-2.710.985	-2.730.224	-2.759.093	-2.816.343	-2.820.954		

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
01.01.20	GS / CdK						
0000082	Overige bestuurskosten GS	133.463	79.752	80.878	82.261	108.371	111.693
0000092	Burgerjaarverslag..	1.740	23.462	23.826	24.243	24.667	25.099
0000093	Pensioenen en wachtgelden oud G.S. leden	566.172	608.843	604.255	604.751	605.207	614.661
0000094	Wedde ged staten en comm van de koningin	808.069	884.748	880.767	884.138	887.400	898.136
0000095	Kosten cursussen congressen fax en PC GS	300	41.134	41.434	41.818	42.210	42.949
0000097	Overdracht pensioen (oud)bestuurders	423.621	0	0	0	0	0
0000098	Lasten vervoersfaciliteiten leden GS&DR	278.186	251.186	258.659	264.342	269.915	274.618
0000099	Reis- en verblijfkosten leden G.S.	16.075	42.543	43.204	43.961	44.729	45.512
0000134	Bestuurlijk interprovinciaal overleg	784.585	772.013	783.572	797.293	811.243	825.438
0000135	Lidmaatschap Vereniging Bestuurskunde	526	394	399	406	413	420
0000139	Onderhoud grenspalen	0	0	0	0	0	0
0000143	Veiligheid	107.039	204.549	155.861	32.338	33.680	35.045
0000147	Integrale veiligheid	0	0	0	0	0	0
0000148	Stimulering OOV	0	0	0	0	0	0
0001575	Merk Brabant	530.792	540.000	0	0	0	0
0001769	Werkbudget Vertrouwen in Brabant (BA)	22.009	0	0	0	0	0
0001893	Belangenbehartiging Provinciefonds	0	0	0	0	0	0
0001875	Kabinetsaangelegenheden.	17.597	18.312	18.437	18.598	18.924	19.256
0002209	Kennis en onderzoek		0	2.943.471	2.240.412	2.260.856	2.281.557
	Totaal lasten product	3.690.174	3.466.936	5.834.763	5.034.561	5.107.615	5.174.384
1000078	Ontvangen pensioenkapitalen bestuurders	1.268.964	0	0	0	0	0
1000079	Baten vervoersfaciliteiten leden GS & DR	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
1000080	Vergoeding van derden	13.883	2.267	2.267	2.267	2.267	2.267
	Totaal baten product	1.282.847	6.267	6.267	6.267	6.267	6.267
	Saldo product 01.01.20	-2.407.327	-3.460.669	-5.828.496	-5.028.294	-5.101.348	-5.168.117

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten productgroep	6.366.535	6.529.343	8.919.343	8.152.860	8.288.083	8.364.458
	Totaal baten productgroep	1.634.631	357.689	360.623	365.473	370.392	375.387
01.02	Bestuurlijke samenwerking						
01.02.01	Bestuurlijke samenwerking						
0000112	Ontwikkeling GSB / Stedelijk netwerk	4.199	119.136	119.136	119.136	119.136	119.136
0000113	Programma Brabantstad	290.902	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
0000950	VND algemeen	332.154	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
0000953	Uitvoering RSD beheer	81.203	0	0	0	0	0
0001907	B5 Samen investeren Verbindend Brabant	1.928.779	1.971.209	0	0	0	0
0001955	Majeure projecten West-Brabant	6.522.557	33.808.008	0	0	0	0
0001966	Integratie gemeente Oss-Lith	0	0	2.000.000	0	0	0
	Totaal lasten product	9.159.794	36.038.353	2.259.136	259.136	259.136	259.136
1000082	Bijdragen partners programma Brabantstad	147.255	0	0	0	0	0
1000316	Bijdrage derden in project RSD	331.499	0	0	0	0	0
1000693	Terugontvangst loonkosten Europa	17.859	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	496.612	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.02.01	-8.663.182	-36.038.353	-2.259.136	-259.136	-259.136	-259.136
01.02.02	Bestuursstructuur						
0002149	Krachtig Bestuur	0	300.000	69.000	0	0	0
0000392	Prov samenwerkingsprojecten handhaving	29.858	44.915	44.915	44.915	44.915	44.915
0000394	Provinciale bijdrage aan servicepunten	0	133.344	138.786	140.246	142.043	143.867

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000395	Bijdrage aan servicepunten extern deel	684.222	530.508	553.758	559.294	564.884	570.536
	Totaal lasten product	714.080	1.008.767	806.459	744.455	751.842	759.318
1000144	Bijdr servicepunten hh: het rijk	0	0	0	0	0	0
1000145	Bijdr servicepunten hh: waterschappen	65.525	66.672	69.220	69.912	70.610	71.317
1000146	Bijdr servicepunten hh: gemeenten	458.677	464.836	484.539	489.382	494.274	499.219
	Totaal baten product	524.203	531.508	553.759	559.294	564.884	570.536
	Saldo product 01.02.02	-189.877	-477.259	-252.700	-185.161	-186.958	-188.782
	Totaal lasten productgroep	9.873.874	37.047.120	3.065.595	1.003.591	1.010.978	1.018.454
	Totaal baten productgroep	1.020.815	531.508	553.759	559.294	564.884	570.536
01.03	Interbestuurlijk toezicht						
01.03.01	Specifiek toezicht						
0000117	Donaties en lidmaatschappen	291	1.043	1.060	1.078	1.097	1.116
0000118	Werkbudget IBT	17.433	2.055	2.088	2.124	2.161	2.199
	Totaal lasten product	17.724	3.098	3.148	3.202	3.258	3.315
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.03.01	-17.724	-3.098	-3.148	-3.202	-3.258	-3.315
01.03.02	Generiek toezicht						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Codeling	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000393	Prov regie van de profess van de handhav	24.220	70.000	70.000	58.000	58.000	58.000
Totaal lasten product		24.220	70.000	70.000	58.000	58.000	58.000
Totaal baten product		0	0	0	0	0	0
Saldo product 01.03.02		-24.220	-70.000	-70.000	-58.000	-58.000	-58.000
Totaal lasten productgroep		41.944	73.098	73.148	61.202	61.258	61.315
Totaal baten productgroep		0	0	0	0	0	0
0001289	Apparaatskosten	1.701.773	1.421.987	1.257.034	1.220.591	1.171.708	1.100.472
0001291	Apparaatskosten	972.442	812.562	718.304	697.480	669.547	628.841
0001295	Apparaatskosten	845.757	1.038.476	918.013	891.398	855.699	803.676
0001297	Apparaatskosten	1.317.703	1.785.451	1.578.338	1.532.580	1.471.202	1.381.758
0001301	Apparaatskosten	1.377.626	1.151.131	1.017.599	988.097	948.525	890.858
0001305	Apparaatskosten	650.525	531.385	469.744	456.125	437.858	411.238
		6.865.826	6.740.992	5.959.032	5.786.271	5.554.539	5.216.843
Totaal lasten programma		23.148.179	50.390.553	18.017.118	15.003.924	14.914.858	14.661.070

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU						Baten	Baten van het Rijk
	Lasten verplichte cofinanciering							Baten van Europese Unie
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald							Baten overig
	Kapitaallasten							
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Codering	Apparaatslasten							
	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	
Totaal baten programma		2.655.446	889.197	914.382	924.767	935.276	945.923	

02 Programma Ruimte
02.01 Ruimtelijke ontwikkeling
02.01.01 Ruimtelijke ontwikkeling en - kwaliteit

0000677	Planschade reconstructie	737	0	0	0	0	0
0000942	Provinciale Omgevingscommissie	12.671	53.331	53.585	53.877	46.174	46.476
0000944	Bydr.Advies Agrarische bouwaanvragen	0	0	0	0	0	0
0001606	Stichting advisering toerisme&recreatie	0	0	0	0	0	0
0001607	Stichting advisering glastuinbouw	0	0	0	0	0	0
0001971	nWRO, dWRO	90.981	0	0	0	0	0
0002117	Uitvoeringskosten WRO	102.676	140.374	139.686	142.130	0	0

Totaal lasten product	207.065	193.705	193.271	196.007	46.174	46.476
Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
Saldo product 02.01.01	-207.065	-193.705	-193.271	-196.007	-46.174	-46.476

02.01.02 Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten

0000727	Doorbetaalde kosten aan projectpartners	183.638	0	0	0	0	0
0000977	Kosten ontwikkelingsprojecten	15.003	7.204	7.314	7.443	7.573	7.706
0001128	Uitv.Ruimtelijke ontwikkeling	19.745	78.875	78.875	78.875	78.875	78.875
0001498	Provinciale landgoederen	77.781	0	0	0	0	0
0001499	Regionale ontwerpateliers landschap	12.683	0	0	0	0	0
0001501	Landschapskwaliteit LOG's	397.707	0	0	0	0	0
0001502	AFC Dinteloord	0	0	0	0	0	0
0001505	Optimalisering kwal. Ruimte voor ruimte	19.780	0	0	0	0	0
0001511	Prijsvraag sloop verrommelde locaties	1.002.718	348.400	0	0	0	0
0002189	Projecten Mijn Mooi Brabant	0	545.000	1.507.000	1.788.000	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten				
	Lasten verplichte cofinanciering		Baten van het Rijk				
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten van Europese Unie				
	Kapitaallasten		Baten overig				
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0002207	Oostelijke Langstraat			0	0	10.000.000	0
	Totaal lasten product	1.729.055	979.479	1.593.189	1.874.318	10.086.448	86.581
1000273	Interr.-proj.Groene Woud-Groen Hage(n)l.	304.584	0	0	0	0	0
1000404	Bijdrage Interreg VRE Conferentie	12.148	5.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	316.732	5.000	0	0	0	0
	Saldo product 02.01.02	-1.412.322	-974.479	-1.593.189	-1.874.318	-10.086.448	-86.581
02.01.03	Ontwikkelbedrijf						
0001503	Ontwikkelingsbedrijf	174.061	125.296	150.000	150.000	150.000	150.000
0001806	Afwaardering aankopen Grondbank	3.792.221	10.320.811	666.561	369.147	473.816	252.259
0002132	Kadastrale gegevens	0	53.538	54.370	55.322	56.290	57.275
	Totaal lasten product	3.966.282	10.499.645	870.931	574.469	680.106	459.534
1000261	Opbrengst locatie Kuypers	0	520.000	0	0	0	0
1000640	Grondexpl. baten ontwikkelbedrijf	2.589.240	1.317.101	79.000	92.000	100.000	101.643
1000657	Pacht grondbank de Beerze in de Pielis	0	7.575	11.476	15.455	15.609	15.609
1000680	Verg. werkzaamheden bodemsaneringsproj.	0	63.583	63.680	64.315	64.959	65.609
	Totaal baten product	2.589.240	1.908.259	154.156	171.770	180.568	182.861
	Saldo product 02.01.03	-1.377.042	-8.591.386	-716.775	-402.699	-499.538	-276.673
02.01.04	Ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000676	Rentekosten ingebracht vermogen ORR	41.650	98.000	90.300	90.300	0	0
0000704	Procesgelden ontwikkelingsmaatschappijen	158.565	0	0	0	0	0
0001231	Rentekosten verbrede inzet aanpak RvR	299.007	503.357	1.647.019	599.967	599.967	599.967
	Totaal lasten product	499.222	601.357	1.737.319	690.267	599.967	599.967
1000269	Verg.rentekstn.achtergestelde lening ORR	92.712	98.000	90.300	90.300	0	0
	Totaal baten product	92.712	98.000	90.300	90.300	0	0
	Saldo product 02.01.04	-406.510	-503.357	-1.647.019	-599.967	-599.967	-599.967
	Totaal lasten productgroep	6.401.623	12.274.186	4.394.710	3.335.061	11.412.695	1.192.558
	Totaal baten productgroep	2.998.684	2.011.259	244.456	262.070	180.568	182.861
02.02	Vitaal platteland						
02.02.01	Regievoering						
0000663	Algemeen werkbuget RLG	234.682	368.000	368.000	368.000	258.000	258.000
0000674	Communicatie gebiedsoverstijgend	0	6.096	6.191	6.299	6.410	6.521
0000675	Extra inzet t.b.v. West-Brabant	61.138	100.000	100.000	100.000	0	0
0000678	Landinrichting	24.660	26.414	26.824	27.294	0	0
0000679	Vacatiegelden commissies	138.476	150.000	150.000	150.000	76.000	76.000
0000680	Werkbudget De Peel	242.036	0	0	0	0	0
0000681	Werkbudget Peel & Maas	225.572	0	0	0	0	0
0000682	Werkbudget Maas & Meierij	189.874	0	0	0	0	0
0000683	Werkbudget Meierij	384.297	0	0	0	0	0
0000684	Werkbudget Beerze Reusel	335.335	0	0	0	0	0
0000685	Werkbudget Boven Dommel	217.157	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000686	Werkbudget Baronie	270.308	0	0	0	0	0
0000687	Werkbudget Wijde Biesbosch	263.801	0	0	0	0	0
0000688	Werkbudget Brabantse Delta	232.516	0	0	0	0	0
0000689	Werkbudget gebiedsoverstijgend	138.499	296.851	300.646	304.991	199.097	202.582
0000699	Communicatie Algemeen	60.150	300.000	300.000	300.000	200.000	200.000
0000705	Monitoringsysteem	182.147	0	0	0	0	0
0000707	Leefbaarheid landelijk gebied	0	0	0	0	0	0
0000713	PMJP:Bijdr.instanties PLG proces(od,pnb)	1.772.808	0	0	0	0	0
0001230	Uitvoeringsimpuls revitalisering/reconst	3.092.302	7.461.576	0	0	0	0
0001484	Bankkosten Groenfondsrekening inzake ILG	19.891	0	0	0	0	0
0001515	Inzet DLG/externe inhuur backoffice.	440.467	0	0	0	0	0
0001528	Kennisborging/professionalisering PLG	0	1.800.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	0
0001529	Inhuur DLG, BA 2007-2011	157.492	0	0	0	0	0
0002197	Onvermijdbare verpl. oud-ILG Rijk	0	15.300.000	0	0	0	0
0002198	Onvermijdbare verpl. oud-ILG Prov.	0	6.300.000	0	0	0	0
Totaal lasten product		8.683.609	32.108.937	3.451.661	3.456.584	2.939.507	743.103
1000500	Rente Groenfondsrekening inzake ILG	138.951	0	0	0	0	0
1000512	Bijdragen derden in de kosten	36.950	0	0	0	0	0
1000546	Schadevergoeding reconstructiewet	300	600	0	0	0	0
Totaal baten product		176.200	600	0	0	0	0
Saldo product 02.02.01		-8.507.409	-32.108.337	-3.451.661	-3.456.584	-2.939.507	-743.103
02.02.02	Landbouwkundige structuurversterking						
0001263	PMJP: vrijwillige kavelruil(od, pnb)	151.310	0	0	0	0	0
0001414	PMJP: landbouwkundige structuur(ilg,pnb)	-676.539	2.069.103	300.000	0	0	0
0001415	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,rijk)	2.537.418	3.755.063	4.406.641	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001472	Diversificatie POP2 - PNB	-8.610	0	0	0	0	0
0001494	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,pop)	1.807.881	1.811.338	2.302.553	1.741.766	260.297	0
0002048	PMJP: Landbouwk struct (ilg,PNB/POP ger)	1.949.907	3.089.801	0	0	0	0
0002066	PMJP: Landbouwk Structuur (ILG/POP,Rijk)	1.581.046	815.102	1.036.149	783.795	117.134	0
	Totaal lasten product	7.342.413	11.540.407	8.045.343	2.525.561	377.431	0
1000456	2.1 Rijksbijdr. Verbet. landbouwk.struct	2.537.418	3.755.063	4.406.641	0	0	0
1000507	2.1 POP-subs.verb.landbouwk.structuur	1.807.881	1.811.338	2.302.553	1.741.766	260.297	0
1000651	Rijksbijdr verbet landbk struct(ILG/POP)	1.581.046	815.102	1.036.149	783.795	117.134	0
	Totaal baten product	5.926.346	6.381.503	7.745.343	2.525.561	377.431	0
	Saldo product 02.02.02	-1.416.067	-5.158.904	-300.000	0	0	0
02.02.03	Glastuinbouw						
0001552	PMJP: san.glastuinbouwlocaties(od,pnb)	0	0	0	0	0	0
0001883	PMJP:Oper.doorgr./vest.Deurne (ilg,rijk)	0	0	3.000.000	0	0	0
0002070	Aanpak verspreid liggende kassen	500.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	500.000	0	3.000.000	0	0	0
1000260	Opbrengst glastuinbouwlocaties	0	0	0	2.353.662	0	0
1000584	PMJP:Oper.doorgr./vest.geb.Deurne (ilg)	0	0	3.000.000	0	0	0
1000656	Rijksbijdrage verspreid liggende kassen	500.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	500.000	0	3.000.000	2.353.662	0	0
	Saldo product 02.02.03	0	0	0	2.353.662	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
02.02.04	Europese programma's						
0000709	Uitvoeringskosten POP	54.860	179.344	186.894	194.822	203.147	0
0000711	Cofinanciering LEADER+ projecten	0	0	0	0	0	0
0001446	6.2a Invest. vernieuw./ontwikkel. POP	355.345	5.000	0	0	0	0
0001452	6.3 Stim.econ.ontw.plattel. POP-2 PNB	3.400	0	0	0	0	0
0001453	6.3 Stim.econ.ontw.platteland POP-2	17.000	0	0	0	0	0
0001476	Subsidieregeling jonge agrariërs	-44.818	0	0	0	0	0
0001527	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od,pnb)	1.640.447	3.585.381	0	0	0	0
0001670	PMJP:pl.groepen&initiatieven (od,pop)	978.167	1.000.000	1.000.000	900.000	113.000	0
0001671	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od,pnb)	390.586	860.141	0	39.859	281.000	0
	Totaal lasten product	3.394.987	5.629.866	1.186.894	1.134.681	597.147	0
1000264	EOGFL bijdrage t.b.v. leader+	0	0	0	0	0	0
1000479	6.2aPOP-subs.invest.vernieuwing/ontwik.	322.732	5.000	0	0	0	0
1000524	POP-subsidie leader-groepen	982.670	1.000.000	1.000.000	900.000	113.000	0
1000652	POP subsidie stim. Econ. ontw platteland	17.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.322.402	1.005.000	1.000.000	900.000	113.000	0
	Saldo product 02.02.04	-2.072.585	-4.624.866	-186.894	-234.681	-484.147	0
	Totaal lasten productgroep	19.921.009	49.279.210	15.683.898	7.116.826	3.914.085	743.103
	Totaal baten productgroep	7.924.948	7.387.103	11.745.343	5.779.223	490.431	0
02.03	Sterk stedelijk netwerk						
02.03.01	Wonen						
0000986	Regionale afstemming wonen en werken	149.229	198.287	197.996	197.996	220.238	223.664
0000990	Subsidie huisvesting statushouders	0	0	0	0	0	0
0001504	Pilots nieuw dorps wonen	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001512	Collectief particul. opdrachtgeverschap	726.627	973.373	900.000	900.000	900.000	0
0001513	Stimuleren starterswoningen	6.026.200	0	0	0	0	0
0001879	Voorber./uitv. kosten woningbouwprod.	569.387	2.878.144	2.327.577	2.174.434	2.107.788	2.015.221
0002158	Proceskosten Wonen	0	0	0	0	0	0
0002167	Afwaardering woningbouw kredietcr.	210	3.335.898	7.758.835	6.376.199	6.860.400	122.676
0002206	Nimby	0	0	1.000.000	1.000.000	2.000.000	0
Totaal lasten product		7.471.653	7.385.702	12.184.408	10.648.629	12.088.426	2.361.561
1000694	Baten woningbouw kredietcr.	626.160	0	0	0	0	0
Totaal baten product		626.160	0	0	0	0	0
Saldo product 02.03.01		-6.845.493	-7.385.702	-12.184.408	-10.648.629	-12.088.426	-2.361.561
02.03.02	Stedelijke projecten						
0001212	Subsidie kanaalkzone Oirschot	0	130.000	0	0	0	0
0001517	Ruimtelijke ontwikkeling, BA 2007-2011	514.219	0	0	0	0	0
0001908	Versnelde uitv. stedelijke zones BA-B5	162.115	4.566.085	0	0	0	0
0001909	Versnelde uitv. stedelijke zones B5-SI	545.890	23.036.573	0	0	0	0
0001972	Brainport Avenue bijdr programmabureau	103.839	0	0	0	0	0
0001973	Co-financiering Brainport Avenue	0	500.000	450.000	700.000	700.000	150.000
Totaal lasten product		1.326.062	28.232.658	450.000	700.000	700.000	150.000
1000664	Inkomsten project Brainport	57.529	0	0	0	0	0
Totaal baten product		57.529	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 02.03.02	-1.268.533	-28.232.658	-450.000	-700.000	-700.000	-150.000
02.03.03	ISV						
0000966	Lokatiegebonden Subsidies	264.246	0	0	0	0	0
0000988	Bijdrage stim. fonds sted. vernieuwing	60.306	31.790	0	0	0	0
0000989	Werkbudget stedelijke vernieuwing	0	0	0	0	0	0
0000993	Bijdrage aan de gemeenten	1.250.642	1.300.000	170.000	545.000	1.760.000	0
0000996	Bijdr.aan projectgemeenten i.h.k.v. ISV	1.379.237	600.000	460.000	852.000	740.000	0
0001497	Bijdrage BLS-VINEX gemeente Waalwijk	177.493	0	0	0	0	0
0001728	Bijdr. aan projectgemeenten ihkv VINAC	2.298.860	0	0	0	0	0
0001729	Bijdragen aan projectgemeenten ISV2	2.385.760	2.922.432	2.922.432	2.922.432	2.922.432	0
0001730	Bijdragen aan programma gemeenten ISV 2	0	0	0	0	0	0
0002053	Bijdr. project gem. ISV-3 ond.ruimte	0	6.616.919	0	0	0	0
0002054	Bijdragen aan programma gemeenten ISV-3	0	5.969.870	0	0	0	0
	Totaal lasten product	7.816.544	17.441.011	3.552.432	4.319.432	5.422.432	0
1000315	Rijksbijdrage VINEX	285.007	0	0	0	0	0
1000325	Rijksbijdrage stads- en dorpsvernieuwing	1.355.362	1.630.000	327.259	545.000	1.760.000	0
1000328	Rijksbijdrage ISV	1.447.055	855.000	545.000	852.000	740.000	0
1000375	Rijksbijdrage ISV 2	2.385.760	2.922.432	2.922.432	2.922.432	2.922.432	0
1000377	Rijksbijdrage BLS-VINAC	2.277.999	0	0	0	0	0
1000615	Rijksbijdrage SDV tbv ISV 2	0	0	0	0	0	0
1000649	Rijksbijdrage ISV 3	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	7.751.182	5.407.432	3.794.691	4.319.432	5.422.432	0
	Saldo product 02.03.03	-65.362	-12.033.579	242.259	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
02.03.98	Kapitaallasten						
0001914	Gederfde renteinkomst. lening Woningbouw	930.876	645.383	522.928	522.928	416.296	242.553
0001915	Rente inzet instr.woningbouw kredcrisis	502.623	1.670.238	2.696.333	2.841.435	1.295.627	291.873
	Totaal lasten product	1.433.498	2.315.621	3.219.261	3.364.363	1.711.923	534.426
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.03.98	-1.433.498	-2.315.621	-3.219.261	-3.364.363	-1.711.923	-534.426
	Totaal lasten productgroep	18.047.757	55.374.992	19.406.101	19.032.424	19.922.781	3.045.987
	Totaal baten productgroep	8.434.871	5.407.432	3.794.691	4.319.432	5.422.432	0
	Apparaatskosten						
0001365	Apparaatskosten	8.931.082	7.947.230	7.155.491	6.948.045	6.669.785	6.264.287
0001367	Apparaatskosten	1.453.897	1.293.735	1.164.848	1.131.077	1.085.779	1.019.768
0001369	Apparaatskosten	9.683.465	9.253.607	8.331.721	8.090.174	7.766.174	7.294.019
0001371	Apparaatskosten	1.112.126	1.213.588	1.092.685	1.061.006	1.018.514	956.593
		21.180.570	19.708.160	17.744.745	17.230.302	16.540.252	15.534.667
	Totaal lasten programma	65.550.959	136.636.548	57.229.454	46.714.613	51.789.813	20.516.315
	Totaal baten programma	19.358.503	14.805.794	15.784.490	10.360.725	6.093.431	182.861

03 Programma Ecologie

03.01 Water
03.01.01 Water algemeen

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000294	Ontwikkeling integraal waterbeheer	123.965	212.592	235.106	243.823	248.088	252.430
0000295	Integrale visie Delta wateren	33.686	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
0000306	WHP: water in bebouwd gebied	0	0	0	0	0	0
0000310	WHP: regionale watersysteemrapportage	-109.031	0	0	0	0	0
0000315	Stelpost WHP	0	0	0	0	0	0
0001068	WHP-2: Diffuse bronnen	-72.150	0	0	0	0	0
0001537	WHP, BA 2007-2011	1.010.000	0	0	0	0	0
0001548	Krammer-Volkerak	245	0	0	0	0	0
0001654	Lenvis SB	40.946	0	0	0	0	0
0001940	Flinkman (Europees project).	5.433	0	0	0	0	0
0001978	Uitgaven Interreg IVC Watercore	3.049	90.665	18.110	0	0	0
0002031	PWPProvinciale regierol	320.408	1.164.790	1.164.790	1.064.790	1.056.673	0
0002037	PWPKlimaatadaptatie	0	93.750	93.750	93.750	93.750	0
0002041	PWPToestandsmonitoring	7.908	27.898	32.948	27.898	25.648	0
0002042	PWPPrestatiemonitoring	4.408	43.043	0	47.451	0	0
0002043	PWPOnderzoeksmonitoring	0	221.250	81.750	36.750	33.750	0
0002044	PWPSamenwerking in waterbeheer	47.085	0	0	16.785	21.290	0
0002100	PWP Communicatie en educatie	0	300.000	300.000	300.000	300.000	0
Totaal lasten product		1.415.951	2.313.988	2.086.454	1.991.247	1.939.199	412.430
1000123	Ontwikkeling integraal waterbeleid	65.598	0	0	0	0	0
1000548	Inkomsten Lenvis	0	0	0	0	0	0
1000600	Inkomsten Flinkman (Europees project)	6.588	0	0	0	0	0
1000618	Inkomsten Interreg IVC Watercore	18.447	67.295	13.580	0	0	0
Totaal baten product		90.632	67.295	13.580	0	0	0
Saldo product 03.01.01		-1.325.319	-2.246.693	-2.072.874	-1.991.247	-1.939.199	-412.430

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
03.01.02	Hoogwaterbescherming						
0000327	Uitvoering muskusrattenbestrijding	44.357	35.612	37.503	40.001	42.871	43.620
0000335	Uitvoering hoogwaterbescherming	3.851	29.843	30.281	30.781	31.289	31.807
0001178	Toev. Trans rivierbedcompen.(Index IBOI)	0	0	0	0	0	0
0001238	Rivierbedcompensatie t.l.v. reserve	0	0	0	0	0	0
0001721	Project overdiepse Polder (T)	169.109	0	0	0	0	0
0002039	PWPWaterveiligheid rivierengebied	60.000	1.062.250	1.314.580	1.409.580	1.409.590	0
	Totaal lasten product	277.317	1.127.705	1.382.364	1.480.362	1.483.750	75.427
1000125	Uitvoering muskusrattenbestrijding	98	0	0	0	0	0
1000380	Pacht en overige ink.Overdiepse polder T	169.109	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	169.207	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.02	-108.111	-1.127.705	-1.382.364	-1.480.362	-1.483.750	-75.427
03.01.03	Oppervlaktewaterkwantiteit en inrichting						
0000226	Onderhoudsbijdrage aan waterschap	1.428.591	1.532.720	1.312.799	1.335.784	1.359.158	1.382.940
0001203	WHP-reser.:Stim.veiligheid&wateroverlast	0	0	0	0	0	0
0001207	WHP-reserve:Stim.beek en kreekherstel	0	0	0	0	0	0
0001404	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, pnb)	149.573	3.381.302	0	0	0	0
0001405	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, rijk)	867.047	1.592.630	4.721.450	0	0	0
0001544	Beperken klimaatverandering	76.027	155.000	0	0	0	0
0001547	PMJP:waterbergingsgebieden (od,pnb)	2.267.454	16.452.419	0	0	0	0
0001557	PMJP: beek- en kreekherstel (od,pnb)	1.466.765	9.825.062	3.159.673	0	0	0
0001810	gebiedsverst. Oost. Langstraat	129.865	0	0	0	0	0
0002036	PWPInrichting waterlopen ecolog.functi	0	168.439	202.188	33.438	33.438	0
0002040	PWPRegionale wateroverlast Oppervl.water	0	125.000	125.000	125.000	125.000	0
0002101	PWP Ruimte voor watersysteemherstel	0	10.000	10.000	10.000	20.000	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0002102	PWP Water Landb. Econ.belangen	0	324.000	330.000	330.000	330.000	0
0002109	PWP Inrichting vaarwegen	0	37.500	37.500	37.500	37.500	0
Totaal lasten product		6.385.322	33.604.072	9.898.610	1.871.722	1.905.096	1.382.940
1000449	1.3 Rijksbijdr. Morfolog.cond. EHS/VHR	867.047	1.592.630	4.721.450	0	0	0
1000525	Inkomsten ivm kanaaltaak naar Amer (T)	0	0	0	0	0	0
Totaal baten product		867.047	1.592.630	4.721.450	0	0	0
Saldo product 03.01.03		-5.518.275	-32.011.442	-5.177.160	-1.871.722	-1.905.096	-1.382.940
03.01.04	Grondwaterkwantiteit						
0000311	Advertenties gw-vergunningen	45.340	28.776	30.182	30.711	31.247	31.793
0000344	Toevoeging voorziening grondwaterheffing	4.444.936	4.700.000	4.700.000	4.700.000	4.700.000	4.700.000
0000345	Uitvoering agrarisch gw-beheer	18.925	0	0	0	0	0
0001401	PMJP: verdr.bestr. koopmansg.(ilg,pnb).	0	0	0	0	0	0
0001402	PMJP: verdrogingsbestrijding (ilg,rijk)	1.017.571	633.341	8.735.081	0	0	0
0001403	PMJP: verdrogingsbestrijding (ilg,ws)	0	0	0	0	0	0
0001655	Het nieuwe polderen in de stad SB	310.000	100.000	0	0	0	0
0001809	Verdrogingsproj.In het zicht v.d. Haven	0	0	0	0	0	0
0002038	PWP Water voor Natuur	108.590	677.082	1.077.082	2.077.082	2.077.083	0
0002050	PMJP: verdrogingsbestrijding (ILG/POP)	0	300.000	1.300.000	1.490.000	400.000	0
0002099	PWP Wijst	0	45.000	45.000	45.000	45.000	0
Totaal lasten product		5.945.362	6.484.199	15.887.345	8.342.793	7.253.330	4.731.793
1000131	Leges gw-vergunningen	38.130	167.630	167.630	167.630	167.630	167.630
1000132	Grondwaterheffing (T)	4.444.936	4.700.000	4.700.000	4.700.000	4.700.000	4.700.000
1000447	1.2 Rijksbijdr.kwant. watercond. EHS/VHR	1.017.571	633.341	8.735.081	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Coding	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000642	POP subsidie verdrogingsbestrijding	0	440.000	1.542.000	1.690.000	400.000	0
	Totaal baten product	5.500.637	5.940.971	15.144.711	6.557.630	5.267.630	4.867.630
	Saldo product 03.01.04	-444.725	-543.228	-742.634	-1.785.163	-1.985.700	135.837
03.01.05	Waterkwaliteit						
0001204	WHP-reserve:Stim.aanpak diffuse bronnen	0	0	0	0	0	0
0001236	Aanpak diffuse bronnen drinkwatervoorz.	-2.634	0	0	0	0	0
0001255	Beheersplan stroomgebied	6.831	0	0	0	0	0
0001407	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg, pnb)	502.368	1.931.330	0	0	0	0
0001408	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg,rijk)	931.241	1.627.786	1.583.262	0	0	0
0001561	PMJP: water- & bodemkwaliteit (od,pnb)	0	4.860.897	0	0	0	0
0001876	PMJP: Synergiegelden (ilg, Rijk)	928.304	5.335.419	0	0	0	0
0002032	PWPStrategie waterkwaliteitsbeleid	0	124.999	25.000	25.000	24.999	0
0002033	PWPAanpak diffuse bronnen	242.800	353.554	348.554	198.554	54.308	0
0002034	PWPBescherming waterkw.mens.cons.	509.580	1.536.226	1.057.140	891.683	936.686	0
0002035	PWPZwemwater	35.576	65.356	65.356	65.356	65.356	0
0002096	PWP Ontgroningen	0	50.000	50.000	50.000	50.000	0
0002097	PWP Aanpak Puntbronnen	0	10.000	10.000	10.000	20.000	0
0002098	PWP Aanpak Waterbodems	0	50.000	50.000	50.000	50.000	0
	Totaal lasten product	3.154.066	15.945.567	3.189.312	1.290.593	1.201.349	0
1000387	Bijdrage derden projectbureau KRW	181.573	0	0	0	0	0
1000451	1.5a Rijksbijdr. Areaal verb. Waterkw.	931.241	1.627.786	1.583.262	0	0	0
1000575	PMJP: Synergiegelden (ilg, Rijk) ink	928.304	5.335.419	0	0	0	0
1000571	Inkomsten partners schoon water 07/09	179.115	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	2.220.233	6.963.205	1.583.262	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten							Baten	
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU							Baten van het Rijk	
Lasten verplichte cofinanciering							Baten van Europese Unie	
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald							Baten overig	
Kapitaallasten								
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen								
Apparaatslasten								
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	
	Saldo product 03.01.05	-933.833	-8.982.362	-1.606.050	-1.290.593	-1.201.349	0	
03.01.06	Samenwerking in waterbeheer							
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0	0	
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0	
	Saldo product 03.01.06	0	0	0	0	0	0	
03.01.98	Kapitaallasten							
0000328	Afsch.motoschip muskusrattenbestrijding	0	0	0	0	0	0	
0000329	Rentekn.motoschip muskusrattenbestrijd.	0	0	0	0	0	0	
0000332	Afschrijving dijkverzwaring	0	0	0	0	0	0	
0000333	Rentekosten dijkverzwaring	0	0	0	0	0	0	
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0	0	
	Saldo product 03.01.98	0	0	0	0	0	0	
	Totaal lasten productgroep	17.178.018	59.475.531	32.444.085	14.976.717	13.782.724	6.602.590	
	Totaal baten productgroep	8.847.756	14.564.101	21.463.003	6.557.630	5.267.630	4.867.630	
03.02	Milieu							
03.02.01	Milieu Algemeen							
0000101	Overige kosten op milieu gebied	-3.135	373	1.287	0	0	0	
0000387	Provinciaal ambitie statement (PAS) (T)	605.305	387.250	98.250	0	0	0	

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000388	Europ Centre for Nature Conservat (ECNC)	106.723	106.723	0	0	0	0
0000389	Subsidie IVNC (NME) bijdrage Milieu	131.461	127.000	127.000	0	0	0
0000390	Intern. Progr Managem of Sustainability	0	0	0	0	0	0
0000406	Advertentiekosten	207.904	199.854	201.799	204.026	206.291	208.595
0000408	Monitoring Ecologie tbv beleidsevaluatie	42.791	89.492	114.652	100.000	100.000	0
0000412	Intergemeentelijke samenwerking milieu	41.352	54.528	55.375	56.345	57.330	58.333
0000420	Progrksten milieuprogramma: communicatie	0	0	0	0	0	0
0000425	Milieu effect rapportages (MER)	30.426	120.644	120.798	121.074	121.357	31.737
0000435	Natuur- en milieueducatie	100.524	112.304	112.528	0	0	0
0000438	IPO-projectbureau	170.432	196.640	199.695	203.190	206.747	210.365
0000968	Brabants centrum voor duurzaamheid	317.842	398.000	0	0	0	0
0000969	Vorbereiding van Majeureprojecten (Stp)	-9.433	290.000	290.000	290.250	290.250	290.250
0001142	Strategisch milieubeleid	0	0	0	0	0	0
0001190	Certificering kwaliteitszorgsysteem verg	3.133	3.190	3.241	3.298	3.355	3.413
0001240	Biodiversiteit	455.413	51.668	0	0	0	0
0001538	Uitbesteding/detach.brijvoer,wm proc.	80.000	0	0	0	0	0
0001545	Duurzaam bouwen	41.800	0	0	0	0	0
0001578	Procesbegeleiding Schoon vervoer SB	9.651	0	0	0	0	0
0001601	Natuur- en milieu-educatie, Ba 2008 SB	445.007	0	0	0	0	0
0001622	Alg.organisatiekosten programma SB	3.108	0	0	0	0	0
0001639	Gezond (ver)bouwen SB	0					
0001648	Vern. instrumentarium Wabo	-1.280	0	0	0	0	0
0001650	De weg van de toekomst SB	0	0	0	0	0	0
0001651	Het schone bedrijventerrein SB	-7.262	0	0	0	0	0
0001652	De duurzame nieuwbouwwijk SB	129.173	357.271	0	0	0	0
0001653	De duurzame herstructureringswijk SB	283.627	695.652	0	0	0	0
0001659	Regionale (grootsch.)energieopwekking SB	0	0	0	0	0	0
0001811	Vergunningverlening WABO	488.429	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000
0001866	Led verlichting Eindhoven 2e Tr-SB	154.950	498.000	0	0	0	0
0001867	WKO spoorzone Tilburg 2e Tr-SB	0	1.867.620	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001869	Biomassa Meerhoven, Eindhoven 2e Tr-SB	547.945	29.000	0	0	0	0
0001870	Biomassa Breda 2e Tr-SB	555.133	674.502	0	0	0	0
0001873	Duurzame herstructureringswijk(2e tr)-SB	0	3.800.000	0	0	0	0
0001924	Biomassa Den Bosch (Treurenburg) SB	160.226	0	0	0	0	0
0001925	Duurzaam bouwen (klim. Best.) 1e Tr SB.	15.290	0	0	0	0	0
0001927	Passief en prefab bouwen SB	93.977	0	0	0	0	0
0001928	Frisse scholen SB	3.851	0	0	0	0	0
0001930	Allergeen.. (groen dak)school 1st Tr. SB	0	0	0	0	0	0
0002076	Floriade	32.913	135.000	0	0	0	0
0002082	POWER project SILCS (IVC) prft Geerpark	37.773	0	0	0	0	0
0002131	Vorming RUD's (PUMA)	140.000	0	0	0	0	0
Totaal lasten product		5.415.049	10.694.711	1.824.625	1.478.183	1.485.330	1.302.693
1000342	Provinciaal ambitie statement (PAS)	507.055	289.000	0	0	0	0
1000638	Ink. Leges vergunningverlening WABO VPA	742.218	1.061.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481
1000670	Ink POWER project SILCS prft Geerpark	20.480	0	0	0	0	0
Totaal baten product		1.269.753	1.350.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481	1.061.481
Saldo product 03.02.01		-4.145.296	-9.344.230	-763.144	-416.702	-423.849	-241.212
03.02.02	Externe veiligheid						
0000144	Risico Informatie Systeem (RIS)	1.125	79.161	79.161	79.161	79.161	79.161
0000373	Onderzoeksbudget vuurwerkbesluit	40.997	54.425	54.425	54.425	54.425	54.425
0001540	Inhuur advisering externe veiligheid	-17.441	0	0	0	0	0
0001580	Risicokaart, BA 2007-2011	28.399	0	0	0	0	0
0001640	Beleidsvisie externe veiligheid	16.839	30.000	0	0	0	0
0001723	Externe veiligheid 2007-2010 (T)	0	0	0	0	0	0
0001724	Externe veiligheid 2008-2010 (T)	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001725	Externe veiligheid 2009-2010 (T)	0	0	0	0	0	0
0001801	Externe Veiligheid 2010 (T)	0	0	0	0	0	0
0001812	Project externe veiligheid	20.866	0	0	0	0	0
0002081	Externe veiligheid 2011-2014 (R)	3.374.000	3.231.196	3.231.196	3.231.196	0	0
Totaal lasten product		3.464.784	3.394.782	3.364.782	3.364.782	133.586	133.586
1000402	Progr.Externe Veiligheid 2006-2010 (T)	0	0	0	0	0	0
Totaal baten product		0	0	0	0	0	0
Saldo product 03.02.02		-3.464.784	-3.394.782	-3.364.782	-3.364.782	-133.586	-133.586
03.02.03	Lucht/geur/geluid						
0000498	Metten en monitoren:lucht, geluid en geur	115.220	136.787	469.982	295.177	305.089	235.134
0000502	Kosten ex artikel 28 Luchtvaartwet	1.153	20.665	15.665	15.665	10.665	10.665
0000506	Luchtkwaliteit	0	0	0	0	0	0
0001386	Bebording stiltegebieden	0	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
0001530	Verrekening rente luchtkwaliteit	70.436	23.873	0	0	0	0
0001535	PMJP:verd.landbouw luchtwassers (od,pnb)	160.112	982.812	0	0	0	0
0001539	Inhuur advisering luchtkwaliteit	5.494	0	0	0	0	0
0001630	Beleidsregel Lucht 2008 (deel A) SB	576.482	530.500	0	0	0	0
0001635	Fijnstof neutraal Zuid-Oost Nederland SB	40.875	0	0	0	0	0
0001636	Bijdr. Innovat. groen aan schone stad SB	-3.000	0	0	0	0	0
0001711	Uitgaven zone beheer industrielaawaai	99.684	150.000	0	0	0	0
0001715	Programma luchtkwaliteit (T)	3.197.886	18.000	0	0	0	0
0001716	Beleidsregel lucht 2008 (T)	1.997.937	823.856	0	0	0	0
0001720	Prog.lasten EU-richtl. omgevingslawaaai	0	50.000	50.000	0	0	0
0001929	fijnstof neutraal ZO-Ned 1st Tr. SB	0	200.000	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001934	Innovatief groen 1st Tr. SB	0	140.000	0	0	0	0
0001937	Allergeenarme (frisse)school 1st Tr. SB	0	0	0	0	0	0
0002055	Bijdr. project gem. ISV-3 ond. geluid	3.146.000	7.798.000	0	0	0	0
0002077	Alders tafel	8.640	25.000	2.450.000	0	0	0
Totaal lasten product		9.416.919	10.904.493	2.990.647	315.842	320.754	250.799
1000211	Rijksbijdr in kstn ex art 28 Luchtvaartw	35.566	12.607	12.607	12.607	12.607	12.607
1000422	Nat. samenwerkingsprog. luchtkwaliteit T	5.137.891	866.856	0	0	0	0
Totaal baten product		5.173.457	879.463	12.607	12.607	12.607	12.607
Saldo product 03.02.03		-4.243.462	-10.025.030	-2.978.040	-303.235	-308.147	-238.192
03.02.04	Bodem						
0000452	Kosten onderzoek bodemkwaliteitsmeetnet	44.879	71.784	75.170	173.352	176.385	179.471
0000453	Prov.bijdr.Platform bodembeheer Brabant	16.000	16.000	16.000	0	0	0
0000459	Bodeminf.systemen ISV-project gemeenten	67.818	255.000	85.000	0	0	0
0000481	Advertentiekstn/kosten kadastrale gegev.	163.865	86.337	87.677	83.224	84.785	86.373
0000484	Overige uitvoeringskosten bodemsanering	23.271	218.825	222.224	0	0	0
0000486	Provinciale kosten bodemsanering	252.465	410.887	411.387	414.709	0	0
0000488	Interim-bedrijvenregeling	272.818	85.843	1.371.546	1.205.212	0	0
0001435	PMJP:(water)bodemkwaliteit (ilg,pnb)	21.114	0	0	0	0	0
0001436	PMJP: (water)bodemkwaliteit (ilg,rijk)	21.114	0	0	0	0	0
0001543	Info.beheer,keteninformatie en bodemkw.	0	0	0	0	0	0
0001708	Uitg. MJP-bodemsan. en IT proj. tlv DUB	3.192.668	13.373.609	3.884.583	1.211.808	0	0
0001709	Uitgaven WBB-programma AbdK (T)	9.799.153	10.500.000	7.300.000	1.400.000	0	0
0001710	Uitgaven nazorg stortplaatsen (T)	287.035	330.000	0	0	0	0
0001839	Uitvoer.kstn Wett.taken (app.kstn).	144.261	0	0	0	0	0
0001941	Speedlocatie tlv SDV	83.535	330.000	157.259	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001950	Uitgaven IPO-Boog	353.005	435.000	435.000	435.000	435.000	435.000
0001975	Uitgaven bodemsanering tlv ISV-3	1.379.207	3.400.000	4.000.000	3.500.000	0	0
0002103	Bodemsanering Chemie Pack	483.392	6.900.000	6.550.000	4.750.000	4.750.000	4.750.000
Totaal lasten product		16.605.598	36.413.285	24.595.846	13.173.305	5.446.170	5.450.844
1000195	Inkomsten Rijk AbdK (T)	0	0	0	0	0	0
1000197	Inkomst. gemeenten/waterschappen AbdK (T)	443.118	500.000	600.000	300.000	0	0
1000198	Inkomsten prov. Noord-Brabant AbdK (T)	139.160	200.000	100.000	100.000	0	0
1000199	Inkomsten provincie Limburg AbdK (T)	104.671	100.000	100.000	100.000	0	0
1000200	Inkomsten derden AbdK (T)	1.094.109	800.000	200.000	0	0	0
1000202	Bijdr. Bodemsan.projecten personeelsktn	0	0	0	0	0	0
1000207	Interim-bedrijvenregeling	920.784	85.843	1.371.546	1.205.212	0	0
1000472	4.3Rijksbijd. Verbeteren (water)bodemkw.	21.114	0	0	0	0	0
1000532	Inkomsten Rijk Bodem (T)	0	0	0	0	0	0
1000536	Inkomst.gemeenten/waterschapp. bodem (T)	-132.136	400.000	0	0	0	0
1000537	Inkomsten provincie N-Brabant bodem (T)	90.599	100.000	100.000	100.000	0	0
1000538	Inkomsten derden bodem (T)	0	1.000.000	200.000	0	0	0
1000603	Inkomsten IPO-Boog	100.962	435.000	435.000	435.000	435.000	435.000
1000614	Inkomsten gemeenten ISV3	0	600.000	540	540	0	0
1000684	Ink. Prov. Bijdr. ISV-3	22.706	37.500	37.500	37.500	0	0
Totaal baten product		2.805.087	4.258.343	3.144.586	2.278.252	435.000	435.000
Saldo product 03.02.04		-13.800.511	-32.154.942	-21.451.260	-10.895.053	-5.011.170	-5.015.844
03.02.05	Afval en grondstoffenbeheer						
0000397	Bijdrage in nazorgfonds	762.351	762.351	762.351	762.351	762.351	762.351
0000400	Programma kosten Afvalstoffenbeleid	16.255	79.978	80.817	81.826	83.260	84.717
0000462	Kosten meldingen afvalstoffen	318.796	242.097	236.276	234.031	235.032	235.111

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000493	Hergebruik en Nazorg stortplaatsen	6.493	109.375	121.216	130.420	136.506	143.618
0000516	Programmakosten ontgrondingen	177.018	40.000	39.823	39.820	39.806	39.813
0000517	Progr.kstn ontgrond. second opinions	0	5.719	5.719	5.719	5.719	5.719
0000519	Advertentiekosten ontgrondingen	23.236	23.860	24.230	24.654	25.085	25.525
0001039	Kosten Interreg IVc Sufalnet4EU	521.389	865.853	0	0	0	0
0001555	PMJP:lands.inr.stortplaatsen(od,pnb)	354.000	0	0	0	0	0
0001647	Vern. instrumentarium stortplaatsen SB	0	1.400.000	0	0	0	0
0001778	Onderzoekskosten schadeclaims ontgrond,	0	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
0001931	Kempenbaan Landschappen 1st Tr. SB	385.783	514.217	0	0	0	0
Totaal lasten product		2.565.321	4.063.450	1.290.432	1.298.821	1.307.759	1.316.854
1000147	Nazorghef. Vergun.houders ivm. Leemtewet	762.351	888.351	888.351	888.351	888.351	888.351
1000215	Leges ontgrondingen	270.000	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
1000216	Heffingen ontgrondingen	221.345	0	0	0	0	0
1000348	Bijdrage Interreg IVc Sufalnet 4EU	492.271	864.685	0	0	0	0
1000493	Te ontvangen compensatie LMA	28.611	0	0	0	0	0
Totaal baten product		1.774.578	2.003.036	1.138.351	1.138.351	1.138.351	1.138.351
Saldo product 03.02.05		-790.743	-2.060.414	-152.081	-160.470	-169.408	-178.503
03.02.06	Landbouw						
0000405	Ammoniaknet De Peel	30.310	46.060	46.775	47.594	48.426	49.274
0000409	Milieuinformatiesysteem	64.596	16.098	16.348	16.635	16.925	17.222
0000424	Aand IPO-bijdrage stuurgr glastuinb/mil	0	0	0	0	0	0
0000505	Duurzaamheidimpuls landbouw (proces)	158.260	58.600	70.000	0	0	0
0000728	Stuurgroep LIB	527.908	550.000	550.000	597.479	597.479	597.479
0000736	Projectgew. bijdrage verbreding landbouw	93.259	235.000	0	0	0	0
0001016	PMJP: operationele LOG's (od,pnb)	281.116	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001181	Initiëren duurzame ontwik.landbouw	4.500	19.066	19.066	0	0	0
0001410	PMJP: V.I.V. (ilg, rijk)	2.397.691	1.213.406	3.113.792	0	0	0
0001419	PMJP:divers.naar niet agr.act.(ilg,pnb)	-242.615	89.443	0	0	0	0
0001420	PMJP:divers.naar niet agr.act.(ilg,rijk)	-451.389	81.352	0	0	0	0
0001421	PMJP:divers.naar niet agr.act(ilg,pop)	623.442	23.969	0	0	0	0
0001423	PMJP:duurz.prod.syst.landbouw(ilg.pnb)	13.900	19.224	0	0	0	0
0001424	PMJP:duurz.prod.syst.landbouw(ilg,rijk)	49.813	9.425	0	0	0	0
0001549	PMJP:verduurzamen landbouw (od,pnb)	238.918	41.400	30.000	0	0	0
0001550	PMJP:Biologische landbouw(od,pnb)	70.500	27.000	0	0	0	0
0001551	PMJP:operationele LOG's(od,pnb)	410.512	0	0	0	0	0
0001554	PMJP:lands.inp.bedr.excl.LOG's(od,pnb)	59.406	0	0	0	0	0
0001595	Uitg.res.Rev.land.geb;Duurz.h.impuls	-45.209	0	0	0	0	0
0001637	Duurzaamheidimpuls lb pilot LOG's	-5.025	0	0	0	0	0
0001649	Gecombineerde luchtwassers (landbouw) SB	46.243	0	0	0	0	0
0001788	PMJP: B.I.V. (od. pnb)	2.694.566	10.419.040	0	0	0	0
0001855	PMJP: V.I.V. (ilg, pnb) (via AR voorfin)	1.757.925	3.000.810	0	0	0	0
0001856	PMJP: V.I.V. (od, pnb) (via AR voorfin)	776.036	9.938.130	8.722.395	0	0	0
0001881	Gezondheidsonderzoek IV-bedrijven	100.000	0	0	0	0	0
0002047	PMJP:div.naarniet ag.act(ilg,PNB/POPger)	282.736	93.797	45.789	0	0	0
0002051	PMJP: duurz.prod.syst.Landbouw (ilg/POP)	2.900	140.000	140.000	110.000	157.100	0
0002061	PMJP:duurz pr.stst.Landb(ilg,PNB/POPger)	0	365.352	0	0	0	0
0002064	PMJP: duurz prodsyst landb(ILG?POP,Rijk)	0	90.000	90.000	70.000	115.352	0
0002065	PMJP: divers niet agr Act (ILG/POP,Rijk)	376.137	0	117.586	0	0	0
0002094	Stelpost sub jonge agr (12 nov 10,M17)	0	700.000	500.000	0	0	0
0002104	Luchtkwaliteit en veehouderijen	0	274.000	235.000	0	0	0
0002105	Vermindering fosfaat	0	290.000	260.000	0	0	0
0002148	Commissie van Doorn	0	200.000	0	0	0	0
0002196	Megastallen LOG's	0	5.440.000	0	0	0	0
Totaal lasten product		10.316.437	33.381.172	13.956.751	841.708	935.282	663.975

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000453	1.5b Rijksbijdr. Verplaatsing IV	2.397.691	1.213.406	3.113.792	0	0	0
1000460	2.3 Rijksbijdr. Verbrede landbouw	-451.389	81.352	0	0	0	0
1000461	2.3 Pop-subs. Verbrede landbouw	623.442	23.969	0	0	0	0
1000463	2.4 Rijksbijdr. Duurzame productiesyst.	49.813	9.425	0	0	0	0
1000643	Rijksbijdrage duurz productiesyst ILG/POP	0	90.000	90.000	70.000	115.352	0
1000644	POP subsidie duurz.prod. syst. landbouw	0	140.000	140.000	110.000	157.100	0
1000655	Rijksbijdr divers niet agr act (ILG/POP)	376.137	0	117.586	0	0	0
	Totaal baten product	2.995.694	1.558.152	3.461.378	180.000	272.452	0
	Saldo product 03.02.06	-7.320.743	-31.823.020	-10.495.373	-661.708	-662.830	-663.975
03.02.07	Handhaving						
0000376	Expl milieumeetwagens + verzek apparat	103.595	79.070	0	0	0	0
0000377	Aanvulling en onderhoud apparatuur	213.256	335.110	0	0	0	0
0000378	Analyseksn+ diensten 3e (hh en vergun)	150.110	135.287	520.639	529.064	537.630	545.464
0000379	Belastingen meetauto's	10.643	4.260	0	0	0	0
0000380	Kstn milieumet.: E&M / Vastgoed	304.967	360.162	61.602	63.561	65.552	66.700
0000381	Aansch/onderh materiaal tbv handhvtaken	10.060	15.409	15.648	15.921	16.201	16.485
0000382	Arbo-voorzieningen afdeling milieu	33.072	42.604	33.285	34.042	34.813	35.596
0000385	Uitbesteding toezicht milieudiensten	3.644.853	4.086.055	3.506.707	2.973.019	2.907.528	2.926.973
0000398	Handhav: ontwikk nieuw instrumentarium	32.467	0	0	0	0	0
0000404	Professionalisering van de handhaving	4.041	260.000	260.000	260.000	260.000	260.000
0000414	Kosten repressieve handhaving acties	17.601	103.170	87.170	87.170	87.170	87.170
0000439	Kosten milieuklachten regeling	225.060	0	0	0	0	0
0000440	Doorontwikkeling MIKpunt	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0001112	Handhaving GW-vergunningen	14.602	0	0	0	0	0
0001113	Uitvoering WHVBZ	44.831	61.332	62.254	63.311	64.386	65.479
0001114	Overige kosten uitvoering bodemsanering	6.425	45.156	21.728	22.531	23.349	23.757

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001480	Uitvoering handh. Natuurbeschermingswet	36.398	0	0	0	0	0
0001518	Verbetering naleefgedrag	605.914	600.000	357.000	0	0	0
0001519	Verbetering toezichtslast	98.220	0	0	0	0	0
0001520	Uitb.aan milieudiensten, BA 2007-2011	573.454	0	0	0	0	0
0001521	Prof.van de handhaving, BA 2007-2011	142.517	0	0	0	0	0
0001522	Handhaving GW-vergunning, BA 2007-2011	18.797	0	0	0	0	0
0001523	Doorontwikkeling MIK punt, BA 2007-2011	152.163	0	0	0	0	0
0001524	Toezicht bodemsanering, BA 2007-2011	0	0	0	0	0	0
0001525	Analysekosten MM, BA 2007-2011	44.549	0	0	0	0	0
0001526	Analysekosten bodemsan.,BA 2007-2011	33.401	0	0	0	0	0
0001576	EÚn Brabant	23.327	0	0	0	0	0
0001953	Aanschaf meetstat. buitenluchtonderzoek	0	0	0	0	0	0
0001954	Beheer meetstation buitenluchtonderzoek	29.827	30.220	30.163	30.163	14.679	14.936
0001956	Regionale uitvoeringsdiensten	400.497	1.120.000	3.850.000	2.000.000	750.000	0
0001968	Implementatie zwemwaterrichtlijn	0	559.645	0	0	0	0
0001974	Toezicht en handh. landinrichtingsproj.	216.050	250.000	0	0	0	0
0002029	Wabo	12.464	128.362	128.362	128.362	128.362	128.362
0002153	Kosten MM: diensten voor derden (ext)	0	150.000	150.000	0	0	0
Totaal lasten product		7.213.155	8.375.842	9.094.558	6.217.144	4.899.670	4.180.922
1000140	MM 3e: Bijdr personeelsltn intern	235.796	81.910	82.033	82.853	83.680	84.518
1000141	MM 3e: Bijdr analysekst intern	273.201	396.025	148.294	150.891	153.532	156.218
1000153	Verhaal van kosten repr.acties hh milieu	10.158	193.553	45.378	45.378	45.378	45.378
1000585	Inkomsten verbetering naleefgedrag	146.179	385.448	0	0	0	0
1000616	Compensatie zwemwaterrichtlijn	0	559.645	0	0	0	0
1000687	EÚn Brabant	4.933	0	0	0	0	0
1000690	Analyse ink MM: diensten voor derden(ext)	0	150.000	150.000	0	0	0
1000703	Inkomsten Regionale Uitvoeringsdiensten	0	0	0	0	0	1.500.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product	670.268	1.766.581	425.705	279.122	282.590	1.786.114
	Saldo product 03.02.07	-6.542.888	-6.609.261	-8.668.853	-5.938.022	-4.617.080	-2.394.808
03.02.98	Kapitaallasten						
0000383	Rentekosten milieumeetwagens	10.155	7.315	4.288	2.306	656	0
0000384	Afschrijving milieumeetwagens	96.237	66.050	66.050	66.050	43.866	1
	Totaal lasten product	106.392	73.365	70.338	68.356	44.522	1
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.98	-106.392	-73.365	-70.338	-68.356	-44.522	-1
	Totaal lasten productgroep	55.103.655	107.301.100	57.187.979	26.758.141	14.573.073	13.299.674
	Totaal baten productgroep	14.688.837	11.816.056	9.244.108	4.949.813	3.202.481	4.433.553
03.03	Natuur en landschap						
03.03.01	Natuur Algemeen						
0000523	Subsidie stichting BMF	504.035	512.811	514.159	439.831	443.173	447.632
0000524	Subsidie IVNC (NME) bijdrage Natuur	188.507	193.280	194.156	166.388	167.909	169.874
0000538	Ecologisch onderzoek en monitoring	41.477	65.788	65.840	66.250	66.664	67.213
0000544	Groene wetten	512.271	389.519	390.102	394.003	397.941	401.921
0000546	Subsidie stichting Brabants Landschap	922.966	949.571	957.724	827.056	839.039	851.209
0000547	Schaapkuddes	88.016	88.001	88.001	88.000	88.000	88.000
0000548	Parkschap Nationaal Park de Biesbosch	183.596	153.240	154.908	157.241	159.608	162.014
0000552	Projecten draagvlak	0	0	0	0	0	0
0000553	Beleidsontwikkeling en evaluatie	61.091	148.750	148.750	148.750	148.750	148.750

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000564	Communicatie en voorlichting	47.995	41.706	41.706	41.706	41.706	41.706
0000567	Groene wetten - Natuurbeschermingswet T	0	0	0	0	0	0
0000571	Exploitatie CLB (Prov.)	0	0	331.730	284.556	287.180	290.410
0001496	PMJP: beheer schaapskuddes (ilg,rijk)	35.200	0	0	0	0	0
0001546	Natura 2000	159.289	430.000	0	0	0	0
Totaal lasten product		2.744.443	2.972.666	2.887.076	2.613.781	2.639.970	2.668.729
1000219	Ecologisch onderzoek en monitoring	23.564	26.472	26.472	26.472	26.472	26.472
1000220	Leges informatie ec. onderzoek	0	0	0	0	0	0
1000226	Leges Groene wetten	65.261	0	0	0	0	0
1000550	Inkomsten Natura 2000	91.000	0	0	0	0	0
1000598	Inkomsten Groene Wetten	0	0	0	0	0	0
1000639	Ink. Leges vergunningverlening WABO NV	2.870	256.840	656.840	156.840	156.840	156.840
Totaal baten product		182.695	283.312	683.312	183.312	183.312	183.312
Saldo product 03.03.01		-2.561.749	-2.689.354	-2.203.764	-2.430.469	-2.456.658	-2.485.417
03.03.02	Natuurgebieden en -verbindingen						
0000562	PMJP: ontsnippering gem.wegen (od,pnb)	-29.858	1.045.246	0	0	0	0
0001242	Uitgave tlv Reserve Natuurcompensatie	0	225.000	0	0	0	0
0001400	PMJP: Verw.& inr. EHS/RV (ilg,rijk)	-171.306	17.709.109	2.193.292	0	0	0
0001456	Uitg.tlv. reserve groene geledingsz./HSL	0	311.500	311.500	0	0	0
0001459	PMJP: progr. Nationale parken (ilg,rijk)	833.580	0	0	0	0	0
0001460	PMJP: SNL EHS beheer (ilg,rijk)	8.924.680	13.729.000	21.852.704	0	0	0
0001461	PMJP: programmabeheer EHS (ilg,pop)	350.071	572.080	6.487.168	0	0	0
0001462	PMJP: Verw. EHS: pnb-regeling (ilg,rijk)	3.792.721	522.932	146.260	0	0	0
0001491	PMJP: Verw. EHS/RV via BBL (ilg,rijk)	0	0	0	0	0	0
0001492	PMJP: rob.verbindingen ecoduct(ilg,rijk)	0	0	5.375.000	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten
Lasten Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU
Lasten verplichte cofinanciering
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald
Kapitaallasten
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen
Apparaatslasten
Baten Baten van het Rijk
Baten van Europese Unie
Baten overig

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001500	RV De Beerze	259.777	2.050.000	0	0	0	0
0001558	PMJP: verw. & inr. EVZ-nat (od,pnb)	979.639	8.881.407	855.753	0	0	0
0001559	PMJP: verw. & inr. EVZ-droog (od, pnb)	1.576.273	1.435.288	0	0	0	0
0001591	PMJP: ontsn.pnb wegen ecoduct (od,pnb)	16	0	3.000.000	0	0	0
0001597	PMJP: verw. & inr. EVZ-droog (res,od,pnb)	5.463.500	19.919.634	0	0	0	0
0001717	Uitg. Loonse en Drunense duinen (T)	250.576	0	0	0	0	0
0001719	Uitgaven natuurcompensatie (T)	0	225.000	0	0	0	0
0001827	PMJP: ontsnippering gem.wegen (od,gem)	0	0	0	0	0	0
0001849	Uitg. tlv Groene Geleidingszone/HSL (T)	0	50.000	50.000	0	0	0
0001993	PMJP: Bestaande natuur EHS	37.600	101.904	0	0	0	0
0001994	PMJP: Relatienotagebieden 1e fase	1.240.032	127.423	0	0	0	0
0001995	PMJP: Relatienotagebieden 2e fase	0	0	0	0	0	0
0001997	PMJP: PMJP: Verwerving EHS/RV (ilg, PNB)	2.360.567	66.492	0	0	0	0
0002075	Stelpost EVZ's (Najaarsnota 2010)	0	0	0	0	0	0
0002144	Flankerende maatregelen natuurbrug A67	0	0	700.000	0	0	0
0002147	Vlijmensven / Blues in the marshes	0	0	100.000	200.000	1.108.000	0
0002174	PMJP Waterkwaliteit (pop / od)	0	230.000	542.000	500.000	400.000	0
0002202	BA voorfin investeringen ecologie	0	0	2.200.000	1.000.000	0	0

Totaal lasten product

25.867.869 67.202.015 43.813.677 1.700.000 1.508.000 0

1000222	Rijksbijdr. NP Loonse en Drun. duinen T	227.046	0	0	0	0	0
1000354	Bijdr. Zundert voor Natuurcompensatie T	0	225.000	0	0	0	0
1000446	1.1 Rijksbijdr.verwerv.en inricht. EHS/RV	-1.171.306	17.709.109	2.193.292	0	0	0
1000487	Bijdr.Rijk/Gem. Groene Geledingsz./HSL	0	50.000	50.000	0	0	0
1000490	1.1 Popsb.Progr.Beheer bin/buiten EHS	-38.220	572.080	6.487.168	0	0	0
1000491	1.1 Rijksbijdr.Progr.Beh.bin/buiten EHS	8.924.680	13.729.000	21.852.704	0	0	0
1000492	1.9 Rijksbijdr. Nationale parken	833.580	490.000	0	0	0	0
1000495	1.1 Rijksbijdr. verw. EHS/RV via Groenf.	3.792.721	522.932	146.260	0	0	0
1000504	1.1 Verwerving EHS via BBL-exploit.winst	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000505	1.6 Rijksbijdrage knelp. robuuste verb.	0	0	5.375.000	0	0	0
1000516	Bijdr.Gemeente NP.Loonse en Drun.DuinenT	23.530	0	0	0	0	0
1000685	Bijdrage Hilpolder door prov Z-Holland	1.000.000	0	0	0	0	0
1000695	POP subsidie waterkwaliteit	0	90.000	300.000	300.000	400.000	0
	Totaal baten product	13.592.031	33.388.121	36.404.424	300.000	400.000	0
	Saldo product 03.03.02	-12.275.838	-33.813.894	-7.409.253	-1.400.000	-1.108.000	0
03.03.03	Biodiversiteit						
0000560	Soortenbescherming (Prov.)	195.015	406.788	356.137	445.528	453.269	461.135
0001412	PMJP: Soortenbescherming (ilg,pnb)	107.097	191.012	0	0	0	0
0001413	PMJP: Soortenbescherming (ilg,rijk)	98.160	456.563	26.682	0	0	0
0001560	PMJP: soortenbescherming (od,pnb)	1.029.177	221.597	0	0	0	0
0002093	Biodiversiteit (prov)	0	3.622.229	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.429.448	4.898.189	382.819	445.528	453.269	461.135
1000224	Rijksbijdrage soortenbescherming (IMP)	0	0	0	0	0	0
1000455	1.7 Rijksbijdr. Soortenbescherming	98.160	456.563	26.682	0	0	0
	Totaal baten product	98.160	456.563	26.682	0	0	0
	Saldo product 03.03.03	-1.331.288	-4.441.626	-356.137	-445.528	-453.269	-461.135
03.03.04	Landschap						
0000495	Aardkundige Waarden	0	0	0	0	0	0
0000543	PMJP: proeftuin Groene Woud (od,pnb)	89.255	300.000	300.000	0	0	0
0000545	Regionale natuur- en landschapseenheden	0	0	133.086	133.086	133.086	133.086
0000554	Agrarisch N&L beheer	163.034	191.575	193.898	196.614	199.379	202.684

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten
Lasten Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU
Lasten verplichte cofinanciering
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald
Kapitaallasten
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen
Apparaatslasten
Baten Baten van het Rijk
Baten van Europese Unie
Baten overig

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000555	Groen/blauwe diensten	-38.286	0	0	0	0	0
0000556	Geïntegreerd bosbeheer	-19.281	0	0	0	0	0
0000563	Groen in de stedelijke regio's	0	0	0	0	0	0
0000569	PMJP:kleine landschapselementen(od,pnb)	303.710	254.536	255.460	206.392	207.308	208.404
0001427	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,pnb)	-65.438	167.752	0	0	0	0
0001428	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,rijk)	-106.830	0	0	0	0	0
0001429	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,pop)	298.079	1.402.561	600.182	0	0	0
0001493	PMJP: proeftuin Groene Woud (ilg,rijk)	0	171.087	14.345	0	0	0
0001506	Groene Delta	300.765	127.125	0	0	0	0
0001536	GIOS, BA 2007-2011	79.015	495.685	0	0	0	0
0001553	PMJP:kwalietsimpuls landschap(od,pnb)	-18.840	0	0	0	0	0
0001593	PMJP: groen-blauwe diensten (res,od,pnb)	1.938.712	15.239.175	0	0	0	0
0001642	Groene delta vanuit Schoon Brabant SB	120.000	127.125	0	0	0	0
0001643	Toegangspoorten Groene Woud SB	613.233	137.876	0	0	0	0
0001644	Provinciaal landschap Brabantse Wal SB	388.146	0	0	0	0	0
0001645	Provinciaal landschap Maashorst SB	152.298	122.701	0	0	0	0
0001646	Profilering nat.lands.'t Groene Woud SB	523.765	257.764	0	0	0	0
0001829	PMJP: landschapsbeheer (ilg, rijk)	455.000	0	0	0	0	0
0001830	PMJP: landschapsbeheer (ilg,pnb)	145.443	0	0	0	0	0
0001864	Verbinding Eindh. met Gr. Woud 2e Tr-SB	334.699	6.845.000	0	0	0	0
0001865	Landschapspark Moerenburg 2e Tr-SB	995.810	370.000	0	0	0	0
0001871	Waterakkers Breda 2e Tr-SB	69.765	1.470.662	0	0	0	0
0001872	Groene Peelvallei Helmond 2e Tr-SB	216.639	2.600.581	0	0	0	0
0001874	Groenblauw raamwerk Bavel 2e Tr-SB	290.859	609.140	0	0	0	0
0001933	Philips fruituin 1st Tr. SB	98.500	0	0	0	0	0
0002046	PMJP:lands.kwal&cultuurh(ilg,PNB/POPger)	118.635	66.447	0	0	0	0
0002062	Landschap het Groene Woud	42.797	0	0	0	0	0
0002067	PMJP: lands Kwal&cultuurh (ILG/POP,Rijk)	153.218	91.000	180.000	0	0	0
0002085	Interreg 4b project Rural Alliances	752	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	7.643.455	31.047.792	1.676.971	536.092	539.773	544.174
1000466	3.1 Rijksbijdr. Landschappelijke kwal.	348.170	455.000	0	0	0	0
1000467	3.1 Pop-subs. Landschappelijke kwaliteit	298.079	1.402.560	600.182	0	0	0
1000502	Inkomsten aardkundige waarden	189	0	0	0	0	0
1000506	1.9 Rijksbijdr. pilot Groene Woud	35.200	206.287	14.345	0	0	0
1000570	PMJP:ink.groen.-bl.dnsten.(res,od.pnb)	725.764	1.175.000	0	0	0	0
1000653	Rijksbijdr lands kwal&cult.hist (ILG/POP)	153.218	91.000	180.000	0	0	0
	Totaal baten product	1.560.619	3.329.847	794.527	0	0	0
	Saldo product 03.03.04	-6.082.836	-27.717.945	-882.444	-536.092	-539.773	-544.174
03.03.98	Kapitaallasten						
0000536	Afschr. aankoop natuur en recr.gebieden	0	0	0	0	0	0
0000537	Rentekn aankoop natuur en recr.gebieden	0	0	0	0	0	0
0000540	Afschrijving relatienotageb. 1e tranche	0	0	0	0	0	0
0000541	Rentekosten relatienotageb. 1e tranche	0	0	0	0	0	0
0000542	Rentekn.Tijd.Grondbank/voorfin EHS	-463	0	0	0	0	0
0000550	Afschrijving relatienotageb. 2e tranche	0	0	0	0	0	0
0000551	Rentekosten relatienotageb. 2e tranche	0	0	0	0	0	0
0000557	Rente en aflossing Groenfonds	1.486.130	1.486.130	1.486.130	1.486.130	1.486.130	1.486.130
0001602	Afschr. Verwerving en inr. EHS/RV PNB	0	0	0	0	0	0
0001603	Rentekstn. Verwerving en inr. EHS/RV PNB	0	0	0	0	0	0
0001947	Rente Lening Het Groene Woud	33.250	33.250	28.500	28.500	28.500	28.500
0001970	Beheersing grondverw.budget (rente voorf	2.362.074	2.462.250	2.462.250	2.462.250	12.250	0
0002078	Rentekosten Grondbank Beerze	0	52.500	52.500	52.500	52.500	52.500
	Totaal lasten product	3.880.992	4.034.130	4.029.380	4.029.380	1.579.380	1.567.130

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU						
	Lasten verplichte cofinanciering						
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald						
	Kapitaallasten						
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.98	-3.880.992	-4.034.130	-4.029.380	-4.029.380	-1.579.380	-1.567.130
	Totaal lasten productgroep	41.566.207	110.154.792	52.789.923	9.324.781	6.720.392	5.241.168
	Totaal baten productgroep	15.433.505	37.457.843	37.908.945	483.312	583.312	183.312
	Apparaatskosten						
0001315	Apparaatskosten (T)	3.435.851	3.767.015	3.406.366	3.305.847	3.171.015	2.974.528
0001317	Apparaatskosten	193.527	212.227	191.908	186.245	178.649	167.579
0001319	Apparaatskosten	760.415	884.276	799.617	776.021	744.370	698.247
0001321	Apparaatskosten	1.210.289	1.326.413	1.199.425	1.164.030	1.116.554	1.047.369
0001323	Apparaatskosten (T)	465.232	488.813	442.015	428.971	411.475	385.979
0001325	Apparaatskosten	3.837.946	4.581.049	4.001.277	3.878.988	3.857.759	3.618.720
0001327	Apparaatskosten (T)	5.351.570	5.039.090	5.460.916	5.299.769	5.083.613	4.768.616
0001329	Apparaatskosten	443.155	556.944	398.787	387.019	371.234	348.231
0001331	Apparaatskosten	886.043	1.088.604	984.383	955.334	916.370	859.589
0001333	Apparaatskosten	15.859.275	20.511.378	16.829.552	16.332.925	15.666.770	14.696.007
0001335	Apparaatskosten (T)	1.224.825	1.354.677	1.224.983	1.188.834	1.140.347	1.069.687
0001337	Apparaatskosten	8.612.530	10.543.524	9.534.103	9.252.759	8.875.376	8.325.429
0001772	Apparaatskosten	1.364.856	1.509.772	1.365.229	1.324.942	1.270.903	1.192.154
0001774	Apparaatskosten	998.256	0	0	0	0	0
0001776	Apparaatskosten	1.489.934	1.647.024	1.489.341	1.445.391	1.386.440	1.300.531
0002069	Apparaatskosten programma luchtkwaliteit	147.541	96.375	0	0	0	0
0002119	Apparaatskosten Externe Veiligheid	0	142.804	142.804	142.804	0	0
0002194	Apparaatskosten Chemie-Pack	0	1.000.000	0	0	0	0
		46.281.245	54.749.985	47.470.706	46.069.879	44.190.875	41.452.666
	Totaal lasten programma	160.129.126	331.681.408	189.892.693	97.129.518	79.267.064	66.596.098

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU						Baten	Baten van het Rijk
	Lasten verplichte cofinanciering							Baten van Europese Unie
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald							Baten overig
	Kapitaallasten							
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
	Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	
	Totaal baten programma	38.970.098	63.838.000	68.616.056	11.990.755	9.053.423	9.484.495	

04 Programma Economie
04.01 Algemeen economisch beleid

04.01.01 Algemeen economisch beleid

0000527	Uitvoeringskosten MTO/ TROP	0	0	0	0	0	0
0000580	Sociaal-economisch onderzoek	391.091	454.572	493.633	506.609	519.668	525.179
0000582	Integrale planvorming Moerdijkse Hoek	158.500	0	0	0	0	0
0000583	Donaties en lidmaatschappen	20.791	13.933	14.044	14.170	14.299	14.428
0000613	Bevordering ec.ontw.(seminars / beurzen)	79.416	0	0	0	0	0
0000614	Bevordering economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
0000623	Algemeen economisch beleid	1.331.452	4.511.259	4.344.098	4.433.316	4.540.146	4.594.483
0000625	Uitgaven in kader uitvoering SEB	0	0	0	0	0	0
0000630	REAP's	1.357.700	1.133.913	1.133.913	1.133.913	1.133.913	1.159.991
0000633	UEB Arbeidsmarktbeleid	0	0	0	0	0	0
0000634	UEB Innovatie & kwaliteit	-1.000	0	0	0	0	0
0000636	Subs.UEB Revitalisering bedrijventerrein	0	0	0	0	0	0
0000637	Follow up projecten innovatie team	10.250	2.190	0	0	0	0
0001438	PMJP:land. routestructuren (ilg,pnb)	46.049	0	0	0	0	0
0001439	PMJP:land. routestructuren (ilg,rijk)	311.747	0	0	0	0	0
0001442	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pop)	1.818.636	1.400.000	1.679.241	0	0	0
0001443	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pnb)	186.168	437.405	0	0	0	0
0001667	Uitgaven rijksmiddelen Tipp 4	151.043	0	0	0	0	0
0001816	Subsidies RPC's	116.902	0	0	0	0	0
0001884	PMJP: IDOPS (ilg,rijk)	0	0	0	0	0	0
0001891	Loket-functie	0	0	0	0	0	0
0001901	B5 Samen investeren 060202	11.146.716	16.822.534	0	0	0	0
0002205	Vrijetijdseconomie	0	0	1.500.000	1.500.000	1.500.000	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	17.125.460	24.775.806	9.164.929	7.588.008	7.708.026	6.294.081
1000237	Inkomsten cofin. EZ Interreg III	2.542.970	0	0	0	0	0
1000241	Bijdrage Eur.Cie/ EPD Zuid	0	0	0	0	0	0
1000249	Bijdrage TIPP 4e tender	0	0	0	0	0	0
1000258	Inkomsten project duurzame energie	611.569	0	0	0	0	0
1000388	Bijdrage in werkpl.verduurzamen energie	0	0	0	0	0	0
1000474	5.1Rijksbijdr. verbeter. landel.routestruc	311.747	0	0	0	0	0
1000477	5.4 POP-subs.verbet.toerist./recr.aanbod	1.865.000	1.400.000	1.679.241	0	0	0
1000519	Inkomsten Essent Brabant bespaart deel 1	0	0	0	0	0	0
1000583	PMJP:Verb.leefb./soc.econ.Vital.(ilg)	0	0	0	0	0	0
1000613	Bijdrage RWE in kosten Essent	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	5.331.285	1.400.000	1.679.241	0	0	0
	Saldo product 04.01.01	-11.794.175	-23.375.806	-7.485.688	-7.588.008	-7.708.026	-6.294.081
04.01.02	Kredietcrisis						
0001886	Procesmanagement BHB (maatr.pakket)	-104.865	0	0	0	0	0
0001887	Spin-off fonds BOM (maatregelenpakket)	185.351	110.000	105.000	105.000	105.000	0
0001888	Procesmgmt MKB-innovatiefonds (mtr pkkt)	106.023	437.600	312.600	0	0	0
0001898	Algemene projectkosten maatregelenpakket	189.567	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	376.076	547.600	417.600	105.000	105.000	0
1000607	Renteverg. leningen aan MKB-bedrijven	1.499.452	900.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.499.452	900.000	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 04.01.02	1.123.376	352.400	-417.600	-105.000	-105.000	0
04.01.03	Deelnemingen en partners in uitvoering						
0000595	Bijdrage aan Brab. Ontwikkelings Mij.	1.416.380	1.449.874	1.461.484	1.481.221	1.501.237	1.521.552
0000596	Bijdrage aan Soc.-Ec. Overleg	140.812	155.361	0	0	0	0
0000610	Subsidie stichting Agro & Co Nrd-Brabant	528.895	282.329	0	0	0	0
0000618	Provinciale uitgaven TIPP 4e tender	22.660	0	0	0	0	0
0001286	Onderzoek strategie Essent	0	0	0	0	0	0
0001567	Vergroten slagkracht BOM, BA 2007-2011	649.920	900.000	0	0	0	0
0001959	Stelpost rente leningen energiemaatrgln	0	188.911	168.408	147.495	421.773	421.773
0002072	Secretariaatskosten comm.deelnemingen	1.195.187	100.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	3.953.854	3.076.475	1.629.892	1.628.716	1.923.010	1.943.325
1000659	Bijdr.aandeelhouders in secr.kstn.deeln.	1.358.674	100.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.358.674	100.000	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.03	-2.595.180	-2.976.475	-1.629.892	-1.628.716	-1.923.010	-1.943.325
04.01.04	Energie						
0000645	Bijdrage projectbureau energie 2050	0	0	0	0	0	0
0000647	Project duurzame energie	922.276	5.103	5.183	5.275	5.366	5.459
0001673	Brabant energieneutraal als kans	-57.145	0	0	0	0	0
0001819	Interreg IVC: M4Nnrg co+rdinatiekosten	5.650	18.730	0	0	0	0
0001889	Energiebesparende maatregelen	2.683.892	300.000	0	0	0	0
0001890	Schoon rijden	1.818.580	0	0	0	0	0
0002175	PMJP hernieuwbare energie (pop / od)	0	133.000	520.000	610.000	0	0
0002176	PMJP hernieuwbare energie (pop / pnb)	0	11.000	191.000	198.000	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten				
	Lasten verplichte cofinanciering		Baten van het Rijk				
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten van Europese Unie				
	Kapitaallasten		Baten overig				
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	5.373.253	467.833	716.183	813.275	5.366	5.459
1000556	Interreg IVC: bijdrage EC M4Nnrg co+rdkn	5.650	18.730	0	0	0	0
1000696	POP subsidie hernieuwbare energie	0	133.000	520.000	610.000	0	0
	Totaal baten product	5.650	151.730	520.000	610.000	0	0
	Saldo product 04.01.04	-5.367.603	-316.103	-196.183	-203.275	-5.366	-5.459
04.01.98	Kapitaallasten						
0000182	Afschrijving economische programma's	0	0	0	0	0	0
0000193	Rentekosten economische actieprogramma's	0	0	0	0	0	0
0000600	Rentekosten Aandelen BOM	350.000	350.000	300.000	300.000	300.000	300.000
0001916	Rente Lening BOM Spinn Off	264.735	369.870	292.787	292.787	202.671	112.556
0001917	Rente Lening MKB-bedrijven	491.640	343.712	101.235	21.318	18.125	18.125
0001957	Rentekosten Agio BHB	335.384	321.547	275.611	275.611	275.611	275.611
0001961	Rentekosten Aandelen Agro&Co	81.457	51.653	44.274	44.274	44.274	44.274
0001962	Rentekosten Aandelen BHB	699.565	699.565	599.627	599.627	599.627	599.627
0001976	Rentekosten Energielen. Woningeigenaren	43.750	42.535	26.367	23.265	20.162	17.061
0001977	Rentekst Energielen. Woningverh. part.	14.925	0	0	0	0	0
0002192	Afschr.deelnemingen Agro&Co en BHB	3.746.877	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	6.028.333	2.178.882	1.639.901	1.556.882	1.460.470	1.367.254
	Totaal baten product						
	Saldo product 04.01.98	-6.028.333	-2.178.882	-1.639.901	-1.556.882	-1.460.470	-1.367.254
	Totaal lasten productgroep	32.856.976	31.046.596	13.568.505	11.691.881	11.201.872	9.610.119
	Totaal baten productgroep	8.195.061	2.551.730	2.199.241	610.000	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU	Baten					
	Lasten verplichte cofinanciering	Baten van het Rijk					
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald	Baten van Europese Unie					
	Kapitaallasten	Baten overig					
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
04.02	Economisch programma Brabant						
04.02.01	MKB en ondernemerschap						
0000608	Innovatienetwerk	23.717	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
0001140	Actieprogramma innovatie	-230	0	0	0	0	0
0001675	Versterken innovatievermogen MKB	435.249	0	0	0	0	0
0001676	Stimuleren (jong) ondernemerschap	864.352	400.000	0	0	0	0
0001860	Knowledge vouchers, aandeel derden	0	71.235	0	0	0	0
0001861	Knowledge vouchers, aandeel PNB	24.855	0	0	0	0	0
0002106	Starterslift	623.051	1.776.949	247.382	991.281	449.975	911.362
0002169	UA 21 MKB en Ondernemerschap	0	633.333	633.333	633.333	633.333	1.266.668
Totaal lasten product		1.970.995	3.006.517	1.005.715	1.749.614	1.208.308	2.303.030
1000573	Knowledge vouchers, aandeel derden	0	71.235	0	0	0	0
1000574	Knowledge vouchers, aandeel PNB	24.855	0	0	0	0	0
Totaal baten product		24.855	71.235	0	0	0	0
Saldo product 04.02.01		-1.946.140	-2.935.282	-1.005.715	-1.749.614	-1.208.308	-2.303.030
04.02.02	Innovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven						
0001565	Pieken in de delta, BA 2007-20011	7.886.270	11.270.138	0	0	400.974	1.671.112
0001566	Actieprogramma innovatie, BA2007-2011	-53.484	0	0	0	0	0
0001817	Interreg IVC: I4W co+rdinatiekosten	38.090	35.229	0	0	0	0
0001818	Interreg IVC: I4W projectkosten	151.687	152.750	0	0	0	0
0001823	Interreg IVC: Power co+rdinatiekosten	105.006	46.886	0	0	0	0
0001824	Interreg IVC: Power projectkosten	291.383	75.861	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001964	Provinciale uitgaven IAB 4	1.193.635	2.352.219	200.000	0	0	0
0002170	UA 22 Innovatie met Topsectoren	0	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal lasten product		9.612.587	13.933.083	1.200.000	1.000.000	1.400.974	2.671.112
1000554	Interreg IVC: bijdrage EC I4W co+rdkn.	38.090	35.229	0	0	0	0
1000555	Interreg IVC: bijdrage EC I4W proj.kn.	151.687	152.750	0	0	0	0
1000560	Interreg IVC: bijdrage EC Power co+rdkn.	105.006	46.886	0	0	0	0
1000561	Interreg IVC: bijdrage EC Power proj.kn.	291.383	75.864	0	0	0	0
Totaal baten product		586.166	310.729	0	0	0	0
Saldo product 04.02.02		-9.026.421	-13.622.354	-1.200.000	-1.000.000	-1.400.974	-2.671.112
04.02.03	Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie						
0000593	Subs.prov. steunpunt werkgelegenheid	219.837	235.395	239.191	244.636	250.132	253.121
0000612	Reg.arbeidsmarktbeleid/PACT Brabantbel.	196.085	251.290	254.072	258.708	263.393	266.413
0000631	Leven lang leren	24.736	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
0000638	Arbeidsmarktbeleid	0	0	0	0	0	0
0001672	Flexibel en goed opgeleide beroepsbev.	2.886.214	0	0	0	0	0
0001685	Talent creëren, binnenhalen en behouden	567.400	0	0	0	0	0
0001885	Versterking arbeidsmobiliteit	738.391	0	0	0	0	0
0002171	UA23 Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie	0	1.000.000	4.666.666	4.666.666	4.666.668	0
Totaal lasten product		4.632.663	1.586.685	5.259.929	5.270.010	5.280.193	619.534
Totaal baten product							
Saldo product 04.02.03		-4.632.663	-1.586.685	-5.259.929	-5.270.010	-5.280.193	-619.534
04.02.04	Ruimte voor bedrijvigheid						
0000615	Subs.Kennis en expert. unit bedrijvent.	660.538	698.198	702.798	711.756	720.831	730.037

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000632	UEB bedrijfsomgeving	-11.328	0	0	0	0	0
0001507	Herstructureren 1000 ha bedrijventerrein	450.000	0	0	0	0	0
0001568	Moerdijk, BA 2007-2011	292.560	0	0	0	0	0
0001753	Investeren in optimale bedrijfsruimte	319.854	0	4.000.000	0	0	0
0002107	Subsidieregeling PHP	240.000	8.616.838	279.346	5.095.486	0	0
0002141	Fes gelden herstructur.Bedrijventer.	303.000	358.000	501.000	882.000	1.196.000	0
0002172	UA24 Ruimte voor bedrijvigheid	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.254.624	9.673.036	5.483.144	6.689.242	1.916.831	730.037
1000343	Bijdrage derden Moerdijkse Hoek	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.04	-2.254.624	-9.673.036	-5.483.144	-6.689.242	-1.916.831	-730.037
04.02.98	Kapitaallasten						
0002200	Rente lening LSP	0	109.935	188.460	188.460	188.460	188.460
	Totaal lasten product	0	109.935	188.460	188.460	188.460	188.460
	Totaal baten product						
	Saldo product 04.02.98	0	-109.935	-188.460	-188.460	-188.460	-188.460
	Totaal lasten productgroep	18.470.868	28.309.256	13.137.248	14.897.326	9.994.766	6.512.173
	Totaal baten productgroep	611.021	381.964	0	0	0	0
04.03	Internationalisering en EU programma's						
04.03.01	Internationalisering						
0000084	Werkbudget Europa	286.287	349.860	354.250	359.274	268.150	272.841

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000605	Uitg.cofinanciering EZ voor Interreg III	0	0	0	0	0	0
0001021	Doorbet.EPD Zuid EC betref.Stimulus	0	0	0	0	0	0
0001022	Doorbet.EPD Zuid EC betref.CERES	0	0	0	0	0	0
0001023	Prov.bijdrage aan proj.Ceres/reconstruct	0	0	0	0	0	0
0001024	Prov.bijdrage aan proj.Ceres/economie	0	0	0	0	0	0
0001025	Prov.bijdrage aan proj. Stimulus	0	0	0	0	0	0
0001674	Brabant als internationaal sterk merk	509.448	0	500.000	0	0	0
0001805	Internationale school	0	4.500.000	0	0	0	0
0002052	OP-Zuid / Samen Investeren	2.315.458	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	3.111.193	4.849.860	854.250	359.274	268.150	272.841
1000074	Belangenbehartiging	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.03.01	-3.111.193	-4.849.860	-854.250	-359.274	-268.150	-272.841
04.03.02	Interreg subsidies						
0000601	Provin. bijdrage in proj. Interreg IIIa	0	0	0	0	0	0
0000607	Trans. Interreg III (rente)	0	0	0	0	0	0
0000619	Bijdrage aan Euregio RijnWaal	11.345	11.345	11.345	11.345	11.345	11.345
0001814	Co-financiering Interreg IV	128.016	808.238	170.000	0	0	0
	Totaal lasten product	139.361	819.583	181.345	11.345	11.345	11.345
	Totaal baten product						
	Saldo product 04.03.02	-139.361	-819.583	-181.345	-11.345	-11.345	-11.345
04.03.03	OP Zuid Subsidies (Stimulus)						
0001815	Co-financiering OP Zuid	4.036.309	19.229.996	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001834	EFRO bijdrage OP Zuid	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
0002195	Uitvoeringskosten OP 2014-2020	0	350.000	200.000	200.000	0	0
	Totaal lasten product	39.487.955	54.128.350	43.200.000	200.000	0	0
1000562	EFRO bijdrage OP Zuid	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Totaal baten product	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Saldo product 04.03.03	-4.036.309	-19.579.996	-200.000	-200.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	42.738.509	59.797.793	44.235.595	570.619	279.495	284.186
	Totaal baten productgroep	35.451.646	34.548.354	43.000.000	0	0	0
	Apparaatskosten						
0001339	Apparaatskosten	927.483	636.928	1.042.322	1.012.104	971.570	912.503
0001345	Apparaatskosten	5.907.450	3.874.595	6.340.711	6.156.886	5.910.311	5.550.986
		6.834.933	4.511.523	7.383.033	7.168.990	6.881.881	6.463.489
	Totaal lasten programma	100.901.285	123.665.168	78.324.381	34.328.816	28.358.014	22.869.967
	Totaal baten programma	44.257.728	37.482.048	45.199.241	610.000	0	0

05 Programma mobiliteit
05.01 Mobiliteit

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.01.01	Strategische ontwikkelingen						
0000269	Activiteitenbudget PVVP	532.205	419.487	426.002	328.076	295.738	302.049
0000272	Stelpost personeelslasten PVVP	46.106	73.079	73.191	73.920	74.660	75.407
0001532	Onderzoeken mobiliteit	95.792	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	674.104	492.566	499.193	401.996	370.398	377.456
1000116	Inkomsten activiteitenbudget PVVP	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.01	-674.104	-492.566	-499.193	-401.996	-370.398	-377.456
05.01.02	Goederenvervoer						
0000271	Subsidie stichting MCA Brabant	189.000	189.000	189.000	189.000	189.000	189.000
0001245	Ecozone omlegging ZW-vaart	4.351.525	0	0	0	0	0
0001390	Wilhelminakanaal Tilburg	0	9.800.000	0	0	0	0
0001897	Uit. Strategische visie goederenvervoer	0	0	0	0	0	0
0002010	Quick wins vaarwegen binnenhavens	-108.250	2.600.000	0	0	0	0
0002011	Brabantse kanalen	7.540	8.604.816	0	5.201.122	0	0
0002068	Uitv. strategische visie goederenvervoer	44.902	463.348	400.000	291.750	0	0
	Totaal lasten product	4.484.717	21.657.164	589.000	5.681.872	189.000	189.000
1000650	Brabantse kanalen	0	270.184	0	0	0	0
1000661	Inkomsten IncodeIla	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	270.184	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.02	-4.484.717	-21.386.980	-589.000	-5.681.872	-189.000	-189.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Baten						
	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU	Baten van het Rijk	Baten van Europese Unie	Baten overig			
	Lasten verplichte cofinanciering						
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald						
	Kapitaallasten						
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.01.03	Bereikbaarheid netwerkprogramma						
0001037	Stedelijke tangenten	1.420.515	5.504.831	3.484.500	3.145.741	0	0
0001244	Ecozone randweg Den Bosch	0	4.925.192	0	0	0	0
0001398	Netwerkprogramma	86.303	164.390	166.943	69.325	72.297	73.562
0001738	Stedelijke tangenten tlv BDU	5.325.245	14.857.364	0	0	0	0
0001911	SPODO II	3.428.052	4.701.093	0	0	0	0
0002000	B5 Verlengde stationslaan Breda	0	7.000.000	0	0	0	0
0002001	SI Kruising Oosterh.weg-rondweg Breda	370.747	0	0	0	0	0
0002002	SI Voetgangerrstunnel kadijk Breda	591.109	0	0	0	0	0
0002005	SI meerakkerweg Eindhoven	669.681	330.319	0	0	0	0
0002006	SI: Stedelijke tangenten Helmond	1.020.017	6.079.664	0	0	0	0
0002007	SI: 2e ontsluiting Brabanthallen	0	0	0	0	0	0
0002008	SI:Verd.burg.Bechtweg/NO tangent Tilburg	6.429.109	8.570.891	0	0	0	0
0002025	Deelprogramma ZO-vleugel	1.000.000	4.495.154	0	0	0	0
0002028	SPODO II	0	36.800.000	0	0	0	0
0002057	B5 Brainport Avenue Eindhoven	630.434	1.869.566	0	0	0	0
0002059	B5 2e fase parallelweg Den Bosch	0	13.000.000	0	0	0	0
0002060	Spodo tlv BDU	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	20.971.212	108.298.464	3.651.443	3.215.066	72.297	73.562
1000443	Inkomsten netwerkprogramma	31.829	11.247	0	0	0	0
1000544	Rijksbijdrage BDU (sted.tang.02.03)	5.325.245	14.857.364	0	0	0	0
1000617	Inkomsten netwerkprogramma Brabantstad	96.000	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	5.453.074	14.868.611	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.03	-15.518.137	-93.429.853	-3.651.443	-3.215.066	-72.297	-73.562

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.01.04	DVM						
0001399	Werkbudget DVM	174.706	383.577	389.532	151.354	118.366	121.573
0001485	ABVM (anders betalen voor mobiliteit)	703.364	442.636	0	0	0	0
0001533	DVM Datawarehouse	712.734	676.026	0	0	0	0
0001739	DVM tlv BDU	602.539	851.743	538.422	430.961	430.961	0
0001921	Spitsmijden tlv BDU	1.621.044	2.386.119	0	0	0	0
0001965	Spitsmijden tlv SRE	270.174	397.671	0	0	0	0
0001999	DVM gezamenlijke verkeerscentrale	0	2.000.000	0	0	3.000.000	0
0002009	Individueel reisadvies DVM	1.300.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	5.384.561	7.137.772	927.954	582.315	3.549.327	121.573
1000444	Inkomsten SRE DVM spitsmijden	270.174	397.671	0	0	0	0
1000541	Rijksbijdrage BDU (DVM 02.90)	2.223.583	3.237.862	538.422	430.961	430.961	0
	Totaal baten product	2.493.757	3.635.533	538.422	430.961	430.961	0
	Saldo product 05.01.04	-2.890.804	-3.502.239	-389.532	-151.354	-3.118.366	-121.573
05.01.05	Stimulering verkeersveiligheid						
0000219	Stimulering Regionale verkeersveiligheid	970.016	929.985	900.000	900.000	900.000	900.000
0001848	Impuls verkeersveiligheid 2009-2011	0	0	0	0	0	0
0002024	Regionale maatregelen verkeersveiligheid	3.000.000	5.100.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	3.970.016	6.029.985	900.000	900.000	900.000	900.000
1000104	Inkomsten verkeersveiligheid	75.080	551	0	0	0	0
	Totaal baten product	75.080	551	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 05.01.05	-3.894.936	-6.029.434	-900.000	-900.000	-900.000	-900.000
05.01.06	Regionale maatregelen						
0001228	Trans. BDU (rente)	2.069.721	2.063.364	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
0001736	Regionale maatregelen tlv BDU	14.619.399	16.836.916	17.232.150	12.200.000	3.800.000	1.200.000
0001741	Ombouw A2 tlv BDU	680.427	311.594	0	0	0	0
0001880	Kosten Luchtkwaliteit	1.700.000	251.056	0	0	0	0
0002026	Uitvoeringsprogramma SRE	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	19.069.547	19.462.930	20.232.150	15.200.000	6.800.000	4.200.000
1000540	Rijksbijdrage BDU (gebiedsgericht 02.04)	17.037.399	19.886.258	18.182.150	13.150.000	4.750.000	2.150.000
1000579	Verrekening luchtkwaliteit ECL	1.700.000	251.056	0	0	0	0
	Totaal baten product	18.737.399	20.137.314	18.182.150	13.150.000	4.750.000	2.150.000
	Saldo product 05.01.06	-332.147	674.384	-2.050.000	-2.050.000	-2.050.000	-2.050.000
05.01.07	Fiets in de versnelling						
0001939	Fiets in de versnelling tlv BDU	792.637	1.757.763	0	0	0	0
0001942	Fiets in de versnelling	0	0	3.350.000	4.550.000	4.900.000	0
0002023	Fiets - plan - stad	1.500.000	3.500.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.292.637	5.257.763	3.350.000	4.550.000	4.900.000	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.07	-2.292.637	-5.257.763	-3.350.000	-4.550.000	-4.900.000	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.01.98	Kapitaallasten						
0000174	Afschrijving Regionale maatregelenpakket	0	0	0	0	0	0
0000176	Afschr. stedelijke geb en compl. beleid	0	0	0	0	0	0
0000185	Rentekosten regionale maatr.pakketten	0	0	0	0	0	0
0000187	Rentekn stedelijke geb en sted tangente	0	0	0	0	0	0
0001182	Afschrijving Brabantse kanalen	0	0	0	0	0	0
0001183	Rentekosten Brabantse kanalen	0	0	0	0	0	0
0001681	Afschr. DVM Brabantstad / Indiv.reisinfo	67.718	41.525	233.926	333.925	467.926	607.393
0001682	Rentekst DVM Brabantstad/Indiv. reisinfo	25.850	69.133	120.914	165.047	214.550	229.800
0001683	Afschrijving Burgemeester Deelenkanaal	0	0	0	0	0	0
0001684	Rentekosten Burgemeester Deelenkanaal	0	0	0	0	0	0
0001790	Afschr. Samen Investeren 1e & 2e tranche	0	0	0	0	0	0
0001791	Rente Samen Investeren 1e & 2e tranche	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	93.568	110.658	354.840	498.972	682.476	837.193
	Totaal baten product						
	Saldo product 05.01.98	-93.568	-110.658	-354.840	-498.972	-682.476	-837.193
	Totaal lasten productgroep	56.940.362	168.447.302	30.504.580	31.030.221	17.463.498	6.698.784
	Totaal baten productgroep	26.759.311	38.912.193	18.720.572	13.580.961	5.180.961	2.150.000
05.02	Openbaar vervoer						
05.02.01	OV-beleid en strategische projecten						
0001118	Nieuw sleutel project Breda	0	5.000.000	0	0	0	0
0001119	Spoorzone Tilburg	0	4.000.000	0	0	0	0
0001120	Station Helmond Brandevoort	600.000	0	0	0	0	0
0001387	Station Tilburg Reeshof	0	2.600.000	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001734	NSP Breda tlv BDU	0	0	10.000.000	0	0	0
0001743	HOV-as Oosterhout Breda Etten-leur BDU	243.949	4.200.000	2.318.418	0	0	0
0001780	Verbinding en doorstroming OV	280.585	550.000	1.504.773	1.504.773	254.773	0
0001781	Beleidsontwikkeling en onderzoek OV	189.454	525.000	0	0	0	0
0001784	Uitrusting knooppunten OV.	1.463.074	450.000	250.000	250.000	250.000	0
0001989	Kruising Aalsterweg Eindhoven	0	4.000.000	0	0	0	0
0002012	Stationsomg. Helmond Suytkade	0	7.500.000	0	0	0	0
0002013	Tilburg spoorzone	0	2.000.000	7.650.000	0	0	0
0002014	Station Maarheze	0	0	0	0	0	0
0002015	Transferium Vlijmenseweg	0	8.000.000	0	0	0	0
0002017	B5 Kruising Aalsterweg Eindhoven	0	6.000.000	0	0	0	0
0002018	Doorstroomas DB-Waalwijk-Tilburg	0	3.285.000	0	0	0	0
0002019	Snelle busverbindingen en overstappunten	0	3.700.000	600.000	0	0	0
0002020	HOV DB-Schijndel-St Oedenrode-Eindhoven	0	630.000	2.000.000	0	0	0
0002021	HOV DB-Uden-Veghel	20.750	800.000	0	0	0	0
0002022	HOV Uden-Veghel-Eindhoven	0	1.500.000	4.000.000	650.000	0	0
0002058	B5 ov route terminal Kennedylaan Breda	0	3.000.000	0	0	0	0
0002079	Bijdrage aan Dieze-spoorbrug 's-Bosch	0	9.000.000	0	0	0	0
0002173	Actieprogramma regionaal OV	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten product		2.797.812	66.740.000	28.323.191	2.404.773	504.773	0
1000542	Rijksbijdrage BDU (OVNB 02.07)	243.949	4.200.000	12.318.418	0	0	0
1000549	Bijdrage derden	-229	11.000	0	0	0	0
1000648	Inkomsten Station Maarheeze	0	0	0	0	0	0
Totaal baten product		243.720	4.211.000	12.318.418	0	0	0
Saldo product 05.02.01		-2.554.092	-62.529.000	-16.004.773	-2.404.773	-504.773	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
05.02.02	OV-ontwikkefunctie						
0000200	Werkbudget vernieuwing OV	25.477	0	0	0	0	0
0000245	Activiteitenbudget vernieuwing OV	678.331	1.003.676	2.070.676	2.050.676	1.990.676	2.115.676
0001534	Pilots goedkoop OV	335.898	100.000	0	0	0	0
0001748	Ontwikkefunctie exploitatie OV	4.152.421	6.755.000	9.250.000	9.250.000	9.250.000	9.250.000
0001963	Exploitatie kosten elektrische bussen	1.086.576	833.000	517.000	1.117.000	0	0
0001980	Pilots exploitatie OV-tranferia	0	75.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	6.278.703	8.766.676	11.837.676	12.417.676	11.240.676	11.365.676
1000109	Bijdr.derd.in act-werkbudget vernieuw OV	195.691	897.000	0	0	0	0
1000597	Renteopbrengst lening Arriva	14.625	0	0	0	0	0
1000666	Bijdrage exploitatie elektrische bussen	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	210.316	897.000	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.02	-6.068.386	-7.869.676	-11.837.676	-12.417.676	-11.240.676	-11.365.676
05.02.03	OV-exploitatie						
0000235	Exploitatie concessies OV	94.579.108	96.568.000	71.493.352	71.493.352	71.493.352	71.493.352
0000240	Bedrijfsvervoer	229.109	375.000	250.000	250.000	250.000	250.000
0000254	Treintaxi	357.100	500.000	750.000	750.000	750.000	750.000
0001744	Uitbreiding exploitatie OV	0	0	17.642.000	17.642.000	17.642.000	17.642.000
0001745	Meerkosten concessies OV	105.076	97.000	100.000	100.000	100.000	100.000
0001746	Werkbudget concessiebeheer	1.207.682	1.132.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000	1.050.000
0001747	Distributiekosten reizigersopbrengsten	3.474.968	2.990.000	2.300.000	2.300.000	2.450.000	2.450.000
0001749	Regiotaxi	8.569.713	10.657.000	4.122.000	4.122.000	4.122.000	4.122.000
0001782	Marketing en communicatie OV.	1.167.275	1.000.000	0	0	0	0
0001785	Sociale Veiligheid OV.	1.396.774	1.150.000	0	0	0	0
0002203	Reiskosten MBO	0	0	2.000.000	2.000.000	1.300.000	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	111.086.805	114.469.000	99.707.352	99.707.352	99.157.352	97.857.352
1000112	Bijdrage derden in regiotali	271.173	275.000	0	0	0	0
1000436	Bijdragen derden OV concessies	1.140.246	722.000	828.000	828.000	828.000	828.000
1000445	Reizigersopbrengsten OV concessies	48.533.232	51.502.000	52.758.000	52.758.000	52.758.000	52.758.000
1000539	Rijksbijdrage BDU (OV 02.01)	65.409.581	69.125.000	53.371.352	53.371.352	53.521.352	53.521.352
	Totaal baten product	115.354.232	121.624.000	106.957.352	106.957.352	107.107.352	107.107.352
	Saldo product 05.02.03	4.267.427	7.155.000	7.250.000	7.250.000	7.950.000	9.250.000
05.02.04	OV-monitoring en evaluatie						
0001783	Monitoring en evaluatie OV.	115.005	400.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	115.005	400.000	0	0	0	0
	Totaal baten product						
	Saldo product 05.02.04	-115.005	-400.000	0	0	0	0
05.02.98	Kapitaallasten						
0001677	Afschr. OV netwerk Brabantstad BA	0	0	0	0	0	0
0001678	Rentekosten OV netwerk Brabantstad	0	0	0	0	0	0
0001946	Rente Lening Arriva	6.825	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	6.825	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU	Baten					
	Lasten verplichte cofinanciering	Baten van het Rijk					
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald	Baten van Europese Unie					
	Kapitaallasten	Baten overig					
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 05.02.98	-6.825	0	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	120.285.150	190.375.676	139.868.219	114.529.801	110.902.801	109.223.028
	Totaal baten productgroep	115.808.268	126.732.000	119.275.770	106.957.352	107.107.352	107.107.352
05.03	Infrastructuur/provinciale wegen						
05.03.01	Reconstructie en vervangingsinvesteringen						
0001998	Wegenoverdrachten, subsidies en prorail	2.649.879	730.000	0	2.900.000	0	0
0002150	Komomleidingen tlv BDU	0	5.385.000	0	0	5.635.000	15.980.000
0002151	Komomleidingen	0	0	6.000.000	3.600.000	0	0
	Totaal lasten product	2.649.879	6.115.000	6.000.000	6.500.000	5.635.000	15.980.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.03.01	-2.649.879	-6.115.000	-6.000.000	-6.500.000	-5.635.000	-15.980.000
05.03.04	Beheer en onderhoud						
0000163	Kosten verkeerswaarnemingen	139.938	0	0	0	0	0
0000164	Verhardingen, groen en kunstwerken	7.119.018	0	0	0	0	0
0000165	Verkeersvoorzieningen	1.427.540	0	0	0	0	0
0000166	Electriciteit verkeersvoorzieningen	476.906	409.533	416.330	424.058	431.477	439.027
0000167	Beheerssystemen,onderzoek en innovatie	976.831	0	0	0	0	0
0000168	Materieel	676.780	0	0	0	0	0
0000171	Uitvoering gladheidsbestrijding	1.498.303	1.567.431	1.497.700	1.512.672	1.527.790	1.543.074
0000172	Steunpunten en districtskantoren	62.996	178.050	183.634	189.667	196.637	203.729
0001840	Verkeersveiligheid en leefbaarheid N69	0	400.000	2.170.712	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0002124	Dagelijks onderhoud wegen c.a.	0	7.572.667	7.492.714	7.410.772	7.077.153	7.193.975
0002125	Operationeel beheer wegen en verkeer	0	289.152	293.175	297.810	302.499	307.101
0002126	Tactisch beheer wegen en verkeer	0	2.005.764	2.033.918	2.066.334	2.099.139	2.131.434
0002127	Overige uitgaven wegenbeheer	0	33.600	34.068	34.606	35.151	35.686
0002128	Gladheidsbestrijdingsmaterieel	0	178.678	148.038	153.283	156.768	160.305
0002129	Bedrijfsauto's wegenbeheer	0	189.722	167.322	172.095	175.106	178.170
0002133	Belasting wegen	0	387.787	307.488	312.872	318.347	323.918
Totaal lasten product		12.378.312	13.212.384	14.745.099	12.574.169	12.320.067	12.516.419
1000087	Leges vergunningen en ontheffingen	74.038	81.617	81.617	81.617	81.617	81.617
1000090	Schadevergoedingen en overige baten	545.994	415.691	420.400	475.917	531.528	537.336
1000091	Onderhoudswerken voor derden	238.993	392.130	396.474	451.572	506.756	512.131
1000092	Regeling beh. en onderhoud (elektr.lev.)	73.684	79.696	80.909	82.298	83.711	85.148
1000093	Vergoedingsregeling tankstations	0	0	0	0	0	0
1000094	Inkomsten gladheidsbestrijding	258.917	70.000	0	0	0	0
1000337	Materieel Inruil/verkoop	76.615	3.125	0	0	0	0
1000435	Incidentele inkomsten Essent	0	0	0	0	0	0
1000567	Rijksb.verkeersveiligh.&leefbaarh.N69	0	400.000	2.170.712	0	0	0
1000681	Opbrengst huur,pacht,kabels en leidingen	0	53.144	21.473	21.850	22.232	22.620
Totaal baten product		1.268.241	1.495.403	3.171.585	1.113.254	1.225.844	1.238.852
Saldo product 05.03.04		-11.110.071	-11.716.981	-11.573.514	-11.460.915	-11.094.223	-11.277.567
05.03.05	Majeure projecten						
0000210	Uitgav.ten laste van risicofonds PPS-A59	114.408	150.000	0	0	0	0
0000211	Projectkosten PPS-A59	15.595.213	15.814.036	15.895.155	17.003.641	19.139.745	19.139.745
0000213	Transitoria PPS-A59 (rente)	3.188.638	5.004.805	4.635.724	4.235.814	3.671.071	3.196.935

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001735	Grondverwerving N261 tlv BDU	1.327.918	2.272.082	200.000	0	0	0
0001740	N279 tlv BDU	11.473.261	212.751	60.000	8.000.000	60.000	60.000
0001742	Overige kosten N261 tlv BDU	0	7.100.000	16.457.198	0	0	0
0001798	N329 / A50 Osse Haven tlv BDU	0	4.900.000	9.100.000	0	0	0
0001877	Aanvullende bijdrage A4	0	15.000.000	0	0	0	0
0001944	N-69	731.547	1.650.000	8.500.000	7.100.000	0	0
0001967	Bijdrage aan Kunstwerk A59	0	0	0	0	0	0
0001985	PPS A4	11.009.738	13.458.138	0	0	0	0
0002063	N329 proeftuin weg van de toekomst	26.028	0	0	0	0	0
0002208	Rente doeluitkering N69	0	1.915.911	1.802.878	1.847.950	1.894.149	1.894.149
Totaal lasten product		43.466.751	67.477.723	56.650.955	38.187.405	24.764.965	24.290.829
1000100	Beschikbaarheidsvergoeding Rijk	15.671.243	16.024.036	15.955.155	17.063.641	19.199.745	19.199.745
1000543	Rijksbijdrage BDU (prov.wegen 02.05)	12.801.178	19.869.833	25.817.198	8.000.000	5.695.000	16.040.000
1000566	Afkoopsom N69 (incl. IBOI)	64.000.000	1.650.000	8.500.000	7.100.000	0	0
1000572	Bijdragen derden PPS A59	93.972	0	0	0	0	0
1000646	N329 proeftuin weg van de toekomst (ECL)	0	0	0	0	0	0
1000660	Inkomsten A4	0	6.000.000	0	0	0	0
1000700	Doorberekende belastingen wegen	0	85.000	0	0	0	0
Totaal baten product		92.566.393	43.628.869	50.272.353	32.163.641	24.894.745	35.239.745
Saldo product 05.03.05		49.099.642	-23.848.854	-6.378.602	-6.023.764	129.780	10.948.916
05.03.98	Kapitaallasten						
0000177	Afschrijving uit te voeren werken derden	752.702	811.036	717.027	167.402	89.652	62.034
0000178	Afschrijving grondverwerving	3.294.673	3.484.706	3.762.254	3.912.477	4.052.510	4.060.883
0000179	Afschrijving voorbereidingskosten	2.575.731	2.663.173	2.837.698	2.933.005	2.999.125	3.071.165

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten
Lasten Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU
Lasten verplichte cofinanciering
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald
Kapitaallasten
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen
Apparaatslasten
Baten Baten van het Rijk
Baten van Europese Unie
Baten overig

Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000180	Afschrijving Vervangingsinvesteringen	5.635.649	6.008.996	6.744.291	7.211.079	7.562.776	8.044.372
0000181	Afschr. BOW overdracht en herverdeling	0	0	0	0	0	0
0000183	Afschr. wegen SEC, TERT, QUART en OVERIG	1.806.989	958.104	983.417	689.215	520.752	324.264
0000188	Rentekosten uit te voeren projecten	80.162	52.797	22.333	9.067	5.211	2.937
0000189	Rentekosten grondverwerving	1.365.350	1.330.203	1.091.469	1.002.599	901.873	795.173
0000190	Rentekosten voorbereidingskosten	1.088.253	1.032.103	847.146	786.834	720.354	651.799
0000191	Rentekosten vervangingsinvesteringen	2.219.923	2.276.857	1.979.291	1.949.960	1.964.603	1.982.150
0000192	Rentekn BOW overdracht en herverdeling	0	0	0	0	0	0
0000194	Rentekn wegen SEC, TERT, QUART en OVERIG	153.273	104.884	60.778	35.689	17.540	4.864
0000197	Afschr. depots S, T, Q, OVERIGE en stp	411.103	395.000	157.000	157.000	157.000	4.823.897
0000198	Rentekn depots S, T, Q, OVERIGE/stpunten	0	0	0	0	0	0
0000201	Afschrijving monitoring meetnet	24.982	26.918	29.004	31.252	33.674	36.284
0000202	Rentekosten monitoring meetnet	12.838	11.929	9.387	8.482	7.508	6.459
0001184	Afschrijving PPS-A4	0	0	0	0	0	0
0001185	Rentekosten PPS-A4	0	0	0	0	0	0
0001279	Rentekosten Verbeteren en bouwen	4.796.066	4.929.325	4.557.261	5.607.647	6.709.290	7.225.509
0001280	Afschrijving Verbeteren en bouwen	10.792.636	12.219.896	13.438.484	15.735.684	20.321.467	23.094.925
0001283	Rentekosten Benutten	242.059	225.648	183.341	170.388	152.078	133.020
0001284	Afschrijving Benutten	563.908	574.711	594.775	626.741	638.932	651.605
0001631	Rentekosten infraproj. in voorbereiding	146.652	202.714	228.180	268.611	292.080	287.070
0001632	Afschrijving infraproj. in voorbereiding	252.767	350.983	506.584	650.051	763.384	848.584
0001679	Afschrijving DVM gezam. Verkeerscentrale	0	0	0	0	0	0
0001680	Rentekosten DVM gezam. Verkeerscentrale	0	0	0	0	0	0
0001799	Afschrijving materieel provinciale wegen	74.032	103.906	109.520	140.596	171.673	202.750
0001800	Rente materieel provinciale wegen	35.652	40.611	38.763	47.132	54.567	61.070
0002145	Rentekosten Risicoreservering Infraproj	0	7.000	11.600	10.800	10.000	9.200
0002146	Afschrijving Risicoreservering Infraproj	0	0	26.667	26.667	26.667	26.667
Totaal lasten product		36.325.400	37.811.500	38.936.270	42.178.378	48.172.716	56.406.681

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU	Baten van het Rijk					
	Lasten verplichte cofinanciering	Baten van Europese Unie					
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald	Baten overig					
	Kapitaallasten						
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product						
	Saldo product 05.03.98	-36.325.400	-37.811.500	-38.936.270	-42.178.378	-48.172.716	-56.406.681
	Totaal lasten productgroep	94.820.342	124.616.607	116.332.324	99.439.952	90.892.748	109.193.929
	Totaal baten productgroep	93.834.634	45.124.272	53.443.938	33.276.895	26.120.589	36.478.597
	Apparaatskosten						
0001307	Apparaatskosten	1.156.632	1.177.068	1.143.440	1.127.135	1.096.470	1.083.483
0001309	Apparaatskosten	16.682.716	16.020.159	16.323.549	16.102.382	15.686.445	15.510.290
0001311	Apparaatskosten	8.077.301	7.526.873	7.645.554	7.541.965	7.347.150	7.264.643
0001770	Apparaatskosten	34.545	32.988	33.509	33.055	32.201	31.839
0001899	Bijdr.reg.maatreg.in app.kstn tlv BDU	0	50.000	0	0	0	0
0001900	Bijdrage PPS in apparaatskosten	55.594	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
		26.006.788	24.867.088	25.206.052	24.864.537	24.222.266	23.950.255
	Totaal lasten programma	298.052.642	508.306.673	311.911.175	269.864.511	243.481.313	249.065.996
	Totaal baten programma	236.402.213	210.768.465	191.440.280	153.815.208	138.408.902	145.735.949

06 Programma Cultuur en samenleving

06.01	Cultuur						
06.01.01	Erfgoed						
0000124	Prov.archiefinsp. donaties en lidmaatsch	1.391	7.795	7.731	7.866	8.003	8.143
0000799	Subsidies instandhouding onr. erfgoed	10.187.208	7.915.349	3.278.823	563.852	573.718	583.701
0000801	Subsidie St Monumentenhuis Noord-Brabant	155.907	157.923	158.527	159.668	160.828	162.003
0000802	Subsidies topmonumenten	12.353	245.025	245.025	245.025	245.025	245.025
0000804	Cultuurhistorische waardenkaarten	133.132	133.294	134.166	135.163	136.179	137.212

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten				
	Lasten verplichte cofinanciering		Baten van het Rijk				
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten van Europese Unie				
	Kapitaallasten		Baten overig				
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000805	Verhalen van Brabant	5.633	177.457	311.472	313.946	316.463	319.023
0000810	Rentekosten deelname NV Monumentenfonds	200.000	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
0000812	Subs St Monumentenwacht Noord-Brabant	978.250	858.231	863.745	873.528	883.425	893.447
0000814	Subsidie Stichting Noord-Brabants museum	2.422.370	3.765.632	3.341.055	3.383.077	3.425.723	3.469.042
0000815	Toevoeging voorz. onderhoud gebouwen	286.221	0	0	0	0	0
0000816	Erfgoed Brabant	1.600.201	1.352.159	1.446.519	1.453.190	1.460.010	884.526
0000817	verdeelsubs Erfgoed Brabant	501.232	397.766	476.381	477.395	471.389	479.146
0000818	Subs. Stichting NB natuurmuseum	0	14.567	14.793	15.052	15.315	15.584
0000819	Musea en verbinding met de samenleving	714.860	434.050	440.790	448.507	456.356	464.341
0000820	Stelpost musea	0	591.785	598.441	603.659	608.964	614.360
0000824	Beheer en onderhoud Waterstraat 14-18	211.314	0	0	0	0	0
0000827	Bijdrage Museum aan Religieuze Kunst	0	0	0	0	0	0
0000830	Subsidie Archeologisch bodemonderzoek	-3.106	82.682	83.612	84.680	85.764	86.868
0000831	Archeologisch depot, Waterstraat 20	195.937	104.952	105.185	105.450	105.721	105.996
0000833	beleidsuitvoering archeologie	2.000	26.364	26.364	26.364	26.364	26.364
0000834	Brabant-Collectie KUB	628.783	566.419	569.393	576.239	583.171	590.197
0000836	Subsidie aan de Stichting Brabants Heem	47.800	48.958	49.506	50.260	51.026	51.803
0000848	Letteren, verdeelsubsidie	61	0	0	0	0	0
0000849	Wetenschappelijke steunf. bibliotheken	-1	0	0	0	0	0
0001062	Vergoeding rente aan NRF	0	0	0	0	0	0
0001189	Vierluik	4.142	0	0	0	0	0
0001274	Schatten van Brabant (erfgoedmaand)	146.395	0	0	0	0	0
0001556	PMJP:Hollandsche Waterlinie (od,pnb)	961.769	625.803	250.000	750.000	750.000	0
0001581	Museumbeleid	993.822	140.000	0	0	0	0
0001663	Verhalen van Brabant BA2007-2011	481.738	0	0	0	0	0
0001664	Subs. instand. Onr.Erfgoed BA2007-2011	1.221.284	0	0	0	0	0
0001750	Leerstoel Cultuur in Brabant	73.834	0	0	0	0	0
0001751	Leerstoel Brabantse taal en letterkunde	50.000	50.000	0	0	0	0
0001752	Restauratie opleidingsproject	22.000	0	0	0	0	0
0001841	Stimulering gem.arch.cq erfgoedkaarten	160.951	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001842	Innovatie gemeent.depots bodemvondsten	175.400	186.750	0	0	0	0
0001854	Musea en verbinding met de samenleving	0	0	0	0	0	0
0001896	Restauratie monumenten,beheersverg.NRF	-16.300	19.172	56.303	0	0	0
0001906	Herstr.fysieke infrastructuur B5-SI	2.560.754	5.252.045	1.513.774	0	0	0
0002152	Regionaal historische centra	0	400.000	430.000	430.000	430.000	430.000
0002156	Uitvoeringsprogramma erfgoed	0	2.100.000	2.600.000	2.500.000	2.400.000	0
0002199	Toevoeging Voorz. onderhoud NBM	0	270.000	270.000	270.000	270.000	270.000
Totaal lasten product		25.117.335	26.064.178	17.411.605	13.612.921	13.603.444	9.976.781
1000289	Rentebaten deelname NV Monumentenfonds	200.000	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
1000297	Huur St Noordbrabants museum	149.747	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
1000673	Rente inkomsten NRF	17.766	0	0	0	0	0
Totaal baten product		367.513	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Saldo product 06.01.01		-24.749.823	-25.724.178	-17.071.605	-13.272.921	-13.263.444	-9.636.781
06.01.02	Professionele kunsten						
0000784	Kosten adviescommissie Cultuur	20.352	33.033	33.547	34.135	34.732	35.340
0000788	BKV 2001-2004 (prov. deel)	161.050	53.064	60.115	67.397	74.804	76.114
0000791	Mjr.subsidies podiumkunsten	4.430.482	4.067.903	4.338.922	4.373.109	4.410.296	4.448.020
0000792	Verdeelprogramma, incidentele subsidies	-58.163	0	0	0	0	0
0000794	Cultuurconvenant	80.263	82.138	82.684	83.740	84.811	85.896
0000798	BKKC (NBKS Verdeel)	0	976.626	1.180.566	1.172.955	1.143.534	1.156.180
0000837	Brabant Cultureel	58.810	60.278	61.214	62.286	63.376	64.485
0001270	Brabantstad Cult. Hoofdst 2018, proj+com	1.865.105	893.000	372.152	0	0	0
0001853	BKKC	4.303.189	2.756.258	1.959.512	1.974.436	1.989.639	1.319.865
0001894	Brabant Culturele Hoofdstad 2018	1.350.018	392.000	0	0	0	0
0002204	Brabants Orkest 2013-2016	0	0	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten product	12.211.106	9.314.300	10.088.712	9.768.058	9.801.192	9.185.900
1000494	Culturele Hoofdstad	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.01.02	-12.211.106	-9.314.300	-10.088.712	-9.768.058	-9.801.192	-9.185.900
06.01.03	Amateurkunsten en cultuureducatie						
0000785	Subsidie internationalisering cultuur	157.314	151.316	153.667	156.358	159.094	161.877
0000790	Kunstbalie (CvA Verdeel)	11.845	148.146	180.334	179.908	176.612	178.982
0001133	Festivals en evenementen	0	0	0	0	0	0
0001219	Cultuurbereik 2005-2008(prov.deel)	0	0	0	0	0	0
0001232	Prins Bernhard Cultuurfonds	55.559	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
0001661	Festivals en evenementen BA 2007-2011	66.868	0	0	0	0	0
0001755	APC 2005-2008 Rijk	188.931	0	0	0	0	0
0001756	BKV 2005-2008 Rijk	0	0	0	0	0	0
0001757	Cultuureducatie primair onderwijs Rijk	26.536	0	0	0	0	0
0001825	Progr.fonds Cultuurparticipatie '09-'12	339.687	243.322	0	0	0	0
0001952	Kunstbalie	6.517.500	5.819.456	4.130.243	4.273.584	4.318.836	3.976.310
	Totaal lasten product	7.364.240	6.410.240	4.512.244	4.657.850	4.702.542	4.365.169
1000409	Kostenbudget Prins Bernhard Cultuurfonds	65.296	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
1000331	Rijksb.Cultuureducatie promair onderwijs	26.536	0	0	0	0	0
1000400	Rijksbijdrage cultuurbereik 2005-2008	188.931	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	280.763	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 06.01.03	-7.083.477	-6.362.240	-4.464.244	-4.609.850	-4.654.542	-4.317.169
	Totaal lasten productgroep	44.692.681	41.788.718	32.012.561	28.038.829	28.107.178	23.527.850
	Totaal baten productgroep	648.276	388.000	388.000	388.000	388.000	388.000
06.02	Jeugd						
06.02.01	Uitvoeringsagenda provinciale jeugdzorg						
0001224	Rente Trans. Jeugdhulpverlening	123.962	123.962	123.962	123.962	123.962	123.962
0001760	Cliëntenbeleid	1.170.746	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
0001761	Pleegzorg	21.693.080	23.300.000	21.000.000	21.000.000	21.000.000	21.000.000
0001762	Residentieel	61.449.542	56.400.000	55.000.000	55.000.000	55.000.000	55.000.000
0001763	Daghulp	20.278.897	18.800.000	18.700.000	18.700.000	18.700.000	18.700.000
0001764	Ambulant	91.471.919	86.600.000	83.000.000	83.000.000	83.000.000	83.000.000
0001765	Overige uitgaven jeugd	490.125	4.900.000	7.617.567	7.617.565	7.617.562	7.617.559
	Totaal lasten product	196.678.271	191.323.962	186.641.529	186.641.527	186.641.524	186.641.521
1000309	Uitkering wet jeugdzorg zorgaanbieders	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
	Totaal baten product	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
	Saldo product 06.02.01	-123.962	-123.962	-123.810	-123.808	-123.805	-123.802
06.02.02	Uitvoeringsagenda transitie jeugdzorg						
0000768	Stimuleringsregeling educatie	-122.914	0	0	0	0	0
0000772	Brede School	0	0	0	0	0	0
0000854	K2	2.582.185	2.726.900	2.443.798	2.381.048	2.024.525	2.047.183
0000875	Versterking BJ licht ambulante hulp	-99.860	0	0	0	0	0
0000876	Zorgvernieuwing jeugdbeleid	565.451	1.404.017	1.205.309	1.006.786	938.288	939.816

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000880	Regionale convenanten met gemeenten	409.957	453.790	453.790	453.790	453.790	453.790
0000921	Ambulante hulp thuisloze jongeren	365.391	225.000	385.000	385.000	385.000	385.000
0000929	Voorkoming Schooluitval	708.640	0	1.130.498	1.145.153	1.160.009	1.175.079
0001271	Versterking BJ	-370.728	0	0	0	0	0
0001272	Jeugdwerkgelegenheid	0	0	0	0	0	0
0001569	C.J.G.	1.851.960	0	0	0	0	0
0001570	Schoolverlaten, BA2007-2011	513.222	0	0	0	0	0
0001608	Algemeen jeugdbeleid	72.569	2.094.260	841.621	721.621	881.628	881.628
0001662	Maatschappelijke stages BA 2007-2011	0	0	0	0	0	0
0001852	Regionalisering/opvoedingsondersteuning	2.109.531	5.890.469	0	0	0	0
0001904	Centrum Jeugd en Gezin B5-SI	3.018.035	3.320.156	0	0	0	0
0001905	Deltaplan voortijd.schoolverlaten B5-SI	542.167	506.191	0	0	0	0
Totaal lasten product		12.145.606	16.620.783	6.460.016	6.093.398	5.843.240	5.882.496
Totaal baten product		0	0	0	0	0	0
Saldo product 06.02.02		-12.145.606	-16.620.783	-6.460.016	-6.093.398	-5.843.240	-5.882.496
06.02.98	Kapitaallasten						
0000931	Afschr. accommodaties jeugdhulpverlening	0	0	0	0	0	0
0000932	Rente accommodaties jeugdhulpverlening	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten product		0	0	0	0	0	0
Totaal baten product		0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 06.02.98	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	208.823.877	207.944.745	193.101.545	192.734.925	192.484.764	192.524.017
	Totaal baten productgroep	196.554.309	191.200.000	186.517.719	186.517.719	186.517.719	186.517.719
<u>06.03</u>	<u>Samenleving</u>						
06.03.01	Leefbaarheid						
0000861	Combifonds wonen-zorg-welzijn	17.700	0	0	0	0	0
0001007	Sociale veiligheid	752.252	0	0	0	0	0
0001448	PMJP:basis voorz.kleine kernen (od,pnb)	65.492	178.388	0	0	0	0
0001449	PMJP: basis voorz.kleine kernen(od,pop)	548.996	319.066	2.096.591	0	0	0
0001571	PMJP:opst.&uitv IDOPS (od,pnb)	6.187.069	43.060.536	0	0	0	0
0001572	Wijken, BA 2007-2011	859.153	120.000	0	0	0	0
0001611	Stichting Zet	4.406.536	4.508.073	4.528.664	2.290.724	2.317.437	2.344.501
0001617	Stichting 't Heft	27.992	29.229	29.396	29.757	30.123	30.495
0001619	Vereniging Kleine Kernen	177.060	184.876	185.938	188.224	190.538	192.884
0001902	B5 Samen investeren 070101	1.843.263	7.595.672	0	0	0	0
0001903	Veiligheid B5-SI-070103	3.398.631	1.461.648	1.571.212	0	0	0
	Totaal lasten product	18.284.143	57.457.488	8.411.801	2.508.705	2.538.098	2.567.880
1000481	6.2b/c/d POP-subs.verb.leefbaarh.kl.kern	539.709	319.066	2.096.591	0	0	0
	Totaal baten product	539.709	319.066	2.096.591	0	0	0
	Saldo product 06.03.01	-17.744.435	-57.138.422	-6.315.210	-2.508.705	-2.538.098	-2.567.880
06.03.02	Gezondheid						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000842	Regionaal sociaal beleid	310.504	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
0000859	Sensor	976.160	998.847	1.004.532	508.278	0	0
0000866	Subs. Provinciale Raad Gezondheid	791.789	810.067	0	0	0	0
0000870	Brabantse Raad voor de informele zorg	218.169	223.239	224.510	227.263	230.051	232.877
0000882	Informele zorg	227.423	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
0000883	Palliatieve zorg	69.780	0	0	0	0	0
0000887	Subsidie zorgprojecten	-1.563	0	0	0	0	0
0000889	Uitgaven zorgvernieuwing	0	0	0	0	0	0
0000890	Bijdrage t.b.v. BMS	162.034	168.076	169.024	171.093	173.187	175.309
0000908	Internationalisering Zorg	25.200	0	0	0	43.440	43.440
0001573	Slimme zorg, BA 2008-2011	2.563.411	225.000	0	0	0	0
0001609	Vernieuwen en versnellen samen leven	352.182	683.665	686.329	1.292.000	1.292.000	1.292.000
0001610	Kleurrijk Brabant	600.002	0	0	42.959	600.000	600.000
0001612	Kleinschalige woonzorginitiatieven	1.256.870	0	0	0	0	0
0001613	Versnellen, vernieuwen en RSA-projecten	-1.563	0	0	0	0	0
0001614	Dementie, ondersteuning, trainingcentra	603.598	0	0	0	0	0
0001616	Zorgbelang Brabant	2.494.524	2.543.467	1.366.007	1.092.357	1.106.214	1.120.283
0002178	Interreg IVc project CASA	0	229.643	0	0	0	0
Totaal lasten product		10.648.521	6.542.004	4.110.402	3.993.950	4.104.892	4.123.909
1000302	Leges Ambulancevervoer	272	0	0	0	0	0
1000697	Interreg IVc project Casa	0	229.643	0	0	0	0
Totaal baten product		272	229.643	0	0	0	0
Saldo product 06.03.02		-10.648.249	-6.312.361	-4.110.402	-3.993.950	-4.104.892	-4.123.909
06.03.03	Participatie						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0000751	Palet	3.559.909	2.227.434	2.943.619	1.489.726	0	0
0000841	Projectvolume, algemeen	0	0	0	0	0	0
0000895	Brab. Ver. voor Welzijn Ouderen (BVWO)	26.811	27.434	27.586	27.922	28.263	28.609
0000900	Ouderenbonden	471.285	409.507	413.114	418.869	424.709	430.610
0000901	Ouderenproof	-4.269	0	0	0	0	0
0000905	Projecten ouderen	66.000	0	0	0	0	0
0000906	Ondersteuning integraal ouderenbeleid	0	0	0	0	0	0
0000907	Projectenprogramma integraal ouderenbel.	0	0	0	0	0	0
0001006	Opvang asielzoekers	0	34.034	34.034	34.034	34.034	34.034
0001008	Subsidie Cossen	130.127	133.375	135.446	68.909	0	0
0001191	Armoedebeleid	0	0	0	0	0	0
0001199	ADB Brabant	0	0	0	0	0	0
0001378	Allochtone ouderen	0	0	0	0	0	0
0001380	Dementie	0	0	0	0	0	0
0001382	Participatie	-8.888	0	0	0	0	0
0001495	Uitgaven t.b.v. ADB rijk	-1	0	0	0	0	0
0001615	Leerstoel ouderenbeleid UvT	27.487	29.301	29.432	14.886	0	0
0001821	Interreg IVC: PEOPLE coördinatiekosten	34.125	0	0	0	0	0
0001822	Interreg IVC: PEOPLE projectkosten	51.212	0	0	0	0	0
Totaal lasten product		4.353.799	2.861.085	3.583.231	2.054.346	487.006	493.253
1000558	Interreg IVC: bijdrage EC PEOPLE coördin.	35.352	0	0	0	0	0
1000559	Interreg IVC: bijdrage EC PEOPLE proj.kn	51.212	15.000	0	0	0	0
Totaal baten product		86.564	15.000	0	0	0	0
Saldo product 06.03.03		-4.267.235	-2.846.085	-3.583.231	-2.054.346	-487.006	-493.253

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal lasten productgroep	33.286.463	66.860.577	16.105.434	8.557.001	7.129.996	7.185.042
	Totaal baten productgroep	626.545	563.709	2.096.591	0	0	0
<u>06.04</u>	<u>Sociaal cultureel beleid</u>						
06.04.01	Media						
0000748	Regionale Omroep, basissubsidie	16.517.359	16.649.029	16.649.029	16.649.029	16.149.029	16.149.029
0002140	Brabant Bod	1.040	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	16.518.399	16.649.029	16.649.029	16.649.029	16.149.029	16.149.029
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.01	-16.518.399	-16.649.029	-16.649.029	-16.649.029	-16.149.029	-16.149.029
06.04.02	Regionale kennisinfrastructuur						
0000745	Herstructurering bibliotheekwerk	0	0	0	0	0	0
0000846	Bibliotheekwerk	5.822.223	6.400.402	5.315.577	5.396.058	5.347.009	5.411.566
	Totaal lasten product	5.822.223	6.400.402	5.315.577	5.396.058	5.347.009	5.411.566
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.02	-5.822.223	-6.400.402	-5.315.577	-5.396.058	-5.347.009	-5.411.566
06.04.03	Vrije tijd en sport						
0000774	Sportservice Noord-Brabant	355.869	364.784	365.482	369.218	372.989	376.805
0000786	Vrije Tijdshuis	1.809.441	1.148.635	1.156.045	779.006	790.607	800.646

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001136	Jeugdzorgsportfonds / sporttalentfonds	-1.149	0	0	0	0	0
0001583	Sportnota	162.004	0	0	0	0	0
0001845	Topsportevenementen	265.713	0	0	0	0	0
0001846	Brabant samen en gezond door sport 2009	106.146	0	0	0	0	0
0001847	Sporttalentfonds	100.000	0	0	0	0	0
0001851	Sporten zonder beperking	39.800	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.837.825	1.513.419	1.521.527	1.148.224	1.163.596	1.177.451
1000662	Kostendeling sport	0	0	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.04.03	-2.837.825	-1.513.419	-1.521.527	-1.148.224	-1.163.596	-1.177.451
06.04.04	Algemene ondersteuning van beleid						
0000746	Subsidie aan PON	1.652.400	1.461.658	0	0	0	0
0000747	Onderzoek en advies tbv ZWC	251.384	204.790	207.971	211.613	215.315	219.083
0000757	Knelpuntenbudget	32.425	32.289	32.790	33.364	33.948	34.542
0000758	Comm. act. Cultuur, Educatie & Sport	90.499	138.771	140.592	142.872	145.191	147.548
0000761	Steunfuncties Cultuur	0	1.343.896	70.422	70.422	70.422	70.422
0000888	Communicatie-activiteiten ZW	87.022	104.097	105.014	106.168	107.338	108.942
0001138	Herstructurering steunf. Friciekosten	0	6.187	6.187	6.187	6.187	6.187
0001227	Aanbesteden steunfunctietaken	892.514	2.615.809	2.743.235	2.773.492	2.806.994	2.840.952
0001574	Inzicht en overzicht	238.980	340.000	0	0	0	0
0001582	Steunfuncties cultuur BA 2008	105.000	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	3.350.224	6.247.497	3.306.211	3.344.118	3.385.395	3.427.676

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten product						
	Saldo product 06.04.04	-3.350.224	-6.247.497	-3.306.211	-3.344.118	-3.385.395	-3.427.676
06.04.98	Kapitaallasten						
0000767	Rente ivm verstrekte studievoorschotten	1.128	1.049	857	815	773	731
0000822	Afschrijving Waterstraat 14-18	80.015	84.416	89.059	93.957	99.125	104.577
0000823	Rentekosten Waterstraat 14-18	61.355	58.478	47.522	44.776	41.880	38.824
0000825	Rentekstn. verbouwing Nrd.-Br. Museum	525.876	821.353	785.859	761.819	737.780	713.739
0000826	Afschr.kstn.verbouwing Nrd.Br. Museum	275.701	595.726	801.324	801.324	801.324	801.324
0001918	Rente Crisisleningen Monumenten	123.979	116.153	99.560	99.560	0	0
	Totaal lasten product	1.068.053	1.677.175	1.824.181	1.802.251	1.680.882	1.659.195
	Saldo product 06.04.98	-1.068.053	-1.677.175	-1.824.181	-1.802.251	-1.680.882	-1.659.195
	Totaal lasten productgroep	29.596.723	32.487.522	28.616.525	28.339.680	27.725.911	27.824.917
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
	Apparaatskosten						
0001349	Apparaatskosten	60.319	48.460	40.925	39.738	38.147	35.828
0001353	Apparaatskosten	5.670.031	4.555.235	3.846.890	3.735.363	3.585.767	3.367.766
0001355	Apparaatskosten	742.209	708.893	598.659	581.304	558.023	524.097
0001357	Apparaatskosten	3.791.852	3.562.898	3.008.863	2.921.632	2.804.625	2.634.114
0001363	Apparaatskosten	3.308.518	3.389.927	2.862.789	2.779.793	2.668.466	2.506.233
0001488	Apparaatskosten	301.597	242.300	204.622	198.690	190.732	179.136
		13.874.526	12.507.713	10.562.748	10.256.520	9.845.760	9.247.174
Totaal lasten programma		330.274.270	361.589.275	280.398.813	267.926.955	265.293.609	260.309.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU							Baten	Baten van het Rijk
	Lasten verplichte cofinanciering								Baten van Europese Unie
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald								Baten overig
	Kapitaallasten								
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen								
Codering	Apparaatslasten								
	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016		
	Totaal baten programma	197.829.130	192.151.709	189.002.310	186.905.719	186.905.719	186.905.719		

07 Investeringsagenda

07.01	Energietransitie						
07.01.01	Solar en toptechnologie instituten						
0002110	Verhuizing ECN naar Brabant	2.000.000	1.600.000	0	0	0	0
0002111	Labfaciliteiten Solliance	800.000	23.800.000	0	0	0	0
0002116	Solar valorisatieprogramma	0	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
0002114	KIC InnoEnergy	0	6.000.000	0	0	0	0
0002118	FOM	0	0	3.500.000	0	0	0
Totaal lasten product		2.800.000	33.400.000	5.500.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Totaal baten product							
Saldo product 07.01.01		-2.800.000	-33.400.000	-5.500.000	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000
07.01.02	Biobased economy						
0002112	Biobased Economy	0	1.060.000	420.000	420.000	0	0
0002113	Biobased Investments	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten product		0	1.060.000	420.000	420.000	0	0
Totaal baten product		0	0	0	0	0	0
Saldo product 07.01.02		0	-1.060.000	-420.000	-420.000	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
07.01.03	Elektrisch rijden en slimme netwerken						
0002115	Elektrisch rijden & slimme netwerken	1.187	6.700.000	2.700.000	0	0	0
	Totaal lasten product	1.187	6.700.000	2.700.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.03	-1.187	-6.700.000	-2.700.000	0	0	0
07.01.98	Kapitaallasten						
0002201	Rente lening Elektrisch rijden	0	8.750	15.000	13.500	10.500	7.500
	Totaal lasten product	0	8.750	15.000	13.500	10.500	7.500
	Saldo product 07.01.98	0	-8.750	-15.000	-13.500	-10.500	-7.500
	Totaal lasten productgroep	2.801.187	41.168.750	8.635.000	2.433.500	2.010.500	2.007.500
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
07.02	Landschappen van allure						
07.02.01	Algemene kosten landschappen van allure						
0002095	Organisatiekosten Landschappen v. Allure	0	250.000	250.000	250.000	250.000	0
	Totaal lasten product	0	250.000	250.000	250.000	250.000	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 07.02.01	0	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000	0
	Totaal lasten productgroep	0	250.000	250.000	250.000	250.000	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
07.03	2018 Brabant Samen Culturele Hoofdstad						
07.03.01	Bidbookfase						
0002138	Programmabureau 2018 Brabant	-719	1.284.352	715.648	0	0	0
0002139	2018 Brabant opmaatprojecten	0	1.400.000	1.600.000	0	0	0
	Totaal lasten product	-719	2.684.352	2.315.648	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.03.01	719	-2.684.352	-2.315.648	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	-719	2.684.352	2.315.648	0	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
07.04	Sportplan 2016						
07.04.01	Algemeen						
0002120	Sportplan Brabant	622.477	1.280.000	0	0	0	0
0002159	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	0	864.921	415.079	640.000	640.000	640.000

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten							Baten	
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU							Baten van het Rijk	
Lasten verplichte cofinanciering							Baten van Europese Unie	
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald							Baten overig	
Kapitaallasten								
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen								
Apparaatslasten								
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	
	Totaal lasten product	622.477	2.144.921	415.079	640.000	640.000	640.000	
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0	
	Saldo product 07.04.01	-622.477	-2.144.921	-415.079	-640.000	-640.000	-640.000	
07.04.02	Topsportaccommodaties							
0002160	Sportacc topwedstr of topsportevenem.	0	4.500.000	2.500.000	1.000.000	0	0	
0002161	Sportacc voor topsporttraining	0	5.807.832	1.192.168	0	0	0	
0002162	Fieldlabs voor topsportonderzoek	0	500.000	350.000	350.000	350.000	200.000	
	Totaal lasten product	0	10.807.832	4.042.168	1.350.000	350.000	200.000	
	Saldo product 07.04.02	0	-10.807.832	-4.042.168	-1.350.000	-350.000	-200.000	
07.04.03	Topsportevenementen							
0002163	Topsportevenementen - Subsidie	0	250.000	0	0	0	0	
0002164	Topsportevenementen - Sponsoring	0	500.000	0	0	0	0	
	Totaal lasten product	0	750.000	0	0	0	0	
	Saldo product 07.04.03	0	-750.000	0	0	0	0	
07.04.04	Talentontwikkeling							
0002165	Talentontwikkeling	0	1.000.000	0	0	0	0	
	Totaal lasten product	0	1.000.000	0	0	0	0	

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Saldo product 07.04.04	0	-1.000.000	0	0	0	0
07.04.05	Bijzondere breedte / gehandicaptenport						
0002166	Breedtesport/gehandicaptenportontw.	0	1.150.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	0	1.150.000	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.05	0	-1.150.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	622.477	15.852.753	4.457.247	1.990.000	990.000	840.000
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
07.05	Grote erfgoedcomplexen						
07.05.01	Grote erfgoedcomplexen						
0002168	Kwaliteitsborging	0	625.000	250.000	225.000	200.000	100.000
0002180	Expl.uitgaven cult.historische complexen	0	0	0	0	0	0
	Totaal lasten product	0	625.000	250.000	225.000	200.000	100.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.05.01	0	-625.000	-250.000	-225.000	-200.000	-100.000
	Totaal lasten productgroep	0	625.000	250.000	225.000	200.000	100.000
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
07.06	Spaar- en investeringsfondsinfra						
07.06.01	Grote ruit Eindhoven - Helmond						

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0002190	Noordoostcorridor	0	2.285.000	1.715.000	7.000.000	0	0
	Totaal lasten product	0	2.285.000	1.715.000	7.000.000	0	0
	Saldo product 07.06.01	0	-2.285.000	-1.715.000	-7.000.000	0	0
07.06.03	Verbreiding noordelijk deel N279 (DB-Vegh						
0002143	N279 tlv spaar- en Inv.fonds wegeninfra	0	13.000.000	0	7.000.000	0	0
	Totaal lasten product	0	13.000.000	0	7.000.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.06.03	0	-13.000.000	0	-7.000.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	0	15.285.000	1.715.000	14.000.000	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0	0
0002135	Apparaatskosten	411.898	3.224.493	5.158.239	5.008.695	4.808.104	4.515.789
0002177	Apparaatskosten	746.565	0	0	0	0	0
0002214	Apparaatskosten			1.541.273	1.496.590	1.436.653	1.349.310
0002215	Apparaatskosten			1.759.062	1.708.064	1.639.659	1.539.974
0002216	Apparaatskosten			284.799	276.548	265.470	249.330
		1.158.463	3.224.493	8.743.373	8.489.897	8.149.886	7.654.403
Totaal lasten programma		4.581.408	79.090.348	26.366.268	27.388.397	11.600.386	10.601.903

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Codeling	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	Totaal baten programma	0	0	0	0	0	0
31.02	Algemene dekkingsmiddelen						
31.02.01	Algemene heffingen						
1000006	Opbr opcenten motorrijtuigenbelasting	219.533.647	231.000.000	234.000.000	246.000.000	249.000.000	251.000.000
	totaal baten	219.533.647	231.000.000	234.000.000	246.000.000	249.000.000	251.000.000
31.02.02	Algemene uitkering provinciefonds						
0001668	Bijdrage inv programma Rijk-prov 08-11	26.500.000	0	0	0	0	0
0002084	Uitgaven int provinciefonds	43.750	0	0	0	0	0
		26.543.750	0	0	0	0	0
1000004	Uitkering uit het provinciefonds	58.204.612	51.000.000	44.000.000	33.000.000	32.000.000	30.000.000
1000005	Integratie uitkering via provinciefonds	44.271.611	24.463.004	32.826.099	31.689.098	2.918.352	0
	totaal baten	102.476.223	75.463.004	76.826.099	64.689.098	34.918.352	30.000.000
31.02.03	Dividenden						
0002073	Rentekosten Deelnemingen	228.102	192.714	165.183	165.183	165.183	165.183
0002091	Afwaarderingen deelnemingen	0	0	0	0	0	0
	totaal lasten	228.102	192.714	165.183	165.183	165.183	165.183
1000007	Dividend aandelen Ned Waterschapsbank	28.920	0	27.227	27.227	27.227	27.227
1000008	Dividend aandelen NV BNG	92.000	46.000	46.000	46.000	46.000	46.000
1000009	Div.Rente Plus Fonds Europa (Ov. Uitz.)	1.104.625	0	0	0	0	0
1000233	Winstuitkering IHM	0	0	0	0	0	0
1000234	Dividend Eindhoven Airport NV	65.230	56.722	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000255	Dividend op aand.in de NV Delta nutsbed.	26.178	7.331	7.331	7.331	7.331	7.331
1000431	Nabetaling verkoop Obragas	0	0	0	0	0	0
1000594	Dividend netwerkbedrijf Enexis	17.911.172	35.327.600	23.000.000	23.000.000	23.000.000	23.000.000
1000596	Opbrengst aandelenverkoop Essent	292.859.020	1.650.000	0	0	0	0
1000608	Dividend Essent Milieu (Attero)	2.312.106	2.310.000	2.310.000	2.310.000	3.200.000	3.200.000
	totaal baten	314.399.251	39.397.653	25.390.558	25.390.558	26.280.558	26.280.558
31.02.04	Financieringsfunctie						
0000001	Bijdr. VD rente langlopende finmidd. GD	0	0	0	0	0	0
0000002	Rente opgenomen kasgeld	127.180	0	0	0	0	0
0000004	Kosten sluiten van geldleningen	0	34.034	34.034	34.034	34.034	34.034
0001061	Financieringsresultaat	0	0	899.308	0	0	0
0001241	Sanering geldleningen	4.735	0	0	0	0	0
0001490	Treasurybeleid en onderzoek	73.794	123.960	123.960	123.960	123.960	123.960
0001945	Kosten vermogensbeheer	488.700	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
0001949	Afschr. (dis)agio immunisatieport.	20.875.748	17.615.311	17.615.312	17.615.311	17.613.930	17.299.503
0002179	Afschr. (dis)agio investeringsport.	0	3.879.628	3.418.850	2.849.076	2.761.075	2.197.395
	totaal lasten	21.570.157	22.252.933	22.691.464	21.222.381	21.132.999	20.254.892
1000002	Rente van belegd kasgeld	309.494	0	0	0	0	0
1000003	Bespaarde rente	0	0	0	0	0	0
1000351	Financieringsresultaat	15.450.877	5.244.198	3.579.926	4.703.588	7.116.157	6.152.790
1000593	Renteopbr.obl.portefeuille, immunisatie	84.669.542	85.195.800	92.178.415	92.871.425	100.525.620	101.310.124
1000609	Rentevergoeding bruglening Enexis	25.792.330	25.792.210	21.255.876	21.255.876	14.936.145	14.936.145
1000612	Renteopbr.obl.portefeuille, inv.agenda	17.656.798	24.100.000	18.207.772	18.207.772	18.207.772	18.207.772
1000665	Overige opbrengsten financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
	totaal baten	143.879.041	140.332.208	135.221.989	137.038.661	140.785.694	140.606.831

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten	Baten						
	Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU	Baten van het Rijk	Baten van Europese Unie	Baten overig			
	Lasten verplichte cofinanciering						
	Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald						
	Kapitaallasten						
	Lasten voor autonome taken uit eigen middelen						
	Apparaatslasten						
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
31.02.05	BTW-compensatiefonds						
0001951	Afboeking BTW voorgaande jaren	0	0	0	0	0	0
	totaal lasten	0	0	0	0	0	0
31.02.06	Overige algemene dekkingsmiddelen						
0002090	Afwikkeling schadeclaims	0	0	0	0	0	0
0002191	Toevoeging voorziening Cobemi	240.000	0	0	0	0	0
0002193	Toevoeging voorziening MKB-leningen	3.534.767	0	0	0	0	0
	totaal lasten	3.774.767	0	0	0	0	0
1000347	Onttrekking vrijval voorzieningen	110.319.997	0	0	0	0	0
1000691	Ink vordering BMF (10jr)	11.225	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	totaal baten	110.331.222	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
31.02	Totaal lasten	52.116.776	22.445.647	22.856.647	21.387.564	21.298.182	20.420.075
	Totaal baten	890.619.384	486.202.865	471.448.646	473.128.317	450.994.604	447.897.389
31.03	Stelposten						
31.03.01	Onvoorzien						
0000012	Onvoorzien uitgaven	0	958.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
	totaal lasten	0	958.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402
31.03.03	Algemene stelposten						
0000006	Stelpost in te zetten begrotingsruimte	0	6.315.775	3.100.000	0	0	26.839.503
0000013	Toev.aan de voorz.dubieuze debiteuren	-22.075	0	0	0	0	0
0000100	Kosten van onderzoeken (onverdeeld)	0	213.486	216.801	220.597	224.456	228.385
0001012	Stelpost AvB / ombuigscenario 2012-2015	0	187.566	0	0	0	0
0001246	Stelpost afwikkelingsverschillen uitg.	-379.772	0	0	0	0	0
0001982	Reserveringen Voorjaarsnota 2010	0	21.727.667	28.323.619	34.086.720	41.781.994	0
0002154	Stelpost Indexering personeelskosten	0	0	1.785.103	3.510.863	5.080.475	0
0002155	Stelp.app.k niet-toegedeelde flex.form	0	0	0	0	3.761.889	0
	totaal lasten	-401.847	28.444.494	33.425.523	37.818.180	50.848.814	27.067.888
1000012	Stelpost aan te brengen ombuigingen	0	0	0	0	0	0
	totaal baten	0	0	0	0	0	0
31.03.98	Kapitaallasten						
0000010	Afschr. in de loop van het jaar ontstaan	0	0	0	0	0	0
	totaal lasten	0	0	0	0	0	0
31.03.99	Apparaatskosten						
0000016	App.kstn in de loop van het jaar ontstaan		3.866.349	0	0	0	0
0000017	Verschillen op kostenplaatsen	339.552	0	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten							Baten	
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU							Baten van het Rijk	
Lasten verplichte cofinanciering							Baten van Europese Unie	
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald							Baten overig	
Kapitaallasten								
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen								
Apparaatslasten								
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	
	totaal lasten	339.552	3.866.349	0	0	0	0	
1000018	App.kstn in de loop van het jaar ontstaan	0	0	0	0	0	0	
	totaal baten	0	0	0	0	0	0	
31.03	Totaal lasten	-62.296	33.269.245	34.733.925	39.126.582	52.157.216	28.376.290	
	Totaal baten	0	0	0	0	0	0	
	Totaal generaal van de lasten	1.034.692.350	1.647.074.865	1.019.730.474	818.870.880	768.160.455	693.416.714	
	Totaal generaal van de baten	1.430.092.501	1.006.138.078	982.405.405	837.735.491	792.391.355	791.152.336	
	Resultaat vóór bestemming	395.400.150	-640.936.787	-37.325.069	18.864.611	24.230.900	97.735.622	
31.04	Mutaties in reserves							
31.04.01	Mutaties in reserves							
0000018	Toevoeging Res. Ontwikkelbedrijf (Rente)	0	1.667.594	1.210.525	1.225.168	1.250.440	1.259.274	
0000020	Toevoeging AR (310401) overhevelingen	34.466.700	311.500	0	0	3.443.430	9.047.758	
0000021	Toevoeging AR (310401) doorgeschoven ruimte	0	56.823.284	0	8.591.686	2.710.464	0	
0000023	Toevoeging AR (310401) Voorfinanciering	790.651	6.000.000	887.807	5.614.514	5.614.514	7.114.514	
0000025	Toevoeging reserve Brabant 2050 (310401)	10.335.808	0	0	0	0	0	
0000045	Toevoeging reserve dividend Essent	0	0	0	0	0	0	
0000054	Toevoeging Res.Instandhoud.onr.erfgoed(071101)	532.399	2.268.043	2.276.519	2.286.221	2.296.087	583.774	
0000055	Toevoeging AR verrekening voorfin. (071101)	0	0	0	0	0	0	
0000062	Toevoeging AR t.b.v. armaturen (902702)	9.152	0	0	0	0	0	
0000063	Toevoeging reserve kantoorinnovatie	4.100.000	0	0	0	0	0	
0000064	Toevoeging res. Basisinfrastr. en duurz prodn	4.946.230	5.548.540	4.138.646	4.082.408	4.197.773	4.244.250	
0000067	Toevoeging risicoreserve	40.576.760	27.834.060	79.000	92.000	100.000	101.643	
0001226	Toevoeging Res. Rekenkamer (deel PNB)	0	0	0	0	0	0	
0001237	Toevoeging reserve rivierbedcompensatie	0	0	0	0	0	0	

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0001267	Toevoeging res.co-fin POPprogramma	1.300.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
0001389	Toevoeging algemene reserve (VINEX)	0	0	0	0	0	0
0001392	Toevoeging reserve ILG	8.235.640	5.369.989	5.705.311	0	0	0
0001471	Toevoeging reserve BMIT IBOI (ecozones)	130.610	327.051	191.119	196.098	0	0
0001594	Toevoeging res.Rev.land.geb;Gr-blauw dienst	2.400.901	2.400.901	2.400.901	2.400.901	2.400.901	2.400.901
0001598	toevoeging reserve Revit. Land. Gebied; EVZ's	18.103.547	940.939	896.953	847.887	1.752.805	1.753.903
0001621	Toevoeging reserve RLG; Groene Woud	222.784	0	0	0	0	0
0001669	Toevoeging reserve Pieken in de Delta	5.150.000	0	0	0	0	0
0001808	Toevoeging reserve Grondbank, overige	0	0	0	0	0	0
0001831	Toevoeging reserve regionale structuurversterking	35.009.905	0	0	0	0	0
0001832	Toevoeging reserve BMIT	0	0	0	0	0	0
0001835	Toevoeging reserve EP / Interreg IV	0	0	0	0	0	0
0001836	Toevoeging reserve EP / OP Zuid	855.532	1.535.186	0	0	0	0
0001837	Toevoeging reserve N69 (incl. IBOI)	64.000.000	0	0	0	0	0
0001838	Toevoeging reserve N69, renteopbrengsten	658.125	0	0	0	0	0
0001922	Toevoeging reserve Decentralisatieuitk. Bodem	19.708.470	9.062.212	15.258.678	16.286.350	0	0
0001926	Toevoeging AR Investeringsagenda	426.708.188	28.136.553	18.207.772	18.207.772	18.207.772	18.207.772
0001958	Toevoeging reserve IDOPS	23.874.682	0	0	0	0	0
0001969	Toevoeging aan reserve IAB-4	0	0	0	0	0	0
0001981	Toevoeging reserve uitvoeringsktn Agenda van Br.	8.800.000	150.664	400.000	0	0	0
0002045	Toevoeging reserve PWP	17.505.640	10.766.800	7.750.000	0	0	0
0002056	Toevoeging reserve ISV-3	19.598.217	8.121.826	8.339.225	7.628.979	0	0
0002071	Exploitatieuitgaven grondbank de Beerze	0	1.020	1.545	32.081	32.102	32.102
0002074	Toevoeging reserve Externe veiligheid	3.374.000	3.374.000	3.374.000	3.374.000	0	0
0002080	Toevoeging reserve bedrijventerreinen	0	3.424.011	3.506.902	1.671.475	0	0
0002087	Toevoeging AR Immunisatieportefeuille	24.410.579	13.202.072	15.400.217	16.093.227	17.433.422	18.217.926
0002088	Toevoeging AR Indexatie	0	4.748.385	844.073	844.074	1.728.342	1.728.643
0002089	Toevoeging AR Balansverkortings	0	0	0	0	0	30.000.000
0002092	Toevoeging reserve grondwaterheffing	5.002.137	0	0	0	0	0
0002108	Toevoeging reserve BT / Fes gelden	303.000	358.000	501.000	882.000	1.196.000	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
0002121	Toevoeging Res Ontwikkelbedrijf (grdbank	1.969.669	2.802.612	0	0	0	0
0002122	Toevoeging Res Woningbouwstim. (grdbank)	2.085.498	1.526.178	900.018	900.018	0	0
0002123	Toevoeging Res De Beerze (grdbank)	30.000	30.000	30.000	0	0	0
0002130	Toevoeging reserve spaar-&investeringsfonds	0	47.800.000	47.800.000	47.360.000	46.920.000	45.600.000
0002134	Toevoeging Reserve ICT (concern proj.)	3.590.000	1.888.165	1.626.295	1.147.306	679.085	0
0002137	Toevoeging reserve EP: OP 2014-2020	750.000	0	0	0	0	0
0002142	Toevoeging reserve RLG; Biodiversiteit	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	0
totaal stortingen in reserves		792.534.824	250.419.585	145.726.506	143.764.165	113.963.137	141.292.460
1000019	Onttrekking uit Algemene reserve	14.531.116	0	0	0	0	0
1000020	Onttrekking uit AR Overhevelingen	0	30.013.862	23.282.630	4.981.951	0	911.362
1000021	Onttrekking uit AR Doorgeschoven ruimte	62.982.274	64.890.822	21.166.272	14.301.652	25.419.182	0
1000023	Onttr. uit AR (310401) Voorfinanciering	9.263.594	7.806.125	11.678.350	2.000.000	750.000	0
1000026	Onttrekking reserve BTW (310205)	-1	0	0	0	0	0
1000034	Onttr res cofin. Europese programma's	0	0	0	0	0	0
1000035	Onttr. Res. BMIT (stedelijke tangenten)	1.420.515	5.504.831	3.484.500	3.145.741	0	0
1000039	Onttr. res. vernieuwing openbaarvervoer	1.281.800	1.132.385	3.021.158	3.621.158	807.893	428.120
1000042	Onttr.res.Herh. districten (020603)(Inv)	411.103	395.000	157.000	157.000	157.000	4.823.897
1000043	Onttr. res. WHP tbv progr. ln. (039001)	2.294.100	0	0	0	0	0
1000046	Onttr reserve handhaving milieu (041003)	0	0	0	0	0	0
1000056	Onttrekking Reserve BMIT	600.000	11.600.000	0	0	0	0
1000057	OnttRes Instandhouding onr erfgoed071101	11.798.937	7.915.349	3.278.823	563.852	573.718	583.701
1000061	Onttr res stim voorber. sted vernieuwing	60.306	0	0	0	0	0
1000069	Onttr res. Basisinfrastr. en duurz prodm	4.553.580	5.563.540	4.138.646	4.082.408	4.197.773	4.244.250
1000070	Onttrekking Risicoreserve	14.786.256	9.685.392	3.275.000	2.375.000	2.375.000	2.375.000
1000238	Onttrekk.res.cof.Europese programma's	0	0	0	0	0	0
1000340	Onttr ontwikkelingsfonds 2050 (stimulis)	0	0	0	0	0	0
1000360	Onttr. reserve Brabant 2050(080201)	9.000.000	0	0	0	0	0
1000374	Onttrekking res. kantoorinnovatie	215.426	25.838	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000403	Onttrekking Res.Rekenkamer (deel PNB)	316.817	45.495	0	0	0	0
1000408	Ontr.reserve uitv.impuls rec/revital	7.492.302	7.711.576	0	0	0	0
1000410	Ontr. reserve rivierbedcompensatie	0	0	0	0	0	0
1000411	Onttrekking reserve Natuurcompensatie	0	0	0	0	0	0
1000412	Onttrekking reserve TIPP 4e tender	0	0	0	0	0	0
1000413	Onttrekking reserve TIPP 3e tender	0	0	0	0	0	0
1000414	Onttrekking reserve TIPP 1e & 2e tender	0	0	0	0	0	0
1000417	Onttrekking res Co-fin POP programma	1.259.069	5.001.659	477.894	582.681	484.147	0
1000424	Onttrekking reserve luchtkwaliteit	147.541	0	0	0	0	0
1000428	Onttrekking reserve IAB 3	0	0	0	0	0	0
1000432	Onttrekking Res BMIT: kanalen	0	16.400.000	0	0	0	0
1000437	Onttrekking reserve ILG	4.226.670	36.065.373	345.789	0	0	0
1000486	Onttrekking Res.Groene Geledingszone/HSL	0	0	0	0	0	0
1000497	Onttrekking BMIT (Ecozones)	4.351.525	4.925.192	0	0	0	0
1000509	Onttrekking uit AR (VINEX)	177.448	0	0	0	0	0
1000513	Ontr.res.Rev.land.geb; Gr-blauw dienst	1.257.576	14.064.175	0	0	0	0
1000514	Ontr.res.Rev.land.geb;duurz.h.impuls	-45.209	0	0	0	0	0
1000515	Onttrekking res.Revital. Land. Geb; EVZ's	7.343.483	22.654.704	255.577	206.511	207.429	208.527
1000517	Ontr.reserve RLG; Groene Woud	44.628	300.000	300.000	0	0	0
1000520	Onttrekking OF 2050 : Inv. pr. Rijk-Prov	57.198.823	0	0	0	0	0
1000523	Ontr. reserve Pieken in de Delta	9.281.126	13.279.873	0	0	400.974	1.671.112
1000551	Ontr.Reserve Grondbank ivm afwaardering	0	0	0	0	0	0
1000552	Onttrekking reserve EP/Interreg IV	128.016	638.238	0	0	0	0
1000553	Onttrekking reserve EP/OP Zuid	11.525.697	19.229.996	0	0	0	0
1000577	Ontr. res BMIT (Verkeer-Vervoer-Infra)	0	15.000.000	0	0	0	0
1000578	Ontr Reserve Grondbank, inzake Woningb.	0	0	0	0	0	0
1000580	Ontr. Reg. Structuurverst. (Pr.05)	3.383.270	12.545.267	0	0	0	0
1000581	Ontr. Reg. Structuurverst. (Pr.04)	2.102.954	9.818.991	0	0	0	0
1000582	Ontr. a.g.v. afoming reserves	0	24.940.248	4.825.239	0	0	0
1000586	Ontr.res.Reg.Structuurverst. (PO6)	11.146.716	18.357.720	0	0	0	0

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000587	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P07)	11.362.849	18.135.712	3.084.986	0	0	0
1000588	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P08)	708.005	27.602.658	0	0	0	0
1000589	Onttr.res.Reg.Structuurverst. (P01)	1.928.779	1.971.209	0	0	0	0
1000590	Onttrekking reserve BMIT (SPODO II)	3.428.052	4.701.093	0	0	0	0
1000591	Onttr. AR (Industrielawaai PWP)	149.684	200.000	0	0	0	0
1000592	Onttr. Res BMIT (dekking ECL-tekort)	0	0	0	0	0	0
1000595	Onttrekking reserve dividend	20.000.000	0	0	0	0	0
1000604	Onttr. Res. Decentralisatieuitk. Bodem	18.716.755	25.293.609	13.159.583	4.386.808	2.375.000	2.375.000
1000605	Onttrekking reserve N69	864.902	0	0	0	0	0
1000606	Onttrekking reserve uitvoeren IDOPS	6.187.069	43.060.536	0	0	0	0
1000619	Onttrekking AR Balansverkorting	0	790.014	804.776	820.150	836.455	836.262
1000620	Onttr.res uitvoeringsksten Agenda van Br.	315.225	3.053.748	100.000	100.000	0	0
1000622	Onttr. AR Balansverkorting (02.02)	44.192	4.797.492	400.000	5.492.872	0	0
1000623	Onttr. AR Balansverkorting (02.03)	15.920.835	37.208.578	0	0	0	0
1000624	Onttr. Algemene reserve Essent (0001986)	0	0	0	0	0	0
1000625	Onttr. AR Balansverkorting (02.07)	20.750	37.415.000	14.250.000	650.000	0	0
1000629	Onttr. AR Balansverkorting (02.04)	7.500.000	52.745.154	0	0	0	0
1000631	Onttr. AR Balansverkorting (0001993)	37.600	101.904	0	0	0	0
1000632	Onttr. AR Balansverkorting (0001994)	1.240.032	127.423	0	0	0	0
1000633	Onttr. AR Balansverkorting (0001995)	0	0	0	0	0	0
1000635	Onttr. AR Balansverkorting (0001997)	2.360.567	66.492	0	0	0	0
1000636	Onttr. AR Balansverkorting (0001998)	2.649.879	730.000	0	2.900.000	0	0
1000637	Onttr. AR Balansverkorting (0001999)	0	2.000.000	0	0	3.000.000	0
1000641	Onttrekking reserve PWP	6.612.713	44.585.921	8.724.928	7.338.741	7.198.693	0
1000645	Onttrekking reserve ISV-3	8.961.497	23.184.789	3.999.460	3.499.460	0	0
1000647	Onttrekking reserve BMIT B5 programma	100.000	16.100.000	0	0	0	0
1000658	Onttrek. Res. Reg. Structuurverst. (WB)	6.951.557	33.808.008	0	0	0	0
1000663	Onttrekking reserve IAB-4	1.334.605	0	0	0	0	0
1000667	Onttrekking AR Immunisatieportefeuille	35.029.672	17.615.311	17.615.311	17.615.311	17.613.929	17.299.503
1000669	Onttrekking AR Investeringsagenda	6.764.407	78.885.602	21.354.611	11.286.758	10.671.658	5.137.395

Meerjarenraming Programma's/productgroepen/producten en begrotingsposten

Lasten		Baten					
Lasten uit specifieke uitkeringen van Rijk of EU		Baten van het Rijk					
Lasten verplichte cofinanciering		Baten van Europese Unie					
Lasten wettelijke taken uit eigen middelen betaald		Baten overig					
Kapitaallasten							
Lasten voor autonome taken uit eigen middelen							
Apparaatslasten							
Codering	Omschrijving	Jaarrek.2011	Begr.2012	Begr.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016
1000671	Onttrekking AR genormeerd gedeelte	3.662.097	0	0	0	0	0
1000672	Onttrekking Reserve Externe veiligheid	3.374.000	3.374.000	3.374.000	3.374.000	0	0
1000675	Onttrekking reserve Bedrijventerreinen	240.000	8.616.838	279.346	5.095.486	0	0
1000676	Onttrekking Res De Beerze (grdbank)	0	0	0	30.000	30.000	30.000
1000677	Onttrekking Res Woningbouwstim. (grdbank)	6.500.473	6.859.425	10.608.840	9.073.561	9.384.485	2.380.450
1000678	Onttrekking Res Ontwikkelbedr. (grdbank)	7.129.760	10.320.811	666.561	369.147	473.816	252.259
1000682	Onttrekking reserve ICT (concern proj.)	0	2.878.165	2.526.295	1.947.306	1.579.085	0
1000683	Onttrekking reserve EP: OP 2014-2020	0	350.000	200.000	20.000	0	0
1000686	Onttrekking reserve RLG; Biodiversiteit	0	3.622.229	0	0	0	0
1000688	Onttr. Res. Spaar- en Investeringsfondsen	0	15.285.000	1.715.000	14.000.000	0	0
1000689	Onttrekking reserve BT/Fes-gelden	303.000	358.000	501.000	882.000	1.196.000	0
totaal onttrekkingen aan reserves		434.936.417	891.356.372	183.051.575	124.899.554	89.732.237	43.556.838
31.04	Totaal stortingen in reserves	792.534.824	250.419.585	145.726.506	143.764.165	113.963.137	141.292.460
	Totaal onttrekkingen aan reserves	434.936.417	891.356.372	183.051.575	124.899.554	89.732.237	43.556.838
	Totaal alg.financieel beleid: lasten + stortingen	844.589.304	306.134.477	203.317.078	204.278.311	187.418.535	190.088.825
	Totaal alg.financieel beleid: baten + onttrekkingen	1.325.555.801	1.377.559.237	654.500.221	598.027.871	540.726.841	491.454.227
	Tot.generaal lasten + stortingen in reserves	1.827.227.174	1.897.494.450	1.165.456.980	962.635.045	882.123.592	834.709.174
	Tot.generaal baten + onttrekkingen aan reserves	1.865.028.918	1.897.494.450	1.165.456.980	962.635.045	882.123.592	834.709.174
	Resultaat ná bestemming	37.801.744	0	0	0	0	0

Staat van verdeling kapitaallasten, onderdeel afschrijvingen.

Bijlage 4

	Omschrijving	Begroting 2013
LASTEN		
A.	Afschrijvingen	
	Materiële vaste activa	34.290.170
	Immateriële vaste activa	21.034.161
	TOTALE AFSCHRIJVINGSKOSTEN	55.324.331
BATEN		
A.	Verrekeningen	
	Totaal verrekeningen	0
B.	Doorberekende afschrijvingskosten aan kostenplaatsen	
	Huisvesting	3.136.942
	Drukkerij/kantoorinnovatie	56.150
	Automatisering	0
	Totaal doorberekende afschrijvingskosten aan kostenplaatsen	3.193.092
C.	Doorberekende afschrijvingskosten functies	
	0.1 Geldl.en uitzettingen => 1 jaar	21.034.159
	3.0 Verkeer en vervoer algemeen	14.267.185
	3.1 Landwegen	15.873.462
	3.3 Waterwegen	0
	3.4 Vervoer	0
	4.0 Waterhuishouding, algemeen	0
	4.2 Waterkeringen	0
	5.0 Milieubeheer algemeen	66.050
	6.2 Natuur	0
	7.1 Bevordering economische activiteiten	0
	7.3 Agrarische aangelegenheden	0
	8.3 Kunst en oudheidkunde	890.383
	8.8 Jeugdhulpverlening	0
	0.5 Algemene baten en lasten/onvoorzien	0
	Totaal doorberekende afschrijvingskosten functies	52.131.239
	TOTAAL BATEN AFSCHRIJVINGEN	55.324.331

TOELICHTING
Afschrijvingen

Voor een specificatie van de afzonderlijke investeringsobjecten zij verwezen naar bijlage 7, 8, 9b en 9c.

Verrekening afschrijvingskosten met rentelasten

Betreft de overboeking van de afschrijving van de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen.

Staat van verdeling kapitaallasten, onderdeel rentelasten

Bijlage 5

	Omschrijving	Begroting 2013
LASTEN	A. Rente	
	Materiële vaste activa	11.425.149
	Immateriële vaste activa	0
	Verstrekte geldleningen	857
	Geactiveerde deelnemingen	1.384.565
BATEN	Bespaarde rente	(2.680.624)
	TOTAAL RENTELASTEN	10.129.947
	A. Doorberekende rentelasten aan kostenplaatsen	
	Huisvesting	1.422.773
	Drukkerij/kantoorinnovatie	14.239
	Totaal doorberekende rentelasten aan kostenplaatsen	1.437.012
	B. Doorberekende rentelasten functies	
	0.1 Geldl.en uitzettingen => 1 jaar	1.064.491
	1.0 Provinciale Staten	
	3.0 Verkeer en vervoer algemeen	4.861.516
	3.1 Landwegen	4.288.947
	3.3 Waterwegen	
	3.4 Vervoer	
	4.0 Waterhuishouding, algemeen	
	4.2 Waterkeringen	
	5.0 Milieubeheer algemeen	4.288
	5.2 Kwalitatief beheer grondwater en bodem	
	6.2 Natuur	28.500
	7.0 Algem.economische aangelegenh.	15.000
	7.1 Bevordering economische activiteiten	1.927.921
	7.3 Agrarischr aangelegenheden	90.300
	8.1 Educatie	857
	8.3 Kunst en oudheidkunde	973.381
	8.8 Jeugdhulpverlening	
	9.2 Volkshuisvesting	3.219.261
	0.6 Saldo kostenplaatsen	(3.579.926)
	Totaal doorberekende rentelasten functies	12.894.536
	TOTAAL RENTE-BATEN	14.331.548

TOELICHTING

Bespaarde rente

Betreft een bijdrage aan de gewone dienstpost 1.000.351/0.001.061